Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1931-1932

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

OTTEOGTYVENDE AARGANG

FRA DEN 15. JULI 1931 TIL DEN 1. JULI 1932

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv
Rosenørns Alle 12
København V.

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

KØBENHAVN
UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK
1932

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Adressefortegnelse.

Adresser paa Fagforbundene 168.
Adresser paa Formændene for Arbejdernes lokale Fællesorganisationer 187.

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1931 55, April Kvartal 130, Juli Kvartal 171, Oktober Kvartal 217.

Arbejderbevægelsens Arkiv.

Meddelelse om Virksomheden m. m. 258.

Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden i Danmark Juni 1931 45, Juli 69, August 97, November 132, December 154. Januar 1932 172, Februar 196, 207, Marts 236, April 242, Maj 257.
International Overblik over Arbejdsløsheden 146.
Arbejdsløshedens Aarsager og Bekæmpelse 143.

Arbejdsraadet.

Valg af Formand og Medlemmer 115.

Domme.

En Dom af Østre Landsret i en Organisationsstrid 118.

Forligsinstitutionen.

Direktør Poul Sørensen udnævnt til Forligsmand 125.

Ferierejser.

Billige Ferierejser med Jernbanerne 211, 260.

Forretningsudvalget.

G. Schou udtraadt. Maler Ernst Carlsen indtraadt 255.

Generalforsamlinger, Kongresser og Konferencer.

I. *Danmark.*

Det aarlige ordinære Repræsentantskabsmøde 183, 227.
Bogbinderforbundets Kongres 252, Børsteindustriarbejderforbundets 45, Drejerforbundets 60, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbunds 255, Landarbejderforbundets 69, Mølleriarbejderforbundets 9, Privatbanefunktionærernes 231, Dansk Skotøjarbejderforbunds 47, Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbundets 162, Stenindustriarbejderforbundets 58, Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejderforbundets 96, Textilarbejderforbundets 36.

II. *Udlandet.*

Landsorganisationen i Sverrigs 10. Kongres i Stockholm 77, Den 9. alrussiske Fagforeningskongres 237, Den tyske Landsorganisations Kongres i Frankfurt a/M. 53, 65.

III. *Internationale.*

15. Arbejdskonference i Genève 89, 101.

Internationale Meddelelser.

I. F. C.s Bestyrelsesmøde 15. Marts og Repræsentantskabsmøde 16.—18. Marts 204.
Arbejderklassens Kamp mod Verdenskrisen (Foredrag af Th. Leipart) 191, 201.
Den internationale Arbejdskonference fornægter de frie Fagforeninger (af F. Schevenels) 239.
Finlands nye Fagforeningsbevægelse 113.
Den svenske Landsorganisations Medlemsantal 208.
Den tyske Fagbevægelse i Kriseaaret 41, Den tyske Landsorganisation i Aaret 1930 152, Den tragiske Klassekamp i Tyskland 105, Kabinettet von Papens første socialpolitiske Nødforordning (af Paul Olberg) 251, Det nye Udfald mod den tyske Socialpolitik 135.
Lovfæstet faglig Foreningsret i U. S. A. 208.

Love.

Lov om midlertidigt Statstilskud til Kommunerne i Anledning af Hjælp til Arbejdsløse 249, Lov om forlænget vedtægtsmæssig Hjælp til arbejdsløse Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser 250.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. *Danmark.*

Arbejdsstandsninger i 1931 207.
Overenskomstsituationen 1931. Forligsmandens Mæglingsforslag over for Dansk Arbejdsmands Forbund 4, Dansk Brolæggerforbund 6, Dansk Karetmagerforbund 6, Kvindeligt Arbejderforbund 6, Dansk Læder- og Skindarbejderforbund 7, Dansk Mølleriarbejderforbund 7, Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund 7, Stukkatørernes Forbund 7.
Overenskomstsituationen 1932. Enighed mellem de to Hovedorganisationer om at udskyde Opsigelsesfristen for de til Februar og Marts udløbende Overenskomster 94, Bristede Forhandlinger om yderligere Udskydelse af Overenskomsternes Opsigelsestermin 122, Dansk Arbejdsgiverforenings 1. Lockout-Varsel 149, Do. 2. Lockout-Varsel 158, Do. Kravene 159, Forligsmandens Mæglingsforslag af 10. Februar 161, Trods alt fik vi Fred 157.
Opsagte Overenskomster 124, 142, 151, 164, Forlængede Overenskomster 125, 142.

Kendelser af Nævnet til Afgørelse af Uoverensstemmelser angaaende Forstaaelsen af Mæglingsforslaget.

Guld-, Sølv- og Elektropletfaget 7, 35, *Arbejdsmænd,* Olie-, Sæbe- og Sukkerindustrien 20, Jernindustrien 21, A/S Kemisk Industri og A/S Jacob Holm & Sønner 42, A/S Schiønning & Arvè 67, Arbejdsmænd, beskæftigede som Riggere hos Burmeister & Wain 68, Løsarbejdere samme Sted 68, paa Københavns Bolte- og Møttrikfabrik 68, hos Dansk Svovlsyre- og Superfosphatfabrik 69, 117, paa Dansk Cromlæderfabrik 95, i Emailleafdelingen hos A/S Glud & Marstand og A/S Carl Lund 116, *Bogbindere* 43, *Centralorganisationen af Metalarbejdere,* Reduktion af personlige Tillæg 24, Tonstillæg 24, Slumpakkorder 24, Skovture 25, Smudsreglement 24, Rørprislistens Ikrafttræden 116, Ferieordning 25, 117, *Læder- of Skindarbejdere* 95, *Skibstømrere* Nakskov 21, *Skotøjarbejdere* Aflevering af Snittelse 94, Ferie for Hjemmearbejdere 94, *Træindustriarbejdere,* Ferieordning 117.

Arbejdsmænd (Københavns).

Biograffunktionærer hos Palæ-Biografen 206.

Bude hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen 18.

Brødkuske hos Bagerm. Johs. Chr. Kastrup 206, 255.

Chauffører ved Losning af Mursten 109, Standard-Overenskomstens Forlængelse 18, hos A/S Carl M. Cohrs Sølvvarefabrik 221, hos Brdr. Dam 240, paa Nørrebros Dampvaskeri 109, Turistkørsel 173, hos Vognmand B. P. Hansen 173.

Havnearbejdere hos Entrepr. Emil Nielsen 229, hos D. F. D. S. 220, Trælastlosning for Holger Jørgensen 80, Losning af Asfalt i Tromler 241, Losning af S/S »Clara L. M. Russ« 56, M/S »Niedersachsen« og »Thor« 58, Nedsættelse af et Havnenævn 43.

Fabrikarbejdere. Olieraffinaderiet »Norden« 19, hos A/S Carl Lunds Fabr. (Emailleafdel.) 109, do. Nægtet Overarbejde 108, do. Zinks Fabrikker 108, hos Burmeister & Wain 74, 206, 241, Fabrikken »Fiducia« 19, Glud & Marstrand 80, 109, Jacob Holm & Sønner 8, Kbhvn.s Bolte- og Møttrikfabrik 74, Sodafabrikken »Valby« 8, Schiønning & Arvè 74, A/S Nord. Sækkekomp. 109.

Jord- og Betonarbejdere hos A/S Amagerbanen 8, A/S Slangerupbanen 79, 95, hos Stenhuggermestrene 18, hos Murermester Marius Sørensen 152, hos Entreprenørerne Wright, Thomsen & Kjer 115, hos Entrepr. E. Pihl 109.

Kedelrensere. Overenskomstforh. 35, 74.

Kuske hos A/S De danske Vin- og Konservesfabrikker 8, hos Vognmand G. Støjholm 109.

Lager- og Pakhusarbejdere hos A/S Burmeister & Wain 74, Sækkekompagniet (Fyn og København) 18, 109.

Arbejdsmænd (Provinsen).

Aalborg. Havnearbejdere ved Losning af S/S »Charkow« 241, »California« og Nijverdal« 80, S/S »Bellona«, »Katholm« og »Rhone« 240, S/S »Marie Clausen«, M/S »Hannover«, M/S »Schwann« 229, Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri 133, Jord- og Betonarbejdere hos Entrepr. C. C. Thomsen 35, Vejarbejde for Amtet 255.

Aarhus. Chauffører hos Vognmændene 9, Fabrikarbejdere paa »Karens Mølle« 255, Havnearbejdere ved Losning af M/S »Edith« 206, do. af S/S »Fernmore«, »Neptun« og »Schwann« 183, do. af S/S »Bengloe«, »Sangstad«, »Johanne Elisabeth« 56, do til A/S Aarhus Korn- og Foderstof Co. 114, Jord- og Betonarbejdere hos Ingeniør Bechgaard 80, hos Murermester O. H. Hougaard 43, hos Murermester Hvid 152, hos Installatør N. Holst Svennigsen 43.

Esbjerg. Jord- og Betonarbejdere hos Vognmand Gravesen 80.

Faxe Ladeplads. Havnearbejdere hos Købmand C. F. Boserup 229.

Fredericia. Murarbejdsmænd hos Murermester H. P. Nissen 56.

Glostrup. Arbejdsmænd og Chauffører hos Cementvarefabrikant Nielsen 109, 133.

Haderslev. Havnearbejdernes Mønstringsforh. 44.

Hobro. Havnearbejdere hos D. F. D. S. 115, Kuske hos Vognmand Johansen 115.

Horsens. Havnearbejdere ved Losning af Kul fra S/S »Iwar« 80, Losning af S/S »Otterpool« og M/S »Pinnau« 183, hos Murermester Vilh. Hansen 206, hos Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik 8.

Kastrup. Havnearbejdere 18.

Kolding. Hos Aaleeksportørerne 80, 151.

Køge. Havnearbejdere (Lossearbejde under de tarifmæssige Priser) 220, Uorganiserede Chauffører 81.

Lemvig. Hos Firmaet Amby & Th. Laursen 56.

Mullerup. Havnearbejdere hos Sukkerfabrikken »Vestsjælland« 8.

Nykøbing F. Hos Murermester Evald Andersen 95.

Næstved. Kuske hos Vognmand Jørgensen 220.

Odense. Havnearbejdere, Mindstebetaling, 241, hos A/S Dansk Elektricitets Comp. 95, paa Maskinfabrikken »Phønix« 134.

Randers. Kuske hos Vognmændene og Flytte- samt Isarbejde 18.

Rønne. Paa Teglværket 44, hos Øernes Andelsselskab 114.

Slagelse. Hos Grønvold & Schou 18.

Vejle. Paa A/S C. M. Hess' Fabrikker 172, paa Vejle Saalelæderfabrik 109.

Ærø. Hos Entreprenørerne Bodilsen & Sandager 230.

Hele Landet. Entreprenør-Overenskomstens Overholdelse 56, Læderindustrien 44, Kedelrensningsfirmaerne 74, hos Isoleringsfabrikanterne (Provinsen) 8, Murerm. i Jylland og Østifterne 56, paa Svovlsyrefabrikkerne 9, Jern-, Metal- og Kludebranchen 8, hos Telefonselskaberne 74, hos Tagpap- og Asfaltfabrikanterne 18, hos Farve- og Lakfabrikanterne 19.

Bagere (Kbhvn.) hos Bagermestrene K. Andersen, Engelbert Petersen, van Hauen og Aage Sørensen 212, Martin Nielsen 193, Petersen, Toftegaards Plads, 115.

Billedskærere (hele Landet) 19.

Bogbindere. Overenskomsten forlænget 33, 44, København hos A. A. Behrens 183, hos Dyva & Jeppesen 56, Det Hoffenbergske Etablissement 133, hos Rammefabrikanterne 9, i Aalborg hos A/S Ad. Holst 110, i Horsens hos Dyrberg & Schaumann 220, hos F. Schur & Co. 56, i Odense hos Hagen & Sørensen 81, Elevskalaen i Provinsen 133.

Bødkere. Overenskomstforhandlingerne 19, København, hos Alfr. Olsen & Co. 241.

Drejere. Overenskomsten forlænget 44.

Elektrikere (København) hos Brix-Petersen 133, hos Røder & Mortensen 133, hos Viggo Elmetofte 35, Brdr. Gyring-Nielsen 133, Hassel & Teudt 115, Helweg Larsen 133, Olaf Laue, Ladegaard & Co.s Filial, 56, i Aarhus hos A/ Frichs og paa Aarhus Oliemølle 95, i Esbjerg hos Installatør Schmidt & Co. 193, hos Sydsjællands Elektricitetsselskab 95.

Forgyldere. Regulering af Akkordpriserne 134.

Formere og Støberiarbejdere. København hos A/S Burmeister & Wain, Bonusordning, 57, i Frederikssund 57. Odense paa Maskinfabriken »Phønix« 81, 134, 143.

Gartnere i de danske Statshaver 194.

Glarmestre i Aarhus hos Firmaet A. Petersen 34.

Glasarbejdere. Overenskomst for Glasslibere 19.

Guld-, Sølv- og Elektropletarb. Hjemmepolererskernes Ferie 43, København hos Firmaet G. Hemming 56, i Slagelse A/S Danske Guldsmedes Sølvvarefabrik 115.

Gørtlere i Horsens hos Chr. Nielsen 241.

Hatte- og Buntmagere. Københavns. Pelsbererderne 44.

Jern- og Metalslibere hos Firmaet Kai West 95.

Karetmagere. Overenskomsten med Karetmagermesterforeningen af 1931 9, Ferieordning med de københavnske Mestre 241.

Keramikere. København hos A/S »Norden« 81.

Kobbersmede i Nakskov. Lærlingeforhold paa Skibsværftet 134.

Kvindelige Arbejdere. København paa Dampvaskerierne 34, paa Dampvaskeriet »Thor« 255, hos A/S Glud & Marstrand 212, 230, hos A/S Hellesens Enke og V. Ludvigsen 57, 230, hos Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger 81, paa Øresunds kemiske Fabrikker 9, (i Hillerød) Bladbude hos A/S Nordsjæll. Venstreblad 230.

Landarbejdere paa Godset Gisselfeldt Kloster 194.

Litografer. København hos Firmaet Hj. Joensen 81, i Odense hos A/S Alex. Wittenborgs Fabrikker 81.

Læder- og Skindarbejdere hos Fællesforen. for Danmarks Brugsforeninger 74, 194, i Vejle paa Saalelæderfabrikken 109. Hele Landet 44.

Malere. Hele Landet 34, Kbhvn hos Malermestrene Carl Brockmeyer og L. P. Nørgaard 134, paa Skand. Barnevognsfabrik 230.

Møller iarbejdere. København hos A/S Møllekompagniet »Cerena« 256, i Aarhus paa »Karens Mølle« 206, 255, i Nakskov paa Ota-Møllen 57, 81, i Vejle paa Dampmøllen 44.

Rebslagere hos Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger 44.

Riggere og Sejlmagere i København hos Sejlmagerm. F. Halmø 57, Sommerferieordning 257, i Aalborg hos A/S Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri 133, 134.

Sadelmagere og Tapetserere. I Kbhvn hos A/S Magasin du Nord 230, i Fredericia paa Møbelfabrikken »Dana« 152, i Odense paa Dansk Karosserifabrik 183, i Vejle hos Firmaet Strøyer & Knudsen 206.

Skibstømrere i Aalborg paa Maskin- og Skibsbyggeriet 134, i Esbjerg 81.

Skotøjarbejdere. Lockoutens Afslutning 17, Feriebetaling 82, i København hos Eskild Høst 134, hos Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger 74, hos Niels Madsen 82.

Skorstensfejere. Forholdet til Brandpolitiloven 110.

Smede- og Maskinarbejdere. København hos A/S Burmeister & Wain (Refshaleøen) Nittere 82, 184, ved Lokkebord 82, Nægtet Overarbejde 35, Udenbords Klædning af en Nybygning 82 (Strandgade Værftet), do. Varsel om

Standsning af Overarbejde 207, do. (Søndre Værft), utiltrækkelig Opvarmning 241, 152, A/S Dansk Crown Cork Fabrik 57, hos Glud & Marstrand 133, 256, hos Riedel & Lindegaard 220, hos Hellesens Enke & V. Ludvigsen 207, hos Heinrich Roepstorff 57, i Rørlæggerbranchen 58, paa Dansk Soyakagefabrik 82, i Aalborg, Nittere paa Skibsværftet 256, hos Nordjyllands Kulkomp. 45, i Aarhus hos Fr. Lyberg 207, hos A/S Alfa-Lavals Filial 256, hos Gas- og Vandmester H. V. Jensen 256, i Asnæs paa Brdr. Madsens Maskinfabrik 45, Esbjerg Jernstøberi og Maskinfabrik 212, i Odense paa Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik 183, hos Th. B. Thrige 183, hos H. P. Larsen 183.

Snedkere, hele Landet, 221.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere i Københavns Svømmehal 35.

Specialarbejdere hos A/S Burmeister & Wain 109, do. Smudsreglementet 82.

Stenarbejdere paa Lobbæk Stenhuggeri 183, paa Bornholm 257.

Stukkatører (København) hos Nørrebros Cementstøberi 83, Et Opmandsspørgsmaal 230.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Overenskomst forlænget 143.

Textilarbejdere (København) paa Københavns Possementfabrik 257.

Tobaksarbejdere (København) hos A/S Aage Lichtinger 152, (Aalborg) hos C. W. Obel 152.

Træindustriarbejdere i København hos Niels Larsen, Valby, 184, paa Houlbjerg Savværk og Bøstrup Træuldsfabrik 257, paa Korinth Savværk 20, paa Nørresundby Træskofabrik 212.

Typografer (København) hos »Morgenbladet« 45, I. A. Lumbyes Bogtrykkeri 45.

Majdemonstrationen.

Cirkulære om Deltagelse i Majdemonstrationen 196. Majmanifest fra I. F. C. 210.

Personalia.

C. C. Andersen død 171, Fr. Fischer død 142, Herman Lindquist død 229, M. C. Lyngsie død 121, Albert Thomas død 221.

Politik.

»Hvad koster mest« 59, »50-Øren og Millionen« 76.

Prisniveauet.

Prisniveauet Oktober 1931 110, Februar 1932 161, April 242.

Socialpolitik og Økonomi.

Økonomiske Oversigter (af Henry Stjernqvist) 169, 177, 209, 225, Erhvervskrisen (Johs. Kjærbøls Foredrag paa Partikongressen) 13, 29, Beskæftigelsesproblemet (af Johs. Kjærbøl) 126, 137, Beskæftigelsesgraden inden for Industrien 1931 153, Prisfaldet og Pengepolitiken (af Knud Korst) 1.

Særlige Artikler.

Engelsk Arbejderoplysning (af Henry Stjernqvist) 181, Fagforeningsbevægelsens Kollektivisme og Kulturudviklingens bærende Idé (af Oskar Hedberg) 179, 189.

Voldgift.

Danmark.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Dommere og Dommersuppleanter 94. Do. af Formand og Næstformænd 116.

Kendelser.

Arbejdsmænd. København. Havnearbejderne ved Losning af M/S »Romeo« (Sag Nr. 1457) 61. Do. ved Trælastlosning for Stevedore Holger Jørgensen (Sag Nr. 1513 og 1514) 155. Jord- og Betonarbejdere hos Murermester Marius Sørensen (Sag Nr. 1538) 175. Do hos Firmaet Jørgensen & Plenge (Sag Nr. 1455) 51. Kuske hos Vognmændene Hans Hansen og L. Hansen (Sag Nr. 1433) 12. Do. hos Vognmand G. Støjholm (Sag Nr. 1541) 199.

Do. Provinsen. Opsigelsen af Overenskomsten om Mergelarbejdet (Sag Nr. 1530) 186. Aalborg: hos Kampmann, Kjerulff & Saxild (Sag Nr. 1511) 215. Aarhus: Havnearb. v. Losn. af M/S »Sangstad«. — Tilbageholdelse af Skatterestancer — (Sag Nr. 1485) 100. Jord- og Betonarbejdere hos Ingeniør C. A. Bechgaard (Sag Nr. 1535) 198. Do. hos Murermester S. Rasmussen (Sag Nr. 1518) 221. Hadsund: paa Gødningskalkfabrikken (Sag Nr. 1449) 39. Horsens: Havnearbejdere ved Losning af M/S »Hilda«, »Inger«, »Curonia« og »Margrethe« (Sag Nr. 1479) 97. Do. do. af M/S »California« (Sag Nr. 1516) 156. Kuske hos Vognmand Jens Nørbæk «Sag Nr. 1551) 233. Kolding: hos Aaleeksportørerne (Sag Nr. 1523) 222. Køge: Havnearbejdernes Betaling for Af- og Paalæsning (Sag Nr. 1441) 38. Nakskov: hos Medlemmerne af Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov og Omegn (Sag Nr. 1605) 247. Odense: paa Maskinfabrikken »Phønix« 174 Ribe: hos A. Jespersen & Søn ved Arbejdet paa Ribe Domkirke (Sag Nr. 1505) 147. Ledøje-Smørum: Arbejde fra Sogneraadet (Sag Nr. 1480) 118. Rønne: Havnearbejdere hos Øernes Andelsselskab (Sag Nr. 1545) 258. Sønderborg: Arbejdet for Kommunen (Sag Nr. 1468) 83. Ærø: hos Entreprenørfirmaet Bodilsen & Sandager (Sag Nr. 1548) 232. Faxe: Skovdistrikterne Gaunø og Lindersvold (Sag Nr. 1509) 214.

Drejere. Overenskomstens Opsigelse (Sag Nr. 1474) 84.

Elektrikere: hos Firmaet Hassel & Teudt (Sag Nr. 1532) 173.

Formere i Odense paa Maskinfabrikken »Phønix« (Sag Nr. 1507) 213. do. (Sag Nr. 1536) 174.

Landarbejdere hos en Række Land- og Skovbrugere (Sag Nr. 1464) 74. Do. paa Godset »Gisselfeld Kloster« (Sag Nr. 1589) 245.

Læder- og Skindarbejdere m. fl. Fag hos Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (Sag Nr. 1534) 197. Do. do. (Sag Nr. 1502) 119.

Murere. København: hos Murermester Aage Christensen (Sag Nr. 1488) 110, hos Murermester P. Arnung og Knud Dyrberg (Sag Nr. 1475) 86. Aalborg: hos Murermester C. P. Bonderup (Sag Nr. 1484) 99.

Sadelmagere og Tapetserere. Overenskomsternes Opsigelse (Sag Nr. 1448) 49.

Skræddere. København: hos Rud. Johansen (Sag Nr. 1522) 167.

Smede- og Maskinarbejdere. København: hos A/S Burmeister & Wain, Ferieordningen (Sag Nr. 1552) 234. Do. do. Akkord-Prislister (Sag Nr. 1489) 111. Do. do. Standsning af Overarbejde (Sag Nr. 1577) 242. Asnæs: paa Brdr. Madsens Maskinfabrik (Sag Nr. 1477) 87. Odense: A/S Vølunds Arbejde paa Odense Gasværk (Sag Nr. 1452) 50. Nitternes Overarbejdsvægring (Sag Nr. 1520) 184.

Snedkere. Overenskomsten og Forligsmandsforslaget af 4. Juni 1930 (Sag Nr. 1590) 246. Aarhus: hos Snedkermestrene Anton Jensen & Søn (Sag Nr. 1440) 27.

Telefonarbejdere hos Lolland-Falsters Telefon A/S (Sag Nr. 1459) 62.

Tobaksarbejdere. København: hos Firmaet P. Wulff (Sag Nr. 1578 og Nr. 1583) 243.

Træindustriarbejdere. København: hos A/S Burmeister & Wain, Nægtet Overarbejde (Sag Nr. 1437) 25; hos Fabrikant Niels Larsen, Valby (Sag Nr. 1555) 259; hos A/S Stendalsgaards Savværk (Sag Nr. 1524) 224.

Typografer hos Bogtrykker S. L. Møller, Blokade under Storkonflikten i Norge (Sag Nr. 1493) 135.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 1 * KØBENHAVN DEN 15. JULI 1931 * 28. AARGANG

Prisfaldet og Pengepolitiken.

Af cand. polit. *Knud Korst.*

II.

Det maa betragtes som givet, at man i Centralbankernes Tilførsel af Betalingsmidler til Omsætningen har det Middel, der paa afgørende Maade kan fremkalde Bevægelse i Prisniveauet, og altsaa ogsaa det Middel, der kan afbøde Prisskred og de dermed følgende økonomiske Omvæltninger — med andre Ord holde Prisniveauet i hvert Fald nogenlunde konstant. Denne Penge- og Pristeori er objektiv rigtig; enhver, der vil give sig af med at administrere økonomiske Affærer i et Samfund med Pengeomsætning, maa derfor antage den og — i givet Fald — administrere i Overensstemmelse med den.

Det er imidlertid lige saa givet, at Centralbankerne i den sidste Tid netop ikke har benyttet dette Middel til at fastholde det givne Prisniveau. Som vi alle véd, har et voldsomt og hærgende Prisfald derfor i de sidste Par Aar kunnet udvikle sig Verden over; dette Prisfald er altsaa ikke blevet afbødet gennem en passende Forøgelse af Betalingsmiddeltilførselen.

Dette er Kendsgerninger. Med den blotte Konstatering af disse Kendsgerninger kan man imidlertid ikke stille sig tilfreds. Det Spørgsmaal melder sig uvilkaarlig, *af hvilken Grund* Centralbankerne lod dette Prisfald udvikle sig. Hvad bevirkede, at disse Institutter netop i 1929 — efter saa mange Aars konstant Prisniveau — gav op overfor Tendenser til Prisfald, som maatte være til Stede?

Dette Problem er langt fra klart oplyst; maaske bliver det det heller aldrig. Af Hensyn til Sagens uhyre Betydning er man imidlertid nødt til at prøve paa at belyse de forskellige Muligheder.

Kunde de ledende Centralbanker i Verden ikke fortsat holde Prisniveauet konstant, turde de ikke, vilde de af forskellige Grunde ikke, eller skyldes det hele et fatalt Uheld eller Fejlgreb?

Det kunde synes underligt at opstille det Spørgsmaal, om Bankerne ikke *kunde* afbøde Prisfaldet, da vi jo lige har fastholdt saa kategorisk, at ifølge Pengeteorien kunde dette gøres. Men dette skyldes, at Bankerne faktisk ikke er helt fri i deres Pengepolitik, idet de er bundet af Hensynet til *Guldet.* Næsten alle Lande, der har Betydning for Verdensomsætningen, har jo Guldmøntfod, d. v. s. at Lovgivningen paa forskellig Vis har knyttet Seddeludstedelsen til Guldet, sædvanlig ved at paabyde Indløsningspligt (»vexles paa Anfordring med Guldmønt«) og ved at forlange en vis Gulddækning i Forhold til den udstedte Seddelmasse.

Spørgsmaalet er da, om de ledende Centralbanker (de smaa Landes Banker kan jo ikke gøre noget afgørende paa disse Omraader) i 1929 var naaet til det Punkt, at Hensynet til Gulddækningen hæmmede dem i at tilføre Omsætningen saa rigeligt med Betalingsmidler som den stigende Produktion nødvendiggjorde, forudsat at Prisniveauet skulde holdes. Hvis dette er Tilfældet, da er Krisen virkelig en Guldkrise, som det fra forskellig Side hævdes, var det i hvert Fald fra Begyndelsen af.

I det væsentlige vedrører Problemet kun tre Centralbanksystemer, nemlig det amerikanske, det engelske og det franske; i Kraft af deres uhyre Guldbeholdninger og deres mægtige finansielle Stilling i det hele taget, er det udslaggivende, hvad disse tre Banksystemer foretager sig; og blandt disse tre Systemer rager jo det amerikanske særlig op, det saakaldte Federal Reserve Bank System.

Det kan nu paavises, at i Tiden før Prisfaldet satte ind, udfoldede Bank of England stor Energi for at bevare sin Guldbeholdning; af Grunde som nedenfor skal anføres, var der paa Pengemarkedet en Tendens til at suge Guldet ud af Bankens Kælder. Dette satte Bankdirektionen sig kraftigt imod, d. v. s. den holdt en højere Diskonto end den ellers vilde have gjort, derved begrænsede den Tilførselen til Omsætningen af Betalingsmidler mere end under andre Omstændigheder, dette betød altsaa svækket Efterspørgsel efter Varer etc. fra engelsk Side, og det vil naturligvis sige det samme som, at der fra England udgik en stærk Tendens til Prisfald.

Grunden til, at Guldet havde Tendens til at strømme ud af Bank of Englands Kælder, maa søges i Frankrig. Thi efter at Pariserfrancen var blevet stabiliseret i 1928, trak Banque de France Guld til sig efter en større Maalestok, ikke mindst fra London. Denne Kamp om Guldet er i den forløbne Tid saa ofte blevet skildret og diskuteret i den internationale Finanspresse. Og i denne Diskussion hævder Franskmændene sædvanlig, at Guldtilstrømningen til Frankrigs Bank sandelig ikke skyldtes dette, at Banken med Forsæt trak Guldet til sig, nej det strømmede derind af sig selv. Herimod

indvender Professor Cassel — og utvivlsomt med Rette —, at naar Guldet strømmede til Frankrigs Bank, hænger det simpelthen sammen med, at Banken førte en efter Forholdene uheldig Diskontopolitik, idet den opretholdt en for høj Diskonto, altsaa begrænsede Udstrømningen af Betalingsmidler til det franske Marked; ogsaa heri ligger der altsaa en Tendens til Prisfald.

Om Amerika kan det sikkert siges, at paa hint Tidspunkt havde Bankerne mere end Guld nok til at opretholde lovbefalet Dækning. Men naturligvis er det ikke umuligt, at den engelsk-franske Guldkamp (hvori forøvrigt ogsaa den tyske Rigsbank blev inddraget) har gjort Bankierne i Amerika betænkelige.

Men hvorledes dette nu end forholder sig, saa er det i hvert Fald givet, at der fra England udgik et Pres paa Prisniveauet, hidrørende fra Guldsituationen. Om det saa er dette, der har givet Stødet til Federal Reserve Systemets Omslag m. H. t. Kreditgivning (og dermed den afgørende Begrænsning af Betalingsmiddeltilførselen), kan naturligvis ingen udenforstaaende vide med Sikkerhed.

Et kan dog siges, at Krisen ikke — end ikke i sin første Oprindelse — er en Guldkrise i den Forstand, at der i Verdensøkonomien som Helhed er for lidt Guld til at opfylde de lovbefalede Dækninger; der er endnu *ingen absolut Guldknaphed*. Men naturligvis kan det tænkes, at den er en Guldkrise i den Forstand, at visse Banker har trukket alt for rigeligt Guld til sig og derved tvunget de andre til at begrænse deres Tilførsel af Betalingsmidler («stramme Pengemarkedet« som det hedder).

Hvis dette er Tilfældet, saa er det under alle Omstændigheder en forrykt Situation, at Hensynet til Guldet skal kunne bevirke en økonomisk Katastrofe. Imidlertid er det muligt, at Guldet i Fremtiden vil komme til fortsat at bevirke Ulykker, hvis man ikke i Tide træffer sine Foranstaltninger. Det er nemlig højst sandsynligt, at der en skønne Dag ikke vil være Guld nok til den lovbefalede Dækning i forskellige Lande, særlig ikke hvis Kina og andre Lande i Udvikling gaar over til Guldmøntfod. Thi Guldproduktionen er i vor Tid forholdsvis ringe. Dette har imidlertid ingensomhelst Betydning, hvis man blot i Tide indretter sig derefter; paa en Maade har man allerede tildels indrettet sig derefter, idet man mange Steder har sørget for, at Guld ikke cirkulerer i den daglige Omsætning (saaledes ogsaa her i Danmark) — saa sparer man da det.

Men det, det gælder om, er at lempe Dækningsreglerne; dette kan man gøre, idet der erfaringsmæssigt kun er virkelig Brug for ret ringe Guldmængder. Endvidere kan man naa langt ved et Samarbejde mellem Centralbankerne, f. Eks. med Hensyn til at centralisere Guldbeholdningerne paa et internationalt Sted. Det er dette, man er i Færd med at gøre gennem den internationale Bank i Basel.

I det hele taget er man i de paagældende Kredse Verden over opmærksom paa den Fare, der her lurer. Saa man vil formodentlig naa frem til i vidt Omfang at gøre Centralbankerne mere uafhængige af Guldet, saaledes at deres Handelsfrihed m. H. t. at paavirke Prisniveauet i Retning af Stabilitet i hvert Fald ikke begrænses skæbnesvangert af Hensyn til det gule Metal. Det mest naturlige vilde være helt at ophæve Paabudet om Gulddækning og overlade det til Bankledelsens eget Skøn, hvor stor en Beholdning den mener at maatte have. Naar den danske Nationalbanks Oktroj udløber i 1938, vil det være naturligt at lade dette komme til Udtryk i de ny Regler; herved kan der spares et meget betydeligt Beløb, som nu henligger til ingen Verdens Nytte i Bankens Hvælvinger.

Til syvende og sidst kan man naturligvis helt undvære Guldet; Troen paa dette Metal beror jo kun paa en Fiktion. Det er Seddeludstedelsen, der er det afgørende, og naar denne tilpasses under Hensyn til Prisniveauet i og udenfor Landet, er intet mere fornødent. Danmark vil kunne nøjes med en Konto i den internationale Bank paa nogle faa Millioner.

Jeg har skrevet saa udførligt om Guldproblemet, fordi det diskuteres saa stærkt overalt i Verden (Fagforeningsinternationale har f. Eks. ogsaa haft Artikler derom i sine Bulletiner) — og fordi det faktisk ogsaa kan faa stor praktisk Betydning — skæbnesvanger Betydning.

Jeg gaar nu videre i Undersøgelsen af Omstændighederne ved den ændrede Betalingsmiddelpolitik i 1929.

Vi har nu drøftet, hvorvidt ledende Bankinstituter under Hensyn til Guldsituationen ikke kunde tilføre Markedet de Betalingsmidler, der skulde til for at opretholde et stabilt Prisniveau; dette er aldeles givet for Bank of Englands Vedkommende, det er en Mulighed m. H. t. Federal Reserve i U. S. A., men afgjort ikke for Frankrigs Bank (hvorfor denne Bank førte den Politik, den gjorde, er naturligvis et Spørgsmaal, hvis Besvarelse er godt skjult i de høje Indercirkler; maaske er det gjort under Hensyn til den usikre politiske Situation — og forsaavidt kan man sige, at den sidste Krise er en Udløber af Verdenskrigen).

Det Spørgsmaal melder sig nu, om de ledende Institutter i Amerika og Frankrig ikke *turde* tilføre Markedet de tilstrækkelige Betalingsmidler, selv om de godt kunde — nemlig af Frygt for visse økonomiske Konsekvenser, som unægtelig ogsaa kunde synes farlige nok.

Jeg tænker her først og fremmest paa den Omstændighed, at den vældige Rationalisering paa alle produktive Felter, som havde sat ind efter Krigen, efterhaanden medførte en vældig Stigning i Produktionen med Tendens til faldende Omkostninger. Dette gælder ikke mindst et Omraade som Kornproduktionen, der netop i de Aar havde gennemløbet en mægtig rationel Udvikling (Maskindrift, videnskabelige Metoder osv., Stordrift paa de vældige ny Arealer i Kanada og andre Nybyggerlande). Det er klart, at en saadan Udvikling indebærer en overordentlig kraftig Tendens til Prisfald, og skal dette modvirkes, kræver det aabenbart en vældig Indsats af Betalingsmidler, »Købekraft«, fra Bankernes Side.

Paa et Møde i Ingeniørforeningen i København i Vinter, hvor Professor Cassel holdt et — iøvrigt

ganske ypperligt — Foredrag om disse Problemer, slog Finansminister Bramsnæs i et Indlæg netop ned paa dette Punkt, idet han udtalte »Det store Udbud (af Korn) trykkede Prisen endnu kraftigere, og den Virkning, dette gav paa hele Verdenshandelen, vilde det være vanskeligt at ophæve ved monetære Forholdsregler.«

Naturligvis *kunde* det gøres, naar galt skulde være; ogsaa den Prissænkning, som Rationaliseringen paa andre Omraader fremkalder, kan naturligvis i den sidste Ende modvirkes gennem ekstra Tilførsel af Betalingsmidler. Men naar Udviklingen er saa hastig fremadskridende, vil en saadan Politik let kunne føre ind i en meget stor Risiko paa forskellige Punkter af Erhvervslivet. Under saadanne Omstændigheder kunde det maaske være mere formaalstjenligt fra Centralbankernes Side at tilstræbe en mindre Sænkning af Prisniveauet.

Dog alt dette anfægter paa ingen Maade det principielle i Pengeteorien; det gør det kun forstaaeligt, om ledende Centralbanker under disse Omstændigheder nærede Betænkeligheder ved at følge med i denne rasende Udvikling. Det kan vel nu siges, at det trods alt havde været bedre, om de havde gjort det. Deri kan maaske ligge en Lære for Fremtiden.

En anden Omstændighed kunde maaske ogsaa gøre de ledende Banker ængstelige for Udviklingen, nemlig den politiske Usikkerhed Verden over. Først og fremmest forsaavidt angaar Sovjetunionen. Sovjetregeringen havde netop i 1928 paabegyndt 5. Aarsplanen, og i 1929 maa de førende Finansmænd vel have forudset, at der fra Rusland paa visse Omraader vilde fremkomme en prissænkende Konkurrence, ikke mindst m. H. t. Korn, Træ og Olie. Denne prissænkende Tendens skulde man altsaa ogsaa regne med at maatte modvirke ved monetære Midler.

Dernæst forsaavidt angaar Mellemeuropa, særlig Tyskland. I et Land som Amerika vil et stabilt Prisniveau uvægerligt fremkalde en umaadelig Kapitaldannelse; blot Priserne holder sig nogenlunde faste, vil den stadig rationelle Udnyttelse af de naturlige Rigdomme give kolossale Profiter. Imidlertid gjorde Amerika samtidig alt for at spærre sig af for Vareimport fra andre Lande — og det uagtet der tilgik Nationen store Summer udefra (Afdrag paa Krigslaanene). Alt i alt fik U. S. A. derfor i de Aar et vældigt Betalingsoverskud i Forhold til Udlandet. Den naturlige Udvikling heraf var at anbringe Kapitalerne i Udlandet, og her kom særlig det kapitalhungrende Tyskland i Betragtning. Dette fandt ogsaa Sted i nogle Aar; der anbragtes umaadelige amerikanske Kapitaler i Europa (og forøvrigt ogsaa i andre Verdensdele). Men i det Øjeblik Publikum bliver ængstelig for Situationen i Udlandet, sker der en Standsning i denne Cirkulationsproces, hvoraf store Forstyrrelser opstaar, med stærk Tendens til Prisfald (Udlandet kan jo saa ikke købe de amerikanske Varer). Ogsaa denne Vanskelighed havde Bankerne altsaa at slaas med.

Noget lignende kan maaske siges om Frankrigs Forhold til andre Lande, særlig til Tyskland.

Heller ikke det her anførte er naturligvis nogen principiel Indvending mod Pengeteorien. Men det tjener til Belysning af, hvor vanskeligt det under givne Omstændigheder kan være at følge Teorien i den praktiske Bankpolitik.

Som det vil ses, taler noget for, at de ledende Banker ikke *kunde* afbøde Prisfaldet, noget for at de ikke *turde* eller ikke *vilde*, som man nu vil opfatte det.

Men Forholdet kan naturligvis ogsaa udlægges saaledes, at Bankerne kom til at gøre et fatalt Fejlgreb. Saaledes er i hvert Fald Federal Reservesystemets ændrede Politik fra Midten af 1929 blevet udlagt, og saaledes har Ledelsen forsaavidt ogsaa selv forklaret det. Der skete nemlig det, at Federal Reserve erklærede at ville sætte en Stopper for den vældige Børsspekulation, som var kommet i Gang i U. S. A.; med denne Motivering forhøjede man saa Diskontoen og begrænsede iøvrigt Krediten til Laan paa Børspapirer. Naturligvis faldt saa Spekulationen omgaaende sammen som et Korthus; men den Standsning af Betalingsmiddeltilførselen, som her iværksattes, virkede selvfølgelig ligesaa fuldt paa Varemarkedet, og medførte ganske konsekvent et Prisfald; det latente Prisfald i England udløstes derpaa; en saadan Bevægelse, hvor Tilliden til Fremtidens Priser rokkes, forstærker jo iøvrigt sig selv — og snart rullede Prislavinen med voldsom Fart.

Heraf kan man saa drage den Lære — som særlig Cassel gør opmærksom paa —, at naar en Centralbank har til Opgave at stabilisere Pengeværdien saa vidt muligt, saa kan man ikke forlange andet af den. Giver den sig til at optræde som Moralens Vogter, f. Eks. og skride ind mod Børsspekulation, bliver Resultatet uvægerlig fatalt. Nu er det jo muligt, at Federal Reserve kun har paaberaabt sig Børsspekulationen som Motiv til sin ændrede Penge- og Kreditpolitik, og at dets Motiver i Virkeligheden har været mere komplicerede. Men dette ændrer jo ikke noget ved den fremsatte Læres Rigtighed: —

Vi har nu set, hvor ganske overordentlig vigtig Seddelbankpolitiken er for hele det økonomiske Livs Funktioner. Vil Arbejderorganisationerne vinde Indflydelse paa det økonomiske Liv, maa de altsaa ikke betragte Seddelbankvæsenet som noget perifert og fjerntliggende eller som noget altfor »finansvidenskabeligt« uden videre Interesse for det praktiske Livs Mænd. Men derimod i dette Væsen se noget centralt og livsvigtigt, og derudfra maa de saa gøre deres Indflydelse gældende.

Nu er alle enige om — ogsaa alle »privatkapitalistisk« indstillede Økonomer — at ren privatkapitalistisk maa Centralbanken under alle Omstændigheder ikke være; Staten maa tværtimod give den visse, ganske præcise Direktiver; forsaavidt er alle altsaa enige om, at denne Side af Økonomien maa indrettes »socialistisk«.

Men naar dette er Tilfældet, forekommer det mig at være en ganske naturlig Konsekvens heraf, at Centralbanken ogsaa er helt og fuldt en Statsbank. Dette er jo allerede Tilfældet, f. Eks. i Sverige (og den svenske Rigsbank er uden Tvivl en af de bedst ledede i Verden). Den danske Nationalbank er som bekendt et privat Aktieselskap, men i Henhold til

sin Kontrakt med Staten (Oktrojen) bundet til visse Direktiver (Seddelindløsning, Dækning med Guld, Afgift til Staten etc.), ligesom Staten udnævner en vis Del af Ledelsen.

Men i 1938 udløber Oktrojen. Og det vil da være det eneste rimelige at gøre den ny Bank til Statsbank, fuldt og helt. Naturligvis med en politisk ganske uafhængig Ledelse; thi denne maa kun være bundet af de rent økonomiske Principper, der af Lovgivningsmagten en Gang for alle fastlægges for Bankens Førelse.

Naar man fra vor Side ganske kategorisk bør kræve en Statsbank i 1938, saa forekommer alene følgende Begrundelse mig at være tilstrækkelig herfor: Man kan forudse, at de ny Pengeteorier vil komme til — mere og mere og tilsidst fuldt og helt — at blive Rettesnoren for de førende Bankinstituter i Verden; man vil utvivlsomt indrette sig saaledes, at et nogenlunde stabilt Prisniveau normalt tilstræbes. Men naar den nuværende Depression er overstaaet, vil der, selv med et stabilt Prisniveau fremkaldes en Produktionsforøgelse af enormt Omfang (alt ligger jo parat hertil); for under disse Omstændigheder fortsat at holde Prisniveauet stabilt, vil der kræves en stadig stigende Tilførsel af Betalingsmidler, d. v. s. stedse større Udlaan fra Centralbanken og dermed stedse større Renteindtægter for denne. Men da de øgede Mængder af Betalingsmidler saa at sig tages af ingenting (det koster jo ikke meget at trykke nye Sedler eller at aabne en Mand en Konto for Checkuddrag), saa vil det dog være rimeligt, om den fulde Indtægt herved tilfalder Helheden, altsaa Staten, og ikke nogle private Aktionærer.

Hvad skal forresten en tilfældig Kreds af Aktionærer have med en saa udpræget Statsopgave at skaffe? Garantere mod Misbrug fra Statsfinansernes Side — vil man maaske sige. Ah, mod Misbrug af Seddelpressen — f. Eks. under Krig — giver hverken det ene eller det andet System nogensomhelst Garanti; det viser de historiske Erfaringer tydeligt nok. Saa heri ligger ikke noget holdbart Motiv til at indblande private Aktionærinteresser i et yderst vigtigt Statsanliggende.

Men hertil kommer, at der kan komme Tider, hvor det private Erhvervsliv flover af. Hvordan skal Banken da lede de Betalingsmidler ud i Omsætningen, som netop i saadanne Tider *maa* ud, hvis Prisniveauet skal holdes? Naturligvis gennem Staten. Situationen lægges da saaledes op, at i saadanne Perioder maa det Offentlige holde Arbejdet i Gang (den Opfattelse har man jo allerede idag; og fra Socialdemokratiets Side tilsigter man nu at skabe et særligt Organ for planmæssig Tilrettelæggelse af disse Forhold); Cirkulationen gaar da saaledes for sig, at Banken laaner Staten Penge (køber Statspapirer eller paa anden Maade), naturligvis mod Rente; men denne Rente løber jo igen ind i Statskassen, naar Centralbanken er en Statsbank. Men iøvrigt giver dette jo Anledning til et Samvirke mellem Stat og Bank af saa intim Karakter, at det kun kan gennemføres fuldt tilfredsstillende, naar disse to Faktorer faktisk er af samme Rod.

Ogsaa mange andre Forhold gør det naturligt for os at tilstræbe en Statsseddelbank. Selv om man fra Lovgivningens Side paa Forhaand fastlægger Grundprincipperne for Bankens Førelse, fastlægger dem med Grundighed og Strenghed, saa vil der dog være et Spillerum for Ledelsens vilkaarlige Beslutninger i den ene eller den anden Retning. Og her kan det være af stor Betydning, at Ledelsen er helt og fuldt i Helhedens, Samfundets Tjeneste. Det kan jo f. Eks. tænkes, at det i en given Situation er mest til det brede Folks Gavn (f. Eks. alle Lønarbejdere), at der tilstræbes en vis Sænkning af Prisniveauet (og derigennem Formindskelse af Profiten, Driftsherregevinsten), medens Forretningsverdenen tilstræber det modsatte. Det er da aabenlyst af største Betydning, at Bankledelsen her føler sig i Overensstemmelse med en demokratisk Statsledelse.

Dette sidste kan naturligvis næppe foreløbig blive af afgørende Betydning for et lille Land som Danmark, som jo ikke kan udøve noget selvstændigt Tryk paa Prisniveauet af nogen Betydning, hverken i den ene eller den anden Retning.

Men for vore Meningsfæller i de store Lande maa dette blive et Moment af ganske overordentlig stor Betydning. Det er derfor naturligt for os — selv om vi lever i et lille Land — at slutte op paa den samme Linje og — i givet Fald — at arbejde i samme Retning efter vor Evne.

Mit sidste Ord i denne Redegørelse skal derfor være dette: I 1938 bør den danske Seddelbank blive en Statsbank, bygget over den moderne Pengeteoris Grundsætninger.

Og har vi ikke politisk Magt til at gennemføre dette, da bør Oktrojen med den private Aktiebank kun fornys paa ganske kort Aaremaal. I Mellemtiden faar vi saa nok den politiske Magt til at gennemføre denne uhyre vigtige Sag paa tilfredsstillende Maade.

Den faglige Situation.

Efter at Februar-Overenskomsterne med Undtagelse af Skotøjsindustriens var bragt i Orden dels ved Forhandling mellem de modstaaende Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer og dels ved Vedtagelser af Forligsmandsforslaget af 26. Marts — gik man i Gang med de til Marts, April og Maj og endnu senere udløbende Overenskomster.

Det lykkedes kun i meget ringe Grad at faa disse Overenskomster forlængede ved Forhandlinger mellem de direkte interesserede Parter eller ved Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken, og den allerstørste Part af disse Overenskomster kom derfor til Behandling i Forligsinstitutionen.

Vi skal nedenfor gengive de Mæglingsforslag, som blev fremsat af Forligsmændene, K. Riis-Hansen og Poul Andersen, og vedtaget af alle Parter.

Dansk Arbejdsmandsforbund.

A.

1) **Standard-Overenskomsten for københavnske Chauffører.**

a) Ugelønnen fastsættes til 58 Kr.

b) Til Overenskomstens § 6 føjes:
Hvor en Virksomheds øvrige Arbejdsmænd har overenskomstmæssig Ferie, gives der Chaufførerne Ferie i samme Omfang og efter samme Regler, som iøvrigt er gældende for vedkommende Virksomhed, idet Betalingen beregnes i Forhold til Chaufførens normerede Ugeløn.
Hvor en Virksomheds øvrige Arbejdsmænd har Ulykkesforsikring for de første 13 Uger, er det samme ogsaa gældende for Virksomhedens ugelønnede Chauffører.

2) **Opbæring, Nedbæring og Lempning af Koks, der udføres fra Frederiksberg Gasværk.**
Timelønnen bliver som for tilsvarende Arbejde i Hovedstaden iøvrigt.

3) **Arbejdsmænd hos A/S De danske Imprægneringsanstalter i Kauslunde.**
Timelønnen fastsættes til 80 Øre.

4) **Chauffører hos Medlemmer af Vognmandsforeningen i Odense.**
Ugelønnen fastsættes til 50,50 Kr.

5) **Chauffører hos Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens.**
Ugelønnen fastsættes til 49 Kr.

6) **Kuske hos Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense.**
Ugelønnen fastsættes til 48 Kr., heri indbefattet Betaling for Hestenes Røgt og Pleje inden Kl. 7 Morgen.

7) **Kuske hos Medlemmer af Vognmandsforeningen i Silkeborg.**
Ugelønnen fastsættes til 47 Kr.

8) **Lager- og Pakhusarbejdere i A/S Fyens Sækkekompagnis københavnske Afdeling.**
Ugelønnen fastsættes til 52 Kr.

9) **Arbejdsmænd hos A/S Trælasthandelen Silvan og Firma Grønvold & Schou, begge af Slagelse**
Timelønnen fastsættes til 102 Øre.

10) **Overenskomsten vedrørende Budene.**
Ugelønningerne fastsættes til:
18—21 Aar: 39,50 Kr.
21—24 - 42,50 -
over 24 - 44,00 -

11) **Chauffører hos A/S Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik, Horsens.**
Der gives Chaufførerne Ferie i samme Omfang og efter samme Regler, som iøvrigt bliver gældende for Virksomheden, idet Betalingen beregnes i Forhold til Chaufførernes normerede Ugeløn.

12) **Kuske hos A/S De danske Vin- og Konservesfabrikker.**
Ugelønnen fastsættes til 55,50 Kr.

13) **Arbejdsmænd ved Mullerup Havn.**
Timelønnen fastsættes til 97 Øre.

14) **Arbejdsmænd hos A/S Schiønning & Arvé.**
a) Der indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler.
b) Samtlige Akkorder nedsættes med 4 pCt.

15) **Fabrikarbejdere, Kuske og Chauffører hos A/S De danske Oliemøller og Sæbefabrikker, C. Loehrs Fabrikker, Fredericia.**
Den nugældende Sommerferie paa 4 Dage forlænges fra og med Aaret 1932 til 6 Dage.

16) **Arbejdsmænd hos A/S Skandinavisk Gummi-Compagni, Odense.**
a) Der indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler.
b) Ugelønnen fastsættes til 48 Kr.

17) **Arbejdsmænd paa Cikoriefabrikken »Sønderjylland«.**
Der indføres en Timeløn paa 100 Øre.

18) **Arbejdsmænd hos A/S Møens Stenminer.**
Timelønnen fastsættes til 84 Øre.

19) **Arbejdsmænd hos Dansk Haarvaskeri, Brabrand.**
Timelønnen fastsættes til 97 Øre, medens det særlige Tillæg paa 3 Øre forbliver uforandret.

20) **Arbejdsmænd hos Medlemmer af Foreningen af danske Farve- ogLakfabrikanter.**
Timelønnen hos Firma S. Dyrup & Co. fastsættes til 114 Øre.

21) **Fabrikarbejdere hos A/S Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik, Horsens.**
Der indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler.

22) **Arbejdsmænd hos Aktieselskabet for kemisk Industri, bortset fra Tagpapfabrikken.**
a) Der indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler, idet Ferie dog skal være betinget af mindst 8 Maaneders Beskæftigelse i Aaret forud for 1. August.
b) Timelønnen fastsættes til 102 Øre.
c) Samtlige Akkorder nedsættes med 5 pCt.

23) **Arbejdsmænd i Svovlsyre- og Superfosfatindustrien.**
a) For Arbejdere tilhørende Vagtmandskabet samles de ekstra betalte Frivagter saaledes, at de kan faa en samlet Ferie paa 6 Dage mellem 2 Søndage. For de øvrige Arbejdere indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler.
b) Vagtmandskabets Timelønninger forbliver uforandrede, medens iøvrigt Timelønninger paa over 110 Øre til og med 150 Øre nedsættes med 3 pCt., dog ikke til under 110 Øre og Timelønninger paa over 150 Øre med 5 pCt., dog ikke til under 146 Øre. Ved Fastsættelsen af Reduktionsprocenten skal bortses fra Smudstillæg, ogsaa naar dette er indbefattet i særlig ansatte Timelønssatser.
c) Samtlige Akkorder nedsættes med 5 pCt.

24) **Svovlsyre og Superphosfatindustriens Overenskomst med Søarbejderne i Kastrup.**
Samtlige Akkorder nedsættes med 5 pCt.

25) **Arbejdsmænd hos A/S Jacob Holm & Sønner.**
a) Den nugældende Sommerferie paa 4 Dage forlænges fra og med Aaret 1932 til 6 Dage.

b) Samtlige Akkorder nedsættes med 4 pCt.
c) Ved Afløsning af fast Funktionær betales Gennemsnittet af Akkordfortjenesten for de sidste 4 Uger.
d) Der indføres et Smudstillæg af 8 Øre pr. Time for Rensning og Flytning af Maskiner.

26) **Arbejdsmænd hos Medlemmer af Foreningen af Danske Læderfabrikanter.**
a) Der indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler.
b) Samtlige Akkorder nedsættes med 5 pCt.

27) **Løse Arbejdere under Baneafdelingen hos A/S Amagerbanen.**
Timelønnen bliver den i Entreprenøroverenskomsten for København § 3, B 1 og 2 b fastsatte (125 Øre).

28) **Arbejdsmænd hos Medlemmer af Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening.**
a) Der indføres Sommeferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler.
b) Samtlige Akkorder nedsættes med 5 pCt. undtagen for kemisk Industri.

29) **Overenskomsterne for følgende Arbejdere forbliver uændrede** (jfr. dog Afsnit B):
Arbejdsmænd hos A/S De danske Impræg-neringsanstalter i Masnedsund.
Arbejdsmænd hos A/S R. Collstrups Fabrikker i Køge og Horsens.
Chauffører hos Odense Omnibus A/S.
Arbejdsmænd ved Kastrup Havn.
Chauffører hos Mejerier under Aarhus Vognmandsforening.
Arbejdsmænd hos A/S De forenede Blodfoderfabrikker, Vejle.
Arbejdsmænd hos Medlemmer af Isoleringsfabrikantforeningen.

B.

I samtlige Overenskomster, hvor der forefindes Bestemmelse om Regulering af Lønningerne efter Pristallet, bortfalder denne Bestemmelse.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndtes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Uenighed om Forstaaelsen af nærværende Mæglingsforslag afgøres med bindende Virkning af et Nævn bestaaende af en Repræsentant fra hver Hovedorganisation med Forligsmanden som Opmand.

Dansk Brolæggerforbund.

Den bestaaende Overenskomst fornyes for Tiden indtil 1. April 1932 med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt saaledes, at Bestemmelsen om Regulering af Lønningerne efter Pristallet bortfalder.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Dansk Karetmagerforbund.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Dansk Karetmagerforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning (Karetmagermesterforeningen af 1931) stiller Forligsmanden følgende Mæglingsforslag:

Bestemmelserne i Landsoverenskomsten i Karetmagerfaget med tilhørende Prisliste, der hidtil har ligget til Grund for Arbejdsforholdet mellem Parterne, er gældende indtil 1. Marts 1932 med følgende Ændringer:

1) Akkordsatserne for Karosseriarbejde nedsættes med 6 pCt., dog at Satserne for Varevogne nedsættes med 10 pCt. og Satserne for Førerhuse og Lad med 15 pCt.
2) Ændringen af 10. Marts 1930 til § 3, 3. Stk., vedrørende Overarbejde skal ikke finde Anvendelse.
3) Sommerferieordning indføres i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Afsnit B i Mæglingsforslaget af 26. Marts 1931. Med Hensyn til Bestemmelserne i nævnte Afsnits Pkt. 5 (1. Stykke) gælder dog, at de der omhandlede Frister forlænges med 3 Maaneder.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Kvindeligt Arbejderforbund eller Afdelinger.

Nedennævnte mellem Organisationer eller Enkeltvirksomheder i Dansk Arbejdsgiverforening og Kvindeligt Arbejderforbund eller Afdelinger herunder opsagte og ikke fornyede Overenskomster fornyes paa et Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

A.

Overenskomsterne vedrørende

1) **Cikoriefabrikken »Sønderjylland«.**
Timelønnen fastsættes til 56 Øre.

2) **Reiermanns Papfabrik.**
Timelønnen fastsættes til 62 Øre.

3) **Blumensaadts Fabrikker.**
a) Den hidtil praktiserede Sommerferieordning optages i Overenskomsten, idet den nugældende Ferie paa 3 Dage forlænges til 6 Dage, for Aaret 1931 dog til 4 Dage.
b) Ugelønnen fastsættes saaledes:

Unge Kvinder fra 14—16 Aar:		
de første 3 Maaneder:	16,00	Kr.
de næste 3 Maaneder:	18,00	-
derefter:	20,00	-
Unge Kvinder fra 16—18 Aar:		
de første 3 Maaneder:	18,00	Kr.
de næste 3 Maaneder:	20,50	-
derefter:	22,50	-
Kvinder over 18 Aar:		
de første 3 Maaneder:	22,50	Kr.
de næste 3 Maaneder:	26,00	-
derefter:	28,50	-

c) Den hidtil praktiserede Bonusordning optages i Overenskomsten.

4) **Worning og Petersen.**
a) Den hidtil praktiserede Sommerferieordning optages i Overenskomsten.
b) Ugelønnen fastsættes saaledes:

For Kvinder paa Loft:
den første Maaned: 24,50 Kr.
den anden Maaned: 27,00 -
derefter: 29,00 -
For de øvrige Kvinder fastsættes Lønningerne til samme Beløb som paa Blumensaadts Fabrikker.

5) **Kragelunds Fabrikker.**
   a) Den hidtil praktiserede Sommerferieordning optages i Overenskomsten.
   b) Timelønnen fastsættes saaledes:
   Unge Kvinder fra 14—16 Aar:
   de første 3 Maaneder: 37 Øre
   derefter: 41 -
   Unge Kvinder fra 16—18 Aar:
   de første 3 Maaneder: 43 Øre
   derefter: 46 -
   Kvinder over 18 Aar:
   de første 3 Maaneder: 54 Øre
   derefter: 60 -
   c) Der indføres snarest muligt Akkord for Flaskeskylning, hvilken Akkord ansættes saaledes, at den herved opnaaede Gennemsnitsfortjeneste kommer til at ligge mindst 25 pCt. over Slut-Timelønnen.

6) **Fyens Konservesfabrik.**
   a) Den nugældende Sommerferie paa 3 Dage forlænges til 6 Dage, for Aaret 1931 dog til 4 Dage.
   b) Ugelønnen for Kvinder over 18 Aar fastsættes til 28,50 Kr.

7) **Fyens Sækkekompagni.**
   a) Stoppersker ved Sækkesortering erholder et Tillæg paa 10 Øre pr. Time, naar de ikke arbejder i Akkord.
   b) Lagerarbejdernes Slutløn fastsættes til 66 Øre pr. Time.
   c) Lønnen udbetales hver Fredag i Arbejdstiden.

8) **Øresunds chemiske Fabriker.**
   Den nugældende Akkordsats nedsættes med 4 pCt.

B.

I samtlige Overenskomster, hvor der forefindes Bestemmelse om Regulering af Lønningerne efter Pristallet, bortfalder denne Bestemmelse.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund.

Den mellem Foreningen af danske Læderfabrikanter og Dansk Læder- og Skindarbejderforbund bestaaende Overenskomst fornyes paa et Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne samt med følgende Ændringer:

1) Der indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler.
2) Samtlige Akkorder nedsættes med 5 pCt.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes, efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Forbundets Vedtagelse skete under den Forudsætning, at Pristalsreguleringen dermed er bortfaldet, og hermed erklærede Arbejdsgiverforeningen sig indforstaaet.

Dansk Mølleriarbejderforbund.

(Overenskomsten med de københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening).

Den bestaaende Overenskomst fornyes uden Ændringer for Tiden indtil 1. April 1932.

Ovenstaaende Bestemmele træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund.

Den bestaaende Overenskomst med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning fornyes for Tiden indtil 1. April 1932 med følgende Ændringer:

a) Sommerferieordning indføres i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Afsnit B i Mæglingsforslaget af 26. Marts 1931. Med Hensyn til Bestemmelserne i nævnte Afsnits Pkt. 5 (1. Stykke) gælder dog, at de der omhandlede Frister forlænges med 3 Maaneder.
b) Timelønninger og Timelønsbetalinger (incl. Akkordafsavnstillæg) samt Fortjenester ved Procent-Akkord nedsættes saaledes:
   for Lønninger paa over 110 Øre til og med 150 Øre med 5 pCt, dog ikke til under 110 Øre,
   for Lønninger paa over 150 Øre med 8 pCt., dog ikke til under 143 Øre.
c) Samtlige lokale Prislister og dermed ligestillede faste Akkordpriser og Bonusordninger, hvilke iøvrigt vedbliver at gælde som hidtil, nedsættes med 8 pCt.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Stukkatørernes Forbund

Den bestaaende Overenskomst fornyes uden Ændringer for Tiden indtil 1. April 1932.

Ovenstaaende Bestemmelse træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

Kendelse

af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 vedrørende Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund nedsatte Nævn til Afgørelse af Uenighed om Forstaaelsen af Mæglingsforslaget.

Nævnet, der bestaar af Formanden for Forligsinstitutionen, fhv. Departementschef K. Riis-Hansen, Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Bogtrykker H. Langkjær og Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Johs. Kjærbøl, sidstnævnte som Suppleant for Formanden for De samvirkende Fagforbund, Vilh. Nygaard, har faaet forelagt følgende Uoverensstemmelse til Afgørelse:

Guld-, Sølv- og Elektropletfaget.

Af De samvirkende Fagforbund er under 10. ds. indbragt Spørgsmaalet om, hvorvidt Lønnen for Bestikfilere, Pressere og Slibere skal reduceres med 7 eller 4 pCt., idet Arbejdsgiverne har forlangt, at Reduktionen skal ske med 7 pCt., medens Arbejderne hævder, at det paagældende Arbejde er henhørende under Kategorien for ufaglærte Arbejdere og derfor kun skal reduceres med 4 pCt.

Under Proceduren krævede Arbejdsgiverne Spørgsmaalet som henhørende under faglig Voldgift afvist af Nævnet, medens Arbejderne nærmere præciserede Spørgsmaalet derhen, at de af Nævnet kun ønskede en Afgørelse af, hvorvidt de i Mæglingsforslaget fastsatte Reduktioner gjaldt Arbejdet eller Arbejderne.

Da Nævnet ikke mener at kunne optage Spørgsmaalet til Behandling i den indbragte Form, maa dette henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift, og med Hensyn til det under Proceduren rejste Spørgsmaal finder Nævnet at kunne henholde sig til Mæglingsforslagets Ordlyd:

Samtlige Prislister nedsættes saaledes:

For faglærte mandlige Arbejdere med 7%.

For ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere med 4%, idet denne skønnes at være i sig selv utvetydig.

København, den 24. Juni 1931.

K. Riis-Hansen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Amagerbanen.

Den 30. Maj behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Amagerbanen vedrørende Løn- og Arbejdsforhold for de under Baneafdelingen beskæftigede løse Arbejdere. Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa Enighed.

Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Kuske og A/S De danske Vin- og Konservesfabriker.

Den 30. Maj behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Kuske og A/S De danske Vin- og Konservesfabrikker.

Arbejdsgiverne tilbød at forlænge Overenskomsten uændret, dog med Bortfald af Pristalsreguleringen. Fra Arbejdernes Side krævede man forskellige Forhøjelser af Ugelønnen samt fastslaaet visse Regler for Betaling af Overarbejde. Arbejdsgiverne kunde ikke tiltræde dette, og Mødet endte uden Resultat.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Overenskomst med A/S Jacob Holm & Sønner.

Paa et Fællesmøde den 6. Juni forhandlede man om Overenskomstforholdet mellem A/S Jacob Holm & Sønner og Dansk Arbejdsmandsforbunds Fabrikarbejderafdeling, men da Arbejdsgiverne ikke kunde tiltræde det af Arbejderne stillede Krav og tilbød Forlængelse paa Grundlag af Principperne i Forligsmandens Mæglingsforslag, sluttede Mødet uden Resultat.

Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Maj behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik. Fra begge Sider forelaa en Række Krav, hvorom der ikke kunde opnaas Enighed, og Mødet endte derfor uden Resultat.

Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Isolerings-Fabrikanterne i Provinsen.

Ved Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Maj behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Isoleringsfabrikantforeningens Provins-Medlemmer. Ved Mødet opnaaedes ikke Enighed, og begge Parter fastholdt deres tidligere fremsatte Krav.

Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen.

Ved et Fællesmøde den 10. Juni behandledes Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen.

Paa Mødet opnaaedes Enighed om at forlænge Overenskomsten paa et Aar med enkelte Reduktioner af Akkordsatserne samt mod at Arbejderne fik indført Sommerferie for hvilke dog Vilkaarene nærmere skal aftales ved Forhandling mellem Foreningen og Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Fabrikarbejdere.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Overenskomstforhold med A/S Sodafabrikerne, Valby.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. Maj enedes man under Forbehold af de respektive Parters Sanktion om at forlænge Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Fabrikarbejderafdeling og A/S Sodafabrikkerne i Valby 1 Aar fra dens Udløbstid med forskellige Ændringer i Overenskomsten samt Indførelsen af Regler for Betaling af Arbejde i Hold-Skifte.

Arbejdsmænd paa A/S Sukkerfabriken »Vestsjælland«.

Ved et Fællesmøde den 9. Juni behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Sukkerfabrikken »Vestsjælland« vedrørende Arbejde ved Mullerup Havn.

Paa Mødet opnaaedes Enighed om Overenskomstens almindelige Bestemmelser, hvorimod der ikke opnaaedes Enighed om Timelønnens Størrelse.

Det lykkedes derfor ikke at opnaa Enighed om Overenskomstens Forlængelse.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Overenskomst med Svovlsyrefabrikerne.

Den 4. Juni behandledes Overenskomsterne mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik, A/S Svovlsyre- og Superphosfatfabriken »Limfjorden« og A/S Fredericia Svovlsyre- og Superphosphatfabrik.

Der opnaaedes ikke Enighed, og Mødet sluttede saaledes uden Resultat.

Aarhus-Chaufførernes Overenskomstforhold.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Maj behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Chauffører i Aarhus og Aarhus Vognmandsforening for de under denne hørende Mejeriers Vedkommende.

Man enedes om, at der ved Ice-cream Kørsel kunde antages Chauffører for enkelte Dage mod en Merbetaling af 1 Kr. pr. Dag og saaledes, at der for saadanne antagne Folk ingen Opsigelsesfrist gælder.

Arbejderne fremsatte Krav om forskellige Forhøjelser af Ugelønningerne. Arbejdsgiverne kunde ikke tiltræde dette, men tilbød uændret Forlængelse af Overenskomsten, og da Arbejderne ikke kunde tiltræde dette, endte Mødet uden Resultat.

Bogbinderforbundet og Foreningen af danske Rammefabrikanter.

Den 1. Juni afholdtes et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken angaaende Forlængelse af Overenskomsten, der bestaar mellem Bogbinderforbundet og Rammefabrikanterne for de kvindelige Arbejdere.

Mødet endte uden Resultat og Sagen er af Arbejdsgiverne videresendt til Behandling i Forligsinstitutionen.

Dansk Karetmagerforbunds Overenskomstforhold med Karetmagermesterforeningen af 1931.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. Maj behandledes et Krav fra Jern- og Metalindustriens Sammenslutning om at overføre den med Karetmagerforbundet gældende Overenskomst til ogsaa at gælde den nystiftede Karetmagermesterforening af 1931, som nu er Medlem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Karetmagerforbundet kunde ikke tiltræde dette, men tilbød at den med Sammenslutningen af Karetmagermestre i Danmark vedtagne Overenskomst fortsat skulde være gældende for Karetmagermesterforeningen af 1931 med de Ændringer, paa hvilke den nævnte Overenskomst i indeværende Maaned er fornyet paa 2 Aar.

Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomst med Øresunds kemiske Fabriker.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Juni forhandledes Overenskomstforslaget mellem Kvindeligt Arbejderforbund og Øresunds kemiske Fabrikker.

Arbejdsgiverne tilbød at forlænge Overenskomsten i Overensstemmelse med Principperne i Forligsmandens Mæglingsforslag.

Kvindeligt Arbejderforbund krævede et Tillæg til Timelønningerne paa 10% forhøjet til 20% og fastsat som overenskomstmæssigt Akkordafsavnstillæg til alt Arbejde, der ikke udføres i Akkord.

Kontorlokaler.

For et Fagforbund eller lignende Organisation er nogle store, moderne Kontorlokaler ledige, centralt beliggende.

Lokalerne, der omfatter 123 m² i Fladerum, er forsynet med Centralvarme, varmt Vand og øvrige moderne Bekvemmeligheder. I Lokalerne findes 2 indmurede Boxrum og diverse Vægskabe.

Anvises af »Arbejdernes Andelsboligforening«, Axelborg.

Rettelse.

I »Arbejderen« Nr. 24, Side 270, Linie 6 fra oven er der faldet et Nul bort, saaledes at der staar 35,000 Kr. i Stedet for 350,000 Kr.

Dansk Mølleriarbejderforbunds Kongres.

Dansk Mølleriarbejderforbunds 18. ordinære Kongres afholdtes i Dagene 14.—17. Juni i København i »Folkets Hus« i Koldinggade.

Af Forbundets 27 Afdelinger var de 26 repræsenterede ved 29 Delegerede. Endvidere var der 10 Hovedbestyrelsesmedlemmer samt følgende Gæster fra andre Organisationer fra Ind- og Udland: De samvirkende Fagforbund Hans Jacobsen, Tyske Nærings- og Drikkevarearbejderforbund E. Backert, Svensk Levnedsmiddelarbejderforbund Axel Svensson, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbund Osvald Johansen, Oslo, samt Formanden for Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund i Danmark Chr. Nielsen.

Efter at Forretningsføreren havde aabnet Kongressen og talt smukke Mindeord over de i Kongresperioden afdøde, tidligere Forretningsfører for Forbundet Niels Andersen og Sekretær Peder Hansen, gik man over til Kongressens Konstituering.

Den af Ledelsen foreslaaede Forretningsorden vedtoges.

Kongressen valgte derpaa Chr. Jensen, København, C. A. Jensen, Nykøbing F., og Casper Olsen, Kolding, til Dirigenter, medens Forbundets Sekretær, C. L. Nielsen, førte Kongressens Protokol, bistaaet af M. Schjødt og P. Christensen, Aarhus.

Herefter fik Gæsterne Ordet.

Hans Jacobsen talte om den usikre og alvorlige Situation, som Verdenskrisen havde bragt over alle, og som maaske ogsaa vilde melde sig for dansk Haandværk og Industri. Vore stærke faglige Organisationer vilde her sikkert kunne bringe

de danske Arbejdere bedst muligt frelst gennem den kommende Tid.

E. Backert, Tyskland, gav en interessant Skildring af Forholdene i Tyskland, hvor Mølleriarbejdernes Kaar var blevet ganske betydelig forbedrede, siden Organisationerne byggedes og fuldkommengjordes i store fagbeslægtede Sammenslutninger. Backert omtalte den stigende Arbejdsløshed som Følge af den voldsomme Rationalisering, og sluttede med at udtale Ønsket om, at danske Mølleriarbejdere tilsluttede sig den internationale Organisation for Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderne.

Axel Svensson hilste fra de svenske Mølleriarbejdere og omtalte Arbejdet indenfor den skandinaviske Levnedsmiddelorganisation. Han erklærede, at man i Sverrig med stor Interesse havde fulgt Overenskomstsituationen her i Danmark og glædet sig over, at man havde haft Manøvredygtighed nok til at undgaa den store og meget farlige Konflikt, som Arbejdsgiverne havde tilrettelagt.

Osv. Johansen, Norge, omtalte i sin Tale den norske Lockoutsituation og redegjorde for dens Forløb. Det var en uhørt Brutalitet, de norske Arbejdsgivere havde udvist under hele Situationen ved at kræve de lave Lønninger i Papirindustrien reduceret med 20—45 pCt., og da dette blev afslaaet, dikteret Storlockout. Siden 15. April havde 2000 Mølleriarbejdere været i Kamp, og Johansen takede for den udmærkede Støtte, de danske Kolleger havde ydet.

Chr. Nielsen, Bagernes Forbund, takkede Mølleriarbejderne for den Loyalitet, disse altid viste i det Samarbejde, de to Fags Nærbeslægtethed medførte. Flere Gange havde Mølleriarbejderne støttet Bagerne paa effektiv Maade. Chr. Nielsen omtalte Bestræbelserne for at samle Organisationerne i Industriforbund. Han mente, at denne Form ikke havde den Tillokkelse for danske Arbejdere som for Udlandets, fordi vi her havde en stærkt centraliseret Fagbevægelse. Det var sikkert bedre at søge Karteldannelse gennemført, saa de enkelte Fagforbund beholdt deres Suverænitet.

Beretning om Virksomheden.

Derefter aflagde Formanden, Marius Johansen, Beretning over Forbundets Virksomhed i de fire Aar siden sidste Kongres.

Formanden udtalte bl. a., at det i Tider som de nuværende var nødvendigt for Fagorganisationerne at koncentrere deres Kraft til Modstand mod Forringelser og bevare det bestaaende. Medlemstallet var siden sidste Kongres gaaet lidt ned, og 2 Afdelinger var ophævet, fordi Møllerierne i de paagældende Byer var blevet nedlagt.

Arbejdsgiverne paastod, at Forholdene i Mølleriindustrien var saaledes, at enhver Mølle gav Underskud, og de krævede derfor Lønnedsættelser.

Naturligvis skadede den store Import af udenlandsk Mel og Hvedeprisernes store Fald Mølleriindustrien; men for det sidste Forholds Vedkommende var det Handelsvirksomheden, der gav Tab, og ikke selve Produktionsvirksomheden.

Lønreduktioner er ganske ude af Stand til at ophjælpe Industrien; dertil udgør Lønnen en alt for ringe Del af Varens Pris. Formalingsstatistiken viser, at Arbejdslønnen udgør fra 46—70 Øre pr. Td. Sæd. Reduktioner her vil ikke hjælpe paa nogen Mølles Rentabilitet.

Statistiken viser desuden, at der ingen Bevægelse er i Produktionen, enten Lønnen gaar op eller ned.

Perioden har været præget af Ro. Kun paa »Christians Mølle« i Hillerød var der Konflikt. Denne Mølle krævede 10 Timers Arbejdsdag for en Løn af knap 50 Kr. om Ugen, da Møllen ellers ikke kunde give Udbytte. Formanden udtalte, at hvis en Forretning var ledet saaledes, at saadanne Lempelser var nødvendige for dens Drift, maatte den hellere helt lukke. Der optræder 2 Skruebrækkere paa Møllen, og de faar endnu mindre i Løn end ovenfor nævnt. De to er den Undtagelse, der bekræfter Reglen om Arbejdernes Sammenhold.

Overenskomsterne.

Paa sidste Kongres udtaltes Ønsket om at faa Pristalsreguleringen afviklet, og dette er lykkedes ved Overenskomstens Afslutning i 1927, saaledes at al Prisregulering ophørte ved Udløbet af 1928's Overenskomst. Ferien er det ikke lykkedes at faa forbedret endnu. Faget har stadig 3 Dages Ferie. Ved Overenskomsternes Afslutning i 1929 lykkedes det at faa en Forbedring af Lønforholdene, fordi Forbundet den Gang havde ført en henholdende Taktik, der havde vist sig heldig. Ogsaa i 1930 lykkedes det at faa Løntillæg, trods det, at det var Arbejdsgiverne, der opsagde Overenskomsterne. I Overenskomsten med Københavns Handelsmøller var det i Fjor lykkedes at frigøre sig for Pristallet, der ellers til August vilde have medført en Reduktion paa 6 pCt.

I Aar er Overenskomsten med Provinsens Handelsmøller forlænget uændret et Aar, og set paa Baggrund af Forligsmandsforslagets Tendens vil det være forsvarligt at kendetegne denne Ordning som en tilfredsstillende Løsning.

Overenskomsten med Københavns Handelsmøller er endnu ikke bragt i Orden og vil vel heller ikke komme i Stand uden Forligsmandens Medvirkning.

Forbundet har under Forhandlingerne prøvet at faa Tillidsmandsordning indført, men det er ikke lykkedes. Det er et Spørgsmal af saa stor Betydning, at Forbundet fremdeles maa arbejde energisk paa dets Løsning.

Rationaliseringsbestræbelser og Koncentration havde bragt Arbejdsløsheden i Faget op til det dobbelte Procenttal af Førkrigstidens. Arbejdsløsheden lader sig kun effektivt bekæmpe ved Forkortelse af Arbejdstiden, men det vil altid være en vanskelig Opgave, saalænge der er Tale om et kapitalistisk Samfund, der ikke er baseret paa Befolkningens Forsyning, men paa at skabe Profit.

Formanden sluttede med at pege paa, at Arbejderne maatte udnytte Kooperationen i langt højere Grad end hidtil, hvis de vilde have en Chance for at overtage Produktionen. Først og sidst drejede det sig om Sammenhold og atter Sammenhold,

dersom det skal gaa fremad og Mølleriarbejderne skal udfylde den Plads, der tilkommer dem.

Beretningen gav Anledning til en indgaaende Diskussion med mange Talere. Den drejede sig i Hovedsagen om Tillidsmandsspørgsmaalets Løsning og Forholdet til de kvindelige Arbejderes Beskæftigelse paa Møllerne.

Efter Debattens Afslutning sattes Beretningen under Afstemning og vedtoges med alle Stemmer mod én.

Regnskaberne

godkendtes enstemmigt.

Indkomne Forslag.

Under dette Punkt var stillet en lang Række Forslag. Her maa vi nøjes med at omtale de vigtigste af dem, der blev vedtagne.

Angaaende Forslag om Gennemførelse af en kortere Arbejdstid og Septemberforligets Revision, vedtoges Beslutninger, der er i Overensstemmelse med de af De samv. Fagforbunds Generalforsamling i Maj 1931 vedtagne.

Et Forslag fra Odense Afdeling om at søge Samarbejde med Bryggeriarbejderne, Bagerne og Slagteriarbejderne, for at finde et Grundlag for en Sammenslutning af alle 4 Forbund, afgjordes derhen, at der skulde søges Samarbejde med de Forbund, der repræsenterer Levnedsmiddelindustrien og staar tilsluttet De samvirkende Fagforbund, hvilket jo ikke er Tilfældet for Bryggerne og Slagterne.

Af Forslag, der var stillet af Forretningsudvalget, blev følgende vedtaget:

Forretningsudvalgets Medlemmer kan ikke have Sæde i Københavns Afdelings Bestyrelse, dog gælder denne Bestemmelse ikke for Afdelingens Formand.

Forbundets internationale Forbindelser.

Fra Forretningsudvalget og Hovedbestyrelsen forelaa Forslag om, at Dansk Mølleriarbejderforbund søger Optagelse saavel i Den internationale Union for Organisationer indenfor Nærings- og Nydelsesmiddelindustrien som i den skandinaviske Sammenslutning for Nærings- og Nydelsesmiddelarbejdere.

Forretningsføreren forelagde og anbefalede Forslaget. Den tyske Repræsentant E. Backert, Skandinaviens Sammenslutnings Repræsentant Svensson og Bagerforbundets Formand Chr. Nielsen havde Ordet under Debatten og fremkom med vægtige Indlæg. Ved Afstemningen besluttedes det at indmelde Forbundet baade i den skandinaviske Sammenslutning og i den internationale Union.

Forslagene herom gennemførtes med alle Stemmer mod 4.

Valgene til Tillidsposterne.

Forbundets Forretningsfører, Marius Johansen, genvalgtes med Akklamation og takkede for den Tillid, Kongressen paany viste ham.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget genvalgtes Chr. Jensen, J. A. Frederiksen og C. L. Nielsen, og da C. Kildebo paa Grund af overvættes Arbejde paa andre Omraader af Arbejderbevægelsen bad sig fritaget, nyvalgtes i hans Sted Hartvig Christensen jun.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes Johs. Jensen, Ringsted, C. A. Jensen, Nykøbing F., Chr. Madsen, Odense, G. Nielsen, Aalborg, og O. Olsen, Kolding, og til det nyoprettede jyske Mandat valgtes M. Pedersen, Aarhus.

Det vedtoges, at afholde Forbundets næste ordinære Kongres i Odense.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Efter at Forretningsføreren havde budt Arbejdsdirektoratets Repræsentanter, de Herrer Fuldmægtig A. Korsgaard og Ejner Christensen, Velkommen, aflagde han Beretning om Kassens Virksomhed.

Beretningen viste en gennemsnitlig Arbejdsløshed paa 10 pCt., hvilket er mere end de tidligere Perioder indenfor Faget. Forretningsføreren omtalte Nedskæringen i Arbejdsløshedsloven af 1927 og Ophævelsen af den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Faget havde ikke kunnet magte Oprettelsen af Krisekasse, men har maattet indskrænke sig til Lovens Bestemmelse om fortsat Hjælp til nedsat Takst.

Nedskæringen af Tilskudet og Ophævelsen af den ekstraordinære Arbejdsløshedshjælp karakteriserede Forretningsføreren som urimelige og haabede paa en Forbedring heraf, naar Regeringen skred til Revision af Loven i Løbet af den kommende Samling.

Der er i Perioden tabt ca. 85,000 Arbejdsdage og udbetalt Understøttelse for ca. 62,000 Dage.

Forretningsføreren haabede, at det længe før næste Mødes Afholdelse vil være lykkedes at gennemføre en Arbejdsløshedslov af mere retfærdig Natur overfor Arbejderne.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Regnskaberne.

Kassens Regnskaber viser en samlet Indtægt paa 226,170 Kr. 75 Øre, og en Udgift paa 230,607 Kr. 69 Øre. Dens Beholdning 1. April 1927 udgjorde 108,038 Kr. 16 Øre og 31. Marts 1931: 103,601 Kr. 22 Øre, altsaa en Tilbagegang paa 4436 Kr. 94 Øre. Statstilskudet har udgjort 36,783 Kr. 54 Øre, Kommunetilskud 30,779 Kr. 19 Øre og Medlemmernes Kontingent har udgjort 137,313 Kr. 18 Øre.

Tilskudene udgør 29,8 pCt., Kontingentet de 60,7 pCt. af Kassens Indtægter, medens Renter og andre Indtægter udgør 9,4 pCt.

Understøttelse er udbetalt med 207,108 Kr. 28 Øre eller 89,8 pCt. af Kassens Udgifter. Øvrige Udgifter udgør 10,2 pCt.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Delegeretmødet vedtog følgende:

»Delegeretmødet udtaler sin Tilslutning til det af Socialminister Steincke fremsatte Forslag til Arbejdsløshedslov, og udtaler Haabet om, at det maa lykkes Regeringen, i Forbindelse med de demokratiske Partier, at gennemføre Forslaget i den foreliggende Form.«

Til Ledelse af Kassen valgtes Forbundsledelsen.

Dagsordenen var dermed udtømt, og De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, Hans Jacobsen, takkede i en kort Tale Kongressen for dens Tilslutning til De samvirkende Fagforbunds Taktik under Overenskomstsituationen.

Forretningsføreren takkede Hans Jacobsen for den Bistand, han havde ydet Forbundet ved dettes Overenskomstforhandlinger og for hans Tilstedeværelse paa Kongressen.

Johansen udtalte ogsaa en Tak til den socialdemokratiske Presse.

Med »Internationale« og et »Leve Dansk Møller iarbejderforbund« sluttede Kongressen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1433.

Kuske i København hos Vognmændene Hans Hansen og L. Hansen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. Januar 1931 i Sagen Nr. 1433: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for dets Afdeling Kuskenes Fællesforbund, mod Dansk Arbejdsgiverforening for Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn og denne igen for Vognmændene Hans Hansen og L. Hansen.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for dets Afdeling Kuskenes Fællesforbund indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn og denne igen for dets Medlem, Indehaver af afdøde Vognmand Chr. Hansens Forretning, og nedlagt Paastand om, at de Indklagede for bevidst og gentagne Overenskomstbrud og Underbetaling idømmes en Bod, fastsat efter Rettens Skøn. Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa, at Kusk F. Jensen den 14. Maj 1930 blev antaget som ugelønnet Kusk i Vognmand Chr. Hansens Forretning, hvis nævnte Indehaver er død i Januar 1930, men som siden er ført videre af Sønnerne Hans og L. Hansen. Kusken var ny i Tjenesten og derfor ikke nøjere bekendt med Lønvilkaarene, hvorfor han i den første Uge ikke fik sin overenskomstmæssige Løn, men efter gennem Fagforeningen at være gjort bekendt med Overenskomsten, krævede han i den den 30. Maj sluttede Uge fuld Afregning, idet han havde et Tilgodehavende paa nogle Kroner. Der blev dog ikke foretaget nogen Afregning, og for den paafølgende Uge fra 31. Maj til 6. Juni har Forretningen kun udbetalt Kusken 55 Kr., hvilket ikke dækkede hans Tilgodehavende. Den 7. Juni krævede Kusken sit Tilgodehavende udbetalt, hvorefter han blev afskediget. Klagerne har nærmere specificeret Kuskens Løn-Krav for den paagældende Uge, hvorefter han har et Resttilgodehavende af 22 Kr. 49 Øre. De har som skærpende Omstændigheder fremhævet, at der i de senere Aar har foreligget et Utal af Underbetalingssager, og at særlig Vognmand Chr. Hansens Forretning oftere har givet Anledning til Klage.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne for Betaling af Bod. De anfører, at der efter de to Sønners Overtagelse i Januar 1930 af deres afdøde Faders Forretning ikke har foreligget nogen anden Klage end den nærværende. De har dernæst anbragt, at Kusken ikke har noget større Tilgodehavende end det ham udbetalte Beløb, og at den opstillede Specifikation beror paa en urigtig Angivelse af Arbejdstimer og derfor er fejlagtig, hvilket Forretningen ogsaa nærmere har gjort Rede for i en Vognmandslauget tilstillet Skrivelse af 26. Juni 1930. Under Sagens Behandling i Centralorganisationen blev det sagt, at der yderligere skulde betales Kusken 8 Kr. 52 Øre, hvilket Beløb Brødrene Hansen straks derefter tilbød at betale, ligesom de ogsaa for at faa Fred har tilbudt at betale hele Beløbet, 22 Kr. 49 Øre, skønt de stadig anseh deres Opgørelse for den rigtige. De Indklagede har endelig hævdet, at Kuskens Afskedigelse ikke har staaet i nogen Forbindelse med hans Krav om yderligere Løn, idet hans Afskedigelse skyldtes den Omstændighed, at et Spand Heste var bleven sygt, hvorefter der ikke mere var Brug for denne Kusk, der iøvrigt ogsaa var den sidst antagne. Til Støtte for deres Fremstilling i denne Henseende har de Indklagede henvist til en under Sagen fremlagt Erklæring fra Forretningens andre Kuske.

Det maa, som Sagen foreligger, være Klagerne, som har Bevisbyrden for, at det fra deres Side paaberaabte Overenskomstbrud har fundet Sted, men til at fastslaa dette giver efter Rettens Opfattelse det oplyste ikke noget virkeligt Grundlag. Det er efter det foreliggende uklart, i hvilket Omfang det fra Kuskens Side rejste Krav er berettiget, ligesom dennes Regnskabsføring maa antages at have været ret mangelfuld. Idet det herefter ikke foreligger godtgjort, at der fra Vognmandsforretningens Side har været tilsigtet nogen Underbetaling eller andet Overenskomstbrud, findes de Indklagede kun pligtige at betale det af dem tilbudte Beløb, 22 Kr. 49 Øre, medens de iøvrigt ville være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne derunder at der ikke i de Indklagedes Tilsvar er fremsat nogen Indsigelse mod Kuskens Krav være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Vognmændene Hans Hansen og L. Hansen bør En for Begge og Begge for En til Klagerne, De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for dets Afdeling Kuskenes Fællesforbund betale 22 Kr. 49 Øre. Iøvrigt bør de Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening, for Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn for Tiltale af Klagerne i nærværende Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

REDAKTØR: V. I L H. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2, Sal., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 2 * KØBENHAVN DEN 1. AUGUST 1931 * 28. AARGANG

Erhvervskrisen.

(Johs. Kjærbøls Foredrag paa Partikongressen i København 7.—10. Juni 1931.)

I.

Det er paa en overordentlig mørk verdensøkonomisk Baggrund, at denne Kongres er samlet. Med ca. 4 Millioner arbejdsløse i Tyskland, foruden hundred Tusinder paa forkortet Arbejdstid, med en tilsvarende Ledighed i England, med en Depression i Amerika, som aldrig nogensinde før oplevet, og som man for Aar tilbage vilde have anset for umulig, tegner der sig et overordentlig mørkt Billede af Erhvervsforholdene og deraf følgende manglende Beskæftigelse for den arbejdende Befolkning.

I Aarets bedste Tid har vi her i Danmark ca. 40,000 arbejdsløse, og selvom vi ikke i Øjeblikket har en Erhvervskrise af tilsvarende Omfang, som i de store Industrilande, saa er det givet og maa staa klart for enhver, at selve Tallet giver Udtryk for store erhvervsmæssige Vanskeligheder, og at jo længere Verdenskrisen varer, og jo længere Tid, der gaar, i hvilken Landbruget er ude af Stand til at forrente sig tilfredsstillende, jo mere omfattende vil Virkningerne blive for vort Land og dets Befolkning, jo mere vil Øjeblikkets erhvervsmæssige Stagnation faa et kriseagtigt Præg.

Vi har hidtil i et Tidsrum af 1½ à 2 Aar, hvor Industrikrise hærgede den øvrige Verden, været i Stand til at producere i et saadant Omfang, at Arbejdsløsheden herhjemme i Sammenligning med de store Industrilande var relativt lidet omfattende. Jeg lod under de nu afsluttede Overenskomstforhandlinger foretage Beregninger til Belysningen af Arbejdsløsheden i Danmark og i de store Industrilande. Vi havde den Gang ca. 73,000 ledige, men skulde Ledigheden have svaret til Englands, skulde vi have haft ca. 250,000 arbejdsløse, skulde den have svaret til Arbejdsløsheden i Tyskland, skulde vi have haft 243,000 ledige, og i Sammenligning med Østrig ca. 183,000. Tager vi Tjekoslovakiet med sine yderlig lave Lønninger, der endog har virket generende for Tyskland gennem den Konkurrence, som Tjekoslovakiet paaførte Tyskerne, saa skulde Arbejdsløsheden herhjemme, naar man tager Tallet paa de tilmeldte arbejdsløse i Tjekoslovakiet i Betragtning, have været 60,000, men da der findes meget store Antal af uorganiserede, som ikke indgaar i de offiicielle Opgørelser over arbejdsløse, skal Tallet i Virkeligheden være betydeligt større.

Dette Billede af Arbejdsløsheden i Danmark i Sammenligning med de store Industrilande er i Dag ikke væsentlig forrykket og i hvert Fald ikke i vort Disfavør, og naar det samtidig erindres, at vi er uden naturlige Hjælpemidler for vor Industri, saa har denne en Konkurrenceevne, som giver os Grund til at tro, at forøges end Vanskelighederne vor for Produktion, saa vil vi hurtigere og lettere komme igennem dem end Tilfældet har været adskillige andre Steder.

Der har været mange Teorier fremme om Aarsagen til den økonomiske Krise, men jeg synes, at rent enkelt ligger det saaledes, at det er Krigen og Krigsskadeserstatningerne, som har bragt Verdensøkonomien ud af Ligevægt. Naar Tyskland har maattet betale uhyre Summer i Erstatning, foruden hvad der fortsat skal betales, naar Landet for at klare sine Forpligtelser i udstrakt Grad har maattet rejse Laan til høje Renter i Udlandet, og naar Tyskland til Ententen har udredet en stor Del af Gælden gennem Levering af Raaprodukter og Materialer og ligefrem skabt Arbejdsløshed i de Lande, til hvilken Gælden betales, er det let forstaaeligt, at hele Verdensøkonomien forrykkes.

Europa er økonomisk kommet i Klemme mellem Østen og Vesten. Sovjetrusland, hvis Tanke om en politisk Verdensrevolution vel stadig lever, men som endnu ikke trods hensynsløs Agitation og systematiske Forsøg paa at forgifte Arbejdermasserne har kunnet gennemføre den, forbereder aabenbart en økonomisk Revolution. Lykkes det ikke i første Omgang at gennemføre Femaarsplanen, saa skabes der alligevel utvivlsomt et Produktionsapparat, som det sikkert ikke er Meningen alene at benytte til Gavn for Ruslands undertrykte og lidende Befolkning, men hvis Produkter skal kastes ud paa Verdensmarkedet, og først og fremmest paa det vesteuropæiske til Dumpingpriser, saaledes som vi allerede har været Vidne til bl .a. med Korn og Træ. Gennem sidstnævnte Eksport, der bl. a. tilvejebringes ved Hjælp af Straffefanger, har Kommunisterne i høj Grad skadet den finske og svenske Træeksport.

Og Europa er selv med til at skabe dette Pro-

duktionsapparat. Der foregaar i Øjeblikket en Kappestrid mellem de europæiske Lande om at blive Leverandør til Rusland af Maskiner og tekniske Anlæg, og takket være Landenes indbyrdes Konkurrence lykkes det Russerne at faa favorable Leveringsvilkaar, ikke mindst med Hensyn til langtrækkende Kredit.

Og Pengene lugter ikke. Højfinansen i Vesteuropa og Amerika er med til at stable den kommunistiske Økonomi paa Benene paa samme Maade som den var med til at forberede Verdenskrigen gennem Financiering af Vaabenfabrikation og til Bygning af Krigsskibe, ved hemmelige Aftaler mellem Landene og til Gengæld erhvervende værdifulde Koncessioner. Her gælder Fædrelandsfølelse eller politisk Overbevisning ikke.

Fornylig har den fascistiske italienske Regering og Repræsentanter for Sovjetunionen, de politiske Poler i Europa, undertegnet en Overenskomst om Levering af italienske Produkter til Sovjet. Den italienske Regering yder de italienske Leverandører Statsgaranti i Overensstemmelse med de gældende Regler om Garanti for Eksportkredit for de Ordrer paa italienske Produkter, som den sovjetrussiske Handelsrepræsentation i Rom placerer i Aaret 1931 indenfor Grænsen af et Beløb paa 350 Millioner Lire. Denne Grænse kan dog overskrides efter Overenskomst mellem den italienske Regering og Sovjetregeringen.

Den italienske Statsgaranti er for hver enkelt Levering fastsat til 75 pCt. af Eksportleverancens samlede Værdi.

Den sovjetrussiske Handelsrepræsentations Ordrer kan fordeles over følgende Varekategorier:

Skibe med fuldstændig Udrustning, Kuglelejer og Rullelejer; Navringe til Jernbanevaggoner og Sporvogne, Maskiner til mekaniske Anlæg, metallurgiske Anlæg, Mine- og lignende Anlæg, elektriske Maskiner, Apparater og Installationer iberegnet Kabler til elektriske Anlæg, Maskiner og Tilbehør til kemiske Industrianlæg, Maskiner og Tilbehør til andre industrielle Anlæg end de allerede nævnte, Automobiler, Chassis, Karosserier, Traktorer, Apparater, Motorer og andet Flyvemateriel, Præcisions- og Maaleinstrumenter, optiske Instrumenter, kemiske Produkter og Farvestoffer, Gødningssoffer, forskellige Metaller, specielle Staalarter, Staaltraad, raa og forarbejdet Svovl.

Overenskomsten gælder for hele Aaret 1931 og fornyes stiltiende for et Aar, forsaavidt den ikke maatte blive opsagt.

Ogsaa Amerika yder sin Tribut, og i stor Udstrækning er amerikanske Ingeniører engagerede ved Gennemførelsen af Femaarsplanen. At ogsaa Danmark under disse Forhold for at fremskaffe den størst mulige Beskæftigelse har ladet sig engagere og bl. a. gennem Statens Eksportkredit har ydet sin Medvirkning, kan der vel ikke siges noget til. Vil vi ikke være Leverandør til Rusland, er der ti for een der vil.

Og retter vi Blikket vest paa til Amerika, saa ser vi, hvorledes Efterkrigstidens Forhold ganske har vendt op og ned paa Forholdene i dette af Naturen saa rigt udrustede Land.

Indtil 1914 var U. S. A. en Debitorstat. Udviklingen i Landet var saa stærk, at det kunde bruge al den Kapital, som Europa vilde laane det. Amerikas Indtræden i Verdenskrigen medførte, at Europa blev Amerikas Skyldner. Værdierne gik den modsatte Vej over Atlanten, og Guldet hobede sig op i de amerikanske Bankhvælvinger, og Amerika fik finansielle Fordøjelsesvanskeligheder.

Ved formidabelt høje Toldskranker søgte Amerika at hindre Importen fra Europa, samtidig med at det søgte at anbringe sine Penge i andre Lande. Nu er det ikke længere Europas Arbejdskraft, der kan søge til et rigt blomstrende Amerika for at finde Beskæftigelse, men et stagnerende Amerika, der gennem Forbud hindrer Indvandring og gør sig til Europas Kreditor.

Og medens disse vældige økonomiske Interesser udfolder sig i Øst og Vest, forbløder Europa økonomisk set. Ved høje Toldskranker og ligefremme Indførselsforbud isolerer Vesteuropas Lande sig. Ved Hjælp af Indførselstold skaber de enkelte Landes Industrier et rentabelt Hjemmemarked, der giver sig Udslag i høje Priser, som virker knugende paa Arbejderklassens Økonomi, og forringer den arbejdende Befolknings sociale Stilling samtidig med, at Overskudsproduktionen kastes ind over andre Landes Grænser til Dumpingpriser.

Under Henvisning til Priserne paa de importerede Dumpingvarer søger saa Kapitalisterne, Arbejdsgiverne, at trykke den arbejdende Befolknings Levevilkaar gennem Forringelse af Lønningerne og derfor er Arbejderklassen i de store Industrilande i Øjeblikket ude for et dobbelt Tryk fra Kapitalens Side gennem øgede Leveomkostninger og forringede Lønninger.

Dertil kommer vældige direkte og ikke mindst indirekte Skatter, affødt af Krigsgælds Betaling, af Staternes svigtende Indtægter gennem et naturligt pulserende Erhvervsliv og af manglende Beskæftigelse for den arbejdende Befolkning.

Samtidig med den industrielle Produktionskrise hersker en hærgende Landbrugskrise. Om det er Industribefolkningens svigtende Købeevne, der har fremkaldt Landbrugskrisen, eller det er Finanskrisen, der er Aarsag til Landbrugsprodukternes rivende Fald, skal jeg ikke her komme ind paa. Jeg er mest tilbøjelig til at tro, at begge Dele har øvet sin Virkning, men iøvrigt vil jo Landbrugsministeren senere udrede de i Forbindelse med Landbrugskrisen staaende Problemer. Kun vil jeg betone, at Landbruget maa betragtes som det fundamentale i hele Verdensøkonomien, og at denne afgjort maa komme ud for Rystelser, naar Landbrugets Købeevne svigter, naar Landbruget ikke er i Stand til at aftage Industriens Produkter.

Derfor er det for Bybefolkningen, for Industriens Arbejdere af allerstørste Interesse, at Landbruget kan afkaste en rimelig Forrentning, og jeg tror ikke paa en almindelig Opgang i Industrien, forinden Kornpriserne atter stiger og dermed ogsaa Priserne paa Landbrugets Forædlingsprodukter.

Men til alt dette kommer, at selve Produktionsapparatet saavel i Landbrug som i Industri er undergaaet en uhyre Udvikling, tilsigtende at overflødiggøre den menneskelige Arbejdskraft i størst

mulig Udstrækning. Ved Koncentration af Kapital og Virksomheder, ved Dannelse af Truster, Kartel-ler og Syndikater, ved Gennemførelse af arbejds-besparende Arbejdsmetoder søges hele Produk-tionen koncentreret og gennemført med de fær-rest mulige Arbejdere. Det er denne vældige Proces, som man har betegnet ved Rationaliseringen. Hvorledes Rationaliseringsprocessen vilde have virket, om den havde sat ind i en Tid, hvor de økonomiske Faktorer var mere afbalancerede, end Tilfældet er nu, kan man ikke vide, men at den stærke Uvilje, som kommer til Orde fra Arbejder-nes Side, er paavirket af, at Rationaliseringen har sat ind i en verdensomspændende Nedgangsperi-ode, anser jeg for givet. Jeg tror, at Arbejderne i for høj Grad giver Rationaliseringen Skylden for den manglende Beskæftigelse og glemmer, at og-saa uden Rationaliseringen vilde der have været økonomiske Vanskeligheder, affødt af Krigen og de kaotiske økonomiske Forhold, som den skabte.

Det er derfor vanskeligt for ikke at sige ugør-ligt at analysere, hvilken Del af Arbejdsløsheden, der hidrører fra Rationaliseringen, og hvilken Del fra den almindelige økonomiske Depression, og glemmes maa det ikke, at selv om Rationaliserin-gen i hvert Fald i den Tid, Processens Gennem-førelse staar paa, vil skabe Arbejdsløshed, saa indeholder den ogsaa betydelige arbejdsgivende Muligheder. Iøvrigt er Rationaliseringen efter min Formening kun en betydelig Forstærkelse af den rationelle Drift, som altid har været den sunde Produktions Formaal, men det er en rationel Drift, som rækker videre end til Industri og Landbrug. Rationaliseringen omfatter ogsaa Samfærdsels-midlerne, Handelen, Samfundsøkonomien som Helhed og al offentlig og privat Administration. Rationaliseringen er ikke som Taylorsystemet et Forsøg paa alene at udnytte den menneskelige Arbejdskraft paa den mest hensigtsmæssige, man kan ogsaa sige den mest hensynsløse Maade, dens Opgave er at udnytte alle Kræfter, der staar til Raadighed for Produktionen, Omsætning, Sam-færdsel og Administration, uanset om det drejer sig om menneskelig Arbejdskraft, eller det drejer sig om den maskinelle, men i Virkeligheden gaar Rationaliseringsbestræbelserne ud paa i størst mulig Grad at overflødiggøre den menneskelige Arbejdskraft, fordi den anses for at være den dyreste og den mest irrationelle.

Forsaavidt er Rationaliseringen i sin Tendens i skarp Modsætning til Bestræbelserne for at be-skæftige det størst mulige Antal Mennesker, og den er i sit Udspring rent privatkapitalistisk præ-get. Men den indeholder til Gengæld uoverskue-lige Muligheder for at kunne delagtiggøre Arbej-derne i stadig større Dele af Samfundsgoderne. Den indebærer Mulighed for en lysere Tilværelse for Underklassen og for at fremme vort Krav om Produktionsmidlernes Overgang til Samfundsejen-dom, d. v. s. Gennemførelse af Socialismen.

Jeg vil ogsaa pege paa, at Arbejderne selv har bidraget til at fremme Rationaliseringsbestræbel-serne. Fra Maskinernes Opstaaen, ja, i Virkelig-heden saa langt tilbage, som Mennesker har evnet at fremstille Redskaber og Vaaben, betegner Ud-viklingen en stadig Stræben efter at finde den mest hensigtsmæssige Maade at fremstille Fornøden-hederne paa. Maskinernes Indførelse var et stort Spring i den tekniske Udvikling og medførte da ogsaa Vanskeligheder, idet Arbejderne ikke vilde betjene disse, men ansaa dem for deres Fjender, der kun vilde kaste Arbejderne ud i Arbejdsløshed og skabe Armod og Fattigdom. Men Kampen var for ulige; Arbejderne maatte give op, og efter-haanden opstod Forstaaelsen af de vældige Mu-ligheder, der laa i Maskinerne, og Arbejderne søgte da gennem deres Organisationer at udnytte disse Muligheder til Gennemførelse af bedre Livs-betingelser og i det hele en mere menneskeværdig Tilværelse. Da det først var gaaet op for Arbej-derne, at stadig forbedrede Maskiner og Arbejds-metoder i Virkeligheden betød nye Muligheder for Fremskridt i social og kulturel Henseende, med-virkede de paa en saadan Maade, at Driften blev mere og mere rationel. Det Pres, som Fagfore-ningerne øvede paa Arbejdsgiverne for at opnaa de bedst mulige Løn- og Arbejdsbetingelser, og som ofte førte Bedrifterne til det, som man har kaldt den økonomiske Grænse, tvang Bedriftslederne til stadig at søge sig frigjort i størst mulig Udstræk-ning af den menneskelige Arbejdskraft, og det er højst sandsynligt, at hele den tekniske Udvikling ikke var naaet saa vidt, som Tilfældet er, om ikke Arbejderne gennem deres Organisationer havde øvet dette Pres. Arbejderne søgte at tilkæmpe sig bedre Løn- og Arbejdsbetingelser, men skabte samtidig ubevidst et Incitament til Rationaliserin-gen.

Men ogsaa paa anden Maade bidrog Arbejderne til en stadig mere rationel Drift; ved at indgaa paa Akkordsystemet anerkendte de i Virkeligheden den rationelle Lønningsform, nøje afpasset efter Ar-bejdspræstationen i Modsætning til Timeløns- eller Dagløns-systemet, og for dansk Industri er det et Særkende, at Akkordsystemet er saa udbredt som Tilfældet er. Jeg kan saaledes anføre, at i mange Fag og Brancher andrager Akkordarbejdet 100 pCt. eller meget nær op imod, og tager vi et saa stort Omraade som f. Eks. Jernindustrien, andra-ger Akkordarbejdet her mellem 60 og 70 pCt. Men Akkordsystemet er ikke alene en rationel Lønnings-form; det er i Virkeligheden en Slags Rationalise-ring af den menneskelige Arbejdskraft derigennem, at det sætter Arbejdstempoet op over, hvad det vilde være, hvis det drejede sig om Timeløn eller Dagløn, og dets Virkninger rækker ud over de ak-kordlønnedes Omraade, idet Akkordtempoet i man-ge Tilfælde ogsaa trækker Tempoet op for de Ar-bejdere, der paa Grund af Arbejdets Beskaffenhed eller andre Forhold ikke er i Stand til ot opnaa Akkord.

Men dertil kommer, at de Reduktioner, som Ar-bejderne maatte indgaa paa, efter at Krigskonjunk-turen var kulmineret, har medført, at Arbejds-intensiteten er sat op derved, at Arbejderne ved en Forøgelse af deres Præstationer søgte at ind-tjene noget af det, som de tabte ved de reducerede Akkordpriser. Gennem de organisationsmæssige Bestræbelser for at opnaa de bedst mulige Livs-betingelser har Arbejderne altsaa presset den ma-

skinelle Udvikling frem, og ved at affinde sig med, ja, i stor Udstrækning at tilstræbe Akkordsystemet, har de i Virkeligheden direkte ydet et væsentligt Bidrag til Rationaliseringen. Der ligger dog en Fare i Akkordsystemet, efterhaanden som den menneskelige Arbejdskraft specialiseres, nemlig, at de Fortjenester, som Akkorderne forudsætter, kun kan indtjenes af Specialisten, medens all-round-Arbejderen ikke er i Stand til at følge med paa de specialiserede Omraader og derfor ikke kan opnaa en lignende Fortjeneste. Akkordsystemet i den rationaliserede Industri indebærer derfor en stigende Fare for, at de dygtigste Arbejdere og Specialisterne bliver udskilte, selvom denne Fare vel ikke kan sidestilles med den, der laa i Taylorsystemet, der i Virkeligheden var baseret paa at udskille de dygtigere Arbejdere fra de mindre duelige. Her bliver det Fagorganisationernes Opgave at passe paa, thi Arbejdsgiverne søger bevidst at fremme denne Udvikling, selvom de ogsaa, naar det kommer deres øjeblikkelige Interessere i Vejen, beklager sig over den saakaldte Monopolstilling, som man paastaar, at Fagorganisationerne skaber, men som i Virkeligheden den industrielle Udvikling har medført. Fagforeningerne herhjemme dannedes indenfor de Grænser, som Laugene havde, og disse Grænser er i det store og hele besvarede til Dato. Arbejdsgiverne har ikke alene affundet sig med dem, men har ofte benyttet den fagforeningsmæssige Opdeling til at spille det ene Fag ud imod det andet. Sentensen: »Del og hersk« har her faaet ny Aktualitet.

Spørgsmaalet om den rigtige fagforeningsmæssige Opdeling, d. v. s. Samarbejde mellem de Grupper af Arbejdere, der har de snævrere Fællesinteresser, er derfor ikke alene et internt Fagorganisationsspørgsmaal, men har i høj Grad Adresse til Samfundet, der, hvis ikke Fagbevægelsen faar Indflydelse paa Rationaliseringsprocessen, vil blive stillet overfor et Proletariat, der paa samme Maade som Sandet, der aflejrer sig i Flodløbet og hæmmer Flodens Strøm, vil skabe Vanskeligheder for en sund og ligevægtig Udvikling af Samfundslivet.

I denne Forbindelse vil jeg ogsaa pege paa, at Rationaliseringen medfører en stærk Forskydning i Forholdet mellem faglært og ufaglært Arbejdskraft, idet de simplere Arbejdsmetoder og den stadig større Anvendelse af Maskiner gør det muligt at anvende ufaglærte, ligesom Kvindernes Beskæftigelse i stigende Grad gør sig gældende paa snart sagt alle Omraader.

Det maa derfor for Arbejderne være magtpaaliggende at neutralisere de ensidige kapitalistiske Interesser i Rationaliseringen og sætte ind for, at ogsaa de sociale kommer i Betragtning, og her har Fagbevægelsen store Opgaver at varetage, Opgaver, som imidlertid ikke fuldt ud kan løses uden ved Samarbejde med det politiske Arbejderparti og uden dettes Medvirkning.

Jeg tror da ogsaa, at der i Arbejderkredse er en stigende Forstaaelse af Rationaliseringens Betydning, og ser vi paa den Stilling, som Udlandets Fagorganisationer har taget, vil man erfare, at Fagbevægelsen ikke stiller sig afvisende overfor denne teknisk-økonomiske Proces, men stiller sig kritisk til den. Man erkender Rationaliseringens Betydning og er beredt til at gøre en positiv Indsats ved dens Gennemførelse, men man kræver Garanti mod en hensynsløs Varetagelse af privatøkonomiske Interesser paa Bekostning af Arbejderklassen og den brede Befolkning. Formaalet med Rationaliseringen maa fra Arbejdernes Synspunkt være ikke alene en Forøgelse af Vareproduktionen, men ogsaa af Vareforbruget, en Udvidelse af Folkets Livsføringsmuligheder gennem dalende Varepriser og en Forøgelse af Reallønnen. Naar der i samme Tidsenhed med ringere Omkostning kan produceres langt mere end før, er der derved skabt Mulighed for baade at sælge billigere og at give Arbejderne en forøget Andel i Udbyttet.

Men skal dette opnaas, maa Fagbevægelsen, støttet af det politiske Parti gennem dettes Indsats i Lovgivningen, søge gennemført, at Arbejderne i stigende Grad faar Indseende med og Indflydelse paa Virksomhedernes Drift, og der maa stilles Krav til Lovgivningsmagten om at indføre saadanne Kontrolforanstaltninger, at Samfundets berettigede Interesser varetages ved Indførelse af Kontrol- eller Erhvervsraad, hvor ogsaa Arbejderne maa være repræsenterede.

Et saadant Erhvervsraad er f. Eks. det tyske »Reichskuratorium für Wirtschafttlichkeit«, hvori ogsaa Fagforeningerne er repræsenterede. Det er en Art økonomisk Raad, oprettet i 1921 af den tyske Stat i Samarbejde med forskellige teknisk videnskabelige Selskaber.

Maa jeg med Hensyn til Arbejdernes Indflydelse i Bedrifterne sige, at dette Spørgsmaals Løsning har faaet sin Formulering i Kravet om Indførelse af Bedriftsraad, og at dets Gennemførelse af vide Kredse af Arbejderne opfattes som et Spørgsmaal om den nødvendige fagorganisatoriske og politiske Magt. Dette er forsaavidt ogsaa rigtigt, men Bedriftsraadstankens Gennemførelse er først og fremmest Spørgsmaalet om Arbejdernes Tilegnelse af den nødvendige Indsigt i de bedriftsøkonomiske Problemer.

Derfor maa Fagbevægelsen og Partiet i stigende Grad indstille sig paa at medvirke ved Oplysningens Fremme og søge denne Oplysning ledet i den rigtige Retning, saaledes at den enkelte Arbejder ikke blot faar en kundskabspræget Fernis, men at det bliver en virkelig dybtgaaende Kundskabstilegnelse for den Kreds af Arbejdere, der her skal være Avantgarde.

Jeg tror derfor paa, at Fagbevægelsen foreløbig under Rationaliseringsprocessens Gennemførelse maa sætte ind for den nødvendige Kontrol fra Statsmagtens Side, indtil den kan suppleres med en positiv Indsats fra Arbejderne paa Arbejdspladsen gennem dygtige og indsigtsfulde Repræsentanter.

Her har vi i Tillidsmandssystemet et udmærket Grundlag at arbejde videre paa, og det maa være Fagorganisationernes Opgave at befæste og udvikle dette System, som jeg for de store Industrifags Vedkommende vil betegne som Rygraden i Organisationerne.

Københavns 7. Kreds har stillet en Resolution, hvori man siger:

»Kongressen paalægger Rigsdagsgruppen snarest at indbringe Lovforslag, der indeholder Garantier imod Misbrug af Rationaliseringen, saaledes at denne forberedes og gennemføres ved Fagforeningernes Medvirkning.«

Jeg skal hertil bemærke, at efter min Mening indeholder Resolutionen ikke i tilstrækkelig Grad Direktiver for Rigsdagsgruppen, thi hvad er Misbrug af Rationaliseringen, og hvorledes skal et Lovforslag formes for i al Almindelig at undgaa saadanne Misbrug? Er det Misbrug, at en Virksomhed anskaffer sig arbejdsbesparende Maskiner og dermed bevirker, at en Del Arbejdere bliver ledige, thi hvis man har tænkt paa dette med Ordet Misbrug, vil jeg meget kraftigt advare imod, at man forsøger ad Lovgivningsvejen at hæmme den industrielle Udvikling.

Vil man fortsat bevare Danmark som et Foregangsland med Hensyn til Arbejdernes Løn- og Arbejdsbetingelser, maa Baggrunden nødvendigvis være, at vi ogsaa har det bedst mulige tekniske Produktionsapparat. Det nytter ikke her at ville stampe imod Udviklingen, og ligesom jeg har nævnt, at Fagorganisationerne i de store Industrilande i Virkeligheden anerkender Rationaliseringen som en nødvendig Udvikling i Bestræbelserne for at skaffe Arbejderklassen størst mulig Del i Samfundsgoderne, saaledes maa vi ogsaa herhjemme affinde os med Rationaliseringen i Erkendelse af, at hvis ikke det tekniske Produktionsapparat staar fuldt paa Højde med Udlandets, nytter det ikke, at vi har dygtige Teknikere og en dygtig og højtkultiveret Arbejderklasse. Jeg vil endda sige, at i Virkeligheden tiltrænger dansk Industri yderligere Rationalisering, bl. a. med Hensyn til Koncentration af Virksomhederne. Produktionen er spredt paa altfor mange Omraader, der ligger og konkurrerer indbyrdes og ofte bidrager til at vanskeliggøre det, at udrede de Lønninger, som vi maa anse for passende, og som en mere koncentreret Industri vil kunne udrede. Derfor maa vi passe paa, at vi ikke paa nogen Maade spænder Ben for den tekniske Udvikling; men den Opgave, vi har, er fagligt og politisk at tilstræbe, at Arbejderne stadig faar den dem tilkommende Del af Udbyttet og iøvrigt de Goder, som Rationaliseringen skaber Mulighed for at opnaa.

Jeg tror derfor, at vi foreløbig skal nøjes med, som jeg allerede har nævnt, efterhaanden gennem Lovgivningen at søge gennemført den nødvendige Samfundskontrol med de rationaliserede Virksomheder, og iøvrigt skal jeg senere komme ind paa andre Spørgsmaal, som Rationaliseringsprocessen fremkalder, og til hvis Løsning Fagbevægelsen maa paakalde Socialdemokratiets Bistand.

(Fortsættes.)

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

Lønbevægelser og Konflikter.

Lockouten i Skotøjsindustrien afsluttet.

Ved et Møde d. 20. Juli hos Forligsmanden blev der opnaaet Enighed mellem Parterne om at forny den hidtidige Overenskomst mellem Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter samt Foreningen af Skotøjsfabrikanterne i Provinsen og Dansk Skotøjarbejderforbund til 1. Februar 1932 paa følgende Vilkaar:

Forligsmandens Forslag af 26. Marts 1931 opretholdes med følgende Tilføjelser og iøvrigt saaledes, at Akkordprislisterne nedsættes med 6%, Naadlerprislisterne, Prislisten for vendt Skomagerarbejde, Syarbejde og Finisakkorderne dog kun med 4%.

Til Overenskomstens § 1 tilføjes:

»Naar Arbejdstiden er indskrænket efter foranstaaende Regler, kan den ikke yderligere indskrænkes, før der er gaaet en Uge; derimod kan den forøges med det sædvanlige Varsel, men kan da ikke paany nedsættes før efter en Uges Forløb.« — *Se iøvrigt § 6.*

Til § 9 tilføjes:

»Naar en Fabrik beskæftiger over 30 voksne Arbejdere, har de der beskæftigede Arbejdere Ret til at vælge indtil 2 Afdelingstillidsmænd — en for Naadleriet og en for de øvrige Afdelinger. Er der over 50 voksne Arbejdere, kan der desuden vælges en særlig Afdelingstillidsmand for Tilskæreriet. Hvad enten der vælges 2 eller 3 Tillidsmænd, skal Klubformanden være den ene af disse, og de er alle underkastede Bestemmelserne i § 9, 1. og 2. Stykke«.

§ 11, sidste Punktum, ændres saaledes:

»Nye Priser aftales mellem Fabrikanten og et Udvalg, bestaaende af 1 Repræsentant for Arbejderne i den paagældende Afdeling samt Klubformanden.«

I Stedet for de 4 Dages Ferie i indeværende Aar ydes der de paa Fabrikkerne beskæftigede Arbejdere følgende Beløb, der udbetales sammen med første Lønudbetaling for en fuld Arbejdsuge:

	Kbhvn.	Prov.
Faglærte mandl. Arbejdere og andre mandl. Arb. over 20 Aar	47 Kr.	36 Kr.
Mandl. Arbejdere under 20 Aar	23 -	19 -
Voksne kvindelige Arbejdere ...	27 -	27 -
Kvindelige Arb., 17-18 Aar, der har arbejdet 1 Aar ved Faget .	16 -	12 -

---

Der nedsættes et Udvalg til Oprettelse af en Prisliste for Pudsning af Kilehælsarbejde paa Maskine. Dette Udvalg skal have endt sit Arbejde inden 1. Oktober. Indtil Enighed er opnaaet — dog senest til 1. Oktober — opretholdes de nugældende Betalingsvilkaar paa de enkelte Fabrikker, selvfølgelig med de Ændringer, der fremgaar af nærværende Overenskomst.

Lockouten hæves, og Arbejdet genoptages Torsdag Morgen den 23. Juli.

København, den 20. Juli 1931.

For Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter:
C. J. Sørensen.

For Foreningen af Skotøjsfabrikanter i Provinsen:
Ch. A. Hoffgaard.

For Dansk Skotøjarbejderforbund:
N. J. Larsen.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
Julius Madsen.

For De samvirkende Fagforbund:
Chr. Jensen.

Arbejdsmænd hos Stenhuggermestrene i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 22. Maj behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Lager- og Pakhusafdeling og Stenhuggermesterforeningen i København. Der opnaaedes ikke Enighed, og Mødet endte derfor uden Resultat.

Arbejdsmænd hos Tagpap- og Asfaltfabrikanterne

Den 1. Juni 1931 afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man forhandlede om Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening.

Arbejderne stillede forskellige Lønkrav og Indførelse af Sommerferie.

Arbejdsgiverne kunde ikke tiltræde disse Krav, men tilbød at forlænge Overenskomsten i Overensstemmelse med Principperne i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 26. Marts d. A.

Mødet endte uden Resultat, idet Arbejderne ikke kunde gaa med hertil.

Arbejdsmænd hos A/S Fyns Sækkekompagni.

Ved et Fællesmøde den 27. Maj behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds københavnske Afdeling for Lager- og Pakhusarbejdere og A/S Fyns Sækkekompagni.

Fra Arbejdernes Side krævede man den nugældende Ugeløn 51,10 Kr. forhøjet til 54,85. — Arbejdsgiverne kunde ikke indgaa herpaa, men tilbød at forlænge Overenskomsten uden Ændringer. Da Arbejderne afslog at gaa med hertil, sluttede Mødet uden Resultat.

Arbejdsmænd ved Kastrup Havn.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 22. Maj forhandledes om Overenskomstforholdene mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Kastrup Havn og Arbejdsmændenes Fagforening for Kastrup og Omegn.

Arbejderne krævede Bortfald af Pristalsreguleringen og et Tillæg af 6 pCt. paa de Akkorder, der havde været underkastet Augustregulering i Fjor.

Mødet endte uden Resultat, idet Arbejdsgiverne kunde tiltræde Forslaget om Bortfald af Pristalsregulering, men iøvrigt krævede uændret Forlængelse.

Arbejdsmænd hos Vognmændene i Randers.

Ved et Fællesmøde den 22. Maj behandlede man i Arbejdsgiverforeningen Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Randers Vognmandsforening vedrørende Droskechaufførernes Løn- og Arbejdsforhold. Paa Mødet protesterede Arbejdsgiverne mod Lovligheden af Overenskomstens Opsigelse, idet man henviste til, at den først kunde opsiges til 1932. Forbundet fastholdt den afgivne Opsigelse og forbeholdt sig eventuelt at føre Sagen videre til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos A/S Trælasthandelen »Silvan« og Firmaet Grønvold & Schous Trælasthandel.

Den 22. Maj afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man behandlede Overenskomstforholdene mellem ovennævnte Firmaer og Arbejdsmændenes Fagforening for Slagelse og Omegn.

Arbejderne krævede Bortfald af Pristalsregulering og Timelønnen forhøjet med 2 Øre samt en Tilføjelse om, at der for Afbæring af Cement betales et Tillæg af 15 pCt. til Timelønnen.

Arbejdsgiverne vilde frafalde fortsat Regulering efter Pristallet, men krævede iøvrigt uændret Forlængelse.

Mødet endte saaledes uden Resultat.

Kuske og Chauffører ved Flytte- og Isarbejde i Randers.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 22. Maj enedes man om at forelægge de tilstedeværende Uenighedspunkter i Overenskomsten vedrørende Betalingen for Flytte- og Isarbejde m. m. til lokal Forhandling. Disse Forhandlinger skal være afsluttet senest Torsdag den 28. Maj, hvorefter Indberetning skal tilstilles Hovedorganisationerne, for at disse kan foretage det videre fornødne, for saa vidt Enighed ikke opnaas.

Overenskomstforholdet for Bude i København.

Den 23. Maj behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Bude-Afdeling og Dansk Arbejdsgiverforening uden at der opnaaedes Enighed om Overenskomstens Forlængelse. Arbejderne krævede Ugelønningerne ført tilbage til de før sidste Augustregulering gældende Satser og endvidere disse tillagt 2,40 Kr. pr. Uge. Arbejdsgiverne kunde ikke tiltræde dette, men tilbød at forlænge Overenskomsten imod at lade Pristalsreguleringsbestemmelsen bortfalde. Der opnaaedes saaledes ikke Enighed, og Mødet endte uden Resultat.

Overenskomsten for Chaufførerne i København.

Efter at der den 19. Maj havde været ført resultatløse Forhandlinger forhandledes igen den 2. Juni med Hovedorganisationernes Medvirken om

Standard-Overenskomsten og Overenskomsten for Turistkørsel for de københavnske Chauffører.

Det lykkedes heller ikke ved denne Forhandling at naa til et endeligt Resultat, og disse Overenskomster gaar derefter til Forligsmandsforhandling.

Arbejdsmænd paa Farve- og Lakfabrikkerne.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 26. Maj behandledes Overenskomstforholdene mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdere og Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter. Arbejdsgiverne krævede Lønregulering i Forhold til det nuværende Pristal sammenlignet med Pristallet i August 1927 samt en yderligere Nedsættelse af Timelønnen hos Firmaet Dyrup & Co.

Arbejderne krævede for deres Vedkommende Timelønnen forhøjet med 9 Øre pr. Time. Da der ikke kunde bringes Overensstemmelse tilveje mellem de saaledes stillede Krav, sluttede Mødet uden Resultat.

Arbejdsmænd hos A/ »Fiducia«.

Den 26. Maj behandledes ved et Fællesmøde Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Fabrikarbejderafdeling og A/S »Fiducia«.

Der opnaaedes paa Mødet Enighed om med visse Ændringer at forlænge Overenskomsten 1 Aar fra dens Udløbstid.

Arbejdsmænd hos A/S »Fiducia«.

Ved et Fællesmøde den 1. Juni 1931 forhandledes i Arbejdsgiverforeningen Overenskomstforholdet mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Aktieselskabet for kemisk Industri.

Arbejderne krævede Timelønnen forhøjet, Forbedring af visse Akkorder, Bortfald af Pristalsreguleringsbestemmelsen og Indførelse af Sommerferie.

Arbejdsgiverne kunde ikke tiltræde de stillede Krav, men tilbød at forlænge Overenskomsten i Overensstemmelse med Principperne i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts d. A.

Arbejderne kunde ikke gaa med hertil, og Mødet sluttede saaledes uden Resultat.

Arbejdsmænd paa Olieraffinaderiet »Norden«.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 22. Maj enedes man om at forlænge den mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Lager- og Pakhusarbejdere og Olieraffinaderiet Norden bestaaende Overenskomst til den 1. April 1932 med den Ændring, at Pristalsreguleringsbestemmelsen udgaar af Overenskomsten.

Overenskomst i Billedskærerfaget.

Efter en Del Forhandlinger, dels lokalt og sidst med Hovedorganisationernes Medvirken, er der opnaaet Enighed om Overenskomsten i Billedskærerfaget, nemlig mellem Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet og Billedskærerlavet i København, Dansk Provins- og Billedskærer-Forening og Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre.

Overenskomsten træder i Kraft fra og med den 29. Maj, men er iøvrigt i det store og hele en uforandret Fornyelse af den gamle Overenskomst til 1. April 1932.

Bødkerfagets Overenskomstforhandlinger.

Overenskomsten, der bestaar mellem Bødkerforbundet i Danmark, Bødkerlauget og Centralforeningen af Bødkermestre i Provinsen og hvis Udløbstid er 1. Maj, var den 7. Maj til Forhandling under Hovedorganisationernes Medvirken.

Forhandlingerne endte uden Resultat, da Arbejdsgiverne fastholdt Krav om Lønreduktioner, hvilket Arbejdernes Repræsentanter ikke kunde indrømme Berettigelsen af.

Elektrikerne hos A/S Frichs, Aarhus.

Den 30. Maj 1931 afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen for at behandle forskellige Uoverensstemmelser hos A/S Frichs, Aarhus.

Paa Mødet opnaaedes Enighed, idet man enedes om følgende Ordning af de foreliggende Uoverensstemmelser.

Under Forudsætning af, at Arbejdet ved det 3. Diesellokomotiv forløber tilfredsstillende til aftalt Timeløn og Gratiale, er Parterne enige om at benytte Tidsrummet indtil det nævnte Lokomotivs Færdiggørelse til at søge aftalt en Akkordordning for det 4. Diesellokomotiv.

Overenskomstforhandlingerne i Glassliberfaget.

Den 11. Marts forhandledes der under Hovedorganisationernes Medvirken om Fornyelsen af Overenskomsten for Glassliberne, der er afsluttet mellem Fabrikantforeningen af Glasslibere i Danmark og Dansk Glasarbejderforbund og var udløben den 1. Marts.

Der opnaaedes Enighed om en almindelig gældende Akkordprisliste til Afløsning af en Del hidtil bestaaende Værkstedsprislister, saaledes at Priserne skulde være de endelige, altsaa upaavirket af, hvad der kunde ske ved et eventuelt Forligsmandsforslag. Derimod strandede Forhandlingerne om Størrelsen af Timelønningerne.

Den 5. Maj foretoges en ny Forhandling, der imidlertid ogsaa endte uden Resultat.

Som Afslutning paa Forhandlingerne opsattes nedenstaaende Protokol:

Fra Arbejdsgivernes Side tilbød man at forlænge Overenskomsten paa Grundlag af Principperne i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931.

Om Principperne i ovennævnte Forligsforslag foreligger Divergens mellem Parterne med Hensyn til Spørgsmaalet om Kompensation for Indførelse af betalt Sommerferie, for saa vidt angaar

den Akkordprisliste, hvorom der er opnaaet Enighed ved Partsforhandlingerne.

Arbejderne vilde ikke gaa med til Lønreduktioner paa Timelønnen udover at give Kompensation for betalt Sommerferie.

Træindustriarbejdere paa Korinth Savværk.

Efter Afslutningen af Konflikten paa Korinth Savværk har Træindustriarbejderforbundet klaget over, at Savværket ikke overholdt Overenskomsten vedrørende de strejkendes Genantagelse og Beskæftigelse paa Bekostning af Strejkebryderne.

Sagen behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Juni, og da det ikke lykkedes der at opnaa en Ordning, vil Sagen af De samv. Fagforbund blive indanket for Den faste Voldgiftsret.

Kendelser

af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 vedrørende Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund nedsatte Nævn til Afgørelse af Uenighed om Forstaaelsen af Mæglingsforslaget.

Nævnet, der bestaar af Formanden for Forligsinstitutionen, fhv. Departementschef K. Riis-Hansen, Næstformand for Dansk Arbejdsgiverforening, Ingeniør Jul. Madsen som Suppleant for Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Bogtrykker H. Langkjær og Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Johs. Kjærbøl som Suppleant for Formanden for De samvirkende Fagforbund, Vilh. Nygaard, har faaet forelagt forskellige Uoverensstemmelser til Afgørelse vedrørende

1) **Olieindustrien.**

a) *Sommerferie.*

Arbejderne hævder, at den i Mæglingsforslaget optagne Bestemmelse om, at den nugældende Sommerferie paa 4 Dage udvides til 6 Dage, maa ses i Forbindelse med de i Mæglingsforslagets Afsnit B givne almindelige Bestemmelser om Sommerferie, saaledes at de for Opnaaelse af Sommerferie i 1931 givne Regler overføres til Olieindustrien, og at de Arbejdere, der tidligere har haft 3 Dages Ferie, faar 4 Dage. Arbejdsgiverne hævder, at de i den tidligere gældende Ferieordninng indeholdte Regler fremtidig er gældende, dog saaledes, at Arbejdere, der har haft 4 Dages Ferie, fremtidig faar 6 Dage.

Da der — efter det for Nævnet fremførte — er Enighed mellem Parterne om, at Arbejdere, der hidtil har haft 4 Dages Ferie, i 1931 faar 6 Dages Ferie, og dermed altsaa ogsaa om, at Bestemmelsen under Mæglingsforslagets Afsnit A, 28a, skal være gældende for dette Aar, kan der ikke samtidig hermed paaberaabes den under Afsnit B for 1931 givne alm. Regel, der jo fastsætter Ferien for dette Aar til 4 Dage. Derfor maa for 1931 den hidtil gældende Ferieordning danne Grundlaget, saaledes at *Betingelserne for Opnaaelsen af Ferie og Feriens Længde for de Arbejdere, der hidtil har haft under 4 Dage, forbliver uforandrede.*

b) *Personlige Tillæg, Akkordafsavnstillæg og Smudstillæg.*

Arbejderne hævder, at disse Tillæg ikke skal reduceres, idet disse Tillæg ikke er udtrykkelig nævnt i Mæglingsforslaget, medens Arbejdsgiverne hævder, at der ved Timelønninger forstaas Timeløn + diverse Tillæg, og at de derfor sammenlagt skal reduceres.

Da det for Nævnet er oplyst, at der er Enighed mellem en Række større Organisationer om at holde *Smudstillæg* udenfor Lønreduktionen, *vil der ved Lønreduktionens Beregning være at bortse herfra,* medens *personlige Tillæg og Akkordafsavnstillæg* maa betragtes som Bestanddele af Timeløn, hvorfor *saadanne skal tillægges Timelønnen.*

c) *Produktionstillæg.*

Arbejdsgiverne hævder, at Produktionstillæg er at sidestille med Akkorder og derfor skal reduceres i sin Helhed ligesom de øvrige Akkorder. Arbejderne hævder principalt, at Produktionstillæg ikke er Akkord og derfor ikke skal reduceres, subsidiært, at enten skal kun selve Tillægget reduceres, eller ogsaa maa Reduktionen ske med henholdsvis 3 eller 5 pCt. efter Størrelsen af Timeløn + Produktionstillæg.

Da Produktionstillæg efter det for Nævnet fremførte maa siges at være en særlig Form for Akkord, afgøres Spørgsmaalet derhen, at *den samlede Løn ved Arbejde med Produktionstillæg reduceres med 5 pCt.*

2) **Sæbeindustrien.**

Arbejdsgiverne hævder, at den ved Mæglingsforslaget indførte Mindstebetaling paa 52 Kr. pr. Uge betyder, at der derved er tilsikret Arbejderne en ugentlig Mindsteindtægt, men at den hidtil i Overenskomsten indeholdte Ugeløn ikke dermed er annuleret, medens Arbejderne hævder, at den fremtidige Ugeløn er fastsat til 52 Kr.

I Betragtning af den i Mæglingsforslaget anvendte Formulering *maa der gives Arbejdsgiverne Ret i deres Paastand.*

3) **Sukkerindustrien.**

Under Henvisning til Mæglingsforslagets Ordlyd om, at samtlige Akkordsatser nedsæt-

tes med 5 pCt., hævder Arbejdsgiverne, at en Række i Overenskomsten optagne Tillæg til Timelønnen er akkordmæssige og skal reduceres med 5 pCt. ligesom andre Akkordsatser. Arbejderne hævder, at disse Tillæg ikke er akkordmæssige og derfor ikke skal reduceres.

Spørgsmaalet afgøres derhen, at *i alle Tilfælde, hvor der er fastsat en Takst pr. Vareenhed, der betales udover Timelønnen, maa disse Takster anses for Akkordsatser og derfor reduceres med samme Procent som Akkordsatserne.*

*

Skibstømrere i Provinsen.

I den for *A/S Nakskov Skibsværft* gældende Prisliste er for Arbejde paa Inddokning og Afsætning af Skibe fastsat en Betaling paa 50 pCt. Tillæg til Timelønnen. I et Tilfælde, hvor Betalingen efter de hidtidige Lønninger blev 150 Øre pr. Time, har Værftet reduceret dette Beløb med 8 pCt., saaledes at Betalingen er blevet 138 Øre.

Arbejderne hævder, at Beløbet ikke kan nedsættes mere end til 143 Øre, idet Lønninger paa 150 Øre skal nedsættes med 5 pCt., medens Arbejdsgiverne hævder, at Betalingen er fastsat i Prislisten, og at den derfor skal nedsættes med 8 pCt.

Da den omhandlede Betaling, selv om den er optaget i Prislisten og saaledes formelt set kan betragtes som en Del af denne, dog efter sin Karakter maa anses for at være en Timelønsbetaling, afgøres Spørgsmaalet derhen, at *Reduktionen foretages efter de for Timelønninger fastsatte Regler, saaledes at Betalingen i det anførte Tilfælde bliver 143 Øre.*

I den for *A/S Helsingør Skibsværft* gældende Prisliste er for Forarbejde paa Løbetøjet paa Afløbningsdagen fastsat et Tillæg til Grundlønnen paa 50 pCt. Arbejderne hævder, at Reduktionen paa 8 pCt. kun skal foretages paa det i Prislisten anførte Tillæg paa 50 pCt., medens Arbejdsgiverne hævder, at den skal foretages paa Grundløn + Tillæget paa 50 pCt.

Spørgsmaalet afgøres, ligesom for det ovenfor omhandlede Spørgsmaal, derhen, at *Reduktionen skal foretages efter de for Timelønninger fastsatte Regler.*

*

Arbejdsmænd i Jernindustrien.

En stor Del af de for Nævnet indbragte Uoverensstemmelser drejer sig om, hvorvidt der skal foretages Reduktion af særlige Tillæg til Timelønnen, Bonusordninger o. l., og i bekræftende Fald hvorledes Reduktionerne da skal foretages. Der skal derfor forudskikkes nogle almindelige Bemærkninger vedrørende disse Forhold.

A. Timeløns-Tillæg til Timelønnen.

Det foreligger oplyst for Nævnet, at der er Enighed mellem en Række større Organisationer om, at følgende Tillæg lades ude af Betragtning ved Reduktion af Timelønninger:

Smudstillæg,
Varmetillæg,
Støbetillæg,
Smelteovnstillæg,
Tøjtillæg samt
de i »Fælles Værkstedsregler« angivne Arter af Tillæg.

Disse Tillæg forbliver derfor uforandrede og tillægges ikke Timelønnen ved Bestemmelse af, hvilken Procent, der skal anvendes ved Reduktionen.

Derimod maa Tillæg som f. Eks.

Akkordafsavnstillæg,
personlige Tillæg,
Faretillæg,
Kvalifikationstillæg og
Specialtillæg for Udførelse af f. Eks. haandværksmæssigt Arbejde

anses for at være omfattet af Udtrykket i Mæglingsforslaget A. 11. b: »Timelønninger og Timelønsbetalinger (incl. Akkordafsavnstillæg) samt Fortjenester ved Procent-Akkord«, og disse Tillæg vil derfor være at reducere sammen med Timelønnen og maa tillægges denne for at bestemme den Procent, den skal reduceres med.

B. Styk-Tillæg til Timelønnen.

I de Tilfælde, hvor Arbejderne udover Timelønnen f. Eks. erholder et Tillæg pr. produceret Enhed, maa der siges at foreligge en Bonusordning, men der skal dog hertil føjes, at en Bonusordning i Mæglingsforslagets Forstand ikke kan siges at foreligge, hvis Ordningen under Hensyn til den Fortjeneste den giver, ikke rettelig kan sidestilles med en Akkordordning, saaledes som forudsat i Mæglingsforslaget.

De for Nævnet indbragte Uoverensstemmelser er følgende:

1) *Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri*
   a) *Krantillæg.*
      Dette Tillæg andrager 1 Times Timeløn pr. Dag. Arbejdsgiverne hævder, at Tillægget skal indbefattes ved Reduktionen, idet det er Tillæg for mere betroet Arbejde, medens Arbejderne hævder, at det er et Dagtillæg, der ikke retter sig efter Antal præsterede Arbejdstimer.
   ad a. Da Tillægget er givet en ganske særlig Form, der bl. a. foranlediger, at det ikke gives ved eventuelle Overtimer, *holdes det udenfor ved Beregningen af Lønreduktionen.*
   b) *Tillæg ved Savene i Magasinet paa Christianshavn.*
   c) *Ugentligt Tillæg i Jernstøberiet.*
   d) *Tillæg for Tømrerarbejde i Staalstøberiet.*
   e) *Tillæg til 2 Arbejdsmænd i Støbegodslageret.*
   f) *Støbetillæg, Riggertillæg og Tømrertillæg i Jernstøberiet paa Teglholmen.*

ad b til f. *Støbetillæg holdes udenfor, medens de øvrige Tillæg medtages ved Beregningen af Lønreduktionen,* jfr. A.

2) *Nordiske Kabel- og Traadfabrikkers Valseværk, Øresundsvej.*

Personlige Tillæg og »Præmiebetaling« i Form af Tillæg til Timelønnen.

Disse Tillæg medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

3) *A/S Glud og Marstrands Fabrikker.*

a) *Fælles Akkord i Emaillen.*

Da de i Fællesakkorden deltagende Arbejdere foruden Udbyttet af Akkorden erholder Timeløn og Specialisttillæg, *reduceres den samlede Fortjeneste (Timeløn + Specialisttillæg + Akkordudbytte) med 5 pCt.,* jfr. B.

b) *Tillæg ved Trykbænke.*

Tillægget medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

c) *Betaling for Rengøring i Spandeværkstedet og for Smøring af Aksselledninger i Spandeværkstedet.*

Arbejderne hævder, at disse Tillæg ikke skal reduceres, idet de paagældende Arbejder udføres udenfor den normale Arbejdstid. Arbejdsgiverne hævder, at det er en Akkord, idet Betalingen er ens, uanset hvor længe Arbejdet varer, og derfor skal reduceres som andre Akkorder.

Da de omhandlede Betalinger efter deres Karakter ikke kan indpasses i Mæglingsforslagets Rammer, *vil de ikke kunne komme ind under de fastsatte Reduktionsbestemmelser.*

d) *Tillæg for Tilsyn med Arbejdet paa Lageret.*

Tillægget medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

4) *A/S Frederiksberg Metalvarefabrik.*

Tillæg ved Presse.

Da Tillægsbetalingen beregnes pr. 1000 Træk, *reduceres den samlede Fortjeneste med 5 pCt.,* jfr. B.

5) *Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik, Odense.*

Tillæg ved Reparationsarbejde paa Motorer.

Tillægget medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

6) *A/S Nordisk Kabel- og Traadfabrikker, Middelfart.*

Interessepræmier.

Den samlede Fortjeneste reduceres med 5 pCt., jfr. B.

7) *A/S N. A. Christensen & Co., Nykøbing M.*

Tillæg til Hjælpearbejde ved Støbning.

Da Tillægget efter det for Nævnet oplyste ydes, fordi det paagældende Arbejde er strengere end sædvanligt Arbejde, *medtages Tillægget ved Beregningen af Lønreduktionen,* jfr. A.

8) *A/S C. M. Hess's Fabrikker, Vejle.*

Lønnen for 3 Smelteovnsfyrbødere.

De paagældende Arbejdere har en Ugeløn paa 61,60 Kr. samt endvidere et Produktionstillæg for, hvad der paasættes Ovnen udover 15 Tons pr. Dag.

Arbejderne hævder, at der i Ugelønnen er indbefattet det almindelige Støbetillæg paa 75 Øre pr. Dag samt Betaling for en daglig Overtime, og endvidere fremhæves, Produktionstillægget kun fremkommer periodisk, idet Ovnen almindeligvis ikke præsterer mere end 15 Tons pr. Dag. Arbejdsgiverne hævder, at der foreligger en Akkordordning, idet der ydes en fast Betaling for et bestemt Stykke Arbejde, at Ugelønnen ikke indbefatter Støbetillæg, samt at der ikke udtrykkelig er fastsat, at der skal ydes en Overtime daglig, selv om de ikke vil benægte, at dette er det faktiske Forhold.

Efter det for Nævnet oplyste maa den her omhandlede Aflønning vel nok formelt betegnes som en Bonusordning, men efter dens lønmæssige Virkninger maa den reelt set sidestilles med en Timelønsordning, jfr. B. Under Henvisning til at den omhandlede Bonusordning ikke kan siges at dække det overenskomstmæssige Støbetillæg af 75 Øre pr. Dag, og Ugelønnen desuden indeholder Betaling for en daglig Overtime, vil den Timeløn, hvorefter Reduktionsprocenten skal ansættes, blive ununder 110 Øre, saaledes at *de paagældende Lønninger ikke skal reduceres.*

9) *A/S »Atlas« Maskinfabrik.*

Tillæg for haandværksmæssigt Arbejde.

Tillægget medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

a) *Arbejdsmænd, beskæftiget i Jernstøberiet, Staalstøberiet og Metalstøberiet.*

De paagældende Arbejdere har en Bonusordning, hvorefter der er garanteret dem mindst 4 Øre pr. Time. I Staalstøberiet og Metalstøberiet har Bonusordningen givet Arbejderne op til godt 50 Øre i Timen som Tillæg til Timelønnen, men i Jernstøberiet har den aldrig givet over 11 Øre, og i det sidste halve Aar har den givet gennemsnitlig 4,3 Øre.

Arbejdsgiverne hævder, at den samlede Fortjeneste skal reduceres med 5 pCt., idet man dog samtidig oplyser, at Firmaet har givet Tilsagn om ikke at ville foretage Re-

duktioner, naar Fortjenesten ligger paa 110 Øre eller derunder pr. Time, medens Arbejderne hævder, at selve Timelønningerne ikke kan reduceres.

Da den i Jernstøberiet gældende Bonusordning efter dens lønmæssige Virkninger i hvert Fald gennem længere Tidsrum ad Gangen reelt set maa sidestilles med en Timelønsordning, jfr. B., maa det anses for rettest, at Reduktionen først finder Sted, naar Fortjenesten har naaet en vis Størrelse, og den af Firmaet nævnte Grænse paa 110 Øre synes i denne Forbindelse at være passende. *Reduktion finder herefter først Sted, naar Fortjenesten udgør over 110 Øre, og saadanne Fortjenester reduceres med 5 pCt., dog ikke til under 110 Øre. For Kranmændene, der har et Tillæg (i Øre pr. Time), medtages dette Tillæg ved Beregningen af Lønreduktionen* jfr. A.

b) *Montagetillæg ved Udearbejde.*

Da der ved Udearbejde foruden Montagetillæg desuden ydes Arbejderne Udearbejdstillæg, *vil Montagetillægget være at medtage ved Beregningen af Lønreduktionen,* jfr. A.

c) *Tillæg for Arbejde ved Staalovnen.*

Af Tillægget vil kun Støbetillægget paa 50 Øre pr. Dag kunne holdes udenfor Beregningen ved Lønreduktionen, jfr. A.

d) *Lønnen for ugelønnede Baadførere.*

Det er oplyst, at den for Baadførere ansatte Ugeløn indbefatter ca. 2 Timers dagligt Overarbejde. Arbejderne hævder, at der ved Beregningen af Lønreduktionen maa fradrages Betalingen for disse Overtimer, beregnet paa sædvanlig Maade med de for Virksomhedens øvrige Arbejdsmænd gældende Tillæg for Overtimer, hvorefter Timelønnen for den normale Arbejdstid andrager 110 Øre, og til Støtte herfor anføres endvidere, at Virksomheden til Tider beskæftiger timelønnede Baadførere, for hvilke Timelønnen netop udgør 110 Øre, samt at de ugelønnede Baadførere f. Eks. under Isperioder beskæftiges ved andet Arbejde med en Timeløn af 110 Øre. Arbejdsgiverne hævder, at den fastsatte Ugeløn er en samlet Betaling for Baadførernes Arbejde, saaledes at der for disse ikke kan regnes med den sædvanlige Tillægsbetaling for Overtimer.

Efter de foreliggende Oplysninger maa de ugelønnede Baadførere regnes for ikke at have over 110 Øre pr. normal Arbejdstime, hvorfor *Lønningerne ikke underkastes Reduktion.*

11) *Firma Carl Cohn, Vagtelvej.*

a) Arbejdsmændene hos nævnte Firma erholder et personligt *Tillæg paa 3 Øre pr. Time*

Arbejderne hævder, at dette Tillæg er Erstatning for Støbetillæg, idet det ikke er muligt at fastsætte Støbetillæg i Metalstøberierne i Overenskomsten, hvorfor saadant Tillæg bliver givet til Arbejderne efter Aftale med hver enkelt Virksomhed. Arbejdsgiverne hævder, at det er almindelige personlige Tillæg.

b) En enkelt Arbejder hos samme Firma har et *Tillæg paa 6 Øre pr. Time.*

Arbejderne hævder, at dette Tillæg er et Smeltetillæg, medens Arbejdsgiverne hævder, at det er et almindeligt personligt Tillæg.

ad a og b. Da Nævnet ikke ser sig i Stand til at afgøre Karakteren af de omhandlede Tillæg, henvises Spørgsmaalet herom til Afgørelse ved *faglig Voldgift.*

12) *Firma Johan Jensen, Vesterbrogade 134. Akkordpriser.*

Ved lokal Forhandling opnaaedes der d. 25. Marts d. A. Enighed om en Reduktion af Akkordpriserne paa 20 pCt. Arbejderne hævder, at disse Akkordpriser nu ikke atter kan reduceres, medens Arbejdsgiverne hævder, at de skal reduceres efter Mæglingsforslagets Bestemmelser, idet de samtidig oplyser, at den den 25. Marts opnaaede Reduktion skyldes, at Firmaet har indført Trykluftmaskiner, og at den gennemsnitlige Fortjeneste for Arbejderne i Virksomheden har været større efter den nævnte Reduktion end før denne.

Da der ikke er Hjemmel for at undtage de her omhandlede Akkordpriser fra den almindelige Reduktion, idet det er oplyst, at der ikke er taget Forbehold med Hensyn til en saadan, *maa Akkordpriserne reduceres med 5 pCt.*

13) *A/S F. L. Smidth & Co. Specialtillæg.*

Tillægget medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

14) *A/S Titan.*
Tillæg ved Dypning af Støbegods og Tillæg ved Sammenslaaning af Pakkasser.

Tillægene medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

15) *A/S Nordisk Kabel- og Traadfabrikker, Øresundsvej.*

a) *Tillæg pr. Time ved:*
Ekspeditionen,
Retning af Profilmessing,
Skiftning af Vogne,
Skrabning af Metal,
Fyrbødernes Arbejde og
Støbning af Metal.

Tillægene medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

b) *Tillæg pr. Læs eller pr. Ton ved:*
Glødning af Vogne i Gasovn,
Udvejning af Metal til Smeltning,

Aflæsning af Raavarer og
Læsning af færdige Varer.
Den samlede Fortjeneste reduceres med 5 pCt. jfr. B.

16) *Weilbach & Cohns Fabriker.*
Tillæg af 3,60 Kr. pr. Uge til 4 Mand.
Tillægget medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.

17) *A/S »Vølund«s Støberi.*
a) *Personligt Tillæg til Smelteovnsfolkene.*
Tillægget medtages ved Beregningen af Lønreduktionen, jfr. A.
b) *Tillæg ved Asfalteringsarbejde af Kobbelmuffer, Brøndkarme o. l.*
Tillægget, der er et Styktillæg, hævdes af Arbejderne at være et Smudstillæg, hvilket benægtes af Arbejdsgiverne. Arbejdsgiverne hævder iøvrigt, at der i Virkeligheden foreligger en Bonusordning, men oplyser, at Firmaet uanset dette kun har reduceret Stykpriserne med 5 pCt.
Nævnet maa herefter *anse den foretagne Reduktion for ikke stridende mod Mæglingsforslagets Bestemmelser.*

*

Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark.

1. *Reduktion af personlige Tillæg.*
A/S Københavns Sukkerraffinaderi har foretaget Reduktion af personlige Tillæg, der udbetales med faste maanedlige Beløb, og A/S Frichs har foretaget Reduktion af en Timeløn paa 146 Øre + et personligt Tillæg, tilsammen 161 Øre med 8 pCt. Arbejderne hævder, at saadanne personlige Tillæg ikke bør tages i Betragtning ved Reduktionerne, medens Arbejdsgiverne hævder, at de er at anse for en Del af den almindelige Løn og derfor skal indbefattes i Lønnen ved Reduktionerne.
Da det i Mæglingsforslaget Punkt A, 1 b, anvendte Udtryk »Timelønsbetalinger« ogsaa maa omfatte personlige Tillæg, og da det ikke kan være afgørende for, om Reduktion skal finde Sted eller ej, om Lønnen er anngivet som Time-, Dag-, Uge- eller Maanedsløn, *vil de her omhandlede personlige Tillæg være at medregne ved Reduktionen.*

2. *Fradrag i Feriegodtgørelse.*
Hos A/S Maskinkompagniet, Blegdamsvej, har der i de sidste Aar bestaaet en Ferieordning, hvortil saavel Arbejderne som Firmaet betalte et ugentlig Tilskud. Denne Ferieordning ophævedes i December 1930, idet samtlige Arbejdere blev afskediget og fik udbetalt de indskudte Beløb og Firmaets Tilskud. Senere har Firmaet igen antaget nogle af de afskedigede Arbejdere, uden den tidligere Ferieordning er etableret igen, og disse Arbejdere er nu berettigede til Ferie i 1931 efter Mæglingsforslagets Bestemmelser, Arbejdsgiverne hævder nu, at Firmaet er berettiget til i Feriebetalingen for 1931 at fradrage den Del af det Beløb, der blev udbetalt de paagældende Arbejdere i December 1930, som var Firmaets Tilskud, medens Arbejderne hævder, at den almindelige Ferieordning og Feriebetaling for 1931 ogsaa maa gælde for dette Firma.
Da den tidligere Ferieordning uden noget Forbehold blev afviklet i December 1930, og da der derfor ved Mæglingsforslagets Vedtagelse ikke fandtes nogen Ferieordning for det paagældende Firma, *maa den almindelige Ferieordning og Feriebetaling for 1931 ogsaa gælde for dette Firma.*

3. *Reduktion af Smudsreglement.*
Nakskov Skibsværfs har reduceret et bestaaende Smudsreglement med 8 pCt., og Arbejderne hævder, at dette er uberettiget, idet Smudstillæg ikke falder ind under Mæglingsforslagets Bestemmelser om Reduktioner, medens Arbejdsgiverne hævder, at de paa Skibsværfterne gældende Smudsreglementer indeholder meget andet end Smudstillæg, og at de altid har været betragtet som Prislister.
Da det er oplyst for Nævnet, at der er Enighed mellem en Række større Organisationer om, at Smudstillæg holdes udenfor Reduktionerne, og da det her omhandlede for Nakskov Skibsværft gældende Smudsreglement maa anses udelukkende at indeholde Smudstillæg, *har den foretagne Reduktion været uberettiget.*

4. *Reduktion af Slumpakkorder.*
Odense Staalskibsværft har reduceret nogle med de der beskæftigede Borere indgaaede Slumpakkorder, paa hvilke der er oppebaaret en Timefortjeneste paa 124 Øre, med 8 pCt., og A/S Burmeister & Wain har ligeledes reduceret Akkorder paa Oplægning af Stillads, om hvilket Arbejde der er truffet Aftale for hvert Skib for sig, og paa hvilken Akkord der efter Mæglingsforslagets Vedtagelse er tjent 140 Øre pr. Time, med 8 pCt. Arbejderne hævder, at disse Reduktioner er uberettigede, idet Akkorderne ikke findes i nogen Prisliste, medens Arbejdsgiverne hævder, at det er faste Akkordpriser, der er lige stillede med Prislister.
Spørgsmaalet om, hvorvidt disse Akkorder falder ind under de i Mæglingsforslaget under A, 1, c omhandlede med Prislister ligestillede faste Akkordpriser, *henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.*

5. *Reduktion af Tonstillæg.*
Paa Svovlsyefabrikerne i Fredericia og Kallundborg er nogle Smede og Maskinarbejdere beskæftigede skiftevis paa Værksted og som Kranførere. Disse Arbejderes Timeløn ligger under 150 Øre og er derfor reduceret med 5 pCt., men ved Kranarbejdet gives et Tillæg af 1 Øre pr. Ton, og Arbejdsgiverne hævder, at naar de paagældende Arbejdere er beskæftiget ved dette Arbejde, skal den samlede Fortjeneste reduceres med 8 pCt., idet Betalingen for Krannførere er en Bonusordning. Arbejderne hævder derimod, at Timeløn og Fortjeneste ved Tonstillæg maa lægges sammen, og hvis den samlede Betaling bliver over 150 Øre pr. Time, maa den reduceres med 8 pCt., ellers med 5 pCt.

Som Støtte for denne Paastand anfører Arbejderne, at den af Arbejdsgiverne hævdede Paastand vil medføre, at samme Arbejder faar forskellig Timeløn, eftersom han arbejder paa Værksted eller som Kranfører, hvilket er i Modstrid med al hidtidig Praksis og f. Eks. vil medføre, at Overtidstillægget ogsaa vil blive forskelligt.

Da den omhandlede Betaling maa anses for at være en Bonusordning, *maa Betalingen reduceres med 8 pCt., men da det vil være upraktisk at samme Arbejder har forskellig Timeløn, eftersom han arbejder ved det ene eller det andet Arbejde, bør den samlede Reduktion udover den Reduktion, der vilde falde paa Timelønnen uden Tonstillæg, finde Sted paa Tonstillægget.*

6. *Ferieordningen hos Firmaet »Tuxham«.*

Hos Firmaet Tuxham har der hidtil bestaaet en Ferieordning med et efter Længden af hver Arbejders Beskæftigelse varierende Antal Feriedage og Ferietilskud. For nogle Arbejderes Vedkommende er Antallet af Feriedage efter denne Ferieordning større og Feriebetalingen mindre end efter de i Mæglingsforslaget fastsatte Regler for Ferie i 1931. Arbejderne hævder nu — under Henvisning til Mæglingsforslagets Bestemmelse om, at hidtil bestaaende Ferieordninger ikke maa forringes — at det større Antal Feriedage skal bibeholdes, men at Feriebetalingen skal forhøjes til den i Mæglingsforslaget bestemte Feriebetaling. Arbejdsgiverne hævder, at Virksomhedens Arbejdere maa vælge, om de vil beholde den gamle Ferieordning eller have den i Mæglingsforslaget fastsatte Ordning, idet de to Ordninger ikke kan kombineres, saaledes at Arbejderne tager det for dem bedste fra begge Ordninger.

Nævnet maa give Arbejdsgiverne Ret i denne Paastand, saaledes at det altsaa *staar Arbejderne i Virksomheden frit for gennem en Flertalstilkendegivelse at vælge mellem den hidtil bestaaende Ferieordning og den i Mæglingsforslaget fastsatte Ordning.*

7. *Skovture.*

I Mæglingsforslaget er optaget følgende Bestemmelse: »Efter Indførelsen af en Ferieordning bortfalder eventuelle overenskomstmæssige Bestemmelser om Skovture eller lignende«. Arbejderne hævder nu principielt, at denne Bestemmelse ikke hjemler Arbejdsgiverne Ret til at nægte de enkelte Grupper af Arbejdere at holde en Skovtursdag, naar Tidspunktet for denne fastlægges efter Forhandling med Virksomhedens Ledelse og under Hensyn til Virksomhedens Tarv, idet dette er en Ordning, som Arbejdsgiverne har været indforstaaet med saa langt tilbage som Organisationen har bestaaet. Mæglingsforslagets Bestemmelse tager efter Arbejdernes Mening kun Sigte paa det Forhold, at en større Gruppe af et Værksteds eller en Virksomheds Arbejdere har Ret til hel eller delvis Standsning af Arbejdet paa en enkelt Dag eller Del deraf for at holde en aarlig Skovtur. Subsidiært hævder Arbejderne, at Bestemmelsen om Bortfald af Skovture i hvert Fald ikke kan faa Virkning for indeværende Aar, idet der endnu ikke er aftalt nogen Ferieordning, men kun er givet en midlertidig Ferie for 1931, og denne Paastand støttes efter Arbejdernes Mening af den Plads, den paagældende Passus har i Mæglingsforslaget. Arbejdsgiverne hævder, at Retten til Skovture saavel for indeværende Aar som fremtidig er bortfaldet efter Mæglingsforslaget, idet man ikke kan paaberaabe sig Koutume, da denne Koutume havde bundfældet sig i de hidtidige overenskomstmæssige Bestemmelser om Skovture, og disse Bestemmelser er nu bortfaldet.

Da der ved Mæglingsforslaget maa siges at være indført en Ferieordning allerede for Aaret 1931, *maa Bestemmelsen om Bortfald af overenskomstmæssig Ret til Skovture træde i Kraft allerede fra og med Sommeren 1931. Dog maa der ikke lægges mere ind i Bestemmelsen, end den faktisk indeholder, og den kan f. Eks. ikke fortolkes som et Forbud imod Afholdelse af Skovture. Der kan saaledes intet være til Hinder for, at Arbejderne enes med Virksomhedens Ledelse om Afholdelse af Skovtur.*

København, den 30. Juni 1931.

sign. K. Riis-Hansen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1437.

Træindustriarbejderne hos A/S Burmeister & Wain nægter Overarbejde.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Januar 1931 i Sagen Nr. 1437: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutning af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og dennes Medlem, A/S Burmeister & Wain mod De samvirkende Fagforbund for Træindustriarbejderforbundet.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem A/S Burmeister & Wain indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Træindustriarbejderforbundet for Brud paa Septemberforliget, den faglige Overenskomst og de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Anledningen til Klagen er følgende:

Mellem Forbundet og Jernindustriens Sammenslutning gælder en Overenskomst, der fastsætter en Minimalløn af 83 Øre, hvortil kommer et Tillæg paa 45 Øre. A/S Burmeister & Wain betaler for Tiden til Træindustriarbejdere, der ikke i Forvejen er kendt af vedkommende Værft, en Antagelsesløn af 140 Øre pr. Time inclusive Tillæg. Imidlertid har det siden d. 18. Oktober 1930 Gang paa Gang vist sig, at Virksomheden ikke har kunnet faa Træindustriarbejdere til at gaa i Arbejde for denne Løn. De gennem Centralarbejdsanvisningskontoret anviste Folk har enten slet ikke vist sig paa Værftet eller nægtet at tage Arbejde for 140 Øre i Timen eller ganske vist akcepteret Lønnen og aftalt at be-

gynde, men er derefter udeblevet. Fra 18. Oktober til henimod Slutningen af December er det kun lykkedes — ved direkte Henvendelse til den paagældende — at faa een Mand i Arbejde, og han, der tidligere havde arbejdet paa Værftet, blev antaget for en Timeløn af 145 Øre.

Den 16. Decbr. blev der fra Værftets Side — i Henhold til Overenskomstens Bestemmelser herom — krævet Overarbejde, men Tillidsmanden for Træindustriarbejderne paa Virksomheden meddelte paa samtlige Arbejderes Vegne, at de ikke vilde gaa ind herpaa.

Under disse Omstændigheder anser Klagerne det for utvivlsomt, at det er Træindustriarbejderforbundet, der har iværksat en skjult Aktion for at bringe Antagelseslønnen i Vejret, og dette bestyrkes efter Klagernes Mening yderligere derved, at Arbejdsdirektoratet — paa Grundlag af en Indberetning fra Centralarbejdsanvisningskontoret angaaende de foran nævnte Forhold — d. 3. December har tilskrevet Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier, at man skønner, at de stedfundne Arbejdsvægringer er af kollektiv Natur, og derfor indstiller Sagen til Behandling efter de for Faget gældende Regler for faglig Strid.

I denne Anledning blev der d. 11. Decbr. afholdt Mæglingsmøde, hvorved der ikke opnaaedes Enighed, idet — efter Klagernes Fremstilling — Forbundets Repræsentanter gav Udtryk for, at de fandt det urimeligt, at Værftet kunde antage Folk til en Timeløn af 140 Øre, hvorimod man tilbød at medvirke til, at Værftet kunde faa den fornødne Arbejdskraft til en Timeløn af 143 Øre, og d. 19. Decbr. afholdtes 10-Mands Møde, hvor Sammenslutningens og Værftets Repræsentanter tilbød følgende Ordning:

»Forbundet og Afdelingen erklærer, at der ikke er iværksat Blokade overfor Burmeister & Wain, og at Forbundets Medlemmer har fri og uhindret Adgang til at tage Arbejde paa Værftet til den Løn, som Værftet og de paagældende Arbejdere maatte enes om. Endvidere erklærer Forbundet og Afdelingen, at Arbejderne er forpligtede til at udføre fornødent og paakrævet Overarbejde. Værftets Repræsentant erklærede sig villig til under disse Omstændigheder at trække Sagen tilbage, men forbeholdt sig, saafremt Værftet ikke indenfor et Tidsrum af 3 Dage fik den fornødne Tilgang og fornødent Overarbejde, at lade Sagen gaa videre til Den faste Voldgiftsret.«

Forbundets og Afdelingens Repræsentanter vilde imidlertid ikke acceptere dette Tilbud.

Ogsaa dette viser efter Klagernes Mening tydeligt, at man staar overfor en kollektiv Aktion, hvorved man fra Forbundets eller Afdelingens Side vil fremtvinge en ensidig Ordning, der — i Strid med Minimallønsprincippet — gaar ud paa en Forhøjelse af de personlige Lønninger.

Endvidere har Klagerne navnlig fremhævet, at det maa anses for ganske usandsynligt, at Folk, der er arbejdsløse og maaske end ikke oppebærer Understøttelse, af egen Drift skulde nægte at tage Arbejde til 140 Øre Timen, medens de vilde være fuldkommen villige, naar Lønnen var nogle faa Øre højere.

I Henhold til det saaledes anførte har Klagerne nedlagt Paastand om, at den af Træindustriarbejderforbundet og dettes københavnske Afdeling overfor A/S Burmeister & Wain iværksatte Aktion for at faa Antagelseslønnen hævet kendes ulovlig, ligesom ogsaa den overfor Værftet praktiserede Klubbeslutning om Nægtelse kendes ulovlig, og at der i den Anledning paalægges de Indklagede en alvorlig Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet for Klagernes Tiltale.

De bestrider ikke, at der har været Vanskeligheder for A/S Burmeister & Wain ved at skaffe sig fornøden Tilgang af Træindustriarbejdere til den tilbudte Antagelsesløn, men de benægter, at Forbundet eller dettes københavnske Afdeling har øvet nogen Indflydelse paa Arbejdernes Stilling til Spørgsmaalet om at tage Arbejde for denne Løn. De Indklagedes Standpunkt er, at den enkelte Arbejder selv maa afgøre, om han vil akceptere de tilbudte Lønvilkaar eller ikke, uden at Organisationen kan blande sig heri, og de gør gældende, at det tværtimod er A/S Burmeister & Wain, der gør sig skyldig i Overenskomstbrud ved ensidig at diktere en Antagelsesløn, hvorom der ikke kan forhandles, uagtet Overenskomsten bestemmer, at Lønnen skal fastsættes ved fri Forhandling mellem Arbejdsgiver og Arbejder.

At man fra Forbundets Side ikke har kunnet indgaa paa det ved 10-Mands Mødet stillede Forslag, kan ikke anføres som et Argument for Klagens Rigtighed. Forbundet var nemlig fuldkommen villig til at tiltræde de første 2 Punkter angaaende den fri Adgang til at tage Arbejde paa Værftet og angaaende Overarbejde — det sidste dog med en Tilføjelse om, at dette kun kunde kræves indenfor de overenskomstmæssige Rammer — men det sidste Punkt, der i Virkeligheden gik ud paa, at Forbundet skulde garantere Værftet fornøden Tilgang af Arbejdskraft, kunde man ikke gaa ind paa.

Hvad den stedfundne Nægtelse af Overarbejde angaar, gør de Indklagede gældende, at Kravet om Overarbejde ikke — som Klagerne hævder — er fremsat, fordi saadant Arbejde var nødvendigt for Virksomheden, men derimod som et Irritationsmoment i Anledning af den manglende Tilgang. Denne Opfattelse bestyrkes efter de Indklagedes Mening derved, at Kravet kun er blevet fremsat d. 16. Decbr. og ikke senere. Under alle Omstændigheder har Forbundet og Afdelingen ingen som helst Andel i den stedfundne Nægtelse og kan ikke have noget Ansvar for den.

For Retten er der fra Forbundets Side afgivet den bestemte Erklæring, at man overhovedet ikke har haft noget Kendskab til denne Sag, førend Arbejdsdirektoratets Skrivelse af 3. Decbr. fremkom. For Fagforeningens Vedkommende har Formanden, Tæbring, for Retten forklaret, at man vel har været bekendt med, at der blandt Arbejderne bestaar nogen Irritation i Anledning af, at Virksomheden for et Par Aar siden har nedsat sin Antagelsesløn til 140 Øre Timen, men at man ikke fra Fagforeningens Side har paavirket Arbejderne til at nægte at gaa i Arbejde for denne Løn.

Tømrermester Madsen, der er ansat ved Værftet

paa Refshaleøen, har afgivet Forklaring om Vanskelighederne ved at faa Tilgang af Arbejdskraft, uden at der derved er oplyst noget særligt med Hensyn til Klagens Berettigelse.

Snedkermester Hoffman fra Strandgadeværftet, der har paabudt det omtalte Overarbejde, har forklaret, at Tillidsmanden meddelte, at man ikke vilde overarbejde, da det ikke drejede sig om »Driftsarbejde«, og da ikke alle Maskiner var besat.

Efter det saaledes foreliggende og det i øvrigt under Sagen oplyste — Retten finder ikke Anledning til her at komme nærmere ind paa, hvad der er anført om de enkelte Tilfælde — maa det nu vel erkendes, at man fra Virksomhedens Side har kunnet have Grund til at formode, at Forbundet eller Fagforeningen stod bagved de omtalte Nægtelser af at tage Arbejde for den tilbudte Løn, men det kan ikke ved det for Retten fremførte anses tilstrækkelig godtgjort, at dette virkelig har været Tilfældet. Som Forholdene har udviklet sig, maa Retten dog finde det rigtigt, at Forbundet sørger for at oplyse sine Medlemmer om, at det staar dem fuldkommen frit at tage Arbejde hos A/S Burmeister & Wain for den for Tiden tilbudte Løn, idet Forbundet ellers — saafremt Forholdene med Hensyn til Tilgang ikke forandrer sig — vil kunne paadrage sig et Ansvar ved sin blotte Passivitet.

Hvad den omhandlede Vægring ved at udføre Overarbejde angaar, er der ingen Tvivl om, at den har været ulovlig, men der vil efter Omstændighederne ikke kunne paalægges Forbundet noget Ansvar herfor, hvorved bemærkes, at Værftet ikke i Anledning af Nægtelsen har foretaget Henvendelse til Fagforeningen, og de paagældende Arbejdere er ikke indklaget under Sagen.

Herefter vil de Indklagede i det hele være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Den ovennævnte Nægtelse af Overarbejde har været ulovlig.

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Parterne med 150 Kr. hver.

Sag Nr. 1440.

Snedkere hos Snedkermestrene Anton Jensen & Søn, Aarhus.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. Februar 1931 i Sag Nr. 1440: Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen og dennes Medlem Anton Jensen & Søn, Aarhus, mod De samvirkende Fagforbund for Snedkerforbundet og Afdelingen i Aarhus.

Dansk Arbejdsgiverforening har for Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen og dennes Medlem, Snedkermester Anton Jensen & Søn, Aarhus, indklaget De samvirkende Fagforbund for Snedkerforbundet i Danmark og Forbundet igen for dets Aarhus-Afdeling, med Paastand om, at en overfor Firmaet Anton Jensen & Søn iværksat Affolkning og Strejke kendes ulovlig, og at der i den Anledning paalægges de Indklagede en alvorlig Bod, fastsat efter Rettens Skøn.

Til Støtte herfor har Klagerne anført følgende:

Medens den i Overenskomsten fastsatte Minimalløn er 105 Øre, betalte Firmaet Anton Jensen & Søn, Aarhus, sine Svende en Timeløn af 125 Øre, hvilket er betydeligt over Timelønnen i de øvrige Provinsbyer. Firmaet havde i Efteraaret 1930 en større Leverance af Møbler til et Hotel i København, og denne Omstændighed har Forbundet eller i hvert Fald Fagforeningen efter Klagernes Mening benyttet sig af til at forsøge at gennemtvinge Krav om en Forhøjelse af de personlige Lønninger, uagtet disse netop laa særlig højt.

Svendene har haft Akkord paa Samling af de omtalte Møbler og derpaa tjent indtil 2 Kr. 65 Øre pr. Time. Derpaa skulde Møblerne beckolakeres, og da to andre Firmaer i Aarhus havde ganske tilsvarende Arbejde, blev der ved fælles Forhandling fastsat en Akkordpris paa dette Arbejde gældende for alle tre Arbejdssteder. Medens Svendene nu i alt Fald paa en af de andre Virksomheder tjente et godt Overskud, arbejdede Svendene hos Anton Jensen & Søn sig i Underskud, hvad der efter Klagernes Mening maa skyldes Sabotage, og i Tilslutning hertil blev Værkstedet affolket i Løbet af ganske kort Tid. Den 8. December holdt en Svend op, under Angivelse af, at han ikke kunde taale at arbejde ved Beckolakeringen. En anden Svend, der samme Dag søgte Arbejde og blev antaget, udeblev og kom, trods ny Aftale, overhovedet ikke i Arbejde. Den 12. December kom tre af Svendene som »Deputation« og forlangte Akkordpriserne forhøjet med 30 pCt. Da dette ikke kunde gennemføres, forlangte de garanteret en Timeløn af 130 Øre, hvilket Firmaet heller ikke kunde gaa ind paa. I Løbet af de følgende Dage forlod saa godt som alle hos Firmaet beskæftigede Svende Virksomheden, efterhaanden som de blev færdige med deres Akkorder. Firmaet forlangte gennem Arbejdsanvisningskontoret anvist de Svende, der havde forladt Arbejdet. De mødte ogsaa, men fastholdt deres Krav om 130 Øre i Timen, og kom derfor ikke i Arbejde. Firmaet forlangte derefter nye Svende anvist, men de, der blev anvist, var enten efter Firmaets Opfattelse uegnede paa Grund af Alder eller Invaliditet, eller stillede de samme Krav som de gamle Svende, eller mødte overhovedet ikke.

Sagen blev paaklaget overfor Snedkerforbundet, og der holdtes den 22. December et Møde, hvor der vel ikke opnaaedes Enighed, idet der af Svendene og Mestrene stilledes noget divergerende Forslag om de Betingelser, hvorpaa Arbejdet skulde genoptages, men Resultatet blev dog, at Arbejdet blev genoptaget den 29. December, efter hvilket Tidspunkt Firmaet har forhøjet Timelønnen for enkelte Svende. Det har derefter vist sig, at Sven-

dene kunde tjene et Overskud paa Akkorden om Beckolakering, og Klagerne ser heri et yderligere Bevis for, at der inden Arbejdsnedlæggelsen har foreligget Sabotage.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet for Klagen. De bestrider, at der har fundet Sabotage Sted, eller at der har foreligget nogen kollektiv Arbejdsstandsning. At Svendene har arbejdet sig i Underskud paa Akorden, skyldes dels, at Beckolak er et nyt Materiale, som Svendene mangler Øvelse i at behandle, dels at Firmaet først havde faaet leveret et Parti Beckolak, der var behæftet med Fejl, som sinkede Arbejdet. Med Hensyn til Arbejdsnedlæggelsen er der dernæst ikke Tale om noget kollektivt Skridt, men der er kun sket det, at den enkelte Svend har benyttet sig af sin Ret til at ophøre med at arbejde for en Virksomhed, naar han ikke kan opnaa Vilkaar, der efter hans Mening er passende.

Hvad disse Vilkaar angaar, hævder de Indklagede paa deres Side, at det er Mestrene, der ikke overholder Overenskomstens Bestemmelser. Meningen med Minimallønsprincippet er, at Lønnen skal afpasses efter den enkelte Svends Dygtighed. Men dette er mange Steder ikke blevet gennemført paa Grund af den Lønpolitik, Fagets Arbejdsgivere har fulgt, og for at komme bort fra denne Tilstand, som Mestrenes Ledelse heller ikke finder ønskelig, enedes man derfor ved den sidste Overenskomstfornyelse, 17. Juni 1930, om at give § 6, der indeholder Bestemmelsen om Minimalløn, følgende Tilføjelse:

»Protokolleret Bemærkning.

Paragrafen skal forstaas saaledes, at Timelønnen bør rette sig efter den enkelte Svends Dygtighed. Misbrug, der forhindrer Praktisering af denne Forstaaelse — bl. a. ved paa den stedlige Plads at vedtage samme Timeløn for alle Svende — kan af den Part, der føler sig brøstholden, indankes for Hovedorganisationerne og skal behandles efter den gældende Norm for Behandling af faglig Strid.«

Der har derefter fra Forbundets Side været udfoldet stærke Bestræbelser for at komme bort fra de ensartede Timelønninger, navnlig ogsaa i Aarhus, hvor der netop den 12. December afholdtes et Mæglingsmøde, paa hvilket Forbundets Formand indtrængende henstillede til den tilstedeværende Bestyrelse, at paalægge Snedkerlaugets Medlemmer i det mindste at forsøge paa at faa Fred om Sagen ved at byde de dygtigste Svende en højere Timeløn.

Paa denne Baggrund maa Begivenheden paa Anton Jensen & Søns Værksted ses. Det er Firmaets Vægring ved at graduere Timelønnen, der har beredt det Vanskeligheder. Ved Mæglingsmødet den 22. December viste det sig klart, at Firmaet, stærkt støttet af Centralforeningen, ikke vilde gaa ind paa nogen anden Løsning, end at samtlige Svende, der paa ganske legitim Vis var holdt op, skulde begynde igen paa de gamle Vilkaar.

Under Henvisning hertil har de Indklagede rejst Kontraklage mod Centralforeningen, ikke alene for den i det foreliggende Tilfælde udviste Passivitet ved at undlade at vejlede sit Medlem om Rækkevidden og Meningen med den foran anførte Bestemmelse i Overenskomsten, men ogsaa ved den fuldkomne Sabotage, der er udvist overalt, hvor Paragrafen efter dens Tilblivelse er forsøgt bragt i Anvendelse, og for dette Forhold nedlagt Paastand om en passende Bod.

Klagerne har paastaaet sig frifundet for Kontraklagen.

Det erkendes fra Firmaets Side, at man har afvist Krav om Forhøjelse for enkelte Svende, men Grunden hertil har været, at saadanne Forhøjelser erfaringsmæssigt efterfølges af Krav fra samtlige Svende om at erholde samme Løn.

Med Hensyn til Kontraklagen bemærkes, at Spørgsmaalet om Graduering af Timelønnen ikke ses at have været optaget til Behandling paa den i den anførte Protokoltilførsel foreskrevne Maade, ligesom det iøvrigt ikke ses, at dette Spørgsmaal har været den direkte Anledning til Uoverensstemmelsen hos Anton Jensen & Søn.

Herefter vil Klagerne være at frifinde for Kontraklagen.

Hvad dernæst Hovedklagen angaar, kan det ikke anses godtgjort, at der har foreligget nogen Sabotage fra Svendenes Side med Hensyn til Akkorden om Beckolakering. Derimod findes det, efter det oplyst, ikke at kunne betvivles, at Svendene er blevet enige om at forlade Arbejdet, fordi det af dem fremsatte Krav om Forhøjelse er blevet afslaaet, og dette Forhold maa betragtes som en i Strid med Septemberforliget foretaget Affolkning af Værkstedet. Imidlertid kan det ikke antages, at Forbundet har nogen Medskyld heri, og det kan efter Omstændighederne heller ikke anses godtgjort, at Fagforeningen har staaet bagved den ulovlige Aktion. Som Følge heraf vil de indklagede Organisationer være at frifinde for den rejste Klage, og da de enkelte Svende ikke er indklagede, vil der ikke kunne være Spørgsmaal om at paalægge dem nogen Bod.

Herefter vil Parterne være at frifinde for hinandens Tiltale. Efter Omstændighederne findes de Indklagede at burde udrede Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsnedlæggelse har været ulovlig.

Klagerne og de Indklagede bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2, Sal., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 3 * KØBENHAVN DEN 15. AUGUST 1931 * 28. AARGANG

Erhvervskrisen.

(Johs. Kjærbøls Foredrag paa Partikongressen i København 7.—10. Juni 1931.)

II.

Men hvad der under denne mægtige økonomiske Verdenskrise rager op over alle andre Spørgsmaal, er Arbejdsløshedsproblemet, fremkaldt af selve Krisen, forstærket gennem kunstige Spærringer af Landegrænserne og af Rationaliseringens stigende Overflødiggørelse af den menneskelige Arbejdskraft. De Tab, der nationaløkonomisk lides ved, at Millioner af Arbejdere er ledige, den sociale Tilbagegang, som er en Følge af den langvarige og omfattende Arbejdsløshed, den Deprimering, den øver paa Arbejdermasserne med Tendens til Desperation, og den almindelige Fare, der ligger i, at de Arbejdsløse kan undergrave de opnaaede Livsvilkaar og give Arbejdsgiverne en Baggrund for at øve Tryk paa Løn- og Arbejdsbetingelserne, maa mane til den allerstørste Agtpaagivenhed hos saavel Fagbevægelsen som det politiske Parti.

Først og fremmest maa der sikres de Arbejdsløse en forsvarlig Understøttelse. Samfundet maa her træde til gennem en human Arbejdsløshedslovgivning, og det er kortsynet Politik, naar de saakaldte samfundsbevarende Partier, Højre og Venstre, gaar imod Gennemførelse af en forsvarlig Arbejdsløshedsunderstøttelse, fordi det netop er nedbrydende for Samfundet og kan virke farligt for den nødvendige Ro og Orden, at unddrage i Tusindvis af Arbejdere det nødvendige til Livets Ophold, naar de ikke selv kan tjene til dette, fordi Beskæftigelsesmulighederne svigter. Den Proletarisering, der i stigende Grad foregaar i Arbejderklassen, er ikke alene en Fare for Fagbevægelsen og vort Parti, men en Fare for hele Samfundet, en Fare, som det er enhver ansvarsbevidst Fagforeningsleders og Politikers Pligt at se i Øjnene og søge undgaaet ved Gennemførelse af en saadan økonomiske Støtte til de Arbejdsløse, at de kan opretholde deres Eksistens paa menneskeværdige Betingelser.

Men da Understøttelse i sig selv er en uheldig Form for Opretholdelse af Menneskers Eksistens, maa alle Muligheder for at fremme Beskæftigelsen søges udnyttet. Iværksættelse af offentlige Arbejder maa kræves fremmet, Udbygning og Forbedring af Trafikmidler bør finde Sted, Boligbyggeriet animeres, ligesom Stat og Kommuner bør indstille sig paa at bringe et rimeligt økonomisk Offer, naar det er nødvendigt, for at støtte den hjemlige Produktion i størst mulig Udstrækning.

Maa jeg ved denne Lejlighed, hvor saa mange Repræsentanter for offentlig Administration er til Stede, pege paa et Forhold, som jeg har Følelsen af, at man ikke altid i tilstrækkelig Grad er opmærksom paa, nemlig de Tilbudspriser, der indkommer ved Licitation for det Offentlige. Jeg tror, at man til Tider i for høj Grad hefter sig ved de billigste Tilbud, uden Hensyn til, om disse levner Mulighed for en rimelig Fortjeneste til den tilbudsgivende Virksomhed. Det er min Opfattelse, at Stats- og Kommuneforvaltning med nødvendig teknisk Bistand bør kontrollere Tilbudene og lade dem ude af Betragtning, der ikke levner Mulighed for Dækning af Generalomkostninger og en forsvarlig Fortjeneste, hvad enten det skyldes Fejlberegning eller uforsvarlige Forretningsmetoder. Virkningerne af saadanne Tilbuds Antagelse rummer foruden en Fare for mindre godt udført Arbejde tillige, at Arbejdsvilkaarene trykkes til Skade for Arbejderne i Almindelighed.

Imidlertid er det stærkt begrænset, hvad det Offentlige kan udrette med Hensyn til direkte Iværksættelse af Arbejder, og ved saadanne Foranstaltninger vil Beskæftigelsesproblemet ikke kunne løses rationelt. Det er selve Porduktionen, Industrien som saadan, til hvilken Beskæftigelsesproblemets Løsning er knyttet.

Jeg har allerede peget paa, at Samfundet maa gives Adgang til den nødvendige Kontrol med Virksomhederne gennem økonomiske Raad til Afbalancering af Privatkapitalens ensidige Interesser og til Varetagelse af Samfundets sociale Interesser. Det vil her være hensigtsmæssigt at se paa de Retningslinier, som internationalt er fastlagt fagligt og politisk.

Den 22. August 1930 besluttede Ledelsen for Socialistisk Arbejder-Internationale at søge nedsat en Kommission i Fællesskab med Den faglige Internationale til Overvejelse af, hvad der kan gøres for at bekæmpe den herskende Arbejdsløshed. Tanken blev tiltraadt af Den faglige Internationale,

og den 27. og 28. Oktober 1930 traadte Fælleskommissionen sammen i Køln.

Gennem Underudvalg og ved Hjælp af Sagkyndige blev de herhenhørende meget omfattende Problemer behandlet, og i et Møde den 21. og 22. Januar i Aar i Zürich udarbejdedes en Række Resolutioner, der paa de forskellige Omraader søger at trække saadanne Retningslinier op, der, naar de følges, formentlig vil kunne yde et Bidrag til Krisens Løsning og forskaane Europa for et fuldkomment økonomisk Sammenbrud.

Der sættes saaledes ind for Indførelse af 40 Timers-Arbejdsugen, og det er interessant at bemærke, at medens Den faglige Internationales Kongres i Stockholm i Fjor slog til Lyd for Gennemførelse af 44 Timers Ugen, saa har Arbejdsløsheden siden antaget saa truende Former, at Fælleskommissionen er gaaet et Skridt videre og kræver 40 Timers Arbejdsugen gennemført. Det er da ogsaa foranlediget heraf, at De samvirkende Fagforbunds sidste Generalforsamling vedtog en saalydende Resolution:

»De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling den 12.—15. Maj 1931 har behandlet de paa Den internationale faglige Kongres i Juli 1930 samt de af Fællesudvalget af Repræsentanter for Den internationale faglige Central og Socialistisk Arbejder-Internationale trufne Beslutninger om Arbejdstidens Nedsættelse, og godkender disse Beslutninger.

De samvirkende Fagforbund udtaler sig for en selvstændig Lovgivning, tilsigtende en kortere Arbejdstid end den, der indeholdes i den af den internationale Arbejdsorganisation i 1919 vedtagne Washington-Konvention.

Paa det politiske Omraade bør dette søges gennemført i Forbindelse med det socialdemokratiske Arbejderparti, og paa det faglige Omraade bør alle Bestræbelser fortrinsvis rettes imod en yderligere kortere Arbejdstid, hvis foreløbige Maal maa være 40 Timers Ugen, saa snart Forholdene findes gunstige for en Aktion; ligesom det maa være en Selvfølge, at alt unødvendigt Overarbejde bør undgaas, og i det Tilfælde, hvor det maa udføres, at det da udlignes indenfor den normale Arbejdstid.«

Hvad iøvrigt den internationale Fælleskommission angaar, saa peger den paa Nødvendigheden af Arbejdsmarkedets Organisering gennem Arbejdsformidling og Gennemførelse af Arbejdsløshedsstatistik, et Omraade, hvor vi er langt fremme i Danmark, sikkert videre end i noget andet Land.

Der peges paa den Aflastning af Ledigheden, der kan finde Sted gennem Indførelse af Ferie med Løn, og heldigvis er det jo nu lykkedes i ret stor Udstrækning for Fagbevægelsen i Danmark at faa indført saadan Ferie.

Kommissionen kommer ogsaa ind paa, at en Forhøjelse af Skoleelevernes Alder ved Afgang fra Skolen vil kunne betyde en mærkbar Aflastning af Ledigheden. Der slaas saaledes til Lyd for, at Ungdommen, først naar 16 Aars Alderen er naaet, skal kunne forlade Skolen. Ved Siden af, at den længere Undervisning skulde bidrage til en kulturel Højnelse af Arbejderklassen, vil den forhindre, at de helt unge kastes ud paa Arbejdsmarkedet, og derigennem aflaste Ledigheden. Ihvorvel jeg fuldt ud kan tiltræde disse Synspunkter, vil jeg dog pege paa, at en saadan Forlængelse af den skolepligtige Alder ogsaa betyder en økonomisk Belastning af Arbejderhjemmene.

Om offentlige Arbejders Iværksættelse udtaler Kommissionen bl. a.:

»I Modsætning til de kapitalistiske Opfattelser, som fordrer Indskrænkning af Statsudgifterne i økonomiske Krisetider, kan netop kun den størst mulige Forhøjelse af offentlige Bevillinger til produktivt Arbejde i Krisetider mildnc Misforholdet mellem de enkelte Nationers øgede Produktionskapacitet og mindskede Forbrug.«

Endvidere peges der paa, at Bekæmpelsen af de økonomiske Kriser maa ske paa Grundlag af en vis Plan, der koncentrerer de store offentlige Arbejder paa Tider med stor Arbejdsløshed, for paa den Maade at indskrænke baade den konjunkturmæssige Arbejdsløshed og Sæsonarbejdsløsheden. Man siger herom:

»I dette Øjemed bør hver Stat oprette en national Instans, som paa Grundlag af et længere Tid i Forvejen udarbejdet Program koncentrerer de til Gennemførelse af dette Program fornødne Arbejder og Bestillinger paa Tider med stor Arbejdsløshed.

Denne Metode til at forme Beskæftigelsesgraden mere ensartet vil være desto virksommere, des større Indflydelse Staten og Kommunen har indenfor Produktionslivet. En Udvidelse af de offentlige Virksomheder er derfor en Forudsætning for en virksom Paavirkning af Beskæftigelsesgraden gennem Stat og Kommuner.

Paa den anden Side vil Staten have desto større Midler disponible for produktivt Arbejde, jo færre Midler der anvendes i militært Øjemed.«

Der peges ogsaa paa, at Bevillinger til Skolevæsenet, Folkehygiejnen og de sociale Institutioner ikke bør nedsættes i økonomiske Krisetider, thi en saadan Nedsættelse vil føre til Forringelse af Lønnen, og dermed ikke lindre den økonomiske Krise, men tværtimod skærpe den paa Grund af den deraf følgende forringede Købekraft.

Kommissionen peger paa Nødvendigheden af en forsvarlig Arbejdsløshedsunderstøttelse og kommer derefter ind paa Rationaliseringsproblemet, og dens Udtalelser herom falder i alt væsentligt sammen med, hvad jeg tidligere har anført, og jeg skal kun nævne en enkelt Pasus:

»Arbejdsgiverne betragter Bevarelsen og Forbedring af deres tekniske Indretninger som en Nødvendighed. Mange Arbejdsgivere henlægger derfor ikke blot Reserver i Afskrivningsøjemed, men ogsaa til Anskaffelse af nye moderne Maskiner, forinden de gamle er udslidte. Det er nødvendigt, at Arbejdsgiverne overfor Arbejds-

kraften viser samme Omhu som den, hvormed de behandler deres Maskiner.«

Der peges endvidere paa, at Arbejderklassens Kamp ikke er rettet imod Rationaliseringen som saadan, men mod de Udvækster, den afsætter i den kapitalistiske Produktionsordning, og man kræver Rationaliseringen omformet i en Proces, der tjener alle arbejdende Menneskers Interesse og deres sociale kulturelle Højnelse.

Et overordentlig vigtigt Problem er Stillingen til Karteller og Monopoler. Ogsaa med disse har Fælleskommissionen beskæftiget sig. I de senere Aar er der foregaaet en Udvikling henimod en Ophævelse af Frikonkurrencen, gennem Dannelse af Karteller, Truster og lignende Organisationer indenfor den kapitalistiske Produktionsordning. Som Følge heraf er nu alle vigtige Markeder underkastet Monopoler, og disse er blevet afgørende Faktorer med Hensyn til Bestemmelse af Produktionsmængden, Varefordelingen og Prisdannelsen. Denne Udvikling er længere fremskreden i nogle Lande end i andre, og har antaget forskellige Former, men den er alligevel Udtryk for en Tendens, som gør sig gældende i alle Industrilande. Disse store Karteller og Koncerner bliver af stadig større Betydning, ikke mindst paa Grund af deres internationale Karakter. Det maa dog betones, at saadanne økonomiske og industrielle Sammenslutninger er et Skridt i Retning af en mere fremskreden Produktion i det kapitalistiske Samfund, og at de kan betyde Udgangspunktet for en Udvikling i Retning af en mere planmæssig Ordning af Samfundsøkonomien, saaledes som Arbejderbevægelsen tilstræber det i Socialismen. Derfor kan Arbejderbevægelsen egentlig ikke have noget imod en saadan økonomisk Udvikling, men den maa fordre offentlig Kontrol med og Indflydelse paa Ledelsen af disse Organisationer, som gennem deres Virksomhed monopoliserer Produktionen og Omsætningen. Derfor kræver Fælleskommissionen ogsaa:

»1) Monopolistiske Sammenslutninger af enhver Art skal staa under offentlig Kontrol i Form af offentlige Institutioner, hvori ogsaa Repræsentanter for Fagforeningerne og Brugsforeningerne bør have Sæde.

2) Kontrollen med Prisdannelsen skal være en af disse offentlige Kontrolinstansers Opgaver.

3) For de internationale Truster og Karteller bør der fordres en international Kontrol, og for at forringe de med en international Kontrol forbundne praktiske Vanskeligheder, skal denne Opgave overdrages til et Folkeforbundet undergivet Organ. Uanset den Maade, hvorpaa Kontrollen udøves, skal Den internationale faglige Centrals og Den internationale kooperative Sammenslutnings Medvirken herved ubetinget være garanteret.

4) Som det første Skridt i Retning af en effektiv Kontrol med Monopoler og Karteller maa der baade nationalt og internationalt tilvejebringes fuldstændig Offentliggørelse af de monopolistiske Organisationers finansielle og andre Forhold. Dette maa opnaas gennem Oprettelse af internationale Overenskomster.«

Endelig skal jeg af de Spørgsmaal, som Kommissionen har beskæftiget sig med, nævne Toldpolitik, Protektionisme og Dumping. Disse Spørgsmaal har jeg allerede været inde paa i mine Bemærkninger vedrørende de almindelige økonomiske Forhold i Europa, og skal derfor ikke komme nærmere ind herpaa, men naar det f. Eks. i Fælleskommissionens Resolution om dette Spørgsmaal hedder:

»Det er en Pligt for Arbejderbevægelsen i alle Lande, at udøve det størst mulige Pres paa de respektive Regeringer for at faa disse til uforrtøvet at ratificere den i Genf afsluttede Konvention om Toldvaabenhvile«,

saa maa det jo desværre nu konstateres, at Tanken om Toldvaabenhvile er definitivt opgivet.

Det maa være Arbejderbevægelsens Opgave, at virke for Frihandelsprincippernes Gennemførelse, fordi den protektionistiske Politik, der giver sig Udslag i omfattende Toldforanstaltninger, medfører Fordyrelse af Varerne og hindrer Mulighederne for den mellemfolkelige Forstaaelse, som er en af Betingelserne for at genopbygge Verdensøkonomien. Men hvis den nuværende almindelige Toldpolitik fortsættes, maa de smaa Lande i økonomisk Selvforsvar frit kunne overveje hvad de maa anse for nødvendigt af Foranstaltninger for at værge sig imod en mod dem rettet Toldbeskyttelsespolitik.

Det er altsaa mægtige økonomiske Problemer, hvis Løsning trænger sig paa, men hvor denne samtidig vanskeliggøres, fordi Problemerne bliver internationalt prægede. Vi kommer i stedse stigende Omfang under international Indflydelse, og vi kan ikke hverken fagligt eller politisk fuldtud uafhængig af det øvrige Europa bestemme de økonomiske Retningslinier for Fremtiden.

Det gælder da om for os herhjemme baade at agte paa Udviklingen, udnytte de Muligheder, som vi har fagligt og politisk, men samtidig erkende de Begrænsninger, som hele den internationale økonomiske og politiske Situation skaber, og saa iøvrigt haabe paa, at vi snart maa have naaet Bunden af Krisen.

Det er jo let forstaaeligt, at der under disse for Arbejderbefolkningen og Samfundet saa overordentlig vanskelige Forhold opstaar nye Tanker og fremsættes Projekter med Henblik paa at bøde paa de Skader, som Krisen forvolder, og at man søger modarbejdet den Radikalisering af Arbejderbevægelsen, som vi ingenlunde hverken fagligt eller politisk maa lukke Øjnene for. Man har i saa Henseende været inde paa Problemet om at knytte Arbejderne nærmere til Virksomhederne gennem Aktietegning og Udbyttedeling, og forskellige Forsøg er saa Henseende gjort, uden at disse paa nogen Maade har vist Hensigtsmæssigheden ved en almindelig Gennemførelse. Jeg vil da ogsaa advare imod, at Fagbevægelsen eksperimenterer her, eller at Partiet i sine Overvejelser kommer ind paa Gennemførelse af saadanne Problemer, fordi jeg

ikke tror paa, at de i det lange Løb vil svare til deres Hensigt. De enkelte Arbejdere vil næppe ved saakaldt Aktietegning gennem Afgivelse af Løn kunne erhverve sig nogen større Indflydelse i Virksomhederne eller en bedre økonomisk betrygget Stilling, og jeg vil i saa Henseende blot pege paa, hvad der skete i Amerika, hvor Arbejderne i udstrakt Grad var kommet ind paa Erhvervelsen af Aktier i de Virksomheder, hvor de var beskæftiget, og hvor deres Sparepenge fuldkommen forsvandt, da det store Krak indtraadte i 1929.

Spørgsmaalet om Udbyttedeling var stærkt fremme i Arbejdskommissionen i 1925, og blev her i Forstaaelse med De samvirkende Fagforbund imødegaaet af Arbejdernes Repræsentanter, der maatte hævde, at Udbyttedelingen fordrede visse Forudsætninger, og at man uden disse ikke kunde støtte Tanken om dens Gennemførelse. For det første maatte der kræves, at Udbyttedelingen bliver kollektiv, i modsat Fald vil det let medføre, at der opstaar Interessesfærer, der indebærer Mulighed for en Spaltning af Arbejderklassen, og som ogsaa kan indeholde en vis Fare for den forbrugende Befolkning. Formaalet med Udbyttedelingen maa i Virkeligheden være, at sætte samtlige Arbejdsudøvere i ejendomsmæssig Forbindelse med Produktionsmidlerne, og ikke overlade til de øjeblikkelige Besiddere af disse, nemlig Arbejdsgiverne, selv at bestemme, hvilken Del af Udbyttet der skal tilfalde Arbejderne. Derfor kræver en rationelt gennemført Udbyttedeling ogsaa en samfundsmæssig Kontrol, og ligeledes maa Forudsætningen være, at Arbejderne har tilstrækkelig Indflydelse paa Virksomhedernes Ledelse, og i saa Henseende har jeg jo allerede fremsat mine Synspunkter med Hensyn til Bedriftsraadstanken.

Udbyttedelingens Gennemførelse ligger efter min Formening et godt Stykke ude i Fremtiden, og hvis man forsøger paa stykkevis at gennemføre den, vil den i høj Grad bidrage til at undergrave Arbejdernes Samfølelse, undergrave Organisationerne og skabe en Klasse af Arbejdere, som ikke vil føle sig tilknyttet den øvrige Arbejderbevægelse.

At velmenende Mennesker under de Forhold, der for Tiden eksisterer, søger at finde det Helsemiddel, som kan helbrede vort syge Samfund, er jo baade let forstaaeligt og forsaavidt ogsaa anerkendelsesværdigt, men naar man begynder paa at starte hele Bevægelser, som har til Formaal til gennemføre et bestemt økonomisk Program, maa man afgjort tage Afstand derfra. En saadan Bevægelse er Fatismen, startet af den bekendte Ingeniør Zimsen, som har faaet Tilslutning af nogle Mennesker, vist ikke synderligt mange, og hvis Opgave det er at erobre Virksomhederne for de i disse arbejdende, taget i videste Forstand, nemlig lige fra Direktøren til Arbejderen. Fatismen, der altsaa ikke maa forveksles med Fascismen, har faaet sit Navn ved den delvis Kombination af Bogstaverne i Ordene Fremstilling, Afsætning og Transport, og har samtidig dermed angivet, paa hvilke Omraader denne Bevægelse søger at sætte ind. Ved Dannelse af saakaldte Samarbejderblokke, bestaaende af Direktør, Funktionærer og Arbejdere, skal søges opnaaet den størst mulige Produktionsydelse, og samtidig Erhvervelse af de i Virksomheden indestaaende Kapitaler. Disse Samarbejderblokke forudsætter, som det hedder, Henvendelse til og Tilslutning til Virksomhedernes passive Aktionærer, og forudsætter, at disse Aktionærer efterhaanden afhænder deres Aktier til Deltagerne i Samarbejderblokkene. Jeg har engang spurgt Ingeniør Zimsen, hvad han vilde gøre, hvis Privatkapitalisterne nægtede at sælge deres Aktier, og her blev han mig Svar skyldig, men senere har jeg set, at han regner med, efterhaanden som Fatismen bliver gennemført, at denne skulde virke animerende paa Aktionærerne, saaledes at de afhændede deres Aktier. Jeg vil gerne sige, at jeg tror ikke paa Muligheden af Fatismens Gennemførelse.

Iøvrigt er jeg tilbøjelig til at tro, at Fatismens Gennemførelse vilde medføre et lignende Resultat som det, jeg anførte under min Omtale af Udbyttedeling, nemlig at der skabes en Mængde økonomiske Interessesfærer, der vil virke splittende paa Arbejderklassens Enhed og rumme Fare for Forbrugerne.

At Industriens Finansiering paa et mere samfundsmæssigt Grundlag maa tages op til Behandling indenfor Socialdemokratiet, vil jeg anse for nødvendigt; Arbejderbevægelsen kan ikke vedblivende affinde sig med, at en lille Flok Kapitalister behersker Industriens økonomiske Grundlag. Stat og Kommuner maa i stigende Grad gennem Medvirkning ved Finansiering af saadanne Virksomheder, der i deres Udfoldelse faar en stadig stigende Samfundsbetydning, bidrage til, at Samfundet og dermed ogsaa Arbejderne faar den nødvendige Indflydelse.

Det maa endvidere tilstræbes, at Samfundet faar den størst mulige Kontrol med hele Bankvæsenet, der i høj Grad behersker Industrien, og hvis Dispositioner tit har været mere præget af privatkapitalistiske Interesser end af samfundsmæssige Hensyn. Ofte er slet ledede og ikke konkurrencedygtige Virksomheder blevet opretholdt af Hensyn til snævre Pengeinteresser, medens man fra Bankernes Side har vanskeliggjort det for gode og solide Virksomheder at faa den fornødne Finansiering. Ikke sjældent har Hensynet til en for Bankerne tilfredsstillende Dividendepolitik gaaet forud for de Interesser, der maatte være knyttet til Beskæftigelsesspørgsmaalet.

Jeg har nu forsøgt kort sammentrængt at ridse et Billede op af den økonomiske Situation, som den former sig i Øjeblikket, af de Problemer, som den skaber, og som Arbejderbevægelsen, fagligt og politisk, i Fællesskab maa sætte ind for at løse. Jeg tror, at i saa Henseende nødvendiggør Forholdene et stadig mere intimt Samarbejde mellem den faglige og den politiske Bevægelse, og det vil fortsat være fejlagtigt, om den fagorganiserede Arbejder vil hævde, at Fagbevægelsen skal være upolitisk, eller at Politikere vil mene, at de faglige Foreteelser er dem ganske uvedkommende. Vi har jo fornylig været inde i en faglig Situation, der samtidig maatte paaregne den allerstørste poli-

tiske Interesse, og jeg tror, at den Omstændighed, at en omfattende Arbejdskonflikt i Aar vilde have skabt Vanskeligheder for den socialdemokratiske Regering, i ikke ringe Grad har bidraget til, at det lykkedes rent fagligt at komme igennem det. Jeg er ogsaa fuldkommen klar over, at skal det lykkes at holde vore Fagorganisationer klar af Lovgivningsmagtens Indflydelse, er det nødvendigt, at vi til enhver Tid vurderer de politiske Magtforhold og tager disse i Betragtning, og naar vi kræver af det socialdemokratiske Parti, at det skal stille sig neutralt under faglige Kampe, naar vi kræver at blive holdt udenfor tvungen Voldgift eller lovgivningsmæssige Direktiver for det fagforeningsmæssige Arbejde, er det selvfølgelig ogsaa nødvendigt, at Fagbevægelsen selv saa langt som det er foreneligt med dens Interesser, begrænser sin Magtudfoldelse og ved Tilrettelæggelsen af sin Taktik ogsaa tager fornødne politiske Hensyn.

Vi er endnu ikke helt ude af dette Aars Overenskomstsituation, endnu er der Mulighed for visse Komplikationer, som dog forhaabentlig undgaas, men om nogle faa Maaneder tages der fat igen, og i 1932 vil der ligge en Arbejdssituation, vel mere omfattende end nogensinde før, fordi praktisk talt alle Overenskomster udløber, samtidig med, at vi ogsaa maa være forberedt paa, at det kan forme sig som en skandinavisk Arbejdssituation. Man kan fra Partiet og Samfundet bebrejde os, at vi paa denne Maade holder Erhvervslivet i Uro, men jeg tror uden at være altfor ensidig at turde fastslaa, at Uroen først og fremmest maa tilskrives Arbejdsgiverne. At en omfattende Konflikt vil forøge Vanskelighederne for dansk Industri og dansk Erhvervsliv, er jo givet — der skabes ingen Værdier gennem Arbejdskonflikter — men hvis vi for at undgaa Konflikt svækker vore faglige Organisationer, saaledes at vi ikke i Fremtiden er i Stand til fuldtud at udnytte den Styrke, der ligger i fast sammentømrede Organisationer, vil jeg foretrække en Konflikt, da vi med splittede Organisationer kun vil give vore Modstandere et Forspring, indtil vi atter selv kan finde hinanden igen. Iøvrigt har dansk Industri i Efterkrigstiden ikke alene vist en stærk Modstandsevne overfor de økonomiske Vanskeligheder, men har været i Stand til i betydelig Grad at udvikle sig og i stigende Grad at producere for Eksport. Vi kan kun haabe, at vi kan bevare denne gunstige industrielle Stilling, og baade Arbejdere og Arbejdsgivere har her et fælles Ansvar, som vi ikke unødigt har Ret til at tilsidesætte.

Jeg vil da haabe paa, at Situationen maa forme sig saaledes, at vi trods Vanskelighederne forude maa komme igennem det uden Arbejdskamp, at den verdensøkonomiske Situation efterhaanden vil lette, at de Besværligheder, der tegner sig specielt for dansk Erhvervsliv, ved fælles Arbejde maa blive overvundne, og at den danske Fagbevægelse i intimt Samarbejde med det politiske Parti maa blive i Stand til at medvirke til Løsningen af de store industrielle og beskæftigelsesmæssige Problemer, der ligger for, og som Arbejderklassen er i allerhøjeste Grad interesseret i.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbinderforbundets Overenskomster.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Bogbinderforbundet i Danmark og Bogbinderlauget i København, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen, Københavns Papæskefabrikantforening, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien samt Foreningen af danske Rammefabrikanter stillede Forligsmanden følgende

MÆGLINGSFORSLAG:

De bestaaende Overenskomster fornyes for Tiden indtil 1. April 1932 med følgende Ændringer:

I. *Overenskomsten mellem Bogbinderforbundet, Bogbinderlauget i København og Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen:*

a) *Akkordpriserne* nedsættes med 7 Procent; for Kvinder, for hvilke der gælder særlige Akkordprislister, dog kun med 3 pCt. Fællesakkorder, hvor Jomfru og Svend arbejder sammen, nedsættes med 5 pCt.

b) *Timelønningerne* nedsættes saaledes:
For Svende:
for Lønninger paa over 150 Øre med 7 pCt., dog ikke til under 143 Øre,
for Lønninger paa over 140 Øre til og med 150 Øre med 5 pCt., dog ikke til under 135 Øre,
for Lønninger paa over 130 Øre til og med 140 Øre med 4 pCt., dog ikke til under 127 Øre,
for Lønninger paa over 120 Øre til og med 130 Øre med 3 pCt., dog ikke til under 120 Øre,
For Kvinder med 3 pCt., dog ikke til under 70 Øre.

c) *Sommerferieordning* indføres i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Afsnit B i Mæglingsforslaget af 26. Marts 1931. Med Hensyn til Bestemmelserne i nævnte Afsnits Pkt. 5 (1. Stk.) gælder dog, at de der omhandlede Frister forlænges med 3 Maaneder.

d) Special- og Maskintillæg, men ikke Tillægene i Særreglerne for Linierere forbliver uforandrede.

II. *Overenskomsterne mellem Bogbinderforbundet og Københavns Papæskefabrikantforening, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen om Løn og Arbejdsvilkaar i Æskefabriker samt Foreningen af Arbejdsgivere i Papirvareindustrien.*

a) Akkordpriserne nedsættes med 3 pCt.,
b) Timelønningerne nedsættes med 2 pCt., dog ikke til under 120 Øre for Mænd og 70 Øre for Kvinder,
c) Special- og Maskintillæg forbliver uforandrede,
d) i Overenskomsten med Københavns Papæskefabrikantforening ændres Satsen for Akkordbasis til 28 pCt.,
e) Sommerferieordning indføres som for Bogbinderierne,
f) der optages Forhandlinger om Indførelse af Akkordpriser (Bonus eller Præmie) ved Betjening af Posemaskiner.

III. *Overenskomsten mellem Bogbinderforbundet og Foreningen af danske Rammefabrikanter.*
Overenskomsten forlænges uforandret.

Der nedsættes Fællesudvalg til Undersøgelse af Spørgsmaalet om Uddannelsen af Lærlinge og Elever og eventuel Indførelse af Lærlingeskala samt Revision af Elevskalaen.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes efter, at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

København, den 29. Juni 1931.

Poul Andersen.

Paa dette Mæglingsforslag skulde Parterne afgive Svar til Fredag den 10. Juli. Ved denne Frists Udløb forelaa der Meddelelse om, at Forbundet havde vedtaget Mæglingsforslaget, hvorimod Arbejdsgivernes Organisationer havde forkastet det.

Der blev senere (den 22. Juli) under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne forhandlet om en Fornyelse af Overenskomsten. Til Forligsmandens Forslag stilledes der nu af Arbejdsgiverne i Faget Forslag om en Række yderligere Forringelser af Lønningerne. Forbundet erklærede heroverfor, at de vedblivende stillede sig paa Forligsmandens Forslag og ikke agtede at indgaa paa ringere Betingelser, hvorefter Mødet afbrødes.

Den 27. Juli lykkedes det endelig ved et nyt Fællesmøde at opnaa Enighed om at samtlige Parter tiltræder Forligsmandens Mæglingsforslag uden Forbehold, og Overenskomsten traadte straks i Kraft.

Kvinder paa Dampvaskerierne.
Overenskomsten forlænget.

Ved et i Dag afholdt Møde hos Forligsmanden er der opnaaet Enighed mellem Parterne om at forny den mellem Dampvaskeriejerforeningen for Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund bestaaende Overenskomst paa et Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der tidligere er opnaaet Enighed samt med følgende Ændringer:

1. Samtlige Timelønninger forhøjes med 3 Øre.
2. Forsaavidt den normale Arbejdstid i en Uge for en Arbejderske har udgjort mindre end 40 Timer, ydes der den paagældende Arbejderske et Tillæg paa 5 Øre pr. Time. Ved Afgørelsen af, om dette Tillæg skal ydes, medregnes som Arbejdstid eventuelle ekstra Helligdage, Sygedage og forsømt Arbejdstid.
   Fra nærværende Regel kan dispenseres efter Aftale mellem den enkelte Arbejdsgiver og Kvindeligt Arbejderforbund.
3. Arbejdersker, der beskæftiges ved Haandvask og Efterbørstning af uldne Uniformsgenstande, faar udover Timelønnen følgende Tillæg:
   Frakker med hvidt Foer ..... 2 Øre pr Stk.
   Frakker med graat Foer ..... 1½ - —
   Benklæder ..... 1 - —
   Hidtidige Tillæg for saadant Arbejde bortfalder.
4. I § 4, Stk. 2, ændres »Kl. 2« til »Kl. 12 Middag«.
5. Til § 4, Stk. 3, føjes: Naar der forlanges Overarbejde, skal Arbejderskerne saa vidt muligt have Meddelelse herom inden Kl. 12 Middag.

Nærværende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den efter Dags Dato først begyndende Lønningsuge.

København, den 20. Juli 1931.

For Dampvaskeriforeningen for Danmark.
Vald. Thorup.

For Kvindeligt Arbejderforbund.
Alvilda Andersen.

For Dansk Arbejdsgiverforening.
Sophus Agerholm.

For De samvirkende Fagforbund.
Chr. Jensen.

Malerforbundets Overenskomster.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem Københavns Malerlaug, Centralforeningen af Malermestre under Arbejdsgiverforeningen, Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Malerforbundet i Danmark stiller Forligsmanden følgende

Mæglingsforslag:

De bestaaende Overenskomster fornyes for Tiden indtil 1. Marts 1923 med følgende Ændringer:

1. Akkordpriserne indenfor Jernindustrien, herunder Skibsmalerprislistens Satser, der ogsaa gælder for Malermestrene, nedsættes med 6 pCt.
2. Jernindustriens Timelønninger og Timelønsbetalinger (incl. Akkordafsavnstillæg) samt Fortjenester ved Procent-Akkord nedsættes saaledes:

   For Lønninger paa over 110 Øre til og med 150 Øre med 3 pCt., dog ikke til under 110 Øre.
   For Lønninger paa over 150 Øre med 6 pCt., dog ikke til under 145 Øre.

3. Der optages Forhandlinger om Akkordpriser for Sprøjtemaling af Automobiler. Indtil Akkordpriser er fastsat, er Lønnen for saadan Sprøjtning som hidtil, dog ikke under 140 Øre pr. Time.
4. Der optages Forhandling mellem Parterne i Overenskomstperioden angaaende Sprøjtemaling af Jernkonstruktioner samt om Indførelse af obligatoriske Svendeprøver.
5. Sommerferieordning indføres ikke.

Ovenstaaende Bestemmelser træder i Kraft fra og med den Lønningsuge, der paabegyndes, efter at nærværende Mæglingsforslag er vedtaget.

København, den 4. Juli 1931.

Poul Andersen.

Svar paa nærværende Mæglingsforslag afgives Mandag den 20. Juli Kl. 12 Middag under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 5.

*

Ved Fristens Udløb forelaa der Meddelelse om, at alle Parter havde tiltraadt Mæglingsforslaget.

Arbejdsmænd hos Entreprenør C. C. Thomsen, Aalborg.

Foranlediget af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer havde iværksat Arbejdsvægring ved Opførelsen af en Viadukt over Jernbanesporene paa Vesterbro i Aalborg i Anledning af en Uoverensstemmelse om Betalingsvilkaarene, afholdtes den 13. Juni et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken.

Paa Mødet enedes man om at paabegynde Arbejdet, og at Entreprenøren til Udligning af den foreliggende Uoverensstemmelse betaler til Arbejderne 135 Kr., naar Arbejdet er gjort færdig.

Elektrikere hos Installatør Viggo Elmetofte.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Juni behandledes en Uoverensstemmelse mellem Dansk Elektrikerforbund og Installatør Viggo Elmetofte med følgende Resultat:

Dansk Elektrikerforbund tilsiger Firmaet, at det fra den 1. Juli kan faa Elektrikere paa normale Vilkaar, ligesom Forbundet erkender, at de paagældende maa udføre Arbejdet i Akkord i Henhold til Prislisten. Den for Jernindustrien indbragte Mæglingssag afsluttedes saaledes: Elektriker Andersen faar udbetalt Kr. 40,67 og færdiggør derefter Kælderne, hvorefter Arbejdet fortsættes i Akkord. Elektriker Christiansen faar udbetalt Kr. 32,20 og Elektriker Jensen Kr. 15,60 og Kr. 5,50 for Værktøj.

Glarmestersvendenes Forbund og Glarmesterfirmaet A. Petersen, Aarhus.

Ved et Fællesmøde den 4. Juli forhandledes der i Arbejdsgiverforeningen under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne om en overfor Glarmesterfirmaet A. Petersen, Aarhus, ulovlig iværksat Arbejdsstandsning. Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om den verserende Uoverensstemmelse, hvorefter Arbejdsgiverne frafaldt deres Krav om Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Kedelrensernes Overenskomstforhold.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 3. Juli behandledes Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning vedrørende Kedelrensernes Løn- og Arbejdsforhold. Der opnaaedes paa Mødet Enighed om en Række Ændringer og Tilføjelser til den nugældende Overenskomst, men da man ikke kunde enes om Fastsættelsen af Timeløn og Tillægsbetalinger, og Arbejdsgiverne endvidere fastholdt Kravet om, at Lønregulering efter Pristallet fortsat opretholdtes og heller ikke kunde tiltræde Arbejdernes Krav om Sommerferie, sluttede Mødet uden Resultat.

Efter Indbydelse af Forligsmanden afholdtes der Fredag den 24. Juli et Møde i Forligsinstitutionen.

Mødet, der lededes af Forligsmand Riis Hansen, paabegyndtes ved et Plenarmøde, hvor Parterne redegjorde for deres Stilling, hvorefter der optoges Forhandling om Enkelthederne i det fremsatte Overenskomstforslag.

Da der imidlertid ikke viste sig Mulighed for at opnaa Enighed, erklærede Forligsmanden, at han i den foreliggende Sag ikke agtede at stille Mæglingsforslag.

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Overenskomst med Københavns Idrætsparks Svømmehal og Badeanstalt.

Efter at der over et længere Tidsrum under Hovedorganisationernes Medvirken havde været forhandlet om Oprettelse af en Overenskomst mellem Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund og Københavns Idrætsparks Svømmehal og Badeanstalt er der nu opnaaet Enighed om en Overenskomst, der har tilbagevirkende Kraft fra den 1. Maj 1931 og er gyldig, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges, dog tidligst til den 1. April 1932.

Ved den oprettede Overenskomst er Lønnen for kvindelige Badefunktionærer forhøjet med 25 Kr. pr. Maaned og for mandlige med 30 Kr. pr. Maaned. For kvindelige Pedicurister er Lønnen forhøjet med 50 Kr. pr. Maaned og for mandlige med 30 Kr. pr. Maaned.

Arbejdstiden, der var 51 Timer pr. Uge, nedsattes til 48 Timer og for Overarbejde fastsattes en gennemsnitlig Tillægsbetaling pr. Time paa 60%.

Overenskomsten indeholder desuden Tillidsmandsregler og en Ferieordning, hvorefter der tilstaas hver Arbejder 8 Dages Ferie det første Aar han er beskæftiget og derefter 14 Dages Ferie.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen.

Efter Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Fællesklubben hos Burmeister & Wain, Refshaleøen, havde vedtaget paa et Møde den 29. Maj fremtidig at nægte Overarbejde, uanset Reglerne derom og foranlediget ved Virksomhedens Stilling til Arrangement af Sommerferie, holdtes den 6. Juni et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet enedes man om en Ordning, saaledes at Beslutningen om Nægtelse af Overarbejde ikke opretholdes.

Kendelse

af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 vedrørende Dansk Arbejdsgiverforening og De samv. Fagforbund nedsatte Nævn til Afgørelse af Uenighed om Forstaaelsen af Mæglingsforslaget.

Nævnet, der bestaar af Formanden for Forligsinstitutionen, fhv. Departementschef K. Riis-Hansen, Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Bogtrykker H. Langkjær og Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Johs. Kjærbøl, sidstnævnte som Suppleant for Formanden for De samv. Fagforbund, Vilh. Nygaard, har faaet forelagt følgende Uoverensstemmelse til Afgørelse

Guld-, Sølv- og Elektropletfaget.

Af De samv. Fagforbund er under 10. ds. indbragt Spørgsmaalet om, hvorvidt Lønnen for Bestikfilere, Pressere og Slibere skal reduceres med 7 eller 4 pCt., idet Arbejdsgiverne har forlangt, at Reduktionen skal ske med 7 pCt., medens Arbejderne hævder, at det paagældende Arbejde er henhørende under Kategorien for ufaglærte Arbejdere og derfor kun skal reduceres med 4 pCt.

Under Proceduren krævede Arbejdsgiverne Spørgsmaalet som henhørende under faglig Voldgift afvist af Nævnet, medens Arbejderne nærmere præciserede Spørgsmaalet derhen, at de af Nævnet kun ønskede en Afgørelse af, hvorvidt de i Mæglingsforslaget fastsatte Reduktioner gjaldt Arbejdet eller Arbejderne.

Da Nævnet ikke mener at kunne optage Spørgsmaalet til Behandling i den indbragte Form, maa dette henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift, og med Hensyn til det under Proceduren rejste Spørgsmaal finder Nævnet at kunne henholde sig til Mæglingsforslagets Ordlyd:

Samtlige Prislister nedsættes saaledes:

For f a g l æ r t e mandlige Arbejdere med 7 pCt.

For u f a g l æ r t e mandlige og for kvindelige Arbejdere med 4 pCt., idet denne skønnes at være i sig selv utvetydig.

København, den 24. Juni 1931.

K. Riis-Hansen.

Dansk Textilarbejderforbunds 19. Kongres.

I Dagene 6. til 10. Juli afholdt Dansk Textilarbejderforbund sin 19. Kongres i Odense nye Forsamlingsbygning.

Paa Kongressen var 44 Afdelinger, omfattende 10,073 Medlemmer, repræsenterede ved 110 Delegerede samt Hovedbestyrelsens 12 Medlemmer. Med Gæster var der ialt 145 Deltagere i Kongressen.

Indledning.

Forbundets Forretningsfører, Chr. Nielsen, aabnede efter en festlig Indledning med Sang Kongressen med at byde de mange Delegerede Velkommen. Han udtalte Ønsket om, at de Forhandlinger, der nu skulde paabegyndes, vilde være til Gavn for Forbundet og de danske Textilarbejdere, og mindede om de mange gode Resultater, Forbundets Kongresser i Tidens Løb havde frembragt. Om man end ofte havde maattet fire paa Kravene, saa havde man dog meget mere, man med Stolthed kunde se tilbage paa. Forretningsføreren mindede om Kongressen i Odense for 25 Aar siden. Fra da indtil nu var store Resultater naaet gennem et maalbevidst Arbejde. Textilarbejderne staar stærkere nu end nogen Sinde.

Forretningsføreren rettede derefter en hjertelig Velkomst til Kongressens Gæster fra Ud- og Indland, Karl Schrader fra Tyskland, Olaf Hansen fra Norge, K. J. Olsson fra Sverig, Syrjänen og I. A. Niemi fra Finland, Hovedkassereren i De samv. Fagforbund i Danmark, Hans Jacobsen, og Formanden for Fællesorganisationen i Odense, Anton Andersen, samt Forbundets gamle Formand, J. J. Møller. Forretningsføreren oplyste, at man fra England, Czekoslovakiet og Østrig havde modtaget beklagende Afslag paa Indbydelsen. Fra alle disse Broderorganisationer sendtes de bedste Ønsker til Kongressen.

Paa Odense-Afdelingens Vegne bød Væver Scheel, Odense, Kongresdeltagerne Velkommen til Odense, idet han udtalte Ønsket om, at Forhandlingerne maatte blive til Gavn for alle Textilarbejdere baade i og udenfor Landet.

Efter at samtlige Gæster havde haft Ordet for at overbringe Hilsner fra de Organisationer, de repræsenterede, bragte Forretningsføreren en hjertelig Tak til alle Gæsterne og udtalte Forbundets varmeste Sympati for de norske Arbejderes Kamp. Fremsatte Forslag om at bevillige 25,000 Kr. til Støtte for de kæmpende. Dette vedtoges med Akklamation, idet alle de tilstedeværende rejste sig.

Til Dirigenter valgtes N. Scheel, Odense, og Axel Jensen, København.

P. Jensen og Th. Kuntze blev Kongressekretærer.

Beretning om Virksomheden.

Chr. Nielsen indledede sin Beretning om Virksomheden i den forløbne Kongresperiode 1927—31 med at udtale, at Perioden havde været forholdsvis rolig. Overenskomsterne var regelmæssigt fornyede uforandrede.

Umiddelbart efter Kongressen i 1927 foretoges der en Lønregulering paa 3 pCt. nedad efter Pristallet; men siden havde der ikke været nogen Lønændring. Den omtalte Lønnedsættelse vedrørte ikke de Medlemmer, der var beskæftigede under »Mesterforeningen for Farvere« og »Possementmagerlauget«.

Formanden gennemgik udførligt en Række af de i Kongresperioden førte Forhandlinger med Arbejdsgiverne.

Hovedbestyrelsens Arbejde i Kongresperioden havde stedse fulgt en nøje fastlagt Linje og havde været præget af fuld Enighed. I 1927 var Pristallet 177, nu 157, og Lønningerne var i det væsentlige uforandrede. Det vilde altsaa sige, at Lønniveauet var hævet 11 pCt. Perioden havde nok været stille, men betydningsløs havde den altsaa ikke været.

I den forløbne Periode havde der ikke været afsagt en eneste Voldgiftskendelse, hverken ved den faglige eller den faste Voldgiftsret, noget, der vel nok maatte siges at være enestaaende i Forbundets Historie. Enkelte Sager havde dog været rejst, men de var alle blevet forligt enten før eller ved selve Retsmødet.

Forbundet har indmeldt sig som Medlem i Foreningen »Dansk Arbejde« for derved at støtte og være med i Agitationen for i størst mulig Udstrækning at faa Forbrugerne til at købe danske Varer.

Endvidere har Forbundet erhvervet sig enkelte Aktier i forskellige Textilvirksomheder, naturligvis ikke i Spekulationsøjemed, men for derigennem at faa Adgang til Selskabernes Generalforsamlinger og komme i Besiddelse af Regnskaber og derved faa forøget Indblik i Virksomhedens Drift.

I Kongresperioden har Forbundet deltaget i 207 Møder, dels Mæglings- og Fællesmøder og dels Overenskomstforhandlinger fordelt saaledes:

I 1927: 31, i 1928: 56, i 1929: 60, i 1930: 47 og i Aar indtil nu 13. Hertil kommer en Række andre Møder, hvoraf 36 Forretningsudvalgsmøder, 13 Hovedbestyrelsesmøder, endvidere Repræsentantskabsmøder og Generalforsamlinger i De samv. Fagforbund, ligesom Forbundet har været repræsenteret ved adskillige internationale Møder.

Arbejdsløsheden.

M. H. t. Arbejdsløsheden, da har denne været betydelig lavere end i den foregaaende Kongresperiode. For Aaret 1927—28 var den gennemsnitlig 23,5 pCt., i Aaret 1928—29: 18,5 pCt., for 1929—30: 13 pCt. og nu i 1930—31: ca. 14 pCt.

Dog har der udover den egentlige Arbejdsløshed været arbejdet paa forkortet Tid i ret stor Udstrækning, idet Arbejderne i Almindelighed har foretrukket denne Form for Indskrænkning frem for Afskedigelser.

Afdelinger og Medlemstal.

Ved Kongressen i 1927 bestod Forbundet af 45 Afdelinger, mens Tallet nu er 44. Medlemstallet var derimod gaaet frem fra 9954 i 1927 til 10,073 i 1931. Fremgangen kan til Dels tilskrives den ny Branche, Kunstsilkeindustrien, der er opstaaet. Indtil nu findes der kun Kunstsilkespolerier i København, men der er ingen Tvivl om, at det ny Produkt har forøget Beskæftigelsen og dermed ogsaa Arbejderantallet paa en Del af Landets Trikotagefabriker.

Formanden sluttede med at udtale, at Udsigterne for 1931 tegnede daarligere end de foregaaende Aar; alligevel turde man med Henblik paa Organisationens store Styrke have Lov til at se nogenlunde lyst paa Situationen.

Diskussionen.

Der udspandt sig derefter en længere og meget indgaaende Diskussion, i hvilken en meget lang Række Talere deltog.

Under denne Diskussion gav Andersen, Aalborg, en interessant Oversigt over Forbruget af danske og udenlandske Textilvarer. Danmark bruger i Øjeblikket aarlig for 250 Millioner Kr. Textilvarer af alle Arter. Heraf indfører vi for ikke mindre end 163 Millioner Kr., f. Ex. for 16 Millioner Kr. Damesilkestrømper. I Virkeligheden beskæftiger vi danske 12—14,000 udenlandske Textilarbejdere. Andersen takkede Forretningsføreren, fordi han havde indmeldt Forbundet i »Dansk Arbejde«, og han drog en Sammenligning med Sverig, hvor man selv producerer 90 pCt. af sit Textilforbrug.

Den øvrige Debat drejede sig for en stor Del om Tillidsmandsspørgsmaalet og om Spørgsmaalet om kvindelige Trikotagearbejderes Stilling som Medlem enten af Kvindeligt Arbejderforbund eller Textilarbejderforbundet. Endvidere beskæftigede man sig med Spørgsmaalet om, hvad der kunde gøres for at bringe Organisationsforholdene i Orden enkelte Steder, navnlig i Ikast, hvor der beskæftigedes en Del uorganiseret Arbejdskraft.

Th. Jensen, Nørre Sundby, gav en interessant Udredning af, hvilken stor Betydning Bedriftsraad vil have. Arbejdernes Eksistens er afhængig af Fabrikerne, og derfor maa de kræve Kontrol med dem, saa at en sund Ledelse kan sikres.

Ved den foretagne Afstemning godkendtes Formandens Beretning enstemmig.

Hovedkasserer i De samvirkende Fagforbund, Hans Jacobsen, holdt en interessant Tale, i hvilken han trak Linierne op for De samvirkende Fagforbunds Stilling til Foraarets Arbejdsstridigheder og kom ind paa en Række andre Spørgsmaal, blandt andet Spørgsmaalet om Industriforbund. De forskellige Drøftelser, der havde været ført om Tillidsmandsspørgsmaalet, kommenterede Taleren ogsaa og udtalte, at den konsekvente Udvikling var, at Tillidsmandsordningen indførtes som en Bedriftsraadsordning. Løsningen af dette Spørgsmaal maatte dog finde Sted ad Lovgivningens Vej, og denne Løsning vilde ogsaa komme, saa snart der var Mulighed for at gennemføre den.

Lovændringer.

Der forelaa en lang Række Forslag til Ændringer af Forbundets Love. En stor Del af disse blev dels trukket tilbage, dels forkastede.

Af de vedtagne Ændringer skal vi nævne:

»Kontingentet blev nedsat med 30 Øre pr. Uge for A-Klassen og med 25 Øre for B-Klassen«.

»Medlemmer, der paa indskrænket Tid kun arbejder 24 Timer eller derunder og ikke samtidig oppebærer Arbejdsløshedsunderstøttelse, er fritagne for Kontingent til Forbundet.«

Paa Forslag fra Hovedbestyrelsen vedtoges følgende:

»Afdelingerne maa ikke paabegynde eller afslutte Forhandlinger om nye Løntariffer uden Forbundets Sanktion.

Overenskomstforhandlingerne om Hovedoverenskomster med de dertil knyttede Løntariffer kan ikke afsluttes og underskrives af Forbundet, førend disse ved Urafstemning er godkendt af Medlemmerne. Urafstemningen skal foregaa paa dertil indkaldte Generalforsamlinger.«

Regnskaberne.

Hovedkassereren, E. Johansen, der aflagde Regnskabsberetning, udtalte, at Forbundets Økonomi i Perioden siden sidste Kongres maatte betragtes som god. Man kunde nu med Sindsro modtage en Konflikt. — Revisor Peter Jensen takkede Hovedkassereren for hans helt igennem brillante Arbejde.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Valg af Tillidsmænd.

De fire Forbundsfunktionærer, Formanden Chr. Nielsen, Sekretærerne Johan Christensen og Chr. Larsen og Hovedkasserer Emanuel Johansen genvalgtes alle.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes Scheel, Odense, Axel Jensen og Kuntze, København, Frede Rasmussen, Silkeborg, Einer Christensen, Kolding.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes for København: Oluf Jørgensen, Holger Petersen og P. A. Petersen; for Provinsen: P. Petersen, Brede; Axel Peetrsen, Odense; M. Bech, Randers; Laur-

sen, Vejle; P. Christensen, Sønderborg; Th. Jensen, Nørre Sundby, og Chr. Steffensen, Aalborg.

Næste Kongres.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i København den 16. November 1932, paa hvilken Dag Forbundet vil kunne fejre sit 50-Aars Jubilæum.

Afslutning.

Formanden for De samvirkende Fagforeninger i Odense, Hovedkasserer Hans Jacobsen og Forbundets tidligere Formand J. J. Møller takkede Kongressen for det udmærkede Samvær og udtalte de bedste Ønsker for Dansk Textilarbejderforbunds Fremtid.

Formanden for Odense Afdeling takkede Gæsterne for deres Tilstedeværelse paa Kongressen.

Til Slut rettede Formanden en varm Tak til Scheel, Odense, for den udmærkede Tilrettelæggelse af Kongressen. Formanden takkede endvidere paa Funktionærernese Vegne for Genvalget.

Med Afsyngelsen af »Internationale« og et Leveraab for Forbundet sluttede Kongressen.

*

Arbejdsløshedskassens . Delegeretmøde afholdtes midt under Kongressen.

Der var paa dette Møde 107 Repræsentanter tilstede.

Formanden aabnede Mødet med at byde velkommen, specielt til Direktør Vater og Fuldmægtig Korsgaard fra Direktoratet for Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring.

Efter at Direktør Vater paa egne og Fuldmægtig Korsgaards Vegne havde takket for Indbydelsen og det gode Samarbejde mellem Textilarbejdernes Arbejdsløshedskasse og Direktoratet i Aarenes Løb, aflagde Formanden, Chr. Nielsen, en kort Beretning.

Hovedkasserer Johansen aflagde Regnskabet. — Budgettet, der var lagt i 1927, havde holdt fuldt ud. De sidste Aar havde været en Del gunstigere end de foregaaende, hvor der havde været stillet ret store Krav til Kassens Ydeevne. Nu var Kassens Økonomi fuldt saa god, som man kunde ønske. Af de udførlige statistiske og regnskabsmæssige Oplysninger, Kassereren gav, skal vi nævne, at der i den 4-aarige Periode ialt var udbetalt Arbejdsløshedsunderstøttelse for 849,005 Dage.

Efter et Par enkelte Udtalelser godkendtes Regnskab og Beretning enstemmigt.

Man gik derefter over til Behandling af en Række Forslag til Vedtægtsændringer. Foreslagene forelagdes af Sekretær Johan Christensen. Han gennemgik kort de enkelte Forslag og redegjorde i hvert enkelt Tilfælde for Repræsentantskabets og Arbejdsløshedsdirektoratets Stilling til Forslagene.

Direktør Vater redegjorde under den paafølgende Debat nærmere for Direktoratets Stilling til enkelte af Forslagene.

Man gik herefter over til Afstemning over de enkelte Forslag.

Det vedtoges, at Hovedkassereren saa vidt muligt en Gang om Aaret skal foretage uanmeldt Revision og Kasseeftersyn.

De vedtagne Ændringer træder i Kraft fra 1. Oktober 1931.

Direktør Vater redegjorde derefter for Direktoratets Syn paa Arbejdsløshedskassens Økonomi og for den Konsolideringspolitik, der i de senere Aar var ført af Arbejdsløshedsdirektoratet, en Konsolideringspolitik, der var til overmaade stor Gavn for hele Samfundet.

Man vedtog, at den Forbundsledelse, som Kongressen senere skulde vælge, ogsaa blev gældende for Arbejdsløshedskassen.

Efter at ogsaa Hr. Korsgaard havde talt, og Lønninger og Administrationsudgifter var fastsat, sluttede Delegeretmødet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1441.

Havnearbejdere i Køge.

(Betaling for Af- og Paalæsning).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. Maj 1931 i Sag Nr. 1441: De samv. Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Arbejdsmændenes Fagforening for Køge og Omegn mod Dansk Arbejdsgiverforening for Køge Arbejdsgiverforening.

Under Overenskomstforhandlingerne i Foraaret og Sommeren 1930, der omfattede et meget stort Antal Overenskomster, blev der mellem Dansk Arbejdsmandsforbund paa den ene Side og Dansk Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark paa den anden Side truffet Aftale om, at en Række Punkter, hvorom der var Uoverensstemmelse, blev udtaget til generel Behandling, saaledes at de lokale Organisationer kun skulde forhandle om det øvrige Indhold af den enkelte Overenskomst. Ved de derefter førte Forhandlinger lykkedes det at opnaa Enighed om de lokalt behandlede Spørgsmaal for alle Overenskomsters Vedkommende med Undtagelse af Overenskomsten mellem Køge Arbejdsgiverforening og Arbejdsmændenes Fagforening for Køge og Omegn. Da Overenskomstsituationen var indbragt for Forligsinstitutionen til Forhandling om den Del af de generelle Spørgsmaal, hvorom Enighed ikke var opnaaet, lod Forligsmanden, der lagde afgørende Vægt paa at have samtlige lokale Spørgsmaal i Orden, inden han stillede sit Mæglingsforslag, tilkalde Repræsentanter for de to Køge-Organisationer. Dette skete Natten mellem den 4. og 5. Juli, og Kl. ca. 7 om Morgenen lykkedes det — under stærkt Pres fra Forligsmandens Side — at opnaa Enighed om Køge-Overenskomsten, hvorefter Forligsmanden stillede sit Mæglingsforslag angaaende de resterende generelle Spørgsmaal.

Det blev ikke samtidig skriftlig fikseret, hvilke Punkter man for Køges Vedkommende var blevet enig om, og da der senere fra Arbejdernes Side blev tilstillet Arbejdsgiverne et Dokument, indeholdende de Punkter, hvorom Enighed skulde være opnaaet, viste der sig at være Uoverensstemmelse med Hensyn til Overenskomstens § 5, 1. Stk., der af Arbejderne var affattet saaledes:

»Ved Af- og Paalæsning i Forbindelse med

Losning og Ladning udføres dette Arbejde i Akkord og betales med samme Fortjeneste pr. Mand som Losse- og Lademandskabet.«

Fra Arbejdsgivernes Side bestred man, at der var opnaaet Enighed herom.

Der blev derefter den 11. September 1930 afholdt et Møde under Hovedorganisationernes Medvirkning, uden at det her lykkedes at faa Uoverensstemmelsen hævet.

De samv. Fagforbund har nu under denne Sag for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling: Arbejdsmændenes Fagforening for Køge og Omegn indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Køge Arbejdsgiverforenings Vegne og nedlagt Paastand om, at de Indklagede kendes pligtige at overholde den paa Mødet i Forligsinstitutionen Natten mellem den 4. og 5. Juli f. A. trufne overenskomstmæssigt bindende mundtlige Aftale, samt at de for Misligholdelse af denne Aftale idømmes en efter Rettens Skøn fastsat Bod, der samtidig kan tjene som Dækning for det Tab, Arbejdsmændene i Køge har haft ved ikke at oppebære Akkord.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse.

I det vedtagne Forligsmandsforslag A hedder det:

»I de Byer, hvor Af- og Paalæsning eller Ud- og Indbæring i direkte Forbindelse med Losning og Lastning foregaar paa Timeløn (Ugeløn), skal der for dette Arbejde indføres Akkord, forsaavidt det drejer sig om Partier, til hvis Losning eller Lastning medgaar mindst 6 Timer, for Trælast dog 8 Timer. — De herhenhørende Akkordsatser fastsættes ved Forhandling mellem Parterne, der skal være tilendebragt senest 1. Oktober. — Efter dette Tidspunkt ydes, saalænge der arbejdes i Timeløn, et Tillæg til denne paa 20 pCt.«

Dette Punkt vil — i Mangel af anden særlig Vedtagelse — ogsaa være gældende for Køge-Overenskomstens Vedkommende, saaledes at der her ligesom i andre Havnebyer skulde have været optaget Forhandling om Akkordsatser for det paagældende Arbejde. Men det, man fra Klagernes Side hævder, er, at Arbejdsgiverne for Køges Vedkommende allerede ved Forhandlingen i Forligsinstitutionen er gaaet ind paa, at Af- og Paalæsningsmandskabet skal aflønnes med samme Fortjeneste pr. Mand som Mandskabet ombord.

Dette bestrides ganske bestemt af de Indklagede, der gør gældende, at det vilde være ganske urimeligt, at man ved de specielle Forhandlinger angaaende Køge, hvor det var vanskeligt nok at opnaa Enighed om det absolut nødvendige, skulde have gjort en saa vidtgaaende Indrømmelse med Hensyn til et af de generelle Punkter, der samtidig forhandledes for Forligsmanden, under hvilken Behandling man fra Arbejdsgivernes Side bestemt modsatte sig Af- og Paalæsningsmandskabets Aflønning som Losse- eller Lademandskabet.

Det er uomtvistet, at man fra Arbejdsgivernes Side er gaaet ind paa den nævnte Aflønningsmaade for et vist begrænset Omraade, nemlig ved Losning eller Ladning med mekanisk Transportør, men de Indklagede hævder, at dette er et Forhold af rent lokal Natur og derfor maatte løses ved lokal Forhandling.

Klagerne henviser paa deres Side til, at den Aflønningsmaade, hvorom der efter deres Paastand blev opnaaet Enighed, allerede i Forvejen var gældende i de Tilfælde, hvor Losning eller Ladning sker med mekanisk Transportør, og at Arbejderne for disse Tilfælde er gaaet ind paa en Begrænsning, som ikke før gjaldt, nemlig den i Forligsmandsforslagets § 3 optagne Begrænsning til Partier, til hvis Losning eller Lastning medgaar mindst 6, respektive 8 Timer. Men dette er man kun gaaet ind paa, fordi man samtidig opnaaede, at den gunstigere Aflønningsmaade kom til at gælde over hele Linien.

Forhandlingen om det omtvistede Punkt førtes fra Arbejdsgivernes Side af Kontorchef Plum og fra Arbejdernes Side af Sekretær Robert Nielsen. Disse har begge afgivet Forklaring som Vidner, uden at der derved er opnaaet nogen Overensstemmelse, idet Robert Nielsen har forklaret, at der efter hans Mening blev Enighed som af Klagerne paastaet, medens Plum ikke har nogen som helst Erindring om, at det paagældende Spørgsmaal har været nærmere forhandlet, og bestemt bestrider at være gaaet ind paa noget i denne Henseende.

Som Sagen foreligger, maatte det paahvile Klagerne at godtgøre, at der paa det omhandlede Punkt er opnaaet Enighed om en særlig, fra Mæglingsforslaget afvigende Ordning, men da det efter Rettens Mening ikke er lykkedes Klagerne at føre et saadant Bevis, maa den i Mæglingsforslagets Punkt 3 indeholdte Bestemmelse anses gældende ogsaa for Køge-Overenskomstens Vedkommende. Da den opstaaede Uoverensstemmelse har medført, at der ikke er blevet optaget Forhandling om Akkordsatser inden den 1. Oktober 1930, vil saadan Forhandling nu kunne optages.

Som Følge af det anførte vil de Indklagede være at frifinde for Klagernes Tiltale. Under Hensyn til, at begge Parter maa anses ansvarlige for, at der ikke under Forhandlingerne er tilvejebragt fornøden Klarhed over, hvilke Punkter der var opnaaet Enighed om, vil Sagens Omkostninger være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede bør for Tiltale af Klagerne i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1449.

Arbejdsmænd paa Hadsund Gødningskalkfabrik, Kridt- og Kalkværk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Maj 1931 i Sag Nr. 1449: De samv. Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling for Stevns og Omegn mod Dansk Arbejdsgiverforening for Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og dennes Medlem Hadsund Gødningskalkfabrik, Kridt- og Kalkværk.

Under nærværende Sag har De samv. Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling for Stevns og Omegn indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og dennes Medlem Hadsund Gødningskalkfabrik, Kridt- og Kalkværk for Brud paa den mellem Parterne gældende Overenskomst.

Det fremgaar af Sagen, at der i April 1930 mellem Fabrikant Wenslev, der er Indehaver af Hadsund Gødningskalkfabrik, Kridt- og Kalkværk, og Arbejdsmændenes Fagforening for Stevn og Omegn er afsluttet en Overenskomst, i hvilken det blandt andet hedder i Punkt 2: »Fabrikation af Gødningskalk Kr. 1,16 pr. Læs med 9 Mand i Hold, Kridtet tages fra Top til Sporet, leveret i Lager lempes indtil 5 Fods Højde«.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar ud paa, at Fabrikant Wenslev har gjort sig skyldig i Brud paa den nævnte Overenskomst-Bestemmelse ved — fra og med den 7. August 1930 — at fradrage 10 pCt. af de 116 Øre pr. Læs med 9 Mand i Holdet, saaledes at der altsaa med Hensyn til det heromhandlede Arbejde har fundet en Underbetaling Sted. Under Henvisning til foranstaaende har Klagerne nedlagt Paastand paa, at den indklagede Fabrik kendes pligtig til a t betale Fabrikationen af Gødningskalk efter den i Punkt 2 i Overenskomsten fastsatte Betaling med tilbagevirkende Kraft fra den 7. August 1930, og a t der i Anledning af det skete Overenskomstbrud ikendes en alvorlig efter Rettens Skøn fastsat Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne. De hævder, at den omstridte Bestemmelse uanset dens Ordlyd rettelig skal forstaas saaledes, at Prisen som hidtil kun skal være 11,6 Øre pr. Mand, og de henviser til Støtte herfor til Bestemmelsens Forhistorie. I 1926 indførtes nemlig paa Fabriken visse maskinelle Forandringer, der gav sig Udtryk i en Fagforeningen tilstillet Skrivelse af 15. Juli 1926, hvori det blandt andet hedder:

> »Og da vi ved Indførelse af en Forælter sparer en Mand, fremkommer nærværende for at spørge Dem, om De er indforstaaet med, at vi som hidtil betaler hver af de 9 Mand paa det Hold, som arbejder i Fabrikken, $^1/_{10}$ af den nugældende Takst Kr. 1,36 pr. Læs — 13,6 Øre pr. Læs, hvilket bliver det samme, som hvis vi beregnede Betalingen efter $^1/_9$ af Kr. 122,4 pr. Læs — 13,6 Øre pr. Læs, men er det jo det letteste at regne med Tiendedele.
>
> Hører vi ikke modsat fra Dem inden 8 Dage fra Dato, gaar vi ud fra, at De er indforstaaet med vor Beregning efter 10-Tals-Regningen.«

Herimod blev der — hævder de Indklagede videre — ikke fremsat nogen Indsigelse. Prisen blev ved en senere Regulering nedsat med 5 pCt. til Kr. 1,29. I den senere under 21. Juni 1927 indgaaede Overenskomst hedder det i § 1 saaledes: »Akkordprisen for Produktion af Gødningskalk forandres fra 1 Kr. 29 Øre til 1 Kr. 16 Øre pr. Læs«, hvilken Bestemmelse ved Overenskomsten af 1930 fik sin ovenfor angivne Skikkelse. Der skal altsaa, hævder de Indklagede, fra 1927—30 i Overenskomsten været anført en Takst, der var beregnet paa 10 Mand, og som kun udbetaltes med 90 pCt., efter at den 10de Mand var bleven overflødig. Det er vel rigtigt, at der er sket en Forskydning i Teksten; men at dette skulde betyde en Forandring i det hidtil gældende Forhold, har Fabrikant Wenslev ikke forstaaet; han er ikke heller gjort særlig opmærksom derpaa, og under Forhandlingerne om den nye Overenskomst ytrede han ved Gennemgangen af de forskellige Bestemmelser med Hensyn til Punkt 2: »Dette Punkt er der altsaa ingen Ændringer ved, det er jo de gamle Forhold, saa vi kan vel gaa videre«, og heroverfor blev der ikke fremsat nogen Bemærkning.

Det er uomstridt, at Arbejderne har fremsat deres Lønkrav allerede i August f. A., da det Arbejde, om hvis Lønning der er Strid, udførtes første Gang efter den nye Overenskomsts Indgaaelse. Efter Ordlyden af den paagældende Bestemmelse maa de Indklagede antages at have Bevisbyrden for Rigtigheden af den af dem hævdede Forstaaelse af samme. Under Domsforhandlingen har Formanden for Fagforeningen som Vidne blandt andet forklaret, at han ikke erindrer noget nærmere om, hvorledes Forhandlingerne formede sig specielt med Hensyn til den heromhandlede Bestemmelse, og at han navnlig ikke erindrer noget om, at Fabrikant Wenslev skulde have fremsat en Udtalelse af det ovenfor angivne Indhold. Det oplyste giver vel ikke Anledning til at betvivle, at Fabrikant Wenslev har været i god Tro, men dette er — ganske uanset Bestemmelsens Forhistorie — ikke tilstrækkelig til at lægge hans Opfattelse til Grund. Det maa nemlig antages, at man ved Overenskomstens Fornyelse fra Arbejdernes Side har tilsigtet en Forandring af flere Bestemmelser, derunder særlig ogsaa Akkordprisen for Produktion af Gødningskalk, og denne Forandring skønnes paa tilstrækkelig tydelig Maade at have faaet Udtryk i den paagældende Bestemmelses væsentlig ændrede Affattelse. Det maa derfor falde Fabrikant Wenslev selv til Last, at han, der ogsaa efter Forhandlingernes Afslutning i henimod to Maaneder har haft Overenskomsten i sin Besiddelse før dens Underskrift, har forsømt at gøre sig Ordlydens Rækkevidde klar og i ethvert Fald at fremsætte Forespørgsel desangaaende. Klagernes Paastand vil herefter være at tage til Følge, dog at der efter Omstændighederne ikke findes at burde paalægges nogen Bod. Sagens Omkostninger, 300 Kr., findes Parterne at burde udrede med Halvdelen hver.

Kendelse:

Hadsund Gødningskalkfabrik, Kridt- og Kalkværk bør være pligtig til at betale Fabrikationen af Gødningskalk efter den i Punkt 2 i Overenskomsten fastsatte Betaling med tilbagevirkende Kraft fra den 7. August 1930.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 4 * KØBENHAVN DEN 1. SEPTEMBER 1931 * 28. AARGANG

Den tyske Fagbevægelse i Kriseaaret.

Den store økonomiske Krise, som Tyskland har gennemlevet i det forløbne Aar, er naturligvis ikke forløbet uden Virkning for den tyske Fagbevægelse. Den tyske Landsorganisation har i Aarets Løb maattet notere en Tilbagegang i Medlemsantallet paa 233,068 = 4,7 pCt., saa at Medlemsantallet ved Slutningen af 1930 stod paa 4,717,569. I Aarsgennemsnit androg Antallet paa Medlemmer indenfor den tyske Landsorganisations Organisationer — der havde en Tilbagegang fra 35 til 31, som skyldes Opløsning og Tabet af Filmsorganisationen — 4,821,832, deriblandt 684,978 Kvinder.

Tilbagegangen i Medlemsantallet skyldes ifølge »Gewerkschafts-Zeitung«s Beretning, at der er udskilt saadanne Medlemmer, der ifølge for kort Tids Medlemsskab ikke har erhvervet sig ved vedtægtsmæssig Ret til Understøttelse. »Under Hensyntagen til de stadige Angreb paa Fagforeningerne fra højre og venstre kan det konstateres, at Fagforeningsfronten ikke er brudt.«

3 Forbund, deriblandt Typograferne, har endog kunnet notere en vis Tilgang i Medlemsantallet. Stenarbejderforbundet, der var særlig haardt ramt af Arbejdsløsheden, havde den største Tilbagegang, nemlig 16,7 pCt. Musikerne var ogsaa blandt dem, der maatte notere et forholdsvis stort Tab — 13,7 pCt. — idet Arbejdsløsheden hos dem forøgedes yderligere ved Tonefilmen. Tilbagegangen er mindst hos Litograferne, nemlig 0,2 pCt.

Medens Fagforeningernes Indtægter gik tilbage med 19,7 Millioner Mark, er Udgifterne steget med 31,3 Millioner. Denne Nedgang er en Følge af Tilbagegangen i Medlemsantallet, hvortil kommer en ringere Ydeevne hos Medlemmerne, idet de fuldt udbetalte og endnu arbejdsløse Medlemmer er bidragsfri. Arbejdsløse kan ikke indtræde i Fagforeningerne, saa at Optagelsesindskud er dalet fra 562,352 Mark til 325,670 Mark. Indtægter ved Bidrag fra Forbundene er gaaet tilbage med 3,43 Mark, fra 47,36 Mark til 43,93 Mark. Fagforeningsmedlemmerne viste i 1929 deres Solidaritet ved at yde Ekstrabidrag paa 1,147,406 Mark og i 1930 ved en Ydelse paa ca. 2,100,000 Mark.

Udgifterne til Understøttelse udgjorde mere end Halvdelen af de samlede Udgifter — 51,2 pCt.. I 1929 blev der udbetalt 86,793,180 Mark, medens der i 1930 anvendtes 123,522,713 Mark til Understøttelser, der er ca. 36,7 Millioner Mark mere end i 1929. Udgifterne til Arbejdskampe i 1930, der med Hensyn til Tarifbevægelser kan betegnes som et Stilstands Aar, er derimod gaaet tilbage med 3,4 Millioner Mark. Udgifterne til Understøttelser giver fordelt paa de forskellige Understøttelsesgrupper følgende Billede:

	1929	*1930*
Arbejdsløshedsunderstøttelse ..	45,231,487	77,730,533
Sygeunderstøttelse	27,274,707	22,847,119
Understøttelse ved Dødsfald ...	4,309,938	4,276,564
Invalideunderstøttelse	4,278,923	8,001,197
Nødhjælpsunderstøttelse	3,132,160	5,189,105
Rejseunderstøttelse	879,277	1,153,500
Flytningsunderstøttelse	323,236	214,992
Andre Understøttelser	408,791	3,010,775
Retsbeskyttelse for Medlemmer	954,661	1,098,928

Den enorme Sum paa 123,5 Millioner Mark, som de frie Fagforeninger i 1930 har anvendt til Understøttelser, er indvundet for den tyske Økonomi gennem Massernes Forbrug.

Udgifterne til Invalideunderstøttelse, der blev ydet af 7 Forbund mere end i 1929, er fra 3,7 Millioner Mark vokset til 8 Millioner Mark.

Arbejdssekretariaterne, der ledes af retskyndige Funktionærer, er som i det foregaaende Aar opretholdt i et Antal af 123 — derimellem 16 Distriktssekretariater. Arbejdssekretariaterne er blevet søgt af 607,244 Personer, hvilket er 62,451 mere end i 1929. Fællesorganisationerne underholdt desuden filialmæssigt forvaltede Retsoplysningskontorer i 423 Byer, i enkelte Tilfælde gives der ogsaa Oplysning til Medlemmerne af Forbundenes stedlige Ledelse.

Paa Oplysningsarbejdets Omraade har de stedlige Fællesorganisationer ogsaa udfoldet en omfangsrig Virksomhed. 479 Oplysningskursus for Fagforeningsfunktionærer, 247 for Bedriftsraad, for begge tilsammen 528 Kursus og 603 Kursus for samtlige Medlemmer, 6743 Fagforeningsmøder og 4431 Møder med oplysende Foredrag med og uden Lysbilleder giver Bevis paa den energiske Virksomhed, der her er udfoldet. Fagforeningsbygninger blev underholdt i et Antal af 167, med 125 Kontorer, 144 Restaurationer, 146 Forsamlingssale, 30 Herberger og 43 Hoteller. 142 Fagforeningsbygninger var i 1930 Fællesorganisationernes Ejendom, de øvrige 25 var lejede eller

forpagtede. Fællesorganisationerne beskæftigede i Slutningen af 1930 204 Funktionærer og 132 Medhjælpere, deriblandt 142 Sekretærer og 85 Hjælpesekretærer i Arbejdersekretariaterne.

Kendelse

af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 29. Juni 1931 vedrørende Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund nedsatte Nævn til Afgørelse af Uenighed om Forstaaelsen af Mæglingsforslaget.

Nævnet, der bestaar af Formanden for Forligsinstitutionen, fhv. Departementschef K. Riis-Hansen, Næstformand i Dansk Arbejdsgiverforening, Ingeniør Einar Jørgensen som Suppleant for Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Bogtrykker H. Langkjær og Formanden for De samvirkende Fagforbund, Vilh. Nygaard, har faaet forelagt følgende Uoverensstemmelse til Afgørelse:

1) *Aktieselskabet for kemisk Industri.*

I Mæglingsforslaget findes følgende Bestemmelse:

»Der indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler, idet Ferie dog skal være betinget af mindst 8 Maaneders Beskæftigelse i Aaret forud for 1. August.«

Arbejderne hævder, at denne Ordning maa forstaas saaledes, at de har Krav paa 4 Dages Ferie i Aar efter de Regler, der er angivet i Mæglingsforslaget af 26. Marts, medens Aktieselskabet hævder, at Arbejderne, for at faa 4 Dages Ferie, i Aar skal have været beskæftiget i Virksomheden mindst 8 Maaneder i Aaret forud for 1. August.

Som Støtte for deres Paastand anfører Arbejderne, at Akkordsatserne for disse Arbejdere er blevet reduceret med samme Procent som f. Eks. Jernindustriens Akkordsatser, og derfor maa de ogsaa have Ret til samme Ferie. Ganske vist er Timelønnen blevet forhøjet, men dette skyldes, at den som Følge af den i 1930 stedfundne Augustregulering var blevet urimelig lav.

Arbejdsgiverne henholder sig til Mæglingsforslagets Ordlyd samt anfører, at det netop har været Meningen kun at give Ferie til den faste Stab af Folkene.

Da den omhandlede Bestemmelse for Aktiselskabet for kemisk Industri indfører de i Mæglingsforslaget af 26. Marts angivne Ferieregler, dog med den Begrænsning at kun Arbejdere, der har været beskæftiget mindst 8 Maaneder i Aaret, faar Ferie, hvilken Begrænsning efter Ordlyden ogsaa maa omfatte Aaret 1931, afgøres Spørgsmaalet derhen, at *kun de Arbejdere, der har været beskæftiget mindst 8 Maaneder i Aaret 1. August 1930 til 31. Juli 1931, har Ret til Ferie i 1931.*

2) *A/S Jacob Holm & Sønner.*

I Mæglingsforslaget findes følgende Bestemmelse:

»Den nugældende Sommerferie paa 4 Dage forlænges fra og med Aaret 1932 til 6 Dage.«

Parterne er enige om, at den før Mæglingsforslagets Vedtagelse gældende Ferie faktisk var 5 Dage, saa at Mæglingsforslaget altsaa paa dette Punkt lider af en teknisk Fejl.

Arbejderne hævder, at de har Ret til Ferie i 1931, naar de opfylder de Betingelser, der er fastsat i Mæglingsforslaget af 26. Marts, medens Firmaet hævder, at der for 1931 ingen Ændring er sket i Ferieordningen for 1931.

Som Støtte for deres Paastand anfører Arbejderne, at den hidtil gældende Ferieordning bestemmer, at kun Arbejdere, der har været beskæftiget 1 Aar hos Firmaet, faar Ferie, og hvis denne Ordning ogsaa skal gælde for 1931, vil disse Arbejdere blive forholdsvis daarligere stillet end alle andre Arbejdere, der har faaet Ferieordning efter Forligsmandens Forslag. Endvidere anføres, at Arbejderne i Fjor fik Ferien forlænget fra 4 til 5 Dage mod, at de gav Afkald paa et Nytaarsgratiale, og dette skulde dog ikke bevirke, at de nu fik en daarligere Stilling end andre Arbejdere, som har faaet samme Lønreduktion.

Arbejdsgiverne hævder, at Ferien i 1931 er ganske uændret, da den slet ikke er omtalt i Mæglingsforslaget, og endvidere henviser de til den af Nævnet afsagte Kendelse af 29. Juni 1931 vedrørende Olieindustrien.

Det maa vel nu erkendes, at den hidtil gældende Ferieordning er indrømmet Arbejderne som Resultat af tidligere Forhandlinger og saaledes kan siges at være opnaaet af dem ved Imødekommen paa andre Punkter eller endogsaa direkte betalt gennem Opgivelse af Fordele, de tidligere har haft; men dette er ikke et Forhold, der er særligt for nærværende Firma, men gælder i alle de Tilfælde, hvor Arbejderne forud for den nu indførte generelle Ordning har faaet Ferie indrømmet, og alligevel har maattet se deres Lønninger blive reduceret med den for Faget som Helhed fastsatte Procent. Dette er nemlig den almindelige Regel, idet den indførte Ferieordning og Lønreduktionen ikke i Mæglingsforslaget er saaledes umiddelbart sammenknyttet, at Reduktionsprocenten er afpasset efter den Forbedring af Ferieordningen, som Mæglingsforslaget indeholder.

De af Arbejderne fremførte, reelle Argumenter, hvis Betydning iøvrigt ingenlunde skal benægtes, hører derfor heller ikke hjemme ved nærværende Lejlighed, hvor det alene drejer sig om, hvorledes Mæglingsforslaget maa og skal forstaas.

Dette maa tages efter sin Ordlyd, og da den omhandlede Bestemmelse ikke nævner Ferien i 1931, og da der endvidere ikke er henvist til Mæglingsforslaget af 26. Marts med Hensyn til Ferie, maa Spørgsmaalet afgøres derhen, at *den hidtil gældende Ferieordning forbliver uændret i 1931.*

København, den 12. August 1931.

K. Riis-Hansen.

Kendelse

af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 29. Juni 1931 vedrørende Københavns Bogbinderlaug, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne, Københavns Papæskefabrikantforening, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien, Foreningen af danske Rammefabrikanter og Bogbinderforbundet i Danmark (jfr. Overenskomsten af 27. Juli 1931 mellem de nævnte Parter) nedsatte Nævn til Afgørelse af Uenighed vedrørende Mæglingsforslagets Forstaaelse.

Nævnet, der bestaar af Formanden for Forligsinstitutionen, fhv. Departementschef K. Riis-Hansen, Næstformanden i Dansk Arbejdsgiverforening, Ingeniør Einar Jørgensen som Suppleant for Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Bogtrykker H. Langkjær og Formanden for De samvirkende Fagforbund, Vilh. Nygaard, har faaet forelagt følgende Uoverensstemmelse til Afgørelse:

I Mæglingsforslaget findes følgende Bestemmelse:

»Sommerferieordning indføres i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Afsnit B i Mæglingsforslaget af 26. Marts 1931. Med Hensyn til Bestemmelserne i nævnte Afsnits Punkt 5 (1. Stykke) gælder dog, at de omhandlede Frister forlænges med 3 Maaneder.«

Arbejderne hævder, at Retten til Ferie i 1931 tilkommer samtlige de Arbejdere, der opfylder Kravet om 8 Ugers Beskæftigelse i en Virksomhed i Tiden fra 1. Februar 1931 til 1. August 1931, uanset om de paa den Tid, da den ny Overenskomst afsluttedes, var beskæftigede eller ej, idet der bl. a. henvises til, at Ferieretten for 1931 i Bogbinderfaget ellers for en Del Arbejdere vil blive illusorisk, da Beskæftigelsesgraden i Juli—August Maaneder ikke er normal. Forsaavidt nogle Arbejdere ikke kan faa Ferie, fordi de er blevet afskediget forinden den ny Overenskomsts Ikrafttræden uden at komme i Arbejde før efter 15. September, bør der efter Arbejdernes Paastand i hvert Fald tilkomme dem Feriebetaling.

Arbejdsgiverne hævder heroverfor under Henvisning til Mæglingsforslagets Ordlyd, at der ikke kan ydes Feriebetaling uden Ferie, og at Feriebestemmelsen i det hele taget ikke kan gives tilbagevirkende Kraft, saaledes at Arbejdere, der var uden Beskæftigelse ved den ny Overenskomsts Ikrafttræden og ikke kommer i Arbejde før efter 15. September, ikke kan faa nogen Ferie i 1931.

Ved Afgørelsen af det rejste Spørgsmaal er Nævnet bundet til at holde sig til Mæglingsforslagets Regler og vil ikke kunne udvide disse, selvom de i givet Fald maaske ikke rammer helt rigtigt. Det er saaledes muligt, at den Omstændighed, at Bogbinderfaget delvis har død Tid i August og ind i September, kunde have gjort det rimeligt, at den almindelige Feriebestemmelse for 1931 var blevet modificeret for dette Fag for at hindre, at Arbejdere, der alt forud før 27. Juli havde erhvervet Ferieret, ikke skulde se den gjort til Intet, derved at de ikke tages i Arbejde af vedkommende Virksomhed før efter 15. September, men en saadan Modifikation er ikke sket, og man maa derfor holde sig til den almindelige Ferieregel. Og denne regner ikke med, at der kan ydes Feriebetaling uden Ferie, hvoraf altsaa følger, at *Arbejdere, der er afskediget forinden Overenskomstens Ikrafttræden og ikke tages i Arbejde af vedkommende Virksomhed forinden 15. September, ikke faar Ferie, til Trods for at de muligvis i Tiden fra 1. Februar til 1. August har været beskæftiget i Virksomheden i mindst 8 Uger og saaledes opfylder den almindelige Betingelse for Opnaaelse af Ferieretten.*

København, den 29. August 1931.

(sign.) *K. Riis-Hansen.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Hjemmepolererske i Guld-, Sølv- og Elektropletfaget.

(Feriespørgsmaal.)

Ved et Møde i Forligsinstitutionen den 7. August vedr. Sommerferie for Hjemmepolererske, der arbejder for Medlemmer af Elektropletfabrikantforeningen, blev man enige om, at Forligsmandsordningen af 26. Marts d. A. ikke skal gælde for nævnte Hjemmepolererske, saaledes at der fra og med Fredag den 14. August, ligesom før Forliget, betales efter den gamle Overenskomst med et Fradrag paa Prislisten af 16 pCt. for Hjemmepolering.

Dansk Arbejdsmandsforbund (Havnearbejdernes Fællesforbund) og Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 11. Juli forhandledes der under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne om 23 verserende Uoverensstemmelser imellem Havnearbejdernes Fællesforbund og Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn.

Til Bilæggelse af alle disse Uoverensstemmelser opnaaedes der ved Fællesmødet Enighed om, at der nedsættes et Nævn bestaaende af 3 Repræsentanter for hver af Organisationerne. Nævnet udpeger en Opmand, der skal træffe Afgørelse i samtlige 23 Sager.

Murarbejdsmænd hos Murermester O. H. Hougaard, Aarhus.

Den 17. Juli afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Murarbejdsmændene havde nægtet at foretage et Arbejde med Udlægning af Tagsten paa den Maade, Murermesteren ønskede dette.

Mødet endte uden Resultat og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Installationsfirmaet N. Holst Svenningsen, Aarhus.

Paa et Fællesmøde den 3. Juli behandledes Arbejdsgiverforeningens Protest mod, at Dansk Ar-

bejdsmandsforbund havde fremsat Strejkevarsel overfor Installationsfirmaet N. Holst Svenningsen, Aarhus, fordi der ikke ved de mellem Forbundet og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning førte Forhandlinger var opnaaet Enighed om Betalingen for Arbejdet ved Rensning af Kedler. Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed, og den af Forbundet varslede Strejke traadte herefter i Kraft Mandag den 6. Juli ved normal Arbejdstids Ophør.

Havnearbejdere i Haderslev Havn.

Ved et Fællesmøde den 29. Juli behandledes to af Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark mod Dansk Arbejdsmandsforbund rejste Klager vedrørende Mønstringsforholdene og et Winchmannsspørgsmaal i Haderslev Havn.

Med Hensyn til Mønstringsforholdene opnaaedes ikke Enighed og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klagen for Den faste Voldgiftsret.

Winchmannsspørgsmaalet enedes man om at henvise til Afgørelse ved en faglig Voldgift.

Dansk Arbejdsmandsforbund og Rønne Teglværk.

Lørdag den 18. Juli afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne forhandledes om Strygeakkorderne paa Rønne Teglværk.

Paa Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed om Akkordpriserne.

Overenskomstforholdene i Bogbinderfaget.

Ved et Fællesmøde den 27. Juli forhandledes der i Arbejdsgiverforeningen under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne om Overenskomstforholdet i Bogbinderfaget.

Forligsmandens Forslag, som var tiltraadt af Forbundet, men forkastet af Arbejdsgiverne, optoges til fornyet Forhandling.

Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om at samtlige Parter tiltræder Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 29. Juni.

Overenskomsten traadte i Kraft i Lønningsugen 25.—31. Juli.

Drejerforbundets Overenskomst forlænget.

Under Forhandlingerne i Forligsinstitutionen Fredag den 26. Juni 1931 vedrørende Overenskomsten mellem Drejerlauget i København, Drejermestrenes Centralforening, Træindustriens Fabrikantforening for Jylland og Drejerforbundet i Danmark enedes Parterne efter Forligsmandens Henstilling om at forlænge den bestaaende Overenskomst uden Ændringer indtil 1. April 1932.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbunds Overenskomst med Pelsberedernes Arbejdsgiverforening.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samv. Fagforbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Pelsberedernes Arbejdsgiverforening og Dansk Hatte- og Buntmagerforbund den 25. Juli enedes man om at forny det mellem sidstnævnte to Parter bestaaende Overenskomstforhold til 1. Marts 1932 paa følgende Vilkaar:

1) Udover det i Overenskomsten af 12. April 1927 fastsatte Fradrag af 2×5 pCt. reduceres Akkordpriserne med 7 pCt.

2) For saa vidt Overenskomsten ikke opsiges til Ophør 1. Marts 1932, ydes der i 1932 i Tiden mellem 1. Maj og 15. September en Sommerferie paa 6 Arbejdsdage i Forbindelse med 2 Søndage.

Feriebetalingen til hver enkelt Arbejder fastsættes i Forhold til det af ham i det foregaaende Aar præsterede Antal normale Arbejdstimer. Den fulde Feriebetaling fastsættes til 50 Kr.

3) Overenskomsten træder i Kraft fra og med Torsdag den 30. ds.

4) Ovennævnte Overenskomst er afsluttet under Forbehold af de respektive Organisationers Sanktion. Parternes Svar skal foreligge senest den 30. ds., Kl. 10 Form. Den varslede Lockout udsættes til Ikrafttræden Fredag den 31. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse og bortfalder, saafremt Overenskomsten vedtages af begge Parter.

Ved Fristens Udløb meddelte begge Parter, at Overenskomstforslaget var vedtaget.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbunds Overenskomstforhold med Foreningen af danske Læderfabrikanter.

Ved et Fællesmøde den 6. Juni behandledes Overenskomstforholdet mellem Dansk Læder- og Skindarbejderforbund samt Dansk Arbejdsmandsforbund og Foreningen af danske Læderfabrikanter. Fra Arbejderside krævedes der forskellige Timelønsforhøjelser samt Indførelse af Sommerferie. Arbejdsgiverne tilbød at forlænge Overenskomsten i Overensstemmelse med Principperne i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts, og der opnaaedes derfor ikke Enighed, og Mødet endte resultatløst.

Dansk Mølleriarbejderforbunds Overenskomstforhold med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Ved Forhandling med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Dansk Mølleriarbejderforbund opnaaedes der Overenskomst for nævnte Forbunds Medlemmer beskæftigede i Fællesforeningens nyerhvervede Dampmølle i Vejle. Overenskomsten afsluttedes for et Aar til Udløb første April.

Rebslageriarbejderne paa Rebfabrikkerne under Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Ved et Møde den 18. Juni mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, Fællesforeningen og Dansk Rebslageriarbejderforbund opnaaedes Enighed om at forlænge den bestaaende Overenskomst 1 Aar til 15. April 1932, med den Ændring, at der i Bestemmelserne om Regler for Fradrag for lovbefalede Helligdage tilføjes, at Fradraget ikke finder Sted med mindre Arbejdsdagen, saavel forud som efter en Hellig- og Hviledag, forsømmes. Arbejderne faar aarligt udleveret 2 Sæt

Overtrækstøj eller 2 Kitler. Tillæget for Arbejde i 2-Holds-Drift forhøjes fra 11 til 14 Øre pr. Time — for Kvinder ⅔ heraf. Arbejdere, som ikke deltager i 2-Holds-Drift, erholder et personligt Tillæg af 2 Øre pr. Time. Overenskomsten omfatter 120 af Forbundets Medlemmer.

Smede- og Maskinarbejdere hos Nordjyllands Kulkompagni.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 28. Juli behandledes en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at en hos Nordjyllands Kulkompagni i Nørresundby beskæftiget Kranfører havde krævet sig udmeldt af Forbundet under Paaberaabelse af, at han indtog en Funktionærstilling og at han, for vedblivende at beholde den for denne fastsatte højere Løn, ikke kunde staa tilsluttet Arbejdernes faglige Organisation.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed og Forbundet forbeholdt sig som Følge deraf at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Brdr. Madsen, Asnæs Maskinfabrik.

I Overensstemmelse med Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1477 har der været forhandlet om Fastsættelse af Akkordpriserne paa Asnæs Maskinfabrik.

Disse Forhandlinger førte imidlertid ikke til noget Resultat og Forbundet fremsendte derefter 1. og 2. Strejkevarsel.

Sagen blev forhandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Juli, hvor man enedes om en Forhøjelse af de bestaaende Timelønninger paa fra 4 til 5 Øre pr. Time, og om, at der ved Timelønsarbejde fremtidig skal ydes et Akkordafsavnstillæg paa 2 Øre pr. Time.

Med Hensyn til de gamle Akkordpriser tiltraadte man at reducere disse med 7 pCt. udover Forligsforslaget, dog saaledes, at der skal forhandles lokalt om Reduktionen af de enkelte Akkordpriser.

Man var dernæst enige om at fastsætte Akkordpriser paa nye halvrensende Tærskeværker saasnart Konstruktionen af disse er fastlagt og Arbejdet paabegyndt.

Strejkevarslet toges herefter tilbage.

Typografer paa »Morgenbladet«.

I Anledning af, at Typograferne, der var ansat ved »Morgenbladet« efter at være opsagt til Fratræden den 27. Marts d. A. paa Anmodning om at fortsætte yderligere Maaneden ud havde betinget sig en hel Uges Løn, afholdtes der den 16. Juni et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, idet Københavns Bogtrykkerforening har hævdet, at Typografernes Forlangende var tarifstridigt og havde medført en ekstra Udgift, som man krævede tilbagebetalt. Da Typografforbundet maatte hævde, at Typograferne paa »Morgenbladet« var frit stillede ved en Aftale som den, der skulde træffes, og Arbejdsgiverne fastholdt deres Standpunkt, forbeholdt de sidste sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Typografer i J. A. Lumbyes Bogtrykkeri.

Efter fremsendt Klage fra Dansk Typografforbund behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 16. Juni d. A. en Sag, der var opstaaet ved, at Bogtrykker Lumbye havde nedlagt Forbud mod, at den Sætter-Trykker, der er beskæftiget ved Seglmærkefabrikation stod som Medlem af Forbundet. Det oplystes under Sagen, at den paagældende er ved at indtræde som Kompagnon i Virksomheden, og man enedes om at afvente de paagældende Papirers Forelæggelse, forinden der foretages yderligere i Sagen.

Arbejdsløsheden i Juni 1931.

	Antal Arbejdere pr. Juni 1931	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Juli[1]) 1931	Juni 1931	Maj 1931	April 1930	Juli 1930
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	12045	10,0	8,9	8,9	12,2	7,0
2. Anden Industri m. v.	73948	16,1	14,3	15,0	16,6	10,9
3. Handel	5838	7,0	6,6	6,7	7,6	6,2
4. Arbejdsmænd	35597	11,4	11,5	12,6	14,2	9,2
Ialt	127428	13,8	12,6	13,4	15,1	9,8
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	21081	8,2	6,4	6,7	11,5	4,9
2 Anden Industri m. v	62437	13,6	11,8	12,0	13,7	10,0
3. Handel	7271	6,1	6,6	7,1	8,1	6,5
4. Arbejdsmænd	76202	10,6	10,5	12,5	18,6	9,2
Ialt	166991	11,2	10,3	11,4	15,4	8,8
Hele Landet	294419	12,4	11,3	12,3	15,3	9,3

Samtlige Fag:	1926 pCt.	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.	1930 pCt.	1931 pCt.
Januar	29,8	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2
Februar	27,3	31,2	26,2	29,7	20,5	26,0
Marts	21,2	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1
April	16,5	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3
Maj	14,7	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3
Juni	15,6	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3
Juli	16,8	17,2	13,6	9,6	9,3	12,4[1])
August	16,8	16,4	13,1	9,1	9,0	
September	16,3	16,0	12,2	8,7	9,0	
Oktober	18,3	17,5	14,5	10,1	11,4	
November	22,4	21,8	17,7	13,0	15,5	
December	32,2	31,6	28,4	22,4	25,1	

[1]) Foreløbige Tal.

Børsteindustriarbejderforbundets Kongres.

I Dagene 5., 6. og 7. Juli d. A. afholdt Børsteindustriarbejderforbundet sin 12. ordinære Kongres i Forsamlingsbygningen i Aarhus.

Tilstede var 23 Delegerede foruden Hovedbestyrelsens 5 Medlemmer.

Som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund deltog *Knud V. Jensen*, der samtidig var anmodet om at repræsentere Dansk Træarbejder-

sekretariat, hvis Bestyrelse netop i de Dage deltog i en skandinavisk Træarbejderkonference i Oslo.

Kongressens Aabning.

Som en særlig Opmærksomhed til Kongressen indledede Aarhus Arbejdersangkor denne med nogle frejdige Sange, der modtoges med Bifald.

Forretningsfører V. B. Jørgensen erklærede derefter Kongressen for aabnet, idet han bød de Delegerede, Hovedbestyrelsen og *Knud V. Jensen* Velkommen.

Til Dirigenter valgtes *J. Tverskou,* Aarhus, og *K. Danielsen,* København, og til Sekretær C. Petersen, Vejle, og E. Knudsen.

Knud V. Jensen takkede paa De samvirkende Fagforbunds Vegne for Indbydelsen og redegjorde for den Betydning, det har for Hovedorganisationen at faa nærmere Føling med de tilsluttede Organisationer, hvad enten disse er store eller smaa, og anførte, at netop Kongresserne var egnede til at befordre det mest intime Samarbejde mellem Organisationerne.

Samarbejdets Betydning har forøvrigt aldrig trængt sig mere paa end nu, hvor Vanskelighederne melder sig. Det er under Tider, som de vi kender fra indeværende Aar, at Samarbejdet staar sin Prøve. Situationen fra i Aar skal ses paa Baggrund af det, der sker ude i den store Verden og som vi ikke maa lade ude af vor Betragtning ved vore Dispositioner.

Taleren redegjorde endvidere i store Træk for den norske Konfliktsituation og derunder for de norske Træarbejderes Stilling, der netop havde medført, at der i disse Dage afholdtes en skandinavisk Træarbejderkongres i Oslo. Da den øvrige Bestyrelse for Sekretariatet deltog der, var det blevet ham paalagt ogsaa at repræsentere Sekretariatet her paa Kongressen, og efter at have understreget Betydningen af Træarbejdernes danske, skandinaviske og internationale Samarbejde, sluttede Taleren med at bringe en Hilsen fra de Organisationer han repræsenterede, og paa disses Vegne ønskes Kongressen Held og Lykke med Arbejdet.

Beretning og Regnskab.

Efter at Sekretæren havde oplæst Protokollen over de i Kongresperioden afholdte Repræsentantskabs- og Hovedbestyrelsesmøder, aflagde Forretningsfører *V. B. Jørgensen* Beretning om Virksomheden i de forløbne 4 Aar.

Medlemstallet er for Tiden 321. Tallet er gaaet noget ned, idet der ogsaa for vort Vedkommende sker en Industrialisering. Det kan saaledes konstateres, at Antallet af Maskiner i vort Fag er stadigt stigende.

Man har fra Forbundets Side henvendt sig til de offentlige Myndigheder angaaende Begrænsning af Indførsel af færdig Materiale i Faget.

Fængselsarbejdet har man ogsaa beskæftiget sig indgaaende med, og et af Ministeriet nedsat Udvalg beskæftiger sig for Tiden med denne Sag. Det ligger dog saaledes, at det i Fængslerne udførte Arbejde ikke bringes ud paa det almindelige Handelsmarked, men anvendes af de offentlige Institutioner.

Paa samme Maade har man beskæftiget sig med Spørgsmaalet om det Arbejde, der udføres af de Blinde, og om at faa de Blinde organiseret for et ringe Kontingent. Man har vedrørende dette haft Lærlinge- og Uddannelsesspørgsmaal til Behandling.

Lærlingespørgsmaalet har man i Hovedbestyrelsen behandlet med det Resultat, at der ikke var Grund til at foretage noget saa længe der var saa forholdsvis faa Lærlinge i Faget, medens man dog fortsat maatte have Opmærksomheden henvendt paa Uddannelsesspørgsmaalet.

Forretningsføreren omtalte derefter udførligt de forskellige Sager man havde haft med de forskellige Virksomheder, og de Forhandlinger, man havde ført, dels lokalt og dels ved Hovedorganisationernes Bistand, samt meddelte de Resultater, der derved var opnaaet, og Resultaterne af Voldgiftssagerne.

Overenskomstsituationen i 1929 ordnedes med Forhøjelse af Poster i Priskuranten uden egentlig Opsigelse af Overenskomsten og med Aftale om Revision af Priskuranten.

Under senere Forhandlinger derom opnaaedes imidlertid ikke Enighed, og man besluttede bl. a. derfor at opsige Overenskomsten til 1930.

Under den derefter følgende Situation havde det været nødvendigt med Sanktion fra De samvirkende Fagforbund at afgive Strejkevarsel, og det lykkedes da at opnaa en for os tilfredsstillende Overenskomst.

Det vigtigste, der skete, var dog, at vi kom af med Pristalsreguleringsbestemmelsen. Overenskomsten blev 2-aarig, og derved undgik vi at blive direkte implicerede i den vanskelige Overenskomstsituation, der har foreligget i Aar.

Forretningsføreren sluttede med iøvrigt at henvise til den oplæste udførlige Protokol over de afholdte Møder.

I Diskussionen om Beretningen deltog *Aage Nielsen,* Randers, *Jørgensen,* Horsens, *E. Knudsen,* København, *Josephsen,* Horsens, og *Forretningsføreren.*

Beretningen godkendtes enstemmig .

Regnskabet for de forløbne 4 Aar fremlagdes af Hovedkasserer *Th. Nielsen.*

Efter at et Par Forespørgsler var besvaret af Hovedkassereren godkendtes Regnskabet ligeledes enstemmig.

Organisationsanliggender og Overenskomstforhold.

Kongressen behandlede derefter Forslag til Lovændringer, særligt vedrørende Kontingentforholdene og Reglerne for Arbejdssøgning indenfor andre Afdelinger.

Af de særlige Forslag medførte Forslaget fra Aarhus-Afdeling om Urafstemning over Overenskomsterne en indgaaende Diskussion, hvori bl. a. deltog: *Carlsen, Aa. Larsen, Josephsen, C. Petersen, Th. Nielsen, Aage Nielsen, Jul. Rasmussen,*

Tverskov, E. Nielsen, Knud V. Jensen og *Forretningsføreren.*

Efter en Udvalgsbehandling besluttede Kongressen ikke at ændre den hidtilige Form for Afslutning af Overenskomst.

Endelig diskuteredes indgaaende de Retningslinier, der skal følges ved de kommende Overenskomstforhandlinger, og der blev givet Hovedbestyrelsen de fornødne Direktiver.

Valg af Tillidsmænd.

Efter at Kongressen havde fastsat Lønninger og Diæter for den kommende Periode, gik man til Valg.

Til Forretningsfører genvalgtes med Akklamation *V. B. Jørgensen* og til Hovedkasserer ligeledes med Akklamation *Th. Nielsen.*

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes *H. Jung,*, København, *V. Jacobsen,* Horsens, og *E. Nielsen,* Randers.

Til Suppleanter valgtes *Tverskov,* Aarhus, *Josephsen,* Horsens, *Carlsen, E. Knudsen* og *Danielsen,* København.

Til Voldgiftsmænd genvalgtes *H. Jung* og *Jul. Rasmussen,* København, *Ad. Nielsen,* Randers, og nyvalgtes *Josephsen,* Horsens.

Afslutning.

Efter at Kongressen havde konstitueret sig som Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen og behandlet Dagsordenen for denne, var Kongresarbejdet tilendebragt.

Knud V. Jensen trak Linierne op for Kongressens Arbejde og udtalte Ønsker for Forbundets Fremtid og efter *V. B. Jørgensens* Afslutningstale med Tak til de Delegerede og til Hovedbestyrelsen sattes der med Afsyngelsen af Socialistmarchen Punktum for den vellykkede Kongres.

Dansk Skotøjarbejderforbunds 20. Kongres.

I Dagene fra den 13. til 16. Juli 1931 afholdt Dansk Skotøjarbejderforbund sin 20. Kongres i den nye Forsamlingsbygning i Odense.

Kongressen aabnedes med Sang af Arbejdersangkoret »Karl Marx«.

Til Kongressen var mødt 78 Delegerede og 15 Hovedbestyrelsesmedlemmer, af hvilke dog de 9 ingen Stemmeret havde paa Kongressen, da de i deres Afdelinger ikke var blevet valgt som Delegerede.

Fællesarbejdernes internationale Organisation var repræsenteret af Sekretæren J. Simon, der tillige repræsenterede det tyske Broderforbund. Det svenske Forbund var repræsenteret af Formanden Karl Karlson og Medlem af Hovedbestyrelsen Edvin Fagerberg.

Det norske Forbund var repræsenteret ved dets Formand A. E. Gundersen.

De samv. Fagforbund var repræsenteret ved Næstformanden Chr. Jensen.

For Fællesorganisationen i Odense mødte Formanden Anton Andersen og for Skotøjsarbejdernes Ungdomsafdeling i København var mødt E. Jensen.

Forbundets Formand N. I. Larsen bød de Delegerede og Gæsterne velkommen og udtalte Haabet om, at der, selv om der for mange Spørgsmaals Vedkommende — især om den foreliggende Konfliktsituation — var stærkt delte Meninger, paa Kongressen vilde blive ført en Diskussion i saglig Forstaaelse og i urbane Former.

Gæsternes Hilsningstaler.

Formanden gav herefter Ordet til Gæsterne.

Sekretæren for Skotøjsarbejdernes Internationale J. Simon indledede med en brillant holdt Tale, i hvilken han skildrede hele den nuværende Verdenskrise som et Tegn paa Kapitalismens Sammenbrud og Fallit. Den nuværende Krise, der allerede for over 80 Aar siden var forudsagt af vor store Fører Karl Marx, var karakteristisk deri, at Nøden og Elendigheden ikke skyldtes, at der var for faa Næringsmidler, men tværtimod, at der var for mange, som der var for mange af alle Livets Goder. Et nyt Samfundssystem, det socialistiske, maatte nu til Magten. I Øjeblikket befandt Arbejderne over hele Verden sig i Defensiven; de havde kun at søge at opretholde det nuværende Niveau, men overalt var dette ikke muligt, og man maatte finde sig i Reduktioner. Simon sluttede med at mane til Sammenhold, saa vilde ogsaa denne Kongres blive resultatrig.

Karl Karlson bragte en Hilsen fra de svenske Arbejdere og A. E. Gundersen gav i sin Hilsningstale tillige en Redegørelse for den Kamp, de norske Arbejdere er ude i.

Chr. Jensen bragte en Hilsen fra De samv. Fagforbund og sluttede med at sige, at han under Beretningen nærmere vilde udtale sig om Foraarets faglige Situation.

Efter at Repræsentanterne for Fællesorganisationen i Odense og Ungdomsafdelingen i København havde bragt Hilsener fra deres Organisationer, takkede Formanden for de venlige Ønsker, der var fremsat af Gæsterne, hvorefter han forelagde Kongressens Dagsorden og Forretningsorden, der begge godkendtes.

Der foretoges herefter Valg af Kongressens Tillidsmænd. Der valgtes 3 Dirigenter og 3 Sekretærer.

Formanden fik herefter Ordet for at aflægge

Beretning om Virksomheden.

Han indledede med at oplyse, at Forbundets Medlemsantal var 4161, hvoraf 2320 var heltbetalende og 1589 delvisbetalende, 110 havde hvilende Medlemsret, 141 var udelukkende Medlemmer af Forbundet og 1 var Æresmedlem.

Afdelingernes Antal var gaaet tilbage med 3 og var nu 49.

Arbejdsmulighederne indenfor Faget var stadigt daarlige. En voksende Import forringede Mulighederne for dansk Skoindustri, mere end 55 pCt. af Danmarks Forbrug af Skotøj importeredes.

Formanden redegjorde nærmere for de Forsøg,

som Hovedbestyrelsen havde foretaget for at dæmme op for den stedse voksende Import, og omtalte bl. a. de Forsøg, der var foretaget i Forbindelse med Foreningen »Dansk Arbejde«.

Omtalte derefter Overenskomstforholdene i Perioden og meddelte, at Haandskomagerne i Henhold til deres Overenskomst, der havde en Bestemmelse om Regulering efter Pristallet, havde faaet Prislisterne reduceret med 6 pCt.

Formanden gav derefter en Oversigt over Overenskomstforholdene for Fabriksarbejderne og omtalte særlig Situationen i indeværende Aar, der havde bragt Skotøjsarbejderne ud i en omfattende Lockout.

Han rettede Skotøjsarbejderforbundets varmeste Tak til de mange danske Arbejdere, der i saa rig Udstrækning støttede Forbundet i dets Kamp, og sluttede med at udtale Haabet om, at det maatte lykkes Kongressen at finde Veje frem, der kunde bringe Forbundet ud af denne Konfliktsituation.

Som en af de Veje ansaa Hovedbestyrelsen det for rigtigst, at Kongressen vedtager, at der forelægges Medlemmerne et Forslag om, at der ved Urafstemning gives Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at søge optaget Forhandling med Arbejdsgiverne og afslutte Konflikten.

Diskussionen om Beretningen

tog nu sin Begyndelse. Den var meget omfattende, idet omtrent samtlige Delegerede havde Ordet, ligesom Gæsterne tog livlig Del i Debatten. Chr. Jensen (D. s. F.) gav i en Times Foredrag en fuldkommen Redegørelse for hele Foraarets Lønbevægelse, ligesom han redegjorde for Aarsagerne til det Standpunkt, der var taget overfor Skotøjsarbejderne.

Standpunktet var ikke foretaget for at fortrædige Skotøjsarbejderne; men udelukkende dikteret af Hensynet til de 125,000 danske Arbejdere, der, saafremt man havde taget et andet Standpunkt, var blevet kastet ud i Lockout.

Chr. Jensen sluttede med at anbefale Kongressen at bringe den for Faget ødelæggende Konflikt til Afslutning.

Under Diskussionen fremsatte den Delegerede fra Aarhus, Charles Sørensen, følgende Resolution:

> Kongressen vedtager at give den kommende Hovedbestyrelse Bemyndigelse til at søge Forhandling med Fabrikanterne og afslutte Konflikten uden Urafstemning.

Ved Afstemningen, der foretoges ved Navneopraab, vedtoges denne Resolution med 40 Ja-Stemmer, Nej svarede 37 og 2 undlod at stemme.

Af andre Spørgsmaal, der under Beretningen drøftedes, var Spørgsmaalet om, hvorledes man skulde opnaa en Begrænsning i Importen for derved at skabe Muligheder for Arbejde til det store Antal arbejdsløse Medlemmer. Man vedtog her, at Forbundets Hovedbestyrelse skulde henvende sig til Regeringen og Rigsdagen for gennem Lovgivningsmagten at opnaa en Begrænsning i Importen. Resolutionen vedtoges med alle Stemmer mod 1.

Ved den derefter foretagne Afstemning om Hovedbestyrelsens Beretning godkendtes denne med 33 Stemmer mod 19.

Kongressen gik herefter over til at behandle

Regnskaberne.

Hovedkassereren P. Nielsen redegjorde for de enkelte Poster paa Regnskabet. — Strejkekassen havde den 1. April et Beløb af 301,000 Kr. I frivillige Bidrag var der indkommet et Beløb af Kr. 198,679,00, og Udgifterne til Understøttelse til de lockoutede Medlemmer androg ca. 50,000 Kr. pr. Uge.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Lovændringer.

Efter at Kongressen havde behandlet de indkomne Forslag til Ændringer i Forbundets Love, behandledes de særlige Forslag.

Skotøjsarbejdernes Fagforening i København fremsatte et saalydende Forslag:

> Kongressen vedtager at nedsætte et Udvalg paa 7 Medlemmer til i den kommende Kongresperiode at undersøge Mulighederne for Indførelse af Industriforbund og eventuelt i Samarbejde med øvrige Fag, som henhører til Sko- og Læderindustrien, at udarbejde Forslag til Indførelse af samme, som en Afløser af den nuværende Form for Samarbejde mellem Organisationerne.

Forslaget tiltraadtes og Kongressen valgte de 4, Forretningsudvalget de 3 af Udvalgets 7Medlemmer.

Forretningsudvalget fremsatte et saalydende Forslag:

> Kongressen optager en Diskussion og eventuelt Beslutning om Forbundets Forhold til den kooperative Skotøjsfabrik.

Dette Forslag gav Anledning til en omfattende Diskussion, der sluttede med Vedtagelse af følgende Resolution:

> Til de organiserede danske Arbejdere!
>
> Skotøjarbejderforbundets 20. ordinære Kongres, samlet i Odense i Dagene 13.—16. Juli 1931, har behandlet den vanskelige Stilling, hvori Skotøjfaget i Danmark befinder sig, og har for at fremme Arbejdsmulighederne for de danske Skotøjsarbejdere vedtaget at yde den under Skotøjarbejderforbundets Hovedledelse oprettede kooperative Skotøjfabrik sin fulde Tilslutning.
>
> Kongressen retter derfor en indtrængende Opfordring til de organiserede danske Arbejdere om at gøre deres Indkøb fra Fabriken.
>
> Fabrikens Hovedopgave er den at fremme Forbruget af dansk Fodtøj, endvidere at foretage en Begrænsning i den urimelige og høje Avance, som Skotøjhandlerne ved Fordelingen af Skotøjet beregner sig.
>
> Den Opgave, som de danske Skotøjfabriker

har forsømt ved at underkaste sig de Handlendes Magt, forventer vi gennem Fabrikens Virksomhed at kunne løse ved at levere gode Varer til en rimelig Pris.

Den kooperative Skotøjfabriks Opgave er den yderligere at begrænse den voksende Import af udenlandske Varer, der for Skotøjets Vedkommende for Tiden andrager ca. 22—23 Mill. Kr. aarlig.

Vi forventer derfor, at de danske Arbejdere vil yde deres Medvirken til Løsningen af ovennævnte samfundsnyttige Opgaver ved at aftage deres Forbrug fra den kooperative Skotøjfabrik.

Haandskomagernes Fagforening i København fremsatte følgende Forslag:

Kongressen udtaler sin skarpeste Misbilligelse af den Maade, som Reparationsværkstederne uddanner sine Lærlinge paa, og opfordrer Landsorganisationen for Skomagermestre og Skotøjshandlere til at paalægge sine Medlemmer at uddanne deres Lærlinge saa alsidigt, at de er i Stand til efter udstaaet Læretid at kunne udføre alt forekommende Arbejde indenfor Reparationsbranchen.

Forslaget vedtoges enstemmigt.

Skotøjarbejdernes Fagforening, Skive, fremsatte følgende Forslag:

Ved kommende Overenskomstforhandlinger maa arbejdes hen til at faa gennemført Akkordprisliste for vendt Arbejde (Vingesko, Remsko, Snøresko, hvide og kulørte, med Besætning, med Bjørnelæder-Saal samt Raagummi og Slippers).

Fastsættelse af Timeløn og Forhøjelse af mindste Timeløn.

Forslaget henvistes til Hovedbestyrelsen.

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Forbundets Afdelinger i København, Esbjerg og Frederikshavn stillede Forslag om Forbundets Udmeldelse af De samv. Fagforbund.

Dette Forslag gav Anledning til en lang Debat, hvorunder Forbundets Formand alvorlig advarede Kongressen imod at følge de Mænd, der ønskede at bringe Skotøjsarbejderne ud i Isolerthed fra alle øvrige Arbejdere. Chr. Jensen (D. s. F.) erindrede om den Betydning, det havde at staa sammensluttede og advarede Kongressen imod den Tro, at Kampen med Arbejdsgiverne ophørte, fordi man isolerede sig. Han sluttede med at udtale, at Enighed og Samarbejde er Midlerne til at naa længere frem.

Den internationale Sekretær erindrede om, at Udtrædelse af Landsorganisationen betød Udtrædelse af det internationale Samarbejde.

Karl Karlson, Sverige, og Gundersen, Norge, talte ligeledes alvorlige Ord om Samarbejdets Betydning og erindrede om, at Udtrædelsen betød Opsigelse af det skandinaviske Samarbejde.

Under Diskussionen stilledes der Forslag om at afvise det stillede Forslag, dette Forslag blev ved Afstemningen forkastet, idet 33 stemte for det, men 44 imod.

Det vedtoges herefter med 53 Stemmer for og 26 imod, at Spørgsmaalet om Udmeldelse af De samv. Fagforbund skal forelægges Medlemmerne og at en Urafstemning skal afgøre Sagen.

Valg af Forbundets Tillidsmænd.

Kongressen fastsatte derefter Lønninger og Diæter for Tillidsmænd og Delegerede, hvorefter man gik til Valg.

Til Formand foresloges N. I. Larsen og Villy Andersen, men da Valget i saadanne Tilfælde, hvor mere end én er foreslaaet, skal afgøres ved Urafstemning, stemtes der om Placeringen paa Stemmesedlen. Som Nr. 1 indstilledes N. I. Larsen med 38 St. og Nr. 2 Villy Andersen med 31 St.

Som Næstformand valgtes Alb. Petersen med 40 St., Charles Kock fik 36 St.

Som Hovedkasserer genvalgtes P. Nielsen med Akklamation.

Der valgtes følgende Hovedbestyrelsesmedlemmer: For København: Rasmus Larsen, Charles Hansen, M. Lindberg, Einar Larsen, Georg Johansen, Otto Larsen. For Jylland: Samsø, Fredericia, Jakobsen, Esbjerg, og Charles Sørensen, Aarhus. Fyn: Jakobsen, Odense. Sjælland: Carlsen. Læsø og Bornholm: M. Petersen.

Næste Kongres.

Kongressens sidste Punkt var Fastsættelsen af Stedet for næste Kongres. Hertil valgtes København.

Gæsterne tog nu Afsked med Kongressen og takkede for Samværet.

N. I. Larsen takkede Gæsterne og de Delegeredefi hvorefter man som Afslutning som »Internationale«.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1448.

Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbunds Opsigelse af Overenskomsterne.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. Marts 1931 i Sag Nr. 1448: De samv. Fagforbund for Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sadelmager- og Tapetsererlauget i København, Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleunmsbranchen i København samt Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen.

I de gældende Overenskomster mellem Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund paa den ene Side og Sadelmager- og Tapetsererlauget i København, Foreningen af Arbejdsgivere i Linoleumsbranchen i København samt Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen paa den anden Side er det bestemt, at Overenskomsterne træder i Kraft 1. April 1930 og er gældende, indtil de med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til en 1. April.

Den 31. December f. A. mellem Kl. 12 og 13 indleverede Sadelmager- og Tapetsererforbundet til Postvæsenet anbefalede Forsendelser indehol-

dende Opsigelser af de heromhandlede tre og flere andre Overenskomster til Ophør den 1. April d. A., idet Forbundet gik ud fra, at Opsigelserne vilde komme Adressaterne i Hænde om Eftermiddagen den 31. December. Dette skete imidlertid ikke, idet de pagældende Kontorer, hvor Forsendelserne skulde afleveres, var lukkede, da den anbefalede Post blev omdelt med Ombæringen Kl. 16, og Opsigelserne blev derfor først modtaget med Posten den 2. Januar, Kl. ca. 11.

Da de tre Arbejdsgiverorganisationer herefter ikke har villet anerkende Opsigelserne som rettidige, har De samvirkende Fagforbund for Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund under nærværende Sag indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa de nævnte Arbejdsgiverorganisationers Vegne med Paastand om, at deres Vægring ved at anerkende Opsigelsernes Gyldighed kendes uberettiget.

De Indklagede paastaar Frifindelse.

Ved Rettens Kendelse i Sag Nr. 1052 (jfr. ogsaa Kendelsen i Sag Nr. 1239) er det statueret, at en Opsigelse, der skal afgives med et Varsel af 3 Maaneder, for at være rettidig, skal være den anden Part i Hænde senest nøjagtig 3 Maaneder inden det Tidspunkt, hvor Overenskomsten udløber. Dette er ikke sket med Hensyn til de under nærværende Sag omhandlede Opsigelser. Da der derhos er oplyst, at der fra de indklagede Organisationers Side er udvist noget uregelmæssigt Forhold, der kunde begrunde en Fravigelse af den nævnte Regel, vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge, hvorhos Klagerne findes at burde betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kroner.

Sag Nr. 1452.

Smede, Maskinarbejdere, Specialarbejdere og Arbejdsmænd ved A/S »Vølund«s Arbejde for Odense Gasværk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 18. Juli 1931 i Sag Nr. 1452: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem »A/S Vølund« mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Specialarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund.

I Forsommeren 1930 paabegyndte et tysk Firma Levering af en ny Gasbeholder til Odense Gasværk og sluttede i den Anledning Overenskomst med forskellige Arbejderorganisationer om Monteringsarbejdet. Kort efter overtog imidlertid »A/S Vølund« Monteringsarbejdet som Underentreprenør under det tyske Firma og aflønnede de paagældende Arbejdere efter de gældende danske Overenskomster, hvorved Arbejdernes Fortjeneste blev lavere end efter de Overenskomster, det tyske Firma havde sluttet med de forskellige Arbejderorganisationer.

For at tilse og bistaa ved Arbejdets Udførelse fungerede dels en tysk Overingeniør, dels nogle tyske Montører. Fra de danske Arbejderes Side har der flere Gange været ført Klage over for »A/S Vølund«s Repræsentanter paa Arbejdsstedet over de tyske Montørers Optræden overfor de danske Arbejdere, hvilket blandt andet bevirkede, at en tysk Montør blev sat til et andet Arbejde end det, han tidligere havde været beskæftiget med.

Den 13. Oktober 1930 Kl. 9, efter Frokostpavsens Ophør, stilledes der af de danske Arbejdere overfor »A/S Vølund«s Repræsentanter Krav om, at en anden tysk Montør fjernedes fra det Arbejde, han var beskæftiget med. Som Grund hertil angav Arbejdernes Tillidsmand, at Montøren groft havde fornærmet en af de danske Arbejdere, dels med Skældsord, dels ved at rive Værktøjet ud af Hænderne paa ham. »A/S Vølund«s Værkfører forlangte, at Arbejderne skulde fortsætte Arbejdet, og lovede, at der skulde forhandles med det tyske Firmas Repræsentant om Sagen, men Arbejderne insisterede paa, at Montøren straks skulde fjernes, og da dette ikke kunde imødekommes, nedlagde samtlige 53 ved Arbejdet beskæftigede Arbejdere, nemlig de paa vedlagte Liste opførte 38 Smede- og Maskinarbejdere, 1 Specialarbejder og 14 Arbejdsmænd, Arbejdet. Samme Dag og de følgende Dage forsøgte Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund dels gennem den lokale Afdelings Formand, dels ved at lade Sekretær Vilh. Christensen rejse til Odense og forhandle med Arbejderne, at faa Arbejdet genoptaget, men dette lykkedes ikke, idet Arbejderne hævdede, at der gentagne Gange havde været klage over den tyske Ledelses Optræden, at »A/S Vølund« stadig havde givet Tilsagn om at tage sig af Sagen, uden at det havde hjulpet, og at Arbejderne efter Montørens ovennævnte Optræden ikke vilde gaa i Arbejde igen, før han var fjernet fra det Arbejde, han var sat til.

For at faa Konflikten ud af Verden henvendte Smedeforbundets Odense Afdelings Formand sig Fredag den 17. Oktober til Direktøren for Odense Gasværk, der lovede at forhandle med den tyske Overingeniør om Montørens Fjernelse, og samme Aften meddelte Direktøren, efter de Indklagedes Fremstilling, at Montøren nu var sat til andet Arbejde, og at Arbejdet derfor kunde genoptages Mandag Morgen. Efter hvad der er oplyst under Proceduren, har Direktøren imidlertid ikke meddelt »A/S Vølund«s Repræsentanter dette.

Mandag den 20. Oktober Kl. 7 mødte samtlige 53 Arbejdere paa Arbejdspladsen for at genoptage Arbejdet, men da der fra »A/S Vølund«s Side, der som nævnt intet kendte til de mellem Gasværksdirektøren og den tyske Overingeniør førte Forhandlinger om Montørens Fjernelse, stilledes Krav om, at Arbejdet skulde genoptages, uden at der kunde stilles Betingelse om Montørens Fjernelse, forlod Arbejderne paany Arbejdspladsen. — Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Oktober vedtog man imidlertid, at Arbejdet skulde genoptages næste Dag, idet »A/S Vølund« bekræftede, at de tyske Montører intet havde at gøre

med Ledelsen af de danske Arbejderes Arbejde, og paa et Mæglingsmøde den 23. Oktober i Odense, hvor foruden Repræsentanter for »A/S Vølund« og Arbejderne ogsaa var tilstede den tyske Overingeniør, enedes man om, at de danske Arbejdere i alle Tilfælde havde Ret til at henholde sig til den danske Arbejdsledelse, og at Montøren fremtidig beskæftigedes med andet Arbejde end tidligere.

Ved Klage af 13. Februar 1931 har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem »A/S Vølund« nedlagt Paastand paa, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Specialarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund in solidum med de i Arbejdsstandsningen deltagende 53 Arbejdere, subsidiært de 3 nævnte Forbund paa de nævnte Arbejderes Vegne, paalægges en Bod, og har til Støtte herfor anført, at Arbejdsstandsningen, der varede i 9 Arbejdsdage, er i Strid med Septemberforliget som uvarslet, og i Strid med Regler for Behandling af faglig Strid, idet Sagen burde være gjort til Genstand for Mægling, eventuelt faglig Voldgift.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, baade for saa vidt angaar Organisationerne, fra hvis Side der har været udvist virksom Bestræbelse for at bringe Arbejdsstandsningen til Ophør, og for saa vidt angaar de enkelte Arbejdere. De Indklagede gør gældende, at Arbejdsstandsningen vel er uvarslet, men derfor ikke ulovlig, da Arbejdsstandsningen har været et Udslag af en berettiget Irritation fra Arbejdernes Side, idet Forholdet er det, at der stadig har været ført Klage over de tyske Montørers ærekrænkende Optræden overfor de danske Arbejdere, uden at det er lykkedes det danske Firma at bringe rolige Arbejdsforhold til Veje. Derfor henvendte Smedeforbundets Odense Afdelings Formand sig den 17. Oktober til Gasværksdirektøren for med ham som Mellemmand at faa etableret en Ordning, hvorved Arbejdet kunde fortsættes paa en for Arbejderne taalelig Maade, og det skyldtes ikke Fejl fra Afdelingens Side, at den mellem Gasværksdirektøren og den tyske Overingeniør trufne Aftale om Montørens Fjernelse ikke blev bragt til »A/S Vølund«s Kundskab.

Efter alt foreliggende findes den paaklagede Arbejdsstandsning at være ulovlig. Retten finder ikke, at de paagældende Organisationer har noget Ansvar hverken for Arbejdsstandsningens Paabegyndelse eller Fortsættelse, idet der fra deres Side har været udvist en virksom Bestræbelse for at faa den bragt til Ophør. Derimod findes de enkelte Arbejdere at have paadraget sig Ansvar ved uden Varsel at have standset Arbejdet i Stedet for at kræve Sagen forhandlet efter de overenskomstmæssige Regler. Ved Bedømmelsen af dette Ansvar lægger Retten som formildende Omstændigheder Vægt paa, at der tidligere fra Arbejdernes Side har været ført Klage over den tyske Ledelse, *at* Arbejderne kunde have nogen Grund til at være i Tvivl, om det tyske Firma eller »A/S Vølund« var den egentlige Arbejdsleder med Hensyn til det paagældende Arbejde, *at* Klagerne ikke nærmere har godtgjort, at Arbejdsstandsningen har bevirket noget Tab, og *at* Klagerne har ladet hengaa 4 Maaneder, inden Klagen blev fremsat for Den faste Voldgiftsret. Herefter findes den Bod, som den enkelte Arbejder vil have forskyldt, kun at burde fastsættes til en Ordensbod paa 5 Kr.

De Indklagede findes derhos at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Den ovenfor omhandlede Arbejdsstandsning har været ulovlig. I Bod betaler hver af de paa vedlagte Liste opførte 53 Arbejdere til Dansk Arbejdsgiverforening 5 Kr.

De Indklagede betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1455.

Jord- og Betonarbejdere hos Firmaet Jørgensen & Plenge.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Marts 1931 i Sag Nr. 1455: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og dettes Medlem, Firmaet Jørgensen & Plenge, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening.

Firmaet Jørgensen & Plenge udfører for Tiden Jernbetonarbejdet paa et Byggeforetagende »Vesterport«, medens et andet Firma udfører Murerarbejdet. Efter at en Del af Arbejdet var udført, tilsendte Københavns Murer- og Stenhuggerlaug Jord- og Betonarbejdernes Fagforening følgende Meddelelse:

»Mægling

med Jord- og Betonarbejdernes Fagforening afholdes paa nedennævnte Byggeplads førstkommende Tirsdag den 20. Januar 1931 Kl. 9 Fm.:

D'Hrr. Murermester Jørgensen & Plenge ctr. Jord- og Betonarbejderne, »Vesterport«, Vesterbrogade.

Der foreligger Uoverensstemmelse om, hvorledes færdig Betonoverflade skal se ud, naar Jernbetonarbejdet er støbt i ru Forskalling etc.«

Ved den den 20. Januar afholdte Mægling mødte blandt andre paa Fagforeningens Vegne Afdelingsformand Carl Hansen og Holdformanden ved Byggeforetagendet. I Mæglingsprotokollen er anført som Resultat af Mæglingen:

»Der kunde ikke opnaas Enighed om en samlet Udtalelse fra Mæglingsudvalget.«

Lauget indvarslede derefter den 22. Januar til Voldgift i Sagen til den 27. samme Maaned, men den 23. Januar tilskrev Fagforeningen Lauget saaledes:

»Vi har rigtigt modtaget Deres ærede Tilsigelse angaaende Voldgift af 22. ds., og skal vi hertil meddele følgende:

Da der i det omtalte Forhold om, hvorledes færdige Betonflader skal se ud, ikke foreligger nogen direkte Uenighed mellem de Herrer Murermestre Jørgensen & Plenge og vore Medlemmer, kan vi fra vor Side ikke følge det ærede Laugs Henstilling om Deltagelse i Voldgift i ovenævnte Sag.«

Denne Skrivelse besvaredes under 24. Januar ved en saalydende Skrivelse til Jord- og Betonarbejdernes Fagforening:

»Vi har modtaget Fagforeningens ærede Skrivelse af G. D., i hvilken De, foranlediget ved vor Indvarsling til Voldgift den 27. ds. paa de Herrer Murermestre Jørgensen & Plenges Byggeplads, »Vesterport«, meddeler, at De ikke ønsker at deltage i Voldgift angaaende denne Sag, idet De hævder, at der »ikke foreligger nogen direkte Uenighed« mellem Parterne. Herom er der imidlertid ikke gjort Bemærkninger i den af begge Organisationers Mæglingsmænd underskrevne Protokol over den paa Pladsen lovligt afholdte Mægling; tværtimod staar der i denne Protokol: »Der foreligger Uoverensstemmelse om, hvorledes færdig Betonoverflade skal se ud, naar Jernbetonarbejdet er støbt i ru Forskalling etc.«, og om denne Uoverensstemmelse er der ikke i Mæglingen opnaaet Enighed.

Vi maa derfor fastholde, at Sagens Behandling fortsættes ved Voldgift, som Coutume er, naar Mæglingen er resultatløs, og en af Parterne — som i dette Tilfælde — kræver Voldgift, idet vi reserverer os alt videre fornødent i Tilfælde af, at den ærede Fagforening skulde opretholde det Standpunkt, ikke at ville deltage i Voldgiften.«

Da Fagforeningens Repræsentanter udeblev fra Voldgiftsmødet den 27. Januar, har Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og dettes Medlem Firmaet Jørgensen & Plenge, indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, og paastaaet Fagforeningens Vægring ved at deltage i Voldgift i det foreliggende Tilfælde kendt ulovlig og paalagt Bod i denne Anledning.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse og har til Støtte herfor anført, at det vel er rigtigt, at Fagforeningen har nægtet at deltage i faglig Voldgift, men Grunden til Nægtelsen var, at der i det omhandlede Tilfælde ikke forelaa Strid om Forstaaelsen af Overenskomsten, men derimod en Interessekonflikt mellem Firmaet Jørgensen & Plenge og det Firma, der havde selve Murerarbejdet i Entreprise, om, hvorledes Betonarbejdet skulde udføres, en Sag, der maatte være Arbejderne uvedkommende. Medens det fra Begyndelsen var bestemt, at der skulde pudses ovenpaa Jernbetonen, blev dette under Arbejdets Gang ændret, saaledes at der kun skulde filses. Denne Ændring medførte, at Jernbetonarbejdet maatte udføres omhyggeligere, eller at Murerarbejdet blev besværligere, men denne Ændring i den oprindelige Plan maatte være Forbundets Medlemmer uvedkommende. De Indklagede har videre anført, at Arbejderne ikke — som af Klagerne anført — har modtaget Besked om at udføre Arbejdet mere omhyggeligt og udbedre visse Mangler, samt at den paagældende Arkitekt og den tilsynsførende Ingeniør har udtalt Tilfredshed med Arbejdet.

Det er under Sagen oplyst, at Mæglingsmændene under Mæglingen sammen med Sagens Parter gennemgik Arbejdet, og at der fra den ene Side stilledes Krav om Udbedring af visse Mangler, hvorom der dog ikke kunde opnaas Enighed. De Indklagede har indrømmet, at de er villige til at afhjælpe nogle af disse Mangler, medens andre, navnlig Afhugning af Grater, er dem uvedkommende.

Selv om det er rigtigt, som af de Indklagede anført, at Sagen har sin Oprindelse fra en Interessekonflikt melem de Firmaer, der udfører Jernbetonarbejdet og Murerarbejdet paa det paagældende Byggeforetagende, findes Fagforeningens Vægring ved at medvirke til en faglig Voldgift under de foreliggende Omstændigheder ulovlig, idet hver af Parterne, efter at der har været afholdt forgæves Mægling ifølge Regler for Behandling af faglig Strid har Ret til at kræve faglig Voldgift, hvorved bemærkes, at der ikke kan tages Hensyn til et af de Indklagede fremsat Anbringende om, at Mødet den 20. Januar ikke var et Mæglingsmøde, men kun et »Skuemøde«.

I Henhold til det anførte har Retten ved foreløbig Kendelse af 21. ds. udtalt, at Fagforeningens Vægring ved at deltage i faglig Voldgift i det foreliggende Tilfælde kendes ulovlig. I Bod til Arbejdsgiverforeningen betaler Fagforeningen 100 Kr., hvorhos de Indklagede vil have at udrede Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Jord- og Betonarbejdernes Fagforenings Vægring ved at deltage i faglig Voldgift i det ovenfor omhandlede Tilfælde kendes ulovlig. I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Fagforeningen 100 Kr.

De Indklagede udreder derhos Sagens Omkostniger med 300 Kr.

Husk at støtte de af Arbejderne oprettede kooperative Foretagender.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 5 * KØBENHAVN DEN 15. SEPTEMBER 1931 * 28. AARGANG

Den tyske Landsorganisations Kongres i Frankfurt am Main.

Paa den tyske Landsorganisations Kongres i Frankfurt a/Main udtalte Formanden, *Th. Leipart*, blandt andet i sin Aabningstale, at en Sammenligning mellem Forholdene, da Landsorganisationen for 32 Aar siden afholdt sin første Kongres, og Dagen i Dag viste, at Fagorganisationerne ikke havde levet forgæves, og det kan bevises, at Fagforeningerne har udrettet mere for det tyske Samfund end Arbejdsgiverne.

Det ser ud til, at alt i Verden nu gaar ud paa at kaste de tyske Arbejdere ud i den absolutte Nødstilstand, og det er Kongressens Opgave at afværge dette.

Der bliver talt og skrevet meget om den tyske Industris Nød, men kun lidt om de tyske Arbejderes. Kongressen maa underkaste Spørgsmaalet, om Regeringen har gjort sin Pligt overfor den store Arbejderbefolkning, en nøje Prøvelse.

Industrilederne har aabenbaret en forfærdende Mangel paa Dygtighed, og Fagbevægelsen tilbageviser ethvert Medansvar for den Stilling, hvori Industrien som Følge heraf befinder sig. Den gamle Tro paa, at man stadig kan byde Arbejderne det værste, fordi de maa finde sig deri, kan en skønne Dag hævne sig blodigt. Arbejderbevægelsen søger ikke Kampen, men fører den, hvis de bliver den paatvungen.

Den tyske Rigsarbejdsminister, *Stegerwald*, der var tilstede paa Kongressen som Gæst, udtalte bl. a.:

Vi befinder os i den største Krise, der har hersket siden Napoleonskrigene, og at Fagbevægelsen i saadanne Tider kræver mere, end Regeringerne kan gennemføre, ligger lige for. — Jeg er af den absolutte Opfattelse, at selvom det i Øjeblikket var en af deres Folk, der beklædte Stillingen som Rigsarbejdsminister, kunde han ikke have ført en væsentlig anderledes Politik.

Foruden Staten og Industrien befinder ogsaa den tyske Socialforsorg sig i den største Krise, den hidtil har staaet overfor. Vi tør ikke hengive os til Illusioner om, at Verdenskrisen, og dermed det tyske Arbejdsløshedsproblem kan overvindes paa kortere Tid.

Fagbevægelsen interesserer sig ganske naturligt i første Linie for Spørgsmaalene om Lønpolitik, Overenskomstforhold, Socialforsikring og Arbejdstid; men alle disse Spørgsmaal hænger i Luften, saalænge ikke Statens og Industriens Økonomi hviler paa et fast Grundlag.

Efter en Redegørelse for de Forpligtelser, der paahviler Tyskland overfor de sejrende Magter i Verdenskrigen, og de Foranstaltninger, det tyske Rige maa tage for at undgaa et Sammenbrud, omtalte Stegerwald derefter Arbejdsløsheden.

Han udtalte, at han regnede med, at der vilde indkomme 1—1¼ Milliard Mark mindre til Arbejdsløshesdsforsikringen i 1931 end i 1929, og at det vilde være umuligt at skaffe mere, dersom ikke tysk Erhversliv opnaar gunstigere Vilkaar.

Saavel Arbejderne som Bedrifterne maa se at naa til Afklaring over Nødvendigheden af en vis Rationering af Arbejdet.

Man vil anvende alle Midler for at bringe Arbejdsløsheden ned paa det lavest mulige Omfang og maa til dette Øjemed prøve 1) hvorvidt en *Arbejdstidsforkortelse* kan gennemføres uden alt for stærk Forstyrrelse af Produktionslivet, 2) hvorvidt man kan anvende en periodisk Udveksling mellem de Beskæftigede og de Arbejdsløse, for derved at fordele Arbejdsløshedens Byrder bedst — uden at hindre Produktionen eller gøre Arbejdsløshedsforsikringens Omkostninger større, og 3) man vil oprette Folkebespisningsanstalter i de større Byer, samt prøve 4) at indføre en Naturalieforplejning.

Af de 2 Milliarder Mark, der skal anvendes til de Arbejdsløse, vil ½ Million gaa til Husleje, og 80% af de resterende 1½ Mill. vil være nødvendige til Fødevarer og Brændsel. Her springer det stærkt i Øjnene, at Forbrugerne maa betale *dobbelt saa meget* for Levnedsmidlerne, som disses Fremstillere faar derfor, og dette vil ikke kunne forsvares overfor de Arbejdsløse.

Byerne maa her træffe Forholdsregler, som kan skaffe de Arbejdsløse det til Livets Opretholdelse nødvendige til stærkt nedsatte Priser.

Selv om det ser mørkt ud, er ikke alt Haab ude. Tyskland besidder et udmærket Produktionsapparat og en højtdisciplineret Arbejderklasse, der er villig til at bringe Ofre, naar den ser, at den ikke skal bære dem alene, men at alle Befolkningslag vil tage Del i Byrderne.

Leipart takkede Stegerwald for hans modige Tale, men udtalte, at det ikke kunde være rigtigt,

at Regeringen ikke kunde følge Fagforeningernes Krav, for Eks. om en lovfæstet 40 Timersuge, og Leipart havde ventet en Tiltrædelse af dette Krav.

Efter Stegerwalds Tale aflagde *Th. Leipart* Beretning over Virksomheden.

Med Hensyn til Lønforholdene var det i 1928—29 lykkedes Landsorganisationen og dens Medlemmer i Gennemsnit at hæve Lønnen med 13%.

I 1930 havde man maatte opgive alle Fremstød og ofre alle Fordele, som ikke var nøje fastsatte i Overenskomsterne, og i 1931 havde man maattet modtage Lønreduktioner paa 6—8%.

Timelønningerne laa i Hovedsagen paa samme Standpunkt som i 1928, men Ugefortjenesten var, som Følge af at der arbejdedes paa stærkt indskrænket Arbejdstid, sunket meget betydeligt.

Saasnart Krisen satte ind, meldte Arbejdsgiverne sig med deres Angreb paa Lønnen. Deres Raab om, at det var Fagforeningernes Lønfordringer, der var Aarsag til Nødstilstandene, var løgnagtige. I Tiden fra 1925—1931 var Lønsatserne steget med 16%, medens Arbejdseffektiviteten var steget fra 25 til 30%.

Ligevægten i Samfundet forstyrredes af den synkende Købekraft, der ikke kunde holde Trit med den stadigt stigende Produktionseffektivitet.

Takket være netop Overenskomstsystemet og Fagbevægelsens Modstandskraft, var det tyske Hjemmemarked ikke saa udpint og ødelagt, som det vilde have været, hvis Arbejdsgiverne havde kunnet fastsætte Lønnen efter deres egne Ønsker.

Rigsregeringen havde stillet sig Side om Side med Arbejdsgiverne ved at gøre Lønnedsættelserne til sit Programpunkt.

Her laa Arbejderbevægelsens stærkeste Anklage mod Regeringen, fordi denne derved ensidigt og paa uretfærdig Maade havde grebet ind i Magtforholdene mellem Arbejdere og Arbejdsgivere og i Stedet for at tjene Samfundsøkonomien havde forværret Krise ganske overordentligt og forøget Arbejdsløsheden enormt. Det er kun en ringe Trøst, at vi nu kan sige, at Rigskansleren har indset sit Fejlgreb og paa Bankernes og Arbejdsgivernes Kongres indtrængende har foreholdt dem deres Ansvar paa dette Punkt.

Leipart omtalte derefter Arbejdernes Krav om Medindflydelse paa Bedrifterne. Man afviste Arbejderne overalt og lod haant om deres Indsigt i Bedrifternes og Samfundshusholdningens Tilrettelæggelse. Man mener at kunne skyde det store, arbejdende Folk tilside, naar Talen er om at forme den Økonomi, hvoraf hele det tyske Folks Ve og Vel er afhængig. Det synes, som Regeringen er besluttet paa at regere *uden,* — ja endog *imod* Arbejderbefolkningen.

Man vælter Byrden af Krisen over paa det arbejdende Folk i stedse større Omfang. Det er nok her at minde om Forringelserne af Socialforsikringsloven, Lønnedsættelserne og de uretfærdige Skattebyrder, som Nødforordningen vælter over os, for at give det rette Billede af vor Paastands Rigtighed.

Paa den anden Side ser vi direkte og indirekte Penge og Kreditsubventioner, Beskyttelsestoldforanstaltninger og lignende, komme de andre Befolkningslag til Gode, til et Beløb paa 838 Millioner, og Millionhøsten paa de overforhøjede Prisen udgør 2½ Milliarder. *Det er forbavsende, at de Arbejdsløse overfor dette bevarede deres Taalmodighed og Ro.*

I Slutningen af sin Beretning omtalte *Th. Leipart,* Arbejdsløshedsspørgsmaalet, Prisforholdene, Kvindearbejdet, Forsikringslovene, Huslejeforholdene og Kommunismen.

Om de i Forbindelse med Arbejdsløsheden staaende Forhold udtalte Leipart:

Hvorledes vil Regeringen kunne forsvare sin Handlemaade med Hensyn til Landbrugsprodukternes Priser?

Det er aabenbart for enhver, at Priserne paa Landbrugsprodukterne i Tyskland er 2—3 Gange højere end Verdensmarkedets Priser.

Tyskland kan i sin frygtelige Stilling ikke tillade sig den Luksus at holde agterudsakkende Produktions- og Afsætningsmetoder kunstigt i Live. Vi maa nødvendigvis kræve, at ingen Skat beskytter dem, der endnu lever paa deres Forfædres Fortjenester og modarbejder Tidens Fremskridt, medens der samtidig lægges Skattebyrder paa dem, der trods alle Anstrengelser intet Arbejde og intet Brød kan faa.

Riget kan ikke klare sig ud af sinFinansnød, uden samtidig at sørge for Befolkningens og de overbebyrdede Kommuners Fremtid.

Kongressen maa paa det socialpolitiske Omraade stille Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedsforsorgen i Forgrunden.

Den kommende Vinter truer med at bringe en Arbejdsløshed, endnu større end sidste Vinters. Den ulykkelige Nødforordning i Juni har bragt en vidtgaaende og ødelæggende Forringelse af Arbejdsløshedsloven. Denne Uretfærdighed kan ikke blive staaende. Vi fordrer en Arbejdsløshedsforsorg, der ikke stiller de overbebyrdede Kommuner fuldstændigt magtesløse overfor deres Opgaver.

Til en yderligere Finansiering af Arbejdsløshedsforsikringen er det nødvendigt, at ikke blot alle Arbejdere yder deres Bidrag, men ogsaa alle andre, der har Indkomster, i Særdeleshed alle med højere Indtægter og alle Embedsmænd og Funktionærer, og det er i Særdeleshed uberettiget her at lade Landbruget have en Særstilling.

Man kan heller ikke lade den Nød gaa upaatalt hen, som Arbejderungdommen befinder sig i, og man maa indføre lovfæstede Uddannelsesbestemmelser og Ferie for Ungdommen. De kvindelige Arbejdere maa beskyttes baade i Industrien og under deres Arbejde i Hjemmene som Husassistenter, og en Moderbeskyttelseslov maa indføres.

Som Forholdene er i Tyskland, er det ikke Forringelser i Sociallovgivningen, der er paa sin Plads, men Udvidelser og Forbedring. De Ideer, der laa til Grund for alle Arter af Syge-, Arbejdsløsheds-, Ulykkes- og Invalideforsikringer, var høje, etiske Værdier, som Samfundet ikke ustraffet kunde kaste Vrag paa. Ligeledes maatte Arbejderne kræve, at Gennemhullingen af Huslejelovens Beskyttelse af Lejerne standsedes, og videre Skridt i denne Retning vil støde paa Arbejderbevægelsens allerstærkeste Modstand.

Hovedledelsen anbefalede Kongressen at slutte sig til Metalarbejderforbundets foreslaaede Udtalelser om *den skarpeste Modstand mod ethvert Forsøg paa Lønreduktioner.*

(Fortsættes.)

Arbejdslønnen i Industrien m. v.

Januar Kvartal 1931.

Ligesom for tidligere Kvartaler er der for Januar Kvartal 1931 foretaget Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Beregningen m. v. skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger 1931, Nr. 17.

For de større Hovedgrupper af Arbejdere er Fortjenesten angivet i nedenstaaende Tabeller 1 og 2, af hvilke Tabel 1 er beregnet alene paa Grundlag

Tabel 1. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Antal Arbejdere pr. 31/3 1931	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal				
		Jan Kv. 1931	Okt. Kv. 1930	Juli Kv. 1930	April Kv. 1930	Jan. Kv. 1930
		Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.
København						
Faglærte Arbejdere.....	21350	173	181	177	176	171
Ufaglærte —	18507	137	143	140	140	135
Ialt Mænd...	39857	156	163	160	159	154
Kvindl. Arbejdere.....	15335	90	90	90	90	89
Samtl. Arbejdere.	55192	138	144	142	142	138
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	17475	141	146	143	142	141
Ufaglærte —	21729	121	124	122	120	119
Ialt Mænd...	39204	130	133	131	129	128
Kvindl. Arbejdere.....	7718	80	80	80	80	80
Samtl. Arbejd ere.	46922	122	125	123	122	121
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere.....	38825	159	165	161	160	158
Ufaglærte —	40236	129	132	130	128	126
Ialt Mænd...	79061	144	147	145	144	142
Kvindl. Arbejdere.....	23053	87	87	87	87	86
Samtl. Arbejdere.	102114	131	135	133	132	130

af Materiale indsamlet af Arbejdsgiverforeningen blandt dennes Medlemmer, medens Tabel 2 er beregnet paa Grundlag af dette Materiale, suppleret med Lønoplysninger, indsamlet af Det statistiske Departement hos Virksomheder, der ikke er tilknyttet Arbejdsgiverforeningen.

Den fra Oktober Kvartal 1930 til Januar Kvartal 1931 stedfundne Nedgang i Timefortjenesten er overvejende af sæsonmæssig Karakter, idet Fortjenesten i en Del Fag (Byggefagene m. v.) normalt er betydelig lavere i Januar end i Oktober Kvartal, særlig som Følge af den uregelmæssige Udbetaling af Akkordoverskud i disse Fag med ret langvarige Akkorder. Dertil kommer, at der for nogle Fag

Tabel 2. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Ant. Arb. i Jan. Kvt. 1931	Gennemsnitlig Timefortjeneste (m. Anv. af et fast Arbejdertal indenf. hvert Fag)				
		Jan. Kv. 1931	Oktbr. Kv. 1930	Juli Kv. 1930	April Kv. 1930	Jan. Kv. 1930
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Fagl. Arbejdere	22084	175	180	176	176	173
Ufagl. —	20770	140	143	141	141	136
Ialt Mænd...	42854	158	162	159	159	155
Kvindel. Arbejdere.....	13745	89	89	89	89	87
Samtl. Arbejdere	56599	142	145	143	143	140
Provinsen						
Fagl. Arbejdere	16652	141	146	143	142	139
Ufagl. —	23197	120	124	121	120	118
Ialt Mænd...	39849	129	133	130	129	127
Kvindel. Arbejdere.....	7106	78	78	78	77	76
Samtl. Arbejdere	46955	123	127	124	123	121
Hele Landet						
Fagl. Arbejdere	38736	156	161	158	157	154
Ufagl. —	43967	127	130	128	127	124
Ialt Mænd...	82703	140	144	141	141	138
Kvindel. Arbejdere.....	20851	85	85	84	84	83
Samtl. Arbejdere	103554	131	135	132	131	129

med bevægeligt Lønniveau (særlig indenfor Jern- og Metalindustrien) har fundet nogen Nedgang i Fortjenesten Sted, medens der hverken i Oktober eller Januar Kvartal skete overenskomstmæssige Lønændringer af Betydning.

Efter Udgangen af Januar Kvartal har saadanne overenskomstmæssige Lønændringer derimod fundet Sted for en Række Fag. Indenfor Jern- og Metalindustrien er Lønnen saaledes for de fleste Arbejdere nedsat med 5—8 pCt. for faglærte Arbejdere, med 5 pCt. for ufaglærte mandlige Arbejdere og med 4 pCt. for Kvinder; nogenlunde tilsvarende (dog lidt mindre) Nedsættelser har fundet Sted for en Række andre Fag, hvis Overenskomster er fornyet i 1931, bl. a. Skotøjsarbejdere, Træindustriarbejdere, Oliearbejdere, Arbejdere i Svovlsyreindustrien, Skræddere, Papirindustriarbejdere, Chokolade- og Sukkervarearbejdere samt Bogbindere og Papirvarearbejdere. For de Fag, der saaledes har faaet Lønnedsættelser, er der indført Sommerferie, hvor saadan ikke fandtes i Forvejen. For Byggearbejdere o. lign. er der ingen Lønændringer sket, idet de fleste af Overenskomsterne vedrørende disse Arbejdere først udløber i 1932.

For de enkelte Fags Vedkommende skal henvises til de for Aaret 1930 beregnede gennemsnitlige Timefortjenester, der er offentliggjort i Statistiske Efterretninger Nr. 17 1931, og de Bemærkninger, der er knyttet dertil samt ovenstaaende Bemærkninger om overenskomstmæssige Lønændringer i 1931.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Københavns Havn ved Losningen af S/S »Clara L. M. Russ«.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at forskellige Uoverensstemmelser om Betalingen for Losning af Trælast fra Damperen »Clara L. M. Russ«, havde foraarsaget Arbejdsstandsning, afholdtes den 7. August et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed og Arbejdsgiverforeningen har herefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Aarhus.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 4. Juli behandledes en Klage fra Havne-Sammenslutningen over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer i Aarhus havde standset Arbejdet ved Losning af Copra fra M/S »Sangstad« og S/S »Bengloe« og derved gennemtvunget, at Aarhus Stevedore Co. tilbagebetalte det Beløb, Compagniet paa Anfordring af Aarhus Skattefoged havde tilbageholdt for Skatterestancer, for hvilke Udpantning var foretaget i den forudgaaende Dags Arbejdsfortjeneste.

Paa Fællesmødet stillede Arbejdsgiverne Krav om, at Dansk Arbejdsmandsforbund skulde tilbagebetale det Beløb, som Stevedore Co. under Protest havde maattet betale Arbejderne for at faa Arbejdet genoptaget, men da Forbundet ikke kunde indgaa herpaa, sluttede Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen har herefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Paa samme Møde behandledes en Klage over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer havde etableret Arbejdsstandsning ved Losning af forskelligt Jern fra S/ »Johanne Elisabeth«. Der opnaaedes heller ikke for dette Spørgsmaals Vedkommende Enighed og Arbejdsgiverne forbeholdt sig deres Stilling.

Arbejdsmænd hos Murermester H. P. Nissen, Fredericia.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer, der er beskæftiget hos Murermester H. P. Nissen, Fredericia, havde iværksat Arbejdsstandsning afholdtes den 21. August et Fællesmøde, hvor der opnaaedes Enighed, idet Arbejdernes Repræsentanter erkendte, at Arbejdsstandsningen havde været i Strid med Septemberforligets Punkt 2 og til fuld Afvikling betalte et mindre Beløb til Murermester H. P. Nissen.

Arbejdsmænd hos Murermestrene Amby & Th. Laursen, Lemvig.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 21. August behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Murermestrene Amby & Th. Laursen, Lemvig, havde begaaet Brud paa den mellem Murermestrene og Arbejderne indgaaede Overenskomst om, at der skulde betales et Tillæg af 20 pCt. til Timelønnen for Ramningsarbejde.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed og Dansk Arbejdsmandsforbund forbeholdt sig herefter at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Entreprenørforeningens Medlemmer.

I Anledning af, at Entreprenørforeningen har nægtet at efterkomme en Kendelse, der den 15. Maj d. A. er afsagt vedrørende Tillæg i Provinsen for Arbejde, der ikke er givet i Akkord, og Tidspunktet for Tillægets Indtræden, afholdtes der den 14. August d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, og da der ikke der opnaaedes Enighed forbeholdt De samv. Fagforbund sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Murermestre i Jylland og Østifterne.

I Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne angaaende Forstaaelsen af Afsnit I A i den gældende Overenskomst afholdtes den 21. August et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der imidlertid ikke opnaaedes Enighed, og Forbundet har herefter forbeholdt sig sin Stilling med Hensyn til Sagens videre Behandling.

Bogbindere hos Centraltrykkeriet og Firmaet Dyva & Jeppesen.

I Anledning af, at der hos de to Firmaer, Centraltrykkeriet og Dyva & Jeppesen, var afskediget henholdsvis en kvindelig og mandlig Arbejder, uden at der var ydet de paagældende en Feriegodtgørelse, afholdtes der den 11. August et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man til Afgørelse af Spørgsmaalet enedes om, at der ydedes de paagældende henholdsvis 35 og 60 Kr.

Bogbinderforbundet hos Firmaet F. Schur & Co., Horsens.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 27. Juli forhandledes der under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne om en mellem Firmaet F. Schur & Co., Horsens, og Bogbinderforbundet verserende Uoverensstemmelse angaaende Afskedigelse af en Tillidsmand.

Imod Forbundets varslede Strejke har Arbejdsgiverne protesteret og meddelt, at de agtede at indklage Forbundet for Den faste Voldgiftsret.

Ved et Fællesmøde opnaaedes der Enighed om, at Spørgsmaalet om Tillidsmand Mortensens Afskedigelse henvistes til Afgørelse ved faglig Mægling, eventuelt Voldgift.

Den varslede Strejke aflystes.

Elektrikere hos forskellige Firmaer.

Den 20. Juli d. A. behandledes paa et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken forskellige Uoverensstemmelser paaklagede af Arbejdsgiverforeningen overfor Dansk Elektrikerforbund.

1) Vedrørende et Erstatningskrav fra Firmaet Olaf Laue, København, nægtede Forbundet principielt at anerkende dette og krævede det nærmere specificeret, medens Arbejdsgiverne forbeholdt sig at rejse Kravet for Den faste Voldgiftsret.

2) I Anledning af en foretagen Blokademeddelelse overfor Ladegaard & Co.s Filial, Brønderslev, indgik Elektrikerforbundet paa at tilbagekalde denne, medens Arbejdsgiverne forbeholdt sig eventuelt at indbringe Klage med Krav om Bod for Den faste Voldgiftsret.

3) Arbejdsgivernes Klage over en formodet Beslutning om vedtaget bestemt Antagelsesløn i København behandledes ligeledes og Forbundet erklærede, at det er overenskomststridigt ved kollektiv Beslutning at fastslaa en bestemt Antagelsesløn, idet denne, i Henhold til Overenskomsten, maa fastsættes ved Aftaler mellem de direkte interesserede Parter.

Formere hos A/S Burmeister & Wain.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 10. Juli behandledes et af Dansk Former- og Støberiarbejderforbund overfor A/S Burmeister & Wain fremsat Krav om en ny Bonusordning for Metalstøberiets Vedkommende. Sagen havde forud, men uden Resultat været behandlet ved Mægling og Timandsmøde og Forbundet havde som Følge deraf fremsendt Varsel om Arbejdsstandsning fra Lørdag den 11. Juli.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed og Strejken traadte derfor i Kraft.

Sagen blev genoptaget paa et Møde den 20. August, hvor der opnaaedes Enighed om en midlertidig Foranstaltning, indtil normale Produktionsforhold atter indtræder, at afløse Bonusordningen i Metal-, Jern- og Staalstøberiet med et Bonusafsavnstillæg til de nugældende ansatte Timelønninger af Størrelse 30 Øre pr. Mand pr. Time.

Den i Metalstøberiet verserende Strejke aflystes, hvorefter Arbejdet genoptoges.

Formere hos A/S Frederikssunds Jernstøberi og Maskinfabrik.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over at samtlige Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds Medlemmer hos A/S Frederikssund Jernstøberi og Maskinfabrik havde etableret Strejke fra Mandag den 3. til Torsdag den 6. August afholdtes den 7. August et Fællesmøde, hvor der opnaaedes Enighed om en Ordning, hvorefter Klagen bortfaldt.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne hos Firmaet G. Hemming.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund havde klaget til den faste Voldgiftsret over, at Firmaet G. Hemming havde begaaet Brud paa en indgaaet Overenskomst ved at foretage nogle Afskedigelser for at undgaa en Sommerferiebestemmelse.

Da Firmaet under Sagens Gang indmeldte sig i Guldsmedemesterforeningen, kom der den 13. Juli et Møde i Stand i Arbejdsgiverforeningen, og her ordnedes Sagen ved, at Firmaet skal betale 150 Kr. til Forbundet til fuld Afgørelse af det paaklagede Forhold. Firmaet er herefter inde under den mellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningen bestaaende Overenskomst.

Sagen for Retten toges derefter tilbage.

Kvindeligt Arbejderforbund og A/S Hellesens Enke

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. August forhandledes der under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne om en af Arbejdsgiverne fremsat Klage over en uvarslet Arbejdsstandsning hos Firmaet A/S Hellesens Enke.

Ved Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Mølleriarbejdere paa »Ota«-Møllen i Nakskov.

Da det ikke var lykkedes lokalt at opnaa Enighed om Fornyelse af Overenskomsten mellem Dansk Mølleriarbejderforbund og A/S »Ota«-Møllen, Nakskov, forhandledes Sagen paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 19. August, hvor der imidlertid heller ikke opnaaedes Enighed, og Forbundet har derefter søgt og faaet Sanktion til Strejke.

Sejlmagere hos Firmaet F. Halmø.

Paa Foranledning af Klage fra Riggernes- og Sejlmagernes Fagforening over, at der hos Sejlmagermester F. Halmø beskæftigedes en Arbejdsleder i Strid med Septemberforligets Formandsbestemmelse, afholdtes der den 13. August et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet bestred Arbejdsgiverne Fagforeningens Ret til Indblanding i det nævnte Forhold og forbeholdt sig derefter Klage til Den faste Voldgitsret.

Smede og Maskinarbejdere hos Firmaet Heinrich Roepstorff.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 11. August d. A. behandledes en Protest fra Arbejdsgiverforeningen mod Lovligheden af et Strejkevarsel fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund paa Kravet om Forhøjelse af Ugelønningerne hos Firmaet Heinrich Roepstorff.

Paa Mødet forsøgte man at naa til Enighed om de paagældende Lønninger, men uden Resultat, og Arbejdsgiverforeningen indbringer for Den faste Voldgiftsret Spørgsmaalet om de fremsendte Varslers Lovlighed, medens Strejken er udsat indtil Rettens Afgørelse foreligger.

Smede- og Maskinarbejdere hos A/S Dansk Crown Cork Fabrik.

I Anledning af en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at A/S Dansk Crown Cork Fabrik har ansat en Maskinarbejder som Arbejdsleder og krævet, at denne ikke maatte tilhøre Fagorganisationen, afholdtes den 7. August et Fællesmøde, hvor Enighed ikke opnaaedes og Forbundet har som Følge deraf forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos forskellige Firmaer indenfor Rørlæggerbranchen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 7. August behandledes forskellige Klager, dels fra Dansk Smede og Maskinarbejderforbund og dels fra Dansk Arbejdsgiverforening.

Med Hensyn til Forbundets Klager over Firmaerne Otto Plantener, Otto Sievertsen og Vilh. Jensen opnaaedes Enighed om følgende:

Hvor der for bestemte Anlægs Vedkommende maatte fremsættes Klage over, at de paagældende Arbejdere ikke har modtaget Regnskabskopi, tilsiger Arbejdsgiveren sin Medvirken til, at dette sker.

Regnskabskopi for Anlæget i I. E. Olsensgade blev samtidig af Firmaet Sievertsen overgivet Forbundet til Udlevering til de paagældende Arbejdere.

Med Hensyn til Dansk Arbejdsgiverforenings Klage over Affolkning hos Firmaet Andersen & Heegaard opnaaedes ikke Enighed og Arbejdsgiverforeningen har herefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere ved Losningen af M/S »Niedersachsen« og M/S »Thor«.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 26. August behandledes 3 Klager fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn over, at Havnearbejderne under Trusel om Arbejdsstandsning havde gennemtvunget et Krav om Tillægsbetaling ved Losning af Trælast fra M/S »Niedersachsen« og M/S »Thor« samt »Madara«.

I den Anledning krævede Arbejdsgiverne en Erstatning paa 1111 Kr. 86 Øre. Enighed herom opnaaedes ikke, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Stenindustriarbejderforbunds 20. Kongres.

I Dagene den 21.—24. Juli afholdt Dansk Stenindustriarbejderforbund sin 20. ordinære Kongres i Parkrestaurationens Selskabslokaler, Østerbrogade, København.

Som Gæster var mødt Chr. Brun, De samvirkende Fagforbund, Hj. Lundgreen, Svensk Stenindustriarbejderforbund, Vald. Nielsen, norsk Stenindustriarbejderforbund og Vald. Hansen, Stenindustriarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Forretningsfører Carl Andersen aabnede Kongressen med en Velkomsttale, hvori han omtalte Verdenskrisen og dens Indflydelse paa Erhvervslivet. Efter en særlig Velkomst til Gæsterne fik disse Ordet:

Chr. Brun bragte Kongressen De samvirkende Fagforbunds Hilsen og takkede Stenindustriarbejderforbundet for det gode loyale Samarbejde, der altid havde bestaaet mellem Forbundet og Hovedorganisationen. Kongressen skal i de kommende Dage vurdere det Arbejde, der er udført i den forløbne Periode og dernæst paa Grundlag af indvundne Erfaringer trække Hovedlinierne op for Fremtiden. For at dette kan ske paa en for Faget betryggende Maade maa Kongressen i højere Grad end tidligere have Opmærksomheden henvendt paa de internationale Foreteelser, der tvinger Arbejderne til at se og regne med, hvad der foregaar indenfor Landenes Grænser. Overenskomstsituationen i Aar var præget af Forholdene omkring os og det var Hensynet til disse, der var bestemmende for den Stilling, Arbejdernes faglige Organisationer indtog til det Mæglingsforslag, der fastsatte den Pris, der skulde betales for Freden.

Hj. Lundgren og Vald. Nielsen omtalte Forholdene i Sverrig og Norge og herunder kom Vald. Nielsen ind paa den norske Konflikt og bragte en Tak til de danske Arbejdere for den økonomiske Støtte, der var ydet de norske Arbejdere under Konflikten og som havde muliggjort det for dem at modstaa Arbejdsgivernes hensynsløse Angreb, hvis Formaal var at slaa Organistionerne ned og paaføre Arbejderne Reduktioner af kæmpemæssigt Omfang. I disse Dage er der nye Mæglingsbestræbelser i Gang, men om disse vil føre til en Afslutning af Konflikten er ikke afgjort, for Arbejdsgiverne staar stejlt paa deres Krav om generelle Lønreduktioner for alle, selv de laveste Lønsatser. Vi har søgt at faa en Ordning efter de Linier, hvorefter de danske Forhold er løst, men det er ikke hidtil lykkedes for os, og om det vil ske i denne Omgang staar hen i Uvished.

Efter at Arbejdsløshedskassens Forretningsfører Vald. Hansen havde haft Ordet og takket for Indbydelsen konstituerede Kongressen sig med Jacob Andersen, København, og A. Lundgren, Sandvig, som Dirigenter, medens Forbundssekretær Chr. Jensen, Jylland, og Ejner Brandt, København, blev valgt som Kongressens Sekretærer.

Herefter fik Forretningsføreren Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden.

Af Beretningen fremgik, at Forbundets Ledelse siden sidste Kongres havde beskæftiget sig indgaaende med Lærlingespørgsmaalet, uden at der dog ved Forhandlinger med Mestrene endnu var opnaaet nogen tilfredsstillende Ordning.

Med Hensyn til Lønbevægelsen i Perioden havde man i 1928 frigjort sig for Prisfaldet mod at afgive 4 pCt. af Lønningerne og den senere Udvikling har vist, at det var klog Politik at købe sig fri for dette. I 1929 lykkedes det at opnaa forskellige Forbedringer af Akkordsatserne og lokale Arbejdsforhold, medens Timelønningerne forblev uændrede.

Kongressen i 1928 beskæftigede sig med en Tilrettelæggelse af Forholdene for de Medlemmer, der drev kooperativ Virksomhed. En nøje Undersøgelse havde vist, at denne Opgave var for tung at løfte for Forbundet.

Man burde søge hen til, at Arbejderne selv overtog Produktionen; men man burde søge dette, uden at Forbundet blev alt for stærkt engageret.

De Fragtlempelser, som Industrien havde nydt godt af; men som Venstreregeringen havde ophæ-

vet, og som helt ophørte i 1930, har gjort Forholdene for de danske Brostenshuggere saa vanskelige, at denne Gren af Faget saa godt som helt er standset.

Der var arbejdet paa at faa Fabrikslovens Bestemmelser udvidet til at dække de Krav, Faget maatte stille; men Vejen var lang og omstændelig. Navnlig Sprængningsarbejdet paa Hammerens Stenbrud var efterhaanden blevet saa farligt, at der her maatte udarbejdes særlige Bestemmelser.

Efter en udførlig Redegørelse af indeværende Aars Overenskomstforhandlinger, som endnu ikke var afsluttede for Stenarbejderfagets Vedkommende, sluttede Forretningsføreren sin Beretning med at udtale en Tak til Afdelingerne og Hovedbestyrelsen for godt Samarbejde i den forløbne Periode.

Efter at en Række Talere havde haft Ordet og Forretningsføreren gentagende Gange havde repliceret til disse sattes Beretningen under Afstemning og godkendtes enstemmigt.

Regnskaberne.

Hovedkasserer Lauritz Hansen forelagde herefter Forbundsregnskaberne, der efter en kort Diskussion enstemmig godkendtes.

Forskellige Forslag.

Det vedtoges, at Forbundet fremtidig afholder de Udgifter, der er forbundet med de af Afdelingerne valgte Delegeredes Deltagelse i Kongresser. Med Hensyn til Kooperationen i Faget udspandt der sig en længere Diskussion, idet adskillige af Medlemmerne paa Bornholm er Ejere af smaa Stenbrud, naar de større Virksomheder foretager Afskedigelser.

Man ønskede fra disse Arbejderes Side, at Forbundet skulde sikre rimelige Priser ved Salget af denne Produktion.

Tanken om Oprettelse af en Salgs- eller Opsamlingscentral drøftedes indgaaende; men man kom til det Resultat, at Forbundet ikke kunde magte en saadan Opgave.

I Spørgsmaalet om forsvarlig Lærlingeuddannelse blev det paalagt Ledelsen at arbejde for Indførelsen af tvungne Svendeprøver under Forbundets medvirkende Kontrol.

Det paalagdes ligeledes Forbundets Ledelse at søge indledet Forhandlinger med Arbejdsgiverne tilsigtende Indførelse af en overenskomstmæssig Tillidsmandsordning.

Valg af Ledelse.

Efter at Lønninger og Diæter var fastsat foretoges Valg af Forbundets Ledelse:

Til Forretningsfører genvalgtes Carl Andersen, København. Til Hovedkasserer genvalgtes Laur. Hensen, Rønne, og som Medlemmer af Hovedbestyrelsen genvalgtes: Oscar Fælt, Allinge, Axel Petersen, København, og nyvalgtes Elof Lohberg, Jylland, Ernst Jonassen, Allinge, og Hans Svendsen, Rønne.

Til Revisorer genvalgtes Vald. Olsen og Lundgren.

Hovedbestyrelsesmedlemmerne Chr. Jensen, Jylland, og Gunnar Petersen, Allinge, ønskede ikke Genvalg.

Næste Kongres afholdes i Juli 1934 i Allinge.

Herbergering af tilrejsende Arbejdssøgende.

Kongressen bevilgede 200 Kr. til det af Københavns Fællesorganisation projekterede Herberg for tilrejsende Arbejdssøgende.

Kongressens Afslutning.

Dermed var Kongressens Dagsorden færdigbehandlet, og Gæsterne Chr. Brun, Vald. Hansen, Hj. Lundgren, Sverige, og Vald. Nielsen, Norge, tog Afsked med Kongressen i korte Taler, hvori de udtalte de bedste Ønsker for Faget i Fremtiden.

Forretningsføreren takkede Gæsterne og de afgaaende Hovedbestyrelsesmedlemmer Gunnar Petersen, Chr. Jensen og Vald. Andersen for deres Arbejde og bød de nyvalgte Hovedbestyrelsesmedlemmer Velkommen samt udtalte en Tak til den socialdemokratiske Presse for dens Varetagelse af Fagets Interesser og sluttede Kongressen med et kraftigt besvaret Leve for »Dansk Stenindustriarbejderforbund«.

Hvad koster mest?

Politikere og Socialøkonomer er enige om, at det bliver en skrap Vinter. Vi har Krise herhjemme, Arbejdsløshed, faldende Priser o. s. v., men det er meget værre ude i den store Verden.

Mr. Lochner, en af de amerikanske Pressemænd, som hvert Kvartal flyver Verden rundt og kabler Situationsmeldinger til et Par Tusinde amerikanske Blade, sagde fornylig til den københavnske Presse, at det var hans bestemte Indtryk, *at Danmark var det Land, som mærkede mindst til Krisen.* Vi lægger ikke alt for stor Vægt paa den Slags Udtalelser, men der er en Kerne af Sandhed deri.

Se til Udlandet — se Tyskland — England — Norge, se hvorsomhelst, og ingen kan bestride, at vor Stilling er gunstig. Der er flere Aarsager hertil, men en af de væsentligste er vore stærke faglige og politiske Organisationer.

Gode Organisationer, stærke Organisationer, er det eneste sikre Bolværk mod Anslag.

Gode Kollega! Maaske vil du synes, at alt dette er Selvfølgeligheder. Hvis det er Tilfældet, vil jeg gerne stille dig et Samvittighedsspørgsmaal: Gør du, hvad du kan, for at styrke dette Bolværk? Med andre Ord: Er du ogsaa Medlem af din *politiske* Organisation?

Hører du til den store graa, indifferente Skare, der nok har en Mening, men aldrig fremsætter den paa det rigtige Sted, eller er du en af de solide Sten i Bolværket?

Jeg beder dig overveje Spørsgmaalet og tage Stilling til det.

Er du ikke Medlem af din socialdemokratiske Forening, bør du snarest blive det.

Forholdene overalt i Udlandet viser, at det baade for den enkelte og klassemæssigt koster mest at undlade det.

Drejerforbundets 12. Kongres.

I »Folkets Hus«, Jagtvej, samledes Søndag den 23. August Drejerforbundets Kongres.

Kongressens Aabning.

Forbundets Forretningsfører, *M. Arnsfelt,* aabnede Kongressen med paa Forretningsudvalgets Vegne at byde Afdelingernes Repræsentanter Velkommen og med en særlig Velkomsthilsen til de to Gæster, Sekretær *Knud V. Jensen,* De samvirkende Fagforbund og Forretningsfører *Martin Petersen,* Træarbejdersekretariatet.

Knud V. Jensen takkede paa De samvirkende Fagforbunds Vegne for Indbydelsen og paapegede Nødvendigheden af, at vi i hele vor Virksomhed altid havde Overblik over Situationen.

Saaledes har vi ogsaa først det rigtige Billede af den faglige Situation vi har gennemlevet i Aar, naar vi ser den paa Baggrund af Situationerne i 1921, 1922, 1925, de smaa Fremstød indtil 1930 og det der naaedes særligt for Forbedring af de daarligst lønnede i 1930.

Endvidere maa Situationen altid bedømmes paa Grundlag af Forholdene ude omkring i Verden. Vi har ikke mindst Anledning til at betragte Forholdene i Norge.

Udtalte Ønsket om, at Kongressen maatte udvise det fornødne Overblik, nøgternt vurdere den foreliggende Situation og veloverveje sine Beslutninger.

Martin Petersen bragte en Hilsen fra de øvrige Træarbejdere her i Landet og i Skandinavien, hvor vi jo nu i Sammenslutningen har Arbejderne fra Skovningen, Flaadningen, Bearbejdelsen og til den fineste Forædling.

Vi takker Drejerforbundet for, at det altid kammeratligt har villet være med i dette Samarbejde.

Videre ud rækker vort Samarbejde til Træarbejderne i de forskellige Lande til en Sammenslutning paa over en Million Medlemmer.

Taleren omtalte det kulturelle Arbejde, der laa i de faglige Organisationer, og paaviste, at den stærkeste Drivkraft er vor Solidaritetsfølelse. Sluttede med at ønske Held og Lykke med Kongressens Arbejde.

Forretningsføreren takkede de to Gæster for deres gode Ønsker for Kongressen og udtalte, at man altid i Samarbejdet kan regne med Drejerforbundet.

Til Mandatudvalg valgtes *Jensen-Petersen,* Horsens, *H. Hansen,* Odense, og *M. Jørgensen,* København.

Til Dirigenter valgtes: *Brixen,* Randers, og *Bardal,* Odense.

Til Protokolfører: *Randsø,* Odense.

Beretningen.

Før man gik over til selve Beretningen mindedes *Forretningsføreren* den afdøde *K. Jansen,* der var med da Forbundet stiftedes og som gennem en Aarrække var Medlem af Hovedbestyrelsen.

Forretningsføreren aflagde derpaa Beretning om Virksomheden i de 5 Aar siden 1926 og gennemgik her særlig den Lønbevægelse, der er foregaaet. Han dvælede særligt ved Forhandlingerne i 1930—31.

Derpaa kom Taleren særligt ind paa Situationen i 1931. Priserne var fastlagt ved Overenskomsten i 1930, men efter den skulde der nu optages Forhandlinger om en almindelig rent teknisk Revision. Men da disse den 26. Februar skulde føres, fremsatte Mestrene Krav om, at Minimallønnen nedsattes fra 1 Kr. 5 Øre til 1 Kr. og alle personlige Timelønninger med 5 Øre pr. Time. Fradrag i Akkordpriskuranter ændres fra 12 til 20 pCt. og paa Værkstedsakkorder fradrages 10 pCt. Forbundet kunde ikke gaa ind paa Forhandling herom og regnede med, at Overenskomsten løb videre til 1932, men da Mestrene fastholdt deres Krav, indklagede Forbundet dem for Den faste Voldgiftsret, der kom til det Resultat, at Opsigelsen maatte anses for gyldig. Der forhandledes da atter forgæves, hvorpaa Sagen gik til Forligsmanden. Forbundet blev her klar over, at Feriespørgsmaalet ikke kunde blive løst i denne Omgang og at Forligsmandens Mæglingsforslag sandsynligvis vilde indeholde Lønnedsættelser. For at undgaa dette, henstillede Hovedbestyrelsen til Forligsmanden ikke at stille Mæglingsforslag, og denne Henstilling fulgte Forligsmanden, hvorefter man fornyede den bestaaende Overenskomst til 1. April 1932.

Forretningsføreren kom derefter ind paa de forskellige Forhandlinger angaaende Uoverensstemmelser og refererede Resultaterne deraf.

Endelig omtalte han forskellige Forhold, saaledes Huslejehjælpen, der trods Nedsættelsen i 1926 paa 20 pCt. havde givet et Underskud paa 37,372 Kr., da Hovedbestyrelsen vedtog at ophæve den fra 1. Oktober 1927.

Forretningsudvalget har tiltraadt de af den internationale Kongres i Heidelberg vedtagne Regler om gensidig Hjælp under Konflikter i Skandinavien.

Hovedbestyrelsen har holdt 5 Møder, Forretningsudvalget 43 Møder, og har behandlet 230 Sager.

I Diskussionen om Beretningen deltog: M. Kjeldsen-Svendsen, Aarhus, Pultz, Viborg, Brixen, Randers, Jørgensen, København, og Forretningsføreren.

Derefter godkendtes Beretningen med alle Stemmer mod 1.

Regnskabet.

Forretningsføreren aflagde derefter Beretning om Regnskabet fra 1. April 1926 til 31. Marts 1931, der balancerer med 298,316 Kr. Forbundet har haft en Indtægt paa 93,564 Kr. og Arbejdsløshedskassen 139,637 Kr. Udgifterne i Forbundet har været 93,031 Kr. og i Arbejdsløshedskassen 155,958 Kr. Forbundet har nu en Beholdning paa 29,221 Kr. og Arbejdsløshedskassen 20,104 Kr.

Regnskabet godkendtes eenstemmigt.

Lovændringer.

Et Forslag fra Odense gik ud paa, at Arbejdsløse skal være kontingentfri ogsaa naar de oppebærer Understøttelse, og et Forslag fra Horsens gik ud paa, at de er kontingentfri til Forbundet, medens Afdelingerne betaler Kontingentet til Arbejdsløshedskassen.

Hovedbestyrelsen har fraraadet begge Forslag det første med 5 Stemmer mod 2, det sidste enstemmigt af Hensyn til, at det maatte medføre Kontingentforhøjelser.

Forslagene anbefaledes af flere Delegerede, medens Forretningsføreren gjorde gældende, at man kun kunde vedtage dem, naar der til Dækning deraf blev vedtaget Kontingentforhøjelse. Andre Delegerede kunde kun gaa med dertil, hvis man kunde undgaa Forhøjelsen.

Odense-Forslaget forkastedes med 12 Stemmer mod 5, og Horsens-Forslaget med 12 Stemmer mod 7.

Derimod besluttedes det, paa Forslag fra Odense Afdeling, at der ved Generalforsamlinger er Stemmepligt og en Tilføjelse om en Bøde paa 5 Kr. for Undladelse af at afgive Stemme.

Forretningsføreren gennemgik derpaa Forbundets Love med de Ændringer, Hovedbestyrelsen har foreslaaet. Her kan nævnes: Gennemførelse af en lovfæstet 7 Timers Arbejdsdag, Gennemførelse af Ferie med fuld Løn, Fritagelse for Kontingent for Medlemmer, der er 55 Aar og har 25 Aars uafbrudt Medlemsskab. Bestemmelse om Bøder, Eksklussion og Betaling af Restancer for udslettede Medlemmer. Hovedbestyrelsen bemyndiges til at træffe Bestemmelse om Arbejdsstandsning.

Alle disse Ændringer blev vedtaget.

Et Forslag fra Horsens, om at Forretningsføreren besøger samtlige Afdelinger en Gang aarlig, anbefaledes af Hovedbestyrelsen, bl. a. under Hensyn til at Arbejds-Direktoratet ønsker Regnskabseftersyn i Afdelingerne en Gang om Aaret, og dette vedtoges med 20 Stemmer mod 1.

Et Forslag om Oprettelse af en Begravelseskasse, stillet af Horsens Afdeling, blev efter en indgaaende Debat forkastet.

Forslag om Indførelse af ensartede Love i alle Afdelinger blev vedtaget, og samtidig vedtog man de paagældende Afdelingslove.

Valg.

Forretningsfører *M. Arnsfelt* genvalgtes med Akklamation.

Til Forretningsudvalget genvalgtes *M. Jørgensen* og nyvalgtes *Leisvig*.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes *Randsø*, Odense, *Kerff*, Viborg, *Brixen*, Randers, og *Bardal*, Odense.

Suppleanter: *Skivesen*, Odense, *Christensen*, Aalborg, og *Petersen*, Lillerød.

Til Revisorer valgtes *Brinch* og *Jensen*.

Arbejdsløshedskassens Virksomhed.

Forretningsføreren afgav først Beretning om Virksomheden i de forløbne 5 Aar, i hvilke Arbejdsmulighederne til Tider har været smaa, men dog forholdsvis gode i Fjor fra April til December, hvad der havde til Følge, at man kunde klare sig med 21,842 Kr. i udbetalt Arbejdsløshedsunderstøttelse i sidste Regnskabsaar. Ialt er i de 5 Aar udbetalt 129,396 Kr. i Arbejdsløshedsunderstøttelse. Man har maattet forhøje Kontingentet til Arbejdsløshedskassen, saaledes at det nu er 1 Kr. 65 Øre om Ugen; men tiltrods herfor er Kassens Beholdning gaaet ned til 20,104 Kr. Nu er Beskæftigelsesmulighederne yderst ringe, og kommende Aars Arbejdsløshed vil sikkert stille store Krav til Kassens Ydeevne. Forhaabentlig vil det dog lykkes at komme igennem uden Kontingentforhøjelse.

Beretningen godkendtes uden Diskussion og ligeledes godkendtes Regnskabet.

Til Ledelse valgtes de samme Tillidsmænd, som er valgt i Forbundet.

Efter at det var besluttet at holde næste Kongres i København 1936, var Kongressens Arbejde tilendebragt.

Afslutningen.

En Hædersgave til Arnsfelt.

Martin Petersen udtalte sin Tak til Kongressen. Man har her mødt den Organisationskultur, der særkender Tillidsmandsforsamlingerne herhjemme og mindede om den Stilling dette Forbund indtog i den danske, den skandinaviske og den internationale Fremmarch af Træarbejdere. Alle havde været enige om det store Maal og om, at man var inde paa det rette Spor.

Knud V. Jensen paapegede den Betydning det har, at Arbejderne viser den rette Solidaritetsfølelse, saaledes som det ogsaa er lagt for Dagen her paa Kongressen. Han udtalte Haabet om, at de tagne Beslutninger vilde bidrage til at Forbundet gaar en lys Fremtid i Møde.

Arnsfelt understregede i sit Svar til de to Talere, at man var taknemlig for de alvorlige Ord, de havde udtalt. Vort Arbejde er bitter Alvor og vi maa arbejde i Samklang med vore Broderorganisationer her og ud over Landets Grænser. Taleren rettede en personlig Tak til forskellige af sine Medarbejdere.

M. Jørgensen, Medlem af Hovedbestyrelsen, overrakte derpaa med nogle personligt prægede Ord Forretningsfører Arnsfelt et Guldur med Kæde. I Kapslen var indgraveret: »Med Tak for 25 Aars maalbevidst Arbejde for Drejerforbundet«.

Arnsfelt takkede bevæget for den store Opmærksomhed, hvorefter Kongressen sluttede med et Leve for Drejerforbundet i Danmark.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1457.

Havnearbejdere ved Losning af M/S »Romeo«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Marts 1931 i Sag Nr. 1457: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og dennes Medlem Stevedor Holger Jørgensen mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fællesforbund.

Den 9. Februar d. A. paabegyndte M/S Romeo Losningen af et Parti Trælast til »Københavns ny Tømmerhandel«. Medens Skibet selv udførte det indenbords Arbejde, var Losningen i Land overdraget til Stevedor Holger Jørgensen, der er Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, og som efter Aftale med Arbejderne mønstrede 16 Mand til Arbejdets Udførsel. Dækslasten lossedes med 2 Gæng, men allerede inden

den var udlosset, havde Skibets Kaptajn meddelt Ladningsmodtageren, at han vilde udlosse Rumlasten med kun 1 Gæng. Ladningsmodtageren tog heraf Anledning til i en Skrivelse af 12. Februar at meddele Kaptajnen, at en saadan Ændring ved Arbejdsforholdene absolut vilde nødvendiggøre Afmønstring af en Del af Mandskabet i Land, hvilket atter uvægerligt vilde give Anledning til Vanskeligheder med Mandskabet og mulige Tab, for hvilke man maatte gøre Kaptajnen ansvarlig.

Kaptajnen blev imidlertid staaende ved sin Beslutning.

Efter at Dækslasten var færdig udlosset, vilde Holger Jørgensen afmønstre Halvdelen af Mandskabet i Land og gøre Afregning om Udlosningen af Dækslasten, men Arbejderne nægtede nu at fortsætte med Losningen af Rumlasten, naar en Del af Mandskabet skulde afmønstres. Efter at Holger Jørgensen havde nægtet at efterkomme et af Arbejderne fremsat Krav om Betaling af de i Overenskomsten fastsatte a conto Beløb til hele det oprindelige Arbejdsforhold, som nu forlangte at fortsætte med Udlosningen af Rumlasten, standsede Arbejderne Losningen fra den 13. Februar ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Standsningen blev paaklaget til Havnearbejdernes Fællesforbund, men denne Henvendelse førte ikke til noget Resultat, og først ved et Møde mellem Hovedorganisationerne den 17. Februar lykkedes det at faa Arbejdet genoptaget fra den 18. Februar at regne, mod at Arbejdsgiverne frafaldt den delvise Afmønstring, udbetalte hver af de ved Standsningen beskæftigede 15 Mand à conto 10 Kr., forinden Arbejdet genoptoges, og — under Forbehold af Tilbagesøgning — betalte til Havnearbejdernes Fællesforbund et Beløb af 542 Kr. 40 Øre, der blev forlangt som »Ventepenge«.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og Stevedor Holger Jørgensen indklaget de samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Havnearbejdernes Fællesforbund med Paastand om, at den iværksatte Arbejdsstandsning kendes ulovlig,og at Havnearbejdernes Fællesforbund tilpligtes at tilbagebetale de ovennævnte Kr. 542,40 samt idømmes en Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse og paaberaaber sig til Støtte herfor dels, at Arbejdsgivernes Vægring ved at præstere à conto Udbetalingen er en overenskomststridig Betalingsstandsning, dels, at den af Arbejdsgiverne forlangte Afmønstring ikke var nødvendiggjort af Forholdene og derhos har været i Strid med den faglige Overenskomst eller dens Forudsætninger.

I sidstnævnte Henseende er det under Sagen oplyst, at det ved en i Maj 1927 afsagt faglig Voldgiftskendelse er fastslaaet, at delvis Afmønstring under paabegyndt, men endnu ikke fuldført Losning ikke var i Strid med den da gældende Overenskomst. Under Overenskomstforhandlingerne i Marts 1930 søgte Arbejderne at faa gennemført et Krav om, at Afmønstring under paabegyndt Losning ikke maatte finde Sted, men det lykkedes dem ikke at faa indført en Bestemmelse herom i Overenskomsten. Derimod er der i Sommeren 1930 angaaende Mønstringsforholdene ved Trælastlosning truffet visse Aftaler dels i en Brevveksling mellem Forbundet og Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn, dels ved et mellem Parterne afholdt Møde, af hvilke Indklagede har fremlagt et Referat her under Sagen. De Indklagede hævder, som Forstaaelse af disse Aftaler, at det paa bindende Maade er fastslaaet, at delvis Afmønstring under Udlosning ikke maa finde Sted, en Opfattelse, som Klagerne imidlertid bestrider.

Som Sagen foreligger oplyst for Retten, findes det ikke godtgjort, at Arbejdsgiverne ved de stedfundne Aftaler om Mønstringsforholdene har opgivet deres Ret til, naar Omstændighederne gør det paakrævet, at foretage delvis Afmønstring, og der maa derfor ved Sagens Paadømmelse gaas ud fra, at Arbejdsgiverne ikke paa dette Punkt har handlet i Strid med Overenskomsten. Men naar den forlangte Afmønstring saaledes har været lovlig, har Arbejdsgiverne ogsaa været berettigede til at vægre sig mod at præstere den af Arbejderne forlangte à conto Udbetaling til hele Arbejderholdet, ligesom det følger af det anførte, at Arbejderne har været uberettiget til at stille Krav om Ventepenge, et Krav som det iøvrigt under alle Omstændigheder vilde være ulovligt at søge gennemført ved Trusel om Arbejdsstandsning.

Det maa heraf statueres, at den iværksatte Arbejdsstandsning har været ulovlig. Havnearbejdernes Fællesforbund vil som Følge heraf have at tilbagebetale de som Ventepenge modtagne Kr. 542,40, hvorhos Forbundet findes at burde udrede en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod paa 600 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Havnearbejdernes Fællesforbund bør til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn tilbagebetale det ovenanførte Beløb paa 542 Kr. 40 Øre samt til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod paa 600 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1459.

Telefonarbejdere hos Lolland-Falsters Telefon-Aktieselskab.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. April 1931 i Sag Nr. 1459: Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening for De samvirkende Telefonselskaber og disse igen for Lolland-Falsters Telefon-Aktieselskab.

Imellem De samvirkende Telefonselskaber og Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark førtes i Foraaret 1930 en lang Række Forhandlinger om nye Overenskomster, og da Enighed ikke kunde opnaas, fremsendte Centralorganisationen Strejkevarsel for nogle af dens Afdelinger, hvilket af Arbejdsgiverforeningen blev besvaret med Lockoutvarsel for samtlige Centralorganisationens Medlemmer.

Imidlertid greb Statens Forligsmand ind og stillede den 13. Aug. 1930 et Mæglingsforslag, som efter at have været forelagt Centralorganisationen og de paagældende Telefon-Aktieselskaber den 26. s. M. blev antaget af Parterne.

Mæglingsforslagets Indledning er saalydende:

»Samtlige Overenskomster mellem De samvirkende Telefonselskaber og Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark forlænges med følgende Ændringer og Tilføjelser:«

Derefter følger en Række Bestemmelser om forskellige Tillæg m. m., hvorefter det hedder:

»8. Samtlige Overenskomster er gældende, indtil de med 1 Maaneds Varsel opsiges af en af Parterne. Dog kan de tidligst opsiges til 1. Marts 1931. Den nugældende Bestemmelse om, at Opsigelse af en af Overenskomsterne giver Modparten Ret til inden 8 Dage at opsige samtlige andre Overenskomster, forbliver bestaaende.

Naar nærværende Overenskomst er opsagt, kan der, men tidligst fra den Dato, hvor den er udløbet, fra den 1. i en Maaned iværksættes Strejke eller Lockout (derunder Blokade og Boykot) med et Varsel af 14 Dage. Er Varsel om Arbejdsstandsning afgivet, har den modstaaende Organisation Ret til inden Udløbet af 3 Dage at varsle Arbejdsstandsning fra samme Dag, førstnævnte Arbejdsstandsning skal træde i Kraft.

Der nedsættes inden 1. Oktober et Fællesudvalg til Gennemgang og Drøftelse af Overenskomsternes almindelige Bestemmelser.

De varslede Strejker og Lockouter bortfalder.«

Der optoges herefter Forhandling i et Fællesudvalg bestaaende af 7 Repræsentanter paa hver Side, deriblandt ogsaa en Repræsentant for Lolland-Falsters Telefon Aktieselskab, for at faa Forligsmandens Forslag indarbejdet i Overenskomstens forskellige Afdelinger, saaledes at de enkelte Paragrafer blev i Overensstemmelse med Mæglingsforslaget.

Fællesudvalget gennemgik Afdeling 1's Overenskomst og naaede den 17. Oktober 1930 til Enighed om de forskellige Paragrafers Ordlyd.

I Protokollen over de førte Forhandlinger hedder det med Hensyn til § 145:

»Paragrafen udgaar og erstattes med følgende:

§ 1 4 5. Denne Overenskomst er udarbejdet paa Grundlag af de gældende Overenskomster med tilhørende særlige Aftaler og Nævnskendelser samt det den 26. August 1930 vedtagne Forligsforslag og er gældende, indtil den opsiges med en Maaneds Varsel af Københavns Telefon Aktieselskab eller Centralorganisationens Afdeling 1 til Udgangen af en Maaned. Dog kan den tidligst opsiges til 1. Marts 1931 og saaledes, at hvis en anden Organisation under Centralorganisationen, bestaaende af Tjenestemænd ved Københavns Telefon Aktieselskab, opsiger sin Overenskomst med Selskabet, har Selskabet Ret til inden 8 Dage efter en saadan Opsigelse at opsige sin Overenskomst med Afdeling 1. Ligeledes har Afdeling 1 Ret til paa tilsvarende Maade at opsige sin Overenskomst, hvis Selskabet opsiger sine Overenskomster med en anden Afdeling under Centralorganisationen, bestaaende af Tjenestemænd ved Selskabet. Naar nærværende Overenskomst er opsagt, kan der, men tidligst fra den Dato, hvor den er udløbet, fra den 1. i en Maaned iværksættes Strejke eller Lockout (derunder Blokade og Boykot) med et Varsel af 14 Dage. Er Varslet om Arbejdsstandsning afgivet, har den modstaaende Organisation Ret til inden Udløbet af 3 Dage at varsle Arbejdsstandsning fra samme Dag, førstnævnte Arbejdsstandsning skal træde i Kraft.«

Til Slutning er endvidere tilføjet:

»Endvidere vedtoges, at tilsvarende Rettelser som de ovenstaaende skal indføres i alle de øvrige gældende Overenskomster. De enkelte Selskaber er anmodet om at udarbejde Udkast til Rettelser i de enkelte Overenskomster og snarest indsende disse til et Redaktionsudvalg, der gennemgaar Forslagene og forelægger dem for Fællesudvalget, der har den endelige Afgørelse.«

Redaktionsudvalget gennemgik derefter de forskellige andre Afdelingers Overenskomster, deriblandt ogsaa Afdeling 16's Overenskomst, der angaar Centralbestyrere ved Lolland-Falsters Telefon Aktieselskab, og i hvilken den eneste Forandring var, at Opsigelsesbestemmelsen blev ændret i Overensstemmelse med den ovenfor citerede § 145 i Afdeling 1's Overenskomst.

Redaktionsudvalgets Forslag forelagdes derefter for Fællesudvalget paa et Møde den 31. Oktbr. 1930, hvor man imidlertid blev opmærksom paa, at Overenskomsterne for Afdeling 16 (Centralbestyrere ved Lolland-Falsters Telefon Aktieselskab) og for en fynsk Afdeling, i Modsætning til Overenskomsterne for de øvrige 21 Afdelinger, stadig var løbende og først kunde opsiges til 1. April 1931.

I Protokollen over Forhandlingsmødet den 31. Oktbr. 1930 i Fællesudvalget hedder det herom følgende:

»Parterne er enige om udtrykkelig at fremhæve, at det kun er Forligsmandens Forslag, der er indarbejdet, og at den skete Redaktion saaledes ikke paavirker de Overenskomster og Aftaler, som er truffet efter at de paagældende Overenskomster og Reglementer sidst er blevet optrykt.

Selskabernes Repræsentanter erklærede, at de, da Forligsmandens Forslag efter deres Opfattelse ikke omfatter Afdeling 16 (Bilag 12), ikke mente at kunne tiltræde, at der foretages Ændringer i denne ikke opsagte Overenskomst.

Centralorganisationens Repræsentanter fastholdt, at saavel Forligsmandens Forslag som Protokol af 17. Oktober 1930 gav Hjemmel for,

at de Ændringer, der var en Følge af Forligsforslaget, skulde indføres i samtlige Overenskomster uden Undtagelse, altsaa ogsaa i Overenskomsten med Afdeling 16.

Da Selskabernes Repræsentanter ikke kunde tiltræde denne Betragtning, opnaaedes ikke Enighed paa dette Punkt.«

For at faa Spørgsmaalet afgjort enedes Parterne den 5. Decbr. 1930 om at forespørge Forligsmanden, om Mæglingsforslaget skulde forstaas saaledes, at dets Opsigelsesbestemmelse ogsaa skulde indarbejdes i den løbende Overenskomst for Centralorganisationens Afdeling 16, men da Forligsmanden ved et den 11. Decbr. afholdt Møde erklærede, at han ikke ønskede at træffe nogen Afgørelse i Sagen, har Centralorganisationen under denne Sag indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for De samvirkende Telefonselskaber og disse igen for Lolland-Falsters Telefon Aktieselskab og paastaaet, at det ved Kendelse fastslaas, at Lolland-Falsters Telefon Aktieselskab er pligtig til i Centralorganisationens Afdeling 16's Overenskomst at indføre en Opsigelsesbestemmelse, der svarer til den ovenciterede § 145 i Organisationens Afdeling 1's Overenskomst.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse.

Til Brug for Retten har Statens Forligsmand i en skriftlig Erklæring udtalt, at han ved Sagens Behandling kun kunde faa det Indtryk, at der ingen uopsagte Overenskomster var, og at der sluttedes om alle Overenskomster.

Til Støtte for sin Paastand har Centralorganisationen anført, at den efter at Den faste Voldgiftsret ved Kendelse af 1. April 1930 i Sag Nr. 1346 havde fastslaaet, at et Strejkevarsel paa 14 Dage, efter at de vedkommende Overenskomster var opsagte, var ulovligt, ved Overenskomstforhandlinger i 1930 krævede dette Varsel indført i samtlige Overenskomster. Centralorganisationen var saavel under Forhandlingerne med De samvirkende Telefonselskaber som ved Forhandlingerne med Forligsmanden klar over, at to af dens Overenskomster endnu var løbende, men gjorde ikke ved Forhandlingerne udtrykkelig opmærksom derpaa, da det efter deres Formening maatte være klart for Modparten, at Centralorganisationen krævede samme Opsigelsesregler og Strejkeregler indført i alle Overenskomsterne, hvad enten de var opsagte eller endnu løbende. Indledningen til Forligsmandens Mæglingsforslag giver ogsaa Udtryk herfor, jfr. Ordene »Samtlige Overenskomster«, ligesom ogsaa Slutningsbemærkningen i Protokollen af 17. Oktbr. 1930, hvorefter det vedtoges, at tilsvarende Rettelser skulde indføres i alle øvrige gældende Overenskomster, klart viser, at begge Parter har været enige om, at Forligsmandens Mæglingsforslag skulde gælde for samtlige Overenskomsters Vedkommende. Lolland-Falsters Telefon Aktieselskab, der var repræsenteret i det Fællesudvalg, der skulde indarbejde Mæglingsforslaget i de enkelte Afdelingers Overenskomst, maatte ogsaa være klar over, at Overenskomsten for Afdeling 16 ikke var opsagt, men har dog været med til Vedtagelsen af 17. Oktbr.

Herimod anfører de Indklagede, at det vel er rigtigt, at Repræsentanten for Lolland-Falsters Telefon Aktieselskab maatte vide, hvis Spørgsmaalet var bragt frem, at Overenskomsten med Afdeling 16 endnu var løbende, men at Spørgsmaalet slet ikke laa for, idet han slet ikke tænkte derover. Ved Forhandlingerne for Forligsmanden og ved Lolland-Falsters Telefon Aktieselskabs og senere ved De samvirkende Telefonselskabers Tiltrædelse af Forligsmandens Mæglingsforslag gik man ud fra som en selvfølgelig Forudsætning, at det, hvorom der var Forhandling, og det, som Forligsmandens Mæglingsforslag drejede sig om, alene var de opsagte Overenskomster. Derfor tog man ikke Forbehold for Afdeling 16's Vedkommende, idet der ikke kunde være Tale om at forandre en løbende Overenskomst, medmindre det udtrykkeligt var bragt paa Bane af Modparten under Forhandlingerne og de Indklagede havde haft Lejlighed til udtrykkelig at udtale sig om et saa ekstraordinært Skridt. Vedtagelsen af 17. Oktbr. 1930 er uden særlig Betydning, da Parterne paa Mødet den 31. Oktbr. var enige om udtrykkelig at fremhæve, at det kun var Forligsmandens Forslag, der var indarbejdet.

Retten finder at maatte give de Indklagede Medhold. Da Forligsmanden ikke er gjort bekendt med, at der var løbende Overenskomster, kan hans Mæglingsforslag, trods de anvendte Ord, kun have Hensyn til de da opsagte Overenskomster. I den senere Tiltrædelse af Forligsmandens Mæglingsforslag og i Vedtagelsen den 17. Oktbr. kan ikke indlægges mere, end at Lolland-Falsters Telefon Aktieselskab tiltraadte Mæglingsforslaget og vilde være medvirkende ved dets nærmere Udarbejdelse i det Omfang, hvori det var stillet. Vilde Centralorganisationen søge Forslaget gennemført ogsaa for løbende Overenskomster, maatte denne have bragt Spørgsmaalet frem til udtrykkelig Forhandling, saa at ogsaa den anden Part var blevet opmærksom paa, at der ønskedes en Udvidelse af Forligsmandens Forslag til ogsaa at gælde løbende Overenskomster. Herefter vil de Indklagede være at frifinde. Sagens Omkostninger findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for De samvirkende Telefon Aktieselskaber, bør for Tiltale af Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger udredes med 150 Kr. af hver af Parterne.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 6 * KØBENHAVN DEN 1. OKTOBER 1931 * 28. AARGANG

Den tyske Landsorganisations Kongres i Frankfurt am Main.

II.

Diskussionen paa Kongressen formede sig efter Formandens Beretning og som Følge af Rigsarbejdsminister Stegerwalds Tale som en socialpolitisk Debat. Det regnede med Angreb paa Regeringens Arbejde.

Landarbejderforbundets Form., *Georg Schmidt,* kritiserede kraftigt Landbrugspolitiken, der gav Landbrugerne Kredit paa Kredit, Understøttelse paa Understøttelse, Moratorier og Beskyttelsestold.

Paa Arbejderne virkede denne Politik oprørende, fordi ingen Lempelser tilfaldt dem, men kun Byrder og Savn. Det samme Landbrug kendte ikke til Blødsødenhed overfor sine Arbejdere, som de rigoristisk og ubarmhjertigt udsugede.

Teichgraber, Dresdens Metalarbejdere, takkede Leipart for dennes kraftige Afsløring af Regeringens Undladelsessynder. — Rigsarbejdsministeren havde selv udtalt, at Arbejderne var saa haardt spændt for med Bidrag til Socialforsorgen, at de ikke mere kunde bære Lønnedskæringer.

Schaum, Berlins Fællesorganisation, belyste Nødforordningen, der havde ramt alle kommunalt ansatte uhyggeligt haardt og sat overenskomstmæssige Rettigheder ud af Kraft. Man stillede Tjenestemændene i en Undtagelsesstilling. Han opfordrede Hovedledelsen til, om fornødent, at gaa i aaben Kamp mod Regeringen for at bringe den til at ophæve Nødforordningens Uretfærdighed mod det arbejdende Folk.

Fru *Niewiera,* Textilarbejderne, kritiserede skarpt den uretfærdige Behandling, som gifte Kvinder var Genstand for i Arbejdsløshedslovgivningen. Denne Lov syntes at opfatte Kvinderne, som om det var for deres Fornøjelsees Skyld, de tog Arbejde i Industrien og ikke, fordi den bitre Nød tvang dem dertil.

Thomas, Tysk Bygningsarbejderforbund, angreb Regeringen for dens Stilling til Byggearbejderne som Sæsonarbejdere. Han udtalte, at Stegerwald ikke maatte vente, at man her paa Kongressen vilde binde ham en Laurbærkrans, efter at Regeringen havde budt Arbejderne en aaben Udfordring. Rigsarbejdsministeren havde sagt nogle smukke Ord om, at han ikke tænkte paa flere Lønnedskæringer; men Arbejderne manglede Troen paa hans Ord, og Ministeriets Holdning aabenbarede, at man stadig holdt en Dør aaben for Reduktioner.

I de Forhold, hvorunder Riget befandt sig, trængtes til klare Linier i Politik. Det gik ikke an, at den ene Minister dikterede Lønnedsættelser, medens den anden samtidigt forhøjede Priserne paa Levnedsmidlerne.

Scheffel, Jernbaneforbundet, krævede, at Stegerwald satte mere Energi ind paa en Forkortelse af Arbejdstiden, der endnu i Dag var 54 Timer ved Rigsbanerne. Han glædede sig over at høre Kampens Toner fra Hovedledelsen. Arbejderne tænkte ikke paa at hænge med Hovedet, men paa at kæmpe, og kun den kan kæmpe, der tror paa sig selv.

Husemann skildrede den frygtelige Nød blandt Bjergarbejderne, og

Fru *Hanna* erindrede om Natarbejdets og Hjemmearbejdets Ødelæggelse af de kvindelige Arbejdere samt om de uhyre lange Arbejdsdage, visse Hjemmeindustrier tvang deres Arbejdere til.

Fru *Gladosch,* Berlin, talte om Arbejderkvindernes Krav til Samfundet, og

Wagner, Solingen, gjorde Rede for Stillingen blandt Hjemmearbejderne i Solingen, hvis Vej markeredes af Strømme af Taarer og Bjerge af Lidelser.

Simon Kraus, Stuttgart, kritiserede Forbundsledelsen i en heftig Tale, hvori han fremhævede, at Regeringen kun kunde fortsætte, hvis Arbejderbevægelsen tillod det. Rigsarbejdsministerens Politik vilde føre til Sprængning af Overenskomsterne.

Wilh. Eggert, Hovedledelsen, angreb Stegerwald og Regeringen kraftigt for deres Nødforordningspolitik og advarede dem mod at fortsætte denne Kurs, og

Oscar Kurparl, Dresdens Fællesorganisation, talte for Nødvendigheden af, at Husassistenter og Tyende blev omfattet af Ulykkesforsikringen.

Dermed var Talerlisten udtømt, og Leipart fik Ordet for at replicere.

I denne særdeles virkningsfulde Replik udtalte Leipart bl. a., at naar Fagbevægelsen ikke endnu havde taget de sidste Konsekvenser til Støtte for sine gode og rigtige Beslutningers Gennemførelse, skyldtes det ikke, som paastaaet, Frygt for Revolutionen, fordi »vi staar midt i den sociale Revolution og har allerede staaet der i Aartier«; men

hvis man derunder vilde forstaa Borgerkrig, vilde han, sikkert i Forstaaelse og Endrægtighed med hele Landsorganisationens Kongres, udtale: Vi har ingen Glæde af Borgerkrigen; men vi vil, at Arbejderbevægelsen skal føre Klassekamp; ikke for Kampens Skyld, men fordi den er Vejen til at hæve den tyske Arbejderbefolknings Stilling.

Jeg opfordrer hele den tyske Arbejderklasse til denne Kamp, og kalder den til Hjælp, for at denne Klassekamp kan føres godt og resultatrigt til Ende.

Efter Leiparts Replik blev Beretningen godkendt med alle Stemmer mod én (Kommunisten *Kraus,* Stuttgarts Metalarbejdere), og der vedtoges med samme Stemmeresultat et Tillidsvotum til Hovedledelsen.

Der vedtoges enstemmigt en Resolution, der vender sig mod Regeringens Politik og stempler denne som fejlagtig i sit Indgreb mod Krisen, som den søger at imødegaa ved at forringe Sociallovgivningen og derved aflaste Statsbudgettet og gennem Forringelser af Arbejdsbetingelserne at forstærke den private Kapitalopsparing.

Saadan Politik siges i Resolutionen »aldrig at kunne overvinde Krisen«, men fører blot til det brede, arbejdende Folks Forarmelse. Resolutionen udtaler sig ligeledes skarpt imod Regeringens og Arbejdsgivernes stigende Bestræbelser for at trænge Arbejdernes og Fagbevægelsens Indflydelse paa den sociale og produktionsmæssige Forvaltning tilbage og protesterer mod, at Krisens Virkninger udnyttes mod Arbejderne.

Fagbevægelsen forlanger Forbedringer i Sociallovgivning og Arbejdsbetingelser og kræver Garantier for dens forstærkede Indflydelse i alle sociale og økonomiske Korporationer og slutter med at kræve, »i den sociale Retfærdigheds Interesse, at alle utaalelige Byrder og Retsbegrænsninger som Følge af Nødforordningen af 5. Juni 1931 ophæves.«

Om Dagsordenens Punkt 3, *40 Timersugen,* indledes Debatten med et stort anlagt Foredrag af Professor, Dr. polit. *Lederer,* Heidelberg, der redegjorde for den herskende Krise, dens Aarsager og Vejene ud af det Uføre, hvori den havde bragt det tyske Folk.

Foredraget lønnedes med stor Opmærksomhed og stærkt Bifald, og der udspandt sig en Debat med følgende Talere:

Sekretær *Eggert,* A. D. G. B., Berlin, *Bernhardt,* Bjergarbejderforbundet, *Reichel,* Metalarbejderforbundet, *Schöller,* Textilarbejderne, *Kraus,* Stuttgarts Metalarbejdere, *Spliedt,* Hovedledelsen, *Tarnow,* Træarbejderne, *Partzch,* Fabrikarbejderne, *Prietzel,* Musikerforbundet, *Zimmer,* Bjergværksarbejderne, og *Meyer,* Næringsmiddelarbejderforbundet.

Man vedtog efter en ret kort Replik af Indlederen en Resolution, som hele Kongressen med Undtagelse af den kommunistiske Stuttgartersmed, stemte for.

Resolutionen lyder saaledes:

»Den verdensøkonomiske Krise er i sit Omfang og sin Varighed foraarsaget ved en Ophobning af talrige Forstyrrelser.

Det sædvanlige Krisemoment i den kapitalistiske Samfundshusholdning: Uoverensstemmelsen mellem Fremstillingsmulighed og Købekraft, har antaget et ganske usædvanligt Omfang, og hertil kommer en Række særlige Aarsager, hvis Virkninger i Særdeleshed har ramt Tyskland katastrofalt. Krisens Udvikling har vist, at den politiske Verdensorganisation ikke har opnaaet det tilstrækkelige Modenhedstrin.

Verden staar overfor Valget: enten at rydde den politiske Spænding af Vejen gennem en ærlig Fordømmelse af Krigen ved almindelig Afrustning og derved skabe de nødvendige Forbetingelser for en Verdensøkonomi, eller give Afkald paa et verdensøkonomisk Samarbejde og bære alle de deraf flydende Følger.

Kongressen bekræfter med Eftertryk de Fordringer, som Hovedbestyrelsen og Udvalget for A. D. S. B. gennem gentagne Offentliggørelser har fremsat som Forslag til Helbredelsesprocessen mod Krisen.

I Erkendelse af, at en fuld Udnyttelse af det forhaandenværende Produktionsapparat — selv ikke under en gensidig Udvikling — kan ventes foreløbig, lægger Kongressen stærkt Vægt paa sit Krav om, at Arbejdsløsheden forringes gennem en systematisk Forkortelse af Arbejdstiden.

Et saadant Skridt er ikke alene gennemførligt, men af sociale og politiske Grunde uafviseligt.

Kongressen paalægger Forbundsledelsen med største Kraft og Bestemthed at sætte ind for Gennemførelsen af en lovfæstet almindelig 40 Timers Arbejdsuge.

Kongressen forpligter samtlige Fagforeningsfunktionærer og alle Fagbevægelsens Medlemmer til af al Kraft at arbejde for dette Krav for derved at lindre den Nødstilstand, som Arbejdsløsheden medfører, og for atter at bringe de ledige Arbejdere ind i den nationale Økonomis Tjeneste«.

Kongressen behandlede derefter Spørgsmaalet »*offentlig eller privat Drift*«, og Overborgmester *Brauer,* Altona, holdt det indledende Foredrag, der var en Afregning med Modstanderne af offentlig Drift, og i Særdeleshed med Arbejdsgivernes Forsøg paa at udnytte Krisen og den private Driftsledelses aabenbare Svigten, til forstærkede Angreb paa de offentlige Virksomheder.

Taleren pegede paa, at den private Bedrift kun har sine Aktionærers Nytte for Øje, og højst tænker paa det Offentlige, naar den skal have sine Tab dækkede.

Den offentlige (kommunale eller Stats-) Virksomhed tjener Almenvellet, og har saa langt fra spillet fallit, den har kun gennem de kapitalistiske Kræfters Indflydelse paa Rigets Forvaltning faaet sine Kreditvanskeligheder forøget.

Finansielt som samfundsøkonomisk set, er den offentlige Drift gennemgaaende sund.

Monopolvirksomheder bør kun ligge i det Offentliges Hænder. Af 18 Millioner Erhvervsarbejdere er de 2¼ Millioner i Øjeblikkets Tyskland beskæftiget i kommunale eller statslige Virksomheder, og disse Virksomheder er ikke alene Tysklands største Arbejdsgivere; men ogsaa dets største Kunder, der giver Samfundet de største Ordrer at udføre.

Taleren redegjorde for en Række Detailspørgsmaal vedrørende den offentlige Drift, og viste hvorledes denne gennem sin Prisfastsættelse altid var i det store Folks Favør.

Privatkapitalismen har ingen Ret til at sætte sig til Doms over den offentlige Drift, efter at have vist Verden et Kaos af bestandige Kriser, spildte Produktionsmuligheder, Millionarbejdsløshed, Produktionsindskrænkninger og kunstigt opskruet Prisniveau, som Resultat af Privatkapitalismens Virksomhed. Fuldstændig forkastelig er den blandede offentligtprivate Driftsform, der ene og alene higer efter at udvide Privatkapitalismens Magtomraade, gennem Udnyttelse af Monopolrettigheder og lign. Fremtiden tilhører den mellemkommunale Driftsform, og det økonomiske Tyngdepunkt vil i de kommende Aar blive flyttet fra den privatkapitalistiske til den offentlige Økonomis Sfære. Omdannelse af Erhvervslivet i denne Retning er intet fjernt Fremtidsmaal; men en i dette Øjeblik fremadskridende daglig Begivenhed, som der stadig bygges videre paa, og her fra Arbejdets Parlament i Frankfurt skal Raabet om det økonomiske Demokrati lyde.

Efter en kortere Debat vedtog Kongressen en Udtalelse mod det kapitalistiske Produktionssystem til Fordel for offentlig Drift. Resolutionen peger paa, at en Styrkelse af det Offentliges Indflydelse paa Bedrifterne allerede nu yder Muligheder for Kontrol og Medvirken, og viser Vej frem mod Omdannelsen af den kapitalistiske Produktionsform til en planmæssig Økonomi byggende paa Dækning af Befolkningens Behov.

Sekretær *Nørpel* holdt derefter et Foredrag om *den kollektive Arbejdsrets Udvikling og Udbygning*.

Fagforeningsbevægelsen —sagde Nørpel — er Arbejderklassens sammensvejtsede Magt, der former Arbejdernes Livsbetingelser, og stræbende efter en retfærdigere Samfundsordning er den Bæreren af Kravet om den kollektive Arbejdsretsinstans.

Fagorganisationerne er berettigede til samme Indflydelse som Arbejdsgiverforeningerne. En lovfæstet Regulering af den kollektive Arbejdsretsinstans er kun en delvis Vinding, der først gennem Afslutning af Overenskomsterne og Valg af Bedriftsraadsmedlemmer bliver et umiddelbart virksomt Led i Produktionssystemet. Den nuværende Arbejdsret er baade i sin Form og Gennemførelse ufuldkommen.

Tidspunktet er ugunstigt for en endegyldig Tilvejebringelse af en Lov, saalænge de økonomiske og politiske Forhold er saa kaotiske som de er for Tiden. Fagforeningerne havde altid anset Loven om Arbejdsretten, Forligsinstitution og Mægling i Arbejdsstridigheder som et stort Fremskridt, og en statspolitisk Opgave. Men Fremskridtet var betydeligt forringet gennem Domstolenes Fortolkningspraksis!

Staten har ikke anvendt disse Institutioner for at støtte de socialt set svageste; men brugt dem til at hjælpe Arbejdsgiverne i deres Lønreduktionspolitik. Fagforeningerne føler sig derfor ikke bundne af et Mæglingsvæsen, der virker saaledes; men nærer paa den anden Side ikke Illusioner om, gennem en Fjernelse af hele dette Lovkomplex at kunne ændre Tilstandene. Fagforeningernes principielle Grundregel gaar ud paa fri Afslutning af Overenskomsterne. Lønfastsættelsen gennem Staten er en Slags offentlig Forsorg, som Fagbevægelsen bestemt tager Afstand fra.

Den kollektive Arbejdsretsinstans maa iøvrigt udvides til at omfatte Lærlingene, og føre disse ind under overenskomstmæssige Forhold.

Taleren rejste Kravet om 9 Aars Skolegang, 40 Timers Arbejdsuge, lovfæstet 14 Dages Arbejderferie og Lovbeskyttelse af Bedriftsraadsmedlemmer, og sluttede med en Appel til de tyske Socialpolitikere, om ikke at tabe Troen, fordi Samfundet befinder sig i en Krise. Netop midt i Krisen maa disse Krav fastholdes, og selvom nok saa mange Modstandere rejser sig mod den socialdemokratiske Socialpolitik og mod den kollektive Arbejdsretsinstans, vilde Fagforeningsbevægelsen holde disse Krav højt, som de eneste Værn for Arbejderklassens Menneskeret.

Kongressen krævede i en Resolution en ubetinget Sikring af Overenskomsterne, Udvidelse og Forbedring af Arbejdsretten, Forenkling af Loven om Arbejdsoverenskomster samt en Udvidelse af Arbejderbeskyttelsen og Lov om 14 Dages Ferie.

Ved de derefter følgende Valg blev Th. Leipart genvalgt til Formand, P. Grassmann og Eggert valgtes til Næstformænd, Umbreit til Redaktør af Landsorganisationens Blad »Gewerkschaftszeitung«. Spliedt og Slimme valgtes til Sekretærer og til Bestyrelsen valgtes iøvrigt: Becker, Kommunalarbejderne; Bernhard, Bygningsarbejderforbundet; Bruns, Fabrikarbejderforbundet; Janschek, Bjergarbejderforbundet; Mahler, Læderarbejderforbundet; Reichel, Metalarbejderforbundet; Schrader, Textilarbejderforbundet og Frits Tarnow, Træarbejderforbundet. *Leis.*

Kendelse

af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 og 29. Juni 1931 nedsatte Nævn til Afgørelse af Uenighed om Forstaaelsen af de omhandlede Mæglingsforslag.

Nævnet, der bestaar af Formanden for Forligsinstitutionen, fhv. Departementschef K. Riis Hansen, Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Bogtrykker H. Langkjær, og Formanden for De samvirkende Fagforbund, Vilh. Nygaard, har faaet forelagt følgende Uoverensstemmelser vedrørende *Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund* til Afgørelse.

1) *A/S Schiønning & Arvé.*

Efter Mæglingsforslaget af 29. Juni skal samtlige Akkorder nedsættes med 4 pCt., medens der intet er anført angaaende Lønningerne iøvrigt. Arbejdsgiverne hævder nu, at i visse Afdelinger, hvor der foruden den almindelige Timeløn paa 106 Øre ydes et Akkordafsavnstillæg paa 11 Øre, skal Timeløn plus Akkordafsavnstillæg nedsættes med 4 pCt., og begrunder dette med, at denne Ordning er en foreløbig Akkordordning, idet Tillæget efterhaanden skal afløses af Akkord i den Udstrækning,

det er muligt, og ogsaa i høj Grad er blevet det. Endvidere anføres det, at der ikke ses at være nogen somhelst Grund til, at Lønninger paa 117 Øre pr. Time ikke skal nedsættes hos dette Firma ligesom hos alle andre. — Arbejderne hævder, at Timeløn med Akkordafsavnstillæg ikke er Akkord og derfor efter Forslaget ikke kan nedsættes, og de gør endvidere opmærksom paa, at Lønninger paa 117 Øre pr. Time adskillige andre Steder ikke er blevet nedsat.

Arbejdsgivernes Henvisning til, at Lønninger paa 117 Øre pr. Time i Henhold til de stillede Mæglingsforslag andetsteds er blevet nedsat, og at de tilsvarende Lønninger hos A/S Schiønning & Arvé saaledes ogsaa burde nedsættes, eftersom der ingen Grund foreligger til en Forskelsbehandling, er en Realitetsbetragtning, som er Nævnet uvedkommende, idet dette alene skal og kan afgøre, hvorledes Mæglingsforslaget skal forstaas. Iøvrigt ses det ikke, at det af Arbejdsgiverne fremførte Forhold, at Arbejde paa Timeløn med Akkordafsavnstillæg er et Overgangsstadium til Akkord, kan forandre Arbejdets Karakter af Timelønsarbejde, og Tvisten maa følgelig under Hensyn til Mæglingsforslagets Ordlyd afgøres derhen, at *Betalingen for det her omhandlede Arbejde ikke reduceres, men forbliver uforandret.*

2) *Løsarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.*

Hos nævnte Firma anvendes til Supplering af den faste Stamme af Arbejdere Løsarbejdere, der antages for en Dag ad Gangen. Arbejderne hævder, at disse Løsarbejdere har Ret til Ferie i 1931, forsaavidt de har været beskæftiget i Virksomheden i mindst 8 Uger i Tiden 1. Februar til 1. August, medens Arbejdsgiverne hævder, at disse Løsarbejdere indtager en særlig Stilling og derfor ikke har Ret til Ferie. Denne særlige Stilling bestaar bl. a. deri, at Arbejderne efter en derom afsagt Voldgiftskendelse først antages 5 Minutter før Arbejdstidens Begyndelse, hvorfor det er umuligt for Firmaet at føre Kontrol med, hvem der har arbejdet de forskellige Dage. Endvidere anføres, at disse Arbejdere ogsaa har en Særstilling med Hensyn til Varskotimer og Forskudsudbetaling ved Akkord, samt at det er urimeligt at give Ferie til løse Arbejdere, der ikke er knyttet til Virksomheden. Arbejderne tilbyder heroverfor at dokumentere, hvem af Løsarbejderne, der har Ret til Ferie, og henholder sig iøvrigt til vedkommende Bestemmelse i Mæglingsforslaget af 26. Marts 1931, der tilsikrer alle Arbejdere Ferie i 1931, der indenfor et bestemt Tidsrum har været beskæftiget i mindst 8 Uger hos samme Firma.

Uden iøvrigt at udtale sig om, hvorvidt de her omhandlede Løsarbejdere bør inddrages under den endelige Ferieordning, hvilket Spørgsmaal maa løses ved de Forhandlinger, der skal føres mellem Organisationerne om denne Ferieordning, maa Nævnet for Aaret 1931, da der ikke i Bestemmelsen er taget nogen Art af Reservation, afgøre Spørgsmaalet derhen, at *samtlige Arbejdere — herunder ogsaa de her omhandlede Løsarbejdere — naar de bevislig opfylder de i Mæglingsforslaget af 26. Marts anførte Betingelser for at faa Ferie i 1931, har Ret til saadan Ferie.*

3) *Arbejdsmænd, beskæftiget som Riggere, hos A/S Burmeister & Wain.*

Hos ovennævnte Firma beskæftiges nogle Arbejdsmænd som Riggere og aflønnes efter Aftale som faglærte Arbejdere, hvorfor de har faaet en Lønreduktion paa 8 pCt. Arbejderne hævder, at Feriebetalingen for disse Arbejdere skal ansættes til den Sum, der er fastsat for faglærte Arbejdere, medens Arbejdsgiverne hævder, at Feriebetalingen skal fastsættes som for Arbejdsmænd. Som Støtte for deres Paastand anfører Arbejderne, at Lønningen er reduceret med 8 pCt. for det Arbejde, disse Arbejdere udfører som Riggere, og dette er langt den største Del af deres Arbejde, men saa maa Arbejderne ogsaa være berettiget til samme Feriebetaling som andre Arbejdere, der har faaet 8 pCt.s Lønreduktion. Arbejdsgiverne anfører, at de fleste af de her omhandlede Arbejdere beskæftiges ligesaa meget ved andet Arbejde som ved Riggerarbejde, men rent bortset herfra, er de Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og har som saadanne kun Ret til Feriebetaling som for Arbejdsmænd. Adskillige andre Arbejdsmænd, navnlig saadanne, der arbejder i Fællesakkord med faglærte, har ogsaa delvis faaet en Lønreduktion paa 8 pCt. uden derfor at have faaet Feriebetaling som for faglærte.

Selv om man nu vilde lægge det af Arbejderne fremførte Synspunkt til Grund, kunde man i hvert Fald ikke naa længere end til at fastsætte Feriebetalingen i Forhold til Gennemsnittet af den Fortjeneste, de vedkommende Arbejdere har haft henholdsvis som Riggere og ved almindeligt Arbejdsmands-Arbejde, men selve dette Synspunkt savner efter Nævnets Formening fornødne Holdepunkter i Mæglingsforslaget. Bestemmelserne om Sommerferie, der her er samlet som et særligt Afsnit, skulde i sig selv være udtømmende og giver ogsaa, hvad det her rejste Spørgsmaal angaar, et ret utvetydigt Svar, idet Feriebetalingen for de hos Medlemmer af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning beskæftigede Arbejdere er udtrykkelig anført. Da det er uomtvistet, at de nævnte Arbejdere, uanset at de i større eller mindre Grad udfører Rigger-Arbejde, er Arbejdsmænd eller ufaglærte Arbejdere og ogsaa staar som Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, *maa Feriebetalingen blive som for »Ufaglærte Arbejdere iøvrigt«.*

4) *A/S Københavns Bolte- og Møtrikfabrik.*

Nævnte Firma beskæftiger to unge Arbejdere i Alderen 18—20 Aar, som i Henhold til Overenskomstens Paragraf 4 har en lavere Løn end den almindelige, og Arbejdsgiverne hævder nu, at Feriebetalingen for disse Arbejdere skal nedsættes i samme Forhold, som Lønnen er lavere, medens Arbejderne hævder, at der i Mæglingsforslaget af 26. Marts kun er fastsat *een* Feriebetaling for Arbejdsmænd. Arbejdsgiverne anfører, at denne Feriebetaling maa anses at gælde for Arbejdere med almindelig Løn, samt at de her omhandlede Arbejdere ikke er indbefattet i Lønstatistikken, paa Basis

Arbejdsløsheden i Juli 1931.

	Antal Arbejderepr. Juli 1931	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Aug.[1]) 1931	Juli 1931	Juni 1931	Maj 1931	Aug. 1930
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	12641	7,6	8,7	8,9	8,9	6,1
2. Anden Industri m. v. ...	74181	15,8	15,1	14,3	15,0	10,8
3. Handel	5986	7,3	6,8	6,6	6,7	6,3
4. Arbejdsmænd	35672	12,1	11,4	11,5	12,6	10,3
Ialt...	128480	13,6	13,1	12,6	13,4	10,0
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	20995	7,7	7,1	6,4	6,7	3,9
2. Anden Industri m. v. ...	62577	13,9	12,7	11,7	12,0	9,3
3. Handel	7338	6,5	6,3	6,6	7,1	6,1
4. Arbejdsmænd	76512	10,5	10,7	10,5	12,5	8,6
Ialt...	167422	11,2	10,8	10,3	11,4	8,1
Hele Landet.....	295902	12,2	11,8	11,3	12,3	9,0

Samtlige Fag:	1926 pCt.	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.	1930 pCt.	1931 pCt.
Januar	29,8	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2
Februar	27,3	31,2	26,2	29,7	20,5	26,0
Marts	21,2	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1
April	16,5	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3
Maj	14,7	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3
Juni	15,6	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3
Juli	16,8	17,2	13,6	9,6	9,3	11,8
August	16,8	16,4	13,1	9,1	9,0	12,2[1])
September .	16,3	16,0	12,2	8,7	9,0	
Oktober ...	18,3	17,5	14,5	10,1	11,4	
November..	22,4	21,8	17,7	13,0	15,5	
December..	32,2	31,6	28,4	22,4	25,1	

[1]) Foreløbige Tal.

af hvilken Feriebetalingen er fastsat. Arbejderne indvender mod dette sidste, at det ikke vilde have kunnet forrykke Feriebetalingerne, om disse Arbejdere havde været indbefattet i Lønstatistikken, og anfører iøvrigt, at den ansatte Feriebetaling er et Gennemsnit, som man regnede for passende, men saa maa det ogsaa gives til Arbejdere med lavere Lønninger end de almindelige.

Da der — som af Arbejderne anført — kun findes een Sats for Feriebetaling til Arbejdsmænd, maa Spørgsmaalet afgøres derhen, at *de her omhandlede Arbejdere skal have den almindelige Feriebetaling for Arbejdsmænd.*

5) *A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosfatfabrik.*

I Mæglingsforslaget af 29. Juni findes følgende Bestemmelse:

»For Arbejdere tilhørende Vagtmandskabet samles de ekstrabetalte Frivagter saaledes, at de kan faa en samlet Ferie paa 6 Dage mellem 2 Søndage.«

Vagtmandskabet har ialt 24 Frivagter pr. Aar, hvoraf 7 er ekstra betalte Frivagter udover det i Loven hjemlede Antal. Arbejderne hævder nu, at Vagtmandskabet har Krav paa Ferie i Aar uden Hensyn til, om det i den før Mæglingsforslagets Vedtageles forløbne Del af Aaret har haft en Del af de ekstra 7 Frivagter, medens Arbejdsgiverne hævder, at kun de i Aar resterende ekstra Frivagter skal sammenlægges til en samlet Ferie, idet der efter Arbejdernes Paastand maatte gives Vagtmandskabet et ekstra Antal Frivagter, hvilket ikke har Hjemmel i Mæglingsforslaget.

Nævnet maa give Arbejdsgiverne Ret i, at Meningen med Bestemmelsen i Mæglingsforslaget ikke kan være, at Vagtmandskabet skal have flere Frivagter end tidligere, men der ses ikke at foreligge nogen Hjemmel for særlig at lægge Kalenderaaret til Grund for Beregningen af, hvor mange ekstra, betalte Frivagter der resterer til Sommerferien. Det maa forekomme mere naturligt at benytte Overenskomstperioden (1. April 1931—31. Marts 1932), og der vil da som Sommerferie i 1931 tilkomme Arbejderne det i Mæglingsforslaget ansatte Antal Dage, med Fradrag af det Antal ekstra, betalte Frivagter. Vagtmandskabet faktisk har haft efter 1. April 1931.

København, den 12. September 1931.

(sign.) *K. Riis-Hansen.*

Landarbejderforbundets 9. Kongres.

Søndag den 13. September paabegyndtes Landarbejderforbundets 9. Kongres.

Kongressen afholdtes i København i Folkets Hus, Enghavevej.

Kongressen aabnes.

Med en Sang af Digteren Johan Skjoldborg: »Vi hilser hinanden fra Hytter graa«, indlededes Kongressens Aabningshøjtidelighed, og derefter besteg Forbundets Formand Oskar Levinsen Talerstolen og hilste Kongressen med følgende Velkomstord:

Velkommen Kammerater, Gæster og Delegerede til den 9. ordinære Kongres i Landarbejderforbundet.

Det er 16 Aar siden, Landarbejderforbundet begyndte sit Arbejde; men forud herfor ligger det Arbejde, der i 1906 var udført ved Stiftelsen af Tyende- og Landarbejderbevægelsen. Landarbejdernes Samling er langt fra fuldbyrdet endnu, men de af Bevægelsens Stiftere — Carl Westergaard, Martinus Wammen og Redaktør Stegenborg —, der her er til Stede, kan bevidne, at vor Organisation i Dag er mere, end de turde haabe for 25 Aar siden.

Der er lang Vej frem og mange Slag at slaa, før, som Aakjær skriver, »Lænkerne smuldrer om Ankel og Sind, og befriet vi vandrer i Fremtiden ind«.

Det, der ligger bag os, er tunge, men uforfærdede Kampe, og Fremtiden vil byde os det samme; men tillige Varslerne om Sejre for den Arbejderklasse, der hverken taber Modet eller Troen paa sin Sag.

Vi skal nu bedømme det, der er sket og trække Linjer op for det, der kommer.

Konjunkturerne har skiftet hastigt, siden vor Bevægelse i 1918-19 brød afgørende igennem. Bølgetoppe er afløst af Bølgedale, og vi staar nu i den største økonomiske Krise, vort Aarhundrede har set.

Krisens Tryk hindrer vor Organisations Arbejde, og de Vaaben, vi havde tænkt at anvende til Erobringer, har vi maattet anvende til Forsvar for det, vi havde tilkæmpet os, og blot det at holde Stillingen, har vi i flere Tilfælde maattet betragte som en Sejr.

Vi staar som Organisation med usvækket Front, som et Bevis paa vore Medlemmers Sammenhold.

Ser vi paa Landarbejdernes Kaar i Dag, øjner vi Manglerne, men ser vi paa Forholdene for 25 Aar siden, er vi stolte af Fremskridtene.

Vi har Maal nok at kæmpe for, og ethvert Middel, som kan tjene til at højne Landarbejdernes Kaar, maa fordomsfrit anvendes. Vore Beslutninger er afgørende for levende Menneskers Ve og Vel og for dette Lands fattigste Arbejdere. Under dette Ansvar skal vor Kongres arbejde.

Kolindsunddomme og Tugthuslov er navnlig møntet paa vor Organisation. Arbejdsgiverforeningens Ophævelse i 1930 og Tolvmandsforeningernes voldsomme Taktik viser, at Landbrugets Arbejdsgivere ønsker at bruge Tugthusloven til at fratage os de Fremskridt og Rettigheder, vi gennem elleve Aars Arbejde har tilkæmpet os; men Klasselove og Klassedomme kan ikke standse en Arbejderklasse i dens Fremmarch, og snart kan Tiden kræve, at Lovgivningen og Domstolene maa ændre Kurs.

Vi maa ufortrødent fortsætte vor Vej. Vejen kan slaa Bugter og Sving, dog stadig fremad mod vort Maal til Højnelse og Frigørelse af den danske Landarbejderstand i Samarbejde med Landets øvrige Arbejderorganisationer

Til dette Arbejde byder jeg Velkommen til Kongres. Et Leve for Landarbejdernes Organisation.

Kongressen og dens Gæster.

Landarbejderkongressen talte 243 Delegerede, 22 Hovedbestyrelsesmedlemmer og følgende Gæster: Forfatteren Johan Skjoldborg, Borgm. Peder Hedebol, der i sin Tid har været med til at udføre det grundlæggende Forarbejde for Forbundet, Georg Schmidt, Tysk Landarbejderforbund og Internationalt Landarbejderforbund C. A. Falck og Gustaf Andersson, Sverige, Markus Bergersen, Norge, Chr. Jensen, De samvirkende Fagforbund, Alsing Andersen, Socialdemokratisk Forbund, Rob. Nielsen, Axel Olsen og Marius Sørensen, Ulstrup, fra Dansk Arbejdsmandsforbund, Frk. Wilh. Jørgensen og Valborg Rønvang, Husassistenternes Forbund, Redaktør Lars M. Olsen og Typograf W. Wilsky, Danmarks socialdemokratiske Ungdom, Chr. Christiansen, Arbejdernes Oplysningsforbund, Raadmand Johs. Nielsen, Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Socialminister Steincke, Redaktør Axel Hansen, Korsør, og Folketingsmand Jens Sørensen, Maaløv.

Kongressen konstitueres.

Efter at Gæsterne var præsenteret, valgtes Præsidium, Sekretærer, Stemmeudvalg, Mandatudvalg og Lønningsudvalg.

Marius Olsen, Frederik Hansen, Martinus Wammen og Johs. Jensen, Samsø, valgtes til Dirigenter, medens Sekretærhvervet blev overdraget til Vilh. Rasmussen, Carl Broløs, Carl Westergaard, Poul Andersen, Bornholm, Chr. Jørgensen, Falster, og Alfred Kristiansen, Holbæk.

Man vedtog derefter Forretningsordenen for de kommende Dages Forhandlinger.

Gæsterne hilser Kongressen.

Derefter talte Kongressens mange Gæster.

Georg Schmidt omtalte Krisernes Hærgen Verden over og deres Tryk paa den arbejdende Befolkning, som gjorde, at Klassekampen blev haardere og haardere. Han mindede om Betydningen af det internationale Samarbejde og henviste til den internationale Landarbejderkongres' Beslutninger om at sætte afgørende Kraft ind paa Gennemførelsen af kollektive Arbejdsregler.

Falck gav en Oversigt over Arbejdet i den svenske Landarbejderorganisation. Medlemsantallet var fordoblet i Løbet af godt 3 Aar.

Bergersen omtalte det haarde, kampfulde Arbejde, der havde præget den nye norske Landarbejderorganisations Arbejde siden dens Oprettelse i 1927.

Alsing Andersen bragte det socialdemokratiske Partis Hilsen til Kongressen, som alene ved sin Samling under de røde, socialistiske Faners Tegn her i Storbyen var en Forargelse for store Dele af Befolkningen ude paa Landet. For den stigende Forstaaelse af Socialdemokratiets Arbejde, som Kongressen gav Udtryk for gennem sin Indbydelse til en Repræsentant for Forbundet, takkede Taleren og glædede sig over, at Landarbejderne i Samarbejde med Landets øvrige Arbejdere tog Stilling under Socialdemokratiet i Tillid til, at dette tjente deres økonomiske Interesser.

Chr. Jensen bragte De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalgs Hilsen til Landarbejderne og erindrede om det betydningsfulde i de enkelte Fags Samvirke. Landarbejdernes Kaar, deres Organisation og dens Kampe var Genstand for den største Opmærksomhed blandt alle Arbejdere. Krisernes Virkninger rammer altid det arbejdende Folk og den sidste Krise ikke mindst Landarbejderne, som stilles mere og mere overfor samme Forhold og samme Kamp for Tilværelsen som Byernes Arbejdere.

Robert Nielsen takkede paa Lyngsies, Dansk Arbejdsmands Forbunds og Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses Vegne for Samarbejdet mellem de to Organisationer. De mange fælles Berøringspunkter mellem Arbejdsmænd og Landarbejdere gør dette Samarbejde værdifuldt og nødvendigt for begge Parter, og med Opmærksomhed og Ønsket om Held og Lykke hilser vi Kongressen.

Frk. Jørgensen bragte Husassistenternes Hilsen og Tak for Samarbejde, og Chr. Christiansen talte om Oplysningsarbejdets store, kulturelle Betydning for Arbejderne, og den Paaskønnelse deraf, som vistes gennem Kongressens Beslutning om at drøfte dette under et særligt Punkt paa Dagsordenen.

Lars M. Olsen talte om Arbejderungdommens Interesser og specielt om de unge Landarbejderes Kaar, og hilste med Glæde den Kendsgerning, at ogsaa dette Problem skulde behandles paa Kongressen.

Peder Hedebol talte om Tiden for Forbundets Oprettelse og Forholdene nu.

I 1915 var der Dyrtidskrise, og det maa desværre fastslaas, at i det store og hele var der i Landbrugskredse ingen Forstaaelse af Nøden i Landarbejdernes Hjem; derfor stiftedes Landarbejderforbundet.

Nu er der Prisfaldskrise og Finanskrise. Indtægterne daler for de danske Produkter, og Rentebyrden stiger for det, der ved Laan er indkøbt af Maskiner, Automobiler og Pynt, nyttigt og unyttigt i Flæng.

Nu som i 1915 er den rette Kurs for Landarbejderne Sammenhold og Enighed i Tilslutning til den øvrige Arbejderbevægelse. Til Lykke med Kongressen.

Folketingsmand Jens Sørensen, Maaløv, gav et Billede af de diktatoriske Forhold, hvorunder Landarbejderne levede før Forbundets Tid, og som havde ført til dets Oprettelse. Han saa i Forbundets Vækst en Bekræftelse paa, at de Mænd, der havde meldt sig til dette Arbejde, havde grebet rigtigt, og udtalte Haabet om fortsat stigende Enighed og Sammenhold blandt Landarbejderne.

Redaktør Stegenborg, Randers, talte paa den socialdemokratiske Presses Vegne og takkede Landarbejderforbundet for dets Indsats. Selv havde han været med i Forbundets første, svære Arbejde og her lært Pressens Betydning, og han gav paa den socialdemokratiske Presses Vegne dennes Tilsagn om at staa rede til at yde Forbundet sin Støtte under dets Arbejde for Landarbejdernes Sag.

Johan Skjoldborg hilstes med bragende Bifald, da han viste sig paa Talerstolen. Den egentlige Tale holder jeg ved jeres Fest i Morgen Aften. I Dag vil jeg blot ganske kort hilse Jer Velkommen til Kongres.

Til Slut talte Socialminister Steincke, der i sin Hilsningstale bebudede, at han i Forbindelse med Fremsættelse af Kriseforslag for Landbruget vilde fremsætte Forslag om Understøttelse til saavel Landbrugets som Industriens arbejdsløse Arbejdere.

Forbundets Formand takkede Gæsterne for deres venlige Ønsker for Landarbejderne.

Beretning om Virksomheden.

Forbundets Formand aflagde Beretning om Virksomheden og udtalte bl. a.:

I 1928 lykkedes det Arbejdsgiverne at gennemføre en Lønnedgang paa 6 pCt.; men i 1929 tog Landarbejderne igen de 3 pCt. tilbage efter en langvarig Forhandlingskampagne med Arbejdsgiverne og Forligsmanden, og i Efteraaret 1929 forsøgte Arbejdsgiverne ved en Ophævelse af deres Arbejdsgiverforening at slippe uden om eventuelle Lønforhøjelser i 1930.

Dette Aars Lønsituation formede sig derefter saaledes, at man først gennemførte en Lønforhøjelse i Maribo Amt paa 3 pCt., og derefter gik Forbundet i Lag med de som Følge af Ophævelsen og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug splittede Arbejdsgivere og gennemførte ligeledes her en 3 pCt.s Forhøjelse, saaledes at Stillingen fra 1927 atter var tilvejebragt.

I Jylland førtes Kampen fortrinsvis om Priskuranter, medens det paa Sjælland og Lolland-Falster drejede sig om Overenskomsterne, medens det paa Fyn var en Kombination af begge Dele, der var Forbundets Taktik.

Aaret bragte god Fremgang for Forbundets Medlemmer og gav rig Agitation og Aktion.

I 1930 afsluttedes 2-aarige Overenskomster; men Krisen i Landbruget blev saa voldsom, at Overenskomsterne ikke holdt.

Var 1930 et rigt Aar for Forbundets Virksomhed og gav gode Resultater, var der dog ogsaa Tilfælde, hvor det ikke gik saa let. Saaledes føres der paa 14. Maaned en forbitret Konflikt paa Herregaarden »Skærsø« om Forhandlingsret og Lønforhold, og paa »Høgholt« i Djursland og »Bækkeskov« i Sydsjælland løb Forbundets Medlemmer fra Organisationen, da Strejken blev erklæret.

Iøvrigt er det en Erfaring fra Perioden, at det er lykkedes at holde sammen under Kampene paa Gaardene og føre Sagen til Sejr, men bagefter faldt Medlemmerne fra og lod Organisationen i Stikken.

Det er mærkeligt, at Arbejderne paa Herregaardene kan tage Kampens haarde Vilkaar, men ikke kan holde sammen mod Arbejdsgivernes Paavirkning bagefter.

Der førtes i 1930 ialt 31 Konflikter og afsluttedes 114 større og en Del mindre Overenskomster.

Overenskomstforhandlingerne i Aar.

I 1931 vendte Forholdene sig, Overenskomsterne opsagdes, og Arbejdsgiverne krævede disse ændrede i Overensstemmelse med Priserne paa Livsfornødenhederne og Landbrugets Betalingsevne. Forbundet protesterede mod Lovligheden af Opsigelsen, men en Kendelse gik det imod.

Resultatet af indeværende Aars Overenskomst blev omsider Lønnedslag paa 7 pCt. for en Del af Lønningerne, 3 pCt. for andre, medens de laveste bevaredes uforandrede.

Udtrykt i Tal var Resultatet, at Arbejdsgiverne krævede Sommerdaglønnen for Mænd nedsat til 3 Kr. 75 Øre for faste Arbejdere, og den blev fastsat til 4 Kr. 65 Øre. Løsarbejdernes Dagløn krævedes nedsat til 4 Kr. 50 Øre og blev ved Overenskomstens Afslutning fastsat til 5 Kr. 65 Øre.

Betalingen for Pasning af Sukkerroer krævede Arbejdsgiverne ansat til 62 Kr. pr. Td. Land, men Forbundet fik den fastsat til 73 Kr., for Foderroerne var Tallene 52 og 72 Kr.

Overarbejdsbetaling, Høsttillæg og Tjenestekarlenes Minimalløn blev ikke ændret.

1931 førtes indtil Dagen i Dag 15 Konflikter, og der er sluttet 55 Overenskomster.

Forbundets Kampe har givet Anledning til en Række Sagsanlæg, og Forbundet er særlig i Konflikterne paa »Kærup« og »Bavelse« blevet dømt til at udrede store Erstatninger. Levinsen gav en Oversigt over disse og andre Domsafsigelser og sluttede med en Omtale af Skovarbejderkonflikten paa Sjælland og stillede her Forslag om at yde de Lockoutede 2 Ugers ekstra Understøttelse, og dette vedtoges enstemmigt.

Diskussionen om Beretningen.

Under Diskussionen om Beretningen, hvor en lang Række Talere havde Ordet, fremsattes to Forslag, som vedtoges enstemmig; det ene var et Forslag om at yde de lockoutede Skovarbejdere paa Sjælland 2 Ugers ekstra Understøttelse, det andet var formet som en Resolution om Landarbejdernes Krisekrav og var saalydende:

Sommerens offentlige Debat har staaet i Landbrugskrisens Tegn, og uafladeligt har det store Landbrugs Repræsentanter gentaget, at Krisens Hovedaarsag er at søge i for store offentlige Udgifter til social Forsorg og i for høj Arbejdsløn. Under Feltraabet »Tilpasning« forlanger Storlandbruget Ejendomsskatter og Arbejdsløn nedskaaret.

Landarbejderforbundets Kongres protesterer imod disse Forsøg paa Ødelæggelse af vor sociale Lovgivning og fastslaar, at hverken Samfundet eller det arbejdende Landbrug er interesseret i yderligere at overflytte Skattepligten fra Jorden til Arbejdet, fordi en saadan Omflytning kun vil aabne nye Muligheder for og befordre Spekulation i Jorden, som derved i endnu højere Grad spærres for den ubemidlede Landbefolkning.

Kongressen afviser Talen om, at de høje Arbejdslønninger ved Landbruget eller Arbejdslønninger i Almindelighed er Skyld i eller blot medvirkende til Erhvervets øjeblikkelige Stilling. Landarbejderne opnaar kun et yderst beskedent Udkomme for deres samfundsvigtige Arbejde. Den stigende Rationalisering af Landbrugsarbejdet har faktisk billiggjort Arbejdskraften. Tillige har Rationaliseringen skabt en, Aar for Aar voksende konstant Arbejdsløshed blandt de gifte Landbrugsarbejdere og forvoldt en kriseagtig Nødstilstand blandt den Del af Landbefolkningen længe før de daarlige Tider blev mærkbare for Bønder og Godsejere.

Landarbejderne er ikke de, der har lidt mindst under Krisen; men er de, der har været mindst højrøstede i deres Krav til Samfundet. Det er dog ikke ensbetydende med, at Landarbejderne ikke ønsker Krisehjælp og ikke har saadan Behov. Først og fremmest ønsker vi Krisehjælp i Form af Arbejde til anstændig Betaling. Vi finder det rimeligt, at Arbejdsgivere, der af det Offentlige maatte blive hjulpet over deres Vanskeligheder, ogsaa betaler deres Medarbejdere overenskomstmæssigt. Vi modsætter os dernæst de fra forskellige Hold udfoldede Bestræbelser for at indskrænke eller helt standse Stats-, Amts- og Kommunalarbejdet, hvad der kun vil forværre Nødstilstanden blandt Arbejderne paa Landet.

Med Tilfredshed har Kongressens Deltagere bemærket sig Regeringens Initiativ til Imødegaaelse af Landbrugets Vanskeligheder, og udtaler Forventningen om, at dette under de kommende Forhandlinger paa Rigsdagen vil resultere i Vedtagelse af Hjælpeforanstaltninger, der kommer de egentlige nødstedte Udøvere af Erhvervet — derunder ogsaa kriseramte Landbrugsarbejdere — tilgode; for Arbejdernes Vedkommende bl. a. ved, at der ydes fortsat obligatorisk Arbejdsløshedshjælp til dem, der har opbrugt deres vedtægtsmæssige Understøttelse.

Efter at disse to Resolutioner var vedtagne fortsattes Diskussionen om Beretningen og i Tilslutning til Beretningen vedtoges, »at Forbundet paa sine Kontorer, saa vidt muligt, anvender gifte Folk af Landarbejdernes egen Midte«, endvidere

at Forbundet henstiller, at Lovgivningsmagten forhøjer Arbejdsgivernes Brandforsikringspligt overfor Tyendets Ejendele til 1000 Kr.,

at Forbundets Hovedledelse i sin Oplysningsvirksomhed overvejer saadanne Ting, der kan tjene til, at Medlemmernes Udbytte af deres Smaaerhverv fremmes.

Man behandlede derefter et Forslag om Betalingen for Boliger for Landarbejderne og Kongressen vedtog i den Anledning følgende Forslag:

Der indsendes Forslag til Rigsdagen om Forbud mod at udleje — eller som Del af Lønnen at overdrage — en Lejlighed mod, at Lejeren eller Arbejderen forpligtes til at arbejde for Husets Ejer som Betingelse for, at han kan faa overladt en ledig Bolig til Brug. Det maa ved Lov fastslaas, at Aftale om Bolig og Aftale om Arbejde ikke i Fremtiden maa kædes sammen, saaledes som Tilfældet er nu.

Kongressen gik derefter over til at behandle

Regnskaberne.

Forbundets Hovedkasserer, Lorenz Petersen, forelagde Forbundets samlede Regnskaber for den fireaarige Periode.

Det balancerede med 1 Mill. 032,130 Kr. 29 Øre, og det samlede Forbundskontingent har udgjort 813,638,00 Kr.

Revisor Laur. P. Nielsen anbefalede paa Revisionskomitéens Vegne Regnskaberne til Godkendelse, og dette skete enstemmigt.

Fastsættelse af Lønninger.

Paa det nedsatte Lønningsudvalgs Vegne forelagde Udvalgets Formand, Chr. Andersen, Randerskredsen, dettes Betænkning og Forslag til Lønninger og Diæter, og efter en kort Diskussion vedtoges Udvalgets Forslag.

Stillingen til Dansk Arbejdsmands Forbund.

Angaaende dette Spørgsmaal vedtog Kongressen følgende Udtalelse:

Forinden Forhandlingerne i Anledning af den af Dansk Arbejdsmands Forbund opsagte Grænseoverenskomst, genoptages, henstilles det, at Hovedbestyrelsen paa et Delegeretmøde, i Henhold til Lovene, tager hele denne Situation op til Drøftelse.

Skulde Spørgsmaalet om væsentlige Ændringer af Grænseforholdene mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Landarbejderforbundet blive aktuelt, kan Hovedbestyrelsen ogsaa drøfte denne Situation med Delegeretmødet; men Spørgsmaalet om eventuelle væsentlige eller indgribende

Ændringer i Forholdet mellem de to Forbund, maa, forinden de kan godkendes, af Ledelsen forelægges Medlemmerne i Henhold til Forbundslovene.

Lovændringer.

Under dette Punkt paa Dagsordenen vedtog man »at bibeholde de nuværende Kontingentsatser.« Man vedtog »under særlige Forhold at yde Frikontingenter til Medlemmer med hvilende Medlemsret i Arbejdsløshedskassen.«

Man vedtog i Henhold til et Forslag fra Holbæk Kredsorganisation at forhøje Strejkeunderstøttelsen. Heltbetalende Medlemmer ydes derefter 18 Kr. i Strejkeunderstøttelse og 1½ Kr. pr. Barn pr. Uge. Halvtbetalende faar 13 Kr. og 1½ Kr. pr. Barn pr. Uge i Understøttelse.

De tidligere Satser var 15 og 10 Kr. og Barnetillægget 1 Kr. pr. Uge.

Oplysningsarbejdet.

Paa Kongressen behandledes Stillingen til Arbejdernes Oplysningsforbund, og Hovedledelsen stillede Forslag om, at der optoges Forhandlinger med Arbejdernes Oplysningsforbund om Tilrettelægning af særlige Kursus for Landarbejdernes Tillidsmænd i Hovedledelse, Kredse og Afdelinger eller Afdelinger under Oplysningsforbundets almindelige Kursus, tilrettelagt specielt for Landarbejderne.

Forslaget indeholder tillige Forbundets Tilsagn om økonomisk Støtte til Deltagelse i disse Kursus, og til Dannelse af Studiekredse. Det samlede økonomiske Bidrag til dette Formaal maa ikke ordinært overstige 5000 Kr. aarligt.

Forbundets Formand anbefalede Forslaget, og Forretningsføreren for Oplysningsforbundet, Chr. Christiansen, talte under stor Opmærksomhed fra Kongressens Side om Oplysningsarbejdets Betydning og den Maade, hvorpaa dette drives under Oplysningsudvalgets Vejledning ved Højskoleophold, Kursus og Studiekredse.

Forslaget vedtoges enstemmigt.

Ungdommen og Landarbejderne.

Paa Initiativ fra Danmarks socialdemokratiske Ungdomsforbund er der udført et forberedende Arbejde for at tilrettelægge et Arbejdsprogram for D. s. U.s Virksomhed blandt Landarbejderungdommen og Carl Westergaard og D. s. U.s Repræsentant paa Kongressen W. Wilsky forelagde Programmet for Kongressen. Begge Talere paaviste den overordentlige Betydning et socialistisk Oplysningsarbejde blandt Landarbejderungdommen vil have for Landarbejdernes sociale og organisationsmæssige Standard.

Kongressen vedtog enstemmigt det udarbejdede Program, der foreligger som Resultat af et nedsat Udvalgs Arbejde. Udvalget har været nedsat af D. s. U., Landarbejderforbundet, De samvirkende Fagforbund og Socialdemokratisk Forbund.

Agitationsarbejdet.

Oscar Levinsen forelagde følgende Resolution, der enstemmigt vedtoges:

I Erkendelse af, at en aldrig hvilende Agitation er en uomgængelig Nødvendighed for Opretholdelse af og Fremgang for Landarbejdernes Organisation, paalægger Kongressen saavel Forbundsledelsen som Kreds- og Afdelingsbestyrelser fortsat at ofre denne Side af Organisationsarbejdet fuld Opmærksomhed.

Aarenes Erfaring har vist, at den mest resultatrige Form for Agitation er personlig Paavirkning enten paa Arbejdspladsen eller ved Besøg i Hjemmene. Agitationen bør derfor fortrinsvis tilrettelægges som systematisk Bearbejdelse af hver enkelt Arbejdsplads, understøttet af Husagitation og Uddeling af Landarbejderbladet og egnede Agitationsskrifter. Blandt Tjenestekarlene bør optages et specielt Agitationsarbejde, planlagt af Afdelingerne og Kredsorganisationerne, men saa vidt muligt udført af de unge selv.

Medens det planmæssige og systematiske Agitationsarbejde naturligt paahviler Bevægelsens forskellige Organer, maa ingensinde glemmes Betydningen af, at hvert enkelt Medlem altid og overalt føler sig som Agitator for sit Forbund. Paa de mange Eneres utrættelige og uegennyttige Arbejde er vort Forbund oprindeligt bygget. Og dette Enkeltmands stille, men vedholdende Pionerarbejde — vil ogsaa i Fremtiden være en af Organisationens uundværlige Bærepiller.

Forbundets eget Hus.

Kongressen vedtog følgende Forslag:

I Henhold til Betingelserne for Indsamlingen til vort eget Hus gøres den indsamlede Fond til en selvejende Institution.

Det paalægges Forbundsledelsen sammen med de bidragydende Love m. m. for Institutionen, samt for Anbringelse af dens Midler.

Dersom Forbundsledelsen herefter finder det ønskeligt, kan den, naar dette er sket, afhænde Ejendommen til Fonden.

Valg af Ledelse.

Man foretog derefter Valg af Ledelse.

Hele Forretningsudvalget foresloges genvalgt, hvilket skete med Akklamation.

Forretningsudvalget bestaar af Formanden Oscar Levinsen, Hovedkasserer Lorenz Petersen, Marius Olsen, Frederik Hansen og Sofus Westergaard.

Ligeledes genvalgtes Forbundssekretær Vilh. Rasmussen med Akklamation.

Til Medlem af Hovedbestyrelsen valgtes:

For Sjælland, Møen og Samsø Jens Hansen, Møen, Chr. Birch Larsen, Holbæk, Chr. Holgersen, Sydsjælland, og Chr. Christiansen, Roskilde.

For Fyn, Maribo Amt og Bornholm valgtes:

Carl Westergaard, Odense, Jens Baltzer, Langeland, Simon Kjeldsen, Midtlolland, Johs. Henningsen, Østlolland.

For Jylland valgtes:

Chr. Andersen, Randers, Martinus Wammen, Aalborg, Thomas Andersen, Skive, A. Laursen, Silkeborg, og Hans Jensen, Sønderjylland.

Til Revisorer valgtes:

Carl Nielsen, Vestlolland, og Johs. Jensen, Samsø.

Kongressens Afslutning.

Efter at Dagsordenen for Arbejdsløshedskassen var behandlet, genoptoges Mødet i Forbundet, og her havde flere af de genvalgte og de nyvalgte Ordet for at takke for Valget.

Gæsterne fik herefter Ordet for at takke for Samværet og udtale Ønsket om at de trufne Beslutninger maatte blive til Gavn for Forbundet.

Kongressen sluttede med »Snart dages det Brødre«.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Telefonselskaberne.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 25. August behandledes Spørgsmaalet om Opretelse af dels en Overenskomst mellem De samvirkende Telefonselskaber og Dansk Arbejdsmandsforbund og dels en Overenskomst mellem Københavns Telefon-Aktieselskab og Forbundets Lager- og Pakhusarbejderafdeling i København.

Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa Enighed og man skiltes derfor uden at aftale nyt Møde.

Arbejdsmænd hos Kedelrensningsfirmaerne.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 24. August behandledes Overenskomstforholdet mellem Foreningen af Kedelrensningsfirmaer i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund, og man enedes om at forlænge Overenskomsten af 19. April 1922 indtil 1. Febr. 1932 med de senere vedtagne Tillæg og de mellem Parterne under Forhandlingerne i Aar aftalte Ændringer samt paa følgende Vilkaar:

Timelønnen fastsættes til Kr. 1,23, Rensning og Opmuring af Kedler udføres i Akkord. Opnaas ikke Enighed herom ydes et Smudstillæg af 20 Øre pr. Time. Sodarbejde, samt Arbejde i særlig Varme og i fedtede Kedler udføres i Akkord. Opnaas ikke Enighed herom, ydes et Smudstillæg af 22 Øre pr. Time. Cementering af Laste og Tanke udføres i Akkord. Opnaas ikke Enighed herom ydes et Smudstillæg af 10 Øre pr. Time. Massutning af Tanke udføres i Akkord. Opnaas ikke Enighed herom ydes et Smudstillæg af 30 Øre pr. Time. Regulering efter Pristallet bortfalder.

Den af Dansk Arbejdsmandsforbund til Ikrafttræden Tirsdag den 25. August varslede Strejke bortfalder herefter.

Læder- og Skindarbejdere og Skotøjarbejdere hos Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Ved et Møde mellem Dansk Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk Skotøjarbejderforbund og Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger Torsdag den 27. August forhandledes der om Fornyelse af Overenskomsterne mellem de to Forbund og Fællesforeningen. Fællesforeningen, der uden forudgaaende Tilsagn fra Forbundene havde reduceret Arbejderlønningerne, hævdede, at dette kunde foretages i Overensstemmelse med Forliget af 1922.

Herimod protesterede Forbundene, og da der ikke opnaaedes Enighed meddelte Forbundene, at de vilde indklage Fællesforeningen for Den faste Voldgiftsret, og Klagen er nu indbragt.

Arbejdsmænd hos A/S Burmeister & Wain, Københavns Bolte- og Møttrikafbrik og Schiønning & Arvé.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 27. August forhandledes der, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne om nogle Uoverensstemmelser ved Feriebetaling for Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund beskæftigede hos A/S Burmeister & Wain, Københavns Bolte- og Møttrikfabrik og Schiønning & Arvé.

Ved Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed, hvorefter de paagældende Sager henvistes til Afgørelse af det af Forligsmanden nedsatte Nævn.

Arbejdsmænd hos A/S Burmeister & Wain.

I Anledning af Dansk Arbejdsgiverforenings Klage over Arbejdsnedlæggelse og Blokade overfor Lagerarbejde hos A/S Burmeister & Wain, Sydhavnen, afholdtes der den 1. September et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om at Arbejdet genoptages af de hidtil anvendte Arbejdere og at man affinder sig med en mindre Bod til Selskabet i Anledning af det foreliggende.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1464.

Landarbejdere hos en Række Land- og Skovbrugsejere.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Juni 1931 i Sag Nr. 1464: De samvirkende Fagforbund for Landarbejderforbundet i Danmark mod Greve A. P. Bernstorff, Kattrup, m. fl.

Mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt samt Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug paa Langeland paa den ene Side og Landarbejderforbundet i Danmark paa den anden Side blev der den 6. Maj 1929 afsluttet Overenskomst angaaende Løn- og Arbejdsforhold, hvilken Overenskomst efter sit Indhold var gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel fra en af Siderne blev opsagt til Ophør en 1. Maj.

I. Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark blev opløst pr. 1. Maj 1930, og i Foraaret samme Aar indgik en Del af de hidtidige Medlemmer af bemeldte Forening enkeltvis Overenskomster med Landarbejderforbundet. I disse — enslydende — Overenskomster bestemtes det blandt andet, at »Overenskomsten af 6. Maj 1929 forlænges« med visse nærmere angivne Lønforhøjelser.

II. Foruden med de ovennævnte hidtidige Med-

lemmer af den opløste Arbejdsgiverorganisation indgik Landarbejderforbundet i Foraaret 1930 Enkeltoverenskomster med en Del Arbejdsgivere, der ikke var Medlemmer af nogen Arbejdsgiverorganisation og ejheller stod som Medlemmer af den opløste Organisation. I disse Overenskomster hedder det, at Parterne gensidig vil respektere den indtil 1. Maj 1930 mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark og Landarbejderforbundet i Danmark gældende Overenskomst af 6. Maj 1929 med visse angivne Ændringer. I Overenskomsterne hedder det videre: »Overenskomsten gælder, indtil den med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til en 1. Maj, — — — og bringes til Ophør i Henhold til Septemberforliget af 1899, der af Parterne anerkendes som retslig Grundlag for samme.«

III. Endvidere har Landarbejderforbundet i Foraaret 1930 indgaaet Overenskomsten med en Del enkelte, ligeledes uorganiserede, Arbejdsgivere, hvorved Parterne forpligtede sig til at overholde de til enhver Tid gældende Overenskomster mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Landarbejderforbundet i Danmark. I disse Enkeltoverenskomster hedder det: »I Tilfælde af at der mellem de nævnte Organisationer ingen Overenskomst findes for tilsvarende Arbejde, vil den sidst udløbne fortsat være gældende indtil ny Aftaler er truffet mellem os, eller nærværende Overenskomst ogsaa er bragt til Ophør i Henhold til Septemberforliget af 1899, der af Parterne anerkendes som retslig Grundlag for samme.«

Samtlige de under I.—II. ommeldte Enkeltoverenskomster er af de paagældende Arbejdsgivere rettidigt opsagte til 1. Maj 1931 og er ikke blevet afløste af nye kollektive Overenskomster, hvorimod Arbejdsgiverne i vidt Omfang har indgaaet Særoverenskomster med Enkeltarbejdere, organiserede saavel som uorganiserede, og i det hele har anset sig som frit stillede i saa Henseende.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund for Landarbejderforbundet i Danmark indklaget nedennævnte af de foran under I.—III. omhandlede Arbejdsgivere, nemlig:

Gruppe I.

Greve A. P. Bernstorff, Kattrup,
Greve O. Moltke, Nørager,
A/S De danske Spritfabrikker,
Hofjægermester Bruun de Neergaard, Skjoldnæsholm,
Godsejer P. Hertel Kornerup, Nyvang,
Forpagter Heegaard Hansen, Hesede,
Forpagter J. Neergaard-Dibbern, Ulsegaard,
Forvalter Berggren, Edelsminde,
Godsejer Wolff Schneedorf, Engelholm,
Forpagter O. Lawaetz, Holmegaard,
Godsejer Gasmann, Fladsaa,
Godsejer J. Lind, Iselingen,
Inspektør Spang, Rosenfeld,
Hofjægermester H. Castenskjold, Borreby,
Hofjægermester W. de Neergaard, Førslevgaard,
Godsforvalter Christow, Jettehøj,
Greve A. Moltke, Jomfruens Egede,
Forpagter A. Beck, Vallø Hovedgaard,
Forpagter J. Valentiner, Vasebækgaard,
Forpagter S. Spandet, Thurebylille,
Forpagter V. Boserup, Billesborg,
Grevinde C. Moltke ved Inspektør Tuxen, Marienborg,
Greve Chr. Moltke, Egelykke,
Lensgreve Danneskjold-Samsøe, Gisselfeld Kloster,

Gruppe II.:

Lensbaron Zytphen-Adeler, Dragsholm,
Godsejer H. E. Pille, Fodbygaard,
Forpagter E. V. og P. Skotte, Nordfeld,
Baron C. A. Blixen Finecke, Østerhovedgaard.

Gruppe III.:

Forpagter H. Fabricius, Nysø,
Forpagter Tesdorf, Gjorslev,
Lensgreve J. Wedell, Wedellsborg,

med følgende Paastande:

1) *at* de mellem de indklagede Arbejdsgivere og Landarbejderforbundet bestaaende Overenskomster er underkastede Septemberforliget og derfor ikke kan bringes til endeligt Ophør ved simpel Opsigelse, men kun er endelig afløste ved enten ny Overenskomst eller lovlig varslet og etableret Arbejdsstandsning,

2) *at* de paagældende Arbejdsgivere er uberettigede til, saalænge den bestaaende Overenskomst ikke er bragt til endeligt Ophør, at slutte Aftale med Landarbejderforbundets enkelte Medlemmer om ændrede Arbejdsvilkaar for Tiden efter Overenskomstens endegyldige Ophør,

3) *at* Landarbejderforbundet i Henhold til § 16, Stk. 2, i den Overenskomst, af hvilken Enkeltoverenskomsterne er Tiltrædelser, retsgyldig for sine Medlemmer kan opsige til Ophør med 14 Dages Varsel saadanne enkeltvis indgaaede, overenskomststridende Aftaler.

Til Støtte for disse Paastande har Klagerne anført, at Arbejdsgiverne under Gruppe I ikke ved at udtræde af deres Organisation, uanset at dette er sket ved dennes Opløsning, kan frigøre sig for Forpligtelserne efter Septemberforliget, som ifølge dettes § 13 vedbliver at staa ved Magt, indtil Septemberforliget for de udtraadte Virksomheders Vedkommende opsiges af nogen af Hovedorganisationerne. Men naar saaledes Septemberforligets Bestemmelser fortsat har Gyldighed overfor disse Indklagede, saa følger det efter Klagernes Formening heraf, at de opsagte Overenskomster fremdeles maa anses løbende, saa længe Arbejdsgiverne ikke har frigjort sig for deres Indhold med lovlig varslet og etableret Arbejdsstandsning, og da noget saadant ikke er sket, maa det føre til de i Klagernes Paastande Nr. 2 og Nr. 3 ommeldte Konsekvenser. Da derhos ogsaa de under Gruppe II. og Gruppe III. anførte Arbejdsgivere enkeltvis har anerkendt Septemberforliget som retsligt Grundlag for deres Overenskomster med Forbundet, maatte efter Klagernes Formening tilsvarende Regler finde Anvendelse for disse Indklagedes Vedkommende.

De Indklagede paastaar Frifindelse eller Afvisning og anfører til Støtte herfor, at de ikke anser sig bundne ved Septemberforligets Bestemmelser, i hvert Fald ikke kan have de af Klagerne paastaaede Følger.

Retten maa give Klagerne Medhold i, at de under Gruppe I. nævnte Arbejdsgivere fremdeles er undergivet Septemberforliget i Henhold til dettes § 13; derimod maa de under Grupperne II. og III. ommeldte Indklagede med den stedfundne Opsigelse af Enkeltoverenskomsterne efter Omstændighederne anses frigjorte ogsaa for de dem ved Indgaaelsen af disse Kontrakter paadragne Forpligtelser efter Septemberforliget.

Det staar herefter tilbage at afgøre, om den Omstændighed, at de under Gruppe I. indklagede Arbejdsgivere fremdeles er undergivne Septemberforliget, for deres Vedkommende medfører de af Klagerne paastaaede overenskomstmæssige Konsekvenser. Dette maa efter Rettens Opfattelse besvares benægtende, idet Septemberforliget ikke indeholder nogen Bestemmelse, der afskærer den enkelte Arbejdsgiver og Arbejder fra indbyrdes at aftale de Arbejdsvilkaar, hvorom de kan komme overens, efter at en bestaaende faglig Overenskomst er bragt til Ophør ved lovlig Opsigelse, og navnlig ikke hjemler, at Adgangen hertil skulde være betinget af en yderligere »Frigørelse« for det tidligere Overenskomstforhold end den, der følger af, at Overenskomsten er bragt til Ophør ved lovlig Opsigelse uden at være afløst af en ny Overenskomst.

Forsaavidt det af Klagerne er anført, at dette sidste skulde være fastslaaet ved flere af Den faste Voldgiftsrets Kendelser, skal herom bemærkes *for det første,* at disse Kendelser ikke maa opfattes som afgivende Hjemmel for den Antagelse, at en opsagt Overenskomst fortsat »bestaar« eller, som det udtrykkes i Kendelse Nr. 840: har Krav paa nogen »Retsbeskyttelse«, og *dernæst* at de paagældende Kendelser ikke tager Sigte paa et Forhold som det her foreliggende, hvor det drejer sig om Indgaaelse af Særoverenskomster mellem en enkelt Arbejdsgiver og enkelte Arbejdere. Hvad Den faste Voldgiftsret gentagne Gange har statueret, er dels dette, at man i visse Tilfælde, i Mangel af ny Aftale, af Hensyn til Varselreglerne i Septemberforligets Punkt 2 har betragtet de opsagte Arbejdsvilkaar som stiltiende fornyede eller opretholdte, dels og navnlig dette, at *kollektive* Skridt fra en af Parternes Side til Indførelse af andre Arbejdsvilkaar end de saaledes faktisk bestaaende i Henhold til Septemberforliget eller dets Grundsætninger ikke er lovlige uden en »Frigørelse« gennem lovlig varslet og etableret Arbejdsstandsning.

I Henhold til det anførte, og idet endnu bemærkes, at det for Sagens Afgørelse maa være uden Betydning, om de i Sagen omhandlede Særoverenskomster er *indgaaede* før eller efter 1. Maj 1931, vil de af Klagerne nedlagte Paastande ikke kunne tages til Følge, forsaavidt de rækker ud over dette, at de under Gruppe I. anførte Indklagede er Septemberforliget underkastede.

I Sagsomkostningerne findes Klagerne at burde betale 300 Kr. og de Indklagede in solidum 300 Kr.

Kendelse:

De ovennævnte under Gruppe I. anførte Indklagede er underkastede Septemberforligets Bestemmelser.

Iøvrigt bør de Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

I Sagsomkostninger betaler Klagerne 300 Kr. og de Indklagede in solidum 300 Kr.

50-Øren og Millionæren.

Der har i den senere Tid været holdt en Række *hemmelige Møder,* ganske særlig omkring paa Herregaardene.

Her har man samlet Godsejere, Proprietærer, større Gaardmænd, Fabrikanter, Storkøbmænd og Finansmænd.

Ved et godt Bord og et godt Glas har de drøftet Tidens Vanskeligheder med udsendte Agenter for en underjordisk Overklasseforening, der kalder sig »Socialt Oplysningsforbund« eller »S. O. S.«.

Man blev hurtig enig om, at den første Hindring, som maatte fjernes, for at den »undertrykte Overklasse« paany kunde faa sin Ret, var — Ministeriet Stauning. Og selv om de fleste af de tilstedeværende Storborgere nærmest følte sig fattige, var der dog ingen, der gav under 500 Kroner som *første* Bidrag til Bekæmpelse af Socialdemokratiet.

Millionærerne vidste jo fra 1927, hvad det betød at faa Stauning byttet om med Madsen-Mygdal!

»S. O. S.« praler med, at de paa denne Maade hidtil har indsamlet et Beløb, der maa skrives med et sekscifret Tal, og denne Organisation er i fuld Gang med at oversvømme Landet med perfide Tryksager for at slaa Socialdemokratiet tilbage næste Valgdag.

Men det kunde være, at de Herrer forregnede sig!

Arbejderne vil nemlig lære af disse Kendsgerninger, *dels* at den politiske Kamp maa fortsættes med øget Kraft, og *dels,* at der maa skabes en Modvægt mod Millionærernes Kampfond!

Denne Modvægt er *»Socialdemokratiets Valgfond«.* Det kan ikke hamle op med Millionærfondet hvad de enkelte Bidrags Størrelse angaar. Det skal hente sin Styrke af de *Hundredtusinder af smaa Bidrag.*

Derfor maa hver eneste Arbejder og Arbejderkvinde forstaa, at *deres Pligtfølelse og Kammeratskabsfølelse byder dem at købe saa mange Valgfondsmærker som muligt!* De faas i alle Fagforeninger, og Prisen er kun 50 Øre pr. Stk.

Husk, at *Landstingsvalget* næste Aar kræver et vældigt Opbud.

Lad os vise, at Arbejdernes 50-Ører kan sætte Millionærerne paa Plads!

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 7 * KØBENHAVN DEN 15. OKTOBER 1931 * 28. AARGANG

Landsorganisationen i Sverrigs 10. Kongres.

Søndag den 9. August 1931 paabegyndtes den svenske Landsorganisations 10. Kongres i Stockholms store smukke Koncerthus.

Kongressen aabnedes med at Stockholms Arbejdersangforening afsang en Række smukke Sange.

Landsorganisationens Formand Edvard Johansen, holdt herefter Aabningstalen, i hvilken han bød de Delegerede og Gæsterne Velkommen. Han mindedes dem, der i Kongresperioden var afgaaet ved Døden og dvælede særlig ved Arvid Thorberg, der i en længere Periode havde været Landsorganisationens Formand. Taleren sluttede med at redegøre for den store Medlemstilgang, Landsorganisationen havde haft i Kongresperioden og omtalte den rige Udvikling, de enkelte tilsluttede Organisationer var inde i, baade hvad Medlemsantal og den økonomiske Stilling angik.

Paa Kongressen var Landsorganisationerne i Norge, Danmark, Finland, Frankrig, Tyskland, Holland og Polen repræsenteret og en Repræsentant for hver af disse havde Ordet for at bringe Hilsener fra deres Land og en Oversigt over Organisationsarbejdet i deres Lande.

Landsorganisationens Formand takkede Gæsterne for deres venlige Ord, hvorefter han forelagde Kongressens Dagsorden, som godkendtes.

Efter at der var foretaget Valg af Dirigenter og Sekretærer gik man over til Behandlingen af Beretningen, hvorunder Formanden bl. a. udtalte:

Medlemsantallet er nu 563,745, fordelt i 5,199 Fagforeninger, da der i Aaret 1929 fandtes 453,244 Industriarbejdere i Sverrig, fremgaar det af Landsorganisationens Medlemsantal, at vi har gode Forbindelser indenfor Handel, Transport, Jord- og Skovbrug.

Formanden gav herefter en længere Redegørelse for Arbejdet indenfor Landsorganisationen, som vi i tabellarisk Form tillader os at gengive.

Landsorganisationens Medlemsantal.

	Antal Forb.	Afd.	Medlemmer Mænd	Kvinder	Ialt
1925 Decbr. ...	34	3,901	349,749	34,868	384,617
1926 — ...	35	4,042	376,703	38,156	414,859
1927 — ...	36	4,247	397,357	40,617	437,974
1928 — ...	36	4,386	423,810	45,599	469,409
1929 — ...	36	4,546	457,109	50,998	508,107
1930 — ...	37	5,064	495,649	57,807	553,456
1931 Maj	38	5,199	504.541	59,204	563,745

Antal Industriarbejdere i Sverige.

Aar	Hele Antallet Mænd	Kvinder	Ialt
1914	300,059	64,786	364,845
1926	332,148	74,543	406,691
1927	332,855	77,207	410,062
1928	357,933	80,599	438,532
1929	370,597	82.647	453,244

De under Landsorganisationen hørende Forbunds Indtægter og Udgifter samt Kassebeholdning ved Slutningen af Aarene 1926—1930.

Aar	Kassebeholdning ved Aarets Begyndelse	Indtægter i Aarets Løb	Udgifter i Aarets Løb	Kassebeholdning ved Aarets Slutning Ialt	pr. Medlem
1926	19,406,139.19	16,904,372.37	11,801,588.56	24,508,923.00	59.07
1927	24,832,645.13	17,165,291.08	10,395,555.60	31,602,380.61	72.16
1928	31,602,380.61	24,423,342.78	19,692,918.12	36,332,805.27	77.40
1929	36,332,805.27	20,737,851.18	11,074,170.86	45,996,485.59	90.53
1930	46,151,184.82	22,604,974.63	13,671,748.37	55,084,411.08	99.53
Ialt ...		101,835,832.04	66,635,981.51		

Antal Overenskomst-, Løn- og andre Bevægelser indenfor Forbundet gennem Aarene fra 1926—1930.

Aar	Antal Bevægelser ialt	Samlet Antal Konflikter Antal	pCt.	Forhandlinger Antal	pCt.
1926	2,677	849	32	1,828	68
1927	1,690	559	33	1,131	67
1928	2,308	710	31	1,598	69
1929	2,442	527	22	1,915	78
1930	3,404	783	23	2;621	77
Ialt ...	12,521	3,428	27	9,093	73

Antal Arbejdsdage tabt ved Konflikter og udbetalt Understøttelse i Aarene 1926—1930.

Aar	Tabte Arbejdsdage	Udbetalt Understøttelse
1926	1,431,432	3,273,534.95
1927	655,552	1,637,038.24
1928	3,856,600	9,183,076.97
1929	659,475	1,961,291.29
1930	979,586	2,738,014.63
Ialt ...	7,582,645	18,792,956.08

Aar	Afsluttede kollektive Overenskomster Antal	Antal Org.	Overenskomst gældende d. 31. Dec. Antal	Antal Org.
1926	878	74,941	3,048	359,666
1927	791	51,583	3,612	374,877
1928	1,153	81,618	4,152	406,894
1929	1,265	123,818	4,680	440,884
1930	2,100	154,276	5,736	492,895
Ialt ...	6,187	486,236		

Antal afsluttede Bevægelser og konfliktberørte Medlemmer i Aarene 1926—1930.

Aar	Berørte Medlemmer Forhandl.	Strejker	Lockouter	Andre Stridigheder	Ialt
1926 ...	103,979	13,708	1,265	762	119,714
1927 ...	83,730	11,351	8,012	516	103,609
1928 ...	73,529	12,133	45,669	295	131,626
1929 ...	140,452	8,384	697	187	149,720
1930 ...	154,259	21,478	1,497	526	177,760
Ialt ...	555,949	67,054	57,140	2,286	682,429

Samlet Antal afsluttede Bevægelser og konfliktberørte organiserede Arbejdere i Aarene 1926—30.

Aar	Berørte Arbejdere Forhandl.	Strejker	Lockouter	Andre Stridigheder	Ialt
1926 ...	130,739	17,724	1,522	793	150,778
1927 ...	97,182	17,220	14,301	566	129,269
1928 ...	80,747	13,687	52,343	295	147,072
1929 ...	155,393	9,317	780	187	165,677
1930 ...	170,113	24,664	1,600	533	196,910
Ialt ...	634,174	82,612	70,546	2,374	789,706

Arbejdsløshedens Svingninger indenfor Fagorganisationerne i Aarene 1926—1930 ved Slutningen af de paagældende Maaneder.

1926	Januar	15,8%	1929	Januar	14,9%
1926	Juli	8,5%	1929	Juli	6,5%
1927	Januar	16,1%	1930	Januar	13,9%
1927	Juli	8,2%	1930	Juli	7,8%
1928	Januar	14,2%	1931	Januar	19,9%
1928	Juli	7,2%	1931	Maj	13,2%

Livsfornødenhedernes Prisbevægelser i Aarene 1926—1931.

		Levnedsmidler	Bolig	Brændsel og Belysn.	Beklædning	Skatter	Andre Udgifter	Udgifter ialt
1914	Juli	100	100	100	100	100	100	100
1926	Januar	163	188	171	190	168	180	174
1927	—	155	188	186	182	183	179	171
1928	—	152	198	168	182	184	179	171
1929	—	150	199	159	186	184	179	170
1930	—	145	200	160	183	183	178	167
1931	—	132	205	155	177	176	177	161
1931	Juli	127	206	153	173	173	176	158

Indextal (1913 = 100)	**1914**	**1915**	**1916**	**1917**	**1918**	**1919**	**1920**	**1921**	**1922**	**1923**	**1924**	**1925**	**1926**	**1927**	**1928**	**1929**	**1930**
Udg. til Livsfornødenh.	102	115	130	162	225	261	269	241	195	177	174	176	172	171	171	169	164
Lønninger:																	
pr. Aar	100	107	120	143	200	256	294	271	208	202	211	216	220	224	220	231	236
- Dag	102	158	120	146	207	266	309	305	223	213	214	220	223	223	225	232	239
- Time	105	108	118	145	213	283	368	363	263	250	255	263	265	268	272	278	284
Realløn:																	
pr. Aar	98	93	92	88	89	98	109	112	107	114	121	123	128	131	129	137	144
- Dag	100	94	92	90	92	102	115	127	114	120	123	125	130	130	132	137	146
- Time	103	94	91	90	95	108	137	151	135	141	147	149	154	157	159	164	173

Af de Landsorganisationen tilsluttede Forbund udbetalt Arbejdsløsheds- og Rejseunderstøttelse i Aarene 1899—1930.

1899	7,914.58	1916	198,037.29
1900	11,716.44	1917	265,427.47
1901	19,217.39	1918	386,835.84
1902	24,738.92	1919	588,510.80
1903	20,699.46	1920	674,487.51
1904	23,462.86	1921	7,944,412.27
1905	99,542.56	1922	3,888,609.84
1906	96,498.00	1923	1,580,672.29
1907	93,641.46	1924	1,640,227.21
1908	238,085.74	1925	2,272,689.48
1909	368,711.14	1926	2,902,256.15
1910	236,629.47	1927	2,649,963.75
1911	213,456.36	1928	2,418,940.46
1912	212,002.74	1929	2,290,872.99
1913	184,152.53	1930	3,163,645.36
1914	255,083.01	Ialt...	35,247,924.04
1915	276,782.67		

Folkets Hus' Fond i Tiden 1926—1930.

Aar	Indtægter Kontingent	Renter	Udgifter Afskrevne Laan	Omkostninger	Fondsbeholdning 1/12
1926		48,741,94		1,629,65	1,177,464,31
1927		49,343,74	11,000,00	4,247,65	1,211,560,40
1928		44,476,61	14,800,00	3,903,91	1,237,333,10
1929		*106,474,45	27,900,00	3,925,40	1,311,982,15
1930		*105,489,23		8,111,94	1,409,359,44

*) Deraf er optaget Laan 50,000 Kr.

Begærede Laan Antal	Kr.	Ydede Laan Antal	Kr.	Tilbagebetalte Laan Kr.	Udestaaende Laan Antal	Kr.
32	298,280,00	17	113,500,00	78,167,00	179	1,037,843,50
39	376,000,00	26	214,722,43	119,416,99	188	1,122,148,94
49	353,350,00	38	185,541,50	159,349,18	201	1,238,593,92
57	419,700,00	38	185,541,50	159,349,18	201	1,238,593,92
51	785,400,00	36	331,241,64	122,207,14	213	1,447,628,42

I Tiden 1907—1930.

Konting. 927,519,19, Rent. 625,911,27. Indt. 1,553,430,46
Afskr. Laan, 105,796,14, Omk. 38,274,88. Udg. 144,071,02

Beholdning... 1,409,359,44

Begærede Laan 5,976,200,00
Ydede Laan 2,743,119,72
Tilbagebetalte Laan 1,189,695,16

Arbejderbevægelsens Arkiv i Aarene 1926—1930.

	Indgaaede Haandskrifter, Trykksager m. m	Studiebesøg
1926.....	11,939	517
1927.....	8,229	736
1928.....	8,102	669
1929.....	9,545	680
1930.....	11,055	506
Ialt	48,870	3,108

Landsorganisationens Skole.

	Antal Elever	Landsorg. Udgifter til Undervisningen
1929.....	29	10,472,09
1930.....	25	9,986,35
Ialt	54	20,458,44

Landsorganisationens Skriftserie.

Udkomne Skrifter i Aarene 1926—1930.

»Moderne Principer for social Lovgivning« af Sven Backlund. »Fagforeningsbevægelsen i Storbritannien« af Walter M. Citrine. »Studieplan i Fagforeningskundskab« af Sigfrid Hansson. »Fagforeningsbevægelsen i Sverige« af Sigfrid Hansson. »Den tyske Fagforeningsbevægelse« af Richard Seidel og Bernh. Göring. »Løn, Arbejdstid og Arbejdsløshed« af Axel Uhlén. »Den russiske Fagforeningsbevægelse« af Ivar Vennerström. »Sovjet-Ruslands internationale Fagforeningspolitik« af Paul Olberg. »Lovene om Kollektivaftaler og Arbejdsdomstol med Forklaringer« af Sigfrid Hansson. »Faglig Enhed« af Ragnar Casparsson. »Arbejderne og Rationaliseringen« af Sigfrid Hansson. »Den østrigske Fagforeningsbevægelses« af Eduard Straas »Højres Angreb mod Fagforeningsbevægelsen« af Ragnar Casparsson. »Den sörmländska statarklassen«. »Karl Marx og Fagforeningerne« af Rickard Lindström. »Statistik« af Al Vanner.

Bergske Legater.

	Hvilehjemmet	Feriehjemmet	Skovhytten
1926.....	79	195	102
1927.....	78	216	96
1928.....	91	187	100
1929.....	99	211	107
1930.....	102	255	122
Ialt	449	1,064	527

Der paabegyndtes derefter en omfattende Diskussion om Beretningen, der afsluttedes med, at Beretningen godkendtes.

Blandt de store Spørgsmaal, der gav Anledning til Drøftelse, var foruden Spørgsmaalet om Ændringerne i Landsorganisationens Love, tillige Spørgsmaalet om Rationaliseringen og Gennemførelsen af den paa tidligere Kongresser trufne Bestemmelse om, at Organisationerne skal opbygges efter Linierne for Industriforbund.

Vedrørende Spørgsmaalet om Rationaliseringen vedtog Kongressen efter en længere Diskussion en af Sekretariatet stillet Resolution, hvori det hedder

1) Det paalægges Forbundenes lokale Afdelinger, eventuelt ved paa Arbejdspladserne at vælge Komitéer, at følge Udviklingen af Rationaliseringsbestræbelserne og varetage Arbejdernes Interesser under denne Udvikling.

2) at opfordre Forbundsbestyrelserne til at optrække Retningslinierne og udstede Direktiver til Afdelingerne for deres Arbejde og at samle de fra Afdelingerne modtagne Oplysninger og videresende disse til Landsorganisationen,

3) at erindre Afdelingerne om de i Loven fastsatte Bestemmelser om Arbejderbeskyttelse, saaledes at Arbejdernes Sikkerhed under Arbejdet ikke forringes,

4) at fremsætte sin Tilslutning til de Resolutioner, som er vedtaget af den økonomiske Verdenskonference i Genéve i 1927 og de paa de internationale Fagforeningskongresser i Paris 1927 og Stockholm 1930 tagne Beslutninger i Spørgsmaalet om Rationalisering.

Angaaende Spørgsmaalet om Organisering efter Industriforbundslinien førtes ligeledes en længere Debat. Der var om Spørgsmaalet stillet en Række Forslag og Sekretariatet havde stillet følgende Resolution:

»Kongressen udtaler, at det af Landsorganisationens Kongres i Aaret 1926 fastsatte Minimumsprogram for Sammensiutning af Forbundene efter Industriorganisationsprincippet skal fortsat ligge til Grund for Industriarbejderforbundenes Organisation, dog med Ret til for Landsorganisationens Sekretariat at træffe saadanne Bestemmelser om Sammenlægninger af Brancher og Tilslutning af Medlemmer, som Udviklingen nødvendiggør.

Forbundenes Bestyrelser, Afdelinger og Medlemmer opfordres til at gennemføre Overflytningen af Afdelinger og Medlemmer, som Organisationsplanen fastslaar, for derigennem at opnaa rene Linier imellem de respektive Industriforbund.

Dog har Forbundene ingen Pligt til at paavirke Medlemmer til Overflytning, saafremt de Forbund, hvortil de skal overføres, staar udenfor Landsorganisationen.

Grænsestridigheder mellem Forbundene skal gøres til Genstand for Forhandling mellem Parterne og skal Landsorganisationen være repræsenteret ved disse Forhandlinger. Dersom Grænsestridighederne ikke kan afgøres ved Forhandling, skal Sagen henvises til Afgørelse i Henhold til Landsorganisationens Love § 3.

De Forbund, som har dannet Karteller, opfordres til at lægge Arbejdet saadan til Rette, at Arbejdet for en Sammenslutning fremmes.

Forbund, som i Henhold til Organisationsplanen skal opløses, opfordres til at indlede Forhandling med de Organisationer, med hvilke de skal sammensluttes.

Sammenslutningen bør ordnes saadan, at de Funktionærer, der paa Grund af Sammenslutningen bliver overflødige i de Forbund, der opløses, faar Ansættelse i de Forbund, hvortil Medlemmerne overflyttes.

Kongressen opfordrer de udenfor Landsorganisationen staaende Forbund til at yde deres Medvirkning til, at Industriforbundets Principper kan gennemføres indenfor Fagforeningsbevægelsen paa alle Omraader.«

Landsorganisationens Sekretariats Forslag tiltraadtes.

Efter at Kongressen havde behandlet Forslagene om Landarbejdernes og Skovarbejdernes Forhold foretoges Valg af Formand, Hovedkasserer, Sekretærer og Forretningsudvalg.

Kongressen afsluttede med, at Gæsterne takkede for Samværet og udtalte Ønsket om fortsat Fremgang for Arbejdernes internationale Sammenslutninger.

Den genvalgte Formand Edv. Johansen takkede Gæsterne og de Delegerede, og sluttede med et Leve for den svenske Landsorganisation.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd ved Slangerup-Banen.

Torsdag den 3. September afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Hovedorganisationernes Medvirken om Overenskomstforholdene for de Arbejdsmænd, der er beskæftiget ved Trafiktjeneste paa Slangerup-Banen.

Det lykkedes ikke at opnaa Enighed om en

Overenskomst og Dansk Arbejdsmandsforbund har herefter forbeholdt sig de videre Skridt.

Arbejdsmænd hos A/S Glud & Marstrand.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 18. August 1931 forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt Klage over, at Firmaet Glud & Marstrand modsatte sig en Udvidelse af Tillidsmændenes Antal paa Fabrikken paa Kapelvej. Ved Fællesmødet henstillede Arbejdsgivernes Repræsentanter til Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund, at Spørgsmaalets Afgørelse udskydes indtil 1. Juli 1932, paa Grund af paatænkte Omlægninger paa Kapelvejsfabrikken.

Arbejdernes Repræsentanter indgik paa at forelægge Henstillingen for Afdelingen.

Havnearbejdere ved Losning af Trælast for Stevedor Holger Jørgensen, København.

Den 9. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en af Havnearbejdernes Fællesforbund iværksat uvarslet Arbejdsstandsning for alt det Arbejde, Holger Jørgensen har i Entreprise. Det drejede sig om Losning af ca. 25 Skibe med Trælast.

Den direkte Aarsag til Strejken var en Strid om Udbetaling af et 10% Tillæg for Losning af Træ fra M/S »Elakön«, som Arbejderne mente, at de havde overenskomstmæssigt Krav paa, men forøvrigt en almindelig og længe næret stærk Utilfredshed med Holger Jørgensens Ledelse af Arbejdet med Trælastlosninger, der foraarsager daglige Stridigheder.

Det lykkedes ikke at naa noget Resultat, hvorfor Arbejdsgiverne straks indbragte Klage til Den faste Voldgiftsret.

Jord- og Betonarbejdere hos Ingeniør Bekgaard paa Marselisborg Mark, Aarhus.

Den 24. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage over, at Arbejderne havde standset Arbejdet den 17. September og forud herfor en Uges Tid havde nedsat Arbejdsydelsen ved at anvende Spader til Gravningen, i Stedet for Grebe. Aarsagen var en Uoverensstemmelse om at Akkordprisen skulde tillægges 20 pCt. for haard Jord.

Arbejderne bestred Arbejdsydelsens bevidste Nedsættelse og hævdede, at Arbejdsstandsningen skyldtes Entreprenørens adviserede overenskomststridige Afregning af Akkorden.

Fællesmødet resulterede i, at Arbejdsstandsningen straks blev hævet og at Arbejdet sættes i Gang Mandag d. 28. ds. i det Omfang, Forholdene tillader, paa de i Overenskomsten angivne Vilkaar. Spørgsmaalet om, hvorvidt der skal ydes Tillæg, henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgift, der saa vidt muligt skulde afholdes i den kommende Uge.

Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret i Anledning af den foreliggende Sag.

Havnearbejdere i Horsens og Aalborg.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Havnearbejderne i Horsens havde iværksat Arbejdsstandsning og Overarbejdsvægring ved Losningen af M/S »California«, afholdtes d. 28. August et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Medens det fra Fagforeningens Side fremførtes, at Standsningen skyldtes Regnvejret og at man ikke havde nægtet Overarbejde, krævede Arbejdsgiverne en Bod for at forlige Sagen. Dette var der dermed ingen Mulighed for.

I Aalborg havde Havnearbejderne ved Losning af Restladning fra M/S »Nijverdal« krævet og faaet Depositum fra Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri, der selv havde ladet første Del af Ladningen losse med eget Mandskab. Arbejdsgiverne krævede det stillede Depositum frigivet, hvilket Forbundet ikke kunde indgaa paa. Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe begge Sager for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Vognmand Gravesen i Esbjerg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. September forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en verserende Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Esbjerg Afdeling og Vognmand A. C. Gravesen om Betalingen for et Brolægningsarbejde paa Vejen mellem Esbjerg og Varde.

Ved Fællesmødet enedes man om at forelægge den verserende Uoverensstemmelse for en faglig Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Medlemmer af Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens.

Foranlediget af Arbejdsgiverforeningens Klage over en stedfunden Arbejdsstandsning ved Losning af Kul fra S/S »Iwar« i Horsens Havn, afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 24. September.

Da der fra Fagforeningens Side fremsattes Oplysninger om, at den paastaaede Arbejdsstandsning skyldtes Regnvejret, og da Arbejdsgiverne ikke havde Oplysninger til at imødegaa dette, henvistes Sagen til lokal Mægling, idet Arbejdsgiverne dog forbeholdt sig eventuelt at rejse Klage ved Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Aaleksportører i Kolding.

Efter at der af Dansk Arbejdsmandsforbund var varslet Strejke overfor Aaleksportører i Kolding, der nu har tilsluttet sig Foreningen af Arbejdsgivere i Kolding Havn, har Arbejdsgiverforeningen protesteret mod Strejkevarslets Lovlighed og denne Protest behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. Septbr.

Paa Mødet enedes man om i Fællesskab at indanke for Den faste Voldgiftsret Spørgsmaalet om, hvorvidt Dansk Arbejdsmandsforbund lovligt kan varsle den omhandlede Strejke.

Arbejdsmænd i Køge.

(Blokade ved Læsning af Biler med uorganiserede Chauffører.)

Køge Arbejdsgiverforening har klaget over at Arbejdsmændenes Fagforening for Køge og Omegn havde vedtaget ikke fremtidig at læsse til Chauffører, der ikke er Medlemmer af Fagforeningen, og da man erfarede, at Vedtagelsen var gjort effektiv, afholdtes der d. 8. Septbr. et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken. Det blev under Mødet fremført, at der ikke forelaa nogen overenskomststridig Beslutning samt at man kun tilsigtede en Agitation for Tilgang af Medlemmer til Fagforeningen, endvidere at man ikke vilde hindre at Chauffører og Kuske faar Læs paa Arbejdsgivernes Pladser. Da Arbejdsgiverne krævede en Bod i Anledning af det foreliggende, opnaaedes ikke fuld Enighed om Sagen, der herefter muligt føres frem for Den faste Voldgiftsret.

Bogbinderforbundet i Danmark og Firmaet Hagen & Sørensen i Odense.

Den 10. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Bogbinderforbundet og Firmaet Hagen & Sørensen i Odense vedrørende Forstaaelsen af en under 8. Maj d. A. afsagt Voldgiftskendelse.

Paa Fællesmødet opnaaedes Enighed om, at Firmaet til fuld Afgørelse af Sagen betaler til Bogbinderforbundet paa de paagældende Arbejderskers Vegne et Beløb af Kr. 100,00.

Formere og Arbejdsmænd paa Maskinfabrikken »Phønix« i Odense.

Den 31. August afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af at 17 Formere og 7 Arbejdsmænd den 24. August havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning paa Kravet om Fjernelse af en Støbemester, hvis Optræden i lang Tid havde været utilfredsstillende.

Fællesmødet endte med at Arbejdet skulde genoptages senest den 2. September om Morgenen. Arbejdsgiverne forbeholdt sig at ville kræve Erstatning ved Den faste Voldgiftsret og Arbejderne forbeholdt sig at kræve de Forhold, der havde givet Anledning til Strejken behandlet i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid.

Sagen er senere indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Kvindeligt Arbejderforbund og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Ved et Møde den 14. September paa Fællesforeningens Kontor i København forhandledes der om en Overenskomst for de af Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer beskæftigede paa Fællesforeningens Kaffesurrogatfabrik i Kolding.

Ved Mødet opnaaedes der ikke Enighed om en Overenskomst, hvorefter den af Kvindeligt Arbejderforbund varslede Strejke traadte i Kraft den 16. September.

Det lykkedes senere ved Forhandling med Fællesforeningen at opnaa Enighed om Uoverensstemmelsen, hvorefter Strejken hævedes.

Keramikere paa Porcellænsfabrikken »Norden«.

Den 5. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af, at Arbejdsgiverforeningen har protesteret imod Lovligheden af et af Keramisk Forbund overfor Porcellænsfabriken »Norden« fremsendt 1. Strejkevarsel.

Aarsagen til Strejkevarslet er en Uoverensstemmelse om Ferieordningen.

Mødet resulterede i, at Arbejdsgiverne indbringer Spørgsmaalet om Strejkens Lovlighed for Den faste Voldgiftsret og 2. Varsel tilbageholdes til Rettens Afgørelse foreligger.

Paa samme Møde behandledes nogle Uoverensstemmelser angaaende Praktiseringen af Forligsmandsforslaget, som det vedtoges at søge afgjort ved et Nævn, hvortil hver af Parterne vælger to Mand med Forligsmanden Poul Andersen som Formand og Opmand.

Litografer hos Firmaet Hjalmar Joensen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 18. August behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over at et Medlem af Dansk Litografisk Forbund, der var beskæftiget hos Firmaet Hjalmar Joensen, havde nægtet at lade sig overflytte fra en Offsetmaskine til en Fladtrykpresse, og da Trykkeren, trods Firmaets Forestillinger, fastholdt Nægtelsen, blev han afskediget, og Firmaet kunde, trods gentagne Henvendelser til Dansk Litografisk Forbund, ikke skaffe en Stedfortræder. Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa Enighed og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig herefter at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Litografer hos A/S Alex Wittensborgs Fabriker, Odense.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. August behandledes en Klage over at Dansk Litografisk Forbunds Medlemmer hos A/S Alex Wittensborgs Fabrikker havde standset Arbejdet Lørdag den 16. September 1½ Time før normal Arbejdstids Ophør.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Mølleriarbejdere paa Ota-Møllen i Nakskov.

I Anledning af, at der ikke ved lokale Forhandlinger eller paa Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 19. Aug. var opnaaet Enighed om Overenskomsten mellem Dansk Mølleriarbejderforbund og A/S Ota-Møllen, havde Forbundet fremsendt Varsel om Arbejdsstandsning til Ikrafttræden den 19. Septbr. Paa denne Foranledning afholdtes der d. 14. Septbr. et nyt Fællesmøde, hvor det imidlertid heller ikke lykkedes at opnaa Enighed, og den af Forbundet til den 19. September varslede Strejke er herefter traadt i Kraft.

Skibstømrere paa Træskibsværfterne i Esbjerg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 26. August forhandledes der, under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Ændringer og Tilføjelser til det med Dansk Skibs-

tømrerforbund og Træskibsværfterne i Esbjerg gældende Smudsreglement.

Der opnaaedes imidlertid ikke Enighed om en Ordning.

Skotøjarbejdere hos Niels Madsen.

Den 14. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Dansk Skotøjarbejderforbund skulde have forhindret en Arbejder i at arbejde hos Skotøjsfabrikant Niels Madsen for en Timeløn, Parterne var enedes om.

Arbejdernes Repræsentanter bestred, at der var sket noget saadant; de var kun optraadt vejledende.

Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Skotøjarbejderforbund og Skotøjsfabrikantforeningen.

Ved et Fællesmøde d. 27. August i Arbejdsgiverforeningen forhandledes der, under Medvirken af Repræsentanter fra Hovedorganisationerne, om nogle rejste Klager om Feriebetaling for Medlemmer af Dansk Skotøjarbejderforbund og andre Spørgsmaal om Forstaaelsen af Forligsforslaget.

Ved Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed, hvorefter Sagen henvistes til Afgørelse af det af Forligsmanden nedsatte Nævn.

Nittere hos Burmeister & Wain, Refshaleøen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 10. September behandledes en Klage fra Jern- og Metalindustriens Sammenslutning i Danmark over, at Nitterne hos A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen, havde nægtet at udføre Overarbejde i en Uge, naar de i de foregaaende to Uger havde haft Overarbejde.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig som Følge deraf at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Dansk Soyakagefabrik.

I Anledning af forskellige Uoverensstemmelser mellem Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og A/S Dansk Soyakagefabrik, hvorom der uden Resultat har været forhandlet mellem Parterne, havde Smedeforbundet tilsendt Aktieselskabet første Varsel om Overarbejdsnægtelse, og paa denne Foranledning blev der den 27. August afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om følgende:

1) Der stilles det fornødne Overtrækstøj til Disposition til de Maskinarbejdere, der er udsat for særlig snavset Arbejde i Oliehærdningen og paa Fyrpladserne.
2) Arbejdsforholdene ved Svejsning af galvaniserede Plader og Tromler forbedres.
3) Der optages en Forhandling om Indførelse af Akkord for Reparation af Tromler i Bødkerværkstedet.
4) Der optages en Forhandling med saavel Maskinarbejdere som Arbejdsmænd om Indførelse af en fast Fordeling af Akkordoverskudet og Firmaet indgaar paa at undlade at foretage den i Forligsmandens Mæglingsforslag indeholdte Reduktion af Akkordforskudsbetalingen, der bliver Kr. 1,15.
5) Den hidtil gældende Bestemmelse om, at der i de første 3 Uger betales en Grundløn, der er 8 Øre mindre pr. Time, bortfalder.
6) Med Hensyn til Overarbejdsreglerne fastsættes det, at Overarbejdet ikke maa overstige 30 Timer i 5 paa hinanden følgende Uger.

De af Forbundet udstedte Varsler om Standsning af Overarbejde toges herefter tilbage .

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 16. September behandledes nogle Uoverensstemmelser mellem A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund vedrørende udenbords Klædning paa en Nybygning, der havde medført Blokade.

Paa Mødet enedes man om følgende:

Arbejdet paa udenbords Klædning paa Nybygning Nr. 595 optages snarest muligt og senest Fredag Morgen.

Der afholdtes herefter en lokal Forhandling angaaende et foreliggende Stridsspørgsmaal vedrørende Nybygning Nr. 589.

Smede- og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

I Anledning af en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over at A/S Burmeister & Wain havde nægtet at efterkomme en faglig Voldgiftskendelse angaaende Virksomhedens Fradrag i Skibsbyggernes Akkorder, naar Lokkebord anvendes, afholdtes d. 14. September et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed og Forbundet forbeholdt sig derefter at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Specialarbejdere hos Burmeister & Wain.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 28. September forhandledes der under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne om et af Specialarbejderforbundet fremsat Krav om Forbedringer i Forbundets Smudsreglement hos Firmaet Burmeister & Wain. Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om, at der om Sagen skal optages lokal Forhandling, der skal være tilendebragt senest den 10. Oktober.

Forbundet tog herefter det overfor Firmaet fremsendte 2. Strejkevarsel tilbage.

Denne lokale Forhandling bragte ikke Enighed om Uoverensstemmelsen og Forbundet har derfor under 13. Oktober sendt Arbejdsgiverforeningen 2. Strejkevarsel.

Stukkatører hos »Nørrebros Cementstøberi«.

Den 1. September afholdtes Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af at Stukkatørerne paa Nørrebros Cementstøberi havde standset Arbejdet paa Grund af en Uoverensstemmelse om nogle Akkordpriser.

Mødet resulterede i følgende Vedtagelse:

Arbejdet genoptages Onsdag den 2. ds. Den faglige Uoverensstemmelse behandles efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Til fuld Afvikling af den ulovlige Arbejdsstandsning betaler Stukkatørernes Fagforening paa de paagældende Arbejderes Vegne til Nørrebros Cementstøberi en Bod, stor 50 Kr.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1468.

Arbejdsmænd hos Sønderborg Kommune.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. Juli 1931 i Sagen Nr. 1468: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Sønderborg mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sønderborg Kommune.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Sønderborg indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Sønderborg Kommune for Brud paa den mellem Parterne gældende Overenskomst.

Det fremgaar af Sagen, at der under 26. September 1930 mellem Sønderborg Kommune og Dansk Arbejdsmands Forbund, Afdeling »A«, Sønderborg, er afsluttet en Overenskomst vedrørende de ved Kommunen og dens Virksomhed beskæftigede Arbejdsmænd. I denne Overenskomst hedder det under A: »Almindelige Bestemmelser« bl. a. i § 1: »Arbejdstiden for de ved Kommunen beskæftigede Arbejdere er 48 Timer effektive Arbejdstimer pr. Uge og lægges i Tiden fra Kl. 7 Morgen til Kl. 5 Eftermiddag, med ½ Times Frokost og 1½ Times Middag«, og under B: »Lønninger og andre Bestemmelser for de ved Kommunen beskæftigede Arbejdsmænd« bl. a. (efter Angivelse af en Række specielle Lønninger) »Andre Arbejdere: Timeløn 114 Øre«.

Den 26. Februar 1931 vedtog man efter en forudgaaende Debat i Sønderborg Byraad, hvor Spørgsmaalet om Foranstaltninger imod den herskende Arbejdsløhed var til Behandling, et fra de borgerlige Byraadsgrupper indkommet Forslag, medens et fra den socialdemokratiske Byraadsgruppe samtidig fremsat Forslag blev forkastet.

Det vedtagne Forslag gik ud paa, »at Hjælpekassen, henholdsvis Forsørgelsesudvalget, udbetaler foreløbig ingen kontant Understøttelse til arbejdsdygtige Personer«, hvorimod der anvises disse Arbejde gennem Stadsbyggekontoret, saaledes at Arbejdet udføres paa nedsat Arbejdstid efter en nærmere fastsat Skala, eftersom Arbejderne var ugifte eller gifte, med eller uden Børn. Det hed derhos i Forslaget, at Timelønnen er 1,05 Kr., og at der nedsættes et Nødhjælpsudvalg af nærmere angiven Sammensætning, samt at Stadsbyggekontoret fører Tilsyn med Nødhjælpsarbejdet.

Sønderborg Kommune iværksatte derefter forskellige Arbejder, derunder navnlig Udførelsen af et Stadion og Afgravning af et Areal ved Havnen. Disse to Arbejder paabegyndtes den 2. Marts d. A. og afsluttedes i de første Dage af Maj. De med Udførelsen forbundne Udgifter har andraget 42—43,000 Kr., hvoraf Lønningerne angives at udgøre ca. 35,700 Kr.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar ud paa, at Sønderborg Kommune har gjort sig skyldig i Brud paa den nævnte Overenskomst ved uanset dennes Bestemmelse om en Timeløn af 114 Øre at have ansat denne til kun 1,05 Kr. Klagerne har herved navnlig fremhævet, at Overenskomsten ikke indeholder nogetsomhelst Forbehold, og at den skete Fravigelse fra den tarifmæssige Løn ikke lader sig forsvare ved en Henvisning til, at de foreliggende Arbejder maa betragtes som Nødhjælsarbejder. Dette Synspunkt kan, hævder Klagerne, ikke med nogen Føje anlægges her, hvor Indenrigsministeriets Arbejdsudvalg hverken har anerkendt Arbejdet som Nødhjælpsarbejde eller godkendt Arbejdsvilkaarene. Et Byraads-Flertal er ikke beføjet til alene ved sin Beslutning at gøre et Arbejde til Nødhjælpsarbejde i Lovens Forstand og derved skabe en tredje Lønsats, der staar udenfor den overenskomstmæssigt fastsatte Løn og den for Nødhjælpsarbejder gældende Løn. Under Henvisning til foranstaaende har Klagerne nedlagt Paastand paa, at den paaklagede Aflønning erklæres overenskomststridig, og at Sønderborg Kommune kendes pligtig at respektere den fornævnte Overenskomst og at efterbetale et Beløb svarende til, hvad den har underbetalt sine heromhandlede Arbejdere, hvorhos Kommunen paastaas ikendt en efter Rettens Skøn fastsat Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne. De hævder, at der indenfor alle Partier i Byraadet var Enighed ikke blot om Ønskeligheden af de paagældende ret betydelige Arbejders Iværksættelse, men ogsaa om Timelønnen som den almindelige paa Egnen gældende Timeløn, og at der alene var Uenighed om Skalaen for Arbejdets Fordeling. Det drejer sig her om Arbejder, som ikke er budgetterede og ikke i en overskuelig Fremtid vilde være bragt til Udførelse, og som kun er iværksat som Nødhjælp, for at afhjælpe den uforholdsmæssig store Arbejdsløshed. Der kunde derfor, hævder de Indklagede videre, sikkert være opnaaet Arbejdsudvalgets Anerkendelse, og naar man undlod at ansøge om denne, var Grunden bl. a. den, at den øjeblikkelige Situation krævede hurtig Handling og ikke tillod at afvente en ministeriel Afgørelse; men dette Forhold kan ikke betage Arbejdet dets Karakter af Nødhjælpsarbejde. Det udførte Arbejde omfattes efter de Indklagedes Paastand ikke af Overenskomsten, ved hvis Indgaaelse Parterne ikke har og ikke kan have haft for Øje saadanne Arbejder, som der her er Spørgsmaal om. At der ikke fra Kom-

munens Side er Tale om Løntrykkeri, fremgaar af, at Jordarbejdet med den udbetalte Løn har kostet Kommunen 7 Kr. 48 Øre og 3 Kr. 10 Øre pr. Kubikmeter for den henholdsvis paa Stadion og paa Havnepladsen foretagne Afgravning, medens man ved paa sædvanlig Maade at give Arbejdet i Entreprise vilde have kunnet faa dette udført for ca. et Par Kroner pr. Kubikmeter, og de Indklagede har i denne Forbindelse særlig henvist til, at der til Arbejdets Udførelse har været beskæftiget Arbejdere af alle Kategorier, — i Ugen fra 9.—16. Marts saaledes 101 Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, 59 uorganiserede Folk, 32 faglærte Folk, f. Eks. Murere, Tømrere, Snedkere, Elektrikere, Maskinarbejderè, Kedel- og Maskinarbejdere, Musikere, Tekstilarbejdere, Mølleriarbejdere, Slagteriarbejdere o. s. v.

Efter alt foreliggende maa der gaas ud fra, at de ommeldte Arbejder er iværksatte fra Kommunens Side som et Led i dennes Foranstaltninger til Imødegaaelse af den herskende, omfattende Arbejdsløshed, og at det drejer sig om Arbejder, som ellers ikke eller ikke indenfor et paaregneligt Tidsrum vilde være bragt til Udførelse. Det fremgaar derhos af Sagen, at det ovennævnte i Byraadet samtidig forkastede Forslag kun gik ud paa Fordeling af Arbejdet efter en anden Skala, medens Forslaget ikke indeholdt Bestemmelser om nogen særlig Løntarif og navnlig heller ikke tog Afstand fra den i det vedtagne Forslag optagne Lønsats, ligesom det ikke heller er godtgjort, at der i denne Henseende paa anden Maade er fremsat nogen Indsigelse. Der kan efter Rettens Mening ikke være nogen begrundet Tvivl om, at det i det foreliggende Tilfælde drejer sig om to ganske ekstraordinære Arbejder, som efter deres særlige Natur ligger udenfor Omraadet for den afsluttede Overenskomst, ved hvis Indgaaelse Parterne maa antages kun at have taget Sigte paa saadanne Arbejder, som normalt kun paaregnes at komme til Udførelse indenfor Kommunens Omraade. Dette Synspunkt bestyrkes ogsaa i væsentlig Grad derved, at de paagældende Arbejder — som nærmere ovenfor angivet — ikke har været organiserede saaledes, som saadanne Arbejder efter deres særlige Karakter paa normal Maade organiseres, men netop har været igangsat ogsaa under ekstraordinære Former.

Herefter vil de Indklagede være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Dansk Arbejdsgiverforening for Sønderborg Kommune bør for Tiltale af Klagerne, De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Sønderborg, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betaler hver af Parterne med Halvdelen.

Sag Nr. 1474.

Opsigelsen af Drejerfagets Overenskomst.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 16. Juni 1931 i Sag Nr. 1474: De samvirkende Fagforbund for Drejerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening for Drejermestrenes Centralforening, Drejerlauget og Træindustriens Fabrikantforening for Jylland.

Den 25. Juli 1930 blev der under Medvirken af Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund oprettet en Overenskomst gældende for Drejerfaget i Danmark. I denne Overenskomst optoges under Punkt 5 følgende Bestemmelser:

»Parterne er enige om at optage Forhandlinger tilsigtende en almindelig Revision af Prislisten, herunder Indførelse af Priser for nyt forekommende Arbejde og Fjernelse af Priser paa ikke gangbart Arbejde.

Tegningerne underkastes en med Prislisten tilsvarende Revision.

Opnaas ved disse Forhandlinger Enighed, udarbejdes en ny Prisliste, der da træder i Stedet for nugældende, hvorefter hele Overenskomstforholdet løber videre, indtil det med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, dog tidligst 1. April 1932.

Opnaas der ikke Enighed ved de nævnte Forhandlinger, har hver af Parterne Ret til at opsige Overenskomstforholdet med 1 Maaneds Varsel til Ophør den 1. April 1931.«

Af Grunde, der ikke ligger helt klart, naaede man først saa sent som den 26. Februar 1931 til at indlede Forhandling i Henhold til de citerede Bestemmelser. Medens Drejerforbundet som Grundlag for Forhandlingen havde ladet udarbejde et Forslag til Revision af Tegningerne og af Prislistens Tekst, forelagde Arbejdsgiverne ved Mødets Begyndelse følgende Forslag:

»Paa Grund af det stadig nedadgaaende Pristal og daarlige Erhvervsmuligheder kræves Minimallønningerne nedsat fra Kr. 1,05 til Kr. 1,00 pr. Time, alle personlige Timelønninger nedsættes med 5 Øre pr. Time.

Det nugældende Fradrag i Akkordpriskuraten ændres fra 12 til 20 pCt.

Paa Værkstedsakkorder fradrages 10 pCt. Iøvrigt forbliver Tegninger og Prisliste uforandret.«

Under de derefter førte Forhandlinger fastholdt Arbejdsgiverne det Standpunkt, at Forholdene nu ikke muliggjorde Lønforhøjelse af nogen Art, men at Mestrene tværtimod maatte kræve Lønnedsættelser. Herpaa vilde Arbejderne ikke indlade sig, og da Arbejdsgiverne efter at have gjort sig bekendt med det af Forbundet forelagte Forslag, erklærede, at dette i Virkeligheden betød en Lønforhøjelse, endte Forhandlingerne uden noget Resultat. Inden Parterne skiltes, blev det fra Arbejdsgivernes Side udtalt, at Mestrene nu vilde opsige Overenskomsten, og ved Skrivelse af 27. Februar til Drejerforbundet blev Overenskomsten derefter opsagt til Ophør den 1. April 1931.

Den 7. Maj blev der efter Opfordring af Arbejdsgiverne afholdt et Møde mellem Parterne angaaende Spørgsmaalet om Betingelserne for Fornyelse af Overenskomsten. Dette Møde endte uden Resultat, idet Arbejderne paany afviste Mestrenes Krav om Lønnedsættelse.

Den følgende Dag afholdtes der angaaende det samme Spørgsmaal et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Her blev det af De samvirkende Fagforbunds Repræsentant gjort gældende, at Arbejdsgivernes Opsigelse af Overenskomsten var ugyldig, idet der ikke forinden var blevet ført en virkelig Forhandling om Revision af Prislisten, som foreskrevet i Overenskomstens Punkt 5. Da Arbejdsgiverne fastholdt Opsigelsens Lovlighed, erklærede Arbejderne at ville indbringe Spørgsmaalet for Den faste Voldgiftsret.

Under denne Sag har derefter De samvirkende Fagforbund for Drejerforbundet i Danmark indklaget Drejermestrenes Centralforening i Danmark, Drejerlauget og Træindustriens Fabrikantforening for Jylland med Paastand om, at den skete Opsigelse af Overenskomsten kendes ulovlig, at de Indklagede tilpligtes at opfylde Overenskomstens Bestemmelser indtil den normale tidligste Udløbstid 1. April 1932, samt at de Indklagede for overenskomststridig Adfærd idømmes en Bod.

De Indklagede har nedlagt Paastand om Frifindelse, saaledes at den stedfundne Opsigelse kendes lovlig.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne nærmere anført følgende: Ved Overenskomsten af 25. Juli 1930, der er en 2-aarig Overenskomst, var man enedes om Minimaltimeløn, personlige Timelønninger og Fradrag i Akkordpriskuranten m. m., hvorimod en fra Arbejdernes Side længe ønsket Revision af Prislisten blev udskudt til senere Forhandling. Denne Forhandling skulde derfor alene dreje sig om en saadan — rent teknisk — Revision, og det er ganske i Strid med Forudsætningerne, naar Arbejdsgiverne i det af dem fremsatte Forslag har krævet Forhandling om en Nedsættelse af Lønsatserne og Ændring i det een Gang fastsatte Akkordfradrag og derimod ikke har villet forhandle om det af Arbejderne fremlagte Forslag til Revision af Prislisten. Klagerne hævder nemlig, at en saadan Forhandling overhovedet ikke kom i Stand paa Grund af de Indklagedes Holdning. Det var umuligt at komme ind paa det, Forhandlingen skulde have drejet sig om, og som Følge heraf maa Forhandlingen betragtes som udskudt, men Opsigelse har ikke kunnet ske. Iøvrigt var Bestemmelsen om Adgang til Opsigelse udelukkende indsat for Arbejdernes Skyld, nemlig som et Middel til at sikre, at den af dem krævede Revision fandt Sted, medens det har ligget ganske uden for Forudsætningerne, at Opsigelse til 1. April 1931 skulde ske fra Arbejdsgivernes Side.

De Indklagede hævder paa deres Side, at de har tilbudt at optage Forhandling paa Grundlag af Arbejdernes Forslag. Der staar intet i Overenskomsten om, at Revisionen skulde være rent teknisk, og det kan heller ikke undgaas, at en Revision af Prislisten faktisk medfører Forandringer i Lønningerne. Idet Arbejdernes Forslag simplificerede Tegningerne og beholdt Akkordpriserne, medførte det da ogsaa indirekte en Lønforhøjelse, og da Arbejdsgiverne under de forandrede Konjunkturer ubetinget maatte kræve Lønnedsættelse, og Arbejderne ikke vilde gaa med hertil, maatte Forhandlingerne ende uden Resultat. De Indklagede hævder derfor, at Opsigelsen er fuldkommen lovlig, men hertil kommer ydermere, at Forbundet har akcepteret Opsigelsen og senere indladt sig i Forhandling om Fornyelse af Overenskomsten, uden at det paa det herom afholdte Møde med et Ord fra Forbundets Side er blevet antydet, at den skete Opsigelse skulde være ulovlig. Først paa Mødet i Arbejdsgiverforeningen d. 8. Maj er denne Paastand fremkommet, og det maa i alt Fald siges at være for sent.

Efter de for Retten afgivne Forklaringer er det ikke ganske klart, hvorledes Forhandlingerne d. 26. Februar er forløbet, men i alt Fald maa der gives Klagerne Medhold i, at disse Forhandlinger alene skulde dreje sig om en Revision af Prislisten. Det har derfor været urigtigt af Arbejdsgiverne at møde med et Forhandlingsgrundlag af saadan Art som det af dem indbragte Forslag, og Forbundet maatte have været berettiget til at kræve Forhandlingen begrænset til de i Overenskomstens Punkt 5 nævnte Spørgsmaal. Paa den anden Side er de Indklagedes Anbringende om, at Arbejdernes Forslag faktisk betød en Lønforhøjelse, ikke afsvækket ved det fra Klagernes Side oplyste, og som Situationen havde udviklet sig i den Tid, man havde ladet hengaa, siden Overenskomstens Oprettelse d. 25. Juli 1930, maa det anses for mindre sandsynligt, at der vilde være opnaaet Enighed, paa hvilket Grundlag Forhandlingerne end var blevet ført.

Det kan herefter være noget tvivlsomt, hvorledes Sagen vilde have stillet sig, saafremt der fra Forbundets Side straks var blevet protesteret mod Opsigelsens Gyldighed. Som Sagen nu foreligger, vil der imidlertid ikke for Retten være Anledning til at komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal. Retten maa nemlig under alle Omstændigheder finde, at de Indklagede, efter at der paa Grundlag af den stedfundne Opsigelse var optaget Forhandlinger om Fornyelse af Overenskomsten, har haft fuld Føje til at betragte Opsigelsen som godkendt, og der vil derfor ikke kunne tages Hensyn til den ca. 2½ Maaned efter Opsigelsen fra De samv. Fagforbunds Side fremkomne Indsigelse.

Herefter vil de Indklagede være at frifinde for Klagernes Tiltale og den skete Opsigelse af Overenskomsten være at kende for gyldig. Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Den ovennævnte Opsigelse bør anerkendes som gyldig.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kroner.

Sag Nr. 1475.

Murere hos Murermester Jens P. Arnung og Knud Dyrberg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Juni 1931 i Sag Nr. 1475: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og dettes Medlemmer, Murermestrene Jens P. Arnung og Knud Dyrberg mod Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn.

Murermestrene Jens P. Arnung og Knud Dyrberg har for Tiden til Udførelse et større Byggeforetagende for Københavns Kommune paa Hjørnet af Borups Allé og Hillerødgade. De to Murermestres Entreprise omfatter ikke Tilhugning og Opstilling af Granitsoklen, hvilket Arbejde udføres i særlig Entreprise af to Stenhuggerfirmaer. — Den 6. Maj skulde efter Mestrenes Bestemmelse Murersvendene paabegynde Opmuringen paa den Del af Soklen, der var færdig; men to Dage før havde Formanden for Murersvendenes Fagforening af 1919 henvendt sig til de 2 Murermestres Formænd paa Byggepladsen og meddelt, at han havde forbudt Svendene at paabegynde Murerarbejdet, før Stenhuggersvendene var ophørt med eller havde fuldført Opstillingen af Soklen. I den Anledning tilskrev Københavns Murer- og Stenhuggerlaug under 4. Maj Murersvendenes Fagforening saaledes:

»Fra vore Medlemmer de Herrer Murermestre J. P. Arnung og K. Dyrberg har vi modtaget Klage over, at den ærede Fagforening har forbudt Murersvendene at paabegynde Arbejdet paa Byggepladsen, Hj. af Borups Allè og Hillerødgade, fordi der paa Pladsen beskæftiges Stenhuggere ved Tilhugning og Hensætning af Bordurstenssokkel, med hvilket Arbejde Murermestrene intet har at gøre.

Vi maa derfor anmode den ærede Fagforening om aldeles omgaaende at hæve denne efter vor Mening ganske ulovlige Blokade, i Anledning af hvilken vi iøvrigt tager ethvert Forbehold.«

og modtog Dagen efter saalydende Svar fra Fagforeningen:

»Som Svar paa modtagen Skrivelse af 4. ds., angaaende en Byggeplads i Hillerødgade, kan vi bemærke, at dette Arbejde ikke er saa langt fremskreden, saa at der kan begynde Murersvende endnu, og tilføje, at dette ikke er vor Opfattelse alene, idet det nemlig viser sig, at ingen Murersvend endnu har faaet Besked om det Tidspunkt, paa hvilket han kan komme i Arbejde paa nævnte Byggeplads; som Følge heraf maa vi mene, at Udtalelsen, forbudt Svendene at begynde Arbejdet, er for tidligt fremkommen.

Med Hensyn til Spørgsmaalet Blokade, er denne Benævnelse ogsaa forkert, vi har ikke blokeret Arbejdet; det viser sig bedst ved, at Murerformændene stadig er i Arbejde, og vi agter ikke at blokere Arbejdet, idet vi nemlig er villige til at sætte Murersvende paa og paabegynde Murerakkorden, naar denne kan paabegyndes under de samme Forhold som alle andre Murerakkorder; men dette er ikke Tilfældet i Øjeblikket; hvilket vi havde Grund til at tro at d'Hrr. Murermestre paa Arbejdspladsen var vidende om. I H. t. ovenstaaende maa vi udtrykke vor Forundring over den os tilsendte Klage, samtidig med at vi maa protestere mod de i denne brugte fejlagtige Benævnelser.«

Under Henvisning til at Fagforeningen saaledes har hindret Paabegyndelsen af Murerarbejde ved det paagældende Byggeforetagende, har Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og dettes Medlemmer, Murermestrene Jens P. Arnung og Knud Dyrberg, paastaaet Arbejdsvægringen kendt ulovlig, og Fagforeningen paalagt en Bod, idet Arbejdsvægringen er i Strid med Septemberforliget, dels Pkt. 2, fordi det er en uvarslet Arbejdsvægring, dels Pkt. 4, fordi Arbejdsvægringen indeholder et Angreb paa Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet, samt i Strid med Reglerne for Behandling af faglig Strid, hvorefter Uenighed, der maatte opstaa om Arbejdets Udførelse eller iøvrigt Arbejdsstedet vedrørende, ikke maa give Anledning til Arbejdsstandsning, men skal behandles ved Mægling, eventuelt Voldgift.

Fagforeningen har paastaaet sig frifunden og har til Støtte derfor anført følgende: Opstilling af Granitsokler ved Byggeforetagender har altid været udført af Murere; da Formanden for Fagforeningen hørte, at det paagældende Arbejde i dette Tilfælde var bortliciteret til 2 Stenhuggerfirmaer, henvendte han sig først til Murermester Dyrberg, der meddelte, at han intet kunde foretage sig, da hans Entreprise ikke angik Stenhuggerarbejdet; efter at Formanden derefter uden Resultat havde forhandlet med Stenhuggersvendene og Stenhuggerfirmaerne, tilskrev han den 20. April 1931 den Arkitekt, der ledede Byggeforetagendet, om Sagen og modtog den 21. s. M. Svar, hvori Arkitekten meddelte, at han gerne vilde arbejde for at Murerne gik ind i Stenhuggernes Akkord og fortsatte Opstillingen af Soklen under Forudsætning af, at Murerne vilde udføre Arbejdte for den samme Pris som aftalt med Stenhuggerne. Senere har der været ført mundtlige Forhandlinger om Sagen med Arkitekten, og disse er endnu ikke endte. Fagforeningen er villig til at lade sine Medlemmer paabegynde Arbejdet, naar Stenhuggersvendene enten ophører med eller har fuldført Opstillingen af Soklen. Fagforeningen har ingen Konflikt med de 2 Murermestre og ønsker intet hellere end, at Arbejdet kan paabegynde snarest muligt. Da Fagforeningen ingen Overenskomst har med Stenhuggerfirmaerne, er den eneste Maade, den kan hævde sine Medlemmers Ret til at udføre det paagældende Opstillingsarbejde paa, at undlade at paabegynde Murerarbejdet. At de 2 Murermestre derved indirekte inddrages under Konflikten mellem Fagforeningen paa den ene Side og Stenhuggerfirmaerne og Stenhuggersvendene paa den anden Side, er beklageligt, men en nødvendig Følge af Konflikten. Der er intet ulovligt i den af Fagforeningen anvendte Fremgangsmaade, da Septemberforligets Pkt. 2 og 4 formentlig kun angaar Tilfælde, hvor Arbejdet er paabegyndt, og Reglen for Behandling

af faglig Strid ikke kan komme til Anvendelse i dette Tilfælde, hvor der ingen faglig Uenighed er mellem Fagforeningen og Murermestrene. — Videre anfører Fagforeningen, at Opstillingsarbejdet endnu den 30. Maj ikke er saa langt fremskredent, at Murerarbejdet kan paabegyndes, i alt Fald ikke med mere end et Par Mand.

Heroverfor har de 2 Murermestre anført, at Opstillingsarbejdet allerede den 6. Maj var saa langt fremskredet, at Murerarbejdet delvis kunde paabegyndes, og at de havde Svende parate til at paabegynde Arbejdet nævnte Dag; det vil nu neppe blive muligt at fuldføre Arbejdet til den Tid, det efter Entreprisekontrakterne skal være færdigt. Klagerne er enig med Fagforeningen i, at det paagældende Arbejde i Almindelighed udføres af Murersvende, men Murermestrene er i nærværende Tilfælde uden Indflydelse derpaa, da Arbejdet ikke omfattes af deres Entreprise.

Selv om der gaas ud fra, at Arbejdet med Opstilling af Granitsokler paa Byggepladser sædvanligt udføres af Murersvende, er der fra Fagforeningens Side i nærværende Sag intet at bebrejde de to Murermestre, der ikke har dette Arbejde i Entreprise. At Fagforeningen ikke har noget direkte Magtmiddel mod de 2 paagældende Stenhuggerfirmaer, der har Tilhugning og Opstilling af Soklen i Entreprise, kan ikke under de foreliggende Forhold berettige Fagforeningen til at rette Aktionen mod de 2 Murermestre. Idet Retten derhos ikke kan tiltræde den af Fagforeningen hævdede Opfattelse, at Septemberforligets Pkt. 2 og 4 kun angaar paabegyndt Arbejde, vil Klagernes Paastand være at tage til Følge, saaledes at Arbejdsvægringen kendes ulovlig, hvorom Retten under 30. Maj har afsagt foreløbig Kendelse. I Bod til Københavns Murer- og Stenhuggerlaug betaler Fagforeningen derhos 800 Kr. samt i Sagsomkostninger 300 Kr.

Kendelse.

Den af Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn iværksatte ovenomhandlede Vægring ved at paabegynde Murerarbejdet paa Byggeforetagendet paa Hjørnet af Borups Allé og Hillerødgade kendes ulovlig, og Arbejdet vil derfor være at paabegynde straks. Fagforeningen betaler i Bod til Københavns Murer- og Stenhuggerlaug 800 Kr. samt Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1477.

Smede og Maskinarbejdere paa A/S Brdr. Madsens Maskinfabrik, Asnæs.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. Juni 1931 i Sag Nr. 1477: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem A/S Brdr. Madsens Maskinfabrik, Asnæs, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem A/S Brdr. Madsens Maskinfabrik, Asnæs, indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund for Brud paa Septemberforligets Punkt 2 og de gældende Regler for Behandling af faglig Strid i følgende Anledning:

Aktieselskabet, der driver Fabrikation af Landbrugsmaskiner, havde opsagt sine Akkordpriser med Smede og Maskinarbejdere til Ophør den 1. April d. A. og havde stillet Krav om meget betydelige Nedsættelser. Fra Forbundets Side var der rejst Klage over, at Firmaet ensidig havde søgt at reducere Priserne, og i den Anledning afholdtes der et Mæglingsmøde den 16. Maj, hvor man for dette Spørgsmaals Vedkommende enedes om at lade Parterne optage lokal Forhandling om en Revision af Akkordpriserne. Denne Forhandling skulde være tilendebragt den 21. Maj, og hvis der ikke opnaaedes Enighed, skulde tilbageværende Uoverensstemmelser behandles videre paa Timandsmøde.

Ved den i Henhold hertil førte lokale Forhandling opnaaedes heller intet Resultat, og der blev derefter mellem Forbundet og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning aftalt et Timandsmøde til den 4. Juni, hvor blandt andet denne Sag skulde behandles.

Imidlertid blev der d. 28. Maj efter Indbydelse fra Brdr. Madsens Maskinfabrik til de i Asnæs bosiddende gifte Smede- og Maskinarbejdere, som man vilde faa Brug for, ført en ny Forhandling om Lønforholdene. Fra Fabrikkens Side blev det forestillet Arbejderne, at man var udsat for store Afsætningsvanskeligheder, og at det var paatrængende nødvendigt for overhovedet at kunne konkurrere, at Arbejdspriserne blev sat betydeligt ned. Arbejderne tilbød da at arbejde for en Timeløn af 1 Kr. 25 Øre, og Fabrikken erklærede sig villig til at betale denne Løn under Forudsætning af, at Arbejderne ikke vilde nedsætte Arbejdspræstationen, og det blev derhos tilkendegivet, at Arbejderne saa kunde paaregne at have Arbejde til den 15. Oktober. Arbejderne gik ind herpaa, og Arbejdet blev i Henhold hertil paabegyndt den 29. Maj. Fabrikken meddelte Sammenslutningen, at der nu var opnaaet Enighed, og det blev derefter af Sammenslutningen meddelt Forbundet, at Sagen kunde udgaa af Dagsordenen for Timandsmødet den 4. Juni.

Da Forbundet havde faaet Underretning om den mellem de lokale Parter trufne Ordning, blev det imidlertid fra Forbundets Side forbudt Arbejderne at arbejde videre efter denne, og Arbejdet blev derefter nedlagt den 3. Juni om Morgenen. Sammenslutningen henvendte sig samme Dag til Formanden for Forbundet og henstillede, at han omgaaende foranledigede Arbejdet genoptaget, idet man i saa Fald var villig til at behandle Sagen paa Timandsmødet, men Formanden fastholdt det Standpunkt, han havde indtaget, hvorefter Forbundet havde nægtet at godkende den trufne Ordning.

Klagerne har nu her under Sagen nedlagt Paastand om, at den stedfundne Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at der i den Anledning paalægges de Indklagede en meget alvorlig Bod.

Til Støtte herfor har Klagerne nærmere anført, at Arbejdsstandsningen, der er iværksat paa et for Virksomheden meget kritisk Tidspunkt, for det første har været uvarslet og derved i Strid med Septemberforliget, dernæst i Strid med Aftalen den 16.

Maj, hvorefter man maatte respektere den Ordning, der blev truffet mellem de lokale Parter, og endelig i Strid med de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, idet en Uoverensstemmelse, af hvad Art den end er, ikke maa give Anledning til Arbejdsstandsning, men skal behandles ved Mæglingsmøde og eventuelt fortsat Behandling mellem Organisationerne.

Fra Fabrikkens Side er det til Forklaring af den trufne Lønordning for Retten særlig fremhævet, at de vanskelige Tider har medført saa store Forandringer i Fabrikationen, at det overhovedet ikke er muligt at fastsætte Akkordpriser, før der er indhøstet tilstrækkelig Erfaring med Hensyn til disse.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse. De kan overhovedet ikke erkende, at der foreligger en Arbejdsstandsning, idet Forbundet ikke har blokeret Virksomheden eller forbudt de paagældende Medlemmer at arbejde for denne, men kun forbudt dem at fortsætte Arbejdet i Henhold til den trufne Ordning, der ikke kan anses for lovlig. De Indklagede gør gældende, at det tværtimod er Virksomheden og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, der har begaaet Brud paa Overenskomsten og paa Fagets Voldgiftsregler, og de nedlægger paa deres Side Paastand om Bod i den Anledning.

De Indklagede har nærmere anført, at den trufne Lønordning af flere Grunde maa anses for ulovlig. De lokale Parter var kun bemyndiget til at forhandle om en Revision af Akkordprislisten, og de skulde være færdige den 21. Maj. Derefter var der ikke anden Mulighed end Timandsmøde. Forhandlingen den 28. Maj er ført efter Udløbet af den paa Mæglingsmødet den 16. Maj satte Frist, den er ført med enkelte af Firmaet vilkaarlig valgte Arbejdere, og den har endelig ikke drejet sig om det, der ifølge Vedtagelsen skulde forhandles om, nemlig en Revision af Akkordpriserne. Den gaar derimod ud paa indtil videre at slaa hele Akkordordningen i Stykker og at forringe Arbejdernes Lønvilkaar meget betydeligt, saaledes at de for adskillige Maaneder bandt sig til den fastsatte Timeløn og endda bandt sig til at arbejde i samme Tempo, som naar der arbejdes paa Akkord. Sagen befandt sig under Behandling af Organisationerne, og denne Behandling skulde, da der ikke var opnaaet Enighed om nye Akkordpriser, være fortsat paa Timandsmødet. Det er derfor et Brud paa det overenskomstmæssige Forhold, naar man fra Sammenslutningens Side har vægret sig ved at fortsætte denne Behandling.

De Indklagede henviser endvidere til, at Fagets Overenskomst i § 7, sidste Stykke bestemmer:

> »Parterne anser det for ønskeligt at anvende Akkordarbejde ved fabriksmæssig Produktion og at søge dette opnaaet ved Gennemførelse af Priskuranter«.

Det drejer sig her om en Virksomhed, hvis Produktion i højeste Gred er fabriksmæssig, og hvor der i mange Aar har været arbejdet udelukkende paa Akkord, og alligevel har man ment at kunne slaa en Streg over hele Akkordordningen og lade Arbejdet udføre paa Timebetaling, fordi man ikke har kunnet faa gennemført en Reduktion, der vilde forringe Arbejdernes Fortjeneste med ca. 60 Øre pr. Time.

I samme §, næstsidste Stykke, hedder det:

> »Opstaar der Spørgsmaal om Forandringer i saadanne Akkordafbetalinger og Priskuranter, som engang er fastslaaede ved Forhandling med Fagforeninger, Klubber eller andre Samlinger af Arbejdere, henvises Sagen til de Instanser, som tidligere har behandlet den«.

Ved ganske at have tilsidesat disse Bestemmelser har saavel Virksomheden som Sammenslutningen efter de Indklagedes Mening begaaet et groft Brud paa Overenskomsten samtidig med, at man har nægtet at føre den paabegyndte voldgiftsretlige Behandling til Ende og dermed ogsaa begaaet Brud paa Fagets Voldgiftsregler.

Den Aftale, der blev truffet den 28. Maj, er efter Rettens Opfattelse uden Tvivl ment som en midlertidig almindelig Ordning paa Timelønsbasis af Smedenes og Maskinarbejdernes Lønforhold paa den paagældende Virksomhed. Men noget saadant falder ganske udenfor, hvad de lokale Parter var bemyndiget til at forhandle om ifølge Vedtagelsen paa Mæglingsmødet den 16. Maj. Forbundet kunde derfor ikke være bundet ved den trufne Ordning, men maatte have fuld Frihed til at varsle Arbejdsstandsning overfor Fabrikken, og Behandlingen af Akkordpriserne burde have været fortsat paa et Timandsmøde.

Derimod kunde der ikke være noget til Hinder for, at de enkelte Arbejdere, efter at Akkordprislisten var ophørt at gælde, traf en personlig Lønaftale med Fabrikken. Forbundet kunde derfor ikke uden Varsel paalægge disse at ophøre med at arbejde paa de aftalte Vilkaar, og Retten finder at maatte give Klagerne Medhold i, at det fra Forbundets Side foretagne Skridt for saa vidt maa betragtes som en ulovlig Arbejdsstandsning.

Herefter maa Retten — som det er tilkendegivet Parterne ved Sagens Optagelse — finde det rigtigt, at Arbejdet paa Virksomheden genoptages snarest muligt, indtil videre paa de mellem Parterne aftalte Lønvilkaar. Ligeledes bør den afbrudte Behandling af Akkordprislisten fortsættes.

Idet der efter det anførte foreligger Fejl paa begge Sider, finder Retten imidlertid efter Omstændighederne at kunne bortse fra Bod. Sagens Omkostninger vil være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Den ovennævnte, den 28. Maj 1931, aftalte Lønordning er ikke bindende for Smede- og Maskinarbejderforbundet. Den paafølgende Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Sagens Omkostninger betales af hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 8 * KØBENHAVN DEN 1. NOVEMBER 1931 * 28. AARGANG

Den 15. internationale Arbejdskonference.

Den 15. internationale Arbejdskonference aabnedes i Genève den 28. Maj og varede til den 18. Juni 1931.

Paa Konferencens Dagsorden stod følgende tre Spørgsmaal:

1. Lavalderen for Børns Arbejde i ikke-industrielle Virksomheder (1. Behandling).
2. Arbejdstiden i Kulminer (afsluttende Behandling).
3. Partiel Revision af Konventionen om Kvinders Natarbejde.

Foruden disse 3 Spørgsmaal, som udgjorde Konferencens officielle Dagsorden, beskæftigede Konferencen sig med forskellige andre Emner, bl. a. følgende Punkter:

4. Ændringer i Konferencens Reglement.
5. Direktørens Rapport.
6. Beretning fra Udvalget til Gennemgang af de af Regeringerne i Henhold til Fredstraktatens Art. 408 afgivne Rapporter angaaende Konventioner.
7. Styrelsesraadets 10 Aars Rapporter om Konventionens Virkninger.
8. Forskellige for Konferencen fremsatte Forslag til Resolutioner.
9. Valg af Styrelsesraad for den internationale Arbejderorganisation for Perioden 1931—34.

Konferencens Sammensætning.

Paa Konferencen var repræsenteret 49 Stater, hvoraf 27 europæiske.

Antallet af Delegerede udgjorde 144, nemlig 81 Regeringsrepræsentanter, 32 Arbejdsgiverrepræsentanter og 31 Arbejderrepræsentanter, dertil kom 209 Raadgivere, saaledes at i alt 353 Personer officielt var anmeldt som Deltagere i Konferencen.

Af de 144 Delegerede havde een — den norske Arbejdsgiverrepræsentant — ikke Stemmeret som Følge af, at de norske Arbejdere, ligesom Tilfældet har været ved alle foregaaende Konferencer, ikke ønskede sig repræsenteret paa Konferencen. Det i Henhold til Fredstraktatens Art. 403 fornødne Antal Stemmer til Beslutningsdygtighed var herefter 72. — To af de Stater, som ikke er Medlemmer af den internationale Arbejdsorganisation, Tyrkiet og Mexico, havde sendt Observatører til Konferencen.

Den danske Delegation til Konferencen havde følgende Sammensætning.

Regeringsrepræsentanter og Raadgivere:

Finansminister C. V. Bramsnæs, Delegationens Formand.

Departementschef i Socialministeriet R. Lassen, Repræsentant.

Kontorchef i Socialministeriet Erik Dreyer, Suppleant og Raadgiver.

Folketingsmand I. P. Nielsen, Suppleant og Raadgiver.

Fabriksinspektør Fru Ragna Schou, Raadgiver.

Fuldmægtig i Socialministeriet H. Holch Schaldemose, Raadgiver, tillige Delegationens Sekretær.

Arbejdsgiverrepræsentant og Raadgiver for denne:

Direktør H. C. Ørsted, Repræsentant.

Fuldmægtig A. L. Østerberg, Suppleant og Raadgiver.

Arbejderrepræsentant og Raadgiver for denne:

Næstformand for De samvirkende Fagforbund Chr. Jensen, Repræsentant.

Forretningsfører for Dansk Skrædderforbund Josef Andersson, Suppleant og Raadgiver.

Da Departementschef Lassen paa Grund af Embedsforretninger blev forhindret i at deltage i Konferencen, fungerede Suppleanten for de danske Regeringsrepræsentanter, Kontorchef Dreyer, under hele Konferencen som Regeringsrepræsentant.

Konferencens Præsidium.

Paa Forslag af den belgiske Regeringsrepræsentant valgte Konferencen enstemmig den polske Regeringsrepræsentant, Francois Sokol, der er den polske Regerings faste Delegerede ved Folkeforbundet, til Præsident for Konferencen.

Til Vicepræsidenter valgtes den danske Regeringsrepræsentant, Finansminister C. V. Bramsnæs, den syd-afrikanske Arbejdsgiverrepræsentant, Gemmill, og den schweiziske Arbejderrepræsentant, Schurch.

Til Præsidenter for henholdsvis Regerings-, Arbejdsgiver- og Arbejdergruppen blev af de paagældende Grupper valgt den brasilianske Regeringsrepræsentant, Punentel, den danske Arbejdsgiverrepræsentant, Direktør Ørsted, og den belgiske Arbejderrepræsentant, Mertens.

Nedsættelse af Udvalg.

Efter at der i Overensstemmelse med Forretningsordenen var nedsat et Forretningsudvalg, bestaaende af 24 Medlemmer, hvoraf 12 fra Regeringsgruppen, 6 fra Arbejdsgivergruppen og 6 fra Arbejdergruppen, vedtog Konferencen efter dette Udvalgs Indstilling at nedsætte følgende Udvalg:

1. Udvalget til Prøvelse af Fuldmagter. (3 Medlemmer, et for hver af de 3 Grupper.)
2. Udvalget angaaende Lavalderen for Børns Arbejde i ikke-industrielle Virksomheder. (56 Medlemmer, hvoraf 28 Regeringsrepræsentanter, 14 Arbejdsgiver- og 14 Arbejderrepræsentanter.)
3. Udvalget angaaende Arbejdstiden i Kulminer. (48 Medlemmer, 16 af hver Gruppe.)
4. Udvalget angaaende Revision af Konventionen om Kvinders Natarbejde. (48 Medlemmer, hvoraf 24 Regeringsrepræsentanter, 12 Arbejdsgiver- og 12 Arbejderrepræsentanter.)
5. Udvalget angaaende Konferencens Reglement. (30 Medlemmer, 10 for hver Gruppe.)
6. Udvalget angaaende de af Regeringerne i Henhold til Fredstraktatens Art. 408 afgivne Rapporter om Konventionernees Anvendelse. (42 Medlemmer, 14 af hver Gruppe.)

De under 2 og 4 nævnte Udvalg var sammensat efter det Riddelske System (saaledes kaldet efter den canadiske Regeringsrepræsentant ,Riddel, der paa Konferencen i 1929 bragte dette System i Forslag), hvorefter Regeringsgruppen faar dobbelt saa mange Repræsentanter i Udvalget som hver af de to andre Grupper, mod at hver Regeringsrepræsentant kun faar een Stemme, medens Arbejdsgiver- og Arbejderrepræsentant hver faar 2 Stemmer.

Danmark havde følgende Repræsentation i Udvalgene.

Forretningsudvalget: Direktør Ørsted.

Udvalget angaaende Lavalderen for Børns Arbejde i ikke-industrielle Virksomheder: Kontorchef Dreyer, Fuldmægtig Østerberg (som Suppleant i Arbejdsgivergruppen) og Næstformand Chr. Jensen.

Udvalget angaaende Kvinders Natarbejde: Fabriksinspektør Fru R. Schou og Forretningsfører Josef Andersson (sidstnævnte som Suppleant i Arbejdergruppen).

Udvalget angaaende Arbejdstiden i Kulminer: Direktør Ørsted (med Fuldmægtig Østerberg som Suppleant).

Udvalget angaaende Konferencens Reglement Finansminister C. V. Bramsnæs (med Fuldmægtig Schaldemose som Suppleant), Direktør Ørsted og Næstformand Chr. Jensen.

Prøvelse af de Delegeredes Fuldmagter.

Paa Konferencen blev der paa Initiativ af Amsterdam-Internationalen nedlagt Protest mod Gyldigheden af den italienske Arbejderrepræsentants Mandat, og Protesten motiveredes med, at Regeringen i Italien havde udnævnt ham efter Indstilling fra de fascistiske Fagforeninger, der ikke kunde anerkendes som frie Fagforeninger.

Udvalgets Flertal (Regerings- og Arbejdsgiverrepræsentanter) havde indstillet Mandatet til Godkendelse, og efter en Debat blev Mandatet ved Afstemningen godkendt, idet 76 stemte for og 22 imod.

Der var endvidere protesteret mod den polske Arbejderrepræsentants Udnævnelse, hvor Protesten begrundedes med, at hans Udnævnelse ikke var sket efter Indstilling fra Arbejderorganisationen i Polen. — Mandatets Godkendelse skete imidlertid med 90 Stemmer imod 21.

Af den indiske Arbejdsgiverrepræsentant blev der fremsat Protest mod den indiske Regerings Udnævnelse af en af de 3 Raadgivere for den indiske Arbejdsgiverrepræsentant.

Protesten, der blev støttet af 12 indiske Arbejdsgiverorganisationer, var motiveret med, at den paagældende ikke kunde anses for indisk Statsborger, og at han ikke repræsenterede de mest betydende indiske Arbejdsgiverorganisationer. Efter Udvalgets Indstilling godkendte Konferencen dog Mandatet med 75 Stemmer mod 1.

Fagforeningerne i Lissabon fremsatte Protest mod den portugisiske Regerings Fremgangsmaade ved Udnævnelse af den portugisiske Arbejderrepræsentant; da der imidlertid ikke blev rejst Indsigelse mod selve Mandatets Gyldighed, gav Protesten ikke Konferencen Anledning til at træffe nogen Beslutning om dette Spørgsmaal.

I. Lavalderen for Børns Arbejde i ikke-industrielle Virksomheder.

Den internationale faglige Arbejderorganisation har gentagne Gange beskæftiget sig med Spørgsmaalet vedrørende Beskyttelsesforanstaltninger for Børn, navnlig i Henseende til Børns Anvendelse til erhvervsmæssigt Arbejde.

Allerede den første internationale Arbejdskonference i Washington 1919 vedtog en Konvention om Lavalder for Børns Arbejde i industrielle Virksomheder, hvorved Grænsen for Børns Adgang til saadant Arbejde blev fastsat til 14 Aar; samme Aldersgrænse blev fastsat i den af Genua-Konferencen 1920 vedtagne Konvention om Lavalder for Børns Arbejde til Søs.

Endelig vedtog Genève-Konferencen 1921 en Konvention om Børns Beskæftigelse ved Landbrugsarbejde, i hvilken Konvention det er fastsat, at Børn under 14 Aar kun udenfor Skoletiden maa beskæftiges ved Landbrugsarbejde og kun ved Arbejde af en saadan Karakter, at det ikke kan indvirke skadeligt paa deres Skolegang.

(De to førstnævnte Konventioner er ratificeret af Danmark, Washington-Konventionen i Henhold til Lov Nr. 248 af 6. Maj 1921, og Genua-Konventionen i Henhold til Lov Nr. 492 af 21. Decbr. 1923.

Forslag til Ratifikation af 1921-Konventionen om Børns Beskæftigelse ved Landbrugsarbejde har været forelagt Rigsdagen, men er ikke blevet gennemført.)

Medens der saaledes allerede foreligger internationale Aftaler om Lavalder for Børns Arbejde i industrielle Virksomheder, til Søs og ved Landbrugsarbejde, findes der ingen internationale Bestemmelser om Lavalder for Børns Beskæftigelse ved Arbejde, der falder udenfor disse Omraader, f. Eks. i Handels- og Kontorvirksomhed, i Hotel- og Restaurationsvirksomheder samt Forlystelsesetablissementer, skønt Børns Anvendelse til saadant Arbejde ofte — bl. a. paa Grund af den lange Arbejdstid, der er almindelig i disse Virksomheder — vil frembyde særlig Fare for Børnene og forhindre, at de faar den fornødne Skoleundervisning.

For at afhjælpe denne Mangel havde det internationale Arbejdsbureaus Styrelsesraad vedtaget at gøre Spørgsmaalet om Lavalderen for Børns Arbejde i »ikke-industrielle Virksomheder« — ved hvilket Udtryk man tilsigter at omfatte alle Virksomheder, der falder udenfor de tre forannævnte Konventioners Omraade — til Genstand for første Behandling paa den XV. internationale Arbejdskonference.

Ifølge de i Konferencens Forretningsorden fastsatte Regler for Dobbeltbehandling af Konventionsforslagforslag kunde Emnet kun gøres til Genstand for en foreløbig (første) Behandling, under hvilken der vilde være at træffe Beslutning, dels om Spørgsmaalet skulde optages paa den følgende Konferences Dagsorden til Vedtagelse af Konvention eller Henstilling, dels om de Retningslinier, der skulde iagttages ved Affattelsen af de Spørgeskemaer, som af det internationale Arbejdsbureau skal udsendes til de forskellige Regeringer.

Som Grundlag for Forhandlingerne forelaa en af Bureauet udarbejdet Rapport, der indeholdt en almindelig Redegørelse for de Spørgsmaal, der frembyder sig, naar man vil gaa til en international Regulering paa det paagældende Omraade; endvidere indeholdt Rapporten en Analyse af de enkelte Landes Lovgivning vedrørende disse Forhold samt en Angivelse af de Principer, som Bureauet i Henhold til Resultatet af de stedfundne Undersøgelser mente at kunne angive med Hensyn til Affattelse af Spørgeskemaer til Regeringerne.

Spørgsmaalet blev — uden forudgaaende Generaldebat i Plenarmøde — henvist til Behandling i Udvalget, der valgte den franske Regeringsrepræsentant, Justin Godart, til Formand og Raadgiveren for de schweiziske Regeringsrepræsentanter, Frk. Schmidt, til Ordfører.

Heller ikke i Udvalget fandt der nogen Generaldebat Sted, men man gik ligeover til Behandlingen af de Spørgsmaal, der vedrørte Affattelsen af de forskellige Punkter i Spørgeskemaerne.

Udvalgets Forhandlinger drejede sig i Hovedsagen om følgende Forhold:

1. *Formen for eventuelle internationale Aftaler angaaende Spørgsmaalet (Konvention eller Henstilling).*

Arbejdergruppen stillede Forslag om, at der allerede nu blev truffet Afgørelse om, hvorvidt der om det foreliggende Spørgsmaal skulde vedtages en Konvention eller en Henstilling; dette Forslag vakte imidlertid Modstand i Regeringsgruppen, og ved Afstemningen i Udvalget blev det vedtaget, at der i Spørgeskemaerne skulde gives Regeringerne Lejlighed til at erklære sig om, hvorvidt de ønskede Konvention eller Henstilling, men samtidig vedtoges det at opfordre Bureauet til at affatte Spørgeskemaerne paa en saadan Maade, at der næste Aar kunde opnaas Vedtagelse af en Konvention.

2. *Omraadet for den eventuelle Konvention.*

Medens Arbejdsgivergruppen ønskede, at det skulde overlades til Regeringerne at erklære sig om, hvilke Virksomheder der skulde omfattes af Konventionen, stillede Arbejdergruppen Forslag om, at Regeringerne kun skulde spørges om, hvorvidt alle Børn, der ikke falder ind under Bestemmelserne i de 3 tidligere vedtagne Konventioner om Lavalder for Børns Arbejde, skal omfattes af den eventuelle nye Konvention.

Man ønskede derigennem at præcisere, at man ved Vedtagelse af en Konvention om Lavalder for Børns Arbejde i ikke-industrielle Virksomheder skal søge opnaaet, at der herefter vil findes internationale Konventioner om Lavalder for alle Børn ved Arbejde af enhver Art — alene med de Undtagelser, der er fastsat i selve de paagældende Konventioner.

Arbejdergruppens Forslag, der fandt Tilslutning indenfor Regeringsgruppen, blev vedtaget ved Afstemningen i Udvalget.

3. *Aldersgrænsen.*

Udvalget vedtog – efter Forslag af den engelske Regeringsrepræsentant – at formulere Spørgsmaalene til Regeringerne saaledes, at disse først skulde have Lejlighed til at udtale sig om, hvorvidt der i Konventitonen bør fastsættes en almindelig Aldersgrænse og dernæst, om denne Grænse bør fastsættes til 14 Aar, og om der bør gøres Undtagelse herfra for de Lande, hvor Udskrivning af Skolen først finder Sted efter det 14. Aar.

4. *Arbejdets Indflydelse paa Skoleundervisningen. Undtagelse for Børns Beskæftigelse ved lettere Arbejde, Overarbejde og Natarbejde m. v.*

Medens enkelte af Udvalgets Medlemmer gjorde gældende, at Spørgsmaalet om at tillade, at de skolesøgende Børn beskæftiges ved erhvervsmæssigt Arbejde, overhovedet ikke burde rejses, vedtog Udvalgets Flertal at anbefale, at der i Spørgeskemaerne stilles baade Spørgsmaal om Ønskeligheden af Forbud mod skolesøgende Børns Beskæftigelse ved erhvervsmæssigt Arbejde i *Skoletiden* og Spørgsmaalet om fuldstændigt Forbud mod Børns Beskæftigelse ved erhvervsmæssigt Arbejde ogsaa *udenfor* Skoletiden. Udvalget vedtog endvidere at anbefale, at der tillige gives Regeringerne Lejlighed til at udtale sig om Muligheden for at tillade, at Børn uden for Skoletiden beskæftiges ved Arbejde af lettere Art, forudsat at Arbejdet ikke kan indvirke skadeligt paa deres Skoleundervisning eller af anden Grund have skadelig Indflydelse — og at Regeringerne samtidig skulde opfordres til at

udtale sig om, hvorvidt det maa anses for ønskeligt, at der ved den nationale Lovgivning fastsættes nærmere Regler for, paa hvilke Betingelser saadant lettere Arbejde kan tillades (herunder Fastsættelse af bestemte Grænser for Arbejdets Varighed, henholdsvis for Dage, hvor der gives Skoleundervisning baade Formiddag og Eftermiddag, og for halve og hele Fridage).

I Forbindelse med Spørgsmaalene om Fastsættelse af Begrænsning for det Arbejde, det eventuelt kunde tillades Børn under Lavalderen at udføre, vedtog Udvalget at anbefale, at der rettes Spørgsmaal til Regeringerne angaaende Fastsættelse af fuldstændigt Forbud mod, at Børn, der omfattes af Konventionens Bestemmelser, benyttes til Overarbejde og Natarbejde, og at Regeringerne endvidere opfordres til at udtale sig angaaende Forbud mod eller Begrænsning af Børns Arbejde paa Søn- og Helligdage og i Skoleferier samt angaaende Forbud mod, at Børn under den fastsatte Lavalder beskæftiges ved de iøvrigt tilladte lettere Arbejder, saafremt deres Helbred eller Opdragelse vil lide derunder.

5. *Undtagelser og specielle Bestemmelser for visse Virksomheder m. v.*

Der var indenfor Udvalget divergerende Meninger om, i hvilket Omfang der i Spørgeskemaerne burde optages Henvisninger til Muligheden for at tillade Undtagelser fra den generelle Regel om Forbud mod, at Børn under 14 Aar anvendes til Arbejde; Arbejdergruppen gjorde gældende, at Undtagelser overhovedet kun burde kunne komme i Betragtning i Tilfælde, hvor Fastsættelse af en højere Aldersgrænse end 14 Aar var tilsigtet. Udvalget vedtog imidlertid at anbefale, at Spørgsmaalene til Regeringerne angaaende almindelige Undtagelsesbestemmelser blev holdt i Almindelighed, uden Henvisning til en højere eller lavere Aldersgrænse end den generelle (14 Aar).

Med Hensyn til Fastsættelse af Undtagelsesbestemmelser for husligt Arbejde gjorde flere Medlemmer af Udvalget gældende, at dette Arbejde helt burde holdes uden for Konventionens Omraade, idet det ikke vilde være muligt at gennemføre Lovbestemmelser, der forudsætter Kontrol med private Hjem, medens det fra anden Side blev fremhævet, at de ved husligt Arbejde beskæftigede Børn netop i højere Grad end andre Børn har Krav paa Beskyttelsesforanstaltninger, idet det store Flertal af Børn uden saadanne Foranstaltninger er udsat for at faa en ganske ubegrænset Arbejdstid. Resultatet af Forhandlingerne blev, at Udvalget vedtog at anbefale, at Regeringerne skulde opfordres til at udtale sig med Hensyn til Ønskeligheden af at fastsætte Undtagelse fra den almindelige Regel, forsaavidt angaar Børns Beskæftigelse ved husligt Arbejde.

Endvidere vedtog Udvalget at anbefale, at Regeringerne ved Spørgeskemaerne blev opfordret til at udtale sig om Ønskeligheden af, at der i Konventionen optages Særbestemmelser angaaende flg. Forhold:

a. Tilladelse til Børns Beskæftigelse ved Arbejde i tekniske Skoler og Fagskoler, hvor Arbejdet væsentlig tjener til Oplæring.
b. Tilladelse til Børns Beskæftigelse ved Arbejde af kunstnerisk eller videnskabelig Karakter i Teatre og Filmsindustrien.
c. Absolut Forbud mod Børns Beskæftigelse i Virksomheder, der ifølge deres Natur er farlige eller frembyder Fare for Børnenes Moral eller Sundhed.
d. Særlige Regler om Lavalderen for Børns Beskæftigelse ved Gadehandel eller Butikshandel fra aaben Gade.
e. Fastsættelse af Afvigelser fra de almindelige Regler for Lande, hvor der paa Grund af klimatiske Forhold eller af andre Grunde gør sig særlige Forhold gældende.
f. Fastsættelse af en begrænset Arbejdstid paa 6 Timer daglig for unge Mennesker under 18 Aar.

6. *Bestemmelsernes Gennemførelse.*

Udvalget vedtog at anbefale, at der i Spørgeskemaerne gives Anvisning paa flg. Foranstaltninger til Gennemførelse af Konventionens Bestemmelser:

a. Forpligtelse for Arbejdsgiveren til at føre Fortegnelse over de hos ham beskæftigede Børn.
b. At der til Børn, der beskæftiges ved ambulant Arbejde, skal udfærdiges særlige Arbejdstilladelser, som Børnene skal have hos sig.
c. Særlige Kontrolforanstaltninger vedrørende Børns Arbejde i offentlige Forlystelsesetablissementer.
d. Straffebestemmelser for Overtrædelse af de fastsatte Regler.
e. Iværksættelse af særligt Tilsyn gennem offentlige Tilsynsmyndigheder med Bestemmelsernes Overholdelse.
f. Fastsættelse af Bestemmelser, der forbyder, at Børn beskæftiges hos forbryderiske Personer eller Personer, der er forfaldne til Drik.

Under Forhandlingerne i Plenarmøde om Udvalgets Indstilling udtalte flere Arbejdsgiverrepræsentanter, at Udvalgets Forslag til Spørgeskemaernes Affattelse paa flere Punkter var i Strid med Arbejdsgivernes Ønsker, men at Afvigelserne dog ikke var saa store, at Arbejdsgivergruppen af den Grund vilde stemme imod Forslaget som Helhed.

Af Direktør Ørsted og flere andre Arbejdsgiverrepræsentanter blev der stillet et Ændringsforslag om at optage som et særligt Punkt i Spørgeskemaerne Spørgsmaalet om fra Konventionens Bestemmelser at undtage Virksomheder, hvor kun Medlemmer af samme Familie er beskæftiget, idet Forslagsstillerne henviste til, at tilsvarende Undtagelse er gjort i Washington-Konventionen 1919 om Lavalder for Børns Arbejde i industrielle Virksomheder og i Genua-Konventionen 1920 om Lavalder for Børns Arbejde til Søs.

Dette Ændringsforslag blev vedtaget af Konferencen.

Endvidere vedtog Konferencen — efter et af Arbejdsgivergruppen fremsat Forslag — at lade det ovenfor under 5 f. omtalte Punkt (Fastsættelse

af en begrænset Arbejdstid paa 6 Timer daglig for unge Mennesker under 18 Aar) udgaa af Spørgeskemaerne.

Med de saaledes vedtagne Ændringer blev Udvalgets Indstilling enstemmigt vedtaget af Konferencen, der derefter — ved Afstemning ved Navneopraab — med 101 Stemmer for og ingen imod vedtog, at Spørgsmaalet om Lavalder for Børns Arbejde i ikke-industrielle Virksomheder skulde sættes paa Dagsordenen for næste internationale Arbejdskonference.

II. Arbejdstiden i Kulminer.

Den XIV. internationale Arbejdskonference i Genève 1930 vedtog at behandle det paa Konferencens Dagsorden optagne Spørgsmaal om Arbejdstiden i Kulminer efter Reglerne for 2. Behandling af Konventionsforslag, men det af det nedsatte Udvalg indstillede Udkast til Konvention opnaaede ikke den fornødne ⅔ Majoritet, og Forslaget var dermed forkastet. Samme Konference vedtog derefter, med 105 Stemmer mod 22, at Spørgsmaalet skulde sættes paa Dagsordenen for den næste — den XV. — internationale Arbejdskonference.

Som Grundlag for Forhandlingerne forelaa et af det internationale Arbejdsbureau i Overensstemmelse med de fra de forskellige Regeringer indkomne Besvarelser paa de udsendte Spørgeskemaer udarbejdet Forslag til Konvention.

Konferencen vedtog at nedsætte et Udvalg paa 48 Medlemmer til at behandle Spørgsmaalet og vedtog endvidere at benytte Bureauets ovennævnte Forslag som Forhandlingsgrundlag, samt at dette Forslag uden forudgaaende Generaldebat straks skulde oversendes til Udvalget.

Udvalget valgte den tyske Regeringsrepræsentant, Dr. Brauns til Formand og den engelske Regeringsrepræsentant, Shinwell, til Ordfører; begge disse havde indtaget de tilsvarende Stillinger i det paa Konferencen 1930 nedsatte Udvalg angaaende det samme Spørgsmaal.

Allerede under Forhandlingerne i Plenarmøde i Anledning af Udvalgets Nedsættelse var der rejst Spørgsmaal om Konventionens geografiske Omraade, d. v. s. Spørgsmaalet om, for hvilke Lande Konventionens Bestemmelser skulde gælde; Arbejdsgivergruppen havde til Medlemmer af Udvalget kun udpeget Repræsentanter for europæiske Lande og gjorde gældende, at Spørgsmaalet fra Begyndelsen var behandlet som et udelukkende europæisk Spørgsmaal, og at Arbejdsgiverrepræsentanterne fra de oversøiske Lande derfor ikke var forberedt paa at deltage i Forhandlingerne om en Konvention af universel Karakter. — Det samme Spørgsmaal blev rejst i Udvalget, der imidlertid undlod at stille noget Forslag til Resolution desangaaende, efter at Konferencens Generalsekretær, Direktør Albert Thomas, havde givet Udvalget en nærmere Redegørelse for Spørgsmaalet, hvori han fastslog, at der efter Fredstraktatens Bestemmelser og den Maade, paa hvilken Spørgsmaalet var blevet tilrettelagt for Konferencen, ikke kunde rejses Tvivl om Konventionens universelle Karakter.

Hovedpunkterne i Konventionen var følgende:

a. Konventionens Bestemmelser finder Anvendelse paa alle Kulminer, baade Stenkuls- og Brunkulsminer.
b. Ved Beregningen af Arbejdstidens Varighed tages Hensyn ikke blot til den Tid, Arbejderen er beskæftiget ved Arbejde i Minen, men til hele den Tid, han i Anledning af sit Arbejde maa opholde sig i Minen, beregnet fra det Tidspunkt, han gaar ind i Minen, og til det Tidspunkt, han forlader Minen.
c. Den daglige Arbejdstid i underjordiske Stenkulsminer maa højst udgøre 7¾ Time med Tillæg af højst 60 Timers Overarbejde aarlig; i underjordiske Brunkulsminer maa den daglige Arbejdstid heller ikke overstige 7¾ Time, men der kan tillægges 75 Timers Overarbejde aarlig samt, i Henhold til kollektive Overenskomster, yderligere 75 Timers Overarbejde aarlig. I aabne Sten- og Brunkulsminer skal Bestemmelserne i Washington-Konventionen om 8 Timers Arbejdsdag bringes til Anvendelse, dog at der ikke kan tillades mere end 100 Timers Overarbejde aarlig, eventuelt yderligere 100 Timer i Henhold til kollektive Overenskomster. Overarbejdet skal betales med et Tillæg af mindst 25% til den sædvanlige Løn.
d. Søn- og Helligdagsarbejde forbydes i underjordiske Stenkuls- og Brunkulsminer med visse i selve Konventionen nærmere angivne Undtagelser.
e. Konventionens Bestemmelser maa ikke medføre nogen saadan Ændring i den nationale Lovgivning angaaende Arbejdstiden, at dette vil forringe den Beskyttelse, der derigennem allerede er givet Arbejderne.

3 Aar efter Konventionens Ikrafttræden skal Spørgsmaalet om yderligere Begrænsning af Arbejdstiden i Kulminer sættes paa Konferencens Dagsorden.

Under Forhandlingerne i Plenarmøde om Udvalgets Indstilling blev der fremsat forskellige Ændringsforslag til Udvalgets Forslag, af hvilke skal nævnes det af den sydafrikanske Arbejdsgiverrepræsentant stillede Forslag om i Konventionens Art. 1 at tilføje en Bestemmelse om, at Konventionens Bestemmelser ikke nødvendigvis finder Anvendelse i ikke-europæiske Lande, men at Spørgsmaalet om Arbejdstiden i Kulminer i disse Lande skal sættes paa en senere Konferences Dagsorden. Ingen af disse Ændringsforslag opnaaede Vedtagelse, og ved den endelige Afstemning, ved hvilken Arbejdsgiverne undlod at stemme, blev Konventionsforslaget i den af Udvalget indstillede Affattelse vedtaget med 81 Stemmer imod 2.

*

Vi skal i næste Nummer gengive Forslagets Ordlyd i dansk Oversættelse.

Overenskomstsituationen 1932.

Ved et Møde mellem Repræsentanter for de to Hovedorganisationer den 25. September udtalte De samvirkende Fagforbunds Formand Tanken om, at man, under Hensyn til, at ingen paa nuværende Tidspunkt kan se, hvorledes Valutaforholdene vil udvikle sig i Danmark, udsatte det normale Tidspunkt for de til Februar og Marts udløbende Overenskomsters Opsigelse i henholdsvis to og én Maaned, saaledes at Opsigelse ikke fandt Sted før den 31. December d. A.

Arbejdsgivernes Repræsentanter tilsluttede sig Tanken, idet de dog forbeholdt sig Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelses Godkendelse heraf.

Den 14. Oktober meddelte Arbejdsgiverforeningen, at deres Hovedbestyrelse paa et samme Dag afholdt Møde havde tilsluttet sig, at Opsigelsesfristen for Februar og Marts Overenskomsterne udsattes til den 31. December d. A.

Dagen efter, den 15. Oktober, afholdt De samvirkende Fagforbund Formandsmøde, hvor Forslaget om Forkortelse af Opsigelsesfristerne tiltraadtes, og Hovedorganisationernes Formænd har herefter den 16. Oktober underskrevet følgende Overenskomst:

»Paa samtlige Organisationers, Enkeltvirksomheders og Fagforbunds Vegne indgaar Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund paa, at Opsigelsesfristen for de til Februar og Marts 1932 udløbende Overenskomster, oprettede mellem deres tilsluttede Organisationer, Enkeltvirksomheder og Forbund, udskydes indtil 31. December d. A.«.

Den faste Voldgiftsret.

I Henhold til § 1 i Lov af 4. Oktober 1919 om Den faste Voldgiftsret skal der hvert andet Aar, inden Udgangen af Oktober Maaned, foretages Valg af 3 Dommere og 8 Suppleanter, som Arbejdernes Repræsentanter i Retten.

Det sidste Valg foretoges i 1929, og der skulde altsaa i Aar være Valg paany.

Da der efter Forespørgsel blandt Repræsentantskabets Medlemmer ikke blev foreslaaet andre Repræsentanter end de hidtilværende, er disse alle genvalgte for Perioden 1932 og 1933.

Dommere er herefter:

Skattedirektør, cand. jur. *V. Buhl.*
Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, *Johs. Kjærbøl.*
Formand for Snedkerforbundet, *Martin Petersen.*

Suppleanterne:

Sekretær i Dansk Smede- og Maskinarbejderforb., *Vilh. Christensen.*
Journalist, Landsretssagfører *Fr. Dalgaard.*
Kasserer for De samvirkende Fagforbund, *Hans Jacobsen.*
Overretssagfører, Raadmand *L. Jessen.*
Formand for Landarbejderforbundet, *Oscar Levinsen.*
Formand for Dansk Former- og Støberiarbejderforbund, *Arnold Nielsen.*
Forretningsfører i Dansk Arbejdsmandsforbund, *Thorv. Pedersen.*
Formand for Træindustriarbejderforbundet, *V. S. Petersen.*

Kendelse

af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 og 29. Juni 1931 nedsatte Nævn til Afgørelse af Uenighed om Forstaaelsen af de omhandlede Mæglingsforslag.

Nævnet, der bestaar af Formanden for Forligsinstitutionen, fhv. Departementschef K. Riis-Hansen, Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Bogtrykker H. Langkjær og Formanden for De samvirkende Fagforbund, Vilh. Nygaard, har faaet forelagt følgende Uoverensstemmelse til Afgørelse:

A. *Skotøjsindustrien.*

1. *Ferie til Hjemmearbejdere.*

Arbejderne hævder, at Hjemmearbejdere har Ret til Ferie, da der i Mæglingsforslaget af 26. Marts intet findes om, at de er undtaget fra Feriebestemmelsen. Da Ferien for 1931 ved Forliget af 20. Juli 1931 er erstattet med en nærmere fastsat Betaling, maa denne ogsaa gælde for Hjemmearbejdere. Dette maa ogsaa anses for rimeligt, da Hjemmearbejderne ligesom de øvrige Arbejdere har faaet deres Løn reduceret og derfor ogsaa bør have Ferie ligesom disse.

Arbejdsgiverne hævder heroverfor, at Hjemmearbejdere ofte arbejder samtidig for flere Fabriker, og at deres Fortjeneste er meget stærkt varierende, saa at det dels er vanskeligt at administere en Ferieordning for dem og dels er urimeligt, at de alle skal have et lige stort Feriebeløb. Endvidere henvises til, at der i Overenskomsten af 20. Juli staar, at der i Stedet for Ferie ydes nærmere fastsatte Beløb til »de paa Fabrikkerne beskæftigede Arbejdere«, medens der intet staar om Hjemmearbejderne.

Efter Henstilling fra Nævnet blev der optaget fornyede Forhandlinger med Hensyn til dette Spørgsmaal, hvilke Forhandlinger resulterede i et nærmere udformet Tilbud fra Arbejdsgiverne, som Arbejderne dog ikke kunde tiltræde.

Da Spørgsmaalet om Ferie til Hjemmearbejdere skal ordnes ved Udarbejdelse af den endelige Ferieordning for Faget, og da det maa synes naturligt, at Ordningen for Aaret 1931 kommer til at ligge paa Linie med denne endelige Ordning, udskydes Afgørelsen, idet Nævnet maa anse det for formaalstjenligt, at *Spørgsmaalet undergives en Behandling sammen med Behandlingen af den endelige Ferieordning.*

2. *Betaling for Aflevering af Snittelse.*

Standserne faar for dette Arbejde en fast ugentlig Betaling af 1,10 Kr., uanset Arbejdsdagenes An-

tal. Arbejdsgiverne hævder, at denne Sats skal nedsættes med 6 pCt., medens Arbejderne hævder, at den ikke skal nedsættes, idet det ikke er en Akkordsats, men en fast Betaling for Ekstraarbejde.

Da Spørgsmaalet om, hvorvidt den omhandlede Sats skal nedsættes eller ej, maa være afhængigt af, om det paagældende Arbejde nærmest har Karakter af Akkordarbejde eller Timelønsarbejde, og da Nævnet finder det rigtigst, at dette rent faglige Spørgsmaal behandles af Sagkyndige, *henvises det til Afgørelse ved faglig Voldgift.*

B. *Læder- og Skindarbejdere samt Arbejdsmænd paa Dansk Chromlæderfabrik.*

Paa Dansk Chromlæderfabrik aflønnes forskelligt Arbejde med Timeløn (+ Akkordafsavnstillæg) + et fast Beløb pr. behandlet Stykke. Arbejdsgiverne hævder, at den samlede Betaling for saadant Arbejde skal nedsættes med 5 pCt., medens Arbejderne bestrider dette.

Som Støtte for deres Paastand anfører Arbejderne, at Mæglingsforslaget kun giver Ret til Reduktion af Akkorderne, og at dette Arbejde ikke er Akkordarbejde, men Betalingen pr. Stk. er Betaling for godt Arbejde.

Arbejdsgiverne anfører herimod, at Arbejdet er en Slags Akkordarbejde, og at Styktillæget ikke er Betaling for godt Arbejde, idet det ydes for alt Arbejde. Endvidere anføres, at Arbejdernes Timefortjeneste ved det her omhandlede Arbejde ligger paa Højde med Timefortjenesten for det Arbejde, der udføres efter rene Akkordsatser og ligger betydeligt over Timelønnen + Akkordafsavnstillæg.

Efter de for Nævnet afgivne Forklaringer vedrørende Arbejdets Art maa der siges at foreligge en Bonusordning. Da en Bonusordning maa anses for en særlig Form for Akkord, uanset at Bonusordninger ikke — saaledes som f. Eks. i Mæglingsforslaget for Jern- og Metalindustrien — udtrykkelig i Mæglingsforslagene er angivet at skulle sidestilles med Akkord, afgøres Spørgsmaalet derhen, at *den samlede Løn ved Arbejde for Timebetaling + Styktillæg reduceres med 5 pCt.*

København, den 26. Oktbr. 1931.

(sign.) *K. Riis-Hansen.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd ved Slangerup-Banen.

I Anledning af et af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt Strejkevarsel overfor Slangerup-Banen, forsaavidt angaar Trafiktjenesten paa Hovedstationen, afholdtes der den 12. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man forhandlede om en ny Overenskomst.

Forhandlingerne førte dog ikke til noget Resultat, og Strejken traadte i Kraft den 13. Oktober.

Arbejdsmænd hos A/S Dansk Elektricitetskompagni, Odense.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Oktober behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Stubbekøbing havde blokeret et Arbejde omfattende Udførelse af Hoved- og Stikledninger til det stedlige kommunale Vandværk, hvilket Arbejde Aktieselskabet Dansk Elektricitetskompagni, Odense, havde i Entreprise og krævede udført til Betaling efter den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst.

Da det paagældende Arbejde bestod i Rørledning- og Jordarbejde samt Vejbefæstelse, afvistes Arbejdsgiverforeningens Paastand om, at Arbejdet kunde henføres under Jernindustriens Overenskomst; men man tilbød at paabegynde Arbejdet efter den med Entreprenørforeningen gældende Overenskomst. Dette kunde Arbejdsgiverforeningen ikke tiltræde og Mødet sluttede derfor med, at Sagen vistes tilbage til fornyet Forhandling paa Arbejdsstedet, og i denne Forhandling deltager foruden de stedlige Repræsentanter tillige Repræsentanter for Organisationerne.

Saafremt der ikke ved Forhandlingen opnaas Enighed, forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret, og man er da enig om at betragte Fællesmødet som det Møde, der skal gaa forud for en Slags Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos Murermester Ewald Andersen, Nykøbing F.

I Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Murermester Ewald Andersen, Nykøbing F., vedrørende Betalingen for et Vejarbejde i Hallerup Skov, afholdtes den 6. Oktober et Fællesmøde, hvor man enedes om følgende Ordning af Sagen:

Arbejdet ved Udlægning af Paklaget opmaales og afregnes i Akkord. Skærvepaalægningen udføres i Timeløn med et Tillæg af 20 pCt.

Elektrikere paa Aarhus Oliemølle og ved Sydøstsjællands Elektricitets Aktieselskab.

Paa Klage fra Dansk Elektrikerforbund over formentlig overenskomststridige Lønreduktioner paa Aarhus Oliemølle og Sydøstsjællands Elektricitets Aktieselskab afholdtes der den 30. September et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der imidlertid ikke opnaaedes Enighed, hvorefter De samvirkende Fagforbund forbeholdt sig at lade Spørgsmaalene afgøre af det i Forligsmandsforslaget af 26. Marts omhandlede Nævn.

Jern- og Metalslibere hos Firmaet Kai Westi.

I Anledning af en Klage fra Dansk Jern- og Metalsliberforbund over at Metalvarefirmaet Kai Westi i København, efter den 6. Juni at have indmeldt sig i Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, har reduceret de i Virksomheden beskæftigede Medlemmers Lønninger i Henhold til Forliget af 26. Marts d. A., afholdtes den 3. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Enighed imidlertid ikke opnaaedes, og Forbundet forbeholdt sig herefter sin Stilling med Hensyn til Sagens videre Behandling.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbunds Kongres.

Den 27., 28., 29. og 30. August afholdt Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund Kongres i Frederiksberg Selskabslokaler, Allégade 10.

I Kongressen deltog 27 Delegerede, 9 Hovedbestyrelsesmedlemmer og Sekretær Chr. Brun, der mødte som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund.

Forbundets Forretningsfører, Einar Jensen, aabnede Kongressen og bød i en velformet Tale Kongresdeltagerne velkommen til Arbejdet.

Efter at der var nedsat Udvalg til Prøvelse af Mandaterne og den foreslaaede Forretningsorden vedtaget, valgtes Ivar Jessen, Kolding, og Chr. Christensen, København, til Dirigenter, og Ernst Jensen, København, og Frits Jensen, Odense, til Sekretærer.

Chr. Brun overbragte De samvirkende Fagforbunds Hilsen og ønskede Kongressen Held med Arbejdet i de kommende Dage.

Beretningen.

Forretningsfører Einar Jensen aflagde derpaa Beretning om Virksomheden i de siden sidste Kongres forløbne 5 Aar. Taleren mindede om, at de forløbne 5 Aar havde været en trang Tid med to Gange Lønreduktioner foruden Overenskomsten i Foraaret, hvor der var nogen Regulering til begge Sider. Han omtalte det kooperative Foretagende, der havde maattet afvikles, og Ordningen af Regnskabs- og Revisionsforholdene. Forbundet havde nu 1363 Medlemmer mod 1133 i 1926, altsaa en Fremgang paa 230, deraf 18 Mænd og 212 Kvinder. Arbejdsløsheden har vel været stor, men Situationen er dog ikke saa sort, som man maaske i Almindelighed antager. 1926–27 havde Forbundet 67,500 tabte Arbejdsdage, i 1930–31 40,800, tiltrods for, at der var 230 Medlemmer flere. Efter 1928 har vi afbetalt al vor Gæld, betalt Strejkebidrag til Polen, Norge og paa forskellige Maader støttet Medlemmerne, f. Eks. ved Begravelseshjælp.

Forretningsføreren omtalte derpaa de Begivenheder og Forhandlinger, der har fundet Sted i de forløbne Aar, derunder Forholdet til Aktieselskabet Carl Nielsen og det kooperative Foretagende, og kom derefter til Overenskomstforhandlingerne i Foraaret. Fabrikanterne havde forlangt Timelønningerne nedsat med 10 pCt. og alle Akkorder med 15 pCt. samt forlangte 3. Overarbejdstime nedsat fra 75 til 50 pCt.s Tillæg, Lærlingeparagrafens Bortfald og Krav om, at Lønbestemmelserne for unge Mennesker mellem 17 og 18 Aar skulde udgaa og Genindførelse af Prisreguleringsbestemmelserne. De førte Forhandlinger sluttede med, at den nye Overenskomst blev vedtaget med 4 pCt.s Nedsættelse for faglærte Arbejdere og 6 pCt. for mandlige Akkordarbejdere, 3 pCt. for kvindelige Akkordarbejdere, 1 Kr. Tillæg for Chokoladearbejdere med 2 Aars Anciennitet og 1 Kr. Tillæg for kvindelige Arbejdere paa højeste Ugeløn.

Forretningsføreren sluttede sin udførlige og veltilrettelagde Beretning med en Tak til Medlemmerne og Hovedbestyrelsen for godt Samarbejde i den afsluttede for Forbundet saa vanskelige Kongresperiode.

Efter at Beretningen indgaaende var diskuteret, godkendtes denne med alle Stemmer mod 2.

Forslag om Udmeldelse af D. s. F.

Fra Forbundets københavnske Afdeling forelaa Forslag om Udmeldelse af D. s. F., og fra dets Afdeling i Vejle forelaa Forslag om at sende Forslaget til Afgørelse ved Urafstemning.

Forslagene medførte en lang og livlig Diskussion, i hvilken en Række Medlemmer havde Ordet, de fleste imod Udmeldelsen. Sekretær Chr. Brun gjorde i en Tale Rede for Betydningen af Sammenslutning saavel nationalt som internationalt.

Ved Afstemningen forkastedes Vejle-Forslaget om Urafstemning med 29 Nej og 7 Ja, hvorpaa Forslaget om Udmeldelse forkastedes med 24 Nej og 12 Ja. Resultatet af Afstemningen hilstes af Forsamlingen med stærkt Bifald.

Forbundets 35 Aars Jubilæum.

Ved Aabningen af Formiddagsmødet den 29. August holdt Forretningsføreren i Anledning af 35 Aars Dagen for Forbundets Stiftelse en Tale, hvori han trak Linierne op for den Udvikling, der var foregaaet i de 35 Aar, Forbundet havde bestaaet, og sluttede med under stærk Tilslutning at udbringe et Leve for Forbundet.

Regnskabet.

Kassereren, Carl Dahl, forelagde og motiverede Regnskabet for de 5 Aar, der var forløbet siden sidste Kongres. Efter en indgaaende Debat godkendtes Regnskabet.

Lovene.

Paa Forslag af et nedsat Udvalg vedtoges at indsætte som Maal for Forbundets Arbejde for kortere Arbejdstid »40 Timers Arbejdsuge«, at der under Strejker og Lockouter betales en Understøttelse paa 50 pCt. af den højeste Lønsats for Helt- og Halvtbetalende, at Kongresperioden ansættes til 3 Aar samt at paalægge Hovedbestyrelsen at arbejde energisk for Indførelse af Bade paa Fabrikkerne.

Dernæst vedtoges det at yde 200 Kr. om Aaret til et 8 Dages Højskoleophold for Medlemmer, samt at Afdelingerne maa anvende 2 Kr. om Aaret pr. Medlem til Kassererhonorar.

Svendeherberget.

Der forelaa en Anmodning fra Arbejdernes Fællesorganisation om at yde Støtte til Opførelsen i København af Herberg for Tilrejsende.

Det vedtoges at imødekomme Anmodningen og tilstille Fællesorganisationen 200 Kr. til det paatænkte Formaal.

Valg.

Einar Jensen valgtes med Akklamation til Forretningsfører, og Henry Petersen og Karl Dahl til Medlemmer af Forretningsudvalget. Til Medlem-

mer af Hovedbestyrelsen valgtes Th. Nielsen, Kolding, Axel Nielsen, København, Th. Madsen, Aarhus, Fru Herbøll, København, Egon Andersen, Aarhus, og Henkel, Vejle. Til Revisorer valgtes Arthur Nielsen og Ernst Jensen, begge København.

Forretningsfører Einar Jensen takkede for Valgene og takkede de to fratrædende Hovedbestyrelsesmedlemmer for deres Arbejde, hvorefter Kongressen sluttede med Afsyngelsen af »Internationale« og med et Leve for Forbundet.

Arbejdsløshedskassen.

Under Kongressen kom ogsaa Arbejdsløshedskassen til Behandling. Her aflagde Forretningsfører E. Jensen Beretning om Virksomheden i de forløbne 5 Aar. Arbejdsløsheden har i de senere Aar været i Nedgang, hvad han viste ved Tallet paa de tabte Arbejdsdage. I hele Perioden har der været 290,000 tabte Arbejdsdage. Taleren omtalte nærmere Kontrollen og Forhandlingerne derom med Arbejdsløshedsdirektoratet. Iøvrigt omtalte han de forskellige Anliggender, som Arbejdsløshedskassen har beskæftiget sig med.

Efter en kort Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt.

Derpaa forelagdes Regnskabet, og efter at nogle Forespørgsler var besvaret, godkendtes det enstemmigt.

Lønninger bliver som hidtil og Diæter ansættes som i Forbundet.

Einar Jensen valgtes til Hovedkasserer og de samme Medlemmer som til Forbundets Forretningsudvalg og Hovedbestyrelse valgtes til Arbejdsløshedskassens Ledelse.

Det vedtoges herefter at afholde næste ordinære Kongres og Delegeretmøde i Kolding.

Arbejdsløsheden i August 1931.

	Antal Arbejdere pr. August 1931	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Aug.[1]) 1931	Juli 1931	Juni 1931	Maj 1931	Aug. 1930
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	12891	6,9	7,1	8,7	8,9	6,0
2. Anden Industri m. v.	74193	15,6	15,1	15,1	14,3	10,8
3. Handel	6036	7,0	7,2	6,8	6,6	6,6
4. Arbejdsmænd	35797	12,6	12,1	11,4	11,5	10,7
Ialt	128917	13,5	13,1	13,1	12,6	10,1
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	20581	8,1	7,8	7,1	6,4	3,4
2. Anden Industri m. v.	63594	13,4	12,8	12,7	11,7	81,
3. Handel	7520	6,4	6,4	6,3	6,6	6,3
4. Arbejdsmænd	76512	12,0	10,5	10,7	10,5	9,8
Ialt	168207	11,8	10,8	10,8	10,3	8,2
Hele Landet	297124	12,5	11,8	11,8	11,3	9,0

Samtlige Fag:	1926 pCt.	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.	1930 pCt.	1931 pCt.
Januar	29,8	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2
Februar	27,3	31,2	26,2	29,7	20,5	26,0
Marts	21,2	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1
April	16,5	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3
Maj	14,7	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3
Juni	15,6	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3
Juli	16,8	17,2	13,6	9,6	9,3	11,8
August	16,8	16,4	13,1	9,1	9,0	11,8
September	16,3	16,0	12,2	8,7	9,0	12,5[1])
Oktober	18,3	17,5	14,5	10,1	11,4	
November	22,4	21,8	17,7	13,0	15,5	
December	32,2	31,6	28,4	22,4	25,1	

[1]) Foreløbige Tal.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1479.

Havnearbejdere i Horsens ved Losning af M/S »Inger«, »Hilda« og »Margrethe« samt S/S »Curonia«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Oktober 1931 i Sag Nr. 1479: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens mod De samv. Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Horsens og Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Horsens og Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens.

Den af Klagerne givne Fremstilling gaar ud paa følgende:

1. Den 21. April d. A. skulde M/S »Inger« losse Briketter i Horsens til I/S »Kulimporten«, der er Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens. Skibet ønskede selv at udføre det indenbords Arbejde. Dette medførte, at Formanden for Havnearbejdernes Fagforening i Horsens truede med Arbejdsstandsning, idet han under Paaberaabelse af en under 6. November 1930 afsagt Opmandskendelse hævdede, at Havnearbejderne havde Krav paa saavel Bord- og Landarbejdet. Dette foranledigede, at Modtageren maatte lade Losningen foregaa ved Hjælp af Kran.

2. Den 27. April gentog det samme sig, da M/S »Inger« paany indkom til Losning, men nu greb yderligere Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens ind i Forholdet, idet denne Fagforening forbød en paa Modtagerens Plads beskæftiget Arbejder at udføre det Arbejde, der stod i Forbindelse med Losningen, og ogsaa i dette Tilfælde blev det nødvendigt at losse med Kranen.

3. Den 5. Maj skulde S/S »Curonia« losse 850 Tons Smedekul til I/S »Kulimporten«. Der var allerede losset 600 Tons, og der skulde udskrives Havnearbejdere til Lempning, men nu mødte Formanden for Havnearbejdernes Fagforening og krævede Kr. 300,00 for de tidligere stedfundne Losninger af

Briketter fra M/S »Inger«, og han nægtede at lade Lemperne gaa i Arbejde ved Losning af S/S »Curonia«, saa længe det nævnte Krav ikke var opfyldt. Senere har Fagforeningens Formand endda foranlediget, at Grabføreren forlod sit Arbejde, og forsøgt at faa Kranføreren til at etablere Arbejdsstandsning. Losningen kunde overhovedet kun fortsættes derved, at Modtageren foranledigede Skibet til at udføre Lempningsarbejdet selv.

4. Den 8. April forbød Havnearbejdernes Fagforening i Horsens de ved Losning af Superphosphat i Sække fra M/S »Hilda« til Firmaet Joh. Christiansen beskæftigede Arbejdere at fortsætte Losningen, medmindre Firmaet opfyldte et af Fagforeningen stillet Krav om Ventepenge i Forbindelse med en nogen Tid i Forvejen udført Losning af M/S »Margrethe«. Det drejede sig kun om 4 Kr. 74 Øre, og for at gennemtvinge Betalingen af dette Beløb, der efter Klagernes Mening ikke kan anerkendes som berettiget, har Fagforeningen etableret Arbejdsstandsning ved Losning af M/S »Hilda«. Arbejdsstandsningen blev først hævet, da Ladningsmodtageren under Protest opfyldte Kravet.

Klagerne gør nu gældende, at de Krav, der i de nævnte 4 Tilfælde fra Arbejdernes Side er blevet søgt gennemført ved Arbejdsstandsning, i sig selv er uberettigede. Den ovennævnte Opmandskendelse af 6. November 1930, der fortolker en Bestemmelse i den gældende Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold for Losning og Ladning ved Horsens Havn, gaar ud paa, at Havnearbejderne i visse nærmere omhandlede Tilfælde har Ret til at udføre saavel Bord- som Landarbejdet, medmindre Skibet u d e n L a d n i n g s m o d t a g e r e n s M e d v i r k n i n g er fragtet saaledes, at Skibet selv udfører Bordarbejdet. Da nu Modtageren i de under 1 og 2 nævnte Tilfælde ikke havde fragtet Skibet, har Havnearbejderne efter Klagernes Mening ikke haft Ret til at udføre Bordarbejdet. I Tilfælde Nr. 3 drejer det sig om Fremtvingelse af det herefter formentlig uberettigede Krav, oven i Købet ved Arbejdsstandsning overfor et andet Skib, og i Tilfælde Nr. 4 om Gennemtvingelse af et formentlig uberettiget Krav om Ventepenge vedrørende et andet Skib og en anden Ladningsmodtager. Dette sidste Tilfælde er efter Klagernes Mening i særlig Grad illustrerende for Fagforeningens Fremgangsmaade. Man regner med, at Arbejdsgiverne vil foretrække at betale et ganske ubetydeligt Beløb fremfor at udsætte sig for Arbejdsstandsning, og naar Beløbet først er betalt, benyttes dette ved senere Lejlighed som Støtte for en Paastand om, at det er Kutyme at betale saaledes.

Hvad enten imidlertid Arbejdernes Krav har været uberettigede eller ej, maa Klagerne hævde, at det er ganske ulovligt at søge dem gennemtvunget ved Arbejdsstandsning i Stedet for at benytte den organisationsmæssige Fremgangsmaade, og efter Klagernes Mening er der her Tale om ganske alvorlige Overtrædelser.

Under Henvisning hertil har Klagerne nedlagt følgende Paastande:

1) Den af Havnearbejdernes Fagforening i Horsens ved Losningen af M/S »Inger« den 21. April, den 27. April og ved Losningen af S/S »Curonia« den 5. Maj fremsatte Trusel om Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og der paalægges i den Anledning de Indklagede paa nævnte Fagforenings Vegne en alvorlig Bod.

2) Den af Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens i Forbindelse med Losningen af M/S »Inger« den 27. April fremsatte Trusel om Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og der paalægges i den Anledning de Indklagede paa nævnte Fagforenings Vegne en Bod fastsat efter Rettens Skøn.

3) Den ved Losningen af M/S »Hilda« den 8. April d. A. af Havnearbejdernes Fagforening i Horsens etablerede Arbejdsstandsning kendes ulovlig. I den Anledning tilpligtes Fagforeningen at tilbagebetale de uretmæssig aftvungne Kr. 4,74 i Ventepenge. I samme Anledning paalægges der de Indklagede paa nævnte Fagforenings Vegne en alvorlig Bod fastsat efter Rettens Skøn.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse. De gør for det første gældende, at de fra Arbejdernes Side fremsatte Krav har været berettigede, og henviser herved navnlig til, at den førnævnte Opmandskendelse skal forstaas saaledes, at Arbejderne — uden Hensyn til, hvad Befragtningskontrakten bestemmer herom — har Ret til Bordarbejdet, naar Modtageren har e l l e r h a r k u n n e t være medvirkende ved Oprettelsen af Kontrakten, hvilket skal have været Tilfældet ved de under 1 og 2 omhandlede Kontrakter.

Imidlertid vil de Indklagede ikke hævde, at de fra Arbejdernes Side anvendte Midler i og for sig har været lovlige, men de gør gældende, at det havde været Arbejdsgiverens Pligt at sørge for, at de Spørgsmaal, hvorom der her har været Uenighed, blev behandlet paa organisationsmæssig Maade. Men i Stedet for har Arbejdsgiveren Gang paa Gang uden videre sat Arbejdernes — formentlig berettigede — Krav til Side, og derved drevet Arbejderne til at forsøge paa at komme til deres Ret paa anden Maade. Det er derefter efter de Indklagedes Mening Arbejdsgiverne, der maa bære Ansvaret for de Forhold, der her klages over.

Hvad særlig angaar Klagen over Arbejdsmændenes Fagforening, maa denne efter de Indklagedes Mening i alt Fald frifindes, idet Arbejdsmændene ikke har nogen Overenskomst for det paagældende Arbejde, saa at mulige Ulovligheder alene vil kunne lægges Havnearbejderne til Last.

Der vil ikke være Anledning for Retten til at komme ind paa Spørgsmaalet om Berettigelsen af de Krav, der har foranlediget de paaklagede Standsninger. Herom skal kun bemærkes, at disse Krav efter det her for Retten oplyste i alt Fald er omtvistelige.

Det er dernæst ganske klart, at de Spørgsmaal, hvorom Parterne har været uenige, burde have været indbragt for faglig Mægling og Voldgift, men det maa anses for begge Parters Pligt i Forening at sørge herfor, og der kan ikke gives de Indklagede Medhold i, at det alene skulde være Arbejdsgiverne, der har forsømt deres Pligt i saa Henseende. Arbejdsgivernes Holdning i de foreliggende Spørgsmaal kan i alt Fald ikke tjene som Undskyldning for de her under Sagen paaklagede

Arbejdsstandsninger eller Trusler herom, hvis Ulovlighed er ganske utvivlsom.

For saa vidt Klagen er stilet mod Arbejdsmændenes Fagforening vil den ikke kunne tages til Følge, allerede af den Grund, at der ikke er forelagt Retten saa fyldige Oplysninger, at den kan tage Stilling til Klagen.

Derimod vil der for de for Havnearbejdernes Vedkommende paaklagede Forhold være at paalægge de Indklagede en Bod, der under eet bestemmes til 600 Kr., ligesom Fagforeningen findes at maatte tilbagebetale de som Ventepenge betalte Kr. 4,74, hvis Berettigelse er omtvistet. De Indklagede vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger.

Kendelse:

De ovennævnte Arbejdsstandsninger har været ulovlige.

Havnearbejdernes Fagforening i Horsens bør tilbagebetale de som Ventepenge udbetalte Kr. 4,74. I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening bør Dansk Arbejdsmandsforbund paa nævnte Fagforenings Vegne betale 600 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1484.

Murersvende hos Murermester C. P. Bonderup, Aalborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. Oktober 1931 i Sag Nr. 1484: Murerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa egne og Centralforeningen af Murermestre i Jyllands Vegne og denne igen paa sit Medlem af Vejgaard, Aalborg, Murermester C. P. Bonderups Vegne.

Ved Skrivelse af 29. Maj d. A. henvendte Murerforbundet i Danmark sig til Formanden for Centralforeningen af Murermestre i Jylland med Klage over, at Murermester Chr. P. Bonderup ved en i samme Maaned paabegyndt Opførelse af en Bygning i Vejgaard ved Aalborg lod Murerarbejdet udføre i Timeløn, hvilket er i Strid med den gældende faglige Overenskomst, hvorefter alt nyt Arbejde skal udføres i Akkord. Det anførtes i Forbundets Skrivelse, at Bonderup beskæftigede 3 uorganiserede Svende, af hvilke de to var ældre og forhenværende Mestre. Forbundet imødesaa hurtigst muligt Meddelelse om, at Forholdet hos Bonderup var bragt i Overensstemmelse med Overenskomsten.

Efter at Centralforeningens Formand i denne Anledning havde telefoneret med Bonderup, tilskrev han den 10. Juni Murerforbundet, at Bonderup havde udtalt, at han ingen Svende havde, men kun benyttede Forbundter foruden sig selv. Ved Skrivelse af 13. Juni til Centralforeningens Formand oplyste Aalborg Murermesterforening, der havde haft Forbundets Klage til Erklæring, at Bonderup ved Nybygningen i Vejgaard beskæftigede en Forbundter og to ældre forhenværende Mestre, samt at Bonderup ikke ønskede at lade Arbejdet udføre i Akkord. Ved et den 15. Juni i anden Anledning mellem Centralforeningen og Forbundet afholdt Møde i Aarhus var Sagen angaaende Bonderup paa Tale, men man enedes om at udsætte Forhandlingerne herom indtil et i Aalborg den ,24. Juni afholdt Fællesudvalgsmøde hvor ogsaa Bonderup var tilstede, og hvor man søgte Sagen forligsmæssigt ordnet. Bonderup indrømmede her, at han beskæftigede en uorganiseret Svend, hvorimod det ikke oplystes overfor Forbundet, at han i Virkeligheden, som anføre i Aalborg Mesterforenings Skrivelse af 13. Juni, beskæftigede 2 Svende (tidligere Mestre). Fra Forbundets Side blev Sagen foreslaaet forligt saaledes, at den uorgaserede Svende skulde indmelde sig i Murerforbundet eller en organiseret Svend antages i hans Sted, og at alt fremtidigt nyt Arbejde skulde udføres og afregnes i Akkord. Dette Forslag kunde Centralforeningens Repræsentanter ikke tiltræde, hvorved bemærkes, at den faglige Overenskomst ikke forpligter Arbejdsgiveren til udelukkende at beskæftige organiseret Arbejdskraft. Heller ikke et af Forbundet fremsat Forslag om, at der fra Arbejdsgiverorganisationernes Side skulde føres Kontrol med, at Arbejdet blev udført i Akkord ,blev tiltraadt af Centralforeningen.

Under denne Sag har Murerforbundet i Danmark indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa egne og den nævnte Centralforenings Vegne og Centralforeningen igen paa Murermester Bonderups Vegne med Paastand om, at der for de begaaede overenskomststridige Forhold ikendes saavel Murermester Bonderup som Centralforeningen en Bod.

Efter det foreliggende er det utvivlsomt, at Bonderup har overtraadt Overenskomsten ved ikke at lade det paagældende Murerarbejde udføre i Akkord.

Hvad Centralforeningen angaar, vil der ikke som af Klagerne forment kunne paalægges Foreningen selvstændigt Ansvar for deres afvisende Holdning under Forhandlingerne ved Fællesudvalgets Møde den 24. Juni, og efter de foreliggende Oplysninger maa der gaas ud fra, at det overenskomststridige Forhold faktisk er bragt til Ophør efter dette Møde.

Derimod findes der at maatte paalægges Centralforeningen Medansvar for den af Murermester Bonderup forskyldte Bod.

Ikke blot er det sandsynligt, at Centralforeningens Formand allerede ved sin Telefonsamtale med Bonderup k u n d e have opnaaet mere indgaaende Oplysninger om de virkelige Arbejdsforhold paa Byggepladsen end sket, men navnlig maa det fremhæves, at der straks efter Modtagelsen af Aalborg Murermesterforenings Skrivelse af 13. Juni, der viste, at Forbundets Klage i det væsentlige var berettiget, burde være skredet effektivt ind fra Centralforeningens Side for at tilvejebringe overenskomstmæssige Forhold, i Stedet for at man afventede Fællesudvalgets Møde i Aalborg den 24. Juni, ved hvilken Lejlighed Sagen tilmed ikke blev fuldt oplyst for Forbundet.

Den Bod, der herefter vil være at paalægge Murermester Bonderup og Centralforeningen in solidum, findes efter Omstændighederne at burde bestemmes til 300 Kr.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Murermester C. P. Bonderup og Centralforeningen af Murermestre i Jylland bør in solidum til Murerforbundet i Danmark betale en Bod paa 300 Kroner.

Sagens Omkostninger betales af de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1485.

Havnearbejdere i Aarhus.

(Tilbageholdelse af skyldige Skattebeløb.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. August 1931 i Sag Nr. 1485: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn mod De samvirkende Fagforbund og dette igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus og en Række af dennes enkelte Medlemmer.

Fredag den 19. Juni d. A. antog Aarhus Stevedorekompagni Lossemandskab Formiddag Kl. 9½ til M/S »Sangstad« med Kopra til A/S Aarhus Oliefabrik, hvorefter Arbejdet foregik uhindret Fredag, Lørdag og Mandag. Tirsdag den 23. Juni Formiddag Kl. 9 ankom Skattefogeden og en Stævningsmand for at gøre Udlæg for Skatterestancer i en Del af den om Mandagen den 22. Juni fortjente Løn, der i Henhold til Overenskomsten skulde udbetales inden den efterfølgende Dags Middag.

Samme Dags Eftermiddag Kl. 1½ blev Forretningsfører Mikkelsen fra Stevedorkompagniet kaldt til »Sangstad«, hvor Folkene havde nægtet at paabegynde Arbejdet efter Middagspavsen. Paa Forespørgsel om Grunden til Arbejdets Nedlæggelse svarede Folkene, at Skattevæsenet ved at foretage Udpantning uden Folkenes Nærværelse havde begaaet en ulovlig Handling, og at de som Følge heraf ikke vilde paabegynde Arbejdet, før det beslaglagte Beløb blev efterbetalt. Forretningsfører Mikkelsen fastholdt Lovligheden af det skete, henviste til tidligere afsagt Kendelse og krævede Arbejdet uopholdelig genoptaget, idet han blandt andet gjorde opmærksom paa, at Skibet skulde være udlosset Lørdag Aften, hvorfor det vilde være nødvendigt allerede fra Onsdag Aften at etablere Overarbejde. Ogsaa Fagforeningens Formand, hvem Forretningsfører Mikkelsen telefonisk havde anmodet om at komme til Stede, paalagde Folkene at gaa i Arbejde, og efter at sluttelig Mikkelsen havde lovet sammen med Formanden at optage en Forhandling med Skatteinspektøren vedrørende den anvendte Fremgangsmaade, gik Folkene i Arbejde igen Kl. 2½.

Den paafølgende Dag — Onsdag den 24. Juni — fandt der paa Stevedorekompagniets Kontor et Møde Sted mellem Skatteinspektøren, Fagforeningens Formand og Næstformand og Forretningsfører Mikkelsen, hvilket Møde endte uden noget Resultat, og Dagen efter tilsendte Skattevæsenet Fagforeningen skriftlig Meddelelse om, at man, indtil anden Ordning var vedtaget, agtede at fortsætte som hidtil.

Fredag den 26. Juni gjorde Fogeden derefter paany Udlæg for Arbejdernes Skatterestancer, nemlig for et Beløb af 300 Kr. 39 Øre, der paahvilede vistnok 38 af de ved »Sangstad« beskæftigede 58 Arbejdere.

Mandskabet ved »Sangstad« protesterede mod Udpantningen, og Kl. 1½ stod Folkene i Grupper ved Skibet uden at ville fortsætte Losningen, hvorhos det meddeltes Forretningsfører Mikkelsen, at der intet Arbejde vilde blive udført, før Folkene fik Løfte om Udbetaling af de beslaglagte Beløb. Da heller ikke Fagforeningen kunde skaffe Arbejdet i Gang igen, maatte Arbejdsgiverne, for at undgaa et større Tab ved Losningens Forsinkelse, indgaa paa under Protest at udbetale Arbejderne det omstridte Beløb, hvorefter Arbejdet blev genoptaget Kl. 3,55.

Under nærværende derefter anlagte Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus og nedlagt Paastand paa, at der i Anledning af de fornævnte to ulovlige Arbejdsstandsninger paalægges de i disse deltagende 58 Arbejdere hver især en efter Rettens Skøn fastsat Bod, hvorved de blandt andet har bemærket, at der ved det passerede er lidt et nærmere specificeret Tab af 272 Kr. 72 Øre. Klagerne har endelig paastaaet de mellem Arbejderne værende Skatterestanter tilpligtede at tilbagebetale det fornævnte den 26. Juni udbetalte Skattebeløb, 300 Kr. 39 Øre.

De Indklagede procederer til Frifindelse med Hensyn til den nedlagte Paastand om Ikendelse af Bod.

Det er under Sagen uomstridt, at de paaklagede to Arbejdsstandsninger har været ulovlige, og da der ikke ses at foreligge nogen Omstændighed, der kan hjemle Fritagelse for Ansvar, vil de nedennævnte i Arbejdsstandsningen deltagende 58 Arbejdere være at anse hver især med en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod paa 15 Kr. Der vil derhos være at tilkende Klagerne det ovenfor angivne Beløb, 300 Kr. 39 Øre, saaledes at dette Beløb betales af de vedkommende Skatterestanter for hver enkelts Vedkommende med det til Skattefogdens Kvittering svarende Beløb.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

De paagældende 58 Arbejdere bør hver især til Dansk Arbejdsgiverforening betale en Bod af 15 Kroner.

Saa tilkendes der og Klagerne 300 Kr. 39 Øre, hvilket Beløb betales af de vedkommende mellem nævnte Arbejdere værende Skatterestanter for hver enkelts Vedkommende med det til Skattefogdens Kvittering svarende Beløb.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 9 * KØBENHAVN DEN 15. NOVEMBER 1931 * 28. AARGANG

Den 15. internationale Arbejdskonference.

II.

Forslag til Konvention om Arbejdstiden i Kulminer.

Artikel 1.

Denne Konvention gælder for alle Kulminer, d. v. s. enhver Mine, hvori der brydes enten alene Stenkul eller Brunkul, eller hovedsagelig Stenkul eller Brunkul sammen med andre Mineraler.

Udtrykket »Brunkulsmine« betyder i denne Konvention enhver Mine, hvori der brydes Kul fra en geologisk Periode, der er yngre end Kultiden.

Artikel 2.

Udtrykket »Arbejder« i denne Konvention betyder:

a) I underjordiske Kulminer: enhver Person, der beskæftiges under Jorden, uanset hos hvilken Arbejdsgiver og ved hvilket Slags Arbejde, han beskæftiges, med Undtagelse af Personer, der indtager tilsynsførende eller ledende Stillinger, og som normalt ikke udfører manuelt Arbejde.
b) I aabne Kulminer: enhver Person, der direkte eller indirekte er beskæftiget ved Brydning af Kul, undtagen Personer, der indtager tilsynsførende eller ledende Stillinger, og som normalt ikke udfører manuelt Arbejde.

Artikel 3.

Arbejdstiden i underjordiske Stenkulsminer betyder den Tid, der tilbringes i Minen, beregnet paa følgende Maade:

1. Den Tid, der tilbringes i en underjordisk Mine, regnes for Perioden mellem det Tidspunkt, da Arbejderen træder ind i Hejsekurven (Elevatoren) for at stige ned, og det Tidspunkt, da han efter endt Opstigning forlader denne.
2. I Miner, hvortil Adgang sker gennem Minegalleri, skal den Tid, der tilbringes i Kulminen, regnes for Perioden mellem det Tidspunkt, da Arbejderen passerer gennem Indgangen til Galleriet, og det Tidspunkt, da han vender tilbage til Jordoverfladen.
3. I ingen underjordisk Stenkulsmine maa den Tid, den enkelte Arbejder tilbringer i Minen, overstige 7 Timer 45 Minutter pr. Dag.

Artikel 4.

Saafremt Perioden mellem det Tidspunkt, da de første Arbejdere i et Skifte eller paa et Arbejdshold forlader Jordoverfladen, og det Tidspunkt, da de vender tilbage til denne, er den samme som den, der er fastsat i Artikel 3, Punkt 3, skal denne Konventions Bestemmelser anses for opfyldte.

Den Orden, i hvilken Ned- og Opstigningen foregaar, samt Tiden, der medgaar hertil, skal iøvrigt være tilnærmelsesvis den samme for hvert Skifte og Arbejdsforhold.

Artikel 5.

Saafremt Forskrifterne i 2det Stykke af nærværende Artikel iagttages, skal denne Konventions Bestemmelser anses for opfyldt, hvis der ved Beregningen af Varigheden af Opholdstiden i Minen regnes med Gennemsnitsvarigheden for Ned- og Opstigningen for alle Arbejdsskifter i hele Landet. I dette Tilfælde maa Perioden mellem det Tidspunkt, da den sidste Arbejder af Skiftet forlader Overfladen, og det Tidspunkt, da den første Arbejder af samme Skift vender tilbage til Overfladen, ikke i nogen Mine overskride 7 Timer 15 Minutter. Dog skal det ikke være tilladt at benytte et saadant Reguleringssystem, at de ved selve Brydningen beskæftigede Arbejdere (»Huggere«), taget som en Klasse for sig, faar en gennemsnitlig længere Arbejdstid end de andre Klasser af de i det samme Skift ved Arbejde under Jorden beskæftigede Arbejdere.

Ethvert Medlem, som har anvendt det i denne Artikel omhandlede System, og som senere vil bringe Bestemmelserne i Artikel 3 og 4 i Anvendelse, skal indføre denne Forandring samtidig for hele Landet og ikke for en enkelt Del deraf.

Artikel 6.

Arbejderne maa ikke beskæftiges ved underjordisk Arbejde i Kulminer paa Søndage og lovmæssige Helligdage. Der kan imidlertid i den nationale Lovgivning fastsættes følgende Undtagelser for Arbejdere over 18 Aar.

a) For Arbejder, som efter deres Natur maa udføres kontinuerligt.
b) For Arbejder ved Ventilation af Minen og Forebyggelse af Skade paa Ventilationsapparaterne, Sikkerhedsarbejde, Arbejde ved Ydelse af første Hjælp i Tilfælde af Ulykkestilfælde og Sygdom, samt Omsorgen for Dyr.

c) For Opmaalingsarbejder i Minen i den Udstrækning, disse ikke kan udføres andre Dage uden at afbryde eller forstyrre Arbejdet i Virksomheden.
d) For uopsættelige Arbejder ved Maskiner og andre Installationer, som ikke kan udføres i den almindelige Arbejdstid i Minen, samt i andre nødvendige eller særlige Tilfælde, som indtræder uforudset.

2. De kompetente Myndigheder skal træffe de nødvendige Forholdsregler for at sikre, at intet Arbejde udover det ifølge denne Artikel tilladte udføres paa Søndage og lovmæssige Helligdage.

3. Det ifølge Punkt 1 i denne Artikel tilladte Arbejde skal betales med mindst 25 pCt. over den normale Løn.

4. Arbejdere, som i betydeligt Omfang er beskæftiget ved Arbejde, som er tilladt ifølge Punkt 1 i denne Artikel, skal have Godtgørelse derfor enten ved en Hvileperiode eller ved tilsvarende ekstra Betaling ud over den i denne Artikels Punkt 3 fastsatte særlige Betaling. De nærmere Regler for Gennemførelse af denne Bestemmelse skal fastsættes ved den nationale Lovgivning.

Artikel 7.

Regulativer, udstedt af de offentlige Myndigheder, skal fastsætte lavere Grænser for Arbejdstiden end de i Artiklerne 3, 4 og 5 angivne for Arbejdere, der er beskæftiget paa Arbejdssteder, som paa Grund af abnorme Temperaturforhold, Fugtighed eller andre Aarsager er særlig sundhedsfarlige.

Artikel 8.

Regulativer, udstedt af de offentlige Myndigheder, kan tillade, at de i Artiklerne 3, 4, 5 og 7 fastsatte Grænser overskrides:

a) Ved indtrufne eller truende Ulykkestilfælde, ved force majeure, eller ved uopsættelige Arbejder, som skal udføres paa Maskineri, Værktøj eller Installationer i Minen, paa Grund af Beskadigelse af saadant Maskineri, Værktøj eller Installationer; dette skal ogsaa gælde, selv om Kulproduktion tilfældigt er indbefattet deri, men kun i den Udstrækning, som det er nødvendigt for at undgaa alvorlig Forstyrrelse af det almindelige Arbejde i Minen.
b. For Arbejdere, beskæftiget ved Arbejder, som efter deres Natur maa udføres kontinuerligt, eller ved Arbejde af teknisk Beskaffenhed i den Udstrækning, dette er nødvendigt for Forberedelsen eller Fuldførelsen paa sædvanlig Maade af Arbejdet, dog paa Betingelse af, at dette ikke staar i Forbindelse med Produktionen eller Transporten af Kul. Den ifølge denne Paragraf tilladte Tillægstid maa ikke overskride en halv Time pr. Dag for nogen Arbejder, og Antallet af de her omhandlede Arbejdere maa, naar alle Miner er i normal Drift, ingensinde overskride 5 pCt. af det samlede Antal Personer, der er beskæftiget i Minen.

2. Overarbejde i Medfør af nærværende Artikel skal betales med mindst 25 pCt. over den normale Løn.

Artikel 9.

Ved Regulativer, udstedt af de offentlige Myndigheder, kan der, udover Bestemmelserne efter Artikel 8, stilles højst 60 Timers Overarbejde om Aaret til Raadighed for Virksomheder i hele Landet.

Dette Overarbejde skal betales med mindst 25 pCt. over den normale Løn.

Artikel 10.

De i Artiklerne 7, 8 og 9 nævnte Regulativer skal udfærdiges af de offentlige Myndigheder efter forudgaaende Forhandling med de interesserede Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer.

Artikel 11.

De aarlige Rapporter, som skal afgives i Henhold til Versaillestraktatens Artikel 408 og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater, skal indeholde alle Oplysninger med Hensyn til de Forholdsregler, der er truffet for at regulere Arbejdstiden i Overensstemmelse med Artiklerne 3, 4 og 5. De skal ligeledes indeholde fuldstændige Oplysninger med Hensyn til de i Medfør af Artiklerne 7, 8, 9, 12, 13 og 14 fastsatte Regler og disses Gennemførelse.

Artikel 12.

For at fremme Gennemførelsen af denne Konventions Bestemmelser skal hver Mines Direktion:

a. ved Opslag paa iøjnefaldende Sted ved Indgangen til Minen eller paa andet passende Sted eller paa anden af den offentlige Myndighed godkendt Maade meddele de Tidspunkter, paa hvilke Arbejderne i hvert Skifte eller Gruppe skal paabegynde Nedstigningen og have fuldendt Opstigningen.

Timeplanen skal være godkendt af den offentlige Myndighed og skal være udarbejdet saaledes, at Varigheden, for hver Arbejders Ophold i Minen ikke overskrider de Grænser, der er fastsat i denne Konvention.

Naar Planen engang er offentliggjort, kan den kun ændres med den offentlige Myndigheds Samtykke og kun paa den Maade og i den Form, som er godkendt af den paagældende Myndighed.
b. indføre i en Protokol paa den i den nationale Lovgivning nærmere fastsatte Maade alle de i Medfør af Artiklerne 8 og 9 udførte Overarbejdstimer.

Artikel 13.

Denne Konventions Artikler 3 og 4 samt 6 til 12 finder med følgende Afvigelser Anvendelse paa underjordiske Brunkulsminer:

a. I Overensstemmelse med de i den nationale Lovgivning nærmere fastsatte Betingelser kan den kompetente Myndighed tillade, at kollektive Arbejdspauser, der medfører en Standsning af Produktionen, ikke skal være indbefattet i den Tid, der regness om Opholdstid i Minen, paa Betingelse af, at disse Afbrydelser ikke i noget

Tilfælde overskrider 30 Minutter for hvert Skifte.

Saadan Tilladelse kan kun meddeles, efter at det ved officiel Undersøgelse er fastslaaet, at det er nødvendigt at benytte et saadant System, og efter Forhandling med Repræsentanter for de interesserede Arbejdere.

b. Det i Artikel 9 fastsatte Antal Overarbejdstimer kan forøges til højst 75 Timer aarlig.

Desuden kan den kompetente Myndighed godkende kollektive Overenskomster, som fastsætter højst 75 yderligere Overarbejdstimer aarlig. Lønnen for disse yderligere Overarbejdstimer skal ligeledes ydes efter den i Artikel 9, Punkt 2, fastsatte Sats. Der kan ikke meddeles saadan Godkendelse for alle underjordiske Brunkulsminer i Almindelighed, men kun for særlige Distrikter eller Miner, hvor særlige tekniske eller geologiske Forhold gør det berettiget.

Artikel 14.

Artiklerne 3 til 13 i denne Konvention kommer ikke til Anvendelse paa aabne Stenkuls- og Brunkulsminer. Men de Medlemmer, som ratificerer denne Konvention, paatager sig derved Forpligtelse til for disse Miner at gøre Anvendelse af Bestemmelserne i Washington Konventionen af 1919, der begrænser Arbejdstiden i industrielle Virksomheder til 8 Timer daglig og 48 Timer ugentlig, dog saaledes, at det Antal Overarbejdstimer, som kan udføres i Medfør af Artikel 6, Punkt 2, i den nævnte Konvention, ikke maa overskride 100 Timer aarlig. Hvor særlige Forhold gør det paakrævet — og kun i saadanne Tilfælde — kan de kompetente Myndigheder godkende kollektive Overenskomster, som fastsætter en Forøgelse af de ovennævnte 100 Timer med højst yderligere 100 Timer aarlig.

Artikel 15.

Intet i denne Konvention skal kunne bevirke en Forandring i den nationale Lovgivnings Bestemmelser om Arbejdstid i Henseende til en Forringelse af den Beskyttelse, som derved er givet Arbejderne.

Artikel 16.

Bestemmelserne i denne Konvention kan i ethvert Land af dettes Regering sættes ud af Kraft i Tilfælde af Begivenheder, der frembyder en Fare for den nationale Sikkerhed.

Artikel 17.

De formelle Ratifikationer af denne Konvention skal paa de i Versailles Traktatens Kap. XIII og de tilsvarende Bestemmelser i de øvrige Fredstraktater fastsatte Betingelser meddeles Folkeforbundets Generalsekretær til Registrering.

Artikel 18.

Nærværende Konvention er kun bindende for de Medlemmer af den internationale Arbejdsorganisation, hvis Ratifikationer er blevet registreret i Sekretariatet.

Den træder i Kraft 6 Maaneder efter den Dag, da to af de nedennævnte Medlemmers Ratifikationer er blevet registreret af Folkeforbundets Generalsekretær: Belgien, Czekoslovakiet, England, Frankrig, Holland, Polen og Tyskland.

Derefter træder den i Kraft for hvert enkelt Medlem 6 Maaneder efter den Dag, paa hvilken Medlemmets Ratifikation er blevet registreret.

Artikel 19.

Saa snart 2 af de i Artikel 18, Stk. 2, nævnte Medlemmers Ratifikationer er blevet registreret i Sekretariatet, skal Folkeforbundets Generalsekretær udsende Meddelelse herom til alle Medlemmer af den internationale Arbejdsorganisation. Han skal ligeledes sende dem Meddelelse om Registreringen af Ratifikationer, som senere tilstilles ham fra andre Medlemmer af Organisationen.

Artikel 20.

Et Medlem, som har ratificeret denne Konvention, kan opsige den efter Udløbet af en Periode paa 5 Aar fra den Dag, da Konventionen først traadte i Kraft, ved at sende Meddelelse herom til Registrering af Folkeforbundets Generalsekretær. Saadan Opsigelse faar først Gyldighed et Aar efter den Dag, paa hvilken den er registreret i Sekretariatet.

Ethvert Medlem, der har ratificeret denne Konvention, og som ikke indenfor 1 Aar efter Udløbet af den i det foregaaende Stykke nævnte 5 Aars Periode gør Brug af Opsigelsesretten efter nærværende Artikel, skal være bunden for en ny Periode paa 5 Aar og kan derefter opsige denne Konvention ved Udløbet af hver Periode paa 3 Aar paa de i nærværende Artikel fastsatte Betingelser.

Artikel 21.

Senest 3 Aar efter denne Konventions Ikrafttræden skal Styrelsen for det internationale Arbejdsbureau paa Konferencens Dagsorden opføre Spørgsmaalet om en Revision af denne Konvention paa følgende Punkter:

a) Muligheden for en yderligere Forkortelse af Arbejdstiden end den i Artikel 3, Punkt 3, fastsatte;
b) Retten til at benytte den i Artikel 5 hjemlede særlige Beregningsmaade;
c) Muligheden for at ændre Bestemmelserne i Artikel 13, Punkt a. og b., i Henseende til en Forkortelse af Arbejdstiden;
d) Muligheden for at formindske det i Artikel 14 fastsatte Antal Overarbejdstimer.

Desuden skal Styrelsesraadet for det internationale Arbejdsbureau ved Udløbet af hver 10 Aars Periode fra Konventionens Ikrafttræden forelægge Generalkonferencen en Beretning om, hvorledes denne Konvention anvendes, og bestemme, om det maa anses for ønskeligt at optage Spørgsmaalet om dens fuldstændige eller delvise Revision paa Konferencens Dagsorden.

Artikel 22.

Saafremt Konferencen vedtager en ny Konvention, der helt eller delvis reviderer nærværende Konvention, vil et Medlems Ratifikation af den re-

viderede Konvention ipso jure medføre Opsigelse af nærværende Konvention uden Hensyn til den i ovenstaaende Artikel 20 fastsatte Opsigelsesfrist, dog under Forudsætning af, at den reviderede Konvention er traadt i Kraft.

Fra den Dag at regne, da den nye reviderede Konvention træder i Kraft, skal nærværende Konvention ophøre at staa aaben for Medlemmernes Ratifikation.

Dog forbliver nærværende Konvention i dens nuværende Form og Indhold i Kraft for de Medlemmer, som har ratificeret den, men ikke ratificeret den ny Konvention.

Artikel 23.

De franske og engelske Tekster af denne Konvention er begge autentiske.

*

I Forbindelse med den vedtagne Konvention om Arbejdstiden i Kulminer vedtog Konferencen endvidere en Resolution, der opfordrer Styrelsesraadet til at overveje Muligheden for at sætte Spørgsmaalet om Anvendelse af unge Arbejdere under 16 Aar og Kvinder til Arbejde i underjordiske Kulminer paa en kommende Konferences Dagsorden.

III. Partiel Revision af Washington-Konventionen 1919 om Kvinders Anvendelse til Arbejde om Natten.

Konventionen af 1919 om Kvinders Natarbejde fastsætter Forbud mod, at Kvinder uden Hensyn til Alder, arbejder om Natten i nogen offentlig eller privat industriel Virksomhed med Undtagelse af Virksomheder, i hvilke kun samme Families Medlemmer arbejder.

Ved Udtrykket »Nat« skal iflg. Konventionens Art. 2 forstaas en Periode paa i det mindste 11 paa hinanden følgende Timer, i hvilke Tidsrummet mellem Kl. 10 Aften og Kl. 5 Morgen skal være indbefattet, d. v. s.: at Kvindernes Natarbejde i nævnte Tidsrum altid skal være forbudt.

Iflg. Konventionens Art. 14 skal Styrelsen for det internationale Arbejdsbureau mindst een Gang hvert 10. Aar forelægge Konferencen en Rapport om Konventionens Virkninger og skal overveje, om der er Anledning til at sætte Spørgsmaalet om dens Revision paa Konferencens Dagsorden.

Da Konventionen d. 13. Juni 1931 havde været i Kraft (for de Lande, der har ratificeret den) i 10 Aar, paahvilede det Styrelsesraadet at forelægge en saadan Rapport for Konferencen 1931, hvilket iøvrigt ogsaa gjaldt for flere andre Konventioner, jfr. nedenfor under Afsnit VII.

Kun med Hensyn til den heromhandlede Konvention om Kvinders Natarbejde havde Styrelsesraadet imidlertid vedtaget at sætte Spørgsmaalet om Revision paa Dagsordenen, hvilken Beslutning Raadet havde truffet i Henhold til derom fremsat Forslag fra de belgiske, engelske og svenske Regeringer. Efter at der var givet alle Medlemsstaternes Regeringer Lejlighed til at udtale sig med Hensyn til Ønskeligheden af en Revision af Konventionen, havde Raadet i Overensstemmelse med de fra Regeringerne indkomne Besvarelser vedtaget at sætte Spørgsmaalet om Konventionens partielle Revision paa Dagsordenen, nemlig med Hensyn til følgende to Punkter:

a) Tilføjelse af en Bestemmelse om, at Konventionens Bestemmelser om Forbud mod Natarbejde ikke gælder for Kvinder, der indtager ledende eller tilsynsførende Stillinger, og som normalt ikke deltager i legemligt Arbejde.
b) Tilføjelse af en Bestemmelse om, at Medlemsstaterne, efter Forhandling med Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer, kan erstatte den Periode, hvor Arbejdet absolut skal være forbudt (Tiden fra 10 Aften til 5 Morgen) med Perioden fra 11 Aften til 6 Morgen.

I Henhold til Styrelsesraadets saaledes trufne Beslutning havde Bureauet udarbejdet Forslag til de nævnte to Ændringsforslag til Konventionen.

Da det i Konferencens Forretningsorden, saaledes som denne blev ændret paa Konferencen i 1929, er fastsat, at Konferencen kun kan ændre en tidligere vedtagen Konvention paa det eller de Punkter, som Styrelsesraadet har sat paa paagældende Konferences Dagsorden, havde XV. Konference kun Kompetence til at træffe Beslutning om Revision af Konventionen om Kvindernes Natarbejde med Hensyn til de to ovennævnte Forhold.

Efter at det i Plenarmødet var vedtaget at benytte de af Bureauet udarbejdede Forslag som Forhandlingsgrundlag, blev Spørgsmaalet henvist til Udvalgsbehandling uden forudgaaende Generaldebat.

Udvalgets Formand var den italienske Regeringsrepræsentant, Anselmi, medens Raadgiver for de franske Regeringsrepræsentanter, Fabriksinspektør, Fru Letellier, var Udvalgets Ordfører.

Udvalgsforhandlingerne.

ad a).

Under Udvalgsforhandlingerne gjorde den engelske Regeringsrepræsentant med Hensyn til det førstnævnte Ændringsforslag Rede for de Vanskeligheder, der havde vist sig ved Anvendelsen af Konventionens Bestemmelser, og henviste til, at medens nogle Lande, f. Eks. England, der allerede i 1921 har ratificeret Konventionen, fortolker Forbudet som omfattende alle Kvinder, betragtede man i andre Lande Forbudet som kun omfattende de egentlige, kvindelige Arbejdere. Da det er nødvendigt at faa fastslaaet en nøjagtig Fortolkning af Forbudet, og da der nu findes et stort Antal Kvinder i ledende eller tilsynsførende Stillinger, for hvilke der ikke er Grund til at fastsætte Forbud mod Natarbejde, havde den engelske Regering taget Initiativet til at foreslaa en saadan Ændring af Konventionen, at dens Forbud mod Kvinders Natarbejde kun skal være gældende for de egentlige, kvindelige Arbejdere. Forslaget fik Tilslutning fra Udvalgets Arbejdsgiverrepræsentanter, der henviste til, at kun et meget lille Antal Kvinder paa Tidspunktet for Washington Konventionens Vedtagelse kunde komme i Betragtning til ledende Stillinger indenfor Industrien, men at Forholdene nu stiller sig ganske anderledes.

Fra Arbejdergruppens Side blev Forslaget stærkt imødegaaet ud fra den Betragtning, at Forslaget vilde medføre, at et stort Antal Kvinder blev berøvet den Beskyttelse, de havde Krav paa.

Forslagets Modstandere gjorde endvidere gældende, at en almindelig Arbejderske i mange Tilfælde indtager en tilsynsførende Stilling, fordi hun i en vis Udstrækning leder Arbejdet for andre Arbejdere, uden at hun af den Grund i Henseende til Vilkaarene for Arbejdets Udførelse er anderledes stillet end andre kvindelige Arbejdere.

For at imødekomme de Indvendinger, der var fremsat mod Forslaget saavel fra Arbejdergruppen som fra flere af Udvalgets Regeringsrepræsentanter, stillede den engelske Regeringsrepræsentant Forslag om, at Ordene »Personer, der indtager ledende eller tilsynsførende Stillinger« erstattes med »Personer, der indtager ansvarlige Stillinger indenfor Ledelsen«, hvilket Forslag opnaaede Vedtagelse i Udvalget.

ad b).

Den belgiske Regeringsrepræsentant henviste til de Vanskeligheder, der i visse belgiske Industrivirksomheder havde vist sig ved Gennemførelsen af et absolut Forbud mod Kvinders Arbejde i Tiden mellem Kl. 10 Aften og Kl. 5 Morgen, navnlig paa Grund af, at de kvindelige Arbejdere modsatte sig at benytte Arbejdet Kl. 5 om Morgenen under Hensyn til, at de almindelige Kommunikationsmidler, som de maa benytte for at komme til Arbejdsstedet, ikke er i Virksomhed paa dette tidlige Tidspunkt. Dette havde ført den belgiske Regering til at foreslaa, at de »forbudte Timer« blev henlagt til Tiden mellem Kl. 11 Aften og Kl. 6 Morgen.

Udvalgets Arbejdsgiverrepræsentanter og de fleste Regeringsrepræsentanter støttede Forslaget, medens Arbejdergruppen bestemt modsatte sig Forslaget, som efter Gruppens Opfattelse vilde føre til at berøve de arbejdende Kvinder en Time af deres Nattehvile; af enkelte Regeringsrepræsentanter blev det gjort gældende, at de paaberaabte Vanskeligheder ved Anvendelsen af den nugældende Konventions Bestemmelser kun havde vist sig paa et saa begrænset Omraade, at disse Vanskeligheder ikke kunde nødvendiggøre Ændringer.

Forslaget, til hvilket der ikke var stillet Ændringsforslag, blev vedtaget af Udvalgets Flertal.

Behandlingen i Plenarmøde.

Efter en ret langvarig Forhandling blev de af Udvalget indstillede Forslag vedtaget af Konferencen, det under a) nævnte Forslag med 54 Stemmer imod 43 og Forslaget under b) med 56 Stemmer imod 38.

Forslagene blev derefter henvist til Redaktionskomitéen, som indarbejdede disse Forslag i den gældende Konventions Tekst; den saaledes ændrede Tekst til den nye, reviderede Konvention om Kvinders Natarbejde blev derefter forelagt Konferencen til endelig Afstemning, ved hvilken der blev afgivet 74 Stemmer for og 40 imod. Da Vedtagelsen saaledes ikke var sket med den ifølge Fredstraktatens Art. 405 krævede ⅔ Majoritet af de tilstedeværende Delegeredes Stemmer, var Forslaget til den reviderede Konvention dermed forkastet.

Den tragiske Klassekamp i Tyskland.

(A. Oscar Hedberg).

Tyskland har efterhaanden faaet mange Skildringer af Verdenskrigens militære Beskaffenhed, de fleste ensidige, æstetiske Produkter, mod hvilke det med Føje kan indvendes, at de er omtvistelige som Tidsdokument. Verdenskrigsproblemet var langtfra uddebatteret med disse Krigsskildringer; det allervigtigste manglede, nemlig den umiddelbare Skildring af Tyskland efter Verdenskrigen, efter Revolutionen; af det Tyskland, som i vore Dage tildrager sig hele Verdens Opmærksomhed med sin desperate Fortvivlelse. Der er stor Forskel paa Tyskland i Dag og det Tyskland, som i 1914 med uartikuleret Entusiasme kastede sig ud i Verdenskrigen og 1918 led det militære Nederlag, for senere at hengive sig til blodig Indbyrdeskrig og groteske Selvopgør. Tyskland af i Dag er et Produkt af et Tiaars sociale og politiske Udvikling, Forvandling saa at sige, der om just ikke foraarsagedes, saa i hvert Tilfælde muliggjordes af Verdenskrigen og den af denne fremkaldte Revolution.

Herom vidner naturligvis i sin Helhed Tysklands moderne Litteratur, Kunst og Videnskab; der er i de sidste Aar udkommet adskillige Detailskildringer af den tyske saavel sociale som aandelige Misére; men det er ikke blevet udtrykt i noget større helstøbt og klart anskueligtgørende Værk, førend Forfatteren Erik Reder nylig udsendte sin store Bog »Union der festen Hand«, som i sin skaanselsløse Umiddelbarhed, logiske Skarphed, strenge sociale Etik og konsekvente Upartiskhed udgør et ogsaa i kunstnerisk Henseende fuldkomment Vidnesbyrd om Tysklands Udvikling efter den skæbnesvangre sociale Opløsning siden Verdenskrigen, til sin nuværende Fortvivlelse og Haabløshed. Denne Udvikling er foregaaet i de desperate sociale og politiske Kampes Tegn; den har været hensynsløs paa alle Maader, blodig, skændig; den har krævet mange Ofre, og Resultatet i Dag er som bekendt det ganske vist forfatningsmæssige, men ikke des mindre antiparlamentariske Diktatur. Man maa vel mene, at det er en tvivlsom Ære at være den sejrende i en socialpolitisk Kamp, som er udmundet i en saadan national Misére.

Erik Reger kalder sin Bog en »Udviklingsroman«. Det er ingen æstetisk Skildring, men en sociologisk. Reger kalder sig »uafhængig Journalist«; men hans Værk er videnskabeligt i dette Ords positive Betydning; han har levet blandt alt det og alle dem, han her har skildret; han har opfattet alt med en usædvanlig Evne; hans teoretiske Kendskab til Samfundsforholdene synes at være enormt, og hans Fremstilling af alt, hvad han har hørt, set, lært og erfaret, er saa prægnant som hos yderst faa Videnskabsmænd. Man skal ikke lade sig narre af Benævnelsen »Roman« paa Titelbladet, meddeler han i Forordet; men han tilføjer, at Bogen ikke refererer nogle bestemte Hændelser, men gengiver »Tingenes Virkelighed« og en »aandelig Tilstand«. Imidlertid genkender man en Del af Typerne, selv om de tillige med de øvrige,

hvis Modeller man ikke synes at kende, er symboliske, ligesom Handlingen i Bogen i det hele taget er det.

Handlingen foregaar i Ruhrdistriktet, Centrum for hele Tysklands sociale Spørgsmaal; men »Tingenes Virkelighed« og den »aandelige Tilstand« her indbefatter tysk Samfundsliv i sin Helhed. I Symbolerne for de tyske Industri- og Pengemagnater kender man igen Personer som Krupp, Thyssen, Stinnes, Vogler, Duisberg, Flick m. fl. og af andre tyske Skikkelser Wilhelm II; den sidste kun i Begyndelsen. Det er først naar han er slaaet ud af Spillet, at den skæbnesvangre Udviklingsproces begynder, fra militært Sammenbrud paa Fronterne til Storkapitalismens Erobring af den økonomiske Magt, Rationaliseringen, Trust- og Karteldannelsen, Arbejdsløsheden.

Et halvt Aars Tid før Verdenskrigens Ophør var Nøden og Angsten blandt Arbejderne blevet saa forfærdelig, at den udartede til en Misfornøjelse, der naar som helst kunde slaa ud i desperate Revolter. I de jættestore Foretagender i Essen, der paa Grund af sin Kapacitet kaldtes for »Rigets Vaabensmedie« var Gæringen blandt de femogtyvetusinde Arbejdere meget stor. Man havde strengt taget kun et eneste Middel at holde de urolige Elementer i Skak med, nemlig at sende dem til Fronten. Og til sidst hjalp ikke en Gang det Middel. Man mobiliserede Kejseren til at komme og tale Fornuft til Arbejderne. Men hans oratoriske Evner var denne Gang forgæves, »Sult« var det udtryksfulde Ord, han fik til Svar, og forøvrigt en Tavshed, hvis skæbnesvangre Betydning han anede. Da han om Morgenen ankom og blev modtaget af Myndighederne med det sædcanlige Ceremoniel, var han i godt Humør og fortalte frivole Vittigheder; efter Mødet med Arbejderne flygtede han i Bitterhed og Skuffelse fra Stedet. Denne Dags Begivenheder er af Reger skildret saa fortræffeligt, at man faar en gribende Opfattelse af den bristede Kontakt mellem en Hersker og hans Undersaatter, særlig Skildringen af Kejseren er overordentlig vellykket.

Imidlertid var det ikke blot Arbejderne, der var misfornøjede med deres Lod som industrielle Rekrutter i »Rigets Vaabensmedie«, Forholdene udvikledes derhen, at ogsaa Vaabensmediens Ejere, »Direktoriet« som Ledelsen i Anledning af Krigen kaldtes i Stedet for »Direktion«, begyndte at faa »Fornemmelsen at de var Slaver under Herskerne i Berlin«. Under Krigen havde det kæmpestore Foretagende, som var i Drift baade Dag og Nat med at fremstille Krigsredskaber, ikke givet noget Udbytte; thi hele Overskuddet var paa Befaling fra Berlin blevet anvendt til Udvidelse af Foretagendet. Nu var det paa Tiden, at man indsaa et saa uimodsigeligt Fakta som at »Europas og Tysklands enorme Opsving i Kraft af det kapitalistiske Produktsystem var en Frugt af de enkeltes Stræben efter Gevinst og Værdier«, og nu gik det ikke længere med de ulønnede Ofre paa Fædrelandets Alter. Det var ikke længere i Kapitalismens Interesse at være patriotisk, i Særdeleshed, som Udsigterne til en Sejr i Krigen var yderst smaa, og selv Borgerskabet begyndte at kny. — Reger skriver: »Om man var mæt og kunde sove ud, da var det lige meget under hvilket Samfundssystem det skete, og da var det ligegyldigt om det var Krig eller Fred,« men nu kunde man ikke spise sig mæt og ikke sove ud, og der fandtes ingen Udsigter til Sejr«, derfor greb man til den Udvej, at »det herskende System behøvede at ændres«.

Og saa sluttede endelig Krigen. Med Tysklands militære Nederlag. Revolutionen brød ud. Den blev særlig i Vesttysklands Industriegne hensynslys og blodig; det blev en Kamp paa Liv og Død mellem Kapital og Arbejde. Den begyndte med at Proletariatets Diktatur proklameredes; hele Samfundslivet underkastedes Arbejder- og Soldaterraadenes røde Regering. Men det var et desorienteret, umodent, splittet og i Verdenskrigen delvis forraaet Proletariat, der paatog sig det haabløse Hverv at »skabe et socialistisk Samfund«. Hirsch-Dunckerske Demokrater, Socialdemokrater, uafhængige Socialister, Spartakister, Kommunister, Syndikalister og kristelige Arbejdere kivedes indbyrdes om Magten og havde en dobbelt Front at kæmpe paa: mod Kapitalmagten og mod den politiske Magt i Berlin. Men ogsaa Kapitalmagten havde den dobbelte Front: mod Arbejderklassen og mod Regeringen. Striden mod Regeringen havde den tilsyneladende samme Interesse som Arbejderklassmen, men saa lige til var det nu ikke; thi Regeringen i Berlin var en Arbejderregering, som i hele Rigets Interesse ikke kunde tillade nogle seperate Diktaturer i de forskellige Provinser, og Kapitalmagten kunde ikke underkue Arbejderne uden Hjælp fra den Regering, den ellers saa inderlig hadede og afskyede. Deputationer fra saavel Kapital som Arbejde drog vekselvis til Rigsregeringen i Berlin, der selvfølgelig hver Gang tog sine Beslutninger i Henhold til de rent politiske Tilstande. Det konkrete Spørgsmaal, om hvilket Kapitalmagten naturligvis er mere bevidst end Arbejderklassen bliver derfor: skal den tyske Republik være extremt kapitalistisk eller økonomisk demokratisk? Det er just herom Tysklands sociale indbyrdes Kamp senere kommer til at staa. Regers Bog, som paa Trods af sin skønlitterære Struktur er en stor sociologisk Udredning, handler just om denne Kamps Indhold og hidtidige Resultater.

Regeringen sendte Tropper til de oprørske Distrikter og alle revolutionære Tilløb underkuedes. Arbejde genoptoges og Industrien begyndte paany at fremstille »Fredsartikler«. Nu skulde der ikke laves Kanoner, men Lokomotiver, lød Parolen. Der forhandledes mellem Kapital og Arbejde om Lønnen for Arbejdskraften, og om Arbejderen skulde være et frit tænkende og handlende Menneske, der solgte visse Timers Arbejdskraft til Kapitalmagten og som tillige skulde have Ret til at bestemme over Produktionen og dens Frugter, eller om han skulde være et blindt lydende Redskab i Produktionen. Arbejderne indfandt sig ved Forhandlingsbordet med det fra alle Teorier kemisk rene Krav: saa og saa meget skal vi have i Løn, thi saa meget koster det at leve, og vi vil være medbestem-

mende i Forvaltningen af Produktionens Overskud; thi det er os, som udfører Arbejdet, og uden Arbejde ingen Kapital. Kapitalmagten tilbageviste denne Opfattelse, stemplede den som vanvittig, og beviste det med videnskabelige Teoriers Suverænitet, og forøvrigt ved at lade Arbejderne se Sagen under Kapitalmagtens Synsvinkel, men paa samme umiddelbare Maade som Arbejderklassen betragtede sine egne Interesser. Det blev en Kamp mellem et Behovs ureflekterede Logik og en hævdvundet Samfundsvidenskabs dialektiske Logik. Arbejderne havde ganske vist hørt tale om Karl Marx og Marxismen, nogle af dem havde ogsaa læst og forsøgt at forstaa de marxistiske Teorier; men hvad betød det mod al den rutinerede Samfundsvidenskab, som Kapitalmagten lod sine Videnskabsmænd udarbejde. Som Symbol paa Arbejderklassens beføjede Krav paa social Retfærdighed skildrer Reger en ung Arbejder, der tilhører det kommunistiske Parti, men kommer i Konflikt med baade Kommunismen og Socialdemokratiet, Syndikalisme og Kristelig Arbejderbevægelse, fordi han forfægter en Retfærdighed, som indeholder baade social og individuel etisk Bevidsthed. Han lader sig ikke lokke af nogen Dialektik; han indser, at Arbejderklassens Frigørelse som Masse er udelukket, saa længe det enkelte Individ ikke kan hævde sin Selvstændighed i Henhold til personlig Intelligens og Retfærdighedsfølelse. Der findes jo lige saa megen Klasseforskel i Arbejderklassen som mellem denne og øvrige Samfundsklasser. Hver for sig er en stor Del af Arbejderne lige saa løjerlige og lumpent egoistiske som alle andre Samfundsklassers forskellige Individer, og saa tror man at kunne skabe et Samfund med social og personlig Retfærdighed af denne Klasse!

Det er dene ene Grundtanke i Erik Regers Skildring. Den anden er den, at Kapitalmagten i Egenskab af hensynsløst og brutalt herskende Samfundsmagt er endnu uretfærdigere; men den er mere oplyst, har en, omend falsk og i mange Henseender hul, Kultur; den har Kundskaber, den har en vis Begavelse, og den kan holde sammen, naar det gælder. »Den faste Haands Union«, er Sammenslutningen af et Faatal Industri- og Pengemagnater, der slutter sig stadig fastere sammen efterhaanden som den ser, hvorledes Arbejderklassen svækkes takket være Splittelse, paa Grund af manglende Interesser, dum Egoisme, mangelfuld personlig Kultur. Organisationsmagt er ikke blot Masse, tænker den unge Proletar, som til Slut bliver sat ud af Spillet, for at havne i den store Hær af kronisk Arbejdsløse, medens Produktionen fortsættes af Kapitalmagten med de til Slaveri underkuede Proletarer.

Kapitalmagtens Stilling til de udenrigspolitiske Spørgsmaal er beroende af, hvad der i økonomisk Henseende lønner sig bedst. Om det er Ven eller Fjende betyder i og for sig intet, bare der kan tjenes Penge. Det ligger i Kapitalismens Væsen ikke at bryde sig om, hvad de Varer, som produceres, anvendes til, naar kun der tjenes Penge. »Hvor stort er Udbyttet?« hedder det, hvorledes det saa ellers forholder sig med alt andet. »Den faste Haands Union«, er fast saa længe det lønner sig økonomisk; men betaler det sig bedre at arbejde paa Trods af eller rent ud mod Trust eller Kartelbestemmelser, saa er enhver af Unionens Medlemmer rede til at opløse Unionen. For sit Formaal tager man Militarismen, Religionen, Videnskaben, Moralen, Sædeligheden, Kunsten, Litteraturen, Fanatismen i sin Tjeneste. Under den Proletardiktatur i Industridistriktet indleder den tyske Kapitalmagt Forhandlinger med den franske, og da de proletare Diktatorer i sin dogmatiske Fædrelandskærlighed arresterer de tyske Kapitalister for Fædrelandsforræderi, saa forklarer disse, at de vedrørende denne Sag ikke vil bøje sig for nogen anden Magt end den som udøves af Rigsregeringen i Berlin, for hvilken de ellers udtaler deres skaanselsløse Foragt. Da de anser det formaalstjenligt, rejser de til Berlin og anmoder denne foragtede Regering om Hjælp mod de trodsige Arbejdere. En anden Gang indfinder de sig hos Regeringen og anmoder om 6 Millioner i Erstatning for Tab paa Grund af de politiske Forhold; de faar 7 Millioner. I Begyndelsen saboterer de den i Fredstraktaten stipulerede Kulleverance til Frankrig; men da de kan tjene paa at være villige, bliver de det ogsaa. Da Arbejderklassen proklamerede Generalstrejke som Protst mod de franske Troppers Besættelse af de tyske Industriomraader, støttede de i Begyndelsen Strejken paa alle Maader; men da de havde truffet en for dem fordelagtig Aftale med Fjenden vedrørende Produktionen, mente de at Arbejderne, uden Hensyn til deres patriotiske Følelser, skulde genoptage Arbejdet. De dannede sammen med den franske Kapitalmagt en Staaltrust. Et Par Aar tidligere fremstillede de Vaaben og Ammunition for at tilintetgøre saa meget fransk og saa mange Franskmænd som muligt. For det stik modsatte Formaal forlangte de nu, at de tyske Arbejdere skulde lyde blindt. De laante den ene Million efter den anden i Amerika for at rationalisere Produktionen, saa de kunde konkurrere saadanne tyske Foretagender sønder og sammen, som ikke vilde slutte sig til deres Kartel. Den ene Dag forklarede de, at de ikke vilde røre saa meget som en Finger for, at Tyskland skulde kunne betale saa meget som en Pfennig af den i Fredstraktaten bestemte Krigsskadeserstatning, og de forlangte at Arbejderne skulde stille sig solidariske med dem; en anden Dag proklamerede de, at det kunde ikke betale sig at lade være. Men de undlod da at gøre Indsigelser med den Bagtanke ved den første den bedste Lejlighed at forklare sig ude af Stand til at betale, og nu har de jo klart og tydeligt afgivet en saadan Forklaring. Arbejdernes Mentalitet var for mangelfuld til at følge med i alle disse skiftende Opfattelser af socialt og nationalt Liv, den opponerede stadigt. Men om intet andet hjalp, saa blev det i deres egen Presse proklameret, at »Socialismen er Arbejde!« og da den hævdede, at der var Forskel paa Arbejde og Arbejde, saa fik den Besked paa, at nu gjaldt det at arbejde; »mindre Diskussion, mere Produktion!« hed det. En socialdemokratisk Tillidsmand forklarede som

sandt var, at »det forløbne Aar har vist, at Socialismen endnu ikke kan erstatte Kapitalismen. Vi har endnu ikke det for Socialismen nødvendige Menneskemateriale.«

»Revolutionen er blevet til et Dannelsesspørgsmaal,« siger den unge Revolutionære. Samme Opfattelse har Kapitalmagten, som laaner Penge af de fjendtlige Lande, til at gennemføre en ubønhørlig Rationalisering af Produktionen. Den gør en stor Del af Arbejderne arbejdsløse og skaber en Reservearmé af Arbejdsløse, som stadig er rede til at rykke ind paa de strejkende og de misfornøjede Arbejderes Pladser. Lønningerne skæres ned til det mindst mulige, og alle Forpligtelser for Arbejdsgiverne vedrørende Velfærd afskaffes. Derefter begynder man at uddanne Arbejderne til at tænke, føle, handle i Henhold til Kapitalmagtens Interesser.

Trustherrerne er sammentraadt for at drøfte dette Spørgsmaal. Det besluttedes først og fremmest at skaffe sig en Presse. En saadan faar man ved at købe en Masse Provinsorganer, der ikke kan betale sig paa Grund af de daarlige Tider; ny Organer startedes, Aviser, Tidsskrifter, Fornøjelseslæsning, og man udgiver et Ugeblad, som uddeles gratis til alle Koncernens Arbejdere. En stor Del af disse vægrer sig ved at læse Bladet; men deres Hustru og Børn læser det og omsider kommer Turen ogsaa til dem. Mænd, Kvinder og Børn faar den Lekture, de skal have! Et Driftsraadsmedlem har en Søn, som er »Arbejderdigter«; han digter om »Arbejdets Glæde«, »Maskinens Skønhed«, »Sliddets Rytme« m. m., og han faar Præmier og Aarsstipendier for sin litterære Begavelse. Koncernen har allerede allieret sig med Militaristerne, og ogsaa Nationalisterne tager man i sin Tjeneste. Flere af dem viser sig at være usle Eksisenser, Bedragere, Mordere m. m.; men man maa ikke fæstne sig ved, hvad visse Nationalister er, men hvad Nationalismen er i Forbindelse med Kapitalmagten. En Trustherre konstaterer: »Vi maa have en Kulturfilosof. En Pessimist, som forfægter en ny Historieopfattelse.« Og man skaffer sig en saadan. Man skaffer sig ogsaa Nationaløkonomer, der tillige er gode Journalister. — Om en Docent, som har gjort sig bemærket med en Artikelserie i det sociale Spørgsmaal, siges det: »Vi har allerede en hel Del Forfattere staaende i Baasene; de æder mere Havre end de fortjener; thi det, de skriver, er saa elendigt Hundeæde, at man maa oversætte det inden det kan anvendes til Menneskefoede. Men hvis Industrien lejer en Rytter, saa skal han kunne ride, og han skal kunne haandtere Lansen saaledes, at den ikke bliver rusten med det samme.« Man kan faa saa menge Videnskabsmænd det skal være, lige fra forfaldne Studenter til for deres Lærdom berømte Professorer; men det er jo ikke alle som duer. Der er ingen Anledning til at tvivle paa, at man, saa længe man er i Besiddelse af den økonomiske Magt, kan faa saa mange første Klasses Kræfter det skal være. De faar alle Ordren: »Det er ikke nødvendigt altid at have Ret, og i intet Tilfælde skal det mærkes, med hvilken Hensigt, man forsøger at faa Ret.«

Et psykoteknisk Institut grundlægges. Arbejderne bliver videnskabeligt undersøgte, hvortil deres Arbejdskraft bedst egner sig. Man skal baade have billig og særlig kvalificeret Arbejdskraft, og da man desuden har heft Held med at afskaffe Normalarbejdstiden, disponerer man over hele Arbejderens Legeme. Tilbage staar saa at faa fat i Sjælen helt og holdent. For dette Formaal grundlægger man et »Laboratorium for Menneskebehandling« ved Navn »Ida«, hvilket betyder »Institut für deutsche Arbeitbeseelung« eller (som jeg i Tyskland har hørt sige) »giv Arbejderen en Sjæl«. I dette Institut undervises i Samfundslære, Politik, Nationaløkonomi, Æstetik, Kunst, Litteratur m. m., alt med Kapitalmagtens for dette Formaal skabte Synsvinkel.

Saaledes ser i sin Helhed vore Dages socialintellektuelle Tyskland ud. Hvorledes vil det gaa i Fremtiden? Vil det have Held til at skabe et for sine Maal blindt lydende og fungerende Arbejdsmateriale? Erik Reger slutter sin Skildring med en Fremstilling af, hvorledes det er nu for alle dem, som er overflødiggjort eller kasseret ved Rationaliseringen: »De arbejdsløse samles paa Gadehjørnerne, paa Domstolenes Tilhørerpladser eller paa de Anklagedes Bænk; de sidder sammen med Krigsinvaliderne paa Bænkene i Parker og Planteringer. De fordriver nu og da Tiden med at spille »Schabbel« med en Mønt, som de kaster op i Luften. Men det er forbudt af Politiet ..... Hvad betyder alt dette? Arbejdets Veteraner? Kapitalens Ofre? Det vaagnende Tyskland? Soldater i den røde Armé ... Du gode Gud! Du gode Gud!«

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S Carl Lunds Fabriker.

I Anledning af at der ikke ved Mægling- og Timandsmøde var opnaaet Enighed om Priskuranten for forskelligt hos A/S Zincks Fabriker forekommende Arbejde, havde Dansk Arbejdsmandsforbund varslet Strejke til Ikrafttræden den 24. Oktober. Paa denne Foranledning afholdtes der den 23. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om følgende:

Den varslede Strejkes Ikrafttræden udsættes til Lørdag den 31. Oktober ved normal Arbejdstids Ophør. Der optages straks lokal Forhandling om Akkordpriserne, og forsaavidt man enes om disse bortfalder Strejken.

Arbejdsmænd hos A/S Carl Lunds Fabriker og Glud & Marstrand.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Arbejdsmændene i Sortjernsafdelingen paa A/S Carl Lunds Fabriker kollektivt havde nægtet at udføre Overarbejde, afholdtes den 23. Oktober et Fællesmøde, hvor man enedes om at vise Sagen tilbage til lokal Forhandling. Saafremt der ikke ved denne opnaas Enighed, forbeholder Arbejdsgiverforeningen sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos A/S Zincks Fabrikker, Godthaab.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 23. Oktober, behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Aktieselskaberne Carl Lunds Fabriker og Glud & Marstrand havde reduceret den samlede Fortjeneste i Selskabernes Emailleafdelinger med 5%, skønt Betalingen for Skifteholdsarbejde var inkluderet i de fastsatte Akkordpriser.

Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa Enighed, og Forbundet har derefter indbragt Sagen til Afgørelse af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts nedsatte Nævn.

Arbejdsmænd hos Entreprenør E. Pihl.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund havde nægtet at udføre Støbning i visse nærmere bestemte Forskallingsforme ved et Funderingsarbejde for Entreprenør E. Phil, afholdtes den 12. Oktober et Fællesmøde, hvor man enedes om at slutte Sagen, imod at Arbejdet straks blev genoptaget og Entreprenøren betalte 52½ Ventetime med 1 Kr. 34 Øre pr. Time.

Arbejdsmænd paa A/S Nordisk Sækkekompagni.

Ved et Fællesmøde d. 24. Oktober forhandledes der i Arbejdsgiverforeningen om en mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Fyns Sækkekompagni opstaaet Uoverensstemmelse angaaende Overenskomsten mellem Forbundet og Firmaet, idet Arbejdsgiverne ikke vilde anerkende den mellem Forbundets københavnske Afdeling og Nordisk Sækkekompagni, København, der var overtaget af Fyns Sækkekompagni, oprettede Overenskomst.

Ved Fælesmødet opnaaedes der ikke Enighed om Uoverensstemmelsen, hvorefter Forbundet meddelte, at det agtede at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd paa Glostrup Cementvarefabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 12. Oktober behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Glostrup Cementvarefabrik ikke ydede en af sine Arbejdere Overarbejdsbetaling i Henhold til Overenskomsten.

Paa Mødet enedes man om følgende:

For saa vidt Virksomheden af den paagældende Arbejder maatte kræve Overarbejde udført — udover at aabne og lukke Fabrikken udenfor den normale Arbejdstid — aflønnes dette i Overensstemmelse med Overenskomstens § 3.

Arbejdsmænd samt Læder- og Skindarbejdere paa A/S Vejle Saalelæderfabrik.

Ved et Fællesmøde den 28. Oktober forhandledes der i Arbejdsgiverforeningen, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om Muligheden af at finde et Grundlag til en overenskomstmæssig Ordning for Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Læder- og Skindarbejderforbund paa ovennævnte Virksomhed.

Ved Fællesmødet lykkedes det ikke at opnaa en Ordning, hvorefter den 2 Maaneders Strejke fortsættes uforandret.

Chaufførér paa Nørrebros Dampvaskeri.

Foranlediget af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Nørrebros Dampvaskeri ikke overholdt Chaufførernes Standard-Overenskomsts Bestemmelser om Overarbejdsbetaling, men i Stedet havde betalt en højere Ugeløn afholdtes den 26. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet opnaaedes Enighed om, at Nørrebros Dampvaskeri skal overholde Overenskomsten og i Anledning af det foretagne Overenskomstbrud betaler et Beløb af 200 Kr. til Chaufførernes Fagforening.

Chaufførér ved Losning af Mursten i Københavns Havn.

I Anledning af en Uoverensstemmelse om Betalingen for Læsning af Mursten i Københavns Havn havde Chaufførernes Fagforening i København etableret Blokade overfor Arbejdets Udførelse, afholdtes der den 21. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om at lade Uoverensstemmelsen afgøre ved en faglig Voldgift, der traadte samme denne Dags Eftermiddag med Professor Poul Andersen som Opmand. Ved Voldgiftsrettens Møde opnaaedes Forlig, hvorefter Arbejdet genoptoges d. 22. Oktober ved normal Arbejdstids Begyndelse, og det omhandlede Arbejde betales fra 1. April 1932 med 14 Øre for Sætning af det halve Læs = 500 Sten.

Kuske hos Vognmand G. Støjholm.

Paa Grundlag af Oplysninger om, at Vognmand G. Støjholm i hvert Fald havde underbetalt igennem en længere Periode en af sine Kuske, afholdtes der den 26. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet fremlagde Vognmanden Erklæringer, der skulde dokumentere, at Lønudbetalingen var i Overensstemmelse med Overenskomsten. Stillet overfor disse Erklæringer og Dokumenter maatte Forbundet trække Klagen tilbage, idet man dog vilde nærmere undersøge visse Omstændigheder ved Sagen.

Specialarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

I Anledning af, at der ikke ved de Forhandlinger, der var ført imellem A/S Burmeister & Wain og Specialarbejderforbundet hos Firmaet beskæftigede Medlemmer, om Smudsreglement for Forholdere, Naglevarmere og Naglelangere, var opnaaet Enighed, havde Forbundet varslet Strejke til Ikrafttræden Onsdag den 21. Oktober ved normal Arbejdstids Ophør.

Paa denne Foranledning afholdes der den 20. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der opnaaedes Enighed om Betingelser for Fornyelse af Smudsreglement, hvorefter Forbundets Strejkevarsler tilbagetoges.

Bogbindere hos A/S Ad. Holst, Aalborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Oktober behandledes nogle Uoverensstemmelser mellem Bogbinderforbundet og A/S Ad. Holst, Aalborg, og man enedes om følgende:

Aktieselskabet yder de i Klagen omhandlede Kvinder, der kun har faaet 2 Dages Ferie, yderligere 2 Dages Ferie.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Aktieselskabets Dispositioner med Hensyn til Udførelsen af Vægkalendere er i Strid med den gældende Overenskomst, henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Skorstensfejersvendenes Fagforbund og Brandpolitiloven paa Landet.

Skorstensfejersvendenes Fagforbund havde anmodet De samvirkende Fagforbund om Støtte til hos Justitsministeren at opnaa en Fortolkning af Bestemmelsen i Loven om Brandpoliti paa Landet, saaledes at Lærlinge ikke blev udsendt til Arbejde uden i Forbindelse med faglærte Arbejdere.

Forbundets Anmodning er begrundet med, at Mestrene i stigende Grad antager Lærlinge og afskediger Svendene.

Paa Foranledning af De samvirkende Fagforbund afholdtes et Møde hos Justitsministeren den 9. Oktober, hvor Sagen blev forelagt baade mundtlig og skriftlig.

Ministeren lovede at undersøge Sagen og senere give Svar paa Henvendelsen.

Prisniveauet Oktober 1931.

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget med en samlet aarlig Udgift paa gennemsnitlig 2000 Kr., beregnet efter de i Juli 1914 gældende Priser, er nu ført op til Oktober 1931. Opgørelsen er foretaget paa tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af den nu foretagne og de nærmest foregaaende Beregninger; i sidste Linie er anført Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet), idet Udgiften i Juli 1914 er sat = 100.

	Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:					Forandring fra Juli til Okt. 1931
	Okt. 1930	Jan. 1931	April 1931	Juli 1931	Okt. 1931	
	Kr.	Kr.	Kr	Kr.	Kr.	pCt.
Fødevarer	1104	1056	1031	995	996	+ 0,1
Klæder, Fodtøj, Vask	386	375	363	356	354	÷ 0,6
Bolig	494	495	504	504	504	+ 0.0
Brændsel og Belysning	144	141	141	137	136	÷ 0,7
Skatter, Kontingenter o. lign.....	429	429	429	414	414	+ 0.0
Andre Udgifter.....	685	682	678	672	672	+ 0,0
Ialt...	3243	3178	3146	3078	3076	—
„Pristallet“.....	162	159	157	154	154	+ 0,0

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1488.

Murersvende i København hos Murermester Aage Christensen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. September 1931 i Sag Nr. 1488: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer-og Stenhuggerlaug og dettes Medlem Murermester Aage Christensen mod Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn paa 36 Murersvendes Vegne.

Den 15. Juni d. A. Kl. 9 Fm. nedlagde 36 Murersvende Arbejdet paa Murermester Aage Christensens Byggeplads, Hjørnet af Aaboulevard og Julius Thomsensgade, i Anledning af en opstaaet Uenighed om Betaling for noget indvendigt Pudsearbejde. Arbejdsstandsningen medførte, at 18 Murarbejdsmænd blev ledige. Efter at Sagen ved Skrivelse af 16. s. M. af Københavns Murer- og Stenhuggerlaug var paaklaget til Murersvendeens Fagforening, blev Betalingsspørgsmaalet ordnet ved en Forhandling mellem Fagforeningens Formand og Murermester Aage Christensen, hvorefter Arbejdet blev genoptaget den 18. Juni Kl. 7 Fm.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og Murermester Aage Christensen indklaget nævnte Fagforening med Paastand om, at den stedfundne Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og at der ikendes hver af de deltagende 36 Svende, hvis Navne er opført paa en under Sagen fremlagt Fortegnelse, en Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse og anfører til Støtte herfor, at det mere har drejet sig om et »Pusterum« under Pudsearbejdet end om en egentlig »Arbejdsstandsning«, at Svendene efter Arbejdets Genoptagelse forcerede dette med dobbelt Kraft, og at Arbejdsgiveren selv aabenbart ikke har tillagt det passerede væsentlig Betydning, idet Christensen efter Afslutningen af Forhandlingerne med Fagforeningens Formand fremkom med en Udtalelse, som af denne blev forstaaet som en Frafaldelse af Ansvar for det passerede.

Efter det for Retten oplyste kan det ikke antages, at Christensen ved den paagældende Lejlighed har frafaldet Ansvar for Arbejdsnedlæggelsen.

De af Klagerne nedlagte Paastande vil herefter være at tage til Følge, saaledes at Boden efter Omstændighederne bestemmes til 15 Kr. for hver af Svendene.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsnedlæggelse har været ulovlig.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler hver af de i Arbejdsnedlæggelsen deltagende 36 Svende, hvis Navne er opført paa en under Sagen fremlagt Fortegnelse, 15 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1489.

Smede- og Maskinarbejdernes Prislister hos A/S Burmeister & Wain (Christianshavn).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. August 1931 i Sag Nr. 1489: De samv. Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen paa A/S Burmeister & Wains Vegne.

Under nærværende Sag har De samv. Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen paa A/S Burmeister & Wains Vegne for Brud paa trufne Aftaler vedrørende Akkordordningen i Aktieselskabets Maskinværksteder paa Christianshavn.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at der i 1926 var opstaaet Meningsforskel med Hensyn til Akkordforholdene i A/S Burmeister & Wains Maskinfabrik, blev Sagen indanket for Den faste Voldgiftsret, der i sin den 21. Oktober 1926 (Nr. 1035) afsagte Kendelse blandt andet udtaler, at »Akkordforholdene i Firmaets Maskinfabrik i Aarenes Løb er undergaaet en Udvikling, ved hvilken talrige Akkorder har antaget en saadan retlig Karakter, at de maa betragtes som ligestillede med »Prislisteakkorder«, hvorved «sigtes til saadanne gangbare Akkorder, som af Firmaet ..... er blevet betegnet som »faste«, i Modsætning til Procentakkorder og deslige«, hvorhos det hedder, at »deri, at de omhandlede Akkorder er at betragte som ligestillede med Akkorder, for hvilke der er aftalt Værkstedsprislister, ligger, at Firmaet er uberettiget til at kræve dem ændrede; saafremt det ikke kan komme til Enighed med Arbejderne, maa det være henvist til at opsige dem.....«

Under de derefter i Tilslutning til Kendelsen førte Forhandlinger opnaaedes paa et den 19. Jan. 1927 afholdt Timandsmøde Enighed blandt andet om, at en Akkordpris først betragtes som fast, naar Prisen er fastsat 3die Gang for samme Arbejde, og paa et den 17. Februar 1927 afholdt Timandsmøde Enighed blandt andet om, at ved Sammendragning af tidligere udførte Akkorder til en Akkord har dette ingen Indflydelse paa Stykprisen, og at Deling af bestaaende Akkorder med det Formaal at opnaa lavere Priser vi ikke finde Sted.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa, at Akkordordningen hos A/S Burmeister & Wain ved den nævnte Kendelse og de sig dertil sluttende Aftaler er organisationsmæssigt fastlagt paa en saadan Maade, at der i Lighed med, hvad Tilfældet er med faste Prislister, maa finde Opsigelse Sted, hvis en af Parterne ønsker sig frigjort for Ordningen eller Ændringer indført i denne. Klagerne gør gældende, at Selskabet har gjort Brud paa den saaledes etablerede Ordning ved nu egenmægtigt trods Arbejdernes Protest at diktere en helt ny Akkordordning, hvorefter man deler Akkordsummen i en saakaldt Opstillingspris og Produktionspris (Stykpris). Medens der til Grund for Kendelsen i Sag Nr. 1035, og de derefter førte Forhandlinger har ligget det Formaal at skabe en vis Stabilitet i Akkordpriserne, tilsigtes ved den paaklagede Ordning Indførelse af variable Priser. Hvis eksempelvis første Akkord omfatter 50 Stkr. med en aftalt Betaling for den samlede Udførelse af 50 Kr., hvorefter Prisen for de enkelte Stykker ved Udførelsen er 1 Kr., opstiller Selskabet en Deling, nemlig en Opstillingspris 10 Kr. og en Produktionspris (Stykpris) 40 Kr. ɔ: 80 Øre pr. Stk. Næste Gang, det samme Arbejde skal udføres, sætter Selskabet eksempelvis 75 Stk. i Akkord og kræver da Arbejdet udført for 80 Øre pr. Stk., altsaa for 75 Stk. 60 Kr. + Opstilingsprisen 10 Kr., ialt 70 Kr., hvorved Stykprisen kun bliver 93,3 Øre. Denne nye Akkordordning fra Selskabets Side er, hævder Klagerne, overenskomststridig. Ved ensidig at fastsætte Priserne som angivet og ved paa Forhaand at træffe en Beslutning, der i Fremtiden skal anvendes ensartet paa alle Akkorder, handler Selskabet i Strid med i ethvert Fald Tanken og Princippet i den gældende Overenskomst, Afsnit A, § 7, 1. Stk., hvori det hedder, at »Akkorder fastsættes gennem fri Forhandling mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og den eller de Arbejdere, hvem den paagældende Akkord tilbydes, uden at den enkelte Akkordafslutning maa bindes eller hindres ved en Klubbeslutning«. Selskabets Handlemaade er efter Klagernes Formening ogsaa i Strid med Bestemmelsen i September-Forligets § 4, 2det Punktum, om, at Arbejdsgivere — overfor Arbejdere, hvem et Arbejde er givet i Akkord — er uberettigede til uden Godtgørelse at forandre de Forhold, under hvilke saadant Arbejde udføres, til Tab for Arbejderne, idet Selskabet nemlig tilsigter at skabe et helt nyt Grundlag for Akkorder til Skade for Arbejderne. Klagerne har endelig hævdet, at den paaklagede Akkordordning, der er en dybt indgribende Systemforandring, er i Strid med de til Grund for de indgaaede Overenskomster liggende Forudsætninger, og har i denne Forbindelse blandt andet eksempelvis anført, at Ordningen ved at forringe Muligheden for Opnaaelse af Enighed om en Akkord samtidig i væsentlig Grad vil forøge Chancerne for Arbejdets ringere Betaling efter Overenskomstens § 7, 2. Stk. Hvis Selskabet derfor ønsker en Forandring i de hidtil bestaaende Forhold, maa der fra dettes Side finde en Opsigelse Sted med en derpaa følgende Optagelse af Forhandling. Under Henvisning til alt forestaaende har Klagerne nedlagt Paastand om, at Selskabet kendes uberettiget til egenmægtig at søge gennemført den paaklagede Nyordning, og at der ikendes Selskabet en efter Rettens Skøn fastsat Bod.

Heroverfor har de Indklagede anført følgende: Som ovenfor angivet opnaaedes i 1926 Enighed om, at en Akkordpris betragtedes som fast, naar Prisen var fastsat 3. Gang for samme Arbejde. Forudsætningen herfor var dog, at Arbejdet kom til

Udførelse under samme Forhold og i samme Stykantal, og Arbejdsgiveren vil da, hvis Stykantallet forøges, kunne kræve Prisen nedsat pr. Stk., medens Arbejderne paa deres Side, hvis Antallet formindskes, vil kunne kræve Stykprisen forhøjet. Dette var en Kilde til Uro og Usikkerhed paa Akkordomraadet, og da Selskabet ønskede at komme bort herfra og at lette de opslidende Forhandlinger ved hver Forandring af Stykantallet, har man søgt at rationalisere Akkordfortsættelsen gennem Fastsættelse af en Opstillingspris og en Stykpris (Produktionspris), for derved at skabe et fast Grundlag for Akkorderne under Hensyn til Stykantallet. Forholdet er nemlig efter Selskabets Fremstilling det, at der ved ethvert nyt Akkordarbejdes Igangsættelse vil være f ø r det egentlige produktive Arbejdes Paabegyndelse en Del forberedende Arbejder, saasom Fremskaffelse af Værktøj, Indstilling af Maskiner og lign. og paa lignende Maade e f t e r Arbejdets Fuldførelse et vist afsluttende Arbejde, saasom Aflevering af dette, Rengøring af Værktøj og lign. Disse Arbejder skal kun foretages een Gang og er de samme, hvad enten der skal udføres 1 Stk., 10 Stk. eller 100 Stk. i en Akkord. Dette Arbejde sammenfattes af Selskabet under Betegnelsen »Opstillingsarbejde«, og herfor beregnes en »Opstillingspris«. Ved Stykprisen (Produktionsprisen) forstaar Selskabet den Pris, som Arbejderen skal have for at udføre den eller de Operationer, der skal foretages paa selve den Del, som skal fabrikeres, og denne Pris er den samme pr. Stk., hvad enten der skal udføres 2 eller 100 Stk., saa længe de udføres paa samme Maade. Det er derfor grundløst at paastaa, at der herefter ikke vil være faste Akkorder; Forholdet er tværtimod det, at Akkorderne kommer til at ligge meget fastere end hidtil, idet der sikres samme Vederlag for samme Arbejde under samme Forhold, og en lignende Ordning er da ogsaa gennemført i Selskabets Virksomhed i Sydhavnen. Selskabets Fremgangsmaade er ikke heller i Strid med nogen overenskomstmæssig Vedtagelse. Efter Septemberforligets § 4 er det Arbejdsgiverens Ret, at lede og fordele Arbejdet; Paragrafens ovenfor anførte andet Punktum sigter alene til et overdraget Akkordarbejde, hvis Forudsætninger ikke senere ensidigt kan ændres og har intet at gøre med, at Arbejdsgiveren paa Forhaand siger, hvorledes han ønsker et Arbejde udført, og at han ønsker at forhandle om en Pris, der er fordelt paa den og den Maade. Medens de Indklagede herefter har paastaaet sig frifundne for Klagernes Tiltale, har de under en Kontrasag nedlagt Paastand om, at en af Arbejderne hos A/S Burmeister & Wain paa Christianshavn truffen Klubbeslutning, gaaende ud paa, at det forbydes Arbejderne at forhandle med Arbejdsledelsen om Akkorderne adskilt i en Opstillingspris og en Stykpris, kendes ulovlig, som stridende mod Overenskomstens ovenfor citerede Bestemmelse i § 7, 1. Stk., og at der i den Anledning paalægges de kontraindklagede Forbund, som angives at have stillet sig ganske ved Siden af Arbejderne i deres Beslutning, en Bod fastsat efter Rettens Skøn.

I Kontrasagen har Klagerne paastaaet sig frifundne.

Det er under Sagen uomstridt, at Selskabet ikke kræver og ikke heller har nogen Ret til ensidigt at kræve den ommeldte Beregningsmaade bragt i Anvendelse overfor faste med Prislisteakkorder ligestillede Akkorder, ligesom Selskabet ikke heller er berettiget til — efter at have afsluttet en Akkord med en angiven samlet Akkordsum — senere ensidig at foretage en Deling af denne med nogen for Arbejderne præjudicerende Virkning. Hvor det derimod drejer sig om Akkorder vedrørende nyt forekommende Arbejde, for hvilket ingen regulerende Aftale foreligger, ses der efter Rettens Skøn ikke at foreligge noget overenskomststridigt Forhold fra Selskabets Side i den fra dettes Side anvendte paaklagede Fremgangsmaade, der ikke kan antages at være i Strid med nogen særlig vedtagen Bestemmelse og ikke heller ses at forrykke de overenskomstmæssige Forudsætninger paa en saadan Maade, at der af den Grund skulde foreligge et retsstridigt Forhold. Det maa som Hovedregel være Arbejdsgiveren, der frit bestemmer, paa hvilken Maade han vil udbyde Arbejdet til Udførelse af Arbejderne, ligesom det er disses Ret, at de staar frit i Spørgsmaalet om, hvad de under de af Arbejdsgiveren krævede Vilkaar vil forlange i Akkord for Arbejdets Udførelse, og der foreligger i de heromhandlede Arbejdsforhold ingen generel Akkordens Udregning bindende Bestemmelse. De Indklagede vil derfor være at frifinde. — Hvad sluttelig Kontrakten angaar, er det fra Forbundets Side bestemt benægtet, at der skulde være truffet nogen Klubbeslutning af det ovenfor angivne Indhold, og da der ikke skønnes at være ført et tilstrækkeligt Bevis i saa Henseende, vil den nedlagte Paastand om Ikendelse af Bod ikke kunne tages til Følge, og Forbundene vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at betale af hver af Parterne med 150 Kroner.

Kendelse:

Hovedklagerne, De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, og Kontraklagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen paa A/S Burmeister & Wains Vegne, bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 10 * KØBENHAVN DEN 1. DECEMBER 1931 * 28. AARGANG

Finlands nye Fagforeningsbevægelse.

(Af Redaktør *K. A. Fagerholm,* Helsingfors).

Omkring Aarhundredskiftet startedes den nye moderne Fagforeningsbevægelse i Finland. I Aaret 1907 grundlagdes den faglige Landsorganisation. Dens Medlemsantal steg langsomt til 50—60—70,000. I 1917 gik det hurtigt op til 150,000, men det er en forbigaaende Historie. Det paafølgende Aar kom den indbyrdes Krig og saa raseredes hele den faglige Organisation. For anden Gang maatte Fagforeningsbevægelsen startes paany. Dette skete kort efter at den indbyrdes Krig var afsluttet og efter at den værste Terror havde lagt sig. I 1919 var man allerede i fuld Gang med Arbejdet. Medlemsantallet gik atter op og i 1928 var dette naaet til 90,000; men siden svandt Bevægelsen igen gennem indre Uenighed og i Sommeren 1930 gav Lappo-Bevægelsen Fagforeningsbevægelsen Naadestødet; den var ellers død paa Sottesengen.

Og senere gjaldt det for tredie Gang om at starte en ny Fagforeningsbevægelse. Det er just ikke opbyggende Gang paa Gang at skulle nødsages til at begynde forfra. Det koster Penge og det kræver Kræfter. Mismodet sniger sig ind i Ledelsen og der spørges: Kan det tjene til noget?

Et Aar er nylig henrundet siden den nye Fagforeningsbevægelse startedes. Det skal erkendes, at det ikke var med optimistisk Sind, at vi skred til Arbejdet for halvandet Aar siden. Penge fandtes der ikke, og det var ogsaa knapt med Fagforeningsfunktionærer. — Kommunisterne havde jo i Løbet af de 10 Aar, hvor de sad med Magten, hensynsløst gjort rent Bord i denne Henseende. Kun de faa Forbund, som det var lykkedes at holde Kommunisterne fra Magten, havde ikke-kommunistiske Funktionærer, og der var mange andre Vanskeligheder.

Men det er gaaet 100 pCt. bedre end man havde ventet, som det sagdes i et Interview af en af de faglige Forgrundsmænd, den tidligere Sekretær i Metalarbejderforbundet V. V. Salovaara. Den første Uge i November var i Aar helliget det faglige Oplysningsarbejde. Faglige Agitationsmøder og Fester blev afholdte Landet over. I Helsingfors holdtes der flere Møder hver Aften, og vi kan med Tilfredshed se tilbage paa det Aar, der svandt; Organisationsmaskineriet er nemlig nu paa det nærmeste i Orden. Til en Begyndelse fandtes jo kun Finlands Arbejderforbund — som tog sig af de Medlemmer, som forlod de gamle Organisationer, samt Bogarbejdernes, Handelsmedhjælpernes Papirarbejdernes, Textilarbejdernes og Glasarbejdernes Forbund. I Løbet af det forløbne Aar gjaldt det om at skabe egne Forbund for Metalarbejderne, Bygningsarbejderne, Jernbanefolkene, Træarbejderne, Murerne og nu i November Kommunalarbejderne. Alt dette er blevet udrettet, hvortil kommer at ogsaa Centralorganisationen: »Finlands Fagforeningers Centralforbund« blev startet og opbygget.

Maskineriet er saaledes i Orden; nu staar det tilbage at skaffe Medlemmer, thi det Medlemsantal, disse Organisationer nu har, er ikke stort, kun ca. 25,000. Tallet kan i skandinaviske Øjne synes umaadeligt lille, men for os i Finland er det det ikke. Vi havde ikke ventet os mere i det første Aar; allermindst hvis vi havde anet hvilke Vanskeligheder, der skulde møde os.

Fagforeningsbevægelsens Modstandere i Finland er for Tiden tre Faktorer. Lad os tage dem i den Orden, som vi anser for at være den rigtigste.

Altsaa først *Arbejdsløsheden.* Finland hører til de faa Lande, som klarede de første ti Aar efter Verdenskrigen uden Arbejdsløshed. Ganske vist havde vi nogle Tusinde Arbejdsløse, ikke flere end hvad man kan kalde normalt. Men senere kom Krisen i 1928, og siden da har dens Virkninger taget til Aar for Aar, og nu er den tungere end nogensinde. Myndighederne regner med 120 à 150 Arbejdsløse i den kommende Vinter; men Fagforeningernes Centralforbund gør gældende, at Tallet er for lavt. 200 à 250,000 Arbejdsløse maa man regne med, hævder den faglige Landsorganisation. Hvilke Tal man end tager som Udgangspunkt for sine Betragtninger, saa er det i alt Fald stort i et Land med noget over 3 Millioner Indbyggere, navnlig da Myndighederne staar ganske uforstaaende overfor Arbejdsløshedsproblemet. Finland har jo ikke nogen Arbejdsløshedsforsikring, og de, som tilhører Arbejdsløshedskasserne, er let talte. Hertil kommer, at Understøttelsesbeløbet i de statsunderstøttede Arbejdsløshedskasser er begrænset til højst 10 Mk. pr. Dag, men oftest under dette Beløb.

Staten og Kommunerne her har sat forskellige Nødhjælpsarbejder i Gang — mest Vandbygningsarbejder; men de Lønninger, som betales ved disse, er saa ringe, at de ikke kan forslaa til et anstændigt Livsophold. Lønninger paa 1 á 2 Mk.

i Timen — altsaa knapt 10 á 20 Øre — er ikke længere Sultelønninger, det er lige til Tobakspenge.

Men heller ikke de, der er i Arbejde, har det fedt, 3—4—5 Dages-Uger er det sædvanlige, fulde Arbejdsuger hører til Undtagelserne; og samtidig er Lønningerne sunket katastrofalt. Kollektiv-Aftalevæsenet har jo aldrig været videre udbredt i Finland — først modsatte Kommunisterne sig Aftalerne af principielle Grunde og siden passede Arbejdsgiverne paa at gøre samme Sag — og Arbejdsgiverne kunde derfor straks, da Krisen kom, vælte Byrderne over paa Arbejderne. Skalaen over Lønnedgangen er meget stor, 10—15 pCt. Ganske vist er Leveomkostningerne samtidig gaaet ned, men ikke saaledes at dette har kunnet opveje Lønreduktionerne. Lønnedskæringskampagnen er blevet fuldstændig epidemisk. Men desuagtet lettes Krisen ikke, Folkets Købekraft forværres kun.

Under saadanne Forhold burde jo Fagforeningsbevægelsen gaar fremad. Klarere end nogensinde burde Fagforeningsbevægelsens Nødvendighed gaa op for Arbejderne, men saaledes er det ikke — man sparer paa alt, og da ligger det lige for Haanden at spare paa Afgifterne til Fagforeningen.

Hertil kommer, at det i Finland er et Bevis paa ægte revolutionært Sindelag at være uorganiseret.

Og nu kommer vi til den anden store Vanskelighed, vi har at overvinde i Finland:

Kommunismen.

Man maa ikke tro, at Moskva-Kommunismen er død ved at dens offentlige Fremtræden er hindret ved mer eller mindre lovlige Midler — langt fra. Kommunismen lever og virker, underjordisk ganske vist, men derfor saa meget farligere. Og den vender sig ikke saa meget mod Lappoerne eller Magthaverne iøvrigt — dens Hovedkampagne gaar ud paa at vanskeliggøre Fagforeningsbevægelsens Arbejde. Naar vi erindrer os, at Kommunistpartiet ved Valget til Rigsdagen i 1929 havde over 100,000 Stemmer, saa maa man ikke forbavses over, at der endnu findes Kommunister og at deres Modagitation betyder noget. Moskva-Kommunisterne nærer et bittert Had mod Socialdemokraterne og den nye Fagforeningsbevægelse. Paa alle tænkelige Maader har man forsøgt at vanskeliggøre dens Virksomhed. Fagorganisationernes Ejendom havde for Størstedelen kunnet reddes fra at komme i Statens Eje ved Opløsningen, men dette har Moskva-Kommunisterne ikke villet. De saa meget hellere at Ejendommen overtoges af Staten. Saaledes gør kun virkelige Revolutionære. Flere af de af Staten overtagne »Folkets Hus« er overdraget til Skyttekorps og andre borgerlige Foretagender, medens Arbejderne paa disse Steder staar uden Lokaler.

Denne kommunistiske Modagitation har jo under de mørke Tider, vi nu gennemlever i Finland, fundet en gunstig Jordbund. I samme Grad som den økonomiske Stilling forbedres vil ogsaa denne Vanskelighed blive overvundet, men for Tiden er mange Arbejdere modtagelige for denne kommunistiske Agitation.

Saa har vi *Arbejdsgivernes* Modstand.

Der findes Masser af Arbejdspladser, hvor Arbejderne ikke tør tilslutte sig Fagforeningerne af Frygt for Afsked. Der rapporteres stadig om Trakasserier mod organiserede Arbejdere. Hele Stillingen er som den var for ca. 30—40 Aar siden.

Højrepressen ofrer ogsaa Fagforeningsbevægelsen en smigrende Opmærksomhed. Under den faglige Agitationsuge, den første Uge i November, fandtes i det finske Fascistblad i Helsingfors Helside-Artikler, hvori Arbejderne advaredes imod at modtage den faglige Medlemsbog »Den røde Slavekontrakt«. I ledende Artikler og paa anden Maade forsøgte man at paavise, at den nye Fagforeningsbevægelse kun er en Fortsættelse af den gamle og at den er ligesaa farlig for Samfundet.

Der er saaledes mange Fronter, vi har at kæmpe imod.

Vi regner ikke med stor Fremgang i den nærmeste Tid. Kan vi blot holde ud til Situationen har klaret sig, frem for alt til Arbejdsløsheden formindskes, skal det nok gaa fremad paany. Men saalænge Bladene daglig indeholder Notitser om at Arbejdsløse begaar Selvmord, fordi de ikke kan ernære sig selv og Familien, saa længe Hundreder af Arbejdsløse ad hemmelige Stier søger til Sovjet, saa længe er Fremskridtet kun langsomt.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere og Arbejdsmænd hos A/S Aarhus Korn- og Foderstofkompagni.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 30. Oktober behandledes to Klager fra Arbejdsgiverforeningen over uvarslede Arbejdsstandsninger etableret af Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer overfor A/S Aarhus Korn- og Foderstofkompagni. I det ene Tilfælde klagedes over, at Arbejdsmændene i den af Aktieselskabet oprettede Foderblandingsfabrik havde iværksat Arbejdsstandsning, fordi der var foretaget Ændringer i den Maade, hvorpaa Kagerne førtes til Knuseanlægget, i hvilken Anledning Aktieselskabet havde indskrænket det Antal Arbejdere, som hidtil havde været beskæftiget ved det paagældende Arbejde. I det andet Tilfælde klagedes over, at Havnearbejderne havde standset Arbejdet ved Losning af S/S »Zenovia«, hvorfra Kagerne til Aktieselskabets Foderblandingsanlæg blev lossede.

Der opnaaedes ikke Enighed i nogen af Sagerne, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagerne for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere hos Øernes Andelsselskab, Rønne.

I Anledning af et af Øernes Andelsselskab, Rønne, overfor Dansk Arbejdsmandsforbund fremsat Krav om Refundering af et Beløb paa Kr. 1060,20, som Selskabet paastod at have betalt for meget som Følge af, at man siden 11. Oktober f. A. havde betalt i Henhold til den for Losning og Lastning i Rønne Havn gældende Overenskomst, paa Trods af, at Aktieselskabet ved Indførelse af mekanisk Lossespil mente sig berettiget til at aflønne det paagældende Arbejde i Henhold til Forliget af 4. Juli 1930 med Timeløn + 20 pCt., afholdtes den 31. Oktober et Fællesmøde i Arbejdsgiverforenin-

gen, hvor Enighed imidlertid ikke opnaaedes, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig herefter at indbringe Sagen til Afgørelse af Den faste Voldgiftsret.

Paa samme Møde behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Arkitekt Bistrup, Rønne, ved Losning af Cement i Papirposer, i Stedet for at betale dette Arbejde som anført i Overenskomsten med 2¼ Øre pr. Sæk, havde betalt 1¼ Øre pr. Sæk.

Paa Mødet opnaaedes Enighed om, at Firmaet efterbetalte i Henhold til Overenskomsten, men Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at ændre denne Betaling saasnart nye Partier fremkom.

Kuske hos Vognmand Johansen i Hobro.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 29. Oktober forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en af Dansk Arbejdsmandsforbunds Hobro Afdeling rejst Klage over, at Vognmand Johansen i Hobro havde underbetalt en Kusk.

Ved Fællesmødet konstateredes det, at Forskellen mellem det Beløb den omhandlede Kusk havde faaet kontant udbetalt og hans overenskomstmæssige Løn i Tiden fra 1. April 1930 til 1. November 1931 er 333 Kr. 94 Øre, hvilket Beløb er afskrevet paa hans Mellemværende med Vognmanden.

Arbejdsmænd hos A/S Det forenede Dampskibsselskabs Ekspedition i Hobro.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 29. Oktober forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en af Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer fremsendt Besværing over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Hobro Afdeling havde forlangt en vis Mindstebetaling for Losning af en af Selskabets Rutebaade. Da Selskabet formente, at dette Krav var i Modstrid med Overenskomsten, bebudede det at ville indbringe Klage for Voldgiftsretten.

Ved Fællesmødet enedes man om, at Selskabet foreløbig stiller Sagen i Bero og at Forbundet nærmere undersøger Forholdet.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Wright Thomsen & Kjer.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 5. November forhandledes der om en af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt Klage over, at Entreprenørfirmaet Wright, Thomsen & Kjer ikke overholdt en den 6. Juli 1931 afsagt Voldgiftskendelse angaaende Betalingsformen for et større Jordarbejde, ovennævnte Firma havde i Entreprise.

Ved Fællesmødet enedes man om, at

1. De 15 pCt. Tillæg betales for Rampearbejde og den i Forbindelse hermed staaende Rørlægning.
2. Man anmoder Landsdommer Jesper Simonsen om at afgøre Uoverensstemmelsen om de 1200 Kubikmeter Jord, der er udgravet ved Haandkraft og trillet.
3. Spørgsmaalet om Regnskabsafgørelsen henvises til Behandling mellem Parterne paa Entreprenørforeningens Kontor, hvor Entreprenøren fremlægger Ugelisterne.

Bageri- og Konditoriarbejdere hos Bagermester Petersen, Toftegaards Plads.

Paa et Fællesmøde den 28. Oktober i Arbejdsgiverforeningen behandledes en Klage fra Bageri- og Konditoriarbejderforbundet over, at Bagermester Petersen, Toftegaards Plads, København, der paa et den 12. Marts afholdt Mæglingsmøde var indgaaet paa at betale 100 Kr. i Bod for Overenskomstbrud, endnu ikke havde efterkommet Mæglingsmødets Afgørelse.

Paa Fællesmødet opnaaedes Enighed om, at Bagermesteren til Forbundets københavnske Afdeling betaler 25 Kr. straks og 25 Kr. den første i hver af de 3 efterfølgende Maaneder.

Elektrikere hos Firmaet Hassel & Teudt.

Mandag den 2. November afholdtes der i Arbejdsgiverforeningen et Fællesmøde i Anledning af Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at samtlige Elektrikere, ialt 30 Mand, hos Firmaet Hassel & Teudt havde nedlagt Arbejdet, fordi der ikke var opnaaet Enighed om et Løntillæg, der havde været behandlet igennem forskellige Instanser.

Forbundet indgik paa Mødet paa at medvirke til, at Arbejdet snarest muligt blev genoptaget og at der derefter forhandles om Akkorderne. Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere hos A/S Danske Guldsmedes Sølvvarefabrik i Slagelse.

Ved et Fællesmøde den 22. Oktober i Arbejdsgiverforeningen forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en af Forbundet fremsendt Klage over at Firmaet A/S Danske Guldsmedes Sølvvarefabrik i Slagelse ikke overholdt Bestemmelsen i Overenskomsten om Akkordarbejde ved fabriksmæssig Fabrikation.

Ved Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed om Sagen, hvorefter Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsraadet.

Paa Socialministerens derom nedlagte Forestilling har Kongen under 2. November d. A. udnævnt Stiftsamtmand Svend Neumann til Formand for Arbejdsraadet for Tiden 1. Oktober 1931 til 30. September 1937.

Samtidig har Socialministeren udnævnt til Medlemmer af Raadet for det samme Tidsrum:

Efter Forslag af Dansk Arbejdsgiverforening:

Direktør A. Boeck-Hansen, Aalborg,
Direktør H. Vestesen, København, og
Oldermand Th. Køhn, København.

Efter Forslag af »De samv. Fagforbund i Danmark«:

Kommunalrevisor Chr. Sørensen, København,
Hovedkasserer Hans Jacobsen, København, og
Maskinarbejder Leonhard Hansen, Aarhus.

Socialministeriet har derhos udnævnt Professor ved Polyteknisk Læreanstalt J. T. Lundbye og Gaardejer Anders Andersen, Bakkegaard pr. Herfølge, til Medlemmer af Arbejdsraadet, ligeledes for et Tidsrum af 6 Aar, medens Sundhedsstyrelsen for samme Tidsrum har valgt Professor, Dr. med. L. S. Fridericia til Medlem af Raadet, hvorhos Kontorchef A. Birkmose efter Indstilling fra Arbejderforsikringsraadet er tilforordnet Arbejdsraadet, ligeledes for samme Tidsrum.

Til Stedfortrædere for Raadets Arbejdsgiver-Medlemmer er udnævnt:

Direktør Dorph Broager, Hellerup,
Direktør Herman Jørgensen, København,
Snedkermester J. Jensen, Aarhus,

og til Stedfortrædere for Raadets Arbejder-Medlemmer:

Kedelpasser Storm-Hansen, København,
Formand Chr. Gram, København,
Textilarbejder N. Scheel, Odense.

Den faste Voldgiftsret.

Valg af Formand og Næstformand for Aaret 1932.

Ved et Dommermøde den 26. November d. A. genvalgtes *Højesteretsdommer V. Topsøe-Jensen til Formand* og Højesteretsdommer P. Bülow og Professor juris Oluf H. Krabbe til Næstformænd samt Byretsdommer Johs. Scharling til konstitueret Næstformand.

Kendelse

af det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 nedsatte Nævn til Afgørelse af Uenighed om Forstaaelsen af Mæglingsforslaget.

Nævnet, der bestaar af Formanden for Forligsinstitutionen, fhv. Departementschef K. Riis-Hansen, Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening, Bogtrykker H. Langkjær og Formanden for De samv. Fagforbund, Vilh. Nygaard, har faaet forelagt følgende Uoverensstemmelser til Afgørelse:

1. Arbejdere i Emaille-Afdelingerne hos Aktieselskaberne »Carl Lunds Fabrikker« og »Glud & Marstrand«s Fabrikker.

Det omhandlede Arbejde er udelukkende Akkordarbejde, og Arbejdet foregaar overvejende i 3-Holds Skift paa Søgnedage.

Arbejderne hævder, at de gældende Akkorder indeholder et Tillæg for Skifteholdsarbejde, og da Tillæg for Skifteholdsarbejde ikke skal reduceres, kan Reduktion kun ske paa Fortjenesten, efter at Skifteholdstillægene er fradraget. Arbejdsgiverne hævder, at der for dette Arbejde ikke ydes Tillæg for Skifteholdsarbejde, og selv om der ved Fastsættelsen af Akkorderne er taget Hensyn til, at Arbejdet foregaar i kontinuerlig Drift, berettiger dette ikke til at kræve en anden Reduktion end for alle andre Akkorder. Det anføres endvidere, at der i Øjeblikket arbejdes paa en af Fabrikkerne i 4 Hold, og det ene af Holdene arbejder i den normale Arbejdstid og efter ganske de samme Akkorder som de 3 Hold med forskudt Arbejdstid. Endelig anføres, at disse Akkorder altid tidligere er blevet behandlet som alle andre Akkorder, f. Eks. i 1927.

Ihvorvel Akkorderne for det her omhandlede Arbejde, der for Størstedelens Vedkommende er Skifteholdsarbejde, maa antages at indeholde en Tillægsbetaling herfor og derfor ud fra en Realitetsbetragtning muligt burde have været reduceret noget mindre end Akkorder i Almindelighed, maa Nævnet ud fra Mæglingsforslagets Ordlyd om, at samtlige Prislister og dermed ligestillede faste Akkordpriser og Bonusordninger nedsættes med 5 pCt., afgøre Spørgsmaalet derhen, at de omhandlede Akkorder nedsættes med 5 pCt.

2. Tidspunktet for Rørprislistens Ikrafttræden.

Ved Mæglingsforslaget af 26. Marts 1931 blev Rørprislisten forlænget med en Nedsættelse af 6 pCt., hvilken Reduktion traadte i Kraft den 1. Maj s. A.

Efter Aftale mellem Parterne blev der derefter optaget Forhandling om forskellige Spørgsmaal vedrørende denne Prisliste, og efter at man var kommet til Enighed, blev en ny Prisliste trykt og udsendt, saaledes at den forelaa ved August Maaneds Udgang.

Den for Nævnet indankede Uoverensstemmelse bestaar nu i, at Arbejderne hævder, at de Resultater, man ved denne Forhandling opnaaede Enighed om, skal have tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj 1931, idet de maa betragtes som et Led af den Fornyelse af Prislisten, der fandt Sted med denne Dag som Ikrafttrædelsesdag, medens Arbejdsgiverne hævder, at de ved Forhandlingerne opnaaede Resultater først kan træde i Kraft fra det Tidspunkt den nye ændrede Prisliste forelaa.

Nævnet maa give Arbejdsgiverne Ret i deres Paastand, idet der for at give Bestemmelser tilbagevirkende Kraft maa kræves en udtrykkelig Vedtagelse heraf, eller dette i hvert Fald af de førte Forhandlinger maa fremgaa at være klart tilsigtet.

København, den 16. November 1931.

(sign.) K. Riis-Hansen.

Kendelse

i det i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 af Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund nedsatte Udvalg vedrørende Ferieordningen.

Som Resultat af et af Hovedorganisationernes Udvalg til Behandling af Uoverensstemmelser vedrørende Ferieordningen for 1932, den 27. Oktober 1931 afholdt Møde har Udvalget i Henhold til Mæglingsforslaget af 26. Marts 1931, B 5, henskudt forskellige Uoverensstemmelser til Afgørelse af Forligsmanden som Opmand.

1. Ved Udarbejdelsen af en Ferieordning for Medlemmer af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, beskæftigede hos Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, fastlagt ved Overenskomst af 19. September 1931, har Sammenslutningen forlangt indsat i den indledende Passus, hvormed Feriereglerne begynder, »*under Forudsætning af, at Ordningen opretholdes ved kommende Overenskomstfornyelser*«*), medens Centralorganisationen har modsat sig dette. Uoverensstemmelsen bestaar altsaa deri, at Arbejdsgiverne mener, at de for 1932 udarbejdede Ferieregler bortfalder uden at afsætte Virkninger for 1932, medmindre de bekræftes, enten derved, at den almindelige Overenskomst ikke opsiges, eller ved at Ordningen i Tilfælde af Opsigelse udtrykkelig opretholdes, medens Arbejderne hævder, at den fra 1. Maj 1931 til 1. Maj 1932 oparbejdede Ferieret med tilhørende Feriegodtgørelse under alle Forhold bestaar og saaledes ikke kan bringes i Fare gennem en eventuel Opsigelse af den almindelige Overenskomst.

Den konstaterede Uoverensstemmelse er imidlertid i og for sig uden Betydning for Feriereglernes Udarbejdelse, idet den alene vedrører, hvorledes Ferieretten, forsaavidt den bestaar, skal gennemføres, og desuden behøver den principielle Uenighed, der er kommet til Syne, slet ikke at give sig noget praktisk Udslag. Hvis der ikke sker Opsigelse af den i 1931 sluttede 1-aarige Overenskomst, eller saafremt i modsat Tilfælde man enes om dens Fornyelse (uden eller i Forbindelse med en egentlig Konflikt) inden 1. Maj 1932, fra hvilket Tidspunkt Ferieretten først kan gøres effektiv, kan hver af Parterne meget vel opretholde deres forskellige Opfattelser, uden at dette vil afsætte nogensomhelst Virkning i Udviklingens faktiske Forløb. Det turde derfor synes mest naturligt at udskyde Afgørelsen af den opstaaede Meningsulighed, indtil Forholdene maatte kræve en saadan. Og dette vil altsaa kun ske, saafremt den eventuelle Overenskomstsituation ikke maatte være afklaret inden 1. Maj 1932, thi i saa Fald vil man jo i Kraft af Arbejdernes principielle Syn kunne imødese, at der vil blive krævet udbetalt Feriegodtgørelse for Tiden siden 1. Maj 1931, medens Arbejdsgiverne ud fra deres Betragtningsmaade vil afvise et saadant Krav, hvormed der altsaa vil være opstaaet en egentlig Tvist, der byder sig frem til Behandling paa normal Maade.

Ud fra hvad her er sagt, maa Opmanden mene, at det omtvistede Indskud i Sommerferiereglernes Indledning bør udgaa, uden at dette dog kan opfattes som Udtryk for, at dermed noget er afgjort med Hensyn til Arbejdsgivernes Ret til at kræve den af dem hævdede Opfattelse lagt til Grund.

Paa samme Maade vil der være at forholde overfor den tilsvarende Uoverensstemmelse mellem Sammenslutningen og de andre med denne kontraherende, under De samvirkende Fagforbund hørende Forbund.

2. Træindustriarbejderforbundet har krævet 1) 2 pCt. saavel af Aarsfortjenesten som af Feriebetalingen samt 2) Feriebetalingen kvartalsvis indbetalt til Forbundet for saadanne Arbejdere, der skifter Arbejdssted, eller ogsaa Fabrikantforeningens Garanti for Pengenes Tilstedeværelse til sin Tid. Arbejdsgiverne tilbyder i Stedet for at yde 2 pCt. ogsaa af Feriebetalingen at medregne Overarbejdstimerne ved Udregningen af det i det foregaaende Aar præsterede Antal Arbejdstimer, men kun under Forudsætning af, at det under 2) nævnte Krav frafaldes. Da Forbundet ikke har ment at kunne indgaa herpaa, henfalder begge Spørgsmaal til Opmandens Afgørelse.

Medens det af Arbejdsgiverne fremsatte og af Arbejderne for Realitetens Vedkommende accepterede Forslag om at medregne Overarbejdstimer sættes i Kraft, kan Forbundets Krav under 2) ikke imødekommes. Ganske almindeligt lægger de vedtagne Ferieregler for andre Fag Pligten til at udrede Feriebetalingen paa den enkelte Arbejdsgiver uden at indskyde Arbejdsgivernes Organisation som Mellemled eller Kautionist, og omend Ønsket fra Arbejdernes Side om at sikre sig, at et Retskrav om Feriebetaling ogsaa bliver fyldestgjort til sin Tid, er naturligt nok, foreligger der dog ikke tilstrækkelig Grund til for dette enkelte Fag at fravige den almindelige Regel.

3. A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik ønsker indført tilsvarende Regler som fastsat i Forligsforslaget af 29. Juni 1931 for Aktieselskabet for kemisk Industri, saaledes at Sommerferie kun ydes til saadanne Arbejdere, der har været beskæftiget hos Selskabet en vis Tid indenfor det forløbne Aar, og der henvises i saa Henseende til, at der foruden den faste Arbejdsstab i Vintermaanederne beskæftiges en Del Arbejdere ved Ekspedition m. v., hvilke der formentlig ikke tilkommer Sommerferie, saa meget mindre som disse Arbejdere netop som Følge af deres forbigaaende Beskæftigelse lønnes forholdsvis højt.

Nu kan der vel nok under visse Forhold være god Grund til at fravige den almindelige Regel for Sommerferieordning, i hvert Fald forsaavidt det drejer sig om sæsonprægede Industrier eller Fag, hvor Arbejderne, endskønt fast knyttede til en bestemt Virksomhed, regelmæssigt er ubeskæftigede en vis Del af Aaret, uden at denne Lakune fyldes ud gennem Beskæftigelse af anden Art, og vedkommende Arbejders Løn desuden kan siges at være ansat netop under Hensyn dertil, men saaledes ses Forholdet ikke at være i nærværende Tilfælde. Tværtimod maa vel de Arbejdere, der i Ekspeditions-Sæsonerne er optaget paa Gødningsfabrikkerne, den øvrige Del af Aaret antages at være beskæftigede paa andre Arbejdspladser, deriblandt ogsaa paa saadanne, hvor der vil tilfalde dem en Feriebetaling i Forhold til det Antal Arbejdstimer, de i Aarets Løb har præsteret dér. — En Særstilling i saa Henseende findes der ikke tilstrækkelig Grund til at tildele A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik.

København, den 23. November 1931.

(sign.) K. Riis-Hansen.

*) Udhævet af os.

En Dom af Østre Landsret i en Organisationsstrid.

Udskrift af Østre Landsrets Dombog for 4. Afdl. Aar 1931, den 12. Oktober, blev afsagt følgende Dom i Sagen IV. Nr. 239/1931. N. C. Guldmann, Carl Vald. Jensen, K. A. Lind og H. C. Petersen mod 1) Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund og 2) Dansk Arbejdsmands Forbund.

Sagsøgeren N. C. Guldmann blev den 28. Juni 1919 indmeldt i det sagsøgte Forbund 1) Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund. Den 5. Febr. tilflyttedes Sagsøgeren Carl Vald. Jensen nævnte Forbund. Sagsøgeren K. A. Lind tilflyttedes Forbundet den 5. April 1924. Sagsøgeren H. C. Petersen tilflyttedes det titnævnte Forbund den 3. April 1920.

Det sagsøgte Forbund 1) er tilsluttet Sagsøgte 2) Dansk Arbejdsmands Forbund.

I Marts 1930 optoges Sagsøgerne, der havde faaet fast Arbejde paa Ford Motor Company's Automobilfabrik i Sydhavnen, som Medlemmer af »Specialarbejderforbundet«, der er tilsluttet Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark. Mod denne Optagelse protesterede Sagsøgte 1), og da Specialarbejderforbundet ikke vilde tage Protesten til Følge, paaklagede Sagsøgte 2)'s paa Sagsøgte 1)'s Vegne Spørgsmaalet for »De samvirkende Fagforbunds Grænseudvalg«, idet de paagældende Forbund er tilsluttet »De samvirkende Fagforbund«.

I Januar 1931 afsagde Grænseudvalget en Kendelse, i hvilken det bl. a. hedder:

»Som Forholdene ligger paa Ford Motor Company's Fabriker, hvor Faggrænserne i Praksis er mere udflydende, end det almindeligt er Tilfældet her i Landet, og Løn- og Arbejdsvilkaar i højere Grad fælles, uanset hvilke Fags Medlemmer, faglærte eller ufaglærte, der træder i Arbejde der, maa Grænseudvalget holde for, at Stillingen foreløbig maa være den, at intet Fag har specielt Krav paa at kræve de vedkommende, som staar organiserede i en Fagforening, der tilhører De samvirkende Fagforbund, overmeldte, selv om de af en eller anden Grund ønsker sig overmeldte.

Helt bortset fra, at Grænseudvalget maa misbillige, at de 4 omhandlede Arbejdere blev optaget i Specialforbundet, uden at deres Bøger var frameldte Arbejdsmandsforbundets Afdeling, maa Konsekvensen af det her tilkendegivne Standpunkt blive, at disse tilbagemeldes deres tidligere Organisation derved, at Specialarbejderforbundet overfor Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund dækker det paaløbne Kontingent, saaledes at de vedkommende bibeholder deres erhvervede Medlemsrettighed.«

For denne Kendelse bøjede Specialarbejderforbundet sig, saaledes at der skete den i Kendelsen nævnte Tilbagemelding af Sagsøgerne til disses tidligere Organisationer.

Under nærværende Sag gør Sagsøgerne gældende, at de er Specialarbejdere, og at de derfor er berettigede til at overgaa til Specialarbejderforbundet, der i Tilfælde af Arbejdsløshed og lign. yder Medlemmerne videregaaende Rettigheder end Sagsøgte 1). Idet nævnte Sagsøgte har vægret sig ved at lade Sagsøgerne framelde til Overflytning i Specialarbejderforbundet, søger Sagsøgerne herefter de Sagsøgte tilpligtede at anerkende Sagsøgernes Ret til at blive overflyttede til Specialarbejderforbundet.

De Sagsøgte paastaar Frifindelse.

Under Sagen er der afgivet Vidneforklaring af Formanden for det sagsøgte Forbund 1) Niels Christensen samt af det sagsøgte Forbund 2)'s Sekretær Robert Nielsen. Der er derhos under Sagen fremlagt Love for De samvirkende Fagforbund, Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund samt Dansk Arbejdsmands Forbund. Efter dettes Love kan Overgang fra en Afdeling til en anden vel lovligt finde Sted, men Lovene fastsætter intet om de virkelig afgørende Betingelser for saadan Overgang.

Idet der under Sagen ikke er Spørgsmaal om at unddrage de sagsøgende Arbejdsmænd nogen til Udførelse af deres Erhverv fornøden organisationsmæssig Stilling, og der, som Sagen foreligger oplyst, maa gaas ud fra, at Sagsøgernes organisationsmæssige Interesse i Anledning af deres Beskæftigelse paa ovennævnte Fabrik fortsat varetages paa i og for sig fyldestgørende Maade ved de Sagsøgte, skønnes Sagsøgerne med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilket Arbejdsmandsforbund de naturligt bør staa tilsluttet, *at maatte rette sig efter den mellem Organisationerne trufne indre Fordelingsordning, og de kan derfor ikke anses berettigede til ved Domstolene at kræve Ændring i deres organisationsmæssige Stilling.**) De Sagsøgtes Frifindelsespaastand vil herefter være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

De Sagsøgte, 1) Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund og 2) Dansk Arbejdsmands Forbund, bør for Tiltale af Sagsøgerne, N. C. Guldmann, Carl Vald. Jensen, K. A. Lind og H. C. Petersen, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger ophæves.

Intet Stempelforhold.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1480.

Dansk Arbejdsmandsforbund ctr. Ledøje-Smørum Sogneraad.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. Oktober 1931 i Sag Nr. 1480. De samv. Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Ballerup mod Ledøje-Smørum Sogneraad.

Under nærværende Sag har De samv. Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling i Ballerup indklaget Ledøje-Smørum Sog-

*) Fremhævet af Redaktionen.

neraad for Overenskomstbrud under følgende nærmere Omstændigheder.

Det fremgaar af Sagen, at der under 13. Maj 1930 mellem paa den ene Side Ledøje-Smørum Sogneraad og paa den anden Side Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Ballerup og Landarbejderforbundets Afdeling i Smørum blev indgaaet en Overenskomst, i hvis § 5 det bl. a. hedder, at »denne Overenskomst træder i Kraft D. D. og er gældende, til den med 3 Maaneders Varsel af en af Parterne opsiges til Ophør en 1. Maj.«

Under Anbringende af, at den paagældende Overenskomst ikke er bleven lovligt opsagt fra nogen af Siderne, og at Sogneraadet derfor har været uberettiget til som sket at betragte Overenskomsten som bortfaldet fra 1. Maj 1931 og fra dette Tidspunkt at aflønne med en under den overenskomstmæssige Tarif liggende Betaling, har Klagerne nedlagt Paastand om, at Sogneraadet kendes pligtigt til overfor Klagerne at overholde Overenskomsten og at efterbetale, hvad der er betalt for lidt i Lønning fra den 1. Maj 1931. Klagerne har endelig paastaaet Sogneraadet ikendt en efter Rettens Skøn nærmere fastsat Bod.

Det indklagede Sogneraad har paastaaet sig frifundet og har til Støtte herfor gjort gældende, at den paagældende Overenskomst er rettidig opsagt ved en den 7. Januar 1931 dateret, til »Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet« stilet Skrivelse, hvori det blandt andet hedder, at »Sogneraadet i sit Møde den 3. ds. har vedtaget at opsige den med Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet den 13. Maj 1930 indgaaede Overenskomst til Ophør den 1. Maj 1931, hvilket herved sker«. Denne Opsigelse blev ganske vist alene afsendt til Landarbejderforbundets Adresse, men da alle af Sogneraadet i sin Tid modtagne Skrivelser angaaende Indgaaelse af Overenskomsten er affattet som Fællesskrivelser fra begge Forbund, ligesom alle Skrivelser fra Sogneraadet Sagen vedrørende ogsaa er affattet som Fællesskrivelser til de to Forbund og afsendt til Landarbejderforbundets Adresse, har Sogneraadet fundet det naturligt og berettiget, at Opsigelse af Overenskomsten, i Lighed med de andre Skrivelser fra Sogneraadet, blev tilstillet de to Forbund som en Fællesskrivelse under den angivne Adresse.

Som det fremgaar af foranstaaende, har Sogneraadet indgaaet den paagældende Overenskomst med to forskellige Organisationer, og det maa derfor paahvile Sogneraadet, hvis det ønskede at frigøre sig for Overenskomsten, at opsige denne paa lovlig Maade overfor begge dets Medkontrahenter. Da Opsigelsen imidlertid kun er tilstillet Landarbejderforbundet, og da det er uden nogen afgørende Betydning, at den forud for Overenskomstens Indgaaelse førte Korrespondance er sket under Form af Fællesskrivelser, vil Klagernes Paastand være at tage til Følge, dog at der efter Omstændighederne ikke skønnes Anledning til at ikende Sogneraadet nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes at burde betales af de Indklagede.

Kendelse:

Ledøje-Smørum Sogneraad er pligtigt til overfor Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Ballerup at overholde den ovennævnte Overenskomst af 13. Maj 1930. Saa bør Sogneraadet og efterbetale, hvad der er betalt for lidt i Lønning fra 1. Maj d. A.

Sagens Omkostninger betaler Sogneraadet med 300 Kr.

Sag Nr. 1502.

Læder- og Skindarbejdere paa Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Garveri i Roskilde.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. Oktober 1931 i Sag Nr. 1502: De samvirkende Fagforbund for Dansk Læder- og Skindarbejderforbund mod Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Den 28. December 1922 blev der ved et Møde mellem Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og De samvirkende Fagforbund m. fl. Arbejderorganisationer indgaaet følgende Overenskomst:

»Under Forudsætning af at F. D. B. udtræder af Dansk Arbejdsgiverforening tilsiger ovennævnte faglige Organisationer F. D. B.

1. Som retsligt Grundlag for det fremtidige Overenskomstforhold tiltrædes Septemberforliget.

2. Normen for Regler for Behandling af faglig Strid er gældende i alle Forhold, ogsaa i de Tilfælde, hvor der ikke er oprettet særlig Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold.

3. Begge Parter har Ret til at indklage den modstaaende Part for Den faste Voldgiftsret for eventuelt Brud paa bestaaende Overenskomster.

4. Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold oprettes som hidtil med de enkelte Fagorganisationer, og skal Fagorganisationerne ved Forhandlinger herom i saa stor Udstrækning, som det er muligt, stille det nødvendige Sammenligningsmateriale til Raadighed, saaledes at F. D. B. i Overenskomstforholdet — med Hensyntagen til allerede eksisterende Særforhold — ikke stilles ugunstigere end tilsvarende Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen. — — —«

Fællesforeningen udtraadte derefter af Arbejdsgiverforeningen.

Den ovennævnte Overenskomst har været gældende blandt andet mellem Dansk Læder- og Skindarbejderforbund og Fællesforeningen med Hensyn til dennes Garveri i Roskilde. Særlige s k r i f t l i g e Overenskomster mellem Forbundet og Fællesforeningen er ganske vist ikke oprettede, men man har hidtil, naar nye Overenskomster mellem Forbundet og Fabrikantforeningen er traadt i Kraft, forhandlet sig til rette, saaledes at de i Punkt 4 i Overenskomsten af 1922 angivne Retningslin-

jer er blevet fulgt, i hvert Fald saaledes, at Fællesforeningen ikke har rejst Indsigelse imod at være blevet stillet ugunstigere overfor Forbundet end tilsvarende Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen.

Ved Skrivelse af 13. Januar d. A. til Fællesforeningen opsagde Dansk Læder- og Skindarbejderforbund den bestaaende Overenskomst vedrørende Læderfabrikken i Roskilde til Ophør den 15. April og foreslog samtidig, at man optog Forhandlinger om en ny Overenskomst, naar Forbundet havde afsluttet med Læderfabrikantforeningen. Ved Skrivelse af 16. Januar anerkendte Fællesforeningen Opsigelsen som rettidig og erklærede sig indforstaaet med at optage Forhandling »som sædvanlig« med Forbundet, naar Overenskomsten med Læderfabrikantforeningen var i Orden.

Den 29. Juni blev der af Forligsmanden stillet Forslag om, at den mellem Læderfabrikantforeningen og Forbundet bestaaende Overenskomst skulde fornyes paa et Aar fra dens Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der var opnaaet Enighed mellem Parterne, samt med følgende Ændringer:

1. Der indføres Sommerferieordning efter de i Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931, Afsnit B, angivne Regler.

2. Samtlige Akkorder nedsættes med 5 pCt.

Dette Mæglingsforslag blev vedtaget af begge Parter, hvorefter den nye Overenskomst mellem Fabrikantforeningen og Forbundet er traadt i Kraft fra Midten af Juli.

I Skrivelse til Fællesforeningen af 23. Juli fremsatte Forbundet Krav blandt andet om Forhøjelse af en Del af Akkorderne paa Garveriet i Roskilde, om yderligere Sommerferie og om Løn under Sygdoms- og Ulykkestilfælde i samme Omfang som for Lager- og Pakhusarbejdernes Vedkommende.

Ved Skrivelse af 24. s. M. svarede Fællesforeningen, at den ikke i Øjeblikket kunde tage Stilling til Spørgsmaalet om Forhøjelse af en Del af Akkorderne, men maatte afslaa de andre fremsatte Ønsker, og at man iøvrigt var rede til at tage en Forhandling om den nye Overenskomst. En saadan Forhandling fandt Sted i Roskilde den 8. August, uden at der opnaaedes Enighed, og ved denne Lejlighed meddelte Fabrikens Direktør, at alle Lønninger fra Fredag den 14. August ifølge Ordre fra Hovedkontoret vilde blive nedsat med 5 pCt., hvilken Reduktion derefter trods Indsigelse fra Forbundets Side blev iværksat.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Læder- og Skindarbejderforbund indklaget Fællesforeningen med Paastand om, at den foretagne Lønreduktion kendes ulovlig, og at der i Anledning af Fællesforeningens egenmægtige Fremfærd ikendes denne en Ordensbod.

De Indklagede paastaar Frifindelse og anfører til Støtte herfor, at Fællesforeningen i Henhold til Punkt 4 i Overenskomsten af 1922 og den i Aarenes Løb fulgte Sædvane har Krav paa den iværksatte Lønreduktion, da den i modsat Fald vilde blive ugunstigere stillet end tilsvarende Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen. Angaaende Ferieforhold blev der i 1925 truffet en for samtlige Fællesforeningens industrielle Virksomheder gældende Ordning, der i hvert Fald er ligesaa gunstig for Arbejderne som den i Forligsmandens Mæglingsforslag indeholdte, og efter de Indklagedes Opfattelse er Lønreduktionen i Forligsmandens af Organisationerne tiltraadte Forslag ikke b e t i n g e t af, at der s a m t i d i g tilstaas Arbejderne en dem ikke hidtil tilkommende Feriefordel, hvorimod de to Punkter i Forslaget maa forstaas som selvstændige, af hinanden uafhængige Ændringer i de hidtil bestaaende Overenskomstforhold.

Klagerne gør heroverfor gældende, at Lønreduktionen ikke uden videre kan overføres paa Virksomheden i Roskilde, men at der ved Bedømmelsen af, om Arbejderne i denne Virksomhed skal taale en Lønreduktion, maa finde en samlet Vurdering Sted af Løn- og Arbejdsforholdene i denne Virksomhed sammenlignet med tilsvarende Virksomheder indenfor Arbejdsgiverforeningen, hvorved ogsaa den hidtil bestaaende Ferieordning maa tages i Betragtning.

Parterne er enige om, at Hovedoverenskomsten af 28. December 1922 er uberørt af den stedfundne Opsigelse af Særoverenskomsten. Heraf maa følge, at Bestemmelsen i Hovedoverenskomstens Punkt 4 om, at Fællesforeningen ikke i Overenskomstforholdet stilles ugunstigere end tilsvarende Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen, fremdeles staar ved Magt s o m N o r m f o r Særoverenskomstens Indhold, men Den faste Voldgiftsret kan i det heromhandlede Tilfælde, hvor man efter stedfunden Opsigelse ikke er naaet til Enighed om en ny Særoverenskomst, ikke godkende den stedfundne uvarslede Overførelse af en generel for Virksomheder indenfor Fabrikantforeningen indført Lønreduktion paa de faktisk bestaaende Lønningsforhold ved Fællesforeningens Virksomhed i Roskilde.

Som Følge af det anførte vil de af Klagerne nedlagte Paastande være at tage til Følge, saaledes at Boden efter Omstændighederne bestemmes til 200 Kr., der tillægges De samvirkende Fagforbund.

Sagens Omkostninger udredes af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte af de Indklagede iværksatte Lønreduktion har været uberettiget.

Til De samvirkende Fagforbund betaler de Indklagede en Ordensbod paa 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: V I L H. N Y G A A R D.

REDAKTION OG EKSPEDITION:

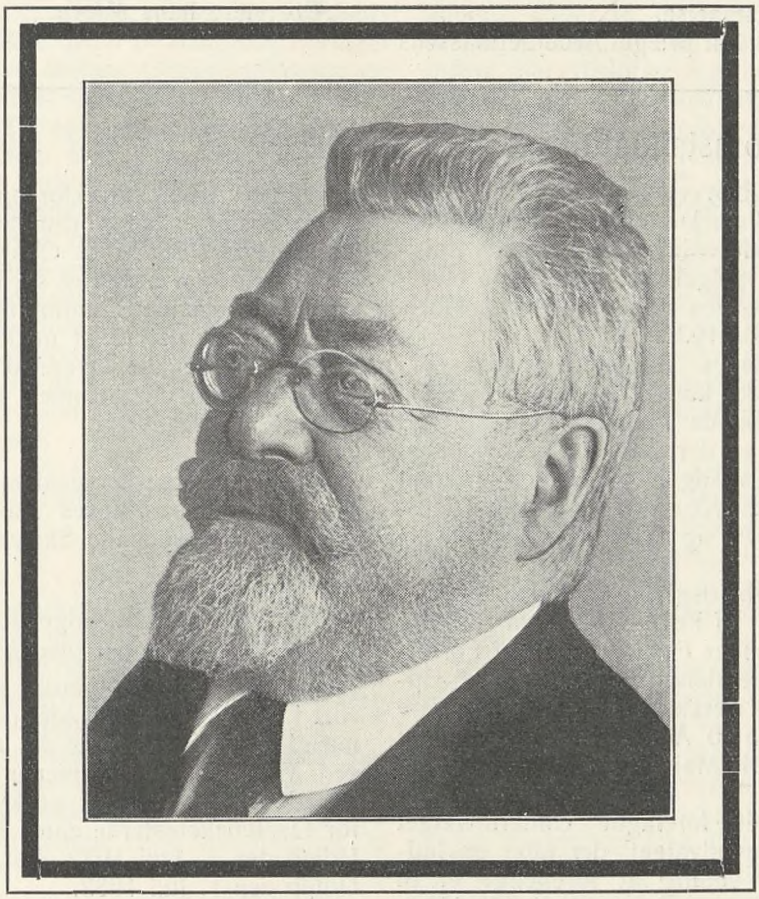
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11-12 * KØBENHAVN DEN 1. JANUAR 1932 * 28. AARGANG

M. C. LYNGSIE

6. JULI 1864 — 31. DECEMBER 1931

Atter er en af Arbejdsklassens bedste Mænd gaaet bort — Dansk Arbejdsmands Forbunds Formand, M. C. Lyngsie er død.

Dette Dødsbudskab kom ikke uventet. En ondartet snigende Sygdom havde i de sidste Aar forbitret hans Tilværelse. Selv var han paa det rene med, at der ingen Redning var for ham; desuagtet gav han ikke op overfor Sygdommen, men stred imod til det sidste; saa stærk var hans Villiestyrke, at han, trods de svære Lidelser, der fulgte med Sygdommen, blev paa sin Post og udførte sin Gerning som Arbejdsmændenes Fører til Døden indhentede ham.

Lyngsie blev kun 67 Aar og dog var han en af Fagbevægelsens ældste. I en Alder af 27 Aar valgtes han til Formand for Arbejdsmændene i København. Med jernhaard Energi paabegyndte han straks det Jættearbejde, det var at rejse Arbejdsmændene Landet over til faglig Forstaaelse og Samling, og Resultatet udeblev ikke; i 1896 var Tiden moden til Stiftelsen af Dansk Arbejdsmands Forbund som Centralorganisation for Landets ufag-

lærte Arbejdere. Til dette Forbunds Opbygning og Udvikling er hans Navn mere end nogen andens knyttet. Det var — uden Forklejnelse af hans Medarbejdere — hans Værk, der bragte den danske Arbejdsmandsstand frem til den høje økonomiske og kulturelle Standard, den mere end noget andet Lands ufaglærte Arbejdere er naaet frem til.

Lyngsie var en i alle Henseende særpræget Personlighed, om hvis Navn og Færd der altid stod Gny. Hans Livsværk var ogsaa udover det almindelige. Rejsningen af de ufaglærte Arbejdere og Samlingen af disse i en stærk og handlekraftig Organisation er hans største og uvisnelige Indsats i dansk Fagbevægelse. Betydningen heraf er saa stor, at kun faa Arbejderføreres Indsats kan sidestilles dermed. Et Samfundslag — det aller underste — løftedes op til Bevidsthed om eget Værd, til klassemæssig Forstaaelse.

Som hans Livsværk har præget Arbejderklassens økonomiske og kulturelle Fremmarsch, saaledes har hans store Personlighed, Indsigt og Dygtighed sat sit Præg paa mangfoldige Omraader. Mange er de Opgaver, den danske Arbejder har givet ham, mangfoldige er de Tillidshverv, der gennem Aarene blev tildelt ham; men gennem hele sit Liv var han altid dog først og fremmest Arbejdsmændenes Formand og Fører.

Arbejderbevægelsen har i ham mistet en stor og betydningsfuld Fører med Egenskaber, der sjældent findes samlede hos en enkelt Person, og derfor vil han vanskeligt kunde erstattes.

Nu er han borte — hans malmfulde Røst forstummet — hans Plads ved Forhandlings- og Raadslagningsbordet besættes af andre —; men hans Livsværk lever og vil til sene Tider præge den danske Fagbevægelse.

Ære være hans Minde.

Overenskomstsituationen.

I »Arbejderen« for November meddelte vi, at der ved Forhandling mellem De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen var opnaaet Enighed om at udskyde Opsigelsesfristen for de Overenskomster, der udløb den 1. Februar og 1. Marts 1932 til 31. December 1931.

Da Valutaforholdenes Indvirkning paa Erhvervslivet fortsat ikke kunde overses, ansaa De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg det for formaalstjenligt, at der ved Forhandling med Arbejdsgiverforeningen søgtes opnaaet en Ordning om en yderligere Udskydelse af Opsigelsesfristen for de i Februar, Marts og April udløbende Overenskomster.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 14. December stillede det af Forretningsudvalget nedsatte Underudvalg, under Forudsætning af Forretningsudvalgets Godkendelse Forslag om, at Opsigelsesfristen for Overenskomsterne yderligere udskydes enten til den 30. April med Udløbstid den 1. Juni eller til den 31. Maj med Udløbstid til den 1. Juli 1932.

Den 15. December forelagde Underudvalget Sagen for Forretningsudvalget, der efter en indgaaende Diskussion vedtog at forelægge et til et senere Tidspunkt paa Dagen indkaldt Møde af de tilsluttede Organisationers Formænd Forslag om at tiltræde det af Underudvalget stillede Forslag og, saafremt Arbejdsgiverne ikke vilde tiltræde Forslaget, da at stille Forbundene frit med Hensyn til Opsigelserne af Overenskomsterne, og saadan, at de Forbund, der bestemte sig til at opsige, ikke forud skulde indhente Godkendelse dertil.

Forslaget, der blev forelagt Formandsmødet, var saalydende:

Formandsmødet udtaler sin Tilslutning til det af De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter i Underudvalget under 14. December stillede saalydende Forslag:

»Opsigelsesfristen udsættes, enten til den 30. April med Ophør den 1. Juni, eller 31. Maj med Ophør den 1. Juli.«

Skulde Arbejdsgiverforeningen modsætte sig dette Forslag, staar Forbundene frit i Spørgsmaalet, Opsigelse eller ikke Opsigelse.

Forbund, der beslutter sig til at opsige, behøver i den foreliggende Situation ikke at søge Sanktion, men er forpligtet til at meddele De samvirkende Fagforbund, hvilke Overenskomster, der opsiges, og hvormange Medlemmer, de formenes at ville omfatte.

Mødet godkendte enstemmig dette Forslag, hvorefter det tilstilledes Dansk Arbejdsgiverforening i en saalydende Skrivelse:

16. Dec. 1931.

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

Ved nærværende tillader vi os at meddele, at vort i Gaar afholdte Møde med Forbundenes Formænd har tilsluttet sig det af vort Underudvalg ved Mødet i Arbejdsgiverforeningen den 14. ds. stillede Forslag om at udskyde Opsigelsesfristen for Overenskomsterne enten til den 30. April med Udløb den 1. Juni 1932 eller til den 31. Maj med Udløb den 1. Juli 1932.

Under Henvisning hertil tillader vi os at forny vort Forslag af 14. ds. og anmoder det ærede Forretningsudvalg om, i Betragtning af det fremrykkede Tidspunkt, saavidt muligt omgaaende at meddele os, om man kan tiltræde, at Opsigelsesfristerne udskydes til et af de i vort Forslag angivne Tidspunkter.

P. F. V.
Vilh. Nygaard.
/Chr. Brun.

Som det fremgaar af Skrivelsen, maatte vi, af Hensyn til det fremrykkede Tidspunkt, anmode Arbejdsgiverforeningen om hurtigt Svar, og dette modtog vi samme Dag i en saalydende Skrivelse:

København V, den 16. Dec. 1931.
Forretningsudvalget for
De samv. Fagforbund i Danmark.

Vi har rigtigt modtaget det ærede Forretningsudvalgs Skrivelse af 16. ds., hvori meddeles, at Forbundenes Formænd har tilsluttet sig det af De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter i Underudvalget stillede Forslag om at udskyde Opsigelsesfristen for Overenskomsterne enten til den 30. April med Udløb den 1. Juni 1932 eller til den 31. Maj med Udløb den 1. Juli 1932.

Vi ser heri en Bestræbelse for at lette den foreliggende Situation og for at tilvejebringe Mulighed for, at Parterne forskaffer sig fornøden Klarhed over Forholdene, forinden videre Dispositioner træffes, og vi yder disse Bestræbelser vor Anerkendelse.

Imidlertid maa vi fastholde, at det efter vor bedste Overbevisning ikke tjener de tilsigtede Formaal til Gavn, at der kun tilstaas Organisationerne en saa kort Udskydelse af Opsigelsesfristen.

Skal en saadan Foranstaltning overhovedet faa den ønskede Virkning, maa Opsigelsesfristen udskydes til henimod Slutningen af Aaret 1932.

Vi anmoder det ærede Forretningsudvalg om at tage Stilling hertil saa hurtigt som muligt, og vi udtaler samtidig, at vi selvfølgelig er rede til med kort Varsel eventuelt allerede i Morgen, Torsdag Eftermiddag at lade Underudvalget træde sammen til Drøftelse af de nærmere Regler for den af os nævnte Udskydelse og af de enkelte Overenskomstforhold, vi allerede under Udvalgsforhandlingen den 14. ds. har berørt.

P. F. V.
H. Langkjær.
/Carl Plum.

Paa Grundlag af de vekslede Forslag, afholdtes der herefter et nyt Møde den 18. December i Arbejdsgiverforeningen, hvor hele den foreliggende Situation diskuteredes, og hvor forskellige Forslag fremsattes af Arbejdsgiverne, Forslag, som vi dog maatte afvise som uantagelige.

Efter disse Forhandlinger har Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse været indkaldt og paa et den 22. December afholdt Møde vedtoges følgende Udtalelse, der under samme Dato blev tilstillet De samvirkende Fagforbund:

22/12 1931.

Hovedbestyrelsen tager til Efterretning, at Forretningsudvalget under Hensyn til de usikre økonomiske Forhold og for at skabe Arbejdsfred har tilbudt De samvirkende Fagforbund uforandret Forlængelse i et Aar af de i 1932 udløbende Overenskomster med Adgang for begge Parter til Opsigelse for saa vidt Forholdene ganske væsentligt skulde forandre sig.

Da dette Forslag er blevet afvist af De samvirkende Fagforbund, anmoder Hovedbestyrelsen Forretningsudvalget om at forelægge Fagforbundene Forslag om, at samtlige i 1932 udløbende Overenskomster forlænges uforandret et Aar fra deres Udløbstid.

Hovedbestyrelsen forbyder alle under Arbejdsgiverforeningen hørende Organisationer og Virksomheder at aftale Overenskomstfornyelser paa andre Vilkaar og erklærer sig rede til at tage enhver Konsekvens af dette Forbud.

Arbejdsgiverforeningens Udtalelse behandledes af vort Forretningsudvalg paa et den 23. December afholdt Møde, paa hvilket det vedtoges at tilstille Arbejdsgiverforeningen følgende Svar paa den af Hovedbestyrelsen vedtagne Udtalelse:

23. Decbr. 31.
Forretninsgudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har paa et Møde i Dag drøftet den af Dansk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse trufne Beslutning.

Vi maa imidlertid gøre opmærksom paa, at vi allerede under 16. ds. har meddelt det ærede Forretningsudvalg, at vort Møde af Forbundenes Formænd har tilsluttet sig det af De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter i Underudvalget stillede Forslag om at udskyde Opsigelsesfristen for Overenskomsterne, enten til den 30. April med Udløb den 1. Juni 1932 eller til den 31. Maj med Udløb den 1. Juli 1932.

Dette Forslag har Dansk Arbejdsgiverforening afvist, og derefter har vort Underudvalg tilbudt at indkalde en kompetent Forsamling og overfor denne stille Forslag om, at Udløbstiden udskydes til 1. August 1932 med en Maaneds Opsigelse, under Forbehold af, at Opsigelsesfristen udskydes nogle Dage ind i Januar Maaned, og dette Tilbud staar stadig ved Magt.

Angaaende det af Arbejdsgiverforeningens Underudvalg under 19. ds. stillede Forslag, maa vi protestere imod, at dette skulde være pure afvist fra vor Side. Det rigtige i denne Sag er, at Forhandlingerne om dette Forslag bristede, fordi de to Underudvalg ikke kunde enes om visse Enkeltheder i Forslaget.

Vi har da ogsaa bemærket, at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse ikke har taget Stilling til dette Forslag, men har nøjedes med at tage de førte Forhandlinger til Efterretning.

Naar Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse har anmodet dets Forretningsudvalg om at forelægge Fagforbundene Forslag om, at samtlige i 1932 udløbende Overenskomster forlænges uforandrede et Aar fra deres Udløbstid, maa vi understrege den Kendsgerning, at dette vil betyde en Forlængelse af de bestaaende Overenskomster med et meget langt Tidsrum, idet en Række af vore Forbund vilde være bundne i 1¼—1½ Aar, uanset hvorledes Prisforholdene udviklede sig.

Vi har med den største Forbavselse set, at Hovedbestyrelsen forbyder alle under Arbejdsgiverforeningen hørende Organisationer og Virksomheder at aftale Overenskomstfornyelser paa andre end de af Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse dikterede Vilkaar.

Vor Stilling overfor de Forbund, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, har hidtil været, og er vedblivende, at stille Forbundene frit, ligesom vi har opfordret dem til, hvor det kunde lade sig gøre, at træffe Aftaler med deres modstaaende

Arbejdsgiverorganisationer om Betingelserne for Overenskomsternes Forlængelse.

Vi har den absolutte Opfattelse, at Arbejdsgiverforeningen ved sin Beslutning kun kan befordre større Usikkerhed og Rystelser for hele vort Erhvervsliv og overfor Konsekvenserne af dette Standpunkt fralægger vi os ethvert Ansvar.

P. F. V.
Vilh. Nygaard.
/Chr. Brun.

De førte Forhandlinger om en Udskydelse af Opsigelsesfristerne for Overenskomsterne har saaledes ikke ført til noget Resultat, og Forretningsudvalgets af Formandsmødet tiltraadte Beslutning om Forbundenes frie Stilling med Hensyn til Opsigelserne af Overenskomsterne er da traadt ud i Livet, idet en Række Forbund har tilstillet deres modstaaende Arbejdsgivere Opsigelse af de til Februar, Marts og April udløbende Overenskomster, og følgende Forbund har herefter opsagt Overenskomsterne:

Opsagte Overenskomster:

1. Januar 1932.

Kvindeligt Arbejderforbund har opsagt Overenskomsten med Ægforretningerne (ca. 900 Medl.). Ægforretningen er ikke Medlem af Arbejdsgiverforeningen.

1. Februar 1932.

Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark har opsagt Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark for følgende Forbund: Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk Jern- og Metalsliberforbund, Dansk Former- og Støberiarbejderforbund, Specialarbejderforbundet ved Skibsværfterne og Dansk Metaltrykkerforbund (ialt ca. 18,250 Medl.).

Dansk Elektrikerforbund. Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark (ca. 2600 Medl.).

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark (ca. 1200 Medl.).

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark ca. 400 Medl.).

Dansk Karetmagerforbund. Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark (ca. 135 Medl.).

Kvindeligt Arbejderforbund. (De til Februar, Marts og April opsagte Overenskomster omfatter ca. 6000 Medl.). Overenskomsterne med Johan & Aksel Hornbech, Hadsund.
Med Bates Ventil Sække-Kompagni, Aalborg.
Med Foreningen af danske Cementfabrikker, Aalborg.
Med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark.
Med Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik.
Med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.
Med Mejeriet »Sanderum«, Odense.
Med Dansk Crown-Cork Fabrik A/S, Hillerødgade.
Med A/s Fabriken »Ira«.
Med Elementkulfabriken, Vangede.
Med A/S De danske Sukkerfabrikker for Sukkerraffinaderiet »Phønix«.
Med Sukkerfabrikken, Nykøbing F.
Med Møllers Sæbefabrik og Oliemølle, Aarhus.

Riggernes- og Sejlmagernes Forbund. Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien ca. 80 Medl.).

Dansk Skibstømrerforbund. Overenskomsterne med Træskibsværfterne ved Svendborgsund, Lemvig, Struer, Frederikshavn, Thyborøn, Assens, Grenaa og Ringkøbing (ca. 30 Medl.).
Med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien (340 Medl.).

Snedkerforbundet i Danmark. Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien (ca. 1000 Medl.).

Træindustriarbejderforbundet. Med Træindustriens Fabrikantforeninger (ca. 1700 Medl.).
Med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien (ca. 175 Medl.).

1. Marts.

Kvindeligt Arbejderforbund. Overenskomsten med Øresunds kemiske Fabrikker.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund. Overenskomsten med Pelsberedernes Arbejdsgiverforening ca. 8 Medl.).

Papirindustriarbejdernes Forbund. (Overenskomsten med Papirfabrikkerne (ca. 1400 Medl.).

Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund. Overenskomsten med De danske Barnevognsfabriker (ca. 10 Medl.).

15. Marts.

Kvindeligt Arbejderforbund. Overenskomsten med A/S De danske Kapselfabrikker.

1. April.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet. Overenskomsterne med Billedskærerlavet, Dansk Provins-Billedskærerforening og Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre (ca. 100 Medl.).

Dansk Brolæggerforbund. Overenskomsten med Københavns Brolæggerlaug (ca. 100 Medl.).

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund. Med Foreningen af danske Hue- og Kasketfabrikanter (udenfor Dansk Arbejdsgiverforening).
Med Hue- og Kasketmagernes Mesterforening ca. 300 Medl.).

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund. Overenskomsterne med Dansk Arbejdsgiverforening, Entreprenørforeningen og Andels- og Privatslagterierne (ca. 1293 Medl.).

Keramisk Forbund. Overenskomsten med Bornholms keramiske Fabrikantforening (ca. 35 Medl.).

Kvindeligt Arbejderforbund. Overenskomsten med Harboes Tapetfabrik, Odense.
Med Foreningen af Tændstikfabrikker i Danmark.
Med Blyantfabrikken »Viking«.
Med A/S Schiønning & Arvé. De forenede Gummi- og Luftringefabrikker, A/S.
Med Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen.
Med Fiskehandlernes Arbejdsgiverorganisation.
Med Slagelse Sækkelager, Slagelse.
Med Fyens Sækkekompagni, Odense.
Med A/S Sækkeleje-Kompagniet, København.
Med A/S Sækkeleje-Kompagniet, Aalborg og Odense.
Med Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni, København (herunder Gustav Lotze, Odense).
Med De danske Cikoriefabrikker A/S, Rich & Sønner A/S, København og Vejen.
Med Cikoriefabrikken »Sønderjylland«, A/S, Ribe.
Med Kaffesurrogatfabrikken »Danmark«, Hedehusene.
Med Mælkekondenseringsfabrikken, Hjørring.
Med Blauenfeldt & Tvede.
Med Københavns Farvefabrik og Papirfarveri.
Med Mehls Fabrikker, Aarhus.
Med Skandinavisk Gummikompagni, Odense.
Med Dampvaskeriejerforeningen for Danmark.
Med Aarhus kemiske Tøjrensningsetablissement.
Med Badeanstalten »København«.
Med De danske Herrelingeri Fabrikker.
Med Vaskeriet »Sorttevitt«, Søborg.
Med Jacob Holm & Sønners Fabrikker, A/S.
Med Rejermanns Papfabrik.

Dansk Mølleriarbejderforbund. Overenskomsten med Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening (315 Medl.),
med Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening (85 Medl.),
med Foreningen af Danske Cementfabrikker (34 Medl.) og
med Olieindustrien (28 Medl.).
Med »Ota«-Møllen i Nakskov.
Med A/S Petersen & Jensen.
Med Andelsselskabet Vejle Dampmølle (udenfor Dansk Arbejdsgiverforening).
Med Gammelgaards Dampmølle i Skive (udenfor Dansk Arbejdsgiverforening).
Med Rungsted Dampmølle (uden for Arbejdsgiverforeningen).

Dansk Rebslageriarbejderforbund:
Overenskomsten m. Foreningen af danske Rebslagerier (250 Mdl.),
med De danske Rebslagermestres Centralforen. (30 Medl.).
med Fabrikant G. Funder, Mølholm, Vejle (11 Medl.),
med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund. Overenskomsten med Sadelmager- og Tapetsererlauget i København (ca. 570 Medl.),
med Lædervare- og Rejsetøjfabrikantforeningen, København (ca. 85 Medl.),
med Centralforeningen for Snedkermestre i Østifterne, Jylland og Fyn samt Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen (ca. 500 Medl.).

Stukkatørernes Forbund. Overenskomsten med Stukkaturfagets Mesterforening, København og Aarhus (ca. 70 Medl.).

Dansk Stenindustriarbejderforbund. Overenskomsterne med Stenhuggermesterforeningerne i København, Jylland, Østifterne og paa Bornholm ca. 770 Medl.). (Tillige opsagt af Stenhuggermestrene.)

— — —

Snedkerforbundet og Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre er enedes om at udskyde Fristen for Overenskomstens Opsigelse til 15. Jan.

Da Bladet gik i Trykken, havde vi ikke modtaget Opgørelse over Arbejdsmændenes opsagte Overenskomster.

Forlængede Overenskomster:

Textilindustrien.

Allerede inden Udgangen af 1930 var der mellem Dansk Textilarbejderforbund og Textilfabrikantforeningen og Mesterforeningen for Farveri opnaaet Enighed om en Forlængelse af de to Hovedoverenskomster, med de til disse knyttede Løntariffer, saaledes at disse forbliver glædende indtil 1. Februar 1933, dog med den Ændring, at der indføres en Ferieordning; men Arbejderne maa imidlertid selv betale Ferien, idet der fra 1. Januar 1932 for hver enkelt Arbejder fradrages 2 pCt. af den fulde ugentlige Fortjeneste, hvilket Beløb hver Uge af Arbejdsgiverne indsendes til de i den Anledning oprettede Feriefond.

Ferieordningen inddeler Arbejderne i forskellige Kategorier og indenfor den samme Gruppe faar samtlige Arbejdere den samme Feriegodtgørelse i Forhold til det præsterede Antal Arbejdstimer.

Beklædningsindustrien.

Paa et Møde den 16. December 1931 mellem Dansk Skrædderforbunds Forretningsfører Josef Andersson og Beklædningsindustriens Sammenslutnings Formand A. Grøndahl blev der opnaaet Enighed om — under Forbehold af de repsktive Hovedorganisationers og Organisationers Sanktion — at forlænge alle de den 1. Marts 1932 udløbne Overenskomster uændrede indtil 1. Marts 1933, dog saaledes, at saafremt Forholdene skulde blive væsentlig forandrede, har begge Parter Ret til inden 1. Juli 1932 at opsige Overenskomsterne til Udløb 1. Oktober 1932.

Dette Forslag blev med Dansk Skrædderforbunds Hovedbestyrelses Anbefaling udsendt til Urafstemning blandt Medlemmerne, der vedtog Forslaget.

Forligsinstitutionen.

Efter Indstilling fra Den faste Voldgiftsret har Socialministeriet under 28. December udnævnt Direktør for Københavns Vandforsyning, Cand polyt. Poul Sørensen til Forligsmand for Tiden indtil 1. Januar 1935.

Beskæftigelsesproblemet.

Af Johs. Kjærbøl.

(Foredrag i Nationaløkonomisk Forening d. 1. Dcbr. 1931.)

(I.)

Professor Harald Westergaard har i »Nationaløkonomisk Tidsskrift« betegnet Arbejdsløsheden som maaske Nutidens haardeste Paradoks. Han siger, at »Paradokset bestaar i, at man ved en tilsyneladende uangribelig logisk Slutning ud fra det bestaaende Samfund som Forudsætning kommer til det Resultat, at der — bortset fra den Arbejdsløshed, som hjemsøger mere eller mindre defekte Mennesker — slet ikke skulde være nogen Arbejdsløshed, ja, strengt taget end ikke Sæsonledighed, og saa er Arbejdsløsheden dog en Kendsgerning«.

Jeg synes, at Professor Westergaard her har Ret. Paradokset viser sig i et højt udviklet Produktionsapparat, hvis fulde Udnyttelse vilde kunne tilfredsstille et uhyre Behov af Livsfornødenheder, og samtidig med, at Millioner af Mennesker ikke kan faa tilfredsstillet selv meget simple Behov. Det viser sig i en Overflødiggørelse af menneskelig Arbejdskraft, som, hvis den medvirkede i et efter Menneskehedens Fornødenheder afpasset Produktionsapparat, vilde afskaffe Arbejdsløsheden, ja, vel antagelig skaffe Mangel paa Arbejdskraft, samtidig med, at der derved vilde finde en Højnelse af Menneskenes Livsføringsmuligheder Sted. Paradokset bliver til et Problem, saa uhyre indviklet, at dets Udredning paakalder hele Nationaløkonomiens Spændvidde, foruden at det giver Anledning til vidtgaaende sociale, kulturelle og etiske Betragtninger. Mine Bemærkninger her i Aften maa dog kun opfattes som nogle spredte Lægmandsbetragtninger, præget af min Samhørighed med en Samfundsklasse, hvis Livsvilkaar mere end nogen anden Klasses er præget af Beskæftigelsesproblemet, saaledes som dette for Tiden former sig i vort Land.

En af de Aarsager, som baade Praktikere og Teoretikere er enige om har medvirket til den uhyre Arbejdsløshed, som Verden nu gennem Efterkrigstiden har været Vidne til, og som nu ogsaa herhjemme sætter ind med stærk Stigning, er Rationaliseringen, dette Slagord, der er skabt som Betegnelse for Efterkrigsaarenes stærkt forcerede Produktionsmetode.

Professor Westergaard udtrykker sig paa den Maade: »Vi lever i en Tid, da man har faaet Øje for Betydningen af rationelle Produktionsmetoder, Standardisering, og hvad det nu hedder, Metoder, hvis første Virkning er Formindskelse af Arbejdsstyrken. Ofte kan man undre sig over den Sindsligevægt, hvormed Arbejderne frembringer Maskiner, der maaske i næste Omgang vil overflødiggøre dem selv eller skyde nogle af deres Kammerater ud. Dette vil man ofte se paa som noget selvfølgeligt«.

Jeg skal hertil bemærke, at det ikke er nogen Fatalisme hos Arbejderne, som her gør sig gældende, men det er deres sunde Fornuft, der siger dem, at dels vil det ikke kunne nytte noget at søge Udviklingen hæmmet, og dels indeholder Rationaliseringen, rigtig organiseret og ledet efter samfundsmæssige Hensyn, Mulighed for en betydelig Højnelse af Menneskehedens Kaar, herunder ikke mindst Arbejdernes egne. Naar der derfor fra Arbejderside kommer Uvilje til Orde overfor Rationaliseringen, er det ikke, fordi Arbejderne kunde ønske de gamle Produktionsmetoder bibeholdt, men fordi de Muligheder for en forbedret Tilværelse, som Rationaliseringen indeholder, ikke udnyttes, og at Rationaliseringen i Stedet medfører Forbandelse for Arbejderklassen gennem den omfattende Arbejdsløshed, som den skaber. — Man maa her huske, at Arbejderne i stor Udstrækning har gjort sig nyttige ved Produktionens Udvikling og i mange Tilfælde direkte medvirket til Fremme af denne.

Det er forlængst gaaet op for Arbejderne, at stadig forbedrede Maskiner og Arbejdsmetoder i Virkeligheden betyder nye Muligheder for Fremskridt i social og kulturel Henseende, og Arbejderne har medvirket paa en saadan Maade, at Driften er bleven mere og mere rationel. Dertil kommer, at det Pres, som Fagforeningerne øvede paa Arbejdsgiverne for at opnaa de bedst mulige Løn- og Arbejdsbetingelser, og som ofte førte Bedrifterne til det, man har kaldt den økonomiske Grænse, tvang Bedriftslederne til stadig at søge sig frigjort i størst mulig Udstrækning af den menneskelige Arbejdskraft, og det er højst sandsynligt, at hele den tekniske Udvikling ikke var naaet saa vidt, som Tilfældet er, om ikke Arbejderne gennem deres Organisationer havde øvet dette Pres. Arbejderne søgte at tilkæmpe sig bedre Løn- og Arbejdsbetingelser, men skabte samtidig ubevidst et Incitament til Rationaliseringen.

Men ogsaa paa anden Maade bidrog Arbejderne til en stadig mere rationel Drift. Ved at indgaa paa Akkordlønsystemet anerkendte de i Virkeligheden den rationelle Lønningsform, nøje afpasset efter Arbejdspræstationen i Modsætning til Timeløns- og Dagløns-systemet, og for dansk Industri er det et Særkende, at Akkordsystemet er saa udbredt, som Tilfældet er. Jeg kan saaledes anføre, at i mange Fag og Brancher andrager Akkordarbejdet 100% eller meget nær op imod, og tager vi et saa stort Omraade som f. Eks. Jernindustrien, andrager Akkordarbejdet mellem 60 og 70%.

Akkordsystemet er ikke alene en rationel Lønningsform, det er i Virkeligheden en Slags Rationalisering af den menneskelige Arbejdskraft derigennem, at det sætter Arbejdstempoet op over, hvad det vilde være, hvis det drejede sig om Timeløn eller Dagløn, og dets Virkninger rækker ud over de akkordlønnedes Omraade, idet Akkordtempoet i mange Tilfælde ogsaa trækker Tempoet op for de Arbejdere, der paa Grund af Arbejdets Beskaffenhed eller andre Forhold ikke er i Stand til at opnaa Akkord.

Men dertil kommer, at de Reduktioner, som Arbejderne maatte indgaa paa, efter at Krigskonjunkturen havde kulmineret, har medført, at Arbejdsintensiteten er sat op, idet Arbejderne ved at udføre mere Arbejde i samme Tidsenhed søgte at indtjene noget af det, som de tabte ved de redu-

cerede Akkordpriser. Gennem de organisationsmæssige Bestræbelser for at opnaa de bedst mulige Livsbetingelser har Arbejderne altsaa presset den maskinelle Udvikling frem, og ved at affinde sig med, ja, i stor Udstrækning at tilstræbe Akkordsystemet, har de direkte ydet et væsentligt Bidrag til Rationaliseringen.

Arbejderne har i Virkeligheden den samme Indstilling som Driftsherren: naar der er Mulighed for at gennemføre et Fremskridt, kan man ikke undlade at udnytte denne Mulighed. Jeg véd godt, at dette Syn paa Arbejderne ikke gør sig gældende i alle Kredse, og jeg mærker ofte den Uvilje, ja, ligefrem Fjendskab, der i saa Henseende kommer frem overfor Arbejderne og deres Organisationer, hvilke man ofte er tilbøjelig til ganske at frakende Lysten til at stille sig til Raadighed ved Gennemførelse af produktionsmæssige Fremskridt. Man paastaar, at Arbejderne og deres Organisationer kun stiller sig i Vejen for saadanne Fremskridt. Man erkender det sørgelige i, at Arbejderne mister deres Arbejde og ofte Aar efter Aar gaar og venter paa, at der skal blive Brug for deres Evner og Kræfter, men man er ofte tilbøjelig til at lægge Skylden herfor over paa Arbejdernes Organisationer, ogsaa undertiden fra forholdsvis velvillig nationaløkonomisk Side.

Professor Westergaard siger saaledes, at der vilde være god Grund til i mange Fag at regulere Tilgangen, men, føjer han til, til Gengæld kunde der ogsaa være Grund til at modarbejde den stærke Specialisering mellem Fagene, som ofte kan gøre Vanskelighederne mere følelige. Maa jeg hertil bemærke: Hvad vil det sige at regulere Tilgangen til Fagene, og hvad vil det nytte i en Tid, hvor alle Fag, maaske lige i Øjeblikket undtaget Bygningshaandværkerne, er overfyldt? Det gælder Bagerne saavel som Juristerne, og hvor vil man gøre af dem, der udelukkes fra at komme ind i et Fag? Det hele vil blot blive en Omplacering af de Arbejdsløse, og naar man taler om Specialisering mellem Fagene, og anser denne for at være for vidtdreven og hævder den naturlige Vekselvirkning, saa er denne Specialisering jo netop en af Rationaliseringens Sider, fremkaldt af Kravet om i samme Tidsenhed at faa udført det mest mulige Arbejde, og tilsigtende at fremskaffe det bedst mulige Produkt.

Gennem 10 Aar, der ligger forud for den Tid, hvori man er blevet fortrolig med Ordet Rationalisering, har jeg været Arbejdsanviser indenfor Smede- og Maskinfaget og fik dér Erfaring for, hvad Arbejdsgiverne kræver af den enkelte Arbejder, først og fremmest med Hensyn til Specialisering, og Kravene er i saa Henseende ikke blevet mindre fra Arbejdsgiverside, tværtimod. Det er jo forklarligt, fordi Specialisten udfører det paagældende Arbejde baade hurtigere og bedre end den ikke specialiserede Arbejder, og saa langt fra, at Udviklingen fører bort derfra, vil den i stigende Grad kræve ikke alene af Arbejderne, men af alle Samfundsborgere, at de hver finder sit Speciale.

Produktionstekniken, Handelen og offentlig Administration bliver efterhaanden saa mangesidet, at det i Virkeligheden er umuligt for en enkelt at spænde over hele Klaviaturet, og maa jeg spørge: Hvilken Bygherre vil egentlig føle sig betrygget ved, at Arbejdere, som ikke tidligere havde været beskæftiget ved Byggeri, medvirkede ved Opførelsen af hans Hus, fordi der maaske øjeblikkeligt var Mangel paa Bygningshaandværkere? Eller tror man, at Direktør Overgaard vilde føle sig tilfredsstillet af, at han paa Grund af stor Ledighed blandt Grovsmede skulde beskæftige en Vogn- og Beslagsmed som Præcisionsdrejer?

Jeg repræsenterer en Organisation paa ca. 30,000 Medlemmer, der i Virkeligheden er et af faglærte Arbejdere bestaaende Industriforbund med fuldkommen fri Adgang til, saa langt som den enkeltes Evner og Dygtighed rækker, at gaa fra den ene Branche til den anden, ja, man kan forsaavidt med Rette sige fra det ene Fag til det andet, som der jo f. Eks. paa Grovsmede og Instrumentmagere er en meget stor faglig Afvigelse.

Forøvrigt staar Professor Westergaards Opfattelse af, at Rationaliseringen skaber Arbejdsløshed, i Modstrid med den Teori, som Dr. Jørgen Pedersen har fremsat, og i Henhold til hvilken en meget ringe Del af den herskende Arbejdsløshed kan henføres til Rationaliseringen, »ja«, udtrykker Dr. Jørgen Pedersen sig, »man tør sige, at Arbejdsløsheden i Øjeblikket utvivlsomt vilde have været betydelig større, hvis Rationaliseringen i de senere Aar ikke havde fundet Sted i saa stort Omfang«.

Dr. Jørgen Pedersen er dog saa forsigtig at anføre, at det Resultat, han er kommet til, er afhængig af, at hans teoretiske Betragtninger er holdbare, hvad jeg for mit Vedkommende ikke mener de er, bedømt i al Almindelighed.

Jeg anser det for givet, at vi i Danmark uden Rationalisering vilde have haft en langt større Arbejdsløshed, end Tilfældet har været, thi her er det Spørgsmaalet om at kunne konkurrere med den udenlandske rationaliserede Industri.

Der er for mig ingen Tvivl om, at den ikke-rationaliserede danske Industri i saa Henseende har ydet sit væsentlige Bidrag til Arbejdsløsheden, fordi den paa Grund af gammeldags teknisk Indretning, Mangel paa Koncentration og Handelsorganisation ikke har kunnet konkurrere. Men tager vi Rationaliseringen under et, saa forekommer det mig, at den katastrofale Arbejdsløshed i de store Industrilande umuligt kan være upaavirket af Rationaliseringen.

Det maa her ikke glemmes, at den i sin Tendens er i skarp Modsætning til Bestræbelserne for at beskæftige det størst mulige Antal Mennesker, og i sit Udspring er den rent privatkapitalistisk præget uden Hensyntagen til Samfundets Interesser som saadan.

Men naar man skaber et Produktionsapparat, hvis mest fremtrædende Formaal er Overflødiggørelse af den mennskelige Arbejdskraft, og den saaledes ledigblevne Arbejdskraft mister sin Købeevne, vil det i Virkeligheden sige, at Produktionsapparatet selv afskærer Muligheden for dets fulde Udnyttelse ved gennem den Arbejdsløshed, som det skaber, at ødelægge en Købeevne, som Rationaliseringen maa forudsætte.

Der er derfor under de nuværende Samfundsforhold en haabløs Modsigelse imellem det stærkt udviklede Produktionsapparat og den af dette i høj Grad svækkede Købeevne hos Arbejderbefolkningen.

Det er forstaaeligt, at dem, der sidder inde med Produktionsmidlerne, Arbejdsgiverne, gerne vil gøre Forsøg paa at bortforklare selve Rationaliseringens arbejdsløshedsskabende Virkninger, thi det maa vel efterhaanden begynde at genere Teknikerne, at det Produktionsapparat, som de skaber, paafører Samfundslivet saa uhyre Lidelser. Danske Arbejdsgivere har dog her ikke haft noget Valg, thi uden at rationalisere, uden at være paa Højde med Udlandets Produktionsapparat, vilde det ikke have været muligt at opretholde og udvikle en Industri, der i stedse stigende Grad har faaet Betydning for vort Land.

Naar man derfor i Industriberetningen for 1930 ensidig søger at bortforklare Rationaliseringens arbejdsløshedsskabende Virkninger ved at lægge Ansvaret for den stigende Arbejdsløshed over paa Arbejderne, saa forekommer det mig at være ganske overflødigt som Forsvar for dansk Rationalisering, og samtidig et grundløst Angreb paa Arbejderne og deres Organisationer, der, som før nævnt, i høj Grad har medvirket ved den tekniske Rationaliserings Gennemførelse.

Man siger i Industriberetningen, at den tekniske Udvikling, der fandt Sted før Krigen, var i sig selv meget betydningsfuld, og de opnaaede Resultater i Form af Billiggørelse af Produktionen var overordentlig store. Forskellen er, siger man, imidlertid, at man før Krigen rationaliserede for at kunne give Forbrugerne en billigere Vare, medens man nu rationaliserer for at kunne give Arbejderne en højere Løn. En vellykket Rationalisering fandt dengang sit Udtryk i en Prisnedsættelse, der kunde kalde nye Forbrugskredse frem som Købere og saaledes give Anledning til en større Produktion med deraf følgende Udvidelse af Beskæftigelsen.

Jeg skal hertil bemærke, at selvom Betegnelsen Rationalisering kun dækker over en Bestræbelse, som altid har været det sunde Produktions Formaal, nemlig at anvende de mest hensigtsmæssige Arbejdsmetoder og de mest ydedygtige Maskiner, saa er der dog en himmelvid Forskel paa det Tempo, som kendetegner disse Bestræbelser i Tiden efter Verdenskrigen, og den jævne Udvikling, der fandt Sted før Krigen. Jeg har taget mig for at undersøge, hvorledes det forholder sig med denne saakaldte Førkrigstid-Rationaliserings Evne til at kunne give Forbrugerne en billigere Vare, og her viser det sig, at sammenlignet med et Pristal paa 100 i 1914, var Pristallet i 1898 kun 75, og i de mellemliggende Aar visende en jævn gradvis Stigning Aar for Aar.

Dette falder ogsaa sammen med, hvad Professor Jens Warming angiver i sin Haandbog i Danmarks Statistik, at fra 1905 til 1912 er Pristallet steget med ca. 14% eller gennemsnitlig 2% aarlig. Enkelte Detailpriser for Arbejderklassen i København i 1905 angives at være:

	1905	1914
Cigarer pr. 100 Stk.	540 Øre	648,8 Øre
Margarine pr. kg	116,2 -	132,6 -
Uldgarn pr. kg	590 -	660 -
Jakkesæt	Kr. 52,40	Kr. 60,90
Herrestøvler pr. Par ...	- 13,80	- 14,29

De her nævnte Tal er jo en daarlig Illustration til Paastanden om, at Rationaliseringen før Krigen medførte Billiggørelse af Produkterne.

Til Gengæld har de senere Aar under Rationaliseringen været præget af et enestaaende Prisfald.

Samtidig viser Gennemsnitsfortjenesten i Aarene før Krigen en stærk Stigning. I 1905 var Ugelønnen for Svende i København gennemsnitlig Kr. 28,90 og med en daglig Arbejdstid af 9,3 Timer giver det 51,7 Øre pr. Time.

For Arbejdsmænd i København var Ugelønnen Kr. 23,30, og Arbejdstiden 9,6 Timer pr. Dag — 40,4 Øre pr. Time.

I 1914 var Timefortjenesten for faglærte i København 67,1 Øre, og for ufaglærte 47,5 Øre.

Fra 1905—14 er Lønnen saaledes for faglærte steget med ca. 30%, medens Lønnen for ufaglærte er steget med 17,5%.

Det fremgaar altsaa heraf, at Lønnen før Krigen steg i betydelig højere Grad end Priserne, og Paastanden om, at man rationaliserer for at opretholde et højt Lønniveau, var i og for sig mere berettiget dengang, end Tilfældet er nu, hvor Rationaliseringen faktisk har medført en betydelig Reduktion af Lønnen pr. Produktionsenhed. Ganske det modsatte var Tilfældet før Krigen, hvor ikke alene Arbejdsfortjenesten steg, men hvor utvivlsomt denne Stigning var stærkere end Fremgangen i arbejdsbesparende Maskiner og Arbejdsmetoder og dermed belastede Produktionsenhederne med en større Lønandel.

Til Belysning af Bevægelsen i Lønningerne efter Krigen skal jeg anføre, at Arbejdslønnen i Haandværk og Industri i Oktober Kvartal 1920 var:

i Hovedstaden	216 Øre
Provinsen	190 -
Hele Landet	203 -

De tilsvarende Tal var i Januar Kvartal 1931 142, 123 og 131 Øre.

Tager vi Gennemsnittet for hele Landet, viser det sig, at Lønnen i Efterkrigsaarene er gaaet ned med 35,4%.

Samtidig er Pristallet gaaet ned fra 261 i 1920 til 154 nu, eller med 41%, men da den sidste Lønopgivelse, jeg anførte, var for Januar Kvartal 1931, og da en betydelig Del af Lønningerne som bekendt ved Forligsmandens Mæglingsforslag i Foraaret blev reduceret med 5 og 8%, har man Grund til at skønne, at Lønnedgangen og Pristallets Sænkning er nogenlunde det samme.

Nu vil der selvfølgelig imod disse Beregninger kunne indvendes, at det ikke er rigtigt at bruge 1920 som Udgangspunkt, men at Pris- og Lønniveau bør sammenlignes med 1914, og det vil i saa Tilfælde vise sig, at Lønnen er steget betydelig mere end Pristallet. Men her maa man have Lov

til at forudsætte, at hvis Verdenskrigen ikke var kommet med deraf følgende mægtige Stigning i Priserne, vilde den Stigning, der som før paapeget fandt Sted i Lønningerne før Krigen, være fortsat.

Hertil kommer, at der altid i en Nedgangsperiode vil være store Vanskeligheder forbundet med at faa Arbejderne til at foruddiskontere et forventet Prisfald ved at gaa foran med Lønreduktioner.

Sagen er nemlig den, at Arbejderne har Erfaring for, hvor vanskeligt det er at faa Lønnen hævet igen, selvom der er naturlige Muligheder herfor. Den sidste store Erfaring herfor fik de i Krigens første Aar, hvor det til Trods for, at Industrien dengang indtjente mægtige Overskud, var umuligt at faa Lønningerne forhøjede blot saa meget, at det dækkede Prisstigningen, og først efter, at det indenfor Fagbevægelsen truede med Antagelse af Metoder, som hverken Industrien eller Organisationerne som saadanne i det lange Løb kunde staa sig ved, gik Arbejdsgiverne ind paa at yde rimelige Forhøjelser, men det er en Kendsgerning, at først i 1918 lykkedes det at faa Dækning for Prisstigningen. Det var i Virkeligheden kortsynet Politik, Arbejdsgiverne dengang førte, og den har bidraget til at øge Mistilliden hos Arbejderne til Arbejdsgiverne og skabt Vanskeligheder i Lønforhandlingerne.

Jeg vil dog gerne pege paa, at Lønstatistikken ikke paa nogen Maade giver Udtryk for, med hvilken Løn den enkelte Produktionsenhed er belastet, idet Fortjenesterne i væsentlig Grad er paavirket af, at Arbejdet udføres i Akkord, Jeg har før anført, at indenfor Jern- og Metalindustrien udføres mellem 60 og 70% af Arbejdet i Akkord, og i høj Grad paa Grundlag af faste Priser og Priskuranter, aftalte mellem de enkelte Virksomheder og disses Arbejdere. Disse Priser og Priskuranter er i stor Udstrækning regulerede i Overensstemmelse med, hvad de forbedrede Arbejdsmetoder og arbejdsbesparende Maskiner har skabt Baggrund for, hvorved der for Arbejdsgiverne er fremkommet Lettelser i Lønomkostningerne paa de enkelte Produktionsenheder, udover hvad der er opnaaet ved de generelle Overenskomstfornyelser og gennem den automatiske Lønregulering, der særlig fra 1921 til 1927 i stor Udstrækning fandt Sted i Overensstemmelse med Pristallets Svingninger.

Da Arbejderne ved Akkordarbejde har forsøgt at indtjene det mest mulige af de stedfundne Reduktioner for derved at bevare den en Gang opnaaede Levestandard, har Arbejdsgiverne samtidig med, at de rationaliserede, opnaaet mindre Løn pr. Produktionsenhed og større Arbejdspræstation pr. Tidsenhed, og denne Bevægelse er et fremtrædende Træk i den danske Lønpolitiks Fysiognomi, men et Træk, som man ikke faar Øje paa ved blot at studere Statistikkens Gennemsnitsfortjenester.

Jeg kender da heller intet Tilfælde, hvor det har været muligt for danske Arbejdsgivere at paapege, at de enkelte Produktionsenheder var belastede med mere Arbejdsløn end tilsvarende Produktionsenheder i Udlandet. Jeg skal erkende, at dette vel ogsaa er forbundet med meget store Vanskeligheder, men som Helhed vil jeg fastslaa, at den Omstændighed, at danske Arbejdere har en noget højere Fortjeneste, end man kan notere for andre Landes Arbejdere, ingenlunde betyder, at de danske Arbejdsgivere maa udrede en højere Løn for Fremstilling af de samme Produkter.

Jeg vil her erindre om Kontorchef Vedel Petersens Beregninger, som han forelagde i Nationaløkonomisk Forening den 8. November 1927 vedrørende Arbejdsintensitetens Stigen, og hvor han kom til det Resultat, at den f. Eks. for Murere og Cigarmagere var steget med 15 pCt., i Bomuldsvæverier 59 pCt., i Klædevæverier 47 pCt., i Træskoindustrien 48 pCt., Jord- og Betonarbejdere 41 pCt., Bygningssnedkere 60 pCt. og Malere 19 pCt.

Vi skal selvfølgelig, saaledes som ogsaa Arbejdsgiverforeningens Formand har været inde paa, være forsigtige med at bibringe os selv den Tro, at de danske Arbejdere er dygtigere end Alverdens andre, men jeg vil dog erindre om, at det engelske Ford Motor Compagnis Formand i Fjor udtalte, at Selskabet var kommet til det Resultat, at i Danmark, hvor der betaltes den højeste Løn i Europa, fandtes den laveste Omkostning pr. Tidsenhed.

Samtidig er det Arbejde, vi udfører, kvalitetsmæssigt af en høj Standard. Fornylig har General Motors International ladet foretage en Konkurrence mellem sine forskellige Samlerfabrikker med det Resultat, at den danske Samlerfabrik blev tilkendt Guldmedaille, og der er ingen Tvivl om, at naar vi med de Specialiteter, som den danske Eksportindustri har kastet sig over, med saa stort Held har kunnet konkurrere med Udlandet, skyldes det ogsaa den Omstændighed, at Industrien paa samme Maade som vort Landbrug har tilstræbt og været i Stand til at gennemføre en høj Kvalitetsstandard.

Et Bevis for, at min Paastand om Nedgangen i Lønomkostningerne pr. Produktionsenhed er rigtig, har vi ogsaa deri, at fra Februar 1927 og indtil Afslutningen af de nye Overenskomster paa Grundlag af Forligsmandens Mæglingsforslag i Foraaret, skete der en Stigning i Lønningerne fra 131 til 135 Øre, men da der ikke generelt i dette Tidsrum, bortset fra nogle Arbejdsmandsfag, hvor Lønningerne laa meget lavt, har fundet Forhøjelser Sted af Timeløn eller Priser, er den Merfortjeneste kun fremkommet ved, at de enkelte Arbejdere har fremstillet mere i samme Tidsenhed end tidligere, hvorved baade Arbejderne og Arbejdsgiverne har opnaaet en Fordel.

Hvis man sætter Produktionsindexet til 100 i 1927, er dette i 1930 steget til 127, hvilket vil sige, at den danske Industri uden yderligere Lønbelastning har forøget sin Produktion med 27 pCt. Til Gengæld voksede det med Produktionen beskæftigede Antal Arbejdere kun med 20 pCt. Tager vi Jern- og Metalindustrien, er dens Produktion fra 1927 til 1930 steget med 49 pCt., medens Antallet af beskæftigede Arbejdere kun er steget med 22 pCt. Nu paastaar altsaa Industriledere, at denne relative Nedgang i Beskæftigelsen kunde være formindsket eller maaske ændret til en Fremgang, hvis Arbejderne yderligere havde reduceret

deres Andel i Produktionsomkostningerne, men dette tror jeg ingenlunde paa.

Sagen er den, at Arbejdslønnen under den fremadskridende Rationaliseringsproces kommer til at spille en stadig mindre Rolle, og at Arbejdernes Medvirkning ved Produkternes Fremstilling i mange Tilfælde er saa ringe i Forhold til den maskinelle, at Lønnens Størrelse bliver mere underordnet end tidligere. Paastanden om, at Arbejdsgiverne k u n køber Maskiner, fordi Lønnen er for høj, og at en passende Nedgang i denne vilde kunne forhindre Maskinernes Indtrængen, er ganske uholdbar.

Fornylig har Ingeniør Erling Foss i Tidsskrift for Industri fremsat en saadan Paastand, idet han skriver:

»Det er ikke noget nyt at erstatte menneskelig Arbejdskraft med maskinel — saa længe det kan betale sig. I denne Begrænsning ligger en Antydning af stor Rækkevidde. Mekaniseringen, den arbejdsbesparende Maskine, forudsætter en økonomisk Fordel. Maskinen »skal betale sig selv« ved den Arbejdsløn, den erstatter. Den skal forrentes, vedligeholdes og amortiseres. Ingen vil løbe Risikoen ved at anskaffe dyre arbejdsbesparende Maskiner uden derved at opnaa en betydelig Besparelse i Arbejdsløn o. l. Indkøbsprisen for Maskinen skal skaffes til Veje, og der maa regnes med den Mulighed, at den ikke kan holdes fuldt beskæftiget. En Maskine koster Penge, naar den staar stille, men man betaler ingen direkte Løn til en Arbejder, naar han er afskediget. Størrelsen af Arbejderens Løn er følgelig afgørende, naar Bestemmelse skal træffes om Anskaffelse af en Maskine. Det er to forskellige »Varer«, der maa afvejes mod hinanden. Kan det betale sig at købe Maskinarbejdskraften eller den menneskelige Arbejdskraft? Enhver Arbejdsgiver foretrækker det sidste, naar ikke Kravet om Vederlag for det menneskelige Arbejde bliver saa højt, at han af Konkurrencen tvinges til at købe Maskinen.«

Jeg finder, at disse Betragtninger i deres fremtrædende Ensidighed er mere Arbejdsgiveragitation end en saglig ingeniørmæssig Vurdering af Forholdene. Thi det er jo i ringe Grad Arbejdslønnen, der her spiller ind, og i langt højere Grad Spørgsmaalet om den T i d, som Maskinerne sparer i Produktionsprocessen.

Tror maaske nogen paa, at Hurtigdrejestaalet ikke var blevet indført, hvis Arbejderne havde reduceret deres Løn med 50 pCt.? Nej, selvfølgelig ikke, fordi Hurtigdrejestaalet betød en saa mægtig Gevinst af Tid, at det var ganske underordnet, hvilken Løn Arbejderen, der betjener Staalet, oppebærer.

Det samme er Tilfældet med de overordentlig ydedygtige automatiske Arbejdsmaskiner, hvoraf en enkelt Arbejder betjener flere. Eller tror man, at Betonblandemaskiner og Autogensvejsning ikke var indført, hvis Lønnen var lavere, eller mon man havde undladt at indføre elektriske Kraner og mekaniske Lossegrejer, om Arbejderne var gaaet nok saa meget ned i Løn? Selvfølgelig ikke. Derfor maa man ikke ved Bedømmelsen af Rationaliseringen se bort fra det Moment, som maaske mere end noget andet spiller en Rolle, nemlig den størst mulige Udnyttelse af Tiden.

Naar man nu retter Angreb paa Arbejderne og anfører, at deres Lønpolitik hindrer den danske Industri i at udnytte de Muligheder, der ligger i Rationaliseringen, og at denne blot benyttes til at opretholde en høj Lønstandard i Stedet for til at skaffe nogle flere Folk i Arbejde, vil jeg erindre om Direktør Overgaards Udtalelser her i Nationaløkonomisk Forening den 31. Marts i Fjor om Arbejdernes Medvirkning ved Etableringen af Skiftehold, d. v. s. en Arbejdstid, der var i Overensstemmelse med, hvad den rationaliserede Teknik maatte kræve.

Han anførte saaledes, at i Aaret 1922 sank Arbejdertallet ned til ca. 2,000, medens det de foregaaende Aar havde ligget omkring 3,700. Det viste sig umuligt at finde Købere til Firmaets Fremstillingspriser, og den eneste Udvej, man da kunde tænke sig, var at billiggøre Produktionen ved at forcere den op til det mest mulige for derved at nedsætte Generalomkostningerne. Man indledede da Forhandlinger med Arbejdernes Organisationer om en nedsat Betaling, naar Arbejdet udførtes udenfor den normale Arbejdstid, og Direktør Overgaard udtalte om Resultatet heraf:

»Man traf en Overenskomst, hvorved Arbejderne betydeligt reducerede de hidtil overenskomstmæssige Betalinger for Overarbejde og Natarbejde. Denne Ordning viste sig at kunne bære over Vanskelighederne, idet man ved det meget store Fald i Generalomkostningerne, som fremkom ved Treholdsdriften, kom ned paa Priser, som gjorde det muligt at skaffe Ordrer ind.«

Han anførte, at for hans Virksomheds Vedkommende betød dette, at Arbejdertallet steg fra ca. 2,000 i Aaret 1922 til 9,300 i 1929.

(Fortsættes.)

Arbejdslønnen i Industrien m. v.

April Kvartal 1931.

Ligesom for tidligere Kvartaler er der for April Kvartal 1931 foretaget Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Beregningen m. v. skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger 1931, Nr. 17.

For de s t ø r r e H o v e d g r u p p e r af Arbejdere er Fortjenesten angivet i nedenstaaende Tabeller 1 og 2, af hvilke Tabel 1 er beregnet alene paa Grundlag af Materiale indsamlet af Arbejdsgiverforeningen blandt dennes Medlemmer, medens Tabel 2 er beregnet paa Grundlag af dette Materiale, suppleret med Lønoplysninger, indsamlet af Det statistiske Departement hos Virk-

somheder, der ikke er tilknyttet Arbejdsgiverforeningen.

Fra Januar til April Kvartal er der med uforandrede overenskomstmæssige Lønsatser normalt en Stigning i den gennemsnitlige Timefortjeneste, særlig for Københavns Vedkommende. Dette skyldes især Stigning i Timefortjenesterne for Byggefagene, hvor Fortjenesten er stigende med den stigende Beskæftigelse. Den for 1931 konstaterede Forskel i Timefortjenesten fra Januar til April Kvartal for de i Tabellerne 1 og 2 anførte Hovedgrupper af Arbejdere udviser imidlertid ikke samme Stigning som i de nærmest foregaaende Aar, hvilket skyldes, at en Del af de i Foraaret foretagne overenskomstmæssige Lønnedsættelser har virket i en Del af April Kvartal. For en Række Fag traadte disse Lønnedsættelser i Kraft ca. 1. Maj; dette gælder saaledes næsten samtlige Fag indenfor Jern- og Metalindustrien, hvor Lønnen for de fleste Arbejdere blev nedsat med 5—8 pCt. for faglærte Arbejdere, med 5 pCt. for ufaglærte mandlige Arbejdere og med 4 pCt. for Kvinder, idet dog de laveste Timelønninger ingen Nedsættelse fik. Gennemgaaende har Nedgangen i Timefortjenesterne i disse Fag dog været noget mindre, end man efter de overenskomstmæssige Nedsættelser kunde vente selv under Hensyn til, at Lønnedsættelserne kun har virket ca. to Trediedele af Kvartalet. Dette kan dels skyldes, at Tempoet ved Arbejde paa Akkord er sat op, og dels kan der lokalt være foretaget visse Lønforhøjelser, da disse Fag er Minimallønsfag og har lokale Priskuranter, som kan ændres ved lokal Aftale. Til nærmere Belysning heraf meddeles nedenstaaende Oplysninger om den gennemsnitlige Timefortjeneste for nogle Grupper af Arbejdere i Jern- og Metalindustrien i April og Januar Kvartaler.

For Olieindustriens Arbejdere traadte der ligeledes overenskomstmæssige Lønnedsættelser i Kraft ca. 1. Maj, og Timefortjenesten er ogsaa for disse Arbejdere faldet fra Januar til April Kvartal, men da den gennemsnitlige Timefortjeneste i dette Fag er noget varierende fra Kvartal til Kvartal, behøver Nedgangen i Timefortjenesten ikke at svare til de overenskomstmæssige Nedsættelser. Disse sidste androg 3—5 pCt., bortset fra de laveste Timelønninger, der ingen Nedsættelse fik.

For Træindustriarbejdere fandt der fra ca. 1. Maj en Lønnedsættelse Sted paa ca. 5 pCt., ligeledes bortset fra de laveste Timelønninger.

Af andre Fag, hvor Ændringer i Overenskomsterne traadte i Kraft ca. 1. Maj, kan nævnes Skræddere, Arbejdsmænd i Sukkerindustrien, Papirindustriarbejdere, Kedel- og Maskinpassere, Rebslagere og Karetmagere, medens der for bl. a. følgende Fag først traadte ændrede Overenskomster i Kraft endnu senere i Kvartalet eller endog først et Stykke ind i Juli Kvartal: Skotøjsarbejdere, Chokoladearbejdere, Billedskærere, Bogbindere, Brolæggere, Læder- og Skindarbejdere, Bødkere, Drejere og Keramikere, Arbejdsmænd i Svovlsyreindustrien og forskellige andre mindre Grupper af Arbejdsmænd samt nogle kvindelige Arbejdere. For de fleste af de her nævnte Fag fandt der nogen Nedsættelse af Lønningerne Sted, men dog gennemgaaende mindre end for de tidligere nævnte Fag.

For Byggearbejdere o. l. er der ingen Lønændringer sket, idet de fleste af Overenskomsterne vedrørende disse Arbejdere først udløber i 1932.

For de Fag, der har faaet Lønnedsættelser, er der indført Sommerferie, hvor saadan ikke fandtes i Forvejen. Betalingen for Sommerferien er ikke inkluderet i de beregnede gennemsnitlige Timefortjenester.

For de enkelte Fags Vedkommende skal iøvrigt henvises til de for Aaret 1930 beregnede gennemsnitlige Timefortjenester, der er offentliggjort i »Arbejderen« 27. Aargang Nr. 23, og de Bemærkninger, der er knyttet dertil.

	April Kvartal			Januar Kvartal		
	Akkord	Timeløn	Tilsammen	Akkord	Timeløn	Tilsammen
	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København:						
Smede- og Maskinarb.....	176	151	165	183	156	170
Ufagl mandlige Arbejdere ...	152	113	130	155	115	131
Kvindel. Arb...	94	67	86	100	67	92
Provinsen:						
Smede- og Maskinarb.....	153	123	140	153	126	141
Ufagl. mandlige Arbejdere ...	135	104	119	136	104	120
Kvindel. Arb...	83	61	75	84	61	76

Tabel 1. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Antal Arbejdere pr. 30/6 1931	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)				
		April Kv. 1930	Jan. Kv. 1931	Okt. Kv. 1930	Juli Kv. 1930	April Kv. 1930
		Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.
København						
Faglærte Arbejdere.....	22842	175	173	181	177	176
Ufaglærte —	20660	140	137	143	140	140
Ialt Mænd...	43502	158	156	163	160	159
Kvindl. Arbejdere.....	14885	90	90	90	90	90
Samtl. Arbejdere.	58387	141	138	144	142	142
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	20098	141	141	146	143	142
Ufaglærte —	26779	121	121	124	122	120
Ialt Mænd...	46877	129	130	133	131	129
Kvindl. Arbejdere.....	8368	80	80	80	80	80
Samtl. Arbejdere.	55245	122	122	125	123	122
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere.....	42940	159	159	165	161	160
Ufaglærte —	47439	129	129	132	130	128
Ialt Mænd...	90379	143	144	147	145	144
Kvindl. Arbejdere.....	23253	86	87	87	87	87
Samtl. Arbejdere.	113632	132	131	135	133	132

Tabel 2. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Ant. Arb. i April Kvt. 1931	Gennemsnitlig Timefortjeneste (m. Anv. af et fast Arbejdertal indenf. hvert Fag)				
		April Kv. 1930	Jan. Kv. 1931	Oktbr. Kv. 1930	Juli Kv. 1930	April Kv. 1930
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Fagl. Arbejdere	24148	174	175	180	176	176
Ufagl. —	24976	141	140	143	141	141
Ialt Mænd...	49124	158	158	162	159	159
Kvindel. Arbejdere.....	13810	89	89	89	89	89
Samtl. Arbejdere	62934	142	142	145	143	143
Provinsen						
Fagl. Arbejdere	20399	141	141	146	143	142
Ufagl. —	30009	121	120	124	121	120
Ialt Mænd...	50408	129	129	133	130	129
Kvindel. Arbejdere.....	8424	77	78	78	78	77
Samtl. Arbejdere	58832	123	123	127	124	123
Hele Landet						
Fagl. Arbejdere	44547	156	156	161	158	157
Ufagl. —	54985	128	127	130	128	127
Ialt Mænd...	99532	140	140	144	141	141
Kvindel. Arbejdere.....	22234	84	85	85	84	84
Samtl. Arbejdere	121766	131	131	135	132	131

Arbejdsløsheden.

(November 1931).

Antallet af de til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer anmeldte Arbejdssøgende udgjorde efter Arbejdsdirektoratets Opgørelse den 27. November 1931 ca. 82,000, hvoraf ca. 14,100 var personlig tilmeldte, medens ca. 68,100 var Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne. — Af disse sidste lod ca. 66,700 deres Arbejdsledighed kontrollere af Arbejdsløshedskasserne. Den paa sædvanlig Maade beregnede Arbejdsløshedsprocent udgjorde herefter ved Udgangen af November 22,1 pCt., jfr. iøvrigt m. H. t. Arbejdsløshedens Størrelse indenfor de forskellige Hovedgrupper og Fag nedenstaaende Tabel.

Den Stigning i Arbejdsløsheden fra Udgangen af Oktober til Udgangen af November, som de her anførte Tal giver Udtryk for, skyldes imidlertid ikke en helt tilsvarende Forøgelse af den virkelige Arbejdsløshed, men (jfr. nedenfor) for en omend ringe Dels Vedkommende tillige, at de tidligere beregnede Arbejdsløshedsprocenter har været lidt for lave. Som fremhævet i tidligere Redegørelser for Arbejdsløsheden, sidst i Artiklen om Arbejdsløsheden i 1930 i Statistiske Efterretninger 1931, Nr. 16, har det for nogle enkelte Arbejdsløshedskassers Vedkommende, herunder den største af samtlige Kasser (Arbejdsmændenes), ikke altid været muligt at faa samtlige arbejdsløse Medlemmer til at anmelde sig som saadanne; faktisk undlod i alt Fald en Del af de Arbejdsløse, som ikke havde Ret til Understøttelse, at melde sig, naar Kassen ikke paa anden Maade gav dem en eller anden økonomisk Fordel ved at anmelde sig som Arbejdsløse.

	Antal Arbejdere pr. Novbr. 1931	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Nov. 1931	Okt. 1931	Sept. 1931	Aug. 1931	Nov. 1930
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Hovedstaden:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	13224	18,9	11,2	6,3	7,2	14,6
2. Anden Industri m. v. ...	75672	19,5	16,6	14,7	15,1	15,7
3. Handel	6341	8,2	7,9	7,3	7,2	6,4
4. Arbejdsmænd	35917	20,2	15,7	11,9	12,1	14,9
Ialt...	131154	19,1	15,4	12,7	13,1	14,9
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	21505	33,0	17,1	7,6	7,8	18,8
2. Anden Industri m. v. ...	63823	17,5	14,7	13,0	12,8	12,4
3. Handel	7582	9,2	8,0	6,8	6,4	6,6
4. Arbejdsmænd	76502	29,4	17,9	12,0	10,5	19,3
Ialt...	169412	24,5	16,2	11,6	10,8	16,0
Hele Landet.....	300566	22,1	15,8	12,1	11,8	15,5

Samtlige Fag:	1926	1927	1928	1929	1930	1931
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	29,8	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2
Februar	27,3	31,2	26,2	29,7	20,5	26,0
Marts	21,2	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1
April	16,5	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3
Maj	14,7	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3
Juni	15,6	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3
Juli	16,8	17,2	13,6	9,6	9,3	11,8
August	16,8	16,4	13,1	9,1	9,0	11,8
September .	16,3	16,0	12,2	8,7	9,0	12,1
Oktober ...	18,3	17,5	14,5	10,1	11,4	15,8
November..	22,4	21,8	17,7	13,0	15,5	22,1
December..	32,2	31,6	28,4	22,4	25,1	

Efter Bestemmelserne i Lov af 19. Oktober 1931 om midlertidig Hjælp til Arbejdsløsehavde imidlertid ved Udgangen af November 1931 samtlige arbejdsløse Medlemmer Ret til Understøttelse; man kan derfor i Modsætning til tidligere regne med, at samtlige Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne, som var ledige paa dette Tidspunkt, ogsaa er optalt som Arbejdsløse, saaledes at den nu for Slutningen af November beregnede Arbejdsløshedsprocent giver et korrekt Udtryk for Arbejdsløsheden blandt Medlemmerne af Arbejdsløshedskasserne.

Hvor stor Arbejdsløshedsprocenten pr. ultimo November vilde have været, hvis Loven af 19. Oktober ikke havde influeret paa Tallet, kan omtrentlig opgøres ved følgende Betragtning. Det ganske overvejende Antal af de arbejdsløse Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne, der ikke tidligere var anmeldt som arbejdssøgende, var ikke-faglærte Arbejdere. Loven af 19. Oktober kan derfor praktisk talt ikke have berørt Tilmeldingerne af faglærte Arbejdere, og ved at regne ud fra det normale Forhold mellem Tilvæksten i Arbejdsløsheden for faglærte og ikke faglærte Arbejdere paa denne Aarstid kommer man til, at ca. 3500 af de ovennævnte pr. ultimo November som arbejdsløse Medlemmer an-

meldte 68,100 kan anslaas at være anmeldte som Følge af den indtraadte Ændring i Bestemmelserne om Arbejdsløshedsunderstøttelse. Fradrages disse 3500 i Antallet af arbejdsløse Medlemmer, finder man som nævnt ovenfor en lidt mindre Arbejdsløshedsprocent, nemlig ca. 21,0.

Af de de ca. 14,100 personlig tilmeldte Arbejdssøgende kan, ved en Betragtning af de i det sidste Par Aar personlig tilmeldte Antal Arbejdssøgende, ca. 11,900 anslaas at være tilmeldt som Følge af Loven af 19. Oktober. I det hele kan altsaa ca. 15,400 af de ca. 82,200 Arbejdssøgende pr. 27. November regnes at være tilkommet som Følge af Loven af 19. Oktober 1931.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd og Riggere hos A/S Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 10. November behandledes en Klage fra Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark over, at Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og Riggernes og Sejlmagernes Forbund havde nægtet at udføre Losningen af forskellige Materialer hos A/S Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri, som Følge af en mellem Havnearbejderne i Aalborg og Aktieselskabet verserende Uoverensstemmelse om Losningsarbejde.

Paa Mødet opnaaedes der ikke Enighed og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd (Chauffører) hos Murermester, Cementvarefabrikant Nielsen, Glostrup.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 9. December forhandledes der om en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over over, at en Chauffør hos ovennævnte Arbejdsgiver havde vægret sig ved at udføre Renholdelse af Automobilet efter Arbejdstidens Ophør.

Ved Fællesmødet enedes man om, at Bestemmelserne i den bestaaende Overenskomst fortsat skulde være afgørende for Arbejdets Udførelse.

Bogbinderfagets Elevskala.

I Anledning af en Klage fra Bogbinderforbundet i Danmark over, at Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen ikke overholdt den i Overenskomstens § 10 fastsatte Elevskala, afholdtes den 11. December et Fællesmøde, hvor man enedes om at henvise Sagen til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Bogbindere hos A/S Det Hoffenbergske Etablissement.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 21. November behandledes en Klage fra Københavns Bogbinderlaug over, at Medlemmer af Bogbinderforbundet havde nedlagt Arbejdet hos A/S Det Hoffenbergske Etablissement den 18. November.

Paa Mødet oplyste Aktieselskabet, at det, paa Grund af Arbejdsstandsningen, havde været nødsaget til at sende sine Ordrer andre Steder hen, og at der derfor ikke var Brug for det samme Antal Arbejdere, som havde forladt Arbejdet, straks, men at man var villige til at antage disse efterhaanden, som der blev Brug for dem, med Undtagelse af Tillidsmanden, som ikke vilde blive genantaget. Forbundet kunde ikke tiltræde en Ordning, hvorved Tillidsmanden holdtes ude, og som Følge heraf opnaaedes der ikke paa Mødet Enighed, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Elektrikere hos Firmaet H. Helweg-Larsen.

I Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Medlemmer af Dansk Elektrikerforbund ikke overholdt det under Behandlingen ved Den faste Voldgiftsret af Sag Nr. 1525 sluttede Forlig vedrørende Blokaden overfor Firmaet H. Helweg-Larsen afholdtes den 16. November et Fællesmøde, hvor det oplystes, at der fortsat var beskæftiget det Antal Arbejdere ved det paagældende Arbejde, som Firmaet havde stillet Krav om. Som Følge deraf bortfaldt Sagen.

Elektrikere samt Smede og Maskinarbejdere hos Brdr. Gyring iNelsen.

Efter at der den 5. November var iværksat Arbejdsstandsning af de hos Firmaet Brdr. Gyring Nielsen arbejdende Elektrikere, Smede og Maskinarbejdere gjorde Dansk Arbejdsgiverforening opmærksom paa, at da dette Firma nylig var blevet Medlem af Installatørforeningen, maatte en faglig Strid behandles efter de almindelig gældende Regler. Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 12. November, hvor Forbundet maatte fastholde, at da Virksomheden var blevet indmeldt i Arbejdsgiverforeningen paa et Tidspunkt, da der bestod et Konfliktsforhold, kunde Arbejdsgiverforeningen i Henhold til Septemberforliget ikke have Ret til at yde Firmaet Støtte.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Elektrikere hos Installatørfirmaerne Brix Petersen og Røder & Mortensen.

I Anledning af, at Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien havde protesteret imod Valget af Tillidsmænd hos Installatørfirmaerne Brix Petersen og Røder & Mortensen og Dansk Elektrikerforbund ikke kunde anerkende Protestens Berettigelse, afholdtes der d. 12. November et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet fastholdt Arbejdsgiverne, at Betingelsen for Anerkendelse af Tillidsmænd maatte være, at den overenskomstmæssige Bestemmelse om Anciennitet blev opfyldt, og da der ikke kunde opnaas Enighed, forbeholdt Forbundet sig sin Stilling.

Hos førstnævnte Firma iværksatte Elektrikerne senere en uvarslet Arbejdsstandsning, fordi Firmaet ikke havde udbetalt det for et aftalt Arbejde ind-

tjente Akkordoverskud indenfor den i Overenskomsten fastsatte Tid.

Paa et herom afholdt Fællesmøde den 8. December erklærede Firmaet, at det skyldige Beløb den følgende Dag vilde blive udbetalt, hvorefter man enedes om at tage de vekslede Udtalelser til Efterretning.

Forgyldere hos Medlemmer af Foreningen af Guldlistefabrikanter og Barokforgyldere i Danmark.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. November behandledes en Klage fra Forgylderforbundet i Danmark over, at Foreningen af Guldlistefabrikanter og Barokforgyldere i Danmark saboterede en den 21. April d. A. truffen Aftale om, at der skulde optages Forhandlinger, tilsigtende Regulering af Fagets daarligste Akkordpriser ved at stille som Betingelse for, at Ikrafttrædelsen af de Akkordpriser, hvorom der alt var opnaaet Enighed først kunde finde Sted, naar Enighed om samtlige var opnaaet, og da først fra det Tidspunkt, hvor Enigheden opnaaedes.

Da det ikke paa dette Møde lykkedes at tilvejebringe Enighed om Uoverensstemmelsen, indbragtes Klage til Den faste Voldgiftsret, hvor der i et forberedende Møde den 4. December opnaaedes et Forlig.

I Henhold til dette Forlig skal de Akkordpriser, hvorom der opnaaedes Enighed, havde tilbagevirkende Kraft fra 1. August d. A. at regne, dog for Firmaet Helsingør Ramme- og Listefabriks Vedkommende fra 1. Juli at regne, hvorefter Forhandlingerne henvistes til snarlig Genoptagelse under Hovedorganisationernes Medvirken.

Der blev derefter den 7. December afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der opnaaedes Enighed om Akkordprisernes Regulering, og disse faar herefter tilbagevirkende Kraft i Henhold til det i Retten sluttede Forlig.

Formere og Arbejdsmænd paa Maskinfabriken »Phønix«, Odense.

I Anledning af, at Dansk Arbejdsgiverforening havde protesteret imod Strejkevarsler fremsendt af Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund overfor Maskinfabriken »Phønix«, Odense, hvilke Strejkevarsler var foranlediget ved, at det ikke paa anden Maade var lykkedes at opnaa Enighed om en paa Virksomheden beskæftiget Støbemesters Forhold, afholdtes der den 10. November d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet opnaaedes heller ikke Enighed om Sagen, og Arbejdsgivernes Repræsentanter forbeholdt sig at indbringe Spørgsmaalet om Varslernes Lovlighed for Den faste Voldgiftsret, idet Strejken samtidig udsattes, indtil dette Spørgsmaal er afgjort.

Kobbersmedenes Lærlingeforhold paa A/S Nakskov Skibsværft.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. December forhandledes der, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark fremsendt Klage over, at Kobbersmedeforbundet skulde have hindret Nakskov Skibsværft i at antage Lærlinge til Uddannelse som Kobbersmede.

Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om, at den verserende Sag udsættes, indtil Forbundet i sit Forretningsudvalg har drøftet Spørgsmaalet om Forbundets Tilslutning til den mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark trufne Ordning vedrørende Lærlingenes betryggende Uddannelse.

Forbundet vil, saafremt denne Ordning tiltrædes, forbeholde sig en Forhandling om Vederlag til en Svend for Bistand ved Lærlingeuddannelse paa Virksomheder, hvor ingen Mester forefindes.

Svar skal afgives inden 1. Januar 1931. Tiltrædes denne Ordning ikke, forbeholder Sammenslutningen sig sin Stilling.

Under 26. December meddelte Forbundet, at dets Forretningsudvalg havde tiltraadt Ordningen.

Malere hos Malermestrene Carl Brockmeyer og L. P. Nørgaard.

Ved et Fællesmøde den 23. November forhandledes der i Arbejdsgiverforeningen, under Medvirkning af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, om en af Københavns Malerlaug fremsendt Klage over en uvarslet Arbejdsstandsning overfor ovennævnte Malermestre.

Paa Mødet enedes man om, at det standsede Arbejde ved Maling af Golfovne straks paabegyndes, og at Spørgsmaalet om Betalingen henvises til Behandling ad organisationsmæssig Vej.

Skibstømrere, Riggere og Sejlmagere hos Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri.

I Anledning af en Strid mellem Dansk Skibstømrerforbund, Riggernes- og Sejlmagernes Forbund og A/S Aalborg Maskin- og Skibsbyggeri om Betalingen for Arbejde, udført mellem Kl. 6 Morgen og den alm. Arbejdstids Begyndelse, paa Værftet Kl. 7½, afholdtes der den 10. Decbr. et Fællesmøde, hvor man enedes om at henvise Sagen til Afgørelse ved faglig Voldgift, og som Opmand enedes man om at udpege Dommer Hejde-Jørgensen.

Skotøjarbejdere hos Fabrikant Eskild Høst.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. November behandledes en Klage fra Dansk Skotøjarbejderforbund over, at Fabrikant Eskild Høst, Jagtvej 121, København, havde tildelt en af sine Paarørende Stillingen som Formand i Virksomhedens Pinderi og Pudseri og samtidig paalagt denne Forpligtelsen til ikke at staa tilsluttet nogen Fagorganisation.

Da »Formandsstillingen« ikke gav den Paagældende andre Funktioner end dem, der var tillagt Virksomhedens øvrige Arbejdere, protesterede man mod dennes Lovlighed i Henhold til Bestemmelsen i § 9 i Fagets Overenskomst og Septemberforligets Punkt 5.

Det lykkedes ikke paa Fællesmødet at opnaa

Enighed om Sagen, men i Betragtning af, at Virksomheden — efter Fabrikant Høsts Oplysninger — skulde omlægges og udvides i den nærmeste Fremtid, indbringes Sagen ikke for Den faste Voldgiftsret, før man har set, hvori Virksomhedens Omlægning bestaar, og hvilken Indflydelse denne Omlægning vil faa paa den paaklagede Formandsstilling.

Det nye Udfald mod den tyske Socialpolitik.

(*Poul Olberg*, Berling.)

Et nyt og tungt Slag mod den tyske Socialpolitik er Rigspræsidentens »Fjerde Forordning af 8. December 1931 til Sikring af det økonomiske Liv og Finanserne og til Beskyttelse af den indre Fred«. Rigsarbejdsminister Dr. Stegerwald karakteriserede gennem en Bekendtgørelse i Münster Hensigten og Betydningen af den nye Nødforordning paa følgende Maade: »Der er gennem Rigsregeringen ikke alene sket et Indgreb i Lønforholdene, men ogsaa i Prisforholdene, og det i saa udstrakt en Grad, som det endnu aldrig er forekommet i nogen anden moderne Storstats Historie. Rigsregeringen er i mange Henseender gaa videre end Mussolini i sin Tid i Italien. Sammenligningen med Mussolini er just ikke opmuntrende, thi han minder os om de italienske Arbejderes trøstesløse Stilling under Fascismen. Sammenligningen er heldigvis ikke træffende, frem for alt ikke af den Grund, at Nødanordningen af 8. December ikke har til Hensigt at trælbinde Arbejderstandens økonomiske og politiske Friheder, saaledes som det er sket i Italien; men det er en Kendsgerning, at den nye Nødforordning — bortset fra Sovjetrusland, som Stegerwald aabenbart ikke regner med til de moderne Kulturstater — griber ind i Tysklands økonomiske Liv i saa udstrakt en Grad, som det ikke hidtil har været Tilfældet i de europæiske Lande, ikke engang i Krigsaarene. I denne Forbindelse kan man tale om en Vending mod Statskapitalisme; men det er kun Nødforordningens Bestemmelser om Socialforsikring og Arbejdsret, der interesserer os.

Forordningen berører ikke Socialforsikringens og Børnetilskudets Størrelse, men bestemmer, at Børnetilskud og Enkepension f. Eks. ikke mer udbetales efter det 15. Leveaar, dobbelte og tredobbelte Renteforhold bortfalder, og efter 2 Aars Forløb bortfalder endvidere alle 20 pCt.s Renter. Gennem Ulykkesforsikring ydes der ingen Rente, naar Arbejdsudygtigheden som Følge af Ulykkestilfælde er mindre end 20 pCt. Nødforordningen sætter det almindelige Løn- og Gageniveau tilbage til Tilstanden den 10. Januar 1927, men Embedsmandslønninger sættes ned under Niveauet i December 1924. Til Gennemførelsen af Løn- og Gagenedsættelsen bestemmes det, at alle Tarifoverenskomster, der er løbende den Dag, hvor paagældende Afsnit i Forordningen træder i Kraft, udløber den 30. April 1932.

Saafremt Løn- eller Gagesatserne i en Tarifoverenskomst, der er gældende den Dag, hvor dette Afsnit træder i Kraft, ligger højere end den tilsvarende Tarifoverenskomsts Satser den 10. Januar 1927, gælder — med Virkning fra 1. Januar 1932 — denne Tarifoverenskomsts lavere Løn- eller Gagesatser som indgaaet i den løbende Tarifoverenskomst.

Ligger den løbende Tarifoverenskomsts Løn- eller Gagesatser 10 pCt. højere end i den tilsvarende Tarifoverenskomst den 10. Januar 1927, indtræder der kun en Nedsættelse paa 10 pCt. For Løn- eller Gagesatser, der ikke er blevet nedsat ved Tarifoverenskomst siden den 1. Juli 1931, indtræder der i Stedet for 10 pCt.s Satsen en Sats paa 15 pCt.

Opstaar der herved Meningsforskel, eller sker der ingen Fastlægning af andre Grunde, skal der af Tarifoverenskomstens paagældende Parter gives Meddelelse til den stedlige kompetente Voldgiftsmand, eller naar Tarifoverenskomstens Gyldighedsomraade strækker sig ud over en Voldgiftsmands Distrikt, til Rigsarbejdsministeren, der i saa Fald anordner en særlig Voldgiftsmand.

Altsaa en meget stor Nedsættelse af Gager og Lønninger over hele Linien. Men den nye Nødforordning indeholder ogsaa Bestemmelser om Nedsættelse af Husleje, Varepriser og Arbejdstariffer. Efter de Erfaringer, der før er gjort ved saadanne Forholdsregler til Prisnedsættelser, maa man desværre frygte, at Nedsættelserne af Priserne, Huslejen o. s. v., bliver meget langsommere gennemført end Nedsættelsen af Gager og Lønninger. Det betyder en fornyet Svækkelse i Massernes Købeevne og maa ubetinget drage en yderligere Arbejdsløshed med sig. En Skærpelse af Arbejderstandens Nød er uundgaaelig. Endnu nogle Dage før Nødforordningens Offentliggørelse rettede Formanden for den tyske Landsorganisation, Leipart, en udtrykkelig Advarsel til Rigskansler Dr. Brüning, hvori han anmodede ham om at tage Afstand fra den planlagte Lønnedsættelse. Men denne Advarsel blev et Raab i Ørkenen. Rigsregeringen har tværtimod gjort de kapitalistiske Agitatorers socialreaktionære Program til sit. Det er derfor ikke til at undres over, at de socialpolitiske Bestemmelser i Nødforordningen af 8. December 1931 har skabt en Skuffelse og Forbitrelse hos Arbejderklassen i Tyskland. Den faglige Enhedsfront indenfor alle Retninger, som i de sidste Uger baner sig Vej i Tyskland, vil gøre den solidariske Kamp mod den nye Nødforanstaltnings reaktionære Socialpolitik til sin vigtigste Opgave.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1493.

Typografer hos S. L. Møllers Bogtrykkeri.

(Blokade i Anledning af Konflikten i Norge.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Juli 1931 i Sag Nr. 1493: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening og for dennes Medlem, Firmaet S. L. Møllers Bogtrykkeri mod De samv. Fagforbund paa Dansk Typografforbunds og dettes Københavns Afdelings Vegne.

Den 13. Juni d. A. meddelte et norsk Forlag Firmaet S. L. Møllers Bogtrykkeri, at den i Norge vedvarende Arbejdsstandsning vilde umuliggøre, at Forlaget i Tide kunde faa fremstillet nye Oplag af Skolebøger til Skoleaarets Begyndelse, og forespurgte, om Firmaet eventuelt kunde modtage Trykkeriarbejde for Forlaget. Efter at have forhørt i København Bogtrykkerforening svarede Firmaet, at det vilde paatage sig Arbejdet, og det modtog derefter Bestilling paa Trykning af 4 Skolebøger. Den 24. Juni paabegyndtes Opsætningsarbejdet paa den første Bog, der tilendebragtes i Løbet af 4—5 Dage, og den 12. Juli paabegyndtes Sætningen af den anden og tredie Bog. Papir skulde leveres dels fra Norge, dels fra Tyskland og Clichéer fra Norge.

Den 17. Juli henvendte Formanden for Typografforbundets københavnske Afdeling sig til Firmaet og meddelte, at det norske Typografforbund havde henstillet til den danske Typografforbund at foranledige, at dets Medlemmer ikke beskæftigede sig med Arbejdet, da dette var overført til Danmark paa Grund af den norske Arbejdskonflikt. Man enedes da om, at Arbejdet skulde hvile til den 20. Juli, idet Formanden den 18. Juli skulde til Konference i Stockholm med Repræsentanter for det norske Typografforbund og da nærmere vilde undersøge Sagen. Efter de Oplysninger, der kom til at foreligge paa Konferencen, meddelte Afdelingsformanden derefter Firmaet, at det paagældende Arbejde ikke kunde fortsættes.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening og denne igen for Firmaet S. L. Møllers Bogtrykkeri paastaaet den omhandlede Arbejdsstandsning kendt ulovlig og Dansk Typografforbund paa dets Københavns Afdelings Vegne ikendt Bod som Erstatning for det Tab, der er forvoldt Firmaet ved Arbejdsstandsningen.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anført, at Arbejdsstandsningen ikke alene er i Strid med Septemberforligets Punkt 2, idet den er uvarslet, men ogsaa i Strid med Fagets Overenskomst, der tilsigter at skabe Arbejdsfred i Overenskomstperioden. Selv om Arbejdsstandsningen havde været varslet paa behørig Maade, vilde den i Følge Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1188 have været ulovlig, idet man ikke til Støtte for en Konflikt i Udlandet kan dekretere Sympatiaktion her i Landet.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, og har til Støtte herfor anført, at Forbundet har været i sin fulde Ret, naar det har ladet sine Medlemmer vægre sig ved at udføre Arbejde, som er overført fra en konfliktberørt Virksomhed i Udlandet til et Firma i Danmark, som ikke under normale Forhold vilde komme til at udføre dette Arbejde. Typografforbundet har i det foreliggende Tilfælde ikke været pligtig til at varsle Arbejdsvægringen, idet Arbejderne, efter hvad der er udtalt i Kendelse i Sag Nr. 73, er berettigede til uden Varsel at nægte at udføre det Arbejde, som skulde have været udført for en Arbejdsgiver, overfor hvem der foreligger en lovlig iværksat Arbejdsstandsning, naar dette Arbejde er overført til en anden Arbejdsgiver, overfor hvem der ikke foreligger Arbejdsstandsning.

Efter de forelagte Oplysninger maa Retten gaa ud fra, at der i Norge for Tiden verserer en lovlig Arbejdsstandsning, og at det paagældende Trykkeriarbejde kun skulde udføres i Danmark paa Grund af den norske Arbejdskonflikt. Under disse Forhold maa Retten finde det lovligt, at danske Arbejdere vægrer sig ved at udføre saadant Arbejde, men efter hvad der er statueret i Kendelse i Sag Nr. 462 kan saadan Sympatiaktion her i Landet kun iværksættes med Iagttagelse af Reglerne i Septemberforligets Punkt 2 og i det mellem Hovedorganisationerne ved Behandlingen af Den faste Voldgiftsrets Sag Nr. 108 indgaaede Forlig.

Herefter findes den iværksatte Arbejdsvægring som uvarslet ikke at have været lovlig, men der findes efter Omstændighederne ikke tilstrækkelig Anledning til at paalægge Bod.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale.

Kendelse:

Den ovenfor omhandlede Arbejdsvægring har som uvarslet ikke været lovlig.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

Med Tak til samtlige tilsluttede Forbund og deres Medlemmer for godt Samarbejde i det Aar, der svandt og som paa saa mange Omraader stillede store Krav til Arbejderbevægelsens organisatoriske Styrke og Modenhed udtaler vi Haabet og Ønsket om, at det nye Aar, der ved sin Begyndelse tegner sig mørkt og truende, maa forme sig vel for den danske Arbejderbevægelse.

Forretningsudvalget.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 13 * KØBENHAVN DEN 15. JANUAR 1932 * 28. AARGANG

Beskæftigelsesproblemet.

Af Johs. Kjærbøl.

(Foredrag i Nationaløkonomisk Forening d. 1. Dcbr. 1931.)

(II.)

Naar der stadig henvises til, at Arbejderne er Aarsag til det høje Prisniveau, vil jeg gerne spørge, om ikke det var paa Tide, at man saa lidt paa Handelens Avance, selvom jeg skal erkende, at store Dele af Detailhandlerstanden i Virkeligheden er proletariseret paa Grund af, at der er altfor mange Handlende, der hver for sig kun kan paaregne en ringe Del af Køberne. Det er ikke min Opfattelse, at Producenterne i alle Tilfælde faar en overdreven Avance, men naar f. Eks. Indehaveren af en Fabrik for Fremstilling af Fiskerimotorer anfører, at Mellemhandleravancen er 3 Gange saa høj som Arbejdslønnen, saa forekommer det mig at være en fuldkommen Urimelighed.

Vi har endnu en blomstrende Byggeindustri, i ikke ringe Grad baaret oppe af en nogenlunde vellønnet Arbejderstand, hvis Krav til gode Boliger jo heldigvis har været stigende, og som nu ofrer langt mere af deres Indtægt paa Udredelse af en større Husleje, end Tilfældet har været nogensinde tidligere. Man er tilbøjelig til ogsaa her at hefte sig ved de høje Arbejdslønninger, men disse kan næppe være Aarsag til, at en-gros-Pristallet for Bygningsmaterialer for 1930 ligger paa 194 i Forhold til 100 i 1913.

Dette Spørgsmaal kom forøvrigt forleden frem i »Akademisk Arkitektforening«, men den tilstedeværende Repræsentant for Teglværksindustrien havde efter min Mening ikke saa lidt Besvær med at forklare dette Fænomen uden at komme ind paa, at der her formodentlig laa en urimelig Avance for Producenterne.

Hvis iøvrigt Paastanden om, at de danske Arbejdere ved Opretholdelsen af, hvad man kalder høje Lønninger, forhindrede Rationaliseringen i at give sig Udslag i øget Beskæftigelse, var rigtig, maatte det jo betyde, at i Lande med lave Lønninger vilde den fremadskridende Rationalisering have bevirket en Bedring i Beskæftigelsesforholdet; men saaledes er det jo ingenlunde. Det viser sig, at hvad enten Lønnen er høj som i Amerika eller lav som i Tjekoslovakiet, foregaar Produktionen med relativt færre Arbejdere, ja, selv den store industrielle Opgang i Amerika, der varede indtil September 1929, foregik delvis under øget Arbejdsløshed.

Efter »Federal Reserve Board«s Produktionsindex har man sat Gennemsnittet af den amerikanske Produktions kvantitative Omfang for Aarene 1923—25 til 100. I Forhold hertil var der fra de første Maaneder i 1920 til Slutningen af 1921 en Nedgang fra 95 Points til 65. I hele Aaret 1921 ligger Produktionens Omfang mellem 65 og 70 pCt. Produktionen øges derefter i 1923 fra 70 til omkring 105, og i den næste Opgang fra Midten af 1924 til Midten af 1927 stiger den fra 85 til 110, og endelig den 3. fra 1928 til 1929 fra 100 til 125.

Hvis man med Aaret 1919 som Udgangspunkt sætter Antallet af beskæftigede Arbejdere til 100, er der en vis Overensstemmelse mellem Produktionens Svingninger, indtil man naar Aaret 1924. For Aaret 1925 indtræder der imidlertid et fuldstændigt Omslag. Hele den vældige Produktionsøgning fra Midten af 1924 til Midten af 1929 foregaar uden nogen som helst Forøgelse af det absolute Antal beskæftigede Arbejdere. For Aarene 1924, 1925 og 1926 ligger Indextallet for Beskæftigelsesgraden omtrent uforandret paa 95 pCt., altsaa 5 pCt. under 1919. For Aarene 1927 og 1928 er Tallene aftagende, saa at de i Opgangsaaret 1928 endog for flere Maaneder ligger under 90, og i den første Halvdel af 1929, hvor Produktionen ligger mellem 20 og 30 pCt. over Gennemsnitsproduktionen i 1924, er Antallet af beskæftigede Arbejdere lavere end for dette Aar, eller mellem 91 og 95.

I 1919 regner man med, at den samlede Industri beskæftiger 9 Millioner Mænd og Kvinder; i 1927 var Antallet ikke mere end 8,3 Mill. Det kan altsaa fastslaas, at Produktionsopgangen fra 1919 til 29 er foregaaet uden nogen Forøgelse af Antallet af beskæftigede Arbejdere, men fremviser en absolut Nedgang paa mellem 5 og 9 pCt.

Gaar vi herfra til Tjekoslovakiet blev Gennemsnitslønnen for 50 pCt. af samtlige forsikrede Arbejdere i Februar Maaned i Aar anslaaet til at være mindre end 18 tjekiske Kr. i Dagløn, d. v. s. ca. 2 Kr. 10 Øre. Forsaavidt Teorien om, at høje Lønninger forhindrer Industriens Konkurrencemuligheder, er rigtig, skulde dette Lønniveau altsaa medføre, at Tjekoslovakiet i høj Grad maatte besidde saadanne Muligheder, og samtidig, at den vældige Rationalisering, som har fundet Sted i

dette Land, maatte kunne give øget Beskæftigelse til Landets Befolkning.

Imidlertid er Forholdet ifølge den tjekiske Deputerede, Kaufmanns Opgivelser, at der indtil nu er blevet fra 30—70 pCt. af de før Krigen beskæftigede Arbejdere gjort overflødige, og at en stor Del af dem ikke mere vil kunne genantages til Arbejde i Virksomhederne. Kaufmann anfører ganske modsat af, hvad man altsaa fra forskellig Side paastaar herhjemme, at det hurtige Rationaliseringstempo betragtes som en af Hovedaarsagerne til Arbejdsløsheden. Ifølge den officielle Statistik findes der for Tiden i Tjekoslovakiet 250,000 Arbejdsløse, fra anden Side anslaar man imidlertid Tallet til 400,000, og en Nød og Elendighed, som vi heldigvis ikke herhjemme har Magen til, hærger de arbejdsløse Industriarbejdere og de smaa Jordbesiddere.

For at se, hvorledes Arbejdsløsheden i Tjekoslovakiet stillede sig i Forhold til Arbejdsløsheden i Danmark, har jeg foretaget en Udregning, der giver det Resultat, at skulde vi her have en tilsvarende Arbejdsløshed, vilde den andrage 105,000 i Stedet for 72,400, hvortil kommer, at i Tjekoslovakiet er Krisen allerede aargammel, medens man vel egentlig kan sige, at vi her i Danmark indtil et godt Stykke ind i indeværende Aar har været holdt udenfor.

Selvfølgelig kan en saadan direkte Sammenligning angribes, men jeg anser den for brugbar, i hvert Fald til at fremskaffe et nogenlunde forsvarligt Skøn, fordi man regner med, at 30 pCt. af den tjekiske Befolkning søger sit Erhverv ved Industrien, medens vi her i Danmark regner med ca. 33 pCt.

Jeg kan heller ikke tro, at de lave tyske Lønninger skulde kunne belaste den tyske Produktion paa en saadan Maade, at de er Aarsag til den forfærdelige Arbejdsløshed i Tyskland. Jeg synes derfor — undskyld jeg bruger Udtrykket — at det er noget letbenet, naar Hr. Erling Foss skriver:

> »Fra Tyskland har jeg ikke paalidelige Opgørelser, men der er al Grund til at tro, at Fagforeningernes Fastholden af Lønnen paa et for højt Niveau i dette Land har berettiget Tyskernes bekendte Lidenskab for Frembringelsen af alle Slags automatiske og arbejdsbesparende Maskiner trods den herskende enorme Arbejdsløshed.«

Det forekommer mig, at der i disse Betragtninger er et haabløst Misforhold mellem Kravet om en lavt lønnet og dermed ikke købedygtig Arbejderstand og Tilstedeværelsen af et Produktionsapparat, der netop kræver en Udvidelse af Købekraften.

Hr. Foss giver dog sine Betragtninger et videre Perspektiv, naar han anfører:

> »Kapitalismen lider under Fagforeningsmagtens Overgreb, som holder Lønnen for højt i Størstedelen af de europæiske Lande, fremkalder den store Arbejdsløshed og skaber Kriser, der rammer alle Lande.«

Det er altsaa ikke de danske Fagforeningsledere, der alene er snævertsynede, men Udtalelserne er dristige, naar man véd, at Millioner af Vesteuropas arbejdende Befolkning lever paa et fuldkomment Eksistensminimum.

Med Hensyn til Arbejdsløsheden, saaledes som den manifesterer sig her i Danmark, vil jeg ogsaa, selv om jeg erkender, at Tingene skal ses i Sammenhæng, og at man almindeligvis ikke af en international Beskæftigelseskrise som den nuværende uden videre kan tage hvert Land for sig, pege paa, at Arbejdsløsheden i Danmark er et Produkt af en Række Faktorer. Det maa her erindres, at Tilgangen af Personer, der søger deres Erhverv ved Industrien, er forøget gennem den ringe Udvandring, som siden Krigens Udbrud i Danmark som i andre Lande har præget Beskæftigelsesforholdene.

Statistisk Departement opgør i 1927, at der i de 13 Aar fra 1901 til 1913 udvandrede ca. 99,000 Personer til oversøiske Lande, men i de næste 13 Aar fra 1914 til 1926 kun ca. 59,000, d. v. s. ca. 40,000 Personer færre. Heraf kan ca. 35,000 regnes at have hørt til de voksne Aldersklasser, saaledes at der kan siges at være blevet 35,000 voksne Personer her i Landet, som ellers vilde være udvandret.

Dertil kommer, at Landbrugets Industrialisering, altsaa den landbrugsmæssige Rationalisering, har medført en Overflødiggørelse af Arbejdskraft, der i høj Grad søger til Byerne, hvad bedst illustreres ved, at disse i Indbyggertal er steget i betydelig højere Grad, end Tilfældet er med Landbefolkningen. I 1911 fandtes der i København 559,398 Personer, i 1930 771,168, i Provinsbyerne henholdsvis 550,328 og 787,747, og i Landdistrikterne henholdsvis 1,647,350 og 1,991,736, hvilket vil sige, at Indbyggerantallet i Aarene 1911—1930 i København er steget med 37,8 pCt., i Provinsbyerne med 43,1 pCt. og i Landdistrikterne med 20,8 pCt., medens hele Befolkningstilvæksten er ca. 29 pCt.

I Begyndelsen af Firserne var der her i Danmark rundt regnet 2 Mill. Indbyggere, hvoraf 1 Mill. eller Halvdelen var beskæftiget ved Landbruget.

Ved Erhvervstællingen i 1921 er Indbyggerantallet fraregnet Sønderjylland 3,100,000, hvoraf 925,000 levede af Landbrug.

I Firserne udgjorde Landbefolkningen Halvdelen af det samlede Indbyggerantal, i 1921 under en Trediedel og er absolut i Tilbagegang.

Iøvrigt viser Indvandringsoverskudet til Byerne ifølge Statistisk Departements Udregninger lavere Tal i 1930 i Forhold til 1929, idet Hovedstaden i 1930 har haft et Indvandringsoverskud paa ca. 6200 mod 9200 det foregaaende Aar. Provinsbyerne i 1930 3200 imod 4800 i 1929, medens Landdistrikternes Tab ved de indenrigske Vandringer i 1930 har været ca. 9400 mod i 1929 ca. 14,000 Personer.

Arbejdsløsheden er altsaa ikke alene et Udslag af Industriens svigtende Evne til at kunne beskæftige Arbejderne, men den er ogsaa et Udslag af de forøgede Krav, som den stigende Bybefolkning stiller til Industrien om Beskæftigelse.

Hertil kommer, at Kvindernes Selverhverv efter

Krigen i langt højere Grad præger Beskæftigelsesforholdene, samtidig med, at Indregistreringen, trods al Paastand om det modsatte, er langt mere effektiv efter Krigen end før denne, og hvor tidligere kun Manden indregistreredes som arbejdsløs, kommer nu i mangfoldige Tilfælde ogsaa Hustruen til. Endelig er det heller ikke uden Betydning, at de mange Hundrede Haandværkere, der i Førkrigsaarene søgte ud paa Valsen, nu er ganske afskaaret herfra.

Min Bemærkning om, at Indregistreringen af Arbejdsløse er langt mere effektiv efter Krigen end før denne, maa dog ikke forstaas saaledes, at Statistikken giver et fuldkomment Billede af de vanskelige Beskæftigelsesforhold, der for Tiden præger Erhvervslivet. Dels vil jeg henvise til det i de senere Aar opdukkede Hjemløsespørgsmaal, og dels er der en Mængde Mennesker, der opretholder Livet som Handelsmænd, Agenter eller lignende, men som i Virkeligheden maa anses for mere at være arbejdsløse end beskæftigede, og som i høj Grad fører en forhutlet Tilværelse. At den midlertidige Kriselovgivning har bidraget til, at Billedet af Arbejdsløsheden i Danmark for Tiden er saa godt, som det kan blive, maa anses for givet.

Jeg behøver i denne Forsamling ikke at gøre Forsøg paa at udrede alle de Faktorer, der indvirker paa Beskæftigelsesforholdet, men i en Tid, hvor Valutaspørgsmaalet er saa fremtrædende, som Tilfældet er, maa det vel være berettiget at pege paa, at Arbejdsløsheden her i Landet som andre Steder efter Krigen har været paavirket af Valutaens Svingninger. Dette peger Docent Max Kjær Hansen da ogsaa paa i sin Udredning af Arbejdsløshedsproblemet i Danmark.

I Aarene 1922 til 1926 forholder Dollar-Kursen sig til Arbejdsløsheden saaledes:

1922	Dollarkurs	466,	Arbejdsløshed	19,3%
1923	—	547,	—	12,7%
1924	—	600,	—	10,7%
1925	—	483,	—	14,8%
1926	—	380,	—	20,8%

Hvad Kronens nuværende Tilknytning til Pundet vil betyde for Beskæftigelsesspørgsmaalet herhjemme, er der vel ingen, der i Øjeblikket kan overse. Danmark skulde vel egentlig paa Grund af Kronens Fald have faaet en forøget beskæftigelsesmæssig Chance, hvor det drejer sig om Eksport til de Lande, der endnu har opretholdt Guldmøntfoden, og en bedre Evne til at modstaa Importen fra saadanne Lande. Her spiller det selvfølgelig en Rolle, hvorledes de paagældende Lande stiller sig med Hensyn til Vareudvekslingen, og desværre viser den sidste Tids Begivenheder jo, at man i stigende Grad isolerer sig med høje Toldmure, og at det ene Land handelsmæssigt tager Repressalier overfor det andet. Det maa vel antages, at Guld-Landenes Indsats paa det danske Hjemmemarked vil være forringet, og dette kan vel bidrage til at forhindre en Stigning i Arbejdsløsheden, som maaske ellers vilde finde Sted.

Man har fra den Side, som paastaar, at den høje Løn skærper Krisen, villet gøre gældende, at det egentlig er Arbejdsløshedsunderstøttelsen, der fremkalder Arbejdsløsheden, idet Arbejderne uden Understøttelse vilde være tvungne til at gaa ned med Arbejdsbetingelserne, hvorved Produktionsomkostningerne vilde lettes, Produktionen billiggøres, og Omsætningen komme i Gang igen.

Jeg har tidligere henvist til Tjekoslovakiet, hvor lav Løn ikke har fremkaldt Beskæftigelse, tværtimod, og hvor Hjemmemarkedet lider under en i høj Grad proletariseret Befolkning uden Købeevne. Jeg tror ikke paa Arbejdsvilkaarenes Forringelse som Middel til Afhjælpning af Arbejdsløsheden. Hvis Arbejderne i Danmark gik med til Nedsættelse af deres Lønninger med et eller andet Beløb, kunde det betyde, at Varepriserne nedsattes med et tilsvarende Beløb, men samtidig synker Arbejdernes Købeevne med det samme Beløb, og tilsyneladende vilde det hele gaa lige op. Men saaledes bliver Forholdet ikke. Tværtimod vil Arbejderne blive forfordelte, da de jo ikke er de eneste Forbrugere. Deres Lønnedgang vilde blive fordelt saaledes, at noget faar de maaske igen gennem Varernes nedsatte Pris, en Del vil gavne andre Samfundsklasser, da disse ogsaa vil faa deres Forbrugsvarer billigere, og en Del vil gavne Arbejdsgiverne, der vil faa en billigere Produktion.

Man har f. Eks. i Tyskland set, at Priserne paa færdige Varer ikke er gaaet ned tilsvarende, hvad Arbejdslønnen er sunket, fordi Lønnedsættelsen fordeler sig paa saavel Forbrugsvarer som Produktionsmidler. Arbejderne maa altsaa betale for Krisen, og da den almindelige Købeevne synker, medens Muligheden for Anlæg af nye Produktionsmidler stiger, er der Udsigt til større Arbejdsløshed.

Jeg synes, at Bramsnæs i Genève har sagt det rigtige, nemlig at en almindelig Lønnedsættelse var uden Værdi, den vilde blot flytte Købekraften og derigennem ophæve den nødvendige Ligevægt. Arbejderorganisationerne maa sætte ind for en Forøgelse af Lønnen i de Lande, hvor den nu er for lav, for derved at udligne de bestaaende Uligheder.

Maa jeg med Hensyn til Arbejdsløshedsunderstøttelsen bemærke, at de Arbejdsløses Eksistens jo skal opretholdes, og vil man ikke give dem Understøttelse, maa Samfundet paa anden Maade træde til, hvad jeg tror baade bliver dyrere og daarligere; dyrere, fordi man vil komme bort fra Princippet Hjælp til Selvhjælp; daarligere, fordi det vil være moralsk nedbrydende at sætte de Arbejdsløse under Samfundets Forsorg.

Jeg vil ved denne Lejlighed gerne pege paa de uhyre Ofre, som Arbejderne selv har bragt som Bidrag til Opretholdelse af de Arbejdsløses Eksistens, og jeg kan saaledes anføre, at siden den første Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser i 1907 traadte ud i Livet og til 31. Marts 1930 er der af Arbejderne betalt ca. 176 Mill. Kr. til Arbejdsløshedsforsikringen.

Alene i Regnskabsaaret 1930—31 har som bekendt Arbejderne betalt 17,9 Mill. Kr. til Arbejdsløshedskasserne, medens Staten har betalt 5,1 og Kommunerne 4,6 Mill.

I Fjor Efteraar nedsatte Arbejdernes interna-

tionale faglige Central og den socialistiske Arbejder-Internationale et Fællesudvalg, som skulde undersøge Muligheden for en Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, og dette Fællesudvalg afgav i Januar Maaned i Aar ved et Møde i Zürich en omfattende Beretning, hvori man bl. a. med Henblik paa Lønspørgsmaalet siger:

»Selvom man indrømmer, at en Lønnedsættelse i et enkelt Land maaske vil kunne forøge dets Eksportmuligheder, vilde dog paa den ene Side Købekraften paa det ulige vigtigere Hjemmemarked samtidig formindskes, og paa den anden Side vil Lønsænkningsbestræbelserne i andre Lande styrkes. En samtidig Nedsættelse af Lønnen i alle Lande, som ikke vilde ændre noget ved Konkurrenceforholdet paa Verdensmarkedet, vilde heller ikke kunne nedbringe Arbejdsløsheden, men tværtimod gennem den heraf betingede Indskrænkning af Massekøbekraften kun yderligere skærpe det bestaaende Misforhold.«

Naar man fra Arbejdsgiverside saa stærkt peger paa Lønandelens Betydning i Produktionsomkostningerne, burde man ogsaa bidrage til, at en saglig Bedømmelse heraf kunde finde Sted. Man burde, som vi saa ofte har fremhævet, paa det Grundlag, der ved Indførelsen af det danske Tillidsmandssystem er skabt, medvirke til en Udvikling af dette henimod en større Adgang for Arbejderne til Indseende med Virksomhedernes økonomiske og tekniske Forhold, og indtil dette kan finde Sted, bør Samfundet som saadant sikre sig denne Kontrol. Selv den tyske Rigskansler Brüning har jo udtalt sig i denne Retning, og givet er det, at med Virksomhedernes stigende samfundsmæssige Betydning vil der finde en Udvikling Sted henimod en saadan Kontrol fra Samfundets Side, thi naar Kapitalen giver op, overlader den til Samfundet at forsørge de Mennesker, som ved Sammenbruddet bliver ledige.

Medens man fra visse Sider paastaar, at Lønreduktion vilde medvirke til Arbejdsløshedens Begrænsning, hævdes det fra Arbejderside, at en Forkortelse af Arbejdstiden vilde være et virkningsfuldt Middel. Den foran nævnte internationale Kommission har herom udtalt:

»Som Følge af Rationaliseringen, som har medført en overordentlig Forøgelse af den menneskelige Arbejdskrafts Produktivitet, er, trods en betydelig større Produktion, Millioner af Mennesker udelukket af Produktionsprocessen. Øjeblikkets vigtigste Opgaver maa derfor være at stille den ledige Arbejdskraft i den almindelige Produktions Tjeneste, for at den paa denne Maade kan medvirke til at tilfredsstille det moderne Kulturbehovs stigende Krav.

Den meningsløse Tilstand, som trods utallige arbejdsløse Kræfter ikke tillader en Tilfredsstillelse af de brede Massers vigtigste Livsfornødenheder, maa endelig afskaffes. Den første Forudsætning herfor er en retfærdig Fordeling af Arbejdet i Overensstemmelse med det enkelte Menneskes øgede Arbejdspræstation. Af den Grund har allerede den internationale Fagforeningskongres i Stockholm rejst Kravet om almindelig Indførelse af den 44-Timers Arbejdsuge som første Etape for en videre Arbejdstidsforkortelse. Arbejdsløshedens truende Udvikling i hele Verden tvinger allerede nu til Fremsættelse af videregaaende Krav. Dersom Arbejdstidsforkortelsen virkelig skal tilvejebringe en betydelig Aflastning af Arbejdsmarkedet, maa Arbejdstiden sættes yderligere ned, og Arbejdsugen mindst forkortes med en fuld Arbejdsdag. Indførelsen af 5-Dages Ugen (40 Timer), som ogsaa synes formaalstjenlig af driftsøkonomiske Grunde, maa derfor i alle Lande være Fagforeningernes principielle Fordring.«

Det første Udslag af den internationale Kommissions Udtalelse er blevet, at der nu er forelagt et Lovforslag i det tjekiske Parlament om Gennemførelse af den 40-Timers Arbejdsuge, og det er vel næppe nogen Tilfældighed, at det netop er dette Land med sin stærke Rationalisering, sin store Arbejdsløshed og sin forarmede Befolkning, der gaar i Spidsen for dette Spørgsmaals Løsning.

Det kan ikke bestrides, at en saadan Nedsættelse af Arbejdstiden maatte kunne bidrage til at skabe forøget Beskæftigelse, selvom det vil være fejlagtigt at tro, at Antallet af beskæftigede Arbejdere vil stige i nøje Forhold til Arbejdstidens Indskrænkning.

Her vil jo ogsaa opstaa Spørgsmaalet om Kompensation for en saadan Arbejdstidsforkortelse, og selvom det kan paaregnes, at Arbejderne nu som tidligere er villige til at bringe økonomiske Ofre for dette Spørgsmaals Gennemførelse, vil Lønningernes Størrelse her trække Grænser for, hvad Arbejderne kan ofre økonomisk paa Spørgsmaalet om Arbejdstidens Forkortelse.

Iøvrigt er Arbejdstiden i betydelig Grad nedsat dels gennem ugentlig eller daglig Forkortelse, eller ved at nogle Arbejdere arbejder een Uge og andre Arbejdere en anden Uge. Medens den førstnævnte Fremgangsmaade medfører, at det nødvendige Antal Arbejdere ved forkortet Arbejdstid udfører alt det forhaandenværende Arbejde, betyder den anden Fremgangsmaade, at man fordeler det tilstedeværende Arbejde over det størst mulige Antal Arbejdere. Det er med andre Ord en Slags Rationering af det forhaandenværende Arbejde, en Fremgangsmaade, der giver Beskæftigelse til et større Antal Arbejdere, men til en lavere Fortjeneste.

Ved Overvejelsen af Midler, der kan bringes i Anvendelse for at modarbejde Arbejdsløsheden, er man jo ogsaa kommet ind paa Spørgsmaalet om Forhøjelse af den skolepligtige Alder. Jeg tror, at det er rigtigt, at man ved at forlænge Skoletiden f. Eks. 1 Aar kunde yde et betydeligt Bidrag til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, samtidig med, at Arbejderne faar Adgang til en forbedret Undervisning. Naar vi herhjemme, saa godt som Tilfældet var, har været i Stand til industrielt at konkurrere med Udlandet, har det ogsaa haft sin store Betydning, at vi har en Arbejderklasse med gode Skolekundskaber, og fremragende Arbejdsgivere har da ogsaa ofte fremhævet dette.

Det er givet, at Udvidelsen af Skoletiden vil betyde en økonomisk Belastning af Arbejderhjemmene, men det er samtidig værd at bemærke, at ogsaa her er Arbejderne villige til at yde et Offer for at bidrage til Arbejdsløshedens Bekæmpelse. At det samtidig vil betyde øgede Udgifter for Samfundet, noterer jeg blot for en Fuldstændigheds Skyld.

Man har jo ogsaa været inde paa Spørgsmaalet om i nogen Grad at lede Strømmen fra Byerne tilbage til Landet ved Oprettelse af Smaabrug, gennem Udstykning af større Gaarde til Husmandsbrug at binde en større Arbejdsstyrke til Jordbruget. Selvfølgelig vil ogsaa en saadan Foranstaltning være et nyttigt Led i Bestræbelserne for Arbejdsløshedens Aflastning, men Forholdene vil efter min Formening medføre, at det er stærkt begrænset, hvad der ad den Vej kan opnaas.

Der er for mig ingen Grund til, staaende overfor denne Forsamling, at komme ind paa Betydningen af offentlige Arbejders Iværksættelse i Krisetider. Jeg skal heller ikke her, hvor Repræsentanter for den ypperste Bankvidenskab er til Stede, komme ind paa almindelige banktekniske Betragtninger, men blot pege paa den uhyre Betydning, som Pengeinstituterne har for hele Næringslivet. Arbejderbevægelsen anser det derfor ogsaa for rigtigt at tilstræbe, at Samfundet faar den størst mulige Kontrol med hele Bankvæsenet.

Bankerne behersker jo i høj Grad Industrien, og det kan vel blive et Spørgsmaal, om ikke deres Dispositioner til Tider har været mere præget af snævre Bankinteresser, end af det samfundsmæssige Hensyn. Ofte er slet ledede og ikke konkurrencedygtige Virksomheder blevet opretholdt, medens gode og solide Virksomheder har haft Vanskelighed ved at erholde den fornødne Finansiering. Jeg tror ogsaa, at Hensynet til en for Bankerne tilfredsstillende Dividendepolitik ofte er gaaet forud for de Interesser, der maatte være knyttet til Beskæftigelsesspørgsmaalet.

Man har ved Overvejelsen af Midler til at komme Arbejdsløsheden til Livs henvist til Rusland som Eksemplet paa den gennemførte Planøkonomi, for hvilken 5 Aars-Planen er et eklatant Udtryk, men det Eksperiment, der for Tiden finder Sted i Sovjet-Unionen, kan ikke uden videre efterlignes i Vesteuropa.

I Rusland forsøger man ved Hjælp af en gennem Aarhundreder underkuet og fatalistisk indstillet Underklasse, som man byder lave Lønninger og en kummerlig Tilværelse, at fremskaffe et Produktionsapparat, til hvis Skabelse den russiske Arbejder og Bonde medvirker, i Haab om at opnaa Livsvilkaar, der er bedre end dem, han er vant til. Man har i Rusland gjort Planøkonomien til en Religion for den arbejdende Befolkning. Det er min Overbevisning, at Vesteuropa og Amerika, om vi skal komme ud af Uføret, maa indstille sig paa i Fællesskab ogsaa at gennemføre en Planøkonomi, men afpasset efter de særlige Forhold, der er til Stede i disse Lande.

Protektionismen er efter Krigen blevet betydelig skærpet og udvidet. De fleste Stater har fastsat deres Toldsatser langt højere end dem, der var gældende før Krigen. Nye Stater er opstaaede, som gennem høje Toldmure er hæmmede i deres Vareomsætning med de Landomraader, med hvilke de tidligere politisk og økonomisk var forbundne, og den økonomiske Verdenskrise har nu yderligere skærpet disse protektionistiske Tendenser.

Det gamle Frihandelsland England har betraadt Toldvejen, og Amerika og Frankrig forsøger gennem Forhøjelse af de i Forvejen høje Toldsatser at gardere sig. Her vil det blive nødvendigt, om Europa skal komme ud af den økonomiske Krise og dermed bidrage til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, at der kommer internationalt Samarbejde i Gang under Førelse af Folkeforbundet og Det internationale Arbejdsbureau, med det Formaal at tilvejebringe en planmæssig Ordning af Verdensøkonomien.

Der er heller ingen Tvivl om, at den Ophævelse af Frikonkurrencen, der efterhaanden finder Sted gennem Udviklingen af Karteller, Truster og lignende Organisationer indenfor den kapitalistiske Produktionsordning uden egentlig Kontrol fra Samfundsmagtens Side, rummer en Fare for en gennemført Planøkonomi. De monopolistiske Organisationer behersker nu vigtige Markeder, og de er ofte afgørende Faktorer med Hensyn til Bestemmelsen af Produktionsmængden, Varefordelingen og Prisdannelsen.

Arbejderne erkender, at den Udvikling, der her har fundet Sted, er et Skridt i Retning af et mere fremskredent Produktionstrin i det kapitalistiske Samfund, og at de monopolistiske Organisationer kan betyde Udgangspunktet for en Udvikling til en planmæssig Ordning af Samfundsøkonomien. Derfor vender Arbejderne sig forsaavidt ikke imod disse økonomiske Organisationer, men fordrer offentlig Kontrol med dem. Man anser dette for at være særlig paakrævet, fordi de monopolistiske Organisationers Prispolitik ofte er egnet til at skærpe den økonomiske Krise og dermed fører til forøget Arbejdsløshed.

Jeg har nu nærmest causeret lidt over Beskæftigelsesproblemet, og jeg skal villig indrømme, at det er noget lettere at analysere Arbejdsløsheden, end det er at pege paa effektive Midler til dens Bekæmpelse, men naar jeg har set, hvorledes praktisk talt hver Nationaløkonom har sin Teori med Hensyn til, hvad der i saa Henseende skal helbrede det syge Samfundslegeme, saa føler jeg mig beroliget, naar jeg maa erkende min egen Uformuenhed.

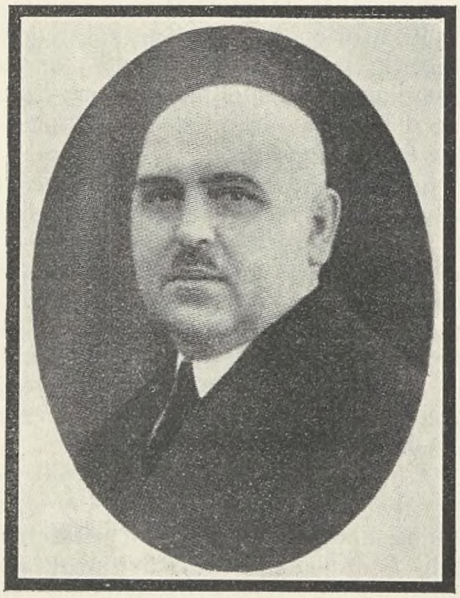
Fra Arbejderbevægelsens Side hævder vi jo, at det er selve det kapitalistiske Samfund, der maa omdannes, at det er Produktionsmidlernes Overgang til Samfundsejendom, der alene indebærer Mulighed for en virkelig Planøkonomi. Der er da efter min Formening heller ingen Tvivl om, at Udviklingen fører der henimod, og at det økonomiske Kaos, vi er inde i, nødvendigvis maa medføre en betydelig ændret Stilling fra Samfundets Side til de økonomiske Problemer.

Jeg tror ikke, det vil være muligt fortsat at overlade til den private Virksomhed at være eneraadende med Hensyn til Produktionsfakto-

rerne, naar disses Standsning eller Indskrænkning i stigende Grad lægger Byrder paa Samfundet som saadant. Jeg erkender den Dristighed og Fremsynethed, der ofte har præget det private Initiativ, men en fornuftig Afbalancering gennem Adgangen til Varetagelse af de samfundsmæssige Interesser, der ligger i disse Virksomheder, vil utvivlsomt være en lykkelig Udvikling.

I det Reorganisationsarbejde, der maa og skal finde Sted, om ikke vor Kultur skal gaa til Grunde, vil man ogsaa kunne paaregne Arbejderklassens Medvirkning. Her maa først og fremmest den gensidige Mistillid ryddes af Vejen gennem større Aabenhed overfor hinanden og derigennem en forøget Hensyntagen til hinandens Interesser. Vel er den danske Arbejderklasse maalbevidst, men den er ogsaa lydhør overfor Tidens Krav, naar kun den ved, at den ikke bliver misbrugt. Den er ikke til Fals for bolchevikiske Eksperimenter, men den kræver til Gengæld Aabenhed og Ligestilling i Forhandlinger om dens Løn- og Arbejdsbetingelser.

Jeg vil da udtale Ønsket om, at det Kræfternes Sammenspil, som en fremragende Mand saa ofte har peget paa Nødvendigheden af, maa kunne tilvejebringes. Vi er et lille Land, hvis Betydning i den store økonomiske Verdenssituation er saa ringe, men derfor drejer det sig netop for os om nu som tidligere, naar Vanskeligheder opstod, at søge disse overvundne ved fælles Arbejde og under fornøden Hensyntagen til hinandens berettigede Interesser.

FR. FISCHER
Formand for Privatbanefunktionærernes Forbund.

Døden har atter taget en af Fagorganisationernes førende Mænd bort fra den travle Gerning i vor Klasses Tjeneste.

Kun 53 Aar gammel er Formanden for Privatbanefunktionærernes Forbund, *Frands Fischer*, afgaaet ved Døden i sit Hjem i Horsens efter faa Dages Sygdom.

Med Fischers Dødsfald har ikke alene Privatbanefunktionærerne mistet en god Mand. Hele Arbejderbevægelsen, hvis Tjeneste Fischer havde viet sin Livsgerning, beklager Tabet af Vennen og Arbejdsfællen, der er revet bort.

Foruden at være den bærende Kraft indenfor sit Forbund, var Fischer, der af Profession var Snedker, Medlem af Byraadet i Horsens og udrettede her, som Medlem af Skoleudvalg, Belysningsudvalg og Formand for Byens Udvalg angaaende Skove, Parker og Anlæg et energisk Arbejde. At Fischer tillige deltog stærkt i de forskellige lokale politiske og faglige Organisationers Arbejde og tillige fik Tid til at deltage i Arbejdssangerbevægelsen viser blot hans alsidige Indsats.

Som Medlem af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab deltog Fischer ogsaa i Landsorganisationens Arbejde. Han var med sit rolige Væsen og støtte, solide Skikkelse en typisk Repræsentant paa den roligt overvejende Arbejder, der tager sin Beslutning efter nøgtern Vurdering.

Privatbanefunktionærerne har lidt et stort Tab ved deres Formands alt for tidlige Død. Hans Efterladte, Hustru og Børn, er ramt af den tungeste Sorg.

Vi andre indenfor Arbejderbevægelsen føler Tabet og Sorgen, fordi Frands Fischer blandt os har efterladt det smukkeste Minde, som vi alle vil holde i Ære.

Opsagte Overenskomster.

Vi skal her fremsætte en Fortegnelse over de af *Dansk Arbejdsmandsforbund* opsagte

Landsoverenskomster

til Ophør i 1932:

1. Februar.

Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre i Danmark (for ca. 4500 Medl.),
med Entreprenørforeningen (ca. 6000 Medl.),
med Foreningen af danske Cementfabrikker (ca. 1400 Medl.),
med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 (ca. 4000 Medl.),
med Olieindustriens Arbejdsgivere (ca. 1300 Medl.),
med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark (ca. 7000 Medl.),
med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker (ca. 400 Medl.),
med Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm (ca. 300 Medlemmer),
med A/S De danske Sukkerfabrikker (ca. 650 Medl.), i Kampagnen ca. 2200 Medl.

1. April.

Overenskomsten med De danske Svovlsyre- og Superfosfatfabrikker (ca. 700 Medl.),

med Stenhuggermesterforeningen paa Bornholm (ca. 50 Medl.),
med Dansk Tapetfabrikantforening (ca. 7 Medlemmer).

Lokale Overenskomster:

1. Februar.

Med Sukkerfabrikken Nykøbing (ca. 80 Medl., i Kampagnen 500),
med A/S Sukkerfabrikken »Vestsjælland« (ca. 43 Medl., i Kampagnen 400).

1. April.

Overenskomsten med Skagensbanen (ca. 28 Medlemmer),
med Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen i Glostrup for Chaufførerne Vedkommende (3 Medl.),
med Foreningen af Arbejdsgivere i Margarineindustrien (ca. 125 Medl.) (udenfor Arbejdsgiverforeningen),
med A/S Kastrup Glasværk (ca. 250 Medlemmer) (udenfor Arbejdsgiverforeningen).

1. Februar.

Kobbersmedenes Forbund i Danmark.

Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark,
med Centralforeningen af Kobbersmede- og Blikkenslagermestre i Jylland og Østifterne.

15. April.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund.

Overenskomsten med Foreningen af Danske Læderfabrikanter,
samt med de Arbejdsgivere, der staar udenfor Arbejdsgiverforeningen.

Forlængede Overenskomster.

Forgylderforbundet i Danmark har forlænget Overenskomsten med Foreningen af Guldlistefabrikanter og Barokforgyldere i Danmark til 1. Februar 1933.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund har forlænget Overenskomsten med Foreningen af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter til 1. Marts 1933.

Opsagt af Arbejdsgiverne pr. 1. Februar.

Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark har opsagt »Rørprislisten«, som er indgaaet med Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Blikkenslagernes Fagforening og Gas- & Vandarbejdernes Fagforen. (ca. 1000 Medl.).

pr. 1. April.

Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre og Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark har opsagt Overenskomsterne med Snedkerforbundet i Danmark.

Arbejdsløshedens Aarsager og Bekæmpelse.

(Efter det internationale Arbejdsbureaus Pressemeddelelser.)

Den endnu vedvarende Diskussion om Aarsagerne til Verdenskrisen har ikke kunnet undgaa at blive influeret af de sidste Begivenheder paa det monetære Omraade. Ogsaa af dem, der fastholder den Opfattelse af Krisen, at den egentlig er industriel og maa betragtes som en fejlagtig Ledelse af de produktive Kræfter, indrømmes det, at de monetære Foreteelser er traadt i Forgrunden. Det hele Konjunkturforløb har, siger man fra den Kant, ført til en finansiel Krise, der paa en Maade har rokket Linjerne for det fysiske og psykiske Kredsløb, og dermed forværret og forlænget Krisen.

Paa den anden Side kan der konstateres en stadig stigende og stærkere Stemning for den monetære Teori, som lægger Hovedskylden til Krisen paa Manglerne i Verdens Pengesystem. Den fra en vis Side længe hævdede Guldmangel, som i saa høj Grad er blevet skærpet ved den rationelle Fordeling af Centralbankernes Guldbeholdninger, kan nu siges at have faaet sin logiske Udløsning i Guldmøntfodens Sammenbrud. Og i Forbindelse dermed klarlægges den i mange Aar fremskridende Deflationsproces, som den underliggende Aarsag til Depressionen.

Det var den samtidigt med den tyske Likviditetskrises Udbrud i Midten af Juli publicerede engelske Macmillankomités Rapport, som fremfor noget andet var egnet til at sprede Lys over Sammenhænget; med overordentlig Skarphed tegnedes heri den foregaaende Udvikling paa Vare- og Arbejdsmarkederne, i Belysning af de monetære Faktorer. En generel Dom afsagdes over Deflationspolitiken; for at undgaa en voldsom Katastrofe erklæredes det som en Nødvendighed, at der indtraadte en Stigning af Verdenspriserne, og at denne Stigning burde efterfølges af en Stabilisering. Det erklæredes endvidere, at det gældende Prisniveau blev reguleret af Købekraftens Forhold til Produktionens Omfang, og at ifølge den finansielle Politiks betydende Indflydelse paa Købekraftens Størrelse, Prisfaldet i Henhold hertil vilde være at betragte som en monetær Foreteelse. Af Komitéens Betænkning kan der trækkes den overordentlige vigtige Slutning, at en automatisk Regulering af det gældende Prisniveau ikke finder Sted, og at det derfor er paakrævende med et bevidst Samarbejde paa det internationale Omraade mellem de forskellige Landes økonomiske Ansvarshavere, saa der dermed, som det fremholdes i en Artikel i det internationale Arbejdsbureaus Maanedsskrift »International Labour Review, vilde kunne aabnes et hidtil forsømt Virkningsfelt.

Hvad Virkningerne af Prisfaldet paa Arbejdsmarkedet angaar, saa slutter Komitéen sig til den Opfattelse, der bl. a. er blevet hævdet af Henry Strakosch, og som gaar ud paa, at Virkningerne bestaar i visse Forskydninger af Indkomstfordelingen, nærmest i en Reduktion af Produktionsbesiddernes Indkomster, hvilket medfører, at Drifts-

indskrænkningerne bliver uundgaaelige. Det internationale Arbejdsbureau har ogsaa ved forskellige Lejligheder konstateret, at et vidtomfattende stærkt Prisfald vilde foraarsage Arbejdsløshed. Herom ytrer Komitéen: »Det er vor Anskuelse, at den sidste Forøgelse af Arbejdsløsheden i hele Verden, som har medført en Formindskelse af Produktionen, i det væsentlige kan tilskrives Nedgangen i Prisniveauet, som ikke har været kombineret med en tilsvarende Reduktion af i Penge indesluttede Omkostninger.«

Særlig skarp er den Analyse, Komitéen gør den internationale Guldmøntfod til Genstand for. I Princip forkaster Komitéen ikke dette System, men den paaviser, at det i Efterkrigstiden har haft helt andre Virkninger end de efterstræbte. Systemet har først og fremmest lidt af to Grundfejl. Den ene bestaar i, at de forskellige Guldpariteter, som fremstilledes af de forskellige Lande ved Tilbagevendelsen til Guldmyntfoden, ikke paa langt nær stod i lige Forhold til Indtægter og Produktionsomkostningerne, som udtryktes i resp. Møntsorter. I England fastsattes paany den gamle Guldparitet, og det blev ensbetydende med et Indkomst- og Omkostningsniveau i Sterling, som relativt var altfor højt, og som kunstigt handicapede Landets for international Konkurrence udsatte Industri. I Frankrig og Belgien derimod fastsattes paa et senere Tidspunkt en ny Guldparitet, som paa en lignende kunstig Maade begunstigede disse Landes Exportindustrier; i hvert Tilfælde saa længe Arbejdslønningerne og andre Produktionsomkostninger ikke var blevet regulerede opad i Henhold til Francens Stilling. I andre Lande fastsattes Pariteten mellem disse Yderligheder. Alt dette var egnet til at rokke Ligevægten i Verdenshandelen, som tidligere havde været baseret paa normale Forhold mellem de i Guldværdi udtrykte Produktionsomkostninger. At dette skete, behøves ikke at lægges Guldmøntfodssystemet som saadant til Last, men det beroede paa, at Tilbagevendelsen til en International Guldmøntfod var saa planløs.

Den anden Grundfejl bestod i, at den forhen bestaaende Organisation for international Laangivning, som havde sit Hovedsæde i England, blev undermineret. Lederpladserne for Laangivningen blev indtaget af Frankrig og Amerika, hvilke to Lande udøvede denne Funktion paa Maader, som de selv fandt for godt. Aarsagen til denne Omvæltning af Laangivningsforholdet maa for en stor Del søges i Beskaffenheden af den Opgørelse, som blev truffet vedrørende Krigsgælden, ifølge hvilken den største Del af Krigsskadeerstatningen, som Tyskland skal erlægge, skulde tilfalde Frankrig og Amerika. Dermed blev Englands Betalingsbalance svækket, og det virkede i samme Retning som den Forstyrrelse af Handelsbalancen, der havde sin Aarsag i den ovenfor omtalte Disharmoni i Forholdet mellem fastsatte Guldpariteter og Produktionsomkostningers Udbytte i de respektive Landes Mønt.

Opkomsten af nye Fordringshavere paa det internationale Kapitalmarked behøvede imidlertid ikke at have indvirket forstyrrende paa Guldmøntsystemet, ifald disse Fordringshavere havde brugt de indkomne Penge paa samme Maade, som England hidtil har gjort, nemlig til Indkøb af Varer eller Udlaan paa langt Sigt. Dette er imidlertid ikke sket, der er i Stedet for blevet forlangt Guld eller likvide Fordringer paa kort Sigt. Under en saadan Forudsætning er det imidlertid aldrig blevet tænkt, at en international Guldmøntfod skulde kunne fungere normalt.

Som et Middel mod Guldmanglen i Verden henviste Macmillan-Komitéen bl. a. til den af Nationernes Forbunds Gulddelegation foreslaaede Nedsættelse af Banksedlernes lovgivne Dækningsprocent. Samtidigt ansaa imidlertid Komitéen sig foranlediget at betvivle Muligheden af Guldmøntfodens Opretholdelse. Den mente alligevel ikke at ville prøve, hvilke Foranstaltninger, der burde tages i Brug i Tilfælde af et Sammenbrud; to af Komitéens Medlemmer, Sir Thomas Allen og Ernest Berin, krævede dog i en afgiven Reservation, at en saadan Eventualitet skulde tages under Overvejelse.

De Synspunkter, som fremlagdes i Macmillankomitéens Betænkning, fandt særlig i Arbejderbladet »Daily Herald« en meget varm Tilhænger. »Times« udtalte samme Dag, som Betænkningen blev offentliggjort, at den deri hævdede Opfattelse betegnede en ny Doktrin, som ikke vilde være blevet godkendt før Verdenskrigen. »Men med Hensyn til det katastrofale Sammenbrud af Varepriserne, som vi daglig har oplevet — et Sammenbrud som sikkert i meget stor Udstrækning staar i Forbindelse med monetære Foreteelser og som er ved at bringe Verden over i finansiel og økonomisk Kaos — findes meget, som taler for en fælles international Kraftanstrengelse med det Formaal, først at skabe en almen Prisstigning og siden en Stabilisering«. Det Omslag i Opfattelsen, som disse Ord vidner om, er siden i England blevet bestemmende for den almindelige Stemnings Indstilling til den derefter følgende begivenhedsrige Udvikling.

Den relative Enstemmighed vedrørende den monetæne Faktors afgørende Betydning for Prisudviklingen, og dermed for Stillingen paa Arbejdsmarkedet, som efterhaanden er opstaaet i England, finder man ikke i Tyskland. I det følgende skal der i al Korthed redegøres for tyske og franske Udtalelser om Krisens Natur og de Foranstaltninger, som deraf bliver paakrævede.

I den tyske Landsorganisations Tidsskrift »Die Arbeit« gaar den kendte Statistiker Wladimir Woytinsky energisk ind for en »aktiv Verdensøkonomis Politik«, med Udgangspunkt fra det ovenfor nævnte Forslag af Folkeforbundets Gulddelegation, om en Udvidelse af Centralbankernes Guldforraad ved den lovgivne Dækningsprocents Nedsættelse, ligeledes fra den frigjorde Købekrafts Anvendelse for Igangsættelse af offentlige Arbejder af national eller international Art. I Modsætning til Woytinsky fornægter imidlertid i samme TidsskriftFritz Naphtali Muligheden af en Indvirkning paa Prisniveauet med monetære Foranstaltninger, og han modsætter sig enhver fælles inter-

national Aktion. I Stedet for foreslaar han, at der som en Løsning af Tysklands Arbejdsløshedsproblem og til Igangsættelsen af offentlige Arbejder i Landet optages Laan paa fransk eller amerikansk Marked, naar Tilfælde dertil bydes. Ogsaa Dr. Alfred Braunthal stiller sig i »Die Arbeit« skeptisk overfor Woytinskys Opfattelse af Krisens Natur og hævder, at en Løsning kun kan findes ved Genoprettelsen af de internationale Kreditforbindelser. Han advarer først og fremmest mod en bevidst Inflation i Tyskland, som krævet af det nationalsocialistiske Parti, og han anser det for ligefrem »ubegribeligt«, at den engelske Befolkning har kunnet finde sig i Pundets Depreciation uden at reagere ved Udtræk af Bankerne, Opsigelser af Krediter og Hamstring af Fornødenheder.

I en ledende Artikel i »Soziale Praxis« for den 8. Oktober 1931 beskæftiger Frida Wunderlich sig indgaaende med Krisen, dens Forudsætninger og Mulighederne for at komme ud af den. Hun ser i den internationale Kapitalbevægelses Fejlretning, i den stigende Protektionisme og de skærpede Modsætninger mellem de Fordringshavende og de Gældsbebyrdede Lande en Aarsag til Krisens Forværring. Som Middel mod Verdenskrisen tilraades en liberalere Kreditpolitik fra Centralbankernes Side (særlig i Frankrig og Amerika), og en Løsning af Krigsskyldspørgsmaalet og Erstatningsspørgsmaalet. Dette præciseres nærmere som Krav om Samvirken mellem Centralbankerne, for en bedre Fordeling af Guldbeholdningerne og en Reduktion af de politiske Gældsposter. Samtidigt advares imidlertid paa det indstændigste mod Inflationsbestræbelserne, paa saavel internationale som nationale Omraader, og som et praktisk Maal opstilles tilmed det engelske Punds Genoprettelse til Pari. Ligeledes stemples en Politik i Tyskland, som skulde gaa ud paa at finansiere offentligt Arbejde i »Redeflationseksperimenter«, som forkastelig. Som en Udvej anbefales det derimod at spare, at reducere alle Omkostninger, at bruge Overskuddet til Amortisering og Rentebetaling; men dette vilde uvilkaarligt medføre Kapitaltab og en Nedsættelse af Levestandarden.

Det kan i Forbindelse hermed være af Interesse at nævne, at ifølge Meddelelser i Pressen, skulde et af Rigspræsidenten nedsat Udvalg for Udarbejdelsen af en Plan til Reduktion af Leve- og Produktionsomkostninger støde paa store Vanskeligheder. Imidlertid kan der fra Regeringen ventes et Krav paa Nedsættelse af saavel Arbejdernes som Tjenestemændenes Lønninger.

I Frankrig stiller man sig i officielle Udtalelser, for Eks. i »Le Temps«, fuldstændig fremmed for Tanken, at Verdenskrisen skulde være foraarsaget af monetære Faktorer. Den Retning, som Guld- og Kapitalbevægelsen har taget, anser man at være helt naturlig, og man synes i den nuværende Situation at være tilbøjelig til at anbefale en Nedskrivning af Kapitalværdien og Indkomsten; det vil sige yderligere en Deflation, paa Grundlag af de i Guld udtrykte lave Prisers Niveau.

Typisk for denne Opfattelse er et Nummer af det ansete Ugeskrift »L'Europe nouvelle« for den 18. April 1931, som specielt er helliget Løsningen af Guldspørgsmaalet og som indeholder et stort Antal Artikler af Retslærde, Politikere og Finansmænd. Indholdet kendetegnes af følgende Motto over den ledende Artikkel, forfattet af Charles Rist: »Hvilken Rolle har Guldet spillet blandt de tilfældige Aarsager til det Verdensfænomen som Krisen er? Ingen!«

Fra den franske Arbejderbevægelses Side synes man imidlertid at være begyndt at skænke Krigsproblemets monetære Synspunkt en vis Interesse, paa Grund af de sidste Tiders Begivenheder. I Oktobernummeret af de franske Fagforbunds Tidsskrift »L'Atelier« forekommer en ledende Artikel om de monetære Problemer. Woytinskys ovenfor i Korthed omtalte Opfattelse af Krisens virkelige Natur og hans Forslag til Løsning i Henhold dertil, underkastes en indgaaende Granskning. Kravet om en Udvidelse af Centralbankernes Guldreserver gennem den lovbefalede Dækningsprocent, forklares at være i og for sig fuldstændigt berettiget. En saadan Foranstaltning er ogsaa blevet anbefalet af den internationale Fagforeningscentral som et af Midlerne til at sanere den økonomiske Stilling, samtidig med at man udtalte sig for en mere formaalstjenlig Fordeling af den disponible Guldbeholdning.

Men det betvivles af Artikelforfatteren i »L'Atelier«, at den saaledes foreslaaede Foranstaltning skulde føre til en Stigning af det almene Vareprisniveau. Der anses ikke at forefindes nogen Forbindelse mellem Prisniveauet og det tilgængelige Guldforraad, og der findes heller ikke de uberegnelige Faktorer, som skulde kunne indvirke forstyrrende paa en saadan Forbindelse. Her spiller bl. a. psykologiske Forhold ind, og den opstaaede Mangel paa Tillid har udøvet stor Indflydelse paa Kreditsiden og Pengeknapheden. Med det sænkede Verdensprisniveau, som i den sidste Tid har været raadende, maatte desuden Guldet langt ind i Fremtiden anses for at være tilstrækkeligt for ethvert Behov. Til Slut erklæres det, at for Tiden mangler selve Forudsætningen for den af Woytinsky anbefalede Aktion, nemlig Muligheden af at opnaa en Overenskomst herom mellem Centralbankerne.

Skal da Arbejderklassen, spørges der i Artiklen, forholde sig passiv i Kampen mod Verdenskrisen? Svaret er benægtende, under Henvisning dels til de valutapolitiske Foranstaltninger, som ad national Vej kan vedtages efter Englands og Australiens Mønster (Valutaens Depreciation), dels til et direkte Indgreb paa Verdensproduktionens Omraade med internationale Industrioverenskomster. Mod Woytinskys Forkastelsesdom over den kommercielle Beskyttelsespolitik anføres, at denne dog hidtil har været den Metode, som i Praksis tillempet.

Af denne summariske Oversigt turde det være fremgaaet, at selv om der vedblivende findes stor Meningsforskel vedrørende Krisens virkelige Natur og yderste Aarsag, saa er der dog blevet skænket Problemets monetære Egenskab en sti-

gende Opmærksomhed. I England kan den monetære Opfattelse ligefrem siges at være slaaet igennem. I Tyskland træder det nationalsocialistiske Parti ind for en ekstrem Løsning paa det fri Møntvæsens Grund, medens blandt Socialdemokraterne enkelte Røster hæves for en international Aktion, med det Formaal at hæve Verdensprisniveauet. Samtidig forholder dog det store Flertal blandt de sidste sig fjendtlig mod enhver Tendens i inflationistisk Retning. I Frankrig stiller man sig saa godt som almindeligt afvisende mod Forsøg paa ved pengepolitiske Handlinger at gribe ind i Konjunkturudviklingen.

International Oversigt over Arbejdsløsheden.

Af nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløsheden i forskellige Lande kan især udledes to Ting: for det første kan der i en Række Lande, som hidtil var mindre haardt ramt af den økonomiske Krise, i de senere Maaneder noteres en stærkt stigende Arbejdsløshed. Dette gælder navnlig for Frankrig, Belgien, de skandinaviske Lande og Holland. For det andet har det vist sig, at Englands Opgivelse af Guldstandarden ikke har medført en nævneværdig Bedring af Tilstanden paa Arbejdsmarkedet. Ganske vist er Arbejdsløshedstallet gaaet lidt ned i England siden man løste Sterlingen fra Guldet (hvad der dog tildels ogsaa skyldes en Ændring af Bestemmelserne vedrørende Understøttelsesretten), men en Nedgang i det forventede Omfang er ikke indtraadt. Navnlig er Tallet paa de voksne mandlige Arbejdsløse ikke sunket. Der kan kun forsaavidt noteres en Bedring, som det engelske Arbejdsløshedstal ikke opviser den sædvanlige, af Aarstiden betingede Stigning, saaledes som dette er Tilfældet i de andre Lande. I denne Henseende kan der altsaa konstateres en Bedring, som maaske dog kun er af midlertidig Art. Anderledes ligger Forholdene paa Arbejdsmarkedet i de skandinaviske Lande, som har ladet deres Valuta synke i Forhold til Faldet i det engelske Pund. Sverige og Norge opviser siden Guldmøntfodens Opgivelse en stigende Arbejdsløshed, som efter al Sandsynlighed vil forværre sig i de kommende Vintermaaneder. Hvad angaar Tilstanden paa Arbejdsmarkedet i de øvrige Lande, kan der overalt noteres tiltagende Arbejdsløshed. Intet tyder paa, at man kan regne med en snarlig Vending til det bedre.

Paa Grundlag af de os foreliggende Oplysninger giver vi følgende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i forskellige Lande:

Belgien:

Ifølge de foreliggende Beretninger fra 185 Arbejdsløshedskasser med tilsammen 730,343 forsikrede Medlemmer var ved Udgangen af Oktober 1931 82,811 (11,3 pCt.) af Medlemmerne fuldstændig og 122,773 (16,8) delvis arbejdsløse. De tilsvarende Tal var for den foregaaende Maaned 10,2 og 16,5 pCt., ved Udgangen af Oktober 1930 4,3 og 8,5 pCt.

Tyskland:

Den 15. December 1931 var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger i hele Landet tilmeldt 5,349,000 Arbejdssøgende mod 5,057,000 ved Udgangen af November, 4,622,000 ved Udgangen af Oktober og 3,698,000 ved Udgangen af November 1930. Ved Udgangen af November 1931 androg Antallet understøttede Arbejdsløse i Arbejdsløshedsforsikringen 1,360,000 mod 1,185,000 i den foregaaende Maaned og 1,787,862 ved Udgangen af November 1930; Antallet understøttede Arbejdsløse i Kriseforsorgen 1,400,000 mod 1,350,000 ved Udgangen af Oktober og 566,000 ved Udgangen af November 1930, mens 2,300,000 havde opbrugt al Understøttelse og er henvist til den kommunale Forsorg. Ifølge den af den tyske Landsorganisation førte Statistik over Arbejdsløsheden og Korttidsarbejdet i de tilsluttede Forbund var ved Udgangen af November 1931 39,5 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse, mens 21,4 pCt. arbejdede paa indskrænket Tid. Ved Udgangen af Oktober var de tilsvarende Tal 37,2 og 21,5 pCt., ved Udgangen af November 1930 26,3 og 15,6 pCt.

Frankrig:

Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger tilmeldte Arbejdsløse androg ved Udgangen af November 1931 122,824 mod 79,688 i den foregaaende Maaned og 18,498 ved Udgangen af November 1930. Antallet Arbejdsløse er dog i Virkeligheden langt højere og blev af den franske Arbejdsminister Landry i November 1931 anslaaet til over 250,000, Antallet Korttidsarbejdere til omkring 2½ Million.

Finland:

Ved Arbejdsanvisningerne i de større Byer var der ved Udgangen af Oktober 1931 indtegnet 14,824 Arbejdsløse mod 12,178 i den foregaaende Maaned og 10,279 ved Udgangen af Oktober 1930. Paa Grundlag af en af Socialministeriet gennemført Opgørelse fandtes der ved Udgangen af Oktober 1931 i hele Landet rundt 70,000 Arbejdsløse.

Storbritannien:

Af de ialt 12,770,000 mod Arbejdsløshed forsikrede Personer var ved Udgangen af November 1931 21,4 pCt. arbejdsløse (18 pCt. helt og 3,4 pCt. midlertidigt arbejdsløse) mod 21,9 ved Udgangen af Oktober og 18,9 pCt. ved Udgangen af November 1930. Ved de offentlige Arbejdsanvisninger i Storbritannien og Nordirland var der tilmeldt 2,687,833 helt og delvis arbejdsløse mod 2,792,320 ved Udgangen af Oktober og 2,368,798 ved Udgangen af November 1930.

Holland:

Ifølge Indberetningerne fra statsanerkendte Arbejdsløshedskasser var den 14. November 1931 af ialt 467,987 i Statistiken medtagne Medlemmer 72,259 (15,4 pCt.) helt og 23,236 (5 pCt.) delvis arbejdsløse mod 62,978 (13,5 pCt.) og 22,988 4,9 pCt.) i Slutningen af Oktober og 7 pCt., resp. 2,6 pCt., ved Udgangen af Oktober 1930. Ved Udgangen af Oktober 1931 var der ved Arbejdsanvisningerne i hele Landet tilmeldt ialt 177,100 ar-

bejdssøgende Personer mod 152,133 i den foregaaende Maaned og 90,520 ved Udgangen af Oktober 1930.

Italien:

Antallet af de ved de offentlige Arbejdsanvisninger indtegnede helt Arbejdsløse androg i Slutningen af Oktober 1931 799,744, Antallet delvis Arbejdsløse 32,828. De tilsvarende Tal var for den foregaaende Maaned 747,764 og 29,822, ved Udgangen af Oktober 1930 446,496 og 19,081.

Letland:

Ved Arbejdsanvisningerne i de større Byer var der i Slutningen af Oktober 1931 indtegnet 13,605 Arbejdsløse mod 7,470 ved Udgangen af den foregaaende Maaned og 6,058 ved Udgangen af Oktober 1930.

Norge:

Den 15. December 1931 var der ved Arbejdsanvisningerne i de større Byer tilmeldt 34,789 Arbejdsløse mod 32,078 i den foregaaende Maaned og 27,157 den 15. December 1930. Ifølge Fagforeningernes Arbejdsløshedsstatistik, som ganske vist kun omfatter 22,017 Medlemmer, var ved Udgangen af Oktober 1931 17,1 pCt. af Medlemmerne arbejdsløse mod 17,7 pCt. i den foregaaende Maaned og 14,7 pCt. ved Udgangen af Oktober 1930.

Østrig:

I den første Halvdel af November 1931 steg Antallet af understøttede Arbejdsløse med rundt 22,800 til 250,955 mod 237,745 i November 1930.

Polen:

Ved Udgangen af November var der ved de offentlige Arbejdsanvisninger indtegnet 259,600 Arbejdsløse, mod 253,400 i Slutningen af den foregaaende Maaned og 211,900 ved Udgangen af November 1930.

Saaromraadet:

Af de i Arbejdsløshedsstatistiken medtagne Arbejdere var ved Udgangen af Oktober 1931 24,685 (16,1 pCt.) arbejdsløse mod 21,741 (13,7 pCt.) i Slutningen af den foregaaende Maaned og 9018 (5,1 pCt.) ved Udgangen af Oktober 1930.

Sverige:

Af 395,796 Medlemmer i de Fagforeninger, der fører Statistik over Arbejdsløsheden blandt deres Medlemmer, var ved Udgangen af Oktober 1931 16,9 pCt. arbejdsløse, mod 14 pCt. i den foregaaende Maaned og 12,3 pCt. i Slutningen af Oktober 1930. Ifølge den statslige Arbejdsløshedskommissions Oplysninger var der ved Udgangen af Oktober tilmeldt 57,143 understøttelsessøgende Arbejdsløse, mod 30,000 ved Udgangen af Oktober 1930.

Svejts:

I de i Statistiken medtagne 381,426 Medlemmer af 191 Arbejdsløshedskasser var der ved Udgangen af September 1931 (Kvartalsstatistik) 4 pCt. helt og 11,2 pCt. delvis arbejdsløse, mod 3,6 pCt. og 9,7 pCt. i det II. Kvartal og 2,5 pCt. og 8,3 pCt. ved Udgangen af September 1930. Ved de offentlige Arbejdsanvisninger var der ved Udgangen af Oktober 1931 tilmeldt 27,783 Arbejdsløse, mod 19,789 i den foregaaende Maaned og 15,268 ved Udgangen af Oktober 1930.

De forenede Stater:

Ifølge den af Arbejdsministeriet udarbejdede Beretning, der er sammenstillet paa Grundlag af en 48,434 Bedrifter med 4,603,617 beskæftigede Personer omfattende Statistik, er Arbejderantallet i Oktober 1931 sunket med 2,7 pCt. Beskæftigelsesprocenten (1926 — 100) var i Oktober 1931 67,3, mod 69,6 i den foregaaende Maaned og 78,6 i Oktober 1930. — I Henhold til en i December-Numret af »American-Federationist« offentliggjort Statistik over Arbejdsløsheden blandt Fagforeningsmedlemmer androg Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af November 1931 27, mod 26 i den foregaaende Maaned og 22 ved Udgangen af November 1930. *(I. F. C.)*

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1505.

Arbejdsmænd hos Firmaet A. Jespersen & Søn.

(Reparationsarbejdet ved Ribe Domkirke.)

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 16. September 1931 i Sag Nr. 1505: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem, Firmaet A. Jespersen & Søn, København, mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Ribe Afdeling.

Firmaet A. Jespersen & Søn fik i 1930 overdraget et Arbejde ved Ribe Domkirke, bestaaende i Udbedring af Kirkens Fundamenter og Forstærkning af Grunden. Arbejdet er udført dels i Sommeren 1930 indtil ca. 15. September, dels i Sommeren 1931 fra ca. 15. Juni. Foruden Forstærkningsarbejdet, der bestaar i, at en kemisk Vædske, som forstener Jorden, indsprøjtes i Jordbunden gennem nedrammede Rør, er der udført nogle Gravearbejder og Betonstøbninger m. m. Hele Arbejdet blev i Sommeren 1930 aflønnet med den i den gældende Overenskomst fastsatte Timeløn af 105 Øre. Ifølge Overenskomsten skulde der imidlertid i alt Fald for nogle af de paagældende Arbejder betales et Tillæg af enten 15% eller 20%, og fra Arbejdernes Side blev der i den Anledning rettet Henvendelse til Firmaets tilsynsførende Ingeniør, uden at dette førte til noget. Den 23. Oktober 1930 fik Firmaet i samme Anledning en Skrivelse fra Dansk Arbejdsmandsforbund, der anmodede om en Forhandling. Firmaet svarede den 28. s. M., at man intet havde imod at drøfte Spørgsmaalet, men ønskede en Udsættelse paa 8—10 Dage. Der skete derefter intet i Sagen, førend Arbejdsmandsforbundet ved Skrivelse af 5. Marts 1931 anmodede Entreprenørforeningen om at faa et Mæglingsmøde afholdt om dette Spørgsmaal. Entreprenørforeningen henstillede, at der først forhandledes mellem Firmaet og Forbundet, og disse Forhandlinger førte til, at Firmaet den 13. April tilsendte Forbundet en Forde-

lingsliste med Angivelse af de Timer, der efter Firmaets Skøn havde været ved de Arter af Arbejde, der kunde berettige til Tillæg. Forbundets Svar herpaa fremkom først den 30. Juni, efter at Spørgsmaalet var blevet undersøgt af Afdelingen i Ribe, der ikke vilde anerkende Firmaets Timeopgivelse. Derefter skete der igen intet før den 4. August, da Forbundet anmodede Entreprenørforeningen om at faa Sagen behandlet mellem Organisationerne snarest muligt.

Inden denne Behandling kom i Gang, indtraadte imidlertid en uvarslet Arbejdsstandsning. Mandag den 10. Aug. var Firmaets Ingeniør i Ribe for at tilse Arbejdet, og ved denne Lejlighed fremsatte Arbejderne Krav om 15% i Tillæg til Timelønnen for samtlige forekommende Arbejder. Ingeniøren vilde ikke indgaa herpaa og henviste Sagen til, at Sagen var til Behandling mellem Organisationerne. Herefter blev Arbejdet, trods Ingeniørens Protest, standset samme Dag Kl. 12 Middag.

For at faa Arbejdet i Gang igen, fremsatte Firmaet den 12. August overfor Fagforeningsformanden i Ribe Tilbud om at betale de forlangte 15% for alt Arbejde. Formanden svarede, at han, da Sagen nu var indberettet til Forbundet, maatte tale med dette, inden Arbejdet kunde sættes i Gang. Dette førte ikke til noget, og et Møde, der afholdtes i Ribe den 18. August mellem Repræsentanter for de interesserede Parter, førte heller ikke til noget, idet Firmaets Repræsentant gentog det samme Tilbud, medens der fra Forbundets Side nu blev forlangt et Tillæg af 30% paa hele Arbejdet, hvilket Krav motiveredes med Arbejdets Farlighed.

Fredag den 28. August afholdtes Møde under Hovedorganisationernes Medvirkning, uden at der opnaaedes Enighed.

Under denne Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og dennes Medlem, Firmaet A. Jespersen & Søn, København, indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Ribe-Afdeling for Brud paa Septemberforliget og den mellem Parterne bestaaende Overenskomst.

Klagerne gør gældende, at den paagældende Arbejdsstandsning er iværksat ikke alene i Strid med Septemberforligets Punkt 2, med ogsaa med Tilsidesættelse af de gældende Regler for Behandling af faglig Strid. De henviser særlig til, at Formanden for Dansk Arbejdsmandsforbund personlig har været i Ribe d. 9. August — Dagen før Standsningen — og talt med Arbejderne, hvorfor Klagerne mener, at det er Forbundets Hovedledelse, der har foranlediget Arbejdsnedlæggelsen. Som en skærpende Omstændighed fremhæver Klagerne, at man ved Mødet den 28. August har stillet som Betingelse for Arbejdets Genoptagelse, at Arbejdsgiverne skulde fraskrive sig Retten til Forfølgning ved Den faste Voldgiftsret. Klagernes Paastand gaar ud paa, at der paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Ribe Afdeling en Bod, der tillige kan tjene som Erstatning for det Firmaet ulovligt paaførte Tab.

Fra Firmaets Side er det angivet, at Firmaets Tab ved den skete Arbejdsstandsning har udgjort 1832 Kr. 50 Øre.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de gør gældende, at det er Firmaet selv, der er Skyld i Arbejdsstandsningen ved at forholde Arbejderne deres Ret. Uagtet det er givet, at Arbejderne i alt Fald for en Del af Arbejdet har Krav paa Tillæg til Timelønnen, har Firmaet i mere end et Aar ikke været til at formaa til at udbetale Arbejderne deres Tilgodehavende eller blot fremkomme med en rigtig Opgørelse. Firmaet har paa Arbejdsstedet kun været repræsenteret ved en Ingeniør, af hvem Folkene ingen Besked kunde faa, og som har savnet Bemyndigelse til at forhandle med dem. Firmaet har derved trukket Tiden ud, og at Arbejderne omsider har tabt Taalmodigheden maa anses for fuldt forstaaeligt og undskyldeligt. Der paastaas derfor Frifindelse under Henvisning til Bestemmelserne i § 5, Nr. 2, i Loven om Den faste Voldgiftsret. Under alle Omstændigheder paastaas der Frifindelse for Dansk Arbejdsmandsforbund, der er uden Andel i Arbejdsnedlæggelsen, og hvem det ikke kan bebrejdes, at Arbejdet ikke senere er blevet genoptaget. Naar der ikke kom noget Resultat af Mødet mellem Hovedorganisationerne den 28. Aug., skyldtes det Arbejdsgiverne, der ikke vilde gaa med til rimelige Garantier for, at der kom en Ordning paa Betalingsspørgsmaalet.

Efter Rettens Mening maa det bebrejdes baade Firmaet og Dansk Arbejdsmandsforbund, at det omhandlede Mellemværende ikke for længe siden er blevet bragt i Orden, og det maa anses for rigtigt, at dette nu snarest optages til Behandling mellem Organisationerne. Men selv om det er forstaaeligt, at Arbejderne efterhaanden er blevet utaalmodige, kan dette ikke undskylde den skete uvarslede Arbejdsstandsning.

Med Hensyn til Ansvaret for denne har Dansk Arbejdsmands Forbunds Formand her for Retten fralagt sig enhver Andel i Arbejdsnedlæggelsen og forklaret, at det kom ham uventet, da han erfarede, at Arbejdet var nedlagt.

Det maa herefter gaas ud fra, at dette ikke er sket efter Opfordring af Forbundets Formand. — Derimod findes Forbundet ved hele sin efterfølgende Holdning at have paadraget sig Medansvar for den ulovlige Arbejdsstandsning.

I den Anledning findes der at burde paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund en Bod, der vil kunne bestemmes til 1500 Kr.

Sagens Omkostninger udredes af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Dansk Arbejdsmandsforbund 1500 Kr.

De Indklagede betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 * KØBENHAVN DEN 1. FEBRUAR 1932 * 28. AARGANG

Overenskomstsituationen.

Vi sluttede i Nr. 11—12 vor Oversigt over den faglige Situation med at meddele Ordlyden af den Skrivelse, vi den 23. December f. A. tilsendte Dansk Arbejdsgiverforening, og bragte derefter en Fortegnelse over de af Forbundene til Udløb i indeværende Foraar opsagte Overenskomster.

Den 24. December udsendte Arbejdsgiverforeningen gennem Ritzaus Bureau en saalydende Udtalelse:

24/12. 1931.

»De samvirkende Fagforbund har i Gaar offentliggjort en Arbejdsgiverforeningen tilstillet Skrivelse, i hvilken det bl. a. hedder, at Arbejderne ikke har afvist det af Arbejdsgiverforeningen i et Underudvalg stillede Forslag om Forlængelse af Overenskomsterne, men at Forhandlingerne er bristet, fordi man ikke kunde enes om visse Enkeltheder, hvorefter man tilføjer, at man har bemærket, at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse ikke har taget Stilling til dette Forslag, men har nøjedes med at tage de førte Forhandlinger til Efterretning.

Man kunde heraf faa det Indtryk, at De samvirkende Fagforbund mente, at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse ikke var blevet bekendt med samtlige foreliggende Forslag.

I den Anledning udtaler Dansk Arbejdsgiverforening, at Hovedbestyrelsen selvfølgelig har faaet Underretning om alle Detailler i de af Underudvalgene førte Forhandlinger, men at Hovedbestyrelsen rent principielt ikke har kunnet tiltræde De samvirkende Fagforbunds Forslag om, at Arbejderne uden nogen som helst særlige Betingelser skulde have Ret til at opsige Overenskomsterne midt i Sommertiden.

Imod dette Krav fra Arbejderside indtog Arbejdsgiverforeningen det Standpunkt, at man vel kunde gaa med til en Opsigelse i Sommertiden, men kun saafremt Prisforholdene eller de almindelige økonomiske og erhvervsmæssige Forhold skulde ændre sig i saa høj Grad, at en af Parterne kunde paaberaabe sig bristende Forudsætninger. Kun hvis saadanne Forandringer indtræder, kan Arbejdsgiverforeningen indrømme, at der kan være Grund til at forurolige Erhvervslivet ved at lægge en ny Opsigelsestermin midt i Overenskomstperioden. Paa dette principielle Spørgsmaal bristede Forhandlingerne i Underudvalget og ikke paa Uenighed om Enkeltheder.

Det af Arbejdsgiverforeningen stillede Forslag om Forlængelse af Overenskomsterne i et Aar indeholder iøvrigt for Arbejdsgiverne en i det mindste lige saa stor Risiko som for Arbejderne, idet Arbejdsgiverne herved tilbyder i en hel Periode at anvende Lønninger, som ligger betydeligt højere end i det konkurrerende Udland, og som er langt højere end rimeligt efter det nuværende Prisniveau.

Vi skal iøvrigt ikke for nærværende komme nærmere ind paa De samvirkende Fagforbunds Skrivelse og ej heller paa den af Forbundene paabegyndte Ansvarsfordeling.«

*

Der blev derefter ikke foretaget noget fra Hovedorganisationernes Side. En Række Forbund opsagde — som tidligere meddelt — Overenskomsterene til Ophør 1. Februar, 1. Marts og 1. April.

Den 22. Januar afholdt Arbejdsgiverforeningen Hovedbestyrelsesmøde, og straks efter dettes Afslutning tilgik der vort Forretningsudvalg 1. Varsel om Lockout, forsaavidt Forbundene ikke inden 1. Februar indgaar paa at forlænge de i 1932 udløbende Overenskomster til 1. Januar 1933 med en Maaneds Opsigelse, og straks at underkaste de i Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og af 28. April 1931 indeholdte Forhandlingsemner en virkelig Realitetsbehandling, som skal være tilendebragt inden 1. Oktober 1932.

De her nævnte to Overenskomster findes gengivet i »Arbejderen« 25. Aargang Nr. 18 og 27. Aargang Nr. 20.

Lockout-Skrivelsens Ordlyd er saalydende:

Den 22. December 1931 sendte Dansk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse De samv. Fagforbund og andre Forbund, med hvem Arbejdsgiverforeningens Medlemmer har Overenskomst, et Tilbud om en uændret Forlængelse af de i 1932 udløbende Overenskomster i et Aar fra deres Udløbstid. Hovedbestyrelsen paalagde samtidig Arbejdsgiverforeningens Medlemmer ikke at afslutte Overenskomster paa andre Vilkaar.

De samv. Fagforbunds Svar af 23. December paa dette Tilbud er en Gentagelse af det af Forbundene tidligere stillede Forslag, som gaar ud

paa at lade Overenskomsterne løbe videre til hen paa Sommeren, paa hvilket Tidspunkt de da uden videre skulde kunne opsiges.

Hovedbestyrelsen godkender, at vort Forretningsudvalg atter har afvist dette Forslag, som vilde gøre Nytten af de kollektive Overenskomster illusorisk for Arbejdsgiverne. Fordelene ved det kollektive Overenskomstsystem er ofte blevet draget i Tvivl — navnlig paa Grund af den Ubevægelighed, som har kendetegnet dette System i den vanskelige Efterkrigstid, og den ringe Evne, Systemet har vist overfor Krav om Tilpasning til ændrede Erhvervsforhold. Og faste Aftaler med Fagorganisationerne er maaske ikke altid af lige afgørende Betydning for Virksomhederne. Men det Fortrin har dog vort Overenskomstsystem, at man kan disponere nogenlunde sikkert indenfor et bestemt Tidsrum, og at der til en vis Grad kan holdes Orden paa Arbejdsforholdenes Omraade.

Men et Overenskomstforhold, som kun strækker sig over nogle Maaneder og derefter kan afbrydes netop paa et Tidspunkt, hvor Arbejdsgiveren maaske har haft det Held at faa noget Arbejde i Gang, er ganske uden Interesse for Arbejdsgiverforeningens Medlemmer.

Naar Forbundene nu har fundet det rigtigt at besvare Arbejdsgiverforeningens Tilbud med en Opsigelse for ca. 100,000 Mænd og Kvinder, saa maa de have tillagt dette Tilbud andre Motiver end Ønsket om at bidrage til at bevare Roen i Arbejdsforholdene under de for Tiden herskende særdeles vanskelige økonomiske Forhold. Hvis Forbundene — hvad man maa formode — har tænkt sig, at Arbejdsgiverne ved Kravet om en noget længere Løbetid for Overenskomsterne har søgt at inddække andre Fordele, saa har Forbundene derved gjort sig skyldige i en skæbnesvanger Fejltagelse. Det er indlysende, at Arbejdsgiverforeningen ved sit Paabud til sine Medlemmer om at forlænge Overenskomsterne endnu et Aar paa de hidtil gældende Vilkaar har paalagt disse bl. a. den Byrde fremdeles at betale Lønninger, der ligger langt over, hvad andre Landes Arbejdere kan opnaa, og hindret dem i at fremsætte endog meget velbegrundede Krav og søge dem gennemført. Arbejdsgiverforeningens Medlemmer har derfor heller ikke modtaget det givne Paalæg med nogen Glæde — tværtimod. Men de har antaget det ud fra samme Betragtninger, som laa til Grund for dets Afgivelse: Ønsket om at undgaa Arbejdsstrid i en for Landet vanskelig Situation.

Forbundene har ved den uforstaaende Holdning, de har indtaget, fremkaldt en Situation i Arbejdsforholdene, som ikke lader sig forsvare; thi det er jo givet, at de sparsomme Arbejdsmuligheder, som endnu er til Stede, i høj Grad paavirkes af den Usikkerhed, som de stedfundne Masseopsigelser har fremkaldt. Det er iøvrigt vanskeligt at se, hvad Arbejderne tilsigter at opnaa ved deres Aktion, idet vi maa betragte det som udelukket, at de tænker paa en Forbedring af deres Levevilkaar, naar Hensyn tages til det meget betydelige Fremstød, de har opnaaet siden 1914. Vi kan derfor kun antage, at Fagforbundene med Henblik paa Muligheden af en eventuel Forværring af den nuværende Krise vil søge at skabe Arbejderne en Præferencestilling. Men at Arbejderne ene af alle Landets Borgere skulde kunne indtage en Særstilling under disse Forhold, turde dog være udelukket. Langt nærmere ligger den Mulighed, at Arbejderne maa afgive nogle af de Fordele, de har fremfor andre Landes Arbejdere.

Arbejdsgiverforeningens Medlemmer har, som allerede fremhævet, i ikke ringe Omfang gjort Indsigelse mod det af Hovedbestyrelsen givne Paalæg, navnlig under Hensyn til, at der stadig ikke foreligger noget Resultat af Hovedorganisationernes Forhandlinger i Henhold til Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og 28. April 1931.

Begge disse Overenskomster, der som bekendt er underskrevet af de to Hovedorganisationers øverste Ledelse, omhandler en Række meget betydningsfulde overenskomstmæssige Spørgsmaal, som Arbejdsgiverne har krævet taget op til Behandling og Løsning.

Overenskomsten af 31. Oktober 1928 paalægger klart og tydeligt Hovedorganisationerne at søge Hindringerne for Afslutning af Overenskomster for et Aaremaal bortryddede. Dette vedrører bl. a. *Lønningernes Tilpasning til den siden Efterkrigstiden meget forandrede Erhvervssituation, Indførelse af en automatisk Regulering, Sammendragning af den for vort Land ganske meningsløse Mængde Overenskomster og en i det væsentligste fælles Udløbstid.* Som Betingelse for en Forhandling om disse Krav forlangte Fagforbundene optaget en Forhandling om Feriespørgsmaalet.

Det er karakteristisk for Samarbejdet, at det eneste af disse Spørgsmaal, om hvilket der til Dato er opnaaet Enighed, er Spørgsmaalet om Arbejderferier med Løn, som blev løst for Overenskomstperioden 1931.

Overenskomsten af 28. April 1931 dannede som bekendt Afslutningen paa en betydelig Konflikt, og under Hensyn til den uforsvarlige Behandling, som Forbundene gjorde Forligsforslaget af 26. Marts 1931 til Genstand for, krævede Dansk Arbejdsgiverforening — som Betingelse for at isolere Konflikten til Skotøjsindustrien — Forhandlinger om det almindelige Samarbejde mellem Organisationerne med det Formaal at undgaa Gentagelse af disse Foreteelser. Denne Overenskomst kræves nu af Arbejdsgiverne opfyldt, og Hovedbestyrelsen vil ikke modsætte sig disse Krav, men tværtimod udtale en alvorlig Beklagelse over de Fremgangsmaader, som Forbundene hidtil har anvendt.

Imidlertid er Hovedbestyrelsen stadig af den Opfattelse, at den nuværende økonomiske Situation kræver Resignation fra alle Sider, og forelægger derfor herved De samv. Fagforbund Forslag om, at de i 1932 udløbende Overenskomster med ganske enkelte Undtagelser forlænges for en Periode, der efter Omstændighederne kan fastsættes til 1. Januar 1933 med en Maaneds forudgaaende Opsigelse. Det er dog en Forudsætning, at Forbundene indgaar paa straks at underkaste de i Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og 28. April 1931 indeholdte Forhandlingsemner en virkelig Realitetsbehandling, som skal være tilendebragt inden 1. Oktober 1932.

Hovedbestyrelsen haaber, at De samv. Fagforbund under Hensyn til samtlige foreliggende Forhold vil antage det af os nu stillede Forslag, men da vi anser en Fortsættelse af den nuværende Usikkerhed for uforsvarlig, skal vi dog meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der etableres Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samv. Fagforbund i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte bestemme, for saa vidt Forbundene ikke inden 1. Februar har antaget det af Arbejdsgiverforeningen nu stillede Forslag.

Hvis Forslaget ikke antages inden ovennævnte Frist, er det bortfaldet, og Hovedbestyrelsen vil herefter fremsætte de Betingelser, man maa stille for Indgaaelsen af nye Overenskomster.

Saafremt det ærede Forretningsudvalg maatte ønske en Forhandling om den praktiske Gennemførelse af vort Forslag, er vort Forretningsudvalg selvfølgelig villig hertil.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:
H. Langkjær.
———— */Carl Plum.*

Mandag den 25. Januar holdt vort Forretningsudvalg Møde til Behandling af Arbejdsgiverforeningens 1. Lockoutvarsel, og efter Mødet blev der tilsendt Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

I Skrivelse af 22. Januar d. A. har Dansk Arbejdsgiverforening tilstillet os Hovedbestyrelsesbeslutningen af samme Dato. Vort Forretningsudvalg har paa sit Møde i Dag drøftet Skrivelsens Indhold og har besluttet at svare, at vi er villige til hurtigst muligt at gaa i Forhandling med Arbejdsgiverforeningens ærede Forretningsudvalg, naar denne Forhandling kan føres paa frit Grundlag, idet vi naturligvis ikke paa Forhaand kan være bundne til at indgaa paa de Betingelser, den ærede Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse har vedtaget paa sit Møde.

Idet vi gaar ud fra, at det ærede Forretningsudvalg kan være enige med os heri, erklærer vi os villige til at optage en saadan Forhandling allerede førstkommende Onsdag.

P. F. V.
Vilh. Nygaard.
/Chr. Brun.

Som Svar herpaa modtog vi omgaaende fra Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget for
De samv. Fagforbund i Danmark.

Vi anerkender herved Modtagelsen af den os pr. Bud oversendte Skrivelse af 25. ds., hvori det ærede Forretningsudvalg meddeler, at det har besluttet at besvare vor Skrivelse af 22. ds. med, at Forretningsudvalget er villigt til hurtigst muligt at gaa i Forhandling med os, naar denne Forhandling kan føres paa frit Grundlag, idet Forbundet ikke paa Forhaand kan være bundet til at indgaa paa de Betingelser, vor Hovedbestyrelse paa sit Møde har vedtaget.

Overfor dette Svar, sammenholdt med forskellige offentlige Udtalelser af ledende Mænd indenfor De samvirkende Fagforbund, maa vi udtale vor Forundring. Det turde allermindst indenfor Arbejdernes egne Rækker være nogen ukendt Fremgangsmaade, at der fastsættes en bestemt Dag, før hvilken de Krav maa være gennemført, til hvis Opnaaelse Arbejdsstandsning varsles. Den af os ved vor Skrivelse af 22. ds. fulgte Fremgangsmaade synes os derfor ikke at adskille sig fra den af De samvirkende Fagforbund i talrige Tilfælde anvendte.

Imidlertid synes den foreliggende Situation os i og for sig at rumme saa megen Alvor, at det er højst paakrævet, at Hovedorganisationernes Forretningsudvalg træder sammen. Et saadant Møde til den praktiske Gennemførelse af vort Forslag er jo ogsaa allerede tilbudt af os, og vi akcepterer derfor det ærede Forretningsudvalgs Forslag om et Møde førstkommende Onsdag. Tidspunktet herfor foreslaar vi fastsat til Kl. 14.

P. F. V.
H. Langkjær. */Carl Plum.*

I Henhold til denne Aftale afholdtes der den 27. Januar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg.

Efter en Diskussion, der strakte sig over ca. 3 Timer, sluttede Mødet uden Resultat, hvorefter det meddeltes Offentligheden at Forhandlingerne var sprængt.

Arbejdsgiverforeningen har indkaldt til ekstraordinær Generalforsamling Tirsdag den 2. Februar, og denne vil efter al Sandsynlighed fastsætte Omfanget af den bebudede Lockout.

Opsagte Overenskomster.

1. April.

Bogbinderforbundet i Danmark.

Overenskomsten med Bogbinderlauget i København,
— med Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen,
— med Københavns Papæskefabrikantforening,
— med Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien,
— med Foreningen af danske Rammefabrikanter.

1. Maj.

Keramisk Forbund i Danmark.

Overenskomsten med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri i Danmark, og
Overenskomsten med Jysk Pottemagermesterforening.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Aaleksportører i Kolding.

Efter at Den faste Voldgiftsret i Sag Nr. 1523 havde afgjort, at en Tvist om Lønforholdene for Arbejdsmænd hos Aaleksportører i Kolding skulde afgøres paa Grundlag af et afgivet Skøn, havde det vist sig umuligt at faa Arbejdsgiverne med til dette

Skøns Etablering, og paa Grundlag af Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund derover afholdtes der den 16. December f. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa dette Møde enedes man om, at der nedsættes et Skøn bestaaende af to ikke i Kolding bosiddende Mænd fra hver Side, og at Organisationerne paa Basis af det afgivne Skøn, forsaavidt der ikke ved dette opnaas Enighed, bringer Sagen frem for Den faste Voldgiftsret.

Skønnet skal være afholdt inden den 10. Januar.

Sadelmagere og Tapetserere paa Møbelfabrikken »Dana«, Fredericia.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 15. December behandledes en Klage fra Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund over, at Møbelfabrikken »Dana«, Fredericia, paa forskellig Maade omgik Overenskomstens Bestemmelser om Udførelse af og Betaling for »Billige Møbler«.

Paa Mødet forhandledes om Spørgsmaalets Løsning i Almindelighed, men da der ikke kunde opnaas en for Forbundet tilfredsstillende Ordning for det specielt paaklagede Tilfælde, sluttede Mødet uden Resultat.

Arbejdsmænd hos Murermester Marius Sørensen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Januar behandledes en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Jord- og Betonarbejderafdeling i København og Københavns Murer- og Stenhuggerlaug angaaende Størrelsen af Jord- og Betonarbejdernese Underskud ved Murermester Marius Sørensens Byggeforetagende, Hjørnet af Amagerbrogade og Kentiavej.

Paa Mødet enedes man om at fastsætte Underskudets Størrelse.

Arbejdsmænd hos Murermester Jens Hviid, Aarhus.

Ved et Fællesmøde d. 22. Januar i Arbejdsgiverforeningen behandledes en Uoverensstemmelse angaaende et Arbejde hos Murermester Jens Hviid, Aarhus, vedrørende Forstaaelsen af Priskurantens Afsnit D, Pkt. 9. Man enedes om, at Arbejdet straks sættes i Gang, og at den foreliggende Uoverensstemmelse henvises til Afgørelse ved faglig Mægling og Voldgift.

Arbejdsgiverforeningen forbeholder sig at indbringe for Den faste Voldgiftsret Spørgsmaalet om Bod og Erstatning i Anledning af det paaklagede Forhold.

Arbejdsmænd og Smede hos A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri.

(Strandgadeværftet.)

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 23. December behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at A/S Burmeister & Wain's Maskin- og Skibsbyggeri ikke overholdt en mellem Aktieselskabets Ledelse og Tillidsmændene paa Strandgadeværftet truffet Aftale, idet man modsat den trufne Aftale om en successiv Ferie havde etableret en samlet Ferie ved at lukke Værftet i Dagene fra den 3.—6. Oktober incl.

Paa Mødet opnaaedes der ikke Enighed, og paa Forbundets Vegne er Sagen nu indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Tobaksarbejdere hos Firmaerne C. W. Obel, Aalborg og A/S Aage Lichtinger.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 13. Januar forhandledes der under Hovedorganisationernes Medvirken dels om Lovligheden af Tobaksarbejderforbundets Varsel om Strejke overfor Firmaet C. W. Obel i Aalborg, fremsendt fordi det ikke var lykkedes at opnaa Enighed om Betaling for Betjening af en nyindført Strippemaskine, og dels om en Uoverensstemmelse mellem Tobaksarbejderforbundet og Firmaet A/S Lichtinger, København, angaaende Arbejdstiden.

Det lykkedes ikke paa Fællesmødet at opnaa Enighed om de to Spørgsmaal, og for Strejkevarslets Vedkommende bebudede Arbejdsgiverforeningen at indbringe dette for Den faste Voldgiftsret, medens Forbundet vil lade den samme Ret afgøre Uoverensstemmelse om Arbejdstidsspørgsmaalet.

Den tyske Landsorganisation i Aaret 1930.

Af *P. Olberg*, Berlin.

Den tiltagende Arbejdsløshed i 1930 kunde naturligvis ikke undgaa at indvirke paa Medlemsbevægelsen indenfor de tyske Fagforeninger. Derimod kan der ikke, som af den kommunistiske og nationalsocialistiske Presse paastaaet, være Tale om en Rystelse af Fagforeningerne.

Antallet af Forbund, der er tilsluttede den tyske faglige Landscentral er siden i Fjor paa Grund af Sammenslutning af flere Forbund gaaet tilbage fra 35 til 31.

Forbundenes samlede Medlemsantal var ved Udgangen af 1930: 4,717,569 mod 4,948,209 ved Udgangen af 1929. Naar man ser hen til den langvarige og stedse stigende Arbejdsløshed i Beretningsaaret, er Tilbagegangen ubetydelig. — Med Undtagelse af 3 Forbund (Typografernes, Mælkeriarbejdernes og Skorstensfejernes), som kan opvise en ringe Medlemstilgang, havde alle Forbundene større eller mindre Tab. Stenarbejderforbundet havde med sine 16,7 pCt. den største Tilbagegang. Derefter kommer Musikernes Forbund med 13,7, Frisørernes Forbund med 11,2 og Beklædklædningsarbejdernes Forbund med 10,7 pCt. I de øvrige Forbund var Tilbagegangen under 10 pCt.

Den frygtelige Arbejdsløshed blandt Fagforeningsmedlemmerne har for 1930 nedbragt Indtægterne med 19,7 Mill. Mark, medens Udgifterne er steget med 13,3 Millioner Mark. Samtlige Forbunds Indtægter beløb sig i Beretningsaaret til 231,655,304 Mark. I Aaret forud var Indtægten 251,385,248 Mark.

Nedenstaaende Oversigt viser Fordelingen af samtlige Forbunds Indtægter:

	1929 Mk.	1930 Mk.
Indmeldelsesgebyr	562,352	325,670
Forbundenes Bidrag	191,640,830	173,391,574
Bidrag fra lokale Foren.	39,580,970	36,349,964
Ekstra Bidrag	1,147,406	2,100,084
Renter	6,069,902	7,235,656
Andre Indtægter	12,383,788	12,252,356

Pr. Medlem beløber Forbundsindtægterne sig til 43,93 Mk. mod 47,36 Mk. i Aaret 1929. Tilbagegangen beløber sig til Mk. 3,43 pr. Medlem. Den samlede Indtægt pr. Medlem er Mk. 48,04, altsaa 3,20 mindre end i Aaret forud, hvor den var Mk. 51,24.

Den vanskelige Tid afspejler sig ogsaa ved, at Udgifterne i Beretningsaaret har været 241,183,391 Mk. mod Aaret 1929, hvor disse kun naaede op til 202,944,077 Mk.

Udgifterne beløb sig for

	1929 Mk.	1930 Mk.
Understøttelse	86,793,180	123,522,713
Strejke og Lockouter ...	13,304,760	9,887,447
Fagpresse- og Oplysningsformaal	13,254,726	13,957,587
Agitation og Organisat.	21,446,281	22,919,738
Forsk. andre Udgifter...	9,372,657	10,045,135
Administration	58,772,473	60,849,775

Hvor vanskeligt Fagorganisationerne har haft det under denne økonomiske Krise, men hvor værdifuld Understøttelsesorganerne har været for Medlemmerne viser de ovennævnte Tal, og i Beretningsaaret blev der alene til Understøttelser anvendt 51,2 pCt. af samtlige Udgifter. Beløbet er 36,7 Mill. Mk. højere end i 1929. Medens alle øvrige Udgifter kun fremviser ubetydelige Forandringer, gik Udgifterne til Strejker og Lockouter i 1930, der med Hensyn til Overenskomstbevægelse maa betegnes som et stille Aar, 3,4 Mill. Mk. tilbage.

Udgifterne til de enkelte Understøttelsesorganer fordeler sig saaledes:

	1929 Mk.	1930 Mk.
Arbejdsløshedsforsikr.	435,231,487	77,730,533
Sygeunderstøttelse	27,274,207	22,847,119
Ved Dødsfald	4,309,938	4,276,564
Invalideunderstøttelse ..	4,278,923	8,001,197
Nødhjælp	3,132,160	5,189,105
Rejseunderstøttelse	879,277	1,153,500
Flyttehjælp	323,236	214,992
Andre Understøttelser ..	408,791	3,010,775
Retshjælp	954,661	1,098,928

Af de 36,7 Mill. Mk., der i 1930 er udgivet mere til Understøttelsesformaal faldt alene 32,5 Mill. paa Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Regner man hertil Merudgifterne til Rejse-, Nødhjælps- og andre Understøttelser, som uden Tvivl overvejende er ydet arbejdsløse Medlemmer med et Beløb af 4,7 Mill. Mk., saa blev der i 1930 til Arbejdsløse udgivet et Beløb, som er 37,2 Mill. Mk. større end i 1929.

Udgifterne til Invalideunderstøttelse er siden 1929 vokset fra 3,7 Mill. til 8,0 Mill. Mk.

Denne Fremstilling bekræfter paany, at Fagforeningerne særlig i Nødens Tid er Arbejderbevægelsens uundværlige Organ og spiller en mægtig Rolle i Landets økonomiske og kulturelle Liv.

Beskæftigelsesgraden indenfor Industrien i 1931.

(Af Statistiske Efterretninger.)

Nedenstaaende Tabel over den samlede Arbejdsløshedsprocent viser, at den Formindskelse af Beskæftigelsen, som indtraadte i den sidste Del af 1930, har fortsat sig i 1931, idet Tallene for de enkelte Maaneder ligger langt højere end i det foregaaende Aar, og Forskellen er stigende i Aarets Løb, jfr. Tabellens sidste Kolonne.

Arbejdsløsheden

ved Udgangen af	1931	1930	1929	1928	1931 naar 1930 =100
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	24,2	19,9	27,7	29,9	122
Februar	26,0	20,5	29,7	26,2	127
Marts	22,1	15,3	21,8	21,6	144
April	15,3	11,6	13,3	16,8	132
Maj	12,3	9,4	10,8	14,2	131
Juni	11,3	8,7	10,0	13,5	130
Juli	11,8	9,3	9,6	13,6	127
August	11,8	9,0	9,1	13,1	131
September .	12,1	9,0	8,7	12,2	134
Oktober	15,8	11,4	10,1	14,5	139
November ..	22,1	15,5	13,0	17,7	143
December ..	30,4*)	25,1	22,4	28,4	121*)

Den Opgang i Arbejdsløsheden, der var i Aarets Begyndelse, og som kulminerede i Marts Maaned, skyldes en ekstraordinær høj Procent for Bygningshaandværkere og Arbejdsmænd i Provinsen; den egentlige Industris Arbejdsløshed laa paa dette Tidspunkt ca. 5 pCt. højere end i 1930. I Løbet af April og Maj faldt Procenten meget stærkt for Bygningsindustrien og Arbejdsmænd, medens den øvrige Industri nok viste nogen Nedgang, men ikke mere, end at Forholdet til det foregaaende Aar bevaredes uforandret. I Sommermaanederne vedvarede stadig det samme Forhold for Industrien, men i denne Periode voksede Beskæftigelsen for Bygningsfag og Arbejdsmænd yderligere, saa disse Gruppers Arbejdsløshed næsten kom ned paa samme Niveau som i 1930. Det fremgaar heraf, at det er den forholdsvis gode Beskæftigelse udenfor den egentlige Industri, som har bevirket, at Forskellen mellem Arbejdsløsheden i 1930 og 1931 var mindre i Maj—Juli end i Marts Maaned. Ved

*) Foreløbige Tal.

Efteraarets Begyndelse foregik imidlertid en afgjort Vending i ugunstig Retning, atter som Følge af Forholdene indenfor Bygnings- og Arbejdsmandsfagene. Særlig kan nævnes, at Procenten for Bygningshaandværkere i Provinsen ultimo November var 33 mod 19 i 1930. For Arbejdsmænd var de tilsvarende Tal 29 og 19, men det maa dog tages i Betragtning, at de ny Regler for Arbejdsløshedsunderstøttelse, som gennemførtes ved Lov af 19. Oktober 1931, har forøget Procenten for ufaglærte noget. For samtlige Fag er denne Forøgelse beregnet til at udgøre 1 Procent, saaledes at Arbejdsløshedsprocenten, naar bortses fra Lovens Virkninger, kan sættes til 21,0 i November 1931 i Sammensligning med 15,5 Procent i November 1930.

Fag	Saml. Ant. Arb. Novbr. 1931	Beskæftigede Arbejdere					
		ult. Jan.		ult. Juli		ult. Nov.	
		1931	1930	1931	1930	1931	1930
Bagere og Konditorer ..	4346	2939	2845	3460	3404	3221	3062
Sukkervare-arbejdere....	1515	1172	1011	1164	1093	1441	1282
Bryggeriarb....	5879	5145	4940	5869	5926	5251	5290
Slagteriarb.....	7587	6570	5337	6879	6117	6879	6181
Tobaksarb.....	7955	6641	7032	6687	6694	6615	7031
Tekstilarb	9676	8219	8666	8236	8518	8960	9182
Skræddere og Syersker	9426	7504	7425	8361	8522	8386	8540
Skotøjsarb.....	3962	3144	3356	3327	3669	3220	3534
Murere	8251	4169	5056	8148	8072	6077	7212
Hustømrere....	7525	4368	4832	7002	7338	5272	6251
Snedkere.....	8850	6303	6137	7243	7425	7092	7557
Malere.....	5894	2680	2694	5592	5420	3434	3767
Træindustri-arbejdere....	4042	3283	3296	3491	3700	3144	3555
Keramikere ...	1360	1313	1235	1239	1362	1217	1385
Glasarbejdere ..	309	285	372	243	268	234	295
Papirindustri-arbejdere....	1455	1427	1410	1439	1449	1421	1416
Smede- og Maskinarbejdere	29419	22554	23842	24019	25737	20984	23354
Formere	1965	1484	1824	1318	1813	1124	1410
Elektrikere	2677	2268	2194	2175	2233	2414	2562
Bogbindere....	3637	2804	3064	2833	2799	3267	3128
Typografer	5962	5260	5003	5316	5181	5330	5431
Landarbejdere .	11200	8295	9168	11328	11373	9005	10530
Arbejdsmænd..	97094	64820	71188	85756	83198	71174	74973
Kvindel. Arb...	10282	8314	9733	8405	10112	8137	9151

For de egentlig industrielle Fag har Forholdet da været det, at Arbejdsløshedsprocenten gennem hele Aaret har ligget ca. 5 pCt. højere end i 1930, dog saaledes, at Provinsens Procent i Aarets Løb stadig har nærmet sig Københavns og nu ligger kun ubetydeligt under.

For Bygningsfag og Arbejdsmænd har Arbejdsløsheden i Modsætning til hvad Forholdet var for Industrien, været usædvanlig stærkt svingende i Aarets Løb med meget høje Tal inden Sommersæsonen, meget lave i Sommermaanederne og atter ekstraordinær Stigning fra Oktober Maaned. I det store og hele maa Ledigheden i Foraaret tilskrives den Tilbageholdenhed, som Usikkerheden m. H. t. Udfaldet af Arbejdsforhandlingerne var Aarsag til, medens Efteraarssituationen var en Følge af den voksende Depression.

Til Belysning af Beskæftigelsesforholdene i de enkelte Industrier er i foranstaaende Tabel meddelt Tallene for de beskæftigede Arbejdere fagvis paa de forskellige Tidspunkter af Aaret.

I Januar viser Tallene snart Stigning, snart Fald i Sammenligning med det foregaaende Aar, i Juli er der allerede en Del flere Fag, som viser Nedgang, og i November har Beskæftigelsen med nogle enkelte Undtagelser overalt været ringere end i 1930.

Arbejdsløsheden.

December 1931.

	Antal Arbejdere pr. Novbr. 1931	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Dec. 1931	Nov. 1931	Okt. 1931	Sept. 1931	Dec. 1930
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	13360	26,9	18,9	11,2	6,3	21,2
2. Anden Industri m. v. ...	76014	28,9	19,5	16,6	14,7	23,1
3. Handel	6400	8,8	8,2	7,9	7,3	6,6
4. Arbejdsmænd	35917	22,1	20,2	15,7	11,9	19,0
Ialt...	131691	25,9	19,1	15,4	12,7	21,0
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	21667	55,5	32,9	17,1	7,6	44,2
2. Anden Industri m. v. ...	64074	26,2	17,5	14,7	13,0	24,2
3. Handel	7757	9,2	9,2	8,0	6,8	6,3
4. Arbejdsmænd	76502	43,9	29,4	17,9	12,0	29,3
Ialt...	170000	37,1	24,5	16,2	11,6	28,3
Hele Landet.....	301691	32,2	22,1	15,8	12,1	25,1

Samtlige Fag:	1926	1927	1928	1929	1930	1931
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	29,8	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2
Februar	27,3	31,2	26,2	29,7	20,5	26,0
Marts	21,2	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1
April	16,5	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3
Maj	14,7	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3
Juni	15,6	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3
Juli	16,8	17,2	13,6	9,6	9,3	11,8
August	16,8	16,4	13,1	9,1	9,0	11,8
September .	16,3	16,0	12,2	8,7	9,0	12,1
Oktober ...	18,3	17,5	14,5	10,1	11,4	15,8
November..	22,4	21,8	17,7	13,0	15,5	22,1
December..	32,2	31,6	28,4	22,4	25,1	32,2

Anm. De for November og December 1931 beregnede Tal for Arbejdsløsheden er i nogen Grad paavirket af Bestemmelserne i Lov af 19. Oktober 1931 om midlertidig Hjælp til Arbejdsløse, jfr. Bemærkningerne i Statistiske Efterretninger Nr. 40, 1931 i Artiklen om Arbejdsløsheden.

Den faste Voldgiftsret.

Sagerne Nr. 1513 og 1514.

Arbejdsmænd ved Trælastlosning for Stevedor Holger Jørgensen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 17. September 1931 i Sagerne Nr. 1513 og Nr. 1514: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og dennes Medlem, Stevedor Holger Jørgensen, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne.

Den 17. August d. A. ankom M/S Elaköön til Københavns Havn med ca. 417 Stdr. Trælast til Firmaet Tage Peetz & Co.

Firmaet overdrog Losningen af 130 Stdr., der skulde oplosses paa Islands Brygge, til Stevedor Holger Jørgensen, som samtidig fik Meddelelse om, at Restladningen antagelig skulde oplosses i Provinsen, idet der forhandledes om Salg af denne. Udlosningen af de 130 Stdr. var fuldført den 25. August Kl. 9, hvorefter Afregning og Afmønstring fandt Sted. Dagen efter fik Holger Jørgensen af Ladningsmodtageren overdraget Oplosningen af Restladningen paa Christiansø her i Havnen, hvortil Skibet var forhalet. De den foregaaende Dag afmønstrede Havnearbejdere blev mønstrede til den nye Losning, som afsluttedes den 8. September Kl. 16. Holger Jørgensen gjorde derefter Regnskabet op, men da den paa de to forskellige Steder i Havnen oplossede samlede Skibsladning ialt udgjorde over 50 Partier, krævede Arbejderne 10% Tillæg i Henhold til saalydende Bestemmelse i Overenskomsten: »For Ladninger med over 50 Partier betales et Tillæg af 10%«. Holger Jørgensen afslog dette Krav, idet der ikke paa hvert af de to Losningssteder var udlosset 50 Partier, og under Henvisning til en faglig Voldgiftskendelse af 17. April 1929, der statuerer, at der i Overenskomsten savnes Hjemmel til at sammenlægge to ved en i de ydre Forhold begrundet Afmønstring adskilte Losninger paa forskellige Steder i Havnen, naar Afmønstringen ikke kan antages sket for at omgaa Overenskomsten. Efter at Holger Jørgensen havde afvist Arbejdernes Krav, nægtede disse at modtage Regnskabet, og Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund truede samme Dag med at standse alt Arbejde hos Holger Jørgensen, saafremt den krævede Tillægsbetaling ikke omgaaende blev betalt. Denne Trusel blev effektueret fra den 9. September Kl. 7, saaledes at Arbejdstandsningen kom til at omfatte Losningen af 19 Skibe, ved hvilke Holger Jørgensen havde Losningen i Entreprise, foruden Læsning af Lasten fra 6 allerede udlossede Skibe. Dansk Arbejdsgiverforening, til hvilken Sagen var indberettet, foranledigede Fællesmøde afholdt den 9. September, men Mødet endte resultatløst. Der blev af Arbejdsgiverne stillet Forslag om, at Arbejdet skulde genoptages straks, at det Stridsspørgsmaal, der havde givet Anledning til Arbejdsstandsningen, skulde henvises til faglig Voldgift, og at der mellem Organisationerne den 14. s. M. skulde optages Forhandling om forskellige af Arbejderne paa Fællesmødet paatalte Forhold ved Trælastlosning. Havnearbejdernes Fællesforbund vilde imidlertid ikke genoptage Arbejdet, og Arbejdsstandsningen er derefter i Henhold til Vedtagelse paa en af Forbundet afholdt Generalforsamling fortsat, uanset at Den faste Voldgiftsret ved en i Sagen den 11. Sepmteber afsagt foreløbig Kendelse havde statueret, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig, og at Arbejdet vilde være at genoptage straks. Standsningen er herved udvidet til at omfatte flere andre Skibe, ved hvilke Holger Jørgensen havde Losningen i Entreprise.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn og dennes Medlem Stevedor Holger Jørgensen indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fællesforbunds Vegne med Paastand om, at den etablerede og i Strid med Rettens foreløbige Kendelse stadig fortsatte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, samt at der paalægges Havnearbejdernes Fællesforbund en alvorlig Bod.

Under Domsforhandlingen har Klagerne derhos nedlagt Paastand paa, at Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund gøres medansvarlige for Boden, idet der ikke fra disse Organisationers Side skal være udvist tilstrækkelig Aktivitet til at bringe Arbejdsstandsningen til Ophør.

De Indklagede bestrider ikke, at den stedfundne Arbejdsstandsning har været ulovlig, men paastaar iøvrigt Frifindelse og anfører til Støtte herfor, at den omtalte faglige Voldgiftskendelse er bortfaldet som Følge af nye Aftaler, at Holger Jørgensen ikke har overholdt disse Aftaler, at Arbejdsforholdene, særlig hos Holger Jørgensen, altid har været vanskelige og har givet Anledning til Uoverensstemmelser angaaende den overenskomstmæssige Betaling, samt at mangelfuld Ledelse af Arbejdet fra Holger Jørgensens Side til Stadighed udsætter Bestyrelsen for Havnearbejdernes Fællesforbund for Ulemper og Fortrædeligheder af forskellig Art.

Efter det foreliggende er det ikke oplyst, at den faglige Voldgiftskendelse er ændret eller bortfaldet ved nogen for Holger Jørgensen bindende ny Aftale, og der maa herefter gaas ud fra, at det af Arbejderne rejste Krav om Tillægsbetaling har været i Strid med, hvad der er statueret ved denne Kendelse. At der ved den stedfundne Afmønstring og Forhaling af Skibet skulde været tilsigtet en Omgaaelse af Overenskomsten, er end ikke gjort gældende af de Indklagede. Den iværksatte Arbejdsstandsning er aabenbart ikke foranlediget ved mangelfuld Ledelse af Holger Jørgensens Forretning eller deslige, men er iværksat i Anledning af en Betalingsuenighed, der kunde have været forelagt en faglig Voldgifsret til Afgørelse. Naar derhos Arbejdsstandsningen er opretholdt under Paaberaabelse af vanskelige Arbejdsforhold hos Holger Jørgensen m. v., er dette saa meget mere ubegrundet, som Arbejdsgiverforeningen den 9. September, jvfr. foran, havde tilbudt Forhandling om disse Forhold.

Den stedfundne Arbejdstandsning vil herefter være at kende ulovlig, hvorhos der for det begaaede alvorlige Brud paa Septemberforligets § 2

og de gældende faglige Overenskomster vil være at ikende Havnearbejdernes Fællesforbund en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod, som dels under Hensyn til de ved Standsningen forvoldte betydelige Tab, dels under Hensyn til, at Rettens foreløbige Kendelse ikke er efterkommet, findes at burde bestemmes til 20,000 Kr.

Derimod findes der ikke tilstrækkeligt Grundlag for at paalægge Dansk Arbejdsmandsforbund eller De samvirkende Fagforbunds Medansvar for Boden.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdstandsning har været ulovlig.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Havnearbejdernes Fællesforbund 20,000 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1516.

Arbejdsmænd i Horsens ved Losning af M/S »Californien«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Oktober 1931 i Sag Nr. 1516: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens mod De samv. Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Horsens.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Foreningen af Arbejdsgivere i Horsens indklaget De samv. Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Horsens for Brud paa Septemberforligets Pkt. 2 og den gældende Overenskomst. Sagens Omstændigheder er følgende:

Fredag den 7. August d. A. var der ved Losningen i Horsens af M/S »California« med Majs til A/S Korn- og Foderstofkompagniet om Eftermiddagen indtraadt en Arbejdsstandsning paa Grund af Regnvejr. I den Anledning havde Arbejderne ved 3½-Tiden tildækket Lugerne og vilde gaa hjem. Imidlertid var Regnen ophørt, og der blev af Stevedoren og Losningsformanden stillet Krav om, at Losningen atter skulde paabegyndes, men Arbejderne nægtede at efterkomme dette Krav.

Skibet skulde have været udlosset Lørdag den 8. August, men blev først færdigt Mandag Formiddag den 10. August, og Klageren gør nu gældende, at dette skyldes den omtalte Vægring i Forbindelse med, at Arbejderne om Lørdagen nægtede at fortsætte Arbejdet ud over Kl. 7 Aften paa Grund af Stiftelsesfest i Fagforeningen. Endvidere henviser Klagerne til, at Arbejdsstandsningen om Fredagen medførte, at 17 Lastbiler, som ventede paa Læs, maatte køre tomme hjem eller læsses fra Lager, hvilket har paaført Ladningsmodtageren en Udgift af Kr. 50,15, men dernæst vil den forsinkede Udlosning medføre, at der skal betales 2,000 Kr. i Overliggedagspenge.

Klagernes Paastand gaar ud paa, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at der i den Anledning paalægges de Indklagede en alvorlig Bod.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse. Med Hensyn til det Fredag Eftermiddag passerede gør de gældende, at det er Kutyme, at en Losning, der er blevet standset paa Grund af daarligt Vejr, ikke paabegyndes igen efter Kl. 3 Eftermiddag. Hvad Lørdagen angaar, er det rigtigt, at Arbejderne ikke vilde arbejde over længere end til Kl. 7, men det gøres gældende, at der fra deres Side er stillet Forslag om at afkorte Middagspausen og derefter losse uafbrudt til Kl. 7, hvorved man efter deres Mening vilde have kunnet naa at blive færdig.

Efter de for Retten afgivne Forklaringer er det ikke ganske klart, hvorledes det forholder sig hermed. Stevedoren har forklaret, at der skulde have været arbejdet over til Kl. 6 Fredag Aften, og at der ved Standsningen Fredag Eftermiddag var tabt saa megen Tid, at den ikke kunde indvindes ved det fra Arbejdernes Side stillede Forslag, som derfor var uden Interesse.

Efter det oplyste maa der gaas ud fra, at det er rigtigt, at Losningsarbejde, der er standset paa Grund af Vejret, i Almindelighed ikke genoptages efter Kl. 3, og der maa endvidere gaas ud fra, at det ikke Fredag Eftermiddag er blevet meddelt Arbejderne, at der den Dag var særlige Grunde til at fremskynde Losningen, eller at der vilde blive forlangt Overarbejde til Kl. 6. Dette kan nu ganske vist ikke gøre den skete Arbejdsvægring lovling, men afgiver dog nogen Undskyldning for den.

Med Hensyn til det paastaaede Tab bemærkes, at det efter det under Proceduren oplyste endnu ikke er afgjort, om Ladningsmodtageren kommer til at betale Overliggedagspenge. Det er dernæst uklart, om Overskridelsen af Liggetiden har været en nødvendig Følge af Standsningen om Fredagen eller man til Trods for denne ved en noget mere smidig og forhandlingsvenlig Optræden fra Stevedorens Side kunde have naaet at faa udlosset om Lørdagen.

Idet Arbejdsstandsningen Fredag Eftermiddag herefter maa betragtes som ulovlig, findes der at burde paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fagforenings Vegne en Bod, der vil kunne bestemmes til 100 Kr. Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig. I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Horsens Vegne 100 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 15 * KØBENHAVN DEN 15. FEBRUAR 1932 * 28. AARGANG

Trods alt fik vi Fred.

Efter Arbejdsgivernes første Lockoutvarsel fulgte et andet Varsel, der ganske pludseligt ændrede hele Situationen paa det alvorligste.

Det havde, indtil Arbejdsgiverforeningen havde holdt Generalforsamling den 2. Februar, været en ret stilfærdig Situation, med al mulig Udsigt til en fredelig Løsning.

Nu var de store Kanoner kørt frem, og Kravene taarnede sig op i et hidtil uset Omfang. Det Lockoutvarsel, der fulgte efter Generalforsamlingen, og som aftrykkes andet Steds i Bladet, var jo ledsaget af en Skrivelse, der fastsatte Arbejdsgiverforeningens nye Fredskrav.

Af Dagspressen er disse Krav forlængst kendte og taget under Behandling. Deres 20 pCt.s Lønreduktioner, 3-aarige Overenskomster, en Sammendragning af Overenskomsterne med fælles Udløbstid den 1. Januar, og Pristalsreguleringen, var en saa haarrejsende Udfordring til Samfundet, at hele Pressen skarpt fordømte Arbejdsgiverforeningens Holdning og krævede en Forklaring paa det mærkelige Faktum, at Arbejdsgiverne i Følge deres 1ste Lockoutvarsel kunde slutte uden Ændringer den 1. Februar; men den 2. Februar skulde have de ovenanførte Krav opfyldte, for at slutte Arbejdsfred.

Arbejdsgivernes Tilbud til De samvirkende Fagforbund om Forhandling paa Grundlag af disse Krav, var nærmest et Paradoks og blev afvist, og Statens Forligsmand satte sig straks i Bevægelse for at hidføre en Mægling; men opgav dette og udsendte en Meddelelse om, at der ikke var noget Grundlag herfor, da Parterne var for langt fra hinanden.

Nu satte den offentlige Menings skarpe Skyts for Alvor ind og fordømte enstemmigt Arbejdsgivernes Optræden. Denne offentlige Stemning gjorde det ganske afgjort muligt for Forligsmanden under hans stadige Orienteringsarbejde at finde en Mulighed for sit Mæglingsarbejdes Genoptagelse.

Han indkaldte til Møde Onsdag den 10. Februar og stillede her et Mæglingsforslag, hvis Afgørelse i den foreliggende Situation gik ud paa,

»at samtlige Overenskomster forlænges uden Ændringer et Aar fra deres Udløbsdato«.

Svaret paa dette Forslag skulde afleveres Mandag den 15. ds. Kl. 4 om Eftermiddagen, og Lockouten udsættes til den 18. ds. om Morgenen.

*

Alle Arbejdsgiverforeningens store Krav var fejet af Bordet. Intet blev tilbage af Reduktioner, langtløbende Overenskomster, Pristalsreguleringer og 1. Januar-Udløb.

Der skal forhandles om de Bestemmelser, der indeholdes i Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og 28. April 1931.

Forslaget blev nu behandlet i vore Organisationer, og Mandag Middag havde De samvirkende Fagforbund fra samtlige Organisationer Meddelelse om, at Mæglingsforslaget var tiltraadt.

Arbejdsgivernes Generalforsamling vedtog ligeledes, og dermed var Afgørelsen truffet.

For alle Parter er det nu klart, at denne Afgørelse faldt saaledes som sund Fornuft og sand Livsinteresse krævede det. Samfundet, der i Forvejen var stranguleret af Vaskeligheder som aldrig før, er sluppet for Storkampens Kvælertag, og aander op igen, forhaabentligt kraftigt nok til at kunne udnytte enhver Arbejdsmulighed, der maatte vise sig.

Arbejdernes Organisationer har, som det er deres Bestemmelse, vist deres Styrke overfor en desperat Modstander. Thi ingen bør glemme, at Tingene ikke havde artet sig som sket er, hvis vore Organisationer ikke havde haft hele deres Kraft i Behold.

Saa havde vi maattet smide Styrvolterne til Arbejdsgivernes Trumfer, og Pressen havde meget hurtigt fundet ud af, at dette var den eneste rigtige Løsning.

Nu vidste den, at en Kamp vilde medføre saa alvorlige Konsekvenser og tage saa lang Tid, at den derfor maatte tale Arbejdernes Sag.

Arbejdsfreden er nu sikret, og det er hele Folkets Haab, at alle de Muligheder, den indeholder, vil blive udnyttet i fuldt Omfang, og at dette vil give sig Udslag i en øget Beskæftigelsesgrad.

L e i s.

Overenskomstsituationen.

Dansk Arbejdsgiverforenings 2det Lockoutvarsel.

Den 2. Februar afholdt Arbejdsgiverforeningen Generalforsamling, og paa denne vedtog man i hvilket Omfang der skulde etableres Arbejdsstandsning for at faa Arbejderne og deres Organisationer til at indgaa paa de af Arbejdsgiverforeningen opstillede Krav.

Det 2det Lockoutvarsel var formuleret i en saalydende Skrivelse:

Forretningsudvalget
for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 22. Januar d. A. tillader vi os herved at meddele, at vor dertil kompetente Forsamling har vedtaget, at der af Medlemmer af nedenstaaende Organisationer og hos nedenstaaende Enkeltvirksomheder fra Fredag den 12. Februar d. A. ved normal Arbejdstids Begyndelse iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i følgende Omfang:

1) Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark samt A/S Bornholms Maskinfabrik og A/S Bornholms Maskinfabrik, Nordre Jernstøberi, alt med følgende Undtagelser:
   a. De hos Medlemmer af Foreningen af industrielle Reparationsværksteder beskæftigede Arbejdere.
   b. De ved Reparation af Gas- og Vandledninger, de ved Reparationsarbejde hos Gasmaalerfabrikkerne samt de hos A/S Emil Møllers Telefonfabrikker, Horsens, beskæftigede Arbejdere.
      Hos A/S M. P. Allerups Eftf., Odense, træder Lockouten for Glødeovnsarbejderne først i Kraft fra Onsdag den 24. Februar ved normal Arbejdstids Begyndelse.
      For de ved Galvanisering beskæftigede Arbejdere træder Lockouten først i Kraft fra Fredag den 19. Februar ved normal Arbejdstids Begyndelse.
      For de ved Emaillebrænding beskæftigede Arbejdere træder Lockouten først i Kraft, efterhaanden som Arbejdet ved Ovnene bliver færdigt.
   c. De ved Hestebeslag beskæftigede Arbejdere.
   d. De ved koncessionerede Virksomheder (Elektricitetsværker, Sporvejsselskaber, Jernbaneselskaber o. a.) beskæftigede Arbejdere.
   e. De ved Fabrikation af Crown Cork ,Mælkekapsler og Blikdaaser til Næringsmidler beskæftigede Arbejdere.
   f. De ved Reparation af Fiskerifartøjer beskæftigede Arbejdere.
2) Københavns Blikkenslagerlaug, Gas- og Vandmesterforeningen for København og Omegn, Centralforeningen for Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Jylland og Centralforeningen for Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Østifterne, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund (med Undtagelse af de ved Reparation af Gas- og Vandledninger beskæftigede Arbeidere).
3) Centralforeningen for Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Jylland og Centralforeningen for Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Østifterne, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Kobbersmedenes Forbund i Danmark.
4) Foreningen af danske Cementfabrikker.
   For de ved Roterovnsanlægene beskæftigede Arbeidere træder Lockouten dog først i Kraft fra Onsdag den 17. Februar.
5) Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 (dog med Undtagelse af Mørtelfabrikation), Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm, Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker, A/S Carl Nielsen, Strøby, og Møens Stenminer.
   Hos Kalk- og Teglværksindustrien træder Lockouten for Brændernes Vedkommende dog først i Kraft fra Tirsdag den 23. Februar ved normal Arbejdstids Begyndelse.
6) Træindustriens Fabrikantforeninger for København og Omegn, Jylland og Østifterne, Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen, Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne, Snedkerlaugets Bygningssnedker-Afdeling, Snedkerlaugets Møbelsnedker-Afdeling, Københavns Tømrerlaug, Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark, Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforening, Billedskærerlauget, Dansk Provins-Billedskærerforening, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Træindustriarbeiderforbundet i Danmark, Snedkerforbundet i Danmark og Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet i Danmark (dog med Undtagelse af de ved Fremstilling af Emballage til Næringsmidler beskæftigede Arbejdere, de ved Fremstilling af Træuld til Ægpakning, de ved Ligkistearbejde samt de ved Fabrikation af Skolæster til Skotøjsfabrikkerne beskæftigede Arbejdere).
7) Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn og Tømmerhandlerforeningen, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Trælagerarbejdernes Fagforening.
8) Sadelmager- og Tapetsererlauget i København, Centralforeningen af Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen, Lædervare- og Rejsetøjsfabrikantforeningen, Snedkerlaugets Møbelsnedker-Afdeling, Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen, Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund (herfra undtages dog Arbeide ved kirurgiske Instrumenter og Hospitalsarbeide).
9) Stenhuggermesterforeningen, Østifternes Sten- og Billedhuggerforening, Jyllands Stenhuggermesterforening, Arbejdsgiverforeningen for

den bornholmske Granit- og Sandstensindustri, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Stenindustriarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund.

10) Bogbinderlauget, Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien, Københavns Papæskefabrikantforening og Foreningen af danske Rammefabrikanter, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Bogbinderforbundet i Danmark.

11) Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri, Bornholms keramiske Fabrikantforening samt Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Porcelænsmalerier, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Keramisk Forbund og Dansk Arbejdsmandsforbund. (ForOvnarbejderne træder Lock-outen dog først i Kraft, efterhaanden som Arbejdet ved Ovnene bliver færdigt.)

12) De forenede Papirfabrikker, Carl Allers Etablissement og Sct. Clara Mølle, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Papirindustriarbejderforbundet i Danmark (dog med Undtagelse af de ved Fremstilling af Seddelpapir til Nationalbanken beskæftigede Arbejdere).

13) Stukkaturfagets Mesterforening og Foreningen af Arbejdsgivere i Stukkaturfaget i Jylland, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Stukkatørernes Forbund i Danmark.

14) a. Entreprenørforeningen, Lokalforeninger under Entreprenørforeningen, Svendborg Entreprenørforening, Entreprenørfirmaerne C. C. Thomsen og Stisager & Co. (dog med Undtagelse af de ved Brolægningsarbejde og de ved Vestkysthavnene beskæftigede Arbejdere), Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, Centralforeningen af Murermestre i Danmark, Foreningen af Fabrikanter af fugefri Gulve, Foreningen af Mosaikfabrikanter i Danmark, Foreningen af Mosaik- og Terrazzofabrikanter i Jylland, Stukkaturfagets Mesterforening, Foreningen af Cementvarefabrikanter for København og Omegn, Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Stilling Cementvarefabrik.

b. Kjøbenhavns Vognmandslaug, Nordre Birks Vognmandsforening, Søndre Birks Vognmandsforening, for saa vidt angaar Nedbrydningsarbejde, samt Randers Vognmandsforening, for saa vidt angaar Jord- og Betonarbejde.

c. Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening, Isoleringsfabrikantforeningen, A/S R. Collstrup, Køge og Horsens, A/S L. C. Glad & Co., C. Reiermanns Papfabrik, A/S »Sano«, De forenede Gummi- og Luftringefabrikker, Dansk Galoche- og Gummifabrik, Køge, og Skandinavisk Gummi-Compagni.

For samtlige de under Punkterne a, b og c nævnte Organisationers og Enkelt-Virksomheders Vedkommende, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund.

15) Jern-, Metal- og Kludebranchen, Øresunds chemiske Fabrikker, Andersen & Bruuns Fabrikker, A/S »Ira«, C. Reiermanns Papfabrik, De forenede Gummi- og Luftringefabrikker, Dansk Galoche- og Gummifabrik, Køge, Skandinavisk Gummi-Compagni, A/S Sækkelejekompagniet, København, Aalborg og Odense, Fyens Sækkekompagni og Slagelse Sækkelager, for saa vidt angaar Beskæftigelse af Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark.

Fra samtlige de ovennævnte Tilfælde, hvori Arbejdsstandsning iværksættes, undtages de som Kedel- og Maskinpassere beskæftigede Arbejdere, de som Nattevagter, som Kuske og ved Pasning af Heste beskæftigede Arbejdere samt Chauffører.

P. F. V.
(sign.) H. Langkjær.
/(sign.) Carl Plum.

Arbejdsgiverforeningens Krav til De samvirkende Fagforbund

var formuleret i en saalydende Skrivelse, der tillige indeholdt et nyt 1. Varsel om Udvidelse af Lockouten, forsaavidt den kom til Udbrud:

Forretningsudvalget
for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Idet vil hoslagt oversender en i Dag af Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling vedtagen Udtalelse samt i Tilslutning til det i Dag oversendte 2. Varsel om Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, tillader Dansk Arbejdsgiverforenings Hovedbestyrelse sig herved at meddele det ærede Forretningsudvalg, at Hovedbestyrelsen, dels for at tilvejebringe en Tilpasning af det danske Lønniveau i Forhold til Lønningerne i de vigtigste af de med os konkurrerende Lande, dels under Hensyntagen til, at de nuværende Lønninger er aftalt under Forhold, hvor Leveomkostningerne var langt højere end nu, dels endelig for at tilvejebringe tilfredsstillende Former for det fremtidige Samarbejde mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer, maa stille følgende Krav, som man agter at søge gennemført ved den nu varslede Arbejdsstandsning.

1) a. Samtlige Timelønninger og Timelønsfortjenester (incl. Akkordafsavnstillæg, særlige Timelønstillæg og faste Overarbejdssatser), Procentakkorder, Minimallønninger og Mindstebetalinger reduceres med 20 pCt.

b. Alle Dag-, Uge- og Maanedslønninger reduceres med 20 pCt.

c. Prislister og dermed ligestillede faste Akkordpriser, Bonusordninger og organisationsmæssigt vedtagne Prislister reduceres med 20 pCt.

2) Efter at Lønningerne ved de forannævnte Reduktioner er tilpasset til de nuværende økonomiske Forhold, indføres i Overenskomsterne følgende Reguleringsbestemmelse:
»Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement i August og Februar offentliggjorte Pristal foretages en Regulering af samtlige ovennævnte Lønninger, idet disse forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver pCt., Pristallet er højere eller lavere end det i Februar Maaned 1932 offentliggjorte Pristal eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Regulering efter. De nævnte Reguleringer træder i Kraft fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter den 15. August eller den 15. Februar.«
3) Overenskomsterne afsluttes for et Tidsrum af 3 Aar til Udløb den 1. Januar 1935, til hvilken Tid de kan opsiges med 3 Maanedes forudgaaende Varsel. Saafremt Overenskomsterne ikke opsiges, løber de videre for de følgende 3 Aar med ovennævnte Opsigelsesfrist.
4) Saa snart de nu udløbende Overenskomster er fornyet, skal der optages en Forhandling om en Sammendragning af Overenskomsterne for ensartet og beslægtet Arbejde, ligesom de i Overenskomsten af 28. April 1931 omhandlede Forhandlingsemner skal underkastes en virkelig Realitetsbehandling. Hovedorganisationerne anmoder Forligsinstitutionen om at udpege et af dens Medlemmer som Forhandlingsleder til de paagældende Forhandlinger, og saafremt der ikke inden 1. Oktober 1932 er opnaaet Enighed mellem Hovedorganisationerne angaaende Spørgsmaalene, indtræder den nævnte Forhandlingsleder som Opmand.

Vi tilføjer, at Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg er rede til en nærmere Forhandling med Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund, men meddeler samtidig, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Iværksættelse af udvidet Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, for saa vidt den varslede Arbejdsstandsning skulde træde i Kraft.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne:
(sign.) H. Langkjær.
/(sign.) Carl Plum.

Resolutionen, som blev vedtaget paa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling den 2. Februar.

Generalforsamlingen beklager, at Arbejderorganisationerne til Trods for Arbejdsgiverforeningens Forsøg paa at undgaa Arbejdsstrid har opsagt Hovedparten af de i indeværende Foraar udløbende Overenskomster og ved at forkaste Arbejdsgiverforeningens Tilbud om en uforandret Forlængelse af disse Overenskomster har tvunget Arbejdsgiverne til at erklære Arbejdsstandsning for at fremskaffe Arbejdsforhold, der tillader Dispositioner paa nogenlunde langt Sigt.

Generalforsamlingen godkender de af Hovedbestyrelsen i sin Tid med Henblik paa en fredelig Ordning for indeværende Aar givne Tilbud, men udtaler, at disse ikke kan opretholdes, nu da Fagforbundene lader det komme til aaben Konflikt. Generalforsamlingen anmoder derfor Hovedbestyrelsen om at meddele De samvirkende Fagforbund og de udenfor disse staaende Organisationer de Krav, som Arbejdsgiverne nu maa forlange gennemført, idet Generalforsamlingen iøvrigt overdrager Hovedbestyrelsen sin Myndighed i Henhold til Lovenes § 24 til at iværksætte Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i Tilslutning til det udstedte 1. Lock-outvarsel og til at varsle og iværksætte de til en tilfredsstillende Løsning af Konflikten fornødne yderligere Arbejdsstandsninger.

Disse Lockoutvarsler og Resolutionen behandledes af vort Forretningsudvalg paa et Møde den 4. Februar, og det besluttedes her, som Modtræk mod den varslede Lockout, at tilsende Arbejdsgiverforeningen et første Varsel om Arbejdsstandsning i det Omfang, som vor kompetente Forsamling maatte bestemme.

Strejkevarslet havde følgende Ordlyd:

Forretningsudvalget
for Dansk Arbejdsgiverforening.

Efter Modtagelsen af det ærede Forretningsudvalgs Skrivelser af 2. Februar d. A. med Meddelelse om Omfanget af den i Skrivelse af 22. Januar d. A. varslede Lockout og om, at den ærede Arbejdsgiverforening varsler en Udvidelse af Lockouten, har vort Forretningsudvalg behandlet den saaledes foreliggende Situation.

Dansk Arbejdsgiverforenings Afvisning af De samvirkende Fagforbunds Forslag om, under Hensyn til den for hele vort Samfund vanskelige økonomiske Situation, at udskyde Opsigelsesfristerne for Overenskomsterne og Arbejdsgiverforeningens Forbud til sine Underorganisationer mod paa frit Grundlag at træde i Forhandling med de modstaaende Arbejderorganisationer, har tvunget disse til at opsige Overenskomsterne, for derved at sikre Medlemmerne mod uforholdsmæssige Svingninger i Arbejdslønnens Købeevne.

Det er saaledes den ærede Arbejdsgiverforenings Standpunkt, der har forhindret at Parterne har kunnet komme paa Forhandlingsfod med hinanden og paa denne Maade forsøge at naa til en fredelig Løsning af Overenskomstsituationen.

Naar Arbejdsgiverforeningen herefter, samtidig med Fremsendelsen af det 2det Lockoutvarsel, foruden at fremsætte en Række omfattende Krav, der ikke tidligere har været fremme, tillige varsler ny udvidet Lockout i et Omfang, der ikke kan overses, har man, til Varetagelse af vore Medlemmers Interesser, vedtaget, at der maa foretages Imødegaaelse af de af den ærede Arbejdsgiverforening foretagne nye Kampskridt.

Vi tillader os derfor at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning af Medlemmer under De samvirkende Fagforbund overfor Med-

lemmer af Dansk Arbejdsgiverforening i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte fastsætte.

Vi har bemærket os det ærede Forretningsudvalgs Tilbud om Forhandling, men maa udtale, at vi ikke ser Nytten af en saadan Forhandling efter de Krav, Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse har fremsat i andet Varsel og som er af en saadan Beskaffenhed, at de ikke kan danne Grundlag for en reel Forhandling.

P. F. V.
Vilh. Nygaard.
/Chr. Brun.

I Dagene 4. og 5. Februar konfererede Forligsmanden, fhv. Direktør K. Riis-Hansen, med Formændene for de to Hovedorganisationer, for at søge Grundlag for en Mægling. Dette lykkedes imidlertid ikke, og Forligsmanden meddelte derfor officielt den 6. Februar, at han ikke agtede at foretage Mægling, da de to Parter var altfor langt fra hinanden.

Efter nogle Dages Ro havde Forligsmanden atter Føling med Parterne og gennem nye Orienteringer bestemte han sig til at sammenkalde Repræsentanter for Hovedorganisationerne til et Mæglingsmøde Onsdag den 10. Februar Kl. 2½.

Det lykkedes ret hurtigt at opnaa et Grundlag for Mægling, og sent om Aftenen fremsatte Forligsmanden et Mæglingsforslag, som Parterne skulde afgive Svar paa Mandag den 15. Februar Kl. 4, og samtidig blev den varslede Lockouts Ikrafttræden udsat til Torsdag den 18. Februar ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Der blev straks fra vort Kontor udsendt Tilsigelse til Formandsmøde paa Enghavevej Torsdag den 11. Februar, hvor Formændene for de tilsluttede Forbund fik forelagt Mæglingsforslaget.

Formandsmødet vedtog enstemmigt at anbefale Forbundene at vedtage Mæglingsforslaget, der er saalydende:

MÆGLINGSFORSLAG FRA FORLIGSMANDEN til Bilæggelse af den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund opstaaede Konflikt ved Forhandlinger om Overenskomstfornyelser for 1932.

Gennem den Orientering, Forligsmanden har skaffet sig ved Samtaler med Hovedorganisationernes Repræsentanter, lader det sig fastslaa, at den nuværende tilspidsede faglige Situation i ikke ringe Grad skyldes den Omstændighed, at Forhandlinger om Spørgsmaal af vital Interesse for den ene eller den anden Part ikke er blevet ført til Afslutning, og det maa anses for godtgjort, at Dansk Arbejdsgiverforening ved de i Skrivelse af 2. Februar d. A. stillede Krav for Indgaaelse af nye Overenskomster bl. a. har tilsigtet en Løsning af de Spørgsmaal, som i Henhold til Overenskomsterne af 31. Oktober 1923 og 28. April 1931 skulde behandles, men om hvilke der hidtil har været forhandlet uden Resultat.

Da en Behandling af de i nævnte Overenskomster omhandlede Spørgsmaal — naar da denne skal være fuldstændig og tilstrækkelig dybtgaaende — maa antages at ville kræve adskillig længere Tid, end der nu haves til Raadighed, maa Forligsmanden mene, at Overenskomstforholdene maa fortsættes uforandrede, indtil Behandlingen af Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og 28. April 1931 er ført til Ende, men at denne sidste da ogsaa maa optages snarest gørligt og uden unødvendig Forsinkelse bringes til Afslutning.

Forligsmanden stiller derfor følgende Mæglingsforslag:

1) Forhandlingerne i Henhold til Overenskomsterne af 31. Oktober 1928 og 28. April 1931 optages paa ny ved et Udvalg sammensat af Repræsentanter for de to Hovedorganisationer og under Ledelse af Formanden for Forligsinstitutionen. Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt inden 1. November 1932.
2) Samtlige de i 1932 udløbende Overenskomster forlænges uforandret for et Aar fra deres Udløbstid.
3) Den til Fredag Morgen den 12. ds. varslede Lockout udsættes til Torsdag Morgen den 18. ds., og de givne udvidede Lockout- og Strejkevarsler hviler saa længe.

Svar paa nærværende Mæglingsforslag afgives for samtlige Overenskomster under et Mandag den 15. ds. Kl. 16 under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 5.

København, den 10. Februar 1932.

(sign.) K. Riis-Hansen.

*

Mandag den 15. Februar forelaa Meddelelse fra de Forbund, der havde deltaget i Afstemningen om Mæglingsforslaget, at de alle havde vedtaget det, hvilket blev meddelt Forligsmanden samme Dag Kl. 4.

Da ogsaa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling samme Dag havde vedtaget Mæglingsforslaget, blev Lockouvarslerne og Strejkevarslet taget tilbage, og Arbejdet fortsættes altsaa paa de gamle Betingelser endnu et Aar.

Prisniveauet.

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget med en samlet aarlig Udgift paa gennemsnitlig 2000 Kr., beregnet efter de i Juli 1914 gældende Priser, er nu ført op til Januar 1932. Opgørelsen er foretaget paa tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger; angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger Nr. 5, 1928.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af den nu foretagne og de nærmest foregaa-

ende Beregninger; endvidere er anført Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet), idet Udgiften i Juli 1914 er sat = 100.

	Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:					Forandring fra Okt. 1931 til Jan. 1932
	Januar 1931	April 1931	Juli 1931	Oktbr. 1931	Januar 1932	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	pCt.
Fødevarer.....	1056	1031	995	996	980	÷ 1,6
Klæder,Fodtøj og Vask	375	363	356	354	369	+ 4,2
Bolig.....	495	504	504	504	509	+ 1,0
Brændsel og Belysning	141	141	137	136	137	+ 0,7
Skatter, Kontingenter o. lign.	429	429	414	414	414	+ 0,0
Andre Udgifter .	682	678	672	672	678	+ 0,9
Ialt...	3178	3146	3078	3076	3087	—
Pristallet....	159	157	154	154	154	+ 0,0
„Udgiftstal" i H. t. Lov om Statens Tjenestemænd af 31. Marts 31	2384	—	—	—	2299	—

Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbunds Kongres.

Ovennævnte Forbund afholdt sin Kongres i Odense i den nye Forsamlingsbygning i Dagene fra 11. til 15. Januar 1932 med følgende

Dagsorden:

1) Kongressens Aabning.
2) Vedtagelse af Forretningorden.
3) Valg af Præcidium.
4) Prøvelse af Mandaterne.
5) Fastsættelse af Diæter og Godtgørelse af tabt Arbejdsløn i Henhold til Lovens § 18, Stk. 9.
6) Forbundets Virksomhed i Tiden fra 1. April 1925 til 24. December 1931:
   a) Regnskab. b) Beretning.
7) Behandling af de indkomne Forslag:
   a) De forskellige Forslag. b) Lovændringer.
8) Overenskomst-Situationen i Frisørfaget i Provinsen.
9) Valg af Tillidsmænd i Henhold til Loven.
10) Fastsættelse af Stedet for næste Kongres.

Kongressens Aabning.

Forretningsfører H. M. Christensen aabnede Kongressen med at byde velkommen til de mange Kongresdelegerede og med at udtale varme Mindeord over et af Forbundets gamle Medlemmer, Ole Jensen, København, der var afgaaet ved Døden siden sidste Kongres.

Forretningsføreren bød velkommen til Kongressens Gæster, Forbundets juridiske Konsulent, ORS. Bang Ebbestrup, København, Forretningsfører H. J. Hansen, »Viborg Social-Demokrat«, Redaktør Hans Christensen, »Ringkøbing Social-Demokrat«, Sekretær i Det kooperative Fællesforbund, Folketingsmand S. Munch, Hovedkasserer i De samvirkende Fagforbund Hans Jacobsen, Redaktør Fr. Etzkorn, Tyskland, Repræsentanterne for det svenske Broderforbund E. Engstrøm og C. Østergreen, Stockholm, og J. Jacobsen fra Arbejdernes Fællesorganisation i Odense.

Samtlige Gæster havde Ordet for at takke for Indbydelsen, og udtalte gode Ønsker for Kongressens Arbejde.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentant gav en kort Oversigt over den foreliggende faglige Situation med de mange Opsigelser af Overenskomsterne og Aarsagerne hertil. Han takkede Forbundet for dets stedse gode og loyale Samarbejde med De samvirkende Fagforbund. Forbundet havde altid vist sig præget af Vilje til ikke alene at kæmpe for at varetage sine egne, men ogsaa hele den danske Arbejderklasses Interesser.

Efter at Forretningsordenen var vedtaget, som foreslaaet af Hovedledelsen, valgtes B. J. Antonsen, Odense, og Rich. Hansen, København, til Dirigenter, medens man til Stemme- og Mandatudvalg udpegede P. Møller-Larsen og A. Toftbæk, København, E. Lundskov-Jensen, Aarhus, og Breining, Holbæk.

Regnskaberne.

Efter at Mandaterne var godkendt, aflagde Forretningsføreren Regnskab og Beretning for den forløbne Kongresperiode fra 1. April 1925 til 24. December 1931.

Om Regnskabet oplyste Forretningsføreren, at Administrationskassen udviste en Balance paa 966,301 Kr. 89 Øre, Strejkefonden 491,777 Kr. 01 Øre, Sygekassen 53,287 Kr. 75 Øre. I Formuefremgang siden April 1925 var det for Administrationskassen 101,782 Kr. 44 Øre, for Strejkefonden 288,671 Kr. 43 Øre, for Sygekassen 7372 Kr. 70 Øre, ialt en Formuefremgang paa 397,826 Kr. 57 Øre.

»Figaro«-Fabriken havde kostet 67,691 Kr. 32 Øre at oprette, og dens Balance i Regnskabet for de 3 Maaneder fra 1. Oktober 1931 til 24. December 1931 var 134,965 Kr. 35 Øre med en samlet Omsætning paa 67,346 Kr. 03 Øre.

De københavnske »Figaro« Saloners Regnskab udviser for Perioden 1. April 1929—24. December 1931 en Balance paa ikke mindre end 4,103,357 Kr. 64 Øre, og til Anskueliggørelse af denne vældige Virksomheds Omfang tjener følgende Tal: I Salonerne er indarbejdet 4,028,071 Kr. 24 Øre. I Lønninger er udbetalt 3,038,141 Kr. 99 Øre.

Efter en kort Diskussion godkendtes Regnskabet.

Beretning om Virksomheden.

Forretningsføreren fik Ordet for at aflægge Beretning. Han gennemgik udførligt samtlige de i Kongresperioden forekomne Spørgsmaal vedrørende Forbundet, idet han iøvrigt henviste til den trykte Beretning.

Efter Forbundets Love afholdes den nuværende Kongres egentlig for sent, idet der skal afholdes Kongres hvert 3. Aar, medens der nu er gaaet op mod 7 Aar, siden sidste Kongres. Grunden hertil er, at man som Følge af Lockouten i København 1927, som den Gang krævede store Pengemidler, vedtog at udsætte Afholdelsen af Kongressen, ind-

til der var skaffet rolige Tilstande i Frisørfaget i Hovedstaden.

Kongresperiodens 7 Aar havde været 7 haarde Arbejdsaar, rige paa fagligt vigtige Begivenheder. Mest var det naturligvis Lockoutsituationen i København, der havde optaget Sindene. Lockouten har som bekendt foraarsaget en fuldstændig struktuel Omformning af Frisørfaget i København i Retning af Arbejdernes Overtagelse af Produktionen, nemlig ved »Figaro«-Salonerne og »Figaro«-Fabriken. »Figaro«-Salonernes Sukces er stor, og det maa nu anses for ugørligt at faa Konflikten bragt til Afslutning.

Konflikten i 1927 opstod som Følge af Laugsmestrenes fuldkommen umedgørlige Holdning overfor Forbundet, der, efter i 1925 at have faaet en Lønforhøjelse paa 8 pCt. og i 1926 havde afvist et Reduktionskrav fra Laugsmestrene paa 12 pCt., i 1927 præsenteredes for ganske urimelige Krav. Ethvert Forsøg paa at bringe Mestrene til Fornuft og faa dem til at gaa ind i en Realitetsforhandling glippede, og den 16. Maj 1927 iværksattes den Lockout, der endnu løber. »Figaro«-Salonerne oprettedes, efter at alle Forsøg paa at bringe Konflikten til en naturlig Afslutning var strandet.

For Frisørsvendene i Provinsen var Overenskomsterne ikke opsagt i 1925, og da de ikke indeholdt Pristalsbestemmelser, undgik man den Lønreduktion paa 12 pCt., som Pristallet i 1926 ellers vilde have medført.

Mesterforeningen i Odense krævede alligevel en saadan Reduktion, men efter en Strejke paa 3 Dage afvistes denne.

Hverken i 1927 eller 1928 opsagdes Overenskomsterne, og en i 1929 foretagen Urafstemning resulterede i, at man heller ikke skulde opsige i dette Aar. For indeværende Aar er Opsigelsen udsat, saaledes at Kongressen kan afgøre dette Spørgsmaal.

Efter en Omtale af Badefunktionærernes og Pedicuristernes Forhold, der viste saavel økonomiske som organisatoriske Fremskridt, sluttede Forretningsføreren sin Beretning med en Række interessante Betragtninger, dels over de Overvejelser, der var gaaet forud for de enkelte Beslutninger under Konfliktsituationen, dels over den nuværende Valutasituations Indflydelse paa Frisørfagets Interesser.

Diskussionen om Beretningen.

I denne deltog en Mængde Talere, og denne drejede sig mest om Driften af »Figaro«-Salonerne.

I Debatten kom man ogsaa ind paa en Omtale af Frisørsalonernes Lukketider og om en eventuel Revision af Loven om Butikslukning.

Efter Debattens Afslutning vedtoges det at ophæve det i København eksisterende Femtenmandsudvalg, der hidtil har arbejdet under Lockouten.

Endelig vedtoges efter en særlig Debat følgende Resolution, der er vendt mod en Splittelsesbevægelse indenfor den københavnske Afdeling:

»Idet Kongressen udtaler sin skarpeste Misbilligelse af, at den saakaldte »Opposition« ikke alene gennem Udgivelse af et Blad, men ogsaa gennem Undermineringsarbejde, udøvet Kollega og Kollega imellem, søger at bryde de Retningslinier, der af Ledelsen er trufne med Varetagelse af Forbundsmedlemmernes Tarv for Øje og til Gennemførelse af Forbundets Kamp overfor Mestrene, gaar Kongressen over til Dagsordenen.«

Herefter vedtoges hele Beretningen.

Forslag og Lovændringer.

Under Behandlingen af særlige Forslag og Lovændringer vedtoges en Række vigtige Beslutninger.

Paragrafen om Optagelse i Forbundet er blevet ændret saaledes, at ingen kan optages i Forbundet, uden at Forretningsudvalget har godkendt Optagelsen.

Der foretoges en Omlægning af Fordelingen af Kontingenterne, saa at Afdelingerne faar større Andel i disse.

Det vedtoges, at Forbundets kvindelige Medlemmer kan faa Barselhjælp.

Det vedtoges at oprette en Fagskole i København, paa hvilken saavel Københavns som Provinsens Medlemmer skal kunne undervises i alt, der kan gavne Svendene og fremme Fagets Standard.

Det vedtoges at adskille Forretningsfører- og Hovedkassererposten i to Stillinger samt at ansætte en Sekretær mere, endvidere at udvide Hovedbestyrelsen fra 9 til 13 Medlemmer, saaledes at den fremtidig skal bestaa af Forretningsføreren. Viceforretningsføreren, Hovedkassereren, de to Sekretærer, én Repræsentant for Badefunktionærerne, tre for Frisørfaget i København og fire fra Frisørfaget i Provinsen.

Kongressen vedtog, at Forbundet skal rette Henvendelse til Regeringen med Anmodning om at faa Lukke- og Helligdagsloven tilføjet en Bestemmelse om, at Badeanstalter ikke maa holdes aabent til langt ud paa Aftenen og paa Søn- og Helligdage. Badefunktionærerne ønsker deres Arbejdstid nedsat til 40 Timer ugentlig, og Kongressen paalagde Forbundsledelsen at arbejde herpaa.

Hovedbestyrelsen fik Bemyndigelse til, naar den skønnede det hensigtsmæssigt, at antage Lærlinge til »Figaro«-Salonerne.

Endvidere vedtoges det, at kun de Svende, der af Forbundets Bedømmelseskommission eller af Fagskolen har erhvervet Duelighedsbevis, kan faa Arbejde paa »Figaro«-Salonerne.

Der vedtoges et Forslag om Reglerne for Afdelingerne til at faa Forslag frem til Kongresbehandling. Det kræves fremtidigt, at saadanne Forslag skal være vedtaget med almindelig Majoritet paa en Generalforsamling i den paagældende Afdeling, og mindst ¾ af Generalforsamlingens Deltagere skal have deltaget i Afstemningen.

Under Kongressens Forløb oplystes det, at Socialministeren havde forelagt Forslag til en ny Lærlingelov, og Kongressen udtalte sine bedste Ønsker for Lovens Gennemførelse.

Valg.

Til Forbundets Forretningsfører genvalgtes med Akklamation H. M. Christensen. Til Viceforretningsfører genvalgtes Niels Hansen, til Hovedkasserer valgtes Rich. Hansen og til Sekretær genvalgtes Møller-Larsen. Disse Valg skete ligeledes med

Akklamation. Ved Afstemning valgtes til den anden Sekretærpost O. Mathiesen, København.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes med Akklamation Chr. Lassen, Aalborg, Bødtcher, Næstved, Th. Hampel, København, R. Frey, Badefunktionærerne, København, og Pihl-Jensen, Helsingør, medens ved Afstemning valgtes H. J. Schrøder, København, H. C. Sørensen, København, og Breining, Holbæk.

Næste Kongres.

Til Stedet for næste Kongres 1936, der bliver en 25-Aars Jubilæumskongres, valgtes København.

Kongressen sluttede paa festlig Vis med Taler af Gæsterne og Forretningsfører H. M. Christensen.

Opsagte Overenskomster.

Foruden de i »Arbejderen« Nr. 13 nævnte Landsoverenskomster og enkelte lokale Overenskomster har

Dansk Arbejdsmandsforbund

opsagt følgende Overenskomster:

Indenfor Fabrikarbejdergruppen.
(Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.)

Udløbstid 1. Februar 1932.

Sukkerhusarb.: Sukkerraffinaderiet »Phønix«.
do.: Kbhvn.s Sukkerraffinaderi.
Nr. Sundby A.: Nr. Sundby Teglværk.
Oliemøllerne: Sæbefabrikkerne.
Hedehusene: A/S »Sano«.
Aalborg F.: Bates Ventil Sække Co.

Udløbstid 1. Marts 1932.

Fabrikarbejderne: Blauenfeldt & Tvede.
Oliemøllerne: Blaakilde Mølles Fabrikker.

Udløbstid 1. April 1932.

Odense F.: N. N. Blumensaadt.
do.: Skandinavisk Gummi Comp.
do.: A/S Gustav Lotze.
do.: Fyens Konservesfabrik.
Fakse: E. Nielsens mek. Stenhuggeri.
Horsens A.: Ilt- og Acetylengasfabriken.
Strøby: A/S Carl Nielsen.
Fanefjord: Møens Stenminer.
Ribe: Cikoriefabriken »Sønderjylland«.
Aalborg F.: Kragelunds Fabrikker.
do.: Dampvaskeriet.
do.: Adolph Holsts Fabrikker.
Tagpaparbejderne: Tagpapfabrikanterne.
Vejle F.: Worning & Petersen.
Fabrikarbejderne: Tændstikfabrikkerne.
do.: Schiønning & Arvé.
do.: Dampvaskerierne.
do.: Reiermanns Papfabrik.
Fredericia F.: Loehrs Sæbefabrik.
Oliemøllerne: Farvehandlerforeningen.
do.: Farve- og Lakfabrikanterne.
Marmor- og Granitsliberne: Stenhuggermestrene.
Rønne: Maskinfabrikken.
do.: Keramisk Fabrikantforening.
Støberiarbejderne: København-Slangerupbanen.
Gandrup: Gandrup Teglværk.
Fredericia F.: De danske Blodmøller.
Rudkøbing: Dagelykke Teglværk.
Oliemøllerne: A/S L. C. Glad & Co.

Udløbstid 15. April 1932.

D. A. F.: Læderfabrikanterne.
Nykøbing Fl.: Mælkekondenseringsfabrikken.

Udløbstid 1. Maj 1932.

Fabrikarbejderne: Pianofabrikantforeningen.
do.: Fabrikken »Fiducia«.
do.: Sodafabrikkerne.
do.: Det danske Medicinal- og Kemikaliekomp.

Virksomheder udenfor Arbejdsgiverforeningen.
Udløbstid 1. Februar 1932.

Helsinge: Helsinge Teglværk.
Taarnborg: Svendstrup Teglværk.
Ulstrup: Sofienlund Teglværk.
Grænge: Hanemose Teglværk.
Hvornum Klejtrup: Hvornum Teglværk.
Oue: Stinesminde Teglværk.
Tistrup: Hesselbo Teglværk.
Vodskov: Petersværk Grusgrav.
Nørre Sundby A.: Dansk Andels Cementfabrik.
Nivaa: Humlebæk Tagstensfabrik.

Udløbstid 1. Marts 1932.

Fabrikarbejderne: A/S Dansk Skinkekogeri.
do.: Kbhvn.s Røgeriejerforening.
Aars: Aars Teglværk.

Udløbstid 1. April 1931.

Fabrikarbejderne: Levin & Sønners Eftrfl.
D. A. F.: Glasværkerne.
do.: Margarinefabrikanterne.
do.: A/S Otto Mønsted.
do.: Fællesforeningens Fabrik i Viby.
Ikast: Højris Teglværk.
Brabrand: Aarhus Mørtelkompagni.
Sdr. Omme: Sdr. Omme Teglværk.
Odense A.: Assenbølle Teglværk.
do.: 5 Grusgrave.
Ølgod: Østbæk Teglværk.
Rødding Nr. Jyll.: Nymølle Teglværk.
Sønderborg A.: Margarinefabriken »Bona«.

Udløbstid 1. Maj 1932.

Fabrikarbejderne: A/S Thors kemiske Fabrikker.

Jord- og Beton- samt Bygningsbranchen.
(Medlemmer indenfor Arbejdsgiverforeningen.)

Udløbstid 1. Februar 1932.

D. A. F.: Entreprenørforeningen. (Landsoverenskomst vedr. Arbejdsmandsarbejde ved Brolægning i Provinsen). Opsagt af Forbundet.
D. A. F.: Entreprenørforeningen. (Overenskomsten vedr. Brolægning i 1. og 2. Zone). Opsagt af Forbundet.
Hillerød: Hillerød Cementvarefabrik (Henry Kabel).
Stilling: Stilling Cementvarefabrik (Brdr. Basse).

Opsagte af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening.

Entreprenørforeningen (samtl. Overenskomster).
Københavns Murerlaug (samtl. Overenskomster).
Københavns Brolæggerlaug.
Københavns Vognmandslaug (Nedbrydningsarbejde).
Stukkaturfagets Mesterforening.
Foreningen af Cementvarefabrikanter.
De danske Betonfabrikker (Hindhede).
Københavns Betonfabrik (Søe-Jensen).
A/S »Sano«.

Udløbstid 1. Marts 1932.

D. A. F.: Isoleringsfabrikantforeningen (Overenskomst vedr. Isoleringsarbejde i Provinsen). Opsagt af Fabrikantforeningen.

Udløbstid 1. April 1932.

Aarhus M.: Foreningen af Terrazzofabrikanter. Opsagt af Afdelingen.
Isoleringsarbj. Isoleringsfabrikantforeningen. Opsagt af Afdelingen.
Svendborg: Svendborg Cementvarefabrik. Opsagt af Afdelingen.
Svendborg: Cementvarefabrikant H. Hansen. Opsagt af Afdelingen.
Vejle F.: Vejle Cementvarefabrik. Opsagt af Afdelingen.
Jord- og Betonarb.: Københavns Frihavn. Foren. af Fabrikanter af fugefri Gulve. Mozaikfabrikantforeningen. Opsagte af Afdelingen.

Virksomheder udenfor Arbejdsgiverforeningen.

Udløbstid 1. Marts 1932.

D. A. F.: Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark. Opsagt af Landhaandværkernes Hovedorganisation.

Udløbstid 1. April 1932.

Aalborg: Aalborg Kommune. Opsagt af Afdelingen
Hillerød: Slagslunde Gandløse Kommune. Opsagt af Kommunen.
Hillerød: Lille Lyngby Kommune. Opsagt af Kommunen.
Odense: Odense Cementrør- og Tagstensfabrik. Opsagt af Fabrikken.
Skanderborg: Murermestrene. Opsagt af Afdelingen.
Rønne: Bornholms Jernbaner. Opsagt af Afdelingen.
Jord- og Betonarb.: Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Havnevæsenet og P. Hansens Cementstøberi. Opsagte af Afdelingen.

Transportgruppen.
(Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.)

Udløbstid 1. Februar 1932.

Kbhvn.s Baneg. privat Arb.: Stenlosseentreprenørforeningen.
Skørping: De danske Imprægneringsanstalter.

Udløbstid 15. Februar 1932.

Trælagerarbejderne: Tømmerhandlerforeningen og Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn.

Udløbstid 1. April 1932.

Holbæk: Holbæk Savværk.
Horsens A. og Køge A.: A/S Collstrup.
Lager- og Pakhusarb.: Firmaet Sophus Penther.
do.: Kbhvn.s Telefon A/S.
do.: Olieraffinaderiet »Norden«.
do.: Firm. Lysberg & Hansen.
Nykøbing F.: Margarinefabr. »Falster« (Chauff.)
Odense C.: Odense Vognmandsforening.
Odense K.: samme.
Rønne: Rønne Vognmandsforening.
do.: Autovognmandsforeningen for Rønne og Omegn.
Taastrup: Sdr. Birks Vongmandsforening (Kuske og Chaufører).
Kbhvn.s Baneg.s priv. Arb.: Firmaet P. Bolvig.
Kuskene: A/S De danske Vin- og Konservesfabr.
do.: Arbgf. (Standard-Overenskomst).
do.: Firmaet Johs. P. og Axel Boldt
do.: Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og Teglværkernes Centralkontor.
do.: Foren. af Arbg. ved Kbhvn.s Havn.
do.: Dansk Pianofabrikantforening.
do.: Holmegaards Glasværk.
do.: Centralorg. af Vognmænd i Kbhvn. og Om.
Randers A.: Randers Vognmandsforening.
Chaufførerne: Dansk Abgf.: 1) Standard-Overenskomst, 2) Turistkørsel.
Brændselsafb.: Centralorg. af Vognmænd i Kbhvn. og Omegen (Afbæring fra Fr.berg Gasværk).
Esbjerg: Esbjerg Vognmandsforening.
Budene: Dansk Arbgf.: Standard-Overenskm.
Roskilde: Roskilde Vognmandsforening.

Udløbstid 15. April 1932.

Rudkøbing: Rudkøbing Handelsstands Arbgf.
Vejle F.: Vejle Arbejdsgiverforening.
Nr. Sundby H.: Foren. af Arbg. ved Aalborg og Nr. Sundby.
Aarhus A.: Foren. af Arbg. i Aarhus.
Møen: Stege Handelsstands Arbg. Organisation.
Horsens H.: D. F. D. S.
do.: Foren. af Arbg. i Horsens.
Haderslev H.: Foren. af Arbg. i Haderslev.
Esbjerg: Købmændenes Arbgf. i Esbjerg.
Kolding A.: Foren. af Arbg. ved Kolding Havn.
Helsingør A.: Foren. af Arbg. i Helsingør Havn.
Fredericia K.: Fore. af Arbg. i Fredericia.
Køge A.: Køge Arbgf.

Aalborg A.: Foren. af Arbg. ved Aalborg og Nr. Sundby Havne.
Aalborg H.: samme.
Aarhus H.: Foren. af Arbg. ved Aarhus Havn.
Als: Heinrich G. Storke, Augustenborg.
Assens Fyen: Købmændene.
do.: Foren. af Arbg. ved Assens Havn.
Fakse og Fakse Ladeplads: Fir. C. J. Boserup.
Fredericia A.: D. F. D. S.
Hirtshals: Nordjyllands Kulkompagni.
Hobro: Hobro Arbejdsgiverforening.
Holbæk: Handelsstandens Arbgf. i Holbæk.
Horsens K.: Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik.
do.: Foren. af Arbg. i Horsens.
do.: Horsens Vognmandsforening.
Kolding H.: Foren. af Arbg. ved Kolding Havn.
Korsør H.: Foren. af Arbg. ved Korsør Havn.
Nyborg: Købmændenes Arbgf. i Nyborg.
do. Foren. af Arbg. ved Nyborg Havn.
Nykøbing F.: Foren. af Arbg. i Nykøbing F. (Chaufførernes Overenskomst).
do.: samme (Havne-Overenskomst).
Odense K.: Foren. af Arbg. indenf. Handelsstanden i Odense.
Odense L. P.: D. F. D. S.
do.: Foren. af Arbg. indenf. Handelsstanden i Odense.
Skive A.: Foren. af Arbg. i Skive.
Svendborg: Svendborg Vognmandsforening.
do.: Svendborg Importørforening.
Sønderborg A. og H.: Havne- og Købmandsorg. for Sønderborg Amt.
Vordingborg: Foren. af Arbg. v. Vordingborg og Masnedsund.
Aarhus C.: Foren. af Arbejdsg. i Aarhus Havn.
do.: Foren. af Arbg. i Aarhus.
Graasten: Havne- og Købmandsorg. i Graasten.
Hobro: Hobro Vognmandsforening.
Nr. Sundby A.: Nr. Sundby Jern- og Støbegodsforretning.
do.: Foren. af Arbg. v. Aalborg og Nr. Sundby Havn.
Næstved: Næstved Vognmandsforening.
do.: Næstved Handelsstands Arbg.-Org.
Odense H.: D. F. D. S.
do.: Foren. af Arbg. ved Odense Havn.
Odder: Foren. af Arbg. i Odder.
Randers A.: Foren. af Arbg. i Randers.
Rønne: Foren. af Arbg. ved Rønne Havn.
do.: Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866.
Brændselsafb.: Foren. af Arbg. v. Kbhvn.s Havn.
do.: A/S Christiansholms Fabrikker.
Esbjerg: Fiskeeksportørerne og Auktionsmestrene.
Aarhus A.: Chokoladefabriken »Elvirasminde«.
Horsens A.: Foren. af Arbg. i Horsens.
Vejle K.: Vejle Vognmandsforening.
do.: Vejle Arbejdsgiverforening.
Roskilde: Købmændenes Arbejdsgf. i Roskilde.

Udløbstid 1. Maj 1932.

Lager- og Pakhusarb.: Dansk Fjerfabrik A/S.
do.: Fyens Sækkekompagni.
do.: Firmaet Wessel & Vett (Magasin du Nord).
do.: Firmaet H. Pens.
do.: Foren. af Arbg. indenf. Papirvareindustrien.
do.: Nordisk Fjerfabrik A/S.
do.: A/S Kruckow & Waldorff.
do.: Københavns Fjerfabrik A/S.
do.: A/S Dagens Nyheder.
do.: Kultorvets Farvehandel.
do.: Foren. af Arbg. ved Kbhvn.s Havn.
do.: Københavnske Grossisters Arbejdsgiverf.
do.: Holmegaards Glasværk.
do.: Foren. af danske Chokolade- og Sukkervarefabrikanter.
do.: Th. Lohse & Co. (Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni).
do.: A/S De forenede Papirfabrikker.
do.: Bogbinderfirmaet Marius Andersen.

Transportgruppen.

Virksomheder udenfor Arbejdsgiverforeningen.

Udløbstid 1. Januar 1932.

D. A. F.: Ægfirmaerne.

Udløbstid 1. Februar 1932.

Lyngby: Trænerforeningen af 1927 (Ops. af Arbg.)
Lager- og Pakhusarb.: Kaffebrænderiet »Merkur«. (Ops. af Arbg.).

Udløbstid 1. April 1932.

Budene: Firm. Børre Lorentzen.
Auning: Auning Savværk og Tømmerhandel. (Opsagt af Arbejdsgiverne).
Chaufførerne: Fællesforeningen. (Ops. af Arbg.).
Hirtshals: Kulfirmaet Otto Heerfort
Lager- og Pakhusarb.: Fouragehandlerforeningen.
Skanderborg: Skanderborg Vognmandsforening.
do.: Skanderborg Tømmerhandel.
Kuskene: Kbhvn.s Handelsmøllers Arbgf.
Odense A.: Odense Flytteentreprenører.
Nibe: Købmændene.
Films- og Forlystelsesf.: Kbhvn.s Sommer-Tivoli.
Aarhus C.: Aarhus »Taxa« (Ops. af Arbg.)
do.: De forenede Lastbilejere.

Udløbstid 15. April 1932.

Taastrup: Købmændene i Taastrup.
Hadsund: A/S Hadsund Tømmerhandel og Kulimport. (Ops. af Arbg.).
Odense K.: A/S Arb. Aktiebageri.
Brændselsarb.: Arb.s Fællesorg.s Brændselsforr.
do.: Importkompagniet.
do.: Hovedstadens Kulimport.
Bogense: Bogense Kulimport A/S. (Ops. af Arbg.)
Aarhus C.: Aarhus nye Lillebiler.
Vejle K.: Vognmand Carl Sørensen.

Udløbstid 1. Maj 1932.

Haderslev H.: Dampskibsreder C. Clausen.
Lager- og Pakhusarb.: Statens Seruminstitut. (Opsagt af Arbg.).
D. A. F.: Fællesforeningen (Standard-Overensk.).

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1522.

Skræddere hos Skræddermester Rud. Johansen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. December 1931 i Sag Nr. 1522: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skrædderforbunds Vegne mod Skræddermester Rud. Johansen.

Skræddermester Rud. Johansen, Nørrebrogade 48, har den 27. Juli 1931 indgaaet Særoverenskomst med Dansk Skrædderforbund, hvorved han har forpligtet sig til at rette sig efter den almindelige Overenskomst mellem Dansk Skrædderforbund og de respektive Arbejdsgiverorganisationer. Ifølge Særoverenskomsten skal han betale sine Arbejdere efter den gældende Priskurant for bestilt Skrædderi efter 1. Klasse og maa kun beskæftige Medlemmer af Dansk Skrædderforbund.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Skrædderforbunds Vegne indklaget Skræddermester Johansen for Overenskomstbrud, idet de gør gældende, at det nu har vist sig, *at* Johansen ikke betaler de overenskomstmæssige Lønninger, og *at* han ikke har efterkommet Overenskomstens Bestemmelser om Forpligtelser til at indrette Værksted til sine Arbejdere, samt *at* han beskæftiger uorganiseret Arbejdskraft.

Under Henvisning hertil har Klagerne nedlagt Paastand paa, at Indklagede ikendes en efter Rettens Skøn nærmere fastsat Bod for de begaaede Overenskomstbrud.

Indklagede har nedlagt Paastand om Frifindelse, idet han bestrider, at han paa noget af de anførte Punkter har begaaet Brud paa den af ham underskreven Overenskomst. Han gør nærmere gældende, at han i sin Forretning kun beskæftiger et ganske ringe Antal (for Tiden 2) Svende, der er Medlemmer af Skrædderforbundet, og som han lønner, og for hvem han har indrettet Værksted, alt efter Overenskomstens Bestemmelser. I øvrigt driver han sin Forretning paa den Maade, at største Delen af Arbejdet overgives til en anden Mester, Skræddermester Hammer, der lader det konfektionere ved af ham antaget Personale. Dette Personales Lønnings- og Arbejdsvilkaar er efter Indklagedes Mening ham uvedkommende. Det er efter Indklagedes Anbringende almindeligt, at Skrædderfirmaer her i Byen — ogsaa saadanne, der er Medlemmer af Skrædderlauget — lader Arbejde udføre i Konfektionsvirksomheder, uden at der kan være Tale om, at de derved begaar noget Brud paa Overenskomsten. Indklagede har drevet sin Forretning uforandret siden 1922. Han har forud for den heromhandlede Overenskomst haft andre Særoverenskomster med Skrædderforbundet — ved hvilke han dog ikke har forpligtet sig til at betale »efter 1. Klasse« eller til kun at beskæftige Medlemmer af Forbundet — uden at der nogen Sinde tidligere er rejst Klage over, at han ikke overholdt disse Overenskomster. Indklagede har endvidere fremhævet, at ingen af de hos ham selv og heller ingen af de hos Hammer beskæftigede Svende har rejst Klage over ham, saa lidt som nogen af hans Kunder.

Efter de af Indklagede og Skræddermester Hammer for Retten afgivne Forklaringer er Forholdet imellem dem nærmere ordnet saaledes, at Hammer i Indklagedes Ejendom, Nørrebrogade 48, har lejet et Lokale, der staar i umiddelbar Forbindelse med Indklagedes Forretningslokaler. Naar Indklagede har modtaget Bestilling paa et Sæt Tøj og taget Maal af Kunden, overgives Maalene og det Stof, hvoraf Tøjet skal forarbejdes, til Hammer, som derefter besørger Arbejdet udført og er til Stede, naar Tøjet prøves paa Kunden i Indklagedes Forretning. Hammer beskæftiger gennemgaaende 16 til 18 Svende, som arbejder hjemme. Han hævder, at han ogsaa udfører Arbejde for andre end Indklagede, men har ikke villet opgive for hvem. Hvorledes det økonomiske Mellemværende mellem Hammer og Indklagede er ordnet, har ingen af dem været villig til at give Oplysning om udover, at Hammer betaler 25 Kr. om Maaneden for Lokalet. I det hele maa det bemærkes, at saavel Indklagede som Hammers Forklaringer har været tilbageholdende og usikre. Hammer har for sit Vedkommende angivet, at han ved at give nærmere Oplysninger udsætter sig for at blive generet af Skrædderforbundet.

Tilskærer N. Olsson, der tidligere har været beskæftiget hos Indklagede, har som Vidne forklaret, at han har haft den Opfattelse, at Hammer var ansat hos Indklagede, og at alt Arbejde udførtes for Indklagede, ikke for Hammer.

Klagerne gør gældende, at hele det mellem Indklagede og Hammer etablerede Forhold alene maa betragtes som et Forsøg paa at komme udenom Overenskomsten og gøre det muligt for Indklagede at benytte uorganiseret Arbejdskraft, der lønnes under den gældende Priskurants Takster og udfører Arbejdet hjemme i Stedet for paa et af Indklagede for dem indrettet Værksted. Det paagældende Arbejde maa efter Klagernes Mening i Virkeligheden anses for »bestilt Skrædderi«, og de henviser herved til en af Skrædderlauget afgivet Erklæring, hvorefter Skrædderiarbejde, som inden Færdiggørelsen ries een eller flere Gange til Prøve, er »bestilt Skrædderi« og skal betales efter de mellem Skrædderlauget og Dansk Skrædderforbund gældende Priskuranter.

Efter det foran oplyste, hvortil kan føjes, at det maa antages at være Indklagede og ikke Hammer, der bærer Risikoen med Hensyn til Arbejdets Udførelse, finder Retten at maatte gaa ud fra, at den af Klagerne hævdede Opfattelse af Indklagedes Forhold til Hammer er rigtig, hvorved bemærkes, at det maa gaa ud over Indklagede, at hverken han eller Hammer har været villig til at give Retten ordentlig Oplysning om dette Forhold. Herefter maa de paagældende Svende antages at være beskæftigede i Indklagedes Virksomhed, og da det endvidere maa anses for givet, at de, i det mindste for en Dels Vedkommende, staar udenfor Skrædderforbundet, og at de ikke aflønnes efter den gældende Priskurant, maa det statueres, at Indklagede paa de af Klagerne anførte Punkter har gjort sig

skyldig i Overenskomstbrud. Idet bemærkes, at Klagerne ikke har kunnet oplyse noget om, i hvilket Omfang Underbetaling har fundet Sted, findes Indklagede at burde betale en Skrædderforbundet tilfaldende Bod af 1000 Kr. Indklagede bør derhos betale Sagens Omkostninger.

Kendelse.

I Bod til Dansk Skrædderforbund bør Indklagede, Skræddermester Rud. Johansen, betale 1000 Kroner.

Indklagede betaler derhos Sagens Omkostninger med 300 Kroner.

Adressefortegnelse

over Forbundene, der er tilsluttede De samv. Fagforbund.

Arbejdsmandsforbund, Dansk. H. C. Andersensgade 14, K. Telf. 2140.

Bageri- og Konditoriarbejderforbundet. Chr. Nielsen, Rosenørns Allé 14 [4]. Telf. Nora 3451.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundet. Knud V. Jensen, Hans Egedesgade 25, N. Tlf. Nora 6440.

Bogbinderforbundet. Th. Nielsen, Ny Kongensgade 15, St., K. Telf. 12671.

Brolæggerforbund, Dansk. Alb. C. Nielsen, Tornskadestien 15 [1], L. Telf. Taga 4957.

Bødkerforbundet. R. Rude, Rosenørns Allé 14, St. Telf. Nora 5318.

Børsteindustriarbejderforbundet. V. B. Jørgensen, Ahornsgade 5 A [1], N. Telf. Nora 3885y.

Drejerforbundet. M. Arnsfelt, Colbjørnsensgade 20, St., V. Telf. Vester 8175.

Elektrikerforbund, Dansk. Vald. Jensen, Skt. Knudsvej 34, V. Telf. 7918.

Forgylderforbundet. A. Bjørn, Ørnevej 19, St. th., L. Telef. Taga 184 x.

Former- og Støberiarbejderforbundet, Dansk. Arnold Nielsen, Gl. Kongevej 6 [4], V. Telf. Byen 2125 og Byen 6725.

Funktionærforbund, Dansk. Fr. Hagengaard, Rosenørns Allé 12 [4], V. Telf. Nora 5280.

Gartnerforbund, Dansk. M. Mikkelsen, Blaagaards Plads 18, N. Telf. Nora 7241.

Glarmestersvendenes Forbund. A. Nielsen, Flintebjergallé 7, Randers.

Glasarbejderforbund, Dansk. C. J. Olsen, Søvangs Allé 17, Kastrup. Telf. Kastrup 153.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. G. Schou, Rømersgade 22 [3], K. Telf. Byen 6672.

Gørtler- og Metalarbejderforbundet. C. Madsen, Rosenborggade 7, Mezz., K. Telf. Byen 5994.

Handskemagerforbundet. Chr. Poulsen, Jægersborggade 56 [3], L.

Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk. A. Johnsen, Smedegade 19, St., N. Telf. Nora 5220.

Husassistenternes Forbund. Frk. Vilhelmine Jørgensen, Rosengaarden 14, K. Telf. Byen 483 y.

Jernbaneforbund, Dansk. Charles Petersen, Vestre Boulevard 45 [1], V. Telf. 4482.

Jern- og Metalsliberforbund, Dansk. Aage Sørensen, Vester Søgade 2, V. Telf. Byen 197 y.

Karetmagerforbund, Dansk. C. M. Carlsen, Thuresensgade 6, St., K. Telf. Byen 1904x.

Kedel- og Maskinpasserforbund, Dansk. Laur. Hansen, Vesselsgade 4, St., N. Telf. Nora 7559.

Keramisk Forbund. A. Flodin, Allégade 15, F. Telf. Godth. 4039.

Kobbersmedenes Forbund. J. Christensen, Amagerbrogade 109, S. Telf. Amager 1463.

Kommunalarbejderforbund, Dansk. Th. Thomsen, Thorvaldsensvej 25, V. Telf. 14795.

Korkskærernes og Sortererskernes Forbund. Viktor Nielsson, Holger Danskesvej 73 [1], F. Telf. Godth. 6190.

Kvindeligt Arbejderforbund. Fru Alvilda Andersen, Maagevej 72, St., L. Telf. 5123.

Landarbejderforbundet. Oscar Levinsen, Azaleavej 22, Valby. Telf. 13338.

Litografisk Forbund, Dansk. S. E. Frederiksen, Larslejstræde 1, K. Telf. Byen 3575.

Lokomotivmandsforbund, Dansk. N. Th. Brix, Kærby, Aalborg.

Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk. C. F. Petersen, Hannovergade 12 [1], tv., S. Telf. Amg. 843.

Malerforbundet. Ernst Carlsen, Rømersgade 24, K. Telf. 10385.

Metaltrykkerforbund, Dansk. E. O. Hulstrøm, Jægersborggade 31 [3], L. Telf. Taga 3713 y.

Mølleriarbejderforbund, Dansk. J. M. Johansen, Musvaagevej 18, St. tv., L. Telf. Taga 4777.

Papirindustriarbejderforbundet. Magnus P. Elling, Aalholmsvej 4, St., Valby. Telf. Valby 1890.

Privatbanefunktionærernes Forbund. J. M. Herlak, Danmarksgade 28 [3], Aalborg.

Rebslageriarbejderforbund, Dansk. Charles Andersen, Jyllandsgade 63 B, Esbjerg.

Riggernes og Sejlmagernes Forbund. Jac. Michaelsen, Sct. Annægade 55 [1]. Telf. Amg. 8695.

Sadelmager- og Tapetsererforbund, Skand. Th. Clausen, Meinungsgade 16, St. N. Telf. Nora 7341.

Skibstømrerforbund, Dansk. G. Sigurdsson, Skibhusvej 11, Odense. Telf. 5516.

Skorstensfejersvendenes Fagforbund. Jørgen Nielsen, Asnæsgade 1 [3], N. Telf. Nora 4805.

Skotøjarbejderforbund, Dansk. N. J. Larsen, Rømersgade 22 [3], K. Telf. Byen 8368.

Skraatobaksarbejdernes Forbund. Th. Nielsen, Brogade 21, St., K. Telf. Amg. 5686v.

Skrædderforbund, Dansk. Josef Andersson, Vendersgade 29 [1], K. Telf. 10518.

Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk. Johs. Kjærbøl, Gl. Kongevej 6 [2], V. Telf. 5121, 8221.

Snedkerforbundet. Martin Petersen, Rømersgade 22 [4], K. Telf. 12753.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund, Dansk. H. M. Christensen, Rosenørns Allé 12 [3]. Telf. 15880.

Specialarbejderforbundet. L. Møller, Vester Søgade 2, V. Telf. Byen 5964.

Stenindustriarbejderforbund, Dansk. C. Andersen, Bentoftegade 3 A, V. Telf. Vester 6800v.

Stukkatørernes Forbund. Thorvald Jørgensen, Valby Langgade 194 [1], Valby. Tlf. Valby 2342.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund. Ejnar Jensen, Rosenørns Allé 12 [4], V. Telf. Nora 5781.

Tekstilarbejderforbund, Dansk. Chr. Nielsen, Rosenørns Allé 12 [4], V. Telf. 5661.

Tobaksarbejderforbundet. Edm. Olsen, Rosenørns Allé 14 [4], V. Telf. 12981.

Træindustriarbejderforbundet, V. S. Petersen, Rosenørns Allé 12 [4], V. Telf. Nora 7306.

Typograf-Forbund, Dansk. Jul. Schrøder, Vestergade 5, K. Telf. 4331.

Dansk Dykkerforening. H. Rasmussen, Aakandevej 5, Brønshøj.

Kurvemagernes Fagforening. A. Schønstrøm, Sct. Hansgade 15, N.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.

REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.

Trykt i Dansk Andels Trykkeri. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 16 * KØBENHAVN DEN 1. MARTS 1932 * 28. AARGANG

Økonomiske Oversigter.

Af cand. polit. Henry Stjernqvist.

Lys bag — Mørke foran! Aldrig før har man vel med saadan Berettigelse kunnet sige dette som ved Begyndelsen af Aaret 1932. Før Krigen levede man under Indtrykket af det stadige økonomiske Fremskridt, og Arbejderbevægelsens Kræfter satte naturligt ind paa at tilkæmpe Arbejderne en saa stor Andel af dette Fremskridt som muligt. Under Krigen levede man i alle Lande i Haabet om, at med Krigens Ophør vilde alt vende sig til det bedre. Og efter Krigen har man forklaret alle de haarde Kriser med en Henvisning til, at Krigens Eftervirkninger endnu ikke havde fortaget sig, men at Samfundet dog snart vilde arbejde sig frem til mere normale Tilstande.

Nu derimod tegner alt sig sort i sort. Der kan sikkert ikke nævnes eet Land, som ikke hærges af dybtgaaende Kriser, og vi ser det ejendommelige, at langt ind i de Befolkningslag, som tidligere trods alt priste det kapitalistiske Samfundssystem, begynder man nu at tvivle og spejde efter nye Principper for Ordningen af de økonomiske Forhold. Vi hørte det f. Eks. ved det nordiske nationaløkonomiske Møde i Stockholm i Sommer, hvor Mødets Præsident, en svensk Bankdirektør, aabent udtalte, at kan Kapitalismen ikke overvinde Vanskelighederne, maa man overveje at indføre nye Samfundsformer. Og herhjemme kender vi de samme Toner. Tænk paa Henning Kehler, som lig en Vejrhane ogsaa begynder at vende sig fra Kapitalismen.

Et fælles Træk i de sidste Maaneders Udvikling i de forskellige Lande er den Rolle, som Statsmagten er kommet til at spille, og det Spørgsmaal, som kun Fremtiden kan besvare, er nu: Staar vi ved Begyndelsen af en dybtgaaende Ændring i de kapitalistiske Samfunds Struktur, eller er de kapitalistiske Principper saa levedygtige, at de atter vil komme i Højsædet, hvis den nuværende Krise overvindes? Dette Spørgsmaal kan som sagt kun besvares et godt Stykke ud i Fremtiden, men da Nutidens Befolkning selvfølgelig først og fremmest tænker paa at klare Dagen og Vejen, vil alene en kort Orientering i de vigtigste Begivenheder og Udviklingslinjer i Nutiden formentlig have en vis Betydning. Det skulde da være Opgaven i denne og følgende Artikler, at gøre »Arbejderen«s Læsere opmærksom paa, hvad der foregaar af væsentligt paa det økonomiske Omraade saavel i Danmark som i Udlandet, idet det meget stærkt maa understreges, at det paa Grund af Bladets Pladsforhold vil være umuligt at medtage alt det, som man i og for sig mener har Interesse.

*

Et fælles Træk for Udviklingen de sidste Par Aar i alle Lande har været en Nedgang i Priserne for en Mængde af de vigtigste Varer. For de Varer, som vi køber til vort daglige Forbrug i Butikkerne, har Prisfaldet ganske vist ikke været saa overvældende, men spørger man en Grosserer i snart hvilken som helst Branche, vil han bevidne, at Engrospriserne er faldet meget betydeligt, og det samme gælder Priserne for langt de fleste Raastoffer og halvfærdige Varer. For at faa et samlet Billede af Prisbevægelserne har man i saa godt som alle Lande i mange Aar beregnet de saakaldte Pristal, der har til Opgave at vise, hvorledes den gennemsnitlige Prisbevægelse har været for samtlige Varer, og man kom allerede tidligt ind paa at beregne to Slags Pristal: eet for Engrosvarerne og eet for alle de Udgifter, som en almindelig Familie maa afholde. Det er dette sidste, som man herhjemme populært kalder for »Pristallet«, men det er vigtigt at erindre, at Prisbevægelsen for Engrosvarer og Raastoffer spiller en afgørende Rolle i Verdensøkonomien, saaledes at man altid med størst Interesse vil følge Bevægelserne i Engrospristallene. For at belyse Udviklingen paa dette Omraade de sidste Aar skal derfor i nedenstaaende Tabel gives Engrospristallene i nogle vigtigere Lande, idet det understreges, at disse Pristal er Gennemsnitstal for en Række Varer, saaledes at Prisnedgangen har været større for en Del Varer, men til Gengæld mindre for andre Varer.

Engrospristallene i nogle Lande.

	England	Tyskland	U. S. A.	Danmark
1913	100	100	100	100
1929 Januar	138	139	139	151
— August	136	138	140	150
1930 Januar	131	132	134	143
1931 Januar	107	115	110	118
— August	100	110	101	109
— December .	106	104	95	119
1932 Januar	108	100	93	118

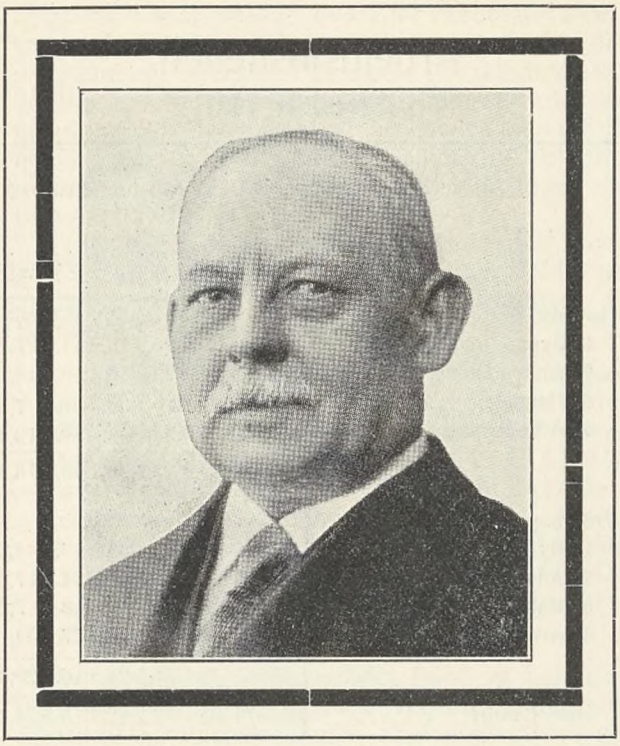
Fælles for disse 4 Lande er det, at der fra Midten af Aaret 1929 har været et stadigt og stærkt Prisfald, der varede ved indtil August 1931. Derefter ser vi imidlertid en forskellig Bevægelse for England og Danmark paa den ene Side og Tyskland og U. S. A. paa den anden Side, idet Priserne i de to første Lande stiger, medens der i de to andre Lande foregaar en Fortsættelse af Prisfaldet.

Pladsen her tillader ikke at komme ind paa en Diskussion af, hvad Grundene kunde være til det langvarige og stærke Prisfald. Det maa være nok at pege paa Kendsgerningerne. Derimod er man fra alle Sider enig om, at Aarsagen til den forskellige Prisudvikling siden Efteraaret 1931 er Englands og en Række andre Landes Opgivelse af Guldmøntfoden. Medens det tidligere var saaledes, at Seddelbankerne i de forskellige Lande havde forpligtet sig til at indløse deres Sedler med Guld, hvis nogen ønsker det, saa blev denne Bestemmelse nemlig nu midlertidig sat ud af Kraft ved særlige Lovbestemmelser i England, Danmark, Sverige, Norge og flere andre Lande. Og Resultatet heraf blev en stærk Kursnedgang paa ca. 30 pCt. for de paagældende Landes Penge i Forhold til de Landes, der ikke havde forladt Guldmøntfoden. Tidligere var det jo saaledes, at f. Eks. 100 danske Kroner ifølge Lovens Bestemmelser kunde veksles i Nationalbanken med 40,3 Gram Guld, medens den tyske Rigsbank kun gav 35,8 Gram Guld for 100 Mark, og Følgen heraf var som bekendt den, at man for 100 Mark kun fik 100 Gange (35,8 : 40,3) = 89 Kr. Men naar Danmark ikke vilde indløse sine Sedler med Guld, saa bortfalder denne Maalestok for Værdiforholdet mellem Mark og Kroner, og andre, ofte spekulationsmæssige, Forhold øver Indflydelse ved Værdifastsættelsen (Kursen).

Den videre Følge af det her omtalte blev da, at Priserne for alle de Varer, som skulde indføres fra de Lande, som endnu havde Guldindløselighed, steg i samme Forhold som Kursen paa disse Landes Penge. Og det er her værd at gøre opmærksom paa den talmæssige Ejendommelighed, at naar Kursen paa danske Penge falder med 30 pCt. er dette faktisk det samme som, at Kursen paa fremmede Penge stiger ikke med 30, men med ca. 50 pCt. Naar Pristallene alligevel ikke steg mere end 6—8 pCt. i Løbet af nogle Maaneder, er Forklaringen derfor den, at de Varer, som blev indført fra Guldfodlandene, kun udgør en mindre Del af samtlige de Varer, som medtages ved Beregningen af Pristallet, og hertil kommer, at Priserne i Guldfodlandene vedblev at dale, saaledes at Priserne i disse Lande faktisk er sunket 10—12 pCt. i Forhold til Priserne i England, Danmark o. s. v.

Som det før blev fremhævet, er Betydningen af et Pristal ikke den, at a l l e Varers Priser undergaar samme Udvikling — tværtimod! Man faar kun Besked om den gennemsnitlige Udvikling. Og navnlig har dette Forhold Betydning for dem, der skal leve af at sælge Varer, hvis Priser er faldet mere end normalt. Vi ser derfor, at Farmerne i U. S. A. og Kanada — foruden selvfølgelig ogsaa i en Række andre Lande, f. Eks. de østeuropæiske Kornlande — i de sidste Par Aar har levet paa Fallitens Rand, fordi Kornpriserne er faldet ganske overordentligt. Og de paagældende Landes Regeringer har derfor paa forskellig Maade søgt at komme disse Samfundsklasser til Hjælp. Danmark var saa heldig i den første Periode af Verdenskrisen, at de Produkter, som Bønderne skulde sælge, ikke faldt særlig stærkt i Pris, hvorimod en Række af de Varer, som skulde købes til Landbrugets Produktion, blev meget billigere. Men heri er sket en afgørende Ændring i det sidste Aars Tid, og navnlig i de sidste Maaneder af 1931. Man kan her pege paa to Forhold, som har været af væsentlig Betydning. For det første er Flæskepriserne faldet til et Niveau, som man ikke har kendt siden Aarhundredets Begyndelse, og for det andet er der som Følge af Kronekursens Nedgang foregaaet en tilsvarende Prisstigning herhjemme for Korn, Oliekager og andre for Landbrugsproduktionen vigtige Produkter. Flæskeprisernes Fald maa først og fremmest tilskrives den meget store Forøgelse i Svineholdet, som man har været Vidne til ikke alene herhjemme, men ogsaa i en Del andre Lande, navnlig Polen og Litauen, hvorved Tilførslerne til det engelske Marked er forøget tilsvarende, og dette har da automatisk medført Prisfaldet. Som Vidnesbyrd om Udviklingens Styrke kan anføres, at Svineholdet herhjemme de sidste Aar er steget fra 3½ til 5½ Mill. Svin, men paa Grundlag af Tallene fra den sidste Svinetælling i Januar 1932 kan man regne med, at der hen mod Sommeren vil komme en betydelig Nedgang. Spørgsmaalet bliver da, om der ligeledes vil komme en tilsvarende Nedgang i de Lande, som konkurrerer med Danmark paa det engelske Marked, thi i saa Fald kan man forudse en ikke ringe Prisstigning paa Flæsk; men indtræder dette ikke, vil det danske Landbrug selvfølgelig blive endnu haardere ramt end nu.

Til disse Vanskeligheder, der hovedsagelig er en Følge af rent økonomiske Foreteelser i Samfundene, kommer imidlertid, at der efter Englands og de andre Landes Opgivelse af Guldmøntfoden er kommet en almindelig Usikkerhed i Samhandelen mellem Landene, idet man ikke ved noget om, hvorledes Valutakurserne i Fremtiden vil bevæge sig. Hertil kommer, at adskillige af de Lande, som endnu har bevaret Guldmøntfoden, forsøger at hindre en øget Udførsel fra de »valutasvage« Lande ved tilsvarende Toldpaalæg, og samtidig ser det ud til, at England ogsaa vil slaa ind paa en Toldpolitik. Udviklingen gaar da i Retning af at indskrænke Samhandelen med Udlandet, saaledes at hvert Land søger saa vidt muligt at være sig selv nok, men det er indlysende, at en saadan Udvikling i særlig Grad vil ramme de smaa Lande haardt, idet disse i højere Grad er afhængige af Varetilførsel ude fra end de store Lande. Naar derfor Danmark ved de fornylig vedtagne Love ogsaa skaber Rammerne for en almindelig Importbegrænsning, maa dette nærmest opfattes som en Nødværgeforanstaltning til Sikring saa vidt mulig af Produktionens Videreførsel, hvorimod man ikke heri kan se Begyndelsen til en Politik, som gaar ud paa at være os selv nok. Thi dette kan Danmark aldrig.

C. C. ANDERSEN

20. MAJ 1849 — 29. FEBRUAR 1932

83 Aar gammel er *C. C. Andersen* Natten mellem 28. og 29. Februar afgaaet ved Døden paa Rigshospitalet efter flere Ugers tiltagende Alderdomssvækkelse.

Vort Parti har med ham mistet sin Nestor, den der var med fra de allerførste Dage og som trofast og støt fulgte Kampen og Udviklingen gennem alle dens Trin op til vore Dages konsoliderede og indflydelsesrige Organisationsliv.

Der var en egen stille Kraft og Soliditet over C. C. Andersen. Han var ikke den flammende Taler; men den stille, myndige Tilrettelægger og solide Leder af Tingenes Gang, og den aldrig trættende, aldrig svigtende Energi og Pligtfølelse fyldte hans Liv fra først til sidst.

Enhver, der i Aarenes Løb har øvet sin Gerning indenfor vor Bevægelse og der har lært Afdøde at kende, lærte ogsaa at værdsætte denne gamle Kæmpes stille, urokkelige Ro, der røbede saa stor Kraft, at det blev indlysende, at alle store Møder lededes af ham.

Hans Gerning var den indre opbyggende og bevarende, den sammenbidte Fastholden af Traditioner og af Troen paa Socialdemokratiets Opgaver og Maal.

Stærkest var hans Navn knyttet til Arbejderkooperationens ældste Foretagende, Arbejdernes Fællesbageri, hvis Leder han var fra dets Oprettelse i 1886 og til Døden satte Punktum for hans Virke.

C. C. Andersen begyndte sin Livsgerning som Medlem af Snedkersvendenes Fagforening, som han var Medstifter af og Formand for i Aarene 1873 til 84. Medlem af Socialdemokratiets Bestyrelse blev han i 1874, og i 1878 valgtes han ind i Socialdemokratisk Forbunds Hovedbestyrelse. Fra 1877 ledede han som Formand for Kontrolkomitéen den socialdemokratiske Presse og desuden sad han i Ledelsen for Bryggeriet »Stjernen«.

C. C. Andersen var desuden Medlem af Landstinget fra 1890, i 1907 Medlem af Rigsretten, Medlem af det udenrigspolitiske Nævn og af den permanente Voldgiftsret fra 1900 til 1910.

Under den store Arbejdskamp i 1899 var C. C. Andersen Medlem af Enighedskammeret, og fra 1919 til 1925 Medlem af Bankraadet for Arbejdernes Landsbank.

En alsidig Gerning har Afdøde bag sig og hans Indsats var præget af den redeligste Vilje og sikreste Tro paa Arbejderklassens Sag. Længe vil Mindet om denne gamle Kæmpe leve i Arbejderbevægelsen.

Arbejdslønnen i Industrien m. v.

Juli Kvartal 1931.

Ligesom for tidligere Kvartaler er der for Juli Kvartal 1931 foretaget Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Beregningen m. v. skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger 1931, Nr. 17.

For de større Hovedgrupper af Arbejdere er Fortjenesten angivet i nedenstaaende Tabeller 1 og 2, af hvilke Tabel 1 er beregnet alene paa Grundlag af Materiale indsamlet af Arbejdsgiverforenin-

Tabel 1. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.

	Antal Arbejdere pr. 30/9 1931	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)				
		Juli Kv. 1931	April Kv. 1931	Jan Kv. 1931	Okt. Kv. 1930	Juli Kv. 1930
		Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.
København						
Faglærte Arbejdere.....	23623	176	175	173	181	177
Ufaglærte —	20908	143	140	137	143	140
Ialt Mænd...	44531	160	158	156	163	160
Kvindl. Arbejdere.....	15421	90	90	90	90	90
Samtl. Arbejdere.	59952	143	141	138	144	142
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	19099	141	141	141	146	143
Ufaglærte —	26195	122	121	121	124	122
Ialt Mænd...	45294	130	129	130	133	131
Kvindl. Arbejdere.....	8361	81	80	80	80	80
Samtl. Arbejdere.	53655	122	122	122	125	123
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere.....	42722	160	159	159	165	161
Ufaglærte —	47103	131	129	129	132	130
Ialt Mænd...	89825	144	143	144	147	145
Kvindl. Arbejdere.....	23782	87	86	87	87	87
Samtl. Arbejdere.	113607	133	132	131	135	133

gen blandt dennes Medlemmer, medens Tabel 2 er beregnet paa Grundlag af dette Materiale, suppleret med Lønoplysninger, indsamlet af Det statistiske Departement hos Virksomheder, der ikke er tilknyttet Arbejdsgiverforeningen.

Ved Sammenligning mellem Lønningerne for Juli Kvartal 1931 og Lønningerne for de nærmest foregaaende Kvartaler maa erindres, at de i Foraaret og Sommeren 1931 foretagne overenskomstmæssige Lønændringer for saa godt som alle de heraf berørte Fag virkede hele Kvartalet; angaaende nærmere Oplysninger om disse Lønændringer skal henvises til Bemærkningerne til Opgørelsen over Arbejdslønnen i April Kvartal 1931 i Statistiske Efterretninger Nr. 39, 1931.

Ligesom April Kvartal 1931 er Betalingen for Sommerferie til de Fag, hvor saadan Betaling erholdes, ikke inkluderet i de foran anførte gennemsnitlige Timefortjenester.

For de enkelte Fags Vedkommende skal iøvrigt henvises til de for Aaret 1930 beregnede gennemsnitlige Timefortjenester, der er offentliggjort i Statistiske Efterretninger Nr. 17, 1931, og de Bemærkninger, der er knyttet dertil.

Tabel 2. Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.

	Gnstl. Ant. Arb. i Juli Kvt. 1931	Gennemsnitlig Timefortjeneste (m. Anv. af et fast Arbejdertal indenf. hvert Fag)				
		Juli Kv. 1931	April Kv. 1931	Jan. Kv. 1931	Oktbr. Kv. 1930	Juli Kv. 1930
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Fagl. Arbejdere	24010	173	174	175	180	176
Ufagl. —	24169	141	141	140	143	141
Ialt Mænd	48179	157	158	158	162	159
Kvindel. Arbejdere	13283	89	89	89	89	89
Samtl. Arbejdere	61462	142	142	142	145	143
Provinsen						
Fagl. Arbejdere	19465	140	141	141	146	143
Ufagl. —	29505	121	121	120	124	121
Ialt Mænd	48970	129	129	129	133	130
Kvindel. Arbejdere	8065	78	77	78	78	78
Samtl. Arbejdere	57035	123	123	123	127	124
Hele Landet						
Fagl. Arbejdere	43475	155	156	156	161	158
Ufagl. —	53674	128	128	127	130	128
Ialt Mænd	97149	140	140	140	144	141
Kvindel. Arbejdere	21348	85	84	85	85	84
Samtl. Arbejdere	118497	131	131	131	135	132

Arbejdsløsheden.

i December 1931.

	Antal Arbejdere pr. Decbr. 1931	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Jan.[1]) 1932	Dec. 1931	Nov. 1931	Okt. 1931	Jan. 1931
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	13280	34,9	26,9	18,9	11,2	27,3
2. Anden Industri m. v.	75412	27,4	29,0	19,5	16,6	18,1
3. Handel	6400	10,5	8,8	8,2	7,9	7,5
4. Arbejdsmænd	35917	27,8	22,1	20,2	15,7	19,4
Ialt	131009	27,4	25,9	19,1	15,4	18,8
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	21517	59,8	55,5	32,9	17,1	44,6
2 Anden Industri m. v	63889	27,1	26,2	17,5	14.7	17,8
3. Handel	7757	11,6	9,2	9,2	8,0	7,2
4. Arbejdsmænd	76502	50,4	43,9	29,4	17,9	34,7
Ialt	169665	41,0	37,1	24,5	16,2	28,4
Hele Landet	300674	35,1	32,2	22,1	15,8	24,2

Samtlige Fag:	1927	1928	1929	1930	1931	1932
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2	35,1[1])
Februar	31,2	26,2	29,7	20,5	26 0	
Marts	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1	
April	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3	
Maj	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3	
Juni	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3	
Juli	17,2	13,6	9,6	9,3	11,8	
August	16,4	13,1	9,1	9,0	11,8	
September	16,0	12,2	8,7	9,0	12,1	
Oktober	17,5	14,5	10,1	11,4	15,8	
November	21,8	17,7	13,0	15,5	22,1	
December	31,6	28,4	22,4	25,1	32,2	

[1]) Foreløbige Tal.

Anm.: De for November 1931 og senere Maaneder beregnede Tal for Arbejdsløsheden er i nogen Grad paavirket af Bestemmelserne i Lov af 19. Oktober 1931 om midlertidig Hjælp til arbejdsløse, jfr. Bemærkningerne i Statistiske Efterretninger Nr. 40, 1931 i Artiklen om Arbejdsløsheden.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos A/S C. M. Hess' Fabriker, Vejle.

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S C. M. Hess' Fabriker opstod for nogen Tid siden en Uoverensstemmelse om Betalingen for Arbejde udført mellem Kl. 24 og Kl. 8½, idet Aktieselskabet kun vilde betale Tillæg til den gældende Timeløn i Henhold til Betalingsreglerne for Arbejde i Skiftehold, medens Forbundet krævede Arbejdet betalt med et Tillæg af 100 pCt. til Timelønnen, jvf. Bestemmelserne i Fælles Værkstedsregler for Overarbejde.

Sagen behandledes uden Resultat ved Mæg-

lings- og Timandsmøde, hvorefter Forbundet fremsendte Varsel om Arbejdsstandsning overfor det paagældende Arbejde. Paa denne Foranledning afholdtes herefter et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken, og der enedes man om at henvise Sagen til Afgørelse af en faglig Voldgift, hvorefter Varslet om Arbejdsstandsning toges tilbage.

Sagen har derefter været forelagt en faglig Voldgift, og af Mangel paa Enighed mellem Voldgiftsmændene afsagde Opmanden, Landsdommer C. Bærentzen, en saalydende Kendelse:

»A/S C. M. Hess' Fabriker, Vejle, har ikke uden at træffe Særaftale med Arbejderne været berettiget til at lægge Arbejdstiden for de ovenfor omhandlede Arbejdere fra Kl. 24 til Kl. 8½ med den Virkning, at Reglerne om Arbejde i skiftende Hold kan finde Anvendelse. Arbejderne maa derfor være berettiget til Betaling som for Overarbejde med et Tillæg af 100 pCt og til Efterbetaling i Overensstemmelse hermed.«

Paa Trods af, at Kendelsen fuldt og helt gav Forbundet Medhold, nægtede Aktieselskabet, med Støtte af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien, at efterleve denne, og Forbundet krævede som Følge deraf Aktieselskabet indklaget for Den faste Voldgiftsret.

I denne Anledning afholdtes den 10. Februar et Fællesmøde, der i Henhold til de gældende Regler skal afholdes under Hovedorganisationernes Medvirken, forinden en Sags eventuelle Indbringelse for Retten, og paa dette Møde lykkedes det at opnaa Enighed, idet Aktieselskabet indgik paa at betale i Henhold til Kendelsen og saaledes, at det, der var betalt Forbundets Medlemmer for lidt, efterbetales disse.

Chauffører hos Vognmand B. P. Hansen og Chaufførernes Opsigelse af Overenskomsten for Turistkørsel.

Den 26. Januar afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en af Dansk Arbejdsmandsforbund paaklaget Underbetaling af en Chauffør hos Vognmand B. P. Hansen. Man enedes om, at Vognmanden, til fuld Afgørelse af Sagen, betaler 200 Kr. til Chaufførernes Fagforening.

En paa samme Møde behandlet Protest mod Opsigelsen af Overenskomsten for Turistkørsel enedes man om, at Centralorganisationen af Vognmænd tager op til nærmere Overvejelse og derefter meddeler Chaufførernes Fagforening Resultatet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1532.

Elektrikere hos Firmaet Hassel & Teudt.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. November 1931 i Sag Nr. 1532: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem, Elektroinstallatørforeningen for København og Firmaet Hassel & Teudt mod De samv. Fagforbund i Danmark for Dansk Elektrikerforbund.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem, Elektroinstallatørforeningen for København og Firmaet Hassel & Teudt indklaget De samv. Fagforbund i Danmark for Dansk Elektrikerforbund for Brud paa Septemberforligets Punkt 2 i følgende Anledning:

Mellem Elektrikerforbundet og 6 københavnske Firmaer, der er Medlemmer af Elektrointallatørforeningen, var der opstaaet en Konflikt angaaende Timelønningerne hos disse Firmaer, og Forbundet havde i den Anledning den 17. og 25. September 1931 afgivet Strejkevarsler, mod hvis Lovlighed Arbejdsgiverforeningen havde protesteret. Spørgsmaalet om disse Varslers Lovlighed blev indbragt her for Retten, hvor Sagen den 17. Oktober afsluttedes med et Forlig, der gik ud paa, at de varslede Strejker aflystes, og at der skulde optages lokale Forhand'inger eventuelt med Tillidsmandens Medvirken mellem de paagældende Firmaer og de hos disse beskæftigede Elektrikere, som mente at maatte stille Krav om Lønforhøjelser. Opnaaedes der ikke Enighed ved disse lokale Forhandlinger, der skulde tilendebringes senest Onsdag den 21. Oktober, var Parterne enige om at behandle de tilbageværende Uoverensstemmelser ved en afsluttende Forhandling under Sammenslutningens og Elektrikerforbundets Medvirken.

Denne sidste Forhandling fandt Sted Tirsdag d. 27. Oktober, hvor det lykkedes at opnaa Enighed for 5 af de 6 af Strejken omfattede Firmaers Vedkommende. — For Hassel & Teudts Vedkommende opnaaedes ikke Enighed. Elektrikerne forlangte som Minimum et Løntillæg af ialt 60 Øre pr. Time til Fordeling blandt de beskæftigede Elektrikere efter Firmaets Skøn, medens Firmaet ikke vilde strække sig videre end til 45 Øre. — Mødet endte dog med, at Parterne enedes om at optage fornyede lokale Forhandlinger, men det lykkedes heller ikke herefter at opnaa Enighed, og den 29. Oktober om Morgenen udeblev samtlige Elektrikere (ca. 30) uden Varsel fra Arbejdet hos Firmaet.

Klagerne gør nu gældende, at denne Arbejdsstandsning er ulovlig som stridende mod Septemberforligets Punkt 2, samt at Ansvaret for Standsningen maa lægges paa Forbundet i Henhold til følgende Bestemmelse i den mellem Parterne afsluttede Overenskomst: »Saa længe denne Overenskomst staar ved Magt, maa ingen af de undertegnede Organisationer eller disses Medlemmer enten enkeltvis eller flere i Forening forsøge paa med noget som helst Middel aabent eller skjult at modarbejde dens Bestemmelser eller fremtvinge nogen Forandring deri, og begge Organisationer bærer Ansvaret for, at saavel Priskuranterne som Overenskomsten i det hele overholdes og opfyldes af deres Medlemmer«.

I Henhold hertil nedlægger Klagerne Paastand om, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at

der i den Anledning paalægges Forbundet en alvorlig Bod fastsat efter Rettens Skøn.

Med Hensyn til Bodens Størrelse har Klagerne fremhævet, at der ved Standsningen, der har varet 7 Arbejdsdage, er paaført Firmaet et betydeligt Tab, hvis Størrelse dog ikke er nærmere dokumenteret.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse. De bestrider ikke, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig, men der foreligger efter deres Mening i høj Grad undskyldende Omstændigheder for Arbejderne, dels fordi de er blevet holt hen med Forhandlinger gennem flere Maaneder uden at kunne opnaa en Lønforbedring, som de mente at have rimeligt Krav paa, dels fordi der fra Firmaets Side skal være vist manglende Forhandlingsvilje samt en stødende og udæskende Optræden overfor Arbejderne. Men i alt Fald vil de Indklagede hævde, at der ikke kan være Tale om at paalægge Forbundet noget Ansvar for Standsningen. Forbundet er nemlig uden Andel i denne og har tilmed gjort, hvad det kunde, for at forhindre den og for at faa Arbejdet genoptaget. Hvad den foran anførte Bestemmelse i Overenskomsten angaar, da er denne ifølge de Indklagedes Anbringende indsat for at understrege Installatørforeningens Ansvar for visse vanskelige Medlemmer, hvorimod det har ligget ganske udenfor Bestemmelsens Hensigt at paalægge Forbundet et videre gaaende Ansvar, end der paahviler det efter de almindelige Regler.

Idet der ikke under denne Sag kan være Spørgsmaal om Bodsansvar for de enkelte Arbejdere, der ikke er indklagede, foreligger der til Afgørelse alene det Spørgsmaal, om Ansvaret for Arbejdsstandsningen, hvis Ulovlighed er utvivlsom, kan lægges paa Forbundet. I saa Henseende er det nu efter Rettens Mening ganske klart, at Forbundet ifølge den anførte Bestemmelse i Overenskomsten — uanset hvad der maatte have givet Anledning til dens Optagelse — maa bære Ansvaret, men det skal iøvrigt bemærkes, at Retten efter det under Sagen oplyste, ikke kan finde, at der fra Forbundets Side er udvist særlig kraftige Bestræbelser for at forhindre Standsningen eller bringe den til Ophør. Paa den anden Side maa det bemærkes, at der efter Rettens Skøn fra Firmaets Side kunde være udvist en mere hensigtsmæssig Optræden under de førte Forhandlinger.

Der vil herefter i Anledning af den indtraadte ulovlige Arbejdsstandsning være at paalægge Elektrikerforbundet en Bod, hvis Størrelse vil kunne bestemmes til 1500 Kr. Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

I Bod til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark betaler Dansk Elektrikerforbund 1500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1536.

Arbejdsmænd og Formere paa Maskinfabrikken »Phønix«, Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1536: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem, Maskinfabrikken »Phønix«, Odense, mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og for Dansk Arbejdsmandsforbund.

Den 24. August 1931 nedlagde 17 Formere og 7 Arbejdsmænd uden Varsel Arbejdet paa Maskinfabrikken »Phønix« i Odense. Anledningen hertil var en Uoverensstemmelse med Fabrikkens Støbemester, Augustesen, som Arbejderne gennem længere Tid havde næret Uvilje imod.

Ved Rettens Kendelse af 14. September 1931 i Sag Nr. 1507 blev Arbejdsstandsningen erklæret for at være ulovlig, og det udtales bl. a. i Kendelsen, »at selv om Støbemester Augustesens Forhold ved forskellige Lejligheder maatte have givet Arbejderne rimelig Grund til Klage, kan Retten efter det oplyste i alt Fald ikke finde, at Støbemesterens Forhold ved den her omhandlede Lejlighed har været af en saadan Karakter, at den kan undskylde et saa ekstraordinært Skridt som en uvarslet Arbejdsstandsning«.

Da Arbejdet herefter atter skulde i Gang, forhandlede Indehaveren af Fabrikken, Fabrikant Svendsen, med de 2 Tillidsmænd paa Fabrikken om Sagen, og han foretog derefter den Ændring i Augustesens Arbejde, at Fabrikkens anden Støbemester fik overdraget de Forhandlinger med Arbejderne om Akkorder, der tidligere var overdraget Augustesen.

Ved to af Dansk Former- og Støberiarbejderforbund under 31. Oktober og 9. November og to af Dansk Arbejdsmandsforbund under 3. og 10. November afgivne Strejkevarsler er det besluttet at etablere Strejke paa Fabrikken henholdsvis fra 17. og 18. November paa Kravet om, at Støbemester Augustesen afskediges. Sagen har derefter været forhandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Arbejdernes Repræsentanter indgik paa, at de varslede Strejker ikke iværksættes, før Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sagen foreligger.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem, Maskinfabrikken »Phønix«, Odense, indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund for at høre de ovennævnte Strejkevarsler kendte ugyldige.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anført, at udover de i den forrige Sag fremførte Beskyldninger mod Støbemester Augustesen er intet yderligere fremført, ligesom der ikke siden Kendelsen af 14. September 1931 fra Arbejdernes Side er fremsat nogen Klage overfor Fabrikkens Ledelse over Støbemesterens Forhold. Klagerne hævder, at en Klage over en Funktionær ikke kan danne et

lovligt Grundlag for et Strejkevarsel, men i Henhold til Septemberforligets Pkt. 4 maa afgøres ved Mægling, eventuelt Voldgift. I Overensstemmelse hermed er det tilbudt de Indklagede at lade Spørgsmaalet om eventuelle Misbrug af Arbejdsgiverens Ret til Ledelsen af Arbejdet afgøre ved faglig Voldgift, men dette har man fra de to Forbunds Side ikke villet tiltræde.

De Indklagede har, idet de har gentaget deres i Sag Nr. 1507 fremførte Anker mod Støbemesteren, anført, at da Sagen uden Resultat har været behandlet paa Mæglings- og Timandsmøde, og Reglerne for Behandling af faglig Strid saaledes er fulgte, maa det være berettiget paa lovlig Maade at varsle og eventuelt etablere Arbejdsstandsning. Septemberforligets Pkt. 4 finder allerede af den Grund ikke Anvendelse i nærværende Tilfælde, at Pkt. 4 udelukkende angaar Arbejdere, ikke Arbejdsledere, hvorfor faglig Voldgift ikke kan etableres om Spørgsmaalet, medmindre der er Enighed derom mellem Parterne.

Med Hensyn til de mod Støbemester Augustesen fremførte Beskyldninger henvises til Referatet i Sag Nr. 1507. Hertil kan føjes, at der i nærværende Sag for Retten er afgivet Vidneforklaringer, *dels* af Fabrikant Svendsen og 3 Støbemestre, der til forskellige Tider har arbejdet sammen med Augustesen, hvorefter han er en dygtig Fagmand, *dels* af de 2 Tillidsmænd paa Fabrikken for de indklagede Forbund, hvorefter Arbejdernes Klage over ham ikke refererer sig til bestemte, isolerede Tilfælde, men til hans Optræden overfor Arbejderne i Almindelighed, idet han efter Arbejdernes Mening er uomgængelig og umulig at forhandle med.

Hvad først angaar Klagernes Henvisning til Septemberforligets Pkt. 4, maa Retten mene, at Pkt. 4 ikke angaar et Tilfælde som det foreliggende, og at Sagen derfor ikke uden Enighed mellem Parterne kan afgøres ved faglig Voldgift. Følgen heraf er, at Arbejderne i givne Tilfælde maa have Strejkeretten som Retsmiddel mod eventuelle Misbrug. Paa den anden Side ligger det i Sagens Natur, at ikke enhver ubeføjet Klage fra Arbejdernes Side kan hjemle Adgang til Strejke paa Kravet om en Arbejdsleders Afskedigelse, idet Virksomheden derved i Strid med Forudsætningerne for Overenskomstforholdet vilde kunne udsættes for betydelige Vanskeligheder. Arbejdslederens Stilling som Virksomhedens Tillidsmand overfor Arbejderne ikke blot kan, men maa i mange Tilfælde medføre, at der kan opstaa Divergenser paa Grund af de modstaaende Interesser, der kan give Anledning til Kontroverser af forskellig Art. Saalangt disse Kontroverser holder sig indenfor saglige Grænser og Former, vil de selvfølgelig ikke kunne give Arbejderne beføjet Grund til at reagere ved Arbejdsstandsning, ej heller hvis i Tilfælde af Meningsforskellighed enkelte Gange en forhastet, ubesindig Handlemaade kan vække Arbejdernes berettigede Mishag. Er Aarsagen til Klagen derimod af en mere graverende Karakter, stiller Sagen sig anderledes. I den mellem Hovedorganisationerne gældende Norm for Behandling af faglig Strid nævnes, at Betalingsstandsning eller Hensynet til Liv, Velfærd eller Ære kan afgive tvingende Grunde til Arbejdsstandsning. De dér nævnte Tilfælde er Udtryk for den selvfølgelige almindelige Grundsætning, der maa gælde, selvom den ikke udtrykkelig er vedtaget; at der er Grænser for, hvad en Arbejder maa finde sig i fra Arbejdsledelsens Side. Ikke blot en enkelt grov Behandling, men ogsaa en fortsat mindre grov Behandling kan i Længden virke saaledes irriterende paa Arbejderne, at de efter forgæves at have klaget til den overordnede Ledelse med Rette reagerer ved en Arbejdsstandsning.

I nærværende Tilfælde har Støbemesterens Optræden efter det for Retten oplyste ikke været af en saadan graverende Karakter, at den kan give Arbejderne Føje til at standse Arbejdet paa Fabrikken, og de afgivne Varsler til som Følge heraf være at kende ugyldige.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse:

De ovenfor omhandlede under 31. Oktober og 9. November 1931 af Dansk Former- og Støberiarejderforbund og under 3. og 10. November 1931 af Dansk Arbejdsmandsforbund overfor Maskinfabrikken »Phønix«, Odense, afgivne Strejkevarsler er ugyldige.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1538.

Jord- og Betonarbejdere hos Murermester Marius Sørensen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 26. November 1931 i Sag Nr. 1538: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og dettes Medlem, Murermester Marius Sørensen mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforenings Vegne.

Ved et Byggeforetagende paa Amagerbrogade, som Murermester Marius Sørensen havde i Entreprise, viste det sig, da de der beskæftigede Jord- og Betonarbejdere, ca. 2 Maaneder efter Akkordens Fuldførelse, fremkom med Regnskabet, at de havde Underskud paa Akkorden. Der afholdtes i den Anledning den 26. Oktober 1931 paa Begæring af Mesteren Mægling paa Spørgsmaalet. — Mæglingsreferatet er saalydende:

»Mesteren har fra Jord- og Betonarbejderne modtaget et Regnskab, der udviser Underskud, men hævder, at det virkelige Underskud er betydeligt større.

Mesteren ønsker herefter afgjort:

1) Underskudets virkelige Størrelse og stiller Krav om
2) Ret til at indeholde saaledes formeget udbetalte Beløb i de Arbejderes Løn, som arbejder videre hos ham, uanset om dette finder Sted paa den samme eller paa en anden Arbejdsplads.

Mæglingsresultat:
ad 1) Underskuddets Størrelse udgør Kr. 900,-.
ad 2) Denne Post udgaar.
(sign.) Espen Eising. (sign) O. Christiansen.
(sign.) P. R. Madsen. (sign.) S. Sørensen.«

Foruden Mæglingsmændene var tilstede Murermester Sørensen og en af de Arbejdere, Holdformanden samt Sekretæren i Jord- og Betonarbejdernes Fagforening.

For Retten er det oplyst, at Fagforeningsskretæren udbad sig Betænkningstid med Hensyn til Mæglingsresultatet, men der er mellem Parterne Uenighed om, hvorvidt hans Reservation havde Hensyn til hele Mæglingsresultatet eller alene til Punkt 2, hvorom intet skriftligt blev tilført, men hvorom det blev de mødte tilkendegivet, at Mæglingsmændene var enige om, at Tilbagebetaling skulde foregaa paa en vis Maade ved Tilbageholdelse i fremtidig Løn.

Murermester Sørensen fordelte derefter de 900 Kr. paa hver af de i Akkorden deltagende Arbejdere i Forhold til hver enkelts Timeantal, og ved Lønudbetalingen den 30. Oktober tilbageholdt han derefter 25 Kr. i Ugelønnen hos hver af de 5 Arbejdere, der havde deltaget i den afsluttende Akkord og nu var beskæftigede hos ham ved et nyt Byggearbejde. Ved denne Afkortning og ved en senere Afkortning har Murermesteren ialt tilbageholdt 195 Kr. 64 Øre i de 5 Arbejderes Løn.

Da Arbejderne ved Lønudbetalingen den 30. Oktober protesterede mod, at der ved en ny Akkord kunde fradrages et Underskud fra en tidligere Akkord, og da Mesteren fastholdt sin Beslutning om kun at udbetale Ugelønnen med Fradrag af 25 Kr., nedlagde ikke blot de omtalte 5 Arbejdere, men ogsaa 3 andre i den samme Akkord beskæftigede Arbejdsmænd den 31. Oktober uden Varsel Arbejdet. Paa et den 10. November i Arbejdsgiverforeningen afholdt Fællesmøde opnaaedes ikke Enighed, idet Arbejdernes Repræsentanter blandt andet krævede, at det tilbageholdte Beløb tilbagebetaltes inden Arbejdets Genoptagelse.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og dettes Medlem, Murermester Marius Sørensen, indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Jord- og Betonarbejdernes Fagforenings Vegne for Brud paa Septemberforliget og Fagets Overenskomst og paastaaet den etablerede Arbejdsstandsning kendt ulovlig og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening paa egne og de i Strejken deltagende 8 Jord- og Betonarbejderes Vegne paalagt en Bod.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, og idet de anfører, at Mesteren ved ulovligt at tilbageholde Arbejdernes fortjente Løn for det nye Arbejde selv er Skyld i det i Klagen paaklagede Forhold, nedlagt Paastand paa Tilbagebetaling af det tilbageholdte Beløb og paa Ikendelse af Bod for det foretagne Overgreb.

Efter den af Fagforeningssekretæren paa Mæglingsmødet den 26. Oktober tagne Reservation maatte det nærmest være hans Sag at tilkendegive, at Arbejderne ønskede Sagen afgjort ved faglig Voldgift. Paa den anden Side havde Murermesteren, der kun faa Dage efter stod overfor en Lønudbetaling, og som intet havde hørt fra Fagforeningen, Anledning til at forhøre sig om, hvilken Beslutning Fagforeningen havde taget, forinden han afkortede noget Beløb i Ugelønnen. Men i hvert Fald kunde Murermesterens Optræden ikke berettige Arbejderne til at strejke, idet Sagens Afgørelse henhørte under faglig Voldgift. Som en Følge heraf er Arbejdsstandsningen ulovlig, hvorom Retten har afsagt foreløbig Kendelse den 21. November, med Tilføjende, at Arbejdet straks vil være at genoptage.

Med Hensyn til Afgørelsen af Størrelsen af det Beløb, Arbejderne har faaet udbetalt for meget i den forrige Akkord, og hvorledes Beløbet for hver enkelt Arbejder eventuelt skal tilbageholdes, henvises Sagen til faglig Voldgift.

Hvad angaar det af Klagerne paastaaede Bodsansvar, bemærkes, at Murermesteren under Arbejdets Gang har udbetalt Forskud, som sammen med Timelønnen gennemsnitlig androg 182 Øre pr. Time, at Arbejdet strakte sig over flere Maaneder, og at Divergensen mellem Arbejderne og Mesteren navnlig drejer sig om, hvilke Tillæg Arbejderne har Krav paa for uforudsete Forhindringer ved Udgravningsarbejdet, hvorom der efter Overenskomsten skal træffes særlig Aftale. De Indklagede har hævdet, at Arbejderne, da Mesteren stadig udbetalte den høje Timeløn, gik ud fra, at han ved Udbetalingen af denne havde taget Hensyn til den Merbetaling, Arbejderne havde Krav paa for Forhindringer ved Udgravningsarbejdet, idet han i modsat Fald maatte have truffet Aftale med Arbejderne derom. Paa den anden Side har Mesteren anført, at han gik med til Udbetaling af 182 Øre, fordi han mente, at Arbejderne havde fortjent denne Timeløn, men at Arbejderne paa Slutningen af Arbejdets Udførelse arbejdede i et langsommere Tempo, hvorved Underskudet fremkom. Han har straks efter Arbejdets Fuldførelse forlangt Regnskab af Arbejderne, men der gik lang Tid hen, inden han fik det. Under Hensyn til disse Forhold findes den Bod, der vil være at paalægge Fagforeningen paa egne og paa de 8 i Arbejdsstandsningen deltagende Arbejderes Vegne, at kunne fastsættes til 200 Kr.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning er ulovlig.

I Bod til Københavns Murer- og Stenhuggerlaug betaler Jord-og Betonarbejdernes Fagforening paa egne og paa de 8 i Arbejdsstansningen deltagende Arbejderes Vegne 200 Kr.

Forsaavidt angaar Opgørelsen af det ovennævnte økonomiske Mellemværende mellem Murermester Marius Sørensen og 5 af hans Arbejdere, henvises Sagen til faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 * KØBENHAVN DEN 15. MARTS 1932 * 28. AARGANG

Økonomisk Oversigt.

Af cand. polit. Henry Stjernqvist.

Indenfor den internationale Finansverden var der i Februar ved at brede sig en roligere Stemning end tidligere. Som Grundlag for dette Omslag pegede man først og fremmest paa Udviklingen i U. S. A., hvor man endelig efter langvarige Forhandlinger fik gennemført et Forslag fra Regeringen, hvis Formaal i faa Ord var at standse den almindelige Prisnedgang og i Stedet hidføre en moderat Prisstigning. Da Ordet Inflation fra tidligere Tid har faaet en daarlig Klang, benyttede man i Agitationen for Forslaget som Regel andre Udtryk, f. Eks. Reflation, idet man hævdede, at det i første Række gjaldt om at *standse* det hurtige katastrofale Prisfald, og at man blot ønskede at vende tilbage til det tidligere og højere Prisniveau. Loven blev underskrevet den 27. Februar af Præsident Hoover og er efter angelsachsisk Skik opkaldt efter de to Personer, Glass og Steagall, der stærkest har arbejdet for den. Uden i Enkeltheder at komme ind paa Lovens Indhold skal dog peges paa de vigtigste Punkter. Man vil saaledse hjælpe en Række Banker, der er bragt i Vanskeligheder ved, at Kunderne i vid Udstrækning har trukket deres Penge ud, enten for at dække deres Tab, eller blot fordi den almindelige Mistillid til Bankerne har gjort det moderne at gemme sine Penge som Sedler i Strømpeskafterne i Stedet for at sætte dem ind i Bankerne (den saakaldte Tresauering-Bevægelse). Man har endvidere oprettet et nyt Finansinstitut (Reconstruction Finance Corporation), der i vidt Omfang skulde blive i Stand til at »pumpe« Kredit ud i Erhvervslivet samtidig med, at det skaffede Regeringen fornødne Mdiler til Fortsættelsen af de ekstraordinære offentlige Arbejder. Og endelig vedtoges nogle banktekniske Foranstaltninger, der skulde afvende den Fare, som truede ved, at Frankrig vedblev at købe Guld fra U. S. A.

Et andet Forhold, som ogsaa pegede mod bedre Tider, var en vis Lettelse paa Pengemarkedet. Danske Læsere staar formentlig noget fremmede for, hvad der egentlig menes med Pengemarkedet, og dette er ganske naturligt, da vi herhjemme paa Børsen hovedsagelig handler med Obligationer og Aktier. Paa de store udenlandske Børser, navnlig London og New York, handles imidlertid i vidt Omfang ogsaa med Veksler paa de større Banker og Handelshuse, og dette Pengemarked er da et Udtryk for, hvorledes Stemningen er blandt de Kapitalister, der ikke vil anbringe deres Penge paa længere Tid i Obligationer og Aktier, men blot i Veksler, der indløses om 1—3 Mdr. Forskellen mellem Pengemarked og Kapitalmarked betegner man derfor ofte som en Forskel mellem kortfristede og langfristede Kapitalanbringelser, eller blot som korte og lange Penge.

Saa længe der er stabile Forhold i Samfundet, maa den Rente, som Kapitalisterne faar af deres Penge, være den samme, uanset om de anbringer Pengene paa kort eller paa langt Sigt. Men det moderne Samfund er netop ejendommeligt derved, at der næsten aldrig er stabile Forhold, og dette giver sig da ogsaa Udtryk m. H. t. Renten, idet der meget ofte er forskellige Udviklingslinjer for de korte og de lange Penge. Vi ser saaledes i den senere Tid en ikke ringe Nedgang i Renten af de korte Penge, uden at der sker en tilsvarende Nedgang i Renten af de langfristede Kapitaler, d. v. s. uden at Kurserne paa Aktier eller Obligationer stiger. En direkte Følge af de lettere Forhold paa Pengemarkedet blev en Nedsættelse af Diskontoen i adskillige Lande. Saaledes blev New Yorks Diskonto den 25. Februar nedsat fra 3½ til 3 pCt., Londons den 10. Marts fra 5 til 4 pCt. og Københavns den paafølgende Dag fra 6 til 5 pCt.

Finansverdenens Forhold er i den Grad indhyllet i Mørke, at man ikke i Enkeltheder kan udrede Styrken af de forskellige virkende Kræfter. Det maa derfor være nok at pege paa som det formentlig afgørende Forhold, at England under Krisen i Efteraaret 1931 var kommet i Klemme derved, at Finansverdenen i vidt Omfang havde laant kortfristede Penge af Amerika og Frankrig og atter laant disse Kapitaler *til* Tyskland, men paa lang Frist. Da nu Amerika og Frankrig trak sine Penge hjem fra England, medens dette Land ikke var i Stand til at gøre Gengæld overfor Tyskland, blev Følgen den omtalte Krise, hvorunder England paa ydmygende Betingelser optog et meget stort, kortfristet Laan i Amerika og Frankrig. I de følgende Maaneder kom England finansielt til Kræfter, og det meddeltes, at det nævnte store Laan blev fuldstændig tilbagebetalt i Januar Maaned i Aar, hvorved Mængden af Penge, som søgte kortvarig An-

bringelse, blev tilsvarende større, og dette virkede da videre i Retning af en Nedgang i Renten for Penge, anbragt paa kort Tid.

Overfor disse Tegn paa, at bedre Tider nærmede sig, var der imidlertid andre og, som det synes, stærkere Kræfter, som virkede i modsat Retning. Her maa først og fremmest nævnes den ganske usikre Situation i Tyskland, hvor — som det viste sig ved Præsidentvalget den 13. Marts — Halvdelen af Befolkningen sluttede sig til Partier, som faktisk kræver en Revolutionering af Tysklands politiske og økonomiske Stilling i Forholdet til den øvrige Verden. Denne Tilstand, der faktisk er blevet skærpet efter Præsidentvalget, har bl. a. den Virkning, at ingen i Udlandet tør anbringe flere Penge i Tyskland, og Værdien af de allerede anbragte Penge — der jo andrager meget betydelige Beløb — er ganske uvis; thi man kan ikke bortse fra Muligheden af, at en nazistisk eller kommunistisk Regering paa radikal Maade vil nedskrive om ikke fuldstændig slette Tysklands Gæld til Udlandet. For Danmarks Vedkommende har det her anførte formentlig ikke nogen større direkte Betydning, men Sverige f. Eks. — for ikke at tale om England og U. S. A. —, der har store Interesser i Tyskland, kan ikke undgaa at blive paavirket heraf. Som en dramatisk Understregen af Sandheden i denne Paastand kommer Meddelelsen om den svenske Tændstik-Konge Kreugers Selvmord i Paris. Ganske vist kan man endnu ikke, da dette skrives, overskue alle de Aarsager, som medvirkede til Sammenbrudet, men der er ingen Tvivl om, at Kreugers Likviditetsvanskeligheder bl. a. skyldes, at han havde faaet Penge i Klemme i Tyskland.

Et andet Usikkerhedsmoment af væsentlig Betydning for Verdensøkonomien er Englands Valutapolitik. Som omtalt i forrige Nummer af »Arbejderen« var Sterlings Værdi efter Guldindløseligheds Ophævelse i September sunket med næsten 30 pCt. i Forhold til Dollars; fra November til Slutningen af Februar var Værdiforholdet omtrent uforandret, men den internationale Finansverden svævede stadig i Uvished m. H. t. Sterlingens endelige Værdi, idet der ikke hverken fra den engelske Regerings Side eller Bank of England (svarende til vor Nationalbank) fremkom nogen som helst Udtalelse om Pengepolitikens Maal. Efter flere Maaneders forholdsvis stabile Valutakurser ser man da i de første Dage af Marts en pludselig og stærk Stigning i Sterlings Værdi, og de skandinaviske Lande, som efter de første Krisedage i September hele Tiden har fulgt Sterlings Kursbevægelser i Hovedtrækkene, lod ogsaa deres Kurser stige i Forhold til f. Eks. U. S. A. og Tyskland. Som Eksempel paa, hvor stærk Opgangen var, skal nævnes, at de tyske Mark var noteret i 124 i Slutningen af Februar og 119 i Midten af Marts. I denne Forbindelse skal iøvrigt gøres opmærksom paa, at Kreuger-Sammenbrudet bevirkede en Svækkelse i Værdien af den svenske Krone; saaledes var Noteringen her i København 98½ danske Kroner for 100 svenske den 15. Marts.

Paa nærværende Tidspunkt er det umuligt at udrede Aarsagerne til den pludselige Stigning i Sterlings Værdi; men det er dog værd at gøre opmærksom paa, at der i det engelske Prisniveau kun var foregaaet en Stigning paa ca. 8 pCt. fra August til November 1931, og siden har Tendensen nærmest været svagt faldende. Nu er det en almindelig anerkendt nationaløkonomisk Sandhed, at der bestaar en vis Forbindelse mellem et Lands Prisniveau og dets Valutakurser, saaledes at jo højere Prisniveauet er, desto lavere er Kursen for dens Penge; og da det engelske Prisniveau ikke var steget paa langt nær saa stærkt, som svarede til Faldet i Sterlings internationale Værdi, er det i og for sig forstaaeligt, at der skete en Stigning i Sterling. Et meget vigtigt Spørgsmaal er det imidlertid, om Stigningen vil fortsættes, naar Spekulanterne nu har faaet Færten af, hvor der er Penge at tjene, eller om Lederne af Englands økonomiske Politik har tilstrækkelige Magtmidler til at bremse Stigningen, naar den bliver dem for voldsom. Den første officielle Udtalelse om Maalet for Englands Pengepolitik kom iøvrigt i disse Dage, idet Finansministeren, Neville Chamberlain, i Parlamentet udtalte, at England igen vilde vende tilbage til Guldmøntfoden, men man kunde endnu ikke sige hvornaar man vilde nedskære Pundets Værdi. Forsaavidt er man lige klog, og man maa derfor med største Interesse følge Begivenhederne i England, thi disse vil faa direkte Betydning ogsaa for Danmark, idet en Opgang i Værdien af danske Kroner vil føre til noget faldende Priser for de Varer, vi indfører og udfører. Det er formentlig i Forudfølelsen af, at en for hastig Opgang i Sterling, efterfulgt af en tilsvarende Bevægelse for Kronen, vilde slaa Priserne for Smør og Flæsk yderligere ned, at Madsen-Mygdal nu fornylig foreslaar at lade Krone-Kursen bestemme paa det aabne Marked i Stedet for som nu ved Nationalbankens Diktat. Meningen er sikkert, at vi ikke skal deltage i Sterlingens videre Stigning, men det turde være et Spørgsmaal om en saadan Politik er gavnlig i det lange Løb for det danske Samfund. Man kan i hvert Fald anføre vægtige Argumenter, som taler imod denne Politik: Hvis man giver Udlandet Indtryk af, at vi vil føre en selvstændig af Sterling aldeles uafhængig Pengepolitik, vil den internationale Finansspekulation før eller senere falde over den danske Krone, og det er da meget tvivlsomt, om vi raader over saa stærke Magtmidler, at vi kan fortsætte vor egen selvstændige Politik. Endvidere vil det gøre et meget ugunstigt Indtryk i England, hvis vi sænker Kronens Værdi i Forhold til Sterlings, idet vi da vil faa Indtryk af at »valuta-dumpe« vore Landbrugsprodukter til England, og Kravene fra det engelske Landbrug om Toldbeskyttelse vil derfor blive stærkere. Og endelig maa det erindres, at Priserne paa Smør og Flæsk først og fremmest bestemmes af Forholdene paa det engelske Marked og i mindre Grad af Forholdene i Tyskland, Belgien og de andre »valutastærke« Lande, saaledes at man ikke kan vente en tilnærmelsesvis saa stor Prisnedgang, som vilde svare til Stigningen i Kronens Værdi.

Fagforeningsbevægelsens Kollektivisme og Kulturudviklingens bærende Idé.

Af Oskar Hedberg.

I vor Tid ligger alle vigtige Spørgsmaal i Støbeskeen. De sidste 25 Aars Udvikling har været en saa uhørt potenseret Forvandlingsproces, at man ikke kan finde nogen anden tilnærmelsesvis lige saa skæbnesvanger Periode i den civiliserede Menneskeheds Historie. Paa intet Omraade er Forvandlingen endnu fuldbyrdet. Det er det, der gør vor Tid saa gaadefuld, til Trods for dens aldrig før sete virkelighedsbetonede Struktur. Det er en Opløsningens Tid; hvorledes de forskellige Spørgsmaal og Begreber efterhaanden vil forme sig, kan man maaske forudsige i Henhold til historiske Erfaringer og adskillige markante Tendenser i Tidstilstanden, men defineres bestemt kan intet. I Opløsningstilstanden reviderer vi alle Problemer: Seksualmoralen, Moral i det hele taget, Sædeligheden, Forplantningsspørgsmaalet, Religionen, Individualiteten, Æstetiken, den menneskelige Begavelse, aandelig Virksomhed, socialt Liv, politisk Virksomhed, Kapitalbegrebet, Nationalbegrebet; alt er i Bevægelse, mangt og meget er flydende. Kun en Ting er konstant: Selvhævdelsen; men ogsaa den er ved at forvandles, og netop deri potenseres hele Livsforvandlingen.

Man kan, hvor meget man vil, paastaa, at materielt og aandeligt Liv ikke er synonome til en bestemt Enhed; det har man jo især i religiøs og æstetisk Henseende hævdet saa længe, at det til Slut blev en herskende Fiktion; men Opløsningen paa alle aandelige og moralske Omraader beviser, at enten er Forbindelsen mellem socialt og aandeligt Liv saa umiddelbar, at den ikke kan defineres, eller ogsaa findes der slet ingen Tilknytning. Det første er naturligvis det mest sandsynlige; thi selv om man ikke kan klarlægge selve Bindeleddet mellem materielle og aandelige Faktorer, saa finder man dog, ved en historisk Undersøgelse, at det aandelige Livs Strukturforvandlinger altid nøje følger de økonomiske og sociale Forandringer. Fandtes ikke denne Forbindelse, vilde det aandelige Liv være en fuldstændig uafhængig Verden i Verden, og det kan kun fiktivt bevises med Hypoteser, som imidlertid ikke er mere umaterielle, end at det er Mennesker, der udtænker og hævder dem; thi at denne aandelige Bevidsthed skulde komme til Menneskene som en Aabenbaring, er der vel ikke mange som vedvarende tror paa. Løsningen af det vitale Livsproblem, det sociale Spørgsmaal, som gælder Kollektivisme eller Individualisme, maa anses at være, er jo i høj Grad afhængigt af, at der skabes et vitalt og generelt gældende Begreb vedrørende materielt og aandeligt Liv. Dermed afgøres Spørgsmaalet, om Socialisme kun er en Teori eller en praktisk Nødvendighed, en historisk Mission, Kulturudviklingens bærende Idé.

Karl Marx's materialistiske Historieopfattelse var ved dens Fremkomst ingen aandelig Troslære, men snarere et historisk Kontenta, og nu kan den anses for at være en strengt taget af alle tillempet aandelig Metode, en generel Synsvinkel, ikke blot for socialistiske Politikere og Teoretikere, men ogsaa for de mest reaktionære Elementer og saakaldte »objektive« og »upartiske« Videnskabsmænd og Tænkere, af hvilke de sidste tillemper den materialistiske Historieopfattelse mod Socialismen i Egenskab af en stadig udvidet Virkelighed, eller anvender den for at konstatere Fakta uden andet Formaal end at konstatere. Den borgerlige Samfundsfilosof Werner Sombart skriver paa et Sted om Marxismens Grundidé: »Denne Teori er i Følge min Mening den af alle Marx's og Engels' Læresætninger, som i særlig Grad kan kaldes for dens aandelige Ejendom, og Grundtanken i den er sikkert den lykkeligste og frugtbareste, som vor Tids sociale Videnskab har frembragt.« Og hvad er Marxismens Grundtanke? Den fremkommer bedst i følgende Forklaring af Marx selv: »I den samfundsmæssige Produktion af Livsbetingelserne træder Menneskene ind i bestemte, nødvendige, af deres Vilje uafhængige Forhold, Produktionsforhold, der svarer til et bestemt Udviklingstrin i de materielle Produktivkræfter, som de raader over. Indbegrebet af disse Produktionsforhold danner Samfundets økonomiske Bygning, det virkelige Grundlag, paa hvilket der hæver sig en juridisk og politisk Overbygning, og hvortil der svarer visse bestemte sociale Bevidsthedsformer. Den Maade, hvorpaa de materielle Livsbetingelser frembringes, betinger den samme sociale, politiske og aandelige Livsproces. Det er ikke Menneskenes Bevidsthed, som bestemmer deres Tilværen, men det er ganske modsat deres sociale Tilværen, som bestemmer deres Bevidsthed. Paa et vist Udviklingstrin kommer Samfundets materielle Produktivkræfter i Modstrid med de forhaandenværende Produktionsforhold eller, hvad der kun er et juridisk Udtryk for det samme, med de Ejendomsforhold, indenfor hvilke de hidtil har bevæget sig. Fra at være Udviklingsformer for Produktivkræfterne forvandler disse Forhold sig til at blive Lænker for Produktivkræfterne.« Imidlertid er det ogsaa saaledes, at »en Samfundsform gaar ingensinde til Grunde, før alle de Produktivkræfter er udviklede, som den er i Stand til at rumme; og nye, højere Produktionsforhold træder ingensinde i Stedet, før de materielle Betingelser for deres Tilværelse er fostrede i det gamle Samfunds Skød. Derfor stiller Menneskeheden sig altid kun Opgaver, som den kan løse; thi naar man ser rigtig til, vil man stedse finde, at selve Opgaven kun rejser sig, hvor de materielle Betingelser for dens Løsning allerede er til Stede eller i hvert Fald er i Færd med at blive til.«

Hvorledes finder man nu dette bekræftet i Samfundslivets aandelige Struktur? Simpelt hen ved fra socialt Synspunkt at betragte det historisk; og sociale, omend naturligvis ikke altid socialistiske, er de Synspunkter, som nu i det hele taget er mulige. Paa den anden Side kan det siges, at en Tilstands egentlige Beskaffenhed ikke kan opfattes uden i dens aandelige Genspejling, lige saa lidt som et Menneske uden Tænkeevne kan danne sig

en Opfattelse af sig selv; et Samfundslivs Videnskab, Litteratur og Kunst er dette Samfundslivs Tænkeevne, dets Sjæleliv saa at sige, medens dets materielle Struktur er dets Legeme. Den selv- og maalbevidste Kapitalisme véd meget vel dette. Den fik bl. a. i Verdenskrigen dette bekræftet: for denne toges nemlig saa godt som al Kunst, Litteratur og Videnskab i Brug; et meget symptomatisk Bevis udgjorde de 93 tyske Videnskabsmænd, Forfattere og Kunstnere, som i 1914 udsendte et Opraab til hele »Kulturverdenen« og proklamerede, at det tyske Folk i Verdenskrigen kæmpede i Egenskab af Kulturfolk, »for hvilket de efter Goethe, Beethoven og Kant arvede aandelige Rigdomme er lige saa hellige som Hjemmet og Jorden«. I alle de krigsførende Lande kunde man trække store Veksler paa Folkets Opofrelse og Udholdenhed, netop fordi Folket strengt taget blindt troede paa Krigen som Kulturkamp. I den nylig paa Tysk udkomne Bog af Erik Reger om den tragiske Klassekamp i Tyskland: »Union der festen Hand« (som burde oversættes til alle Kultursprog, thi et saa enestaaende Klassekampdokument er det), skildres hvorledes Kapitalismen befæster sin i økonomisk og politisk Henseende skaanselsløst gennemførte Kamp, ved at byde Arbejderne en Kulturviden, der gaar ud paa, at det privatkapitalistiske Produktions- og Samfundssystem er det eneste mulige og tillige det fordelagtigste af alle. Der maa skabes en ny Kulturfilosofi, en pessimistisk Kulturfilosofi, som forfægter en ny Historieopfattelse, konstateres det paa et Trustmøde. Og saa skabes en saadan ved en Dagspresse, Ugebladspublikationer, Fornøjelseslæsning, populærvidenskabelige Artikler, Forelæsninger,, psykoteknisk Institut m. m. Der er her ikke Tale om, at det aandelige Liv skal være en Tilværelse for sig, som ikke maa »besudles« af den materielle Kamp for Tilværelsen. Men Arbejderne skal naturligvis ikke have Rede paa, at der for det første eksisterer en saa intim Forbindelse mellem det bestaaende Systems materielle og aandelige Struktur, og for det andet, at den aandelige Verden, som bydes dem, indgiver dem en falsk Opfattelse af den materielle Tilstand. Det hedder i Kapitalisternes Instrukser til deres Kulturfilosoffer, »at det er ikke aldeles nødvendigt at have Ret, og i intet Tilfælde skal det kunne mærkes med hvilken Hensigt man forsøger at faa Ret.«

Imidlertid er den extremt kapitalistiske Kulturfilosofi i Tyskland ikke helt symptomatisk for det aandelige Kulturliv i hele Verden, og selv om den var det, vilde den i endnu højere Grad, end som tysk Foreteelse, først og fremmest dokumentere, at den extreme Kapitalisme befinder sig i en saa kritisk Situation, at den ikke har en tilstrækkeligt stærk Forsvarsstilling i det historiskt dannede og udviklingsmæssigt nu raadende Kulturliv, og derfor maa søge at skabe sig nye Stillinger. Det vil utvivlsomt mislykkes; thi det strider mod Udviklingens Logik, mod Historiens Ubønhørlighed, mod strengt taget alle Fremtidsmuligheder. Den historisk dannede og nu raadende Kultur befinder sig i Egenskab af Genspejling af det materielle Liv i en i alle Henseender uhjælpelig Opløsningstilstand, som i Henhold til Naturen tilsvarer det kapitalistiske Produktions- og Samfundssystems vaklende Forsvarsstillinger. Men i denne Opløsningstilstand hævder sig dog en positiv Idé, som i og for sig kom til Verden samtidigt med det kapitalistiske System, og har fulgt dette Systems Væsensudvikling som en latent Spire til Frugten af den kapitalistiske Udviklingsfase. Verdensdepressionen er sandelig ikke blot en Følge af Verdenskrigen som saadan, af Vanskelighederne ved at dele Byttet, og bestemme hvem der skal afgive Byttet. Depressionen varsler det uundgaaelige Ophør af dette System, der foraarsagede Verdenskrigen. Jeg siger ikke, at Kapitalismens Tid helt er forbi; men med den Kapitalisme, der foraarsagede Verdenskrigen, den historisk enestaaende Tilintetgørelse af alle gamle sociale og aandelige Begreber og Problemer, og som til Trods for denne Tilintetgørelse søger at hævde sig som suverænt Magtsystem, med den Kapitalisme er det skaanselsløst ude.

For de vesteuropæiske Kulturfolk er der kun en Mulighed at leve videre, og denne Mulighed er Kollektivismen, den latente Spire i hele den kapitalistiske Udviklingsfase. Kollektivismen er saaledes ingen helt ny Idé. Men først nu er den i den aandelige Struktur, som formes i det gamle Kulturlivs Opløsning, begyndt at hævde sig som Kulturudviklingens bærende Idé, og dens Udformning til Kulturidé begyndte med at Fagforeningsbevægelsen hævdede sin organisatoriske Betydning og Stræben efter Magt. Man har saa ofte bebrejdet Fagforeningsbevægelsen, at den er socialistisk. Faglige Lønbevægelser har ikke med Socialismen at gøre, er det blevet sagt. Sagen er imidlertid den, at den af Fagforeningsbevægelsen hævdede Kollektivisme er ogsaa Socialismens bærende Idé, men ikke nok dermed, thi ligesom Fagforeningsbevægelsens Kollektivisme udgør Grundelementet ved Udformningen af et nyt Produktions- og Samfundssystems materielle Struktur, indebærer Socialisme i sin Helhed dette ny Systems aandelige Struktur.

Der er vist ikke mange som betvivler, at det System, som endnu anses for at være det bestaaende (hvilket det imidlertid ikke er længere), ikke er ved at forvandles. Kapitalismen har i snart femten Aar hævdet sig som Klassemagt, ved at tillempe noget der egentlig ikke harmonerer med dens Væsen, og derfor svigter den ved de Tilfælde, den mener at kunne undvære den, nemlig Solidaritetsprincipet, Kollektivismens Sjæl, Arbejderklassens Magtfaktor, den vesteuropæiske Kulturs eneste Redning fra Forfald. Kun faa tænker paa, at vi nu befinder os i en saa skæbnesvanger Udviklingsperiode, at det er et Spørgsmaal, om vor Kultur nærmer sig sin Slutning, eller er ved at glide ind i en ny Fase, som vil medføre en gennemgribende Omvurdering af alle Livsværdier. Om man sætter Sagen paa Spidsen og spørger, om der overhovedet findes nogen Redning ud af vor Tids aldrig før oplevede Depression, som i sig selv er en i høj Grad kaotisk Opløsningstilstand, saa maa Svaret blive, at findes ikke Redningen deri, at den af Fagforeningsbevægelsen som en ufejlbarlig Selvhævdelse dokumenteret Kollektivisme, og Socialismen som al aandelig Udviklings Klimaks, udformes til

materiel og aandelig Struktur, da er Vesteuropas Tid, idet mindst som ledende Kulturfolk, forbi. Individualismen duer absolut ikke længere. Den er ved at flyde ud paa alle Maader, den skaffer sig saa mange abnorme Udløb, at man ikke kan stille Diagnoser paa dem alle, og naar alle disse abnorme Individualister skal gøre op med hinanden, bliver det med en saa vild Desperation, at man, trods Verdenskrigen og de deri ofrede 13 Mill. Menneskeliv, skaber Forudsætningen for en ny endnu uhyggeligere Verdenskrig. En Verdenskrig til, og den vesteuropæiske Kultur har givet sig selv Dødsstødet, det er ganske utvivlsomt. Og en ny Verdenskrig kan kun hindres ved at Solidaritetsfølelsen bliver almen og herskende, for i alle Tilfælde de fleste i alle ikke-kapitalistiske Samfundsklasser, og at Kollektivismen anerkendes som Kulturudviklingens bærende Idé.

Det er jo saaledes med Socialismens allerede nu realiserede Planer og Fagforeningsbevægelsens Betydning som organisatorisk Magt, at de efterhaanden bliver samfundsmæssige Faktorer, uden at saa mange lægger Mærke til hvad det er der foregaar; naar det en enkelt Gang paapeges, bliver det ofte fornægtet af saadanne, som ikke ved Besked om Socialismens og Arbejderbevægelsens sande Væsen og netop derfor giver disse Skyld for saa meget andet, hvis Aarsag er helt andre Samfundsfaktorer. Men vil aldrig kunne bekæmpe Arbejderbevægelsen med andre Argumenter og Eksempler end saadanne, som hentes fra det Samfundsliv, hvis Uretfærdighed tvinger Arbejderklassen til Organisering og Selvhævdelse. Det er yderligt et Bevis paa Individualismens Forbandelse. Man er ikke klogere, end ens Næse er lang, man vil ikke være klogere, gider ikke, kan ikke, vover ikke; alligevel tilbeder man sit eget Jeg som en Fetish, og naar denne Tilbedelse uvilkaarlig Gang efter anden afstedkommer tragiske Livskonflikter, saa udvælger man i sin Mangel paa Forstand Syndebukke, som man lyncher — for bagefter at vaske sine Hænder.

Det er nu over tres Aar siden Socialismen for Alvor begyndte at trænge frem i Norden og Grunden lagdes til Fagforeningsbevægelsens organisatoriske Magt. Arbejderklassen har siden med sin organisatoriske Selvhævdelse for en stor Del omdannet Samfundslivets Struktur, baade materielt og aandeligt set, til Gavn for alle Samfundslag; den har med denne sin Selvhævdelse (der medfører taalelige Levevilkaar for alle) gennemtvunget stigende Folkeoplysning, bedre Helbredstilstand, Hygiejne, Boligkultur m. m., men ikke desto mindre er de forskellige Samfundsklassers Kendskab til Socialismen og Fagforeningsbevægelsen ligefrem haarrejsende mangelfuldt, for ikke at sige defekt; i Saloner og borgerlige Hjem argumenteres der den Dag i Dag mod Arbejderbevægelsen saa fornuftstridigt, at man alene af den Grund ikke vover at sætte sine Ben der. Thi der at forfægte Kollektivismens historiske Logik og Solidaritetsfølelsen i den socialistiske Bevidsthed som Grundelement for en fortsat Kulturudvikling, det er som en ørkesløs Kamp mod Vejrmøller.

Alligevel har, som sagt, i alle Kulturlande, hvor Arbejderklassen har forstaaet og formaaet at hævde sig, en betydende Omdannelse af Samfundslivets Struktur fundet Sted. Kollektivismen og Solidaritetsfølelsen har bevist sine stærkt positive Egenskaber som det Goethe kaldte skabende Udvikling, i Modsætning til ekstrem Kapitalisme, der kun er en skabende Kraft, hvis eneste Drivfjeder er det individuelle Begær. Kapitalismen har allerede fra sin Fødsel haft Kollektivismen ind paa Livet som et stadigt krævende alter ego. Hele den kapitalistiske Udviklingsfase har været en stadig skærpet Tvekamp mellem Egoisme og Altruisme. Egoismen har været og er vedvarende den stærkeste; den er hensynsløs, stundom bestialsk; den kender ingen suveræne Love for personlig Kultur; thi personlig Kultur er ikke, som man i Henhold til Individualismens Evangelium har prædiket og desværre ogsaa kunnet praktisere, at gøre sit eget Jeg til et helligt Selvendemaal — en kulturel Personlighed er kun den, som associerer sig med andre for en kollektiv Stræben og skaffer sig en Mening med Tilværelsen udover Tilfredsstillelsen af sit eget Jeg. Egoismen er en af Menneskets mest primitive Drifter; den er asocial og kulturfjendtlig. Den bliver ogsaa med Vold underkuet, naar f. Eks. Folk og Nationer som saadanne skal hævde sig i Krig; men her er det egentlig Magtmisbrug, hvilket imidlertid beviser, at Folket som Folk ikke engang kan anvendes til Skændigheder, uden at man maa benytte sig af Kollektivismen og Solidaritetsfølelsen. Det er engang blevet sagt, at fri er kun den, som har Tilfælde til at misbruge Friheden, og det er jo rigtigt; men man kan jo ikke af den Grund være en Frihedens Modstander; intet er saa udelukkende godt, at det ikke kan blive et Onde ved Misbrug. Det er med Friheden som med Kollektivismen og Solidaritetsfølelsen: de af social Egoisme beherskede Magtindehavere har misbrugt dem; dermed bevises det, at Kollektivismen er en af de mest positive Kræfter, som i det hele taget findes; men for disse Misbrug skal vi ikke afstaa fra at gøre saavel Friheden som Kollektivismen og Solidaritetsfølelsen til kulturel Bevidsthed. Vi ved jo, at Kapitalismen kun er en Udviklingsfase; men det er vel ikke Meningen, at hele Menneskeheden skal lægge sig ned og dø ved denne Fases Slut!

(Fortsættes.)

Engelsk Arbejderoplysning.

Af Henry Stjernqvist.

Løsheden i den engelske Arbejderbevægelse har ogsaa givet sig Udslag deri, at Oplysningsvirksomheden ikke ledes af een Hovedorganisation, men at der er to store Konkurrenter foruden en Række mindre, lokale Foreninger. Den ældste af de to Rivaler er The Workers' Educational Association, stiftet 1903, og dens Opgave er, i nær Tilknytning til Universiteterne og med Støtte af det offentlige, at sprede Oplysning blandt Arbejderne. Forbundet

har saaledes officielt Stempel for, at det arbejder paa et ganske neutralt Grundlag, men skønt det iøvrigt er Fagforeninger og kooperative Foretagender, som staar bagved, er netop dette, som man kalder det videnskabelige Grundlag, en Hovedindvending fra Arbejderbevægelsens venstre Fløj, idet man paastaar, at den neutrale Oplysning virker som en søvndyssende Morfinindsprøjtning paa Arbejderbevægelsen. Man har derimod i The National Council of Labour Colleges — i sin nuv. Form oprettet 1921 — en Organisation, som i sin Oplysningsvirksomhed direkte søger at vække og skærpe Arbejdernes Klasseføelse og Kamp mod Kapitalismen. Ogsaa N. C. L. C. støttes af Fagforeninger og Kooperation, men derimod ikke af det Offentlige.

Tilsyneladende er der saaledes en dyb Forskel paa de to Organisationer, men det er dog et Spørgsmaal, om der i deres praktiske Oplysningsvirksomhed er saa overmaade stor Forskel. Foredragsrækker er det Instrument, man hyppigst spiller paa, og saadanne maa altid gaa ud paa dels at give nogle faktiske Oplysninger, dels at vække Elevernes Interesse, saa de selv arbejder videre med Problemerne, hvorimod ingen Elever vil føle sig tilfredsstillet med uden nærmere Begrundelse at lære udenad nogle Slagord. Oplysningsarbejdets Resultat vil formentlig derfor i højere Grad være afhængigt af de Lærerkræfter, man knytter til sig, og paa dette Punkt er der, saa vidt jeg har forstaaet, nogen Forskel, idet W. E. A. fortrinsvis benytter Akademikere og betaler Lærerløn, medens N. C. L. C., der ikke raader over saa store Midler, hovedsagelig anvender Lærere, udgaaet fra Arbejderklassen selv.

Studiekredse, som vi kender dem herhjemme, benyttes kun i ringe Grad, idet man efterkommer Elevernes Trang til at »være med« i Timerne ved i vid Udstrækning at lade Foredragene efterfølges af Spørgetime og Diskussion. Det er iøvrigt et ejendommeligt Træk ved engelsk offentligt Liv, at Tilhørerne ved Møder har Krav paa efter Foredrag at maatte stille Spørgsmaal til Taleren, og kun en Bernard Shaw kan tillade sig at udstrække et Foredrag til 1¾ Time med den udtrykkelige Begrundelse, at han ikke vil svare paa Tilhørernes Spørgsmaal.

Et Udtryk for, at Arbejdet i W. E. A. foregaar paa et mere neutralt Grundlag, vil man indirekte faa ved at studere de Emner, som Eleverne undervises i; det vil nemlig da vise sig, at det er en Mangfoldighed af Spørgsmaal, som Eleverne interesserer sig for. Det samlede Antal Klasser, som modtog Undervisning i det sidste Aar, var saaledes godt 2000 med næsten 50,000 Elever — altsaa 20—25 i hver Klasse — og heraf arbejdede næsten 500 Klasser med Skønliteratur og Drama, ca. 350 med Samfundslære og nationaløkonomiske Spørgsmaal, næsten 200 med økonomisk og social Historie, næsten 150 med almindelig Historie og omtrent det samme Antal studerede Psykologi; endvidere kan nævnes, at godt 100 Klasser studerede Musik, medens Sprog — karakteristisk for Englændere — kun læstes i 80 Klasser. Her er kun nævnt de største af Hovedgrupperne, men det fremgaar allerede af disse Tal, at økonomiske Spørgsmaal ikke indtager den dominerende Plads, hvilket derimod er Tilfældet i den anden Organisation, N. C. L. C. Med Rette kan denne sidste derfor hævde — som en Reklame —, at den har de fleste Klasser med økonomiske Spørgsmaal, skønt det samlede Antal Klasser er betydeligt mindre end i W. E. A., nemlig kun 800 med henved 20,000 Elever. Virksomheden er iøvrigt stærkt svingende med Konjunkturerne. Fra 1922 til 1926 steg saaledes Elevantallet i N. C. L. C. fra 12,000 til 32,000, men har derefter været stadigt nedadgaaende. Som Aarsag hertil angives den tabte Generalstrejke og Kulminelockouten i 1926, der virkede stærkt deprimerende paa Arbejderklassen.

Dette er sikkert rigtigt, men udenforstaaende kan ikke andet end forbavses over og beklage, at der ikke samtidig med Dannelsen af Arbejderregeringen i 1929 voksede en stærk Trang i den engelske Arbejderklasse til at sætte sig ind i de mange vanskelige Problemer, som stod for deres Løsning, og der er da ganske utvivlsomt en stærk Forbindelse med denne Udvikling og den sørgelige Raadvildhed, som førte til Arbejderregeringens Fald.

Her er ikke Pladsen til at nævne de forskellige Slags Foredragsrækker, men det maa dog understreges, at der er noget for enhver Smag, idet der er alle Former fra et enkelt Foredrag til Rækker, strækkende sig over indtil 24 pr. Vinter og gennem adskillige Aar. Kun skal gøres opmærksom paa en særlig Form, som i de senere Aar er taget op med, som det synes, betydeligt Held af N. C. L. C. Der tænkes herved paa Korrespondance-Undervisningen. Denne foregaar paa den Maade, at de deltagende Elever ikke skal samles som i de almindelige Klasser, men faar til hver Time hjemsendt Undervisningsmaterialet, som de da kan studere efter Behag, naar det passer dem, og deres Besvarelse af de stillede Opgaver kan de indsende, naar de har gjort sig færdige med den »Time«, hvorefter de faar tilsendt næste Portion Lærestof. Hidtil er der oprettet 12 forskellige Undervisningsrækker med forskellige Emner, bl. a. i Nationaløkonomi, Engelsk Grammatik, Esperanto, Historie m. v. Fra en svag Spire i 1923 voksede Korrespondance-Undervisningen meget stærkt i de følgende Aar og havde i 1926 i alt 2700 Elever; i det følgende Aar kom en lille Reaktion, men derefter har der atter været stigende Tilslutning.

Endelig skal understreges, at de to Organisationer begge som Grundlag har Tilslutning — saavel økonomisk som moralsk, om man kan bruge det Udtryk — fra Fagforeninger og Kooperation, og at de Resultater, som Oplysningsarbejdet naar, ikke alene afhænger af det tilrettelæggende Arbejde i Centralorganisationerne, men i højere Grad af Arbejdet i de lokale Organisationer og sidst, men ikke mindst af den Interesse, som den enkelte Arbejder selv møder med til Undervisningstimerne.

Det ordinære Repræsentantskabsmøde.

Forretningsudvalget har i sit sidste Møde vedtaget, at dette Aars ordinære Repræsentantskabsmøde afholdes *Torsdag den 19. Maj Kl. 10 Form.* med eventuel Forsættelse Fredag den 20. Maj i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40.

Dagsordenen vil senere blive meddelt Repræsentantskabets Medlemmer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Horsens.

I Anledning af Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over forskellige Arbejdsstandsninger af Havnearbejdere i Horsens Havn ved Losningen af S/S »Otterpool« og M/S »Pinnau« afholdtes der den 5. Januar d. A. et Fællesmøde.

Paa Mødet kunde man ikke fra Dansk Arbejdsmandsforbund anerkende de paagældende Klagers Berettigelse, og Resultatet blev, at begge Parter forbeholdt sig deres Stilling med Hensyn til Sagernes videre Behandling.

Havnearbejdere i Aarhus ved Losningen af Skibene »Fernmore«, »Neptun« og »Schwan«.

Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 5. Januar d. A. behandledes to Klager fra Arbejdsgiverforeningen over Standsninger henholdsvis ved S/S »Fernmore« og M/S »Neptun« samt Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund vedrørende Indladningen ved M/S »Schwan«.

Paa Mødet enedes man om, at alle de paagældende Sager afgøres ved at Havnearbejdernes Fagforening betaler et Beløb af 350 Kr., medens det i Sagen omhandlede Arbejde ved Indladningen fra den nye Foderblandingsmaskine betales med et Tillæg af 25% til Timelønnen indtil der opnaas Enighed om en Akkordsats.

Bogbindere hos Liniererfirmaet A. A. Behrend.

I Anledning af en Klage fra Bogbinderforbundet over, at Firmaet A. A. Behrend, Farvergade 17, København, i længere Tid havde aflønnet 3 unge Piger saa langt under den mellem Forbundet og Bogbinderlauget bestaaende Overenskomst, at Underbetalingen var kommet op paa Kr. 2088,04, afholdtes der den 1. Februar et Fællesmøde, hvor der imidlertid ikke opnaaedes Enighed, og Forbundet har herefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Sadelmagere hos Firmaet Dansk Karosserifabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 1. December behandledes en Klage fra Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund over, at Firmaet Dansk Karosserifabrik, der først i Oktober Maaned havde hjemsendt sine Sadelmagere, nu ved Produktionens Genoptagelse ikke havde genantaget Tillidsmanden.

Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa Enighed, og Forbundet forbeholdt sig som Følge deraf sin Stilling til Sagens videre Behandling.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik, Odense.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. Januar behandledes en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at A/S Dansk Akkumulator- og Elektromotorfabrik, Odense, havde ansat en Maskinarbejder med Titel af »Prøvemesterassistent« og med Forpligtelse til ikke at være Medlem af Arbejdernes faglige Organisation.

Det lykkedes ikke paa Mødet af opnaa Enighed, og Forbundet har herefter indbragt Klagen for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos Firmaet H. P. Larsen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 26. Januar behandledes en Klage fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund over, at Firmaet H. P. Larsen havde forbudt en Arbejder at staa tilsluttet Fagorganisationen.

Paa Mødet enedes man om, at Hr. Vald. Larsen gennem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien sender Forbundet Oplysninger om, hvorledes den paagældende Arbejders Stilling er, saa vidt muligt med Angivelse af det Antal Timer, hvori han har været beskæftiget ved Arbejdet hos Firmaet H. P. Larsen.

Forbundet vil herefter afvente disse Oplysninger, men forbeholder sig eventuelt at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos Thomas B. Thrige, Odense.

I Anledning af en Klage fra Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark over, at Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund uden Varsel den 30. December f. A. havde nedlagt Arbejdet hos Firmaet Thomas B. Thrige, Odense, og først genoptaget dette den 4. Januar d. A., afholdtes den 26. Jan. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det imidlertid ikke lykkedes at opnaa Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig som Følge deraf at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret over den uvarslede Arbejdsstandsning.

Stenarbejdere paa Lobbæk Stenhuggeri.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Februar forhandledes der om en af Stenindustriarbejderforbundet fremsendt Klage over, at Firmaet Brdr. Andersen (Lobbæk Stenhuggeri) har foretaget Brud paa den mellem Firmaet og Forbundets Rønne Afdeling bestaaende Overenskomst om Betaling for Tilhugning af Chaussésten og for Bestemmelsen om Arbejdstid.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om, at der om de foreliggende Klagepunkter skulde optages Lokalforhandling, og saafremt disse ikke bragte de ønskede Resultater, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejdere hos Fabrikant Niels Larsen, Valby.

I Anledning af Klage fra Træindustriens Fabrikantforening over, at Træindustriarbejderforbundets Afdeling i København havde indblandet sig i et Antagelsesspørgsmaal hos Fabrikant Niels Larsen, Valby, afholdtes der den 18. Januar et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Der opnaaedes ikke paa Mødet nogen Enighed, og Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1520.

Smede og Maskinarbejdere (Nittere) hos A/S Burmeister & Wain.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 5. November 1931 i Sag Nr. 1520: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen for A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen for A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og nedlagt Paastand paa, at de nedenfor nærmere angivne Overarbejdsvægringer kendes ulovlige, og at der i Anledning af det passerede paalægges de Indklagede en Bod, fastsat efter Rettens Skøn.

Det fremgaar af Sagen, at der mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund er afsluttet en Overenskomst, i hvis Afsnit E § 1 det blandt andet hedder, at »den normale Arbejdstid er pr. Uge 48 Timer, fordelt med 8 Timer paa hver af Ugens Dage«. Det hedder derhos i Afsnit A § 8 blandt andet, at der angaaende Omfanget af Overarbejde ikke fastsættes særlige Bestemmelser, og at Sagen som Regel bør ordnes mellem Arbejdsgiverens Repræsentant og den enkelte Arbejder personlig under Hensyn til vedkommende Arbejdssteds særlige Forhold, hvorhos det i §'s andet Stykke udtales, at »bliver Sagen ikke ordnet tilfredsstillende ad denne Vej (nemlig Tillidsmandens Medforhandling), staar det Tillidsmanden frit for at anmode sin Organisation om at paatale Sagen overfor den paagældende Arbejdsgiverorganisationens Bestyrelse. I en til den knyttet Anmærkning udtales det, at det iøvrigt tilstræbes at regulere Overarbejdet ved, at der værkstedsvis aftales Overarbejdsregler. Saadanne Regler er ogsaa vedtagne indenfor A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri ved en under 17. November 1922 afsluttet Overenskomst mellem Selskabet og samtlige paa Værftet beskæftigede Fag (med Undtagelse af Malere, Kranpassere og Maskinpassere i Centralen), i hvilken Overenskomst det hedder blandt andet i § 1: »Den ugentlige Overarbejdstil pr. Mand er 6 Arbejdstimer (Spisetid ikke medregnet). Disse 6 Timers Overarbejde udføres samlet paa een eller fordelt paa flere Aftener efter Værftets Skøn, dog ikke over 6 Timer paa een Aften, medmindre ekstraordinære Forhold kræver det«.

Klagerne har nærmere anbragt følgende:

I.

Den 28. Maj d. A. modtog A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen, fra Fællestillidsmandens Stedfortræder Meddelelse om, at der paa et Møde i Fællesklubben var truffet Beslutning om, at alt Overarbejde skulde nægtes udført i Anledning af, at Ledelsen havde bestemt sig til at lukke Værftet i de 4 Dage, som Sommerferien i Aar var fastsat til. Denne Overarbejdsvægring var efter Selskabets Formening stridende dels som uvarslet mod Septemberforligets Punkt 2, dels mod Overenskomstens Afsnit A, § 5, hvorefter Aftaler mellem Arbejderne vedrørende Arbejdet eller andre Forhold paa Arbejdsstedet ikke maa stride mod de mellem de paagældende Organisationer bestaaende Overenskomster, og dels endelig imod selve Overenskomsten angaaende Regler for Overarbejde, ligesom det ogsaa i Forligsforslaget af 26. Marts d. A., i Henhold til hvilket Sommerferie i det hele taget gives, udtrykkelig nævnes, at Ferie kan gives paa den Maade, at Virksomheden lukker i de 4 Dage, som Ferien varer.

Under et derpaa den 6. Juni d. A. afholdt Fællesmøde enedes man om følgende:

»Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund tilsiger Værftet, at den iværksatte Overarbejdsvægring øjeblikkelig ophører, og vil udvirke, at den af Fællesklubben trufne ulovlige Beslutning hæves.

Under Forudsætning af, at Overarbejdsreglementet af November 1922 fra Mandag den 8. ds. prompte overholdes, erklærer Sammenslutningen sig villig til at lade Erstatningsspørgsmaalet falde, men forbeholder sig i modsat Fald at paaklage Overarbejdsvægringen for Den faste Voldgiftsret.«

Idet Klagerne henviser til det nedenfor under II omhandlede Forhold, hævder de, at den i Forliget optagne Forudsætning er bristet, og Klagerne har derfor paastaaet de Indklagede idømt Bod ogsaa for den foran beskrevne Arbejdsvægring.

II.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa, at Tillidsmanden for Nitterne paa Refshaleøen den 27. Juli d. A. underrettede Nittermesteren om, at man fremtidig kun vilde udføre Overarbejde i 2 Uger i Træk, men nægte Overarbejde i den tredie Uge, hvorhos Tillidsmanden meddelte, at hans Henvendelse var foranlediget af en Vedtagelse i Fællesklubben. Denne Vedtagelse var efter Klagernes Opfattelse i Strid med de i Overarbejdsreglementet indeholdte Bestemmelser, hvorfor man paaklagede Sagen overfor Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og stillede Krav om Beslutningens Ophævelse og Arbejdsvægringens

Ophør. Da dette imidlertid ikke skete, afholdtes Mæglingsmøde den 31. August og Fællesmøde den 14. September, uden at Enighed dog opnaaedes. Til Grund for den etablerede Overarbejdsvægring ligger, hævder Klagerne videre, en indenfor Fællesklubben tagen Beslutning, og for Rigtigheden af dette Anbringende foreligger der tilstrækkeligt Bevis, Klagerne henviser i saa Henseende dels til de under Domsforhandlingen skete Vidneafhøringer og dels navnlig til, *at* den paastaaede Vedtagelse først er bleven bestridt under det forberedende Møde, *at* en derefter fremsat Begæring om Fremlæggelse af Fællesklubbens Protokol til Oplysning om Beslutningens Indhold ikke er bleven efterkommet, *at* det for Forbundet var en let Sag at foranledige Protokollen fremlagt, hvis et Ønske derom blev tilstrækkelig understreget, *at* den skete rent faktiske alm. Arbejdsvægring godtgør, at en Vedtagelse som den paastaaede foreligger, *samt at* den Omstændighed, at Overarbejde af enkelte Hold mulig kan være sket, er uden Betydning, da saadant Arbejde senere er foranlediget standset.

Under Henvisning til foranstaaende, og under Anbringende af, at der, saalænge Selskabet i sit Krav om Overarbejde holder sig indenfor Ramerne af de derom vedtagne Forskrifter, ikke kan foreligge noget Misbrug fra dettes Side, har Klagerne paastaaet de Indklagede ikendt en efter Rettens Skøn fastsat Bod, idet de, forsaavidt angaar dennes Størrelse, har henvist til, at der indtil Datoen for Klageskriftet, 18. September d. A., skal være paaført Selskabet et Tab, der er opgjort til 19,575 Kr. 10 Øre.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne. De hævder

ad I.

at dette Forhold har fundet sin endelige Afgørelse ved det under Mødet den 6. Juni d. A. passerede, der maa forstaas, og fra de Indklagedes Side er bleven forstaaet, saaledes, at den da paaklagede Konflikt var bragt ud af Verden, naar blot Arbejdsnægtelsen ophørte »prompte«, det vil sige, at Overarbejdet genoptoges den 8. Juni, hvilket ogsaa er sket. De Indklagede hævder derfor, at der ikke foreligger Brud paa nogen til Grund for Forliget liggende Forudsætning, og protesterer imod, at denne i sin Tid afgjorte Sag paany tages op som Grundlag for Krav om Bodsansvar.

ad II.

Den af Indklagede givne Sagsfremstilling gaar ud paa, at der indenfor Arbejderne har været en almindelig Stemning imod de store Krav om Overarbejde, der stilledes fra Selskabets Side, ligesom man ogsaa ønskede de flest mulige Folk sat i Arbejde. Som foran anført er ifølge Overenskomsten den normale Arbejdstid pr. Uge 48 Timer, fordelt med 8 Timer paa hver af Ugens Dage; Overarbejde er Undtagelsen, og de i Overenskomsten for Overarbejde vedtagne Bestemmelser, der skal være et Værn for Arbejderne, maa ikke benyttes som Hjemmel for Indførelse af et systematisk Overarbejde, hvorved Arbejdstiden for de paa Refshaleøen beskæftigede Arbejdere vilde blive 54 Timer pr. Uge. Denne Stemning indenfor Arbejderne har fundet Udtryk i den indenfor Fællesklubben tagne Beslutning, der ikke gaar ud paa at nægte Overarbejde, men alene indeholder en Henstilling til de enkelte Klubber om hver især at søge Overarbejdet indskrænket. Heri er intet ulovligt, og der har iøvrigt ogsaa været overarbejdet i den følgende Tid. Naar Klagernes Provocation om Fremlæggelse af Fællesklubbens Protokol ikke er efterkommet, er Grunden den, at en sket Anmodning i saa Henseende er blevet afslaaet, og Forbundet har ikke Midler til at fremtvinge Protokollens Udlevering. Selv om man imidlertid — hævder de Indklagede videre — gik ud fra, at Fællesklubbens Beslutning var ulovlig, kan der ikke af den Grund gøres noget Ansvar gældende mod det indklagede Forbund, der ikke har nogen organisationsmæssig Forbindelse med Fællesklubben og derfor ikke kan hæfte for, hvad ulovligt denne eventuelt maatte foretage, hvortil ogsaa kommer det Forhold, at Nitter-Klubben omfatter Specialarbejdere, der ikke er Medlemmer af Forbundet. De Indklagede har endelig anbragt, at de ikke kan anerkende Rigtigheden af den Beregning, der ligger til Grund for Selskabets Opgørelse af dets paastaaede Tab.

Hvad det under I paaklagede Forhold angaar, skønnes der ikke at foreligge Omstændigheder, der giver tilstrækkelig sikker Hjemmel til som sket at genoptage Paatale af den med Vedtagelsen af 6. Juni afsluttede Konflikt. Det er uomstridt, at den da paaklagede Nægtelse af alt Overarbejde ophørte til det i Forliget angivne Tidspunkt. De paaklagede to Arbejdsstandsninger bunder derhos i ganske forskellige Forhold, saaledes at den sidste ikke tør sættes i nogen egentlig Forbindelse med den første. Herefter, og da Formuleringen er tvivlsom, ligesom det ogsaa maa have Formodningen imod sig, at den i Forliget nævnte Forudsætning skulde være gældende uden nogen nærmere Tidsbegrænsning, vil der for det heromhandlede Forhold ikke kunne paalægges de Indklagede nogen Bod.

Som ovenfor angivet er Fællesklubbens Protokol ikke fremlagt, og den nøjagtige Ordlyd af den indenfor Klubben skete Vedtagelse er ikke heller paa anden Maade oplyst. Efter alt foreliggende skønnes der imidlertid ikke at kunne være nogen begrundet Tvivl om, at der indenfor Fællesklubben har foreligget en Vedtagelse, der — uanset dens nærmere Formulering — har haft til Følge en kollektiv Nægtelse af Overarbejde i det paaklagede Omfang, og at man erfaringsmæssigt har maattet være klar over, at den vilde have en saadan Virkning. Der foreligger dernæst ikke oplyst Forhold, der giver sikre Holdepunkter for den Antagelse, at Selskabet har søgt at etablere Overarbejde i et Omfang, som kunde formodes at tilsigte at gøre den normale 48 Timers Arbejdstid illusorisk, og der er navnlig ikke heller oplyst Omstændigheder, der godtgør Misbrug fra Selskabets Side. Hvis der stilledes urimelige Krav om Overarbejde, eller hvis der paa anden Maade fandt Misbrug Sted, maatte dette Forhold ogsaa gøres til Genstand for Paatale ad sædvanlig organisationsmæssig Vej. Herefter, og da Overarbejdstiden som i den ovenfor citerede Bestemmelse anført, er fastsat ugentlig, er

den kollektive Vægring ved Overarbejde i den tredie Uge i Strid med de vedtagne Regler for Overarbejde, hvis Regulering ved Aftaler den gældende Overenskomst mellem Samenslutningen og det indklagede Forbund som nævnt netop hjemler, og for denne Vægring skønnes det indklagede Forbund, der ikke ses at have foretaget noget Skridt for at bringe Overarbejdsnægtelsen til Ophør, derfor at maatte have et Medsansvar, hvorved dog bemærkes, at Arbejdsvægringen, som nævnt, omfatter ogsaa Specialarbejdere, der ikke er Medlemmer af Forbundet, og for hvilke dette derfor ikke kan have noget Ansvar. De Indklagede ville herefter være at anse med en Bod, der efter Omstændighederne findes at kunne ansættes til 1000 Kr., hvorhos de vil have at udrede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Den ovenfor under II omhandlede Overarbejdsvægring er ulovlig.

De Indklagede, De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, bør til A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri betale en Bod, stor 1000 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1530.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Opsigelse af Overenskomsten om Mergelarbejde.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. December 1931 i Sag Nr. 1530: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens Vegne.

Under Forhandlingerne om en Landsoverenskomst mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund stillede Forligsmanden den 5. April 1930 saalydende Mæglingsforslag:

»Efter 1. Februar 1931 kan hver af Parterne kræve optaget Forhandlinger om ændrede Betalingsregler m. v. angaaende Arbejde ved Mergelgravning.

Forsaavidt det herunder af Entreprenørerne godtgøres, at det nævnte Arbejde udføres til en Timeløn, der er mere end 10% lavere end den i Overenskomsten fastsatte, kan Entreprenørforeningen fra 1. April 1931 at regne med en Maaneds løbende Varsel frigøre sig for den for Arbejde ved Mergelgravning i Overenskomsten fastsatte Betaling, forsaavidt angaar det Amt, indenfor hvis Omraade det paagældende Arbejde er beliggende.«

Dette Mæglingsforslag blev tiltraadt af begge Parter.

Spørgsmaalet om en Revision af Betalingen for Merglingsarbejde blev paa Foranledning af Entreprenørforeningen forhandlet mellem Organisationerne paa et den 18. Juni 1931 afholdt Møde. Entreprenørforeningens Repræsentanter bebudede ved denne Lejlighed at ville opsige den særlige Mergelaftale og henviste til Støtte for deres Berettigelse hertil til en af Entreprenørforeningen tilvejebragt Fortegnelse, indeholdende Oplysninger om, at der ved en Række Merglingsarbejder i de fleste af de jydske Amter af uorganiserede Arbejdsgivere blev betalt en Arbejdsløn, der for Timelønningernes Vedkommende var over 10% lavere end den overenskomstmæssige, og de betalte Akkordlønninger syntes at ligge paa et lignende lavt Niveau. Repræsentanterne for Dansk Arbejdsmandsforbund vilde ikke paa Mødet anerkende Rigtigheden af disse Oplysninger og modtog et Eksemplar af Fortegnelsen til nærmere Undersøgelse.

Den 23. Juni tilsendte Entreprenørforeningen Dansk Arbejdsmandsforbund en saalydende Opsigelse:

»I Henhold til det tiltraadte Forligsmandsforslag af 5/4 1930 opsiger vi herved Hovedoverenskomsten af 10. Maj 1930 med 1 Maaneds Varsel fra Dato for de af vore Medlemmer, som beskæftiger sig med Mergelarbejde og for disse Arbejder alene.

Deres ærede Anerkendelse heraf udbedes.«

Dansk Arbejdsmandsforbund besvarede ikke denne Opsigelse, og efter Opsigelsesfristens Udløb tilskrev Entreprenørforeningen forskellige af sine Medlemmer, at de nu stod frit m. H. t. Aftaler om Arbejdsløn ved Mergelarbejder. Ved Entreprenørfirmaet Wright, Thomsen & Kiers Mergelarbejde i Vildmosen og paa Entreprenørfirmaet A. & E. Kaysers Arbejdsplads i Ellum Mergelleje blev der herefter fastsat en Timeløn paa 105 Øre uden det i Overenskomsten for »Større Jordarbejder« fastsatte Tillæg paa 15%. Over disse to Forhold indgav Dansk Arbejdsmandsforbund Klage til Entreprenørforeningen, og disse Klager behandledes paa et den 18. September afholdt Møde mellem Organisationerne. Ved denne Lejlighed protesterede Forbundet mod Gyldigheden af den ovennævnte Opsigelse, men Entreprenørforeningen afviste Protesten blandt andet under Hensyn til, at der ikke inden Udløbet af den lovlige Opsigelsesfrist var protesteret imod Opsigelsens Gyldighed.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens Vegne med Paastand om, at den fremsendte Opsigelse kendes ugyldig, at de ovennævnte to Firmaer kendes uberettigede til at reducere Arbejdsmændenes Lønninger som anført, og at Firmaerne tilpligtes at efterbetale den uberettiget fradragne Løn samt idømmes en Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse og anfører til Støtte herfor, at Entreprenørforeningen under de foreliggende Omstændigheder maa have været berettiget til at anse Opsigelsen for godkendt af Forbundet. Ikke blot har dette undladt indenfor Opsigelsesfristens Løb at protestere mod Opsigelsens Gyldighed, men yderligere synes Forbundet ved Korrespondancen med Entreprenørforeningen om Betalingsforholdene hos de ovennævnte to Entreprenørfirmaer selv at være gaaet ud fra, at den særlige Mergeloverenskomst var bragt til Ophør. Naar Entreprenørforeningen har fremsendt en generel, hele Landet omfattende, Opsigelse i Stedet for en særskilt Opsigelse for de enkelte Amter, for

hvilke Oplysninger om Lønningsforholdene var tilendebragt, er det efter de Indklagedes Fremstilling sket, fordi man ansaa en saadan generel Opsigelse for at være den i begge Parters Interesse mest praktiske Løsning af Stridsspørgsmaalet.

Retten maa give Klagerne Medhold i, at den stedfundne generelle Opsigelse ikke har været i Overensstemmelse med det af Parterne vedtagne Mæglingsforslag, der vel gaar ud paa, at der efter 1. Februar 1931 kan kræves optaget *Forhandlinger* om ændrede Betalingsregler m. v. angaaende Arbejde ved Mergelgravning (i Almindelighed), men kun tillader *Opsigelse* efter 1. April 1931 særskilt for de Amter, for hvis Vedkommende det under Lønforhandlingerne godtgøres af Entreprenørerne, at Mergelarbejde udføres for den angivne lave Timeløn.

Retten finder dernæst ikke fuldt tilstrækkeligt Grundlag for at statuere, at Forbundet stiltiende skulde have godkendt den stedfundne Opsigelse. Det kommer herved særlig i Betragtning, at Forbundet maatte have en rimelig Tid til at undersøge Rigtigheden af de af Entreprenørforeningen fremskaffede Oplysninger, inden Forbundet tog Stilling til Opsigelsens materielle Gyldighed, og hvad dennes generelle Karakter angaar, maa det fremhæves, at Entreprenørforeningen, naar den som nævnt var klar over, at en saadan generel Opsigelse ikke var stemmende med det vedtagne Mæglingsforslag, havde særlig Anledning til at erindre Forbundet om den forlangte, men ikke modtagne Anerkendelse af Opsigelsen, hvorved denne Side af Sagen kunde være bragt paa det rene.

Paa den anden Side maa det fremhæves, at der efter Rettens Opfattelse er hengaaet urimelig lang Tid, inden Forbundet tog Stilling til de af Entreprenørforeningen paa Mødet den 18. Juni forelagte Oplysninger, der skulde danne Grundlaget for Opsigelsens materielle Lovlighed, og som blev supplerede med en Del i Løbet af Oktober Maaned fremskaffede yderligere Oplysninger, tildels fra andre Amter i Landet, idet Forbundet først efter at Sagen var berammet til Domsforhandling i Den faste Voldgiftsret er fremkommet med specificerede Indsigelser mod de saaledes foreliggende Oplysninger.

Medens Retten nu i Henhold til det anførte maa tage Klagernes Paastand om den fremsendte Opsigelses Ugyldighed til Følge, finder man efter alt foreliggende ikke Føje til at paalægge de to ovennævnte Entreprenørfirmaer at efterbetale Differencen mellem den overenskomstmæssige og den i Tillid til Opsigelsens Gyldighed reducerede Løn eller til at paalægge Firmaerne en Bod. Forsaavidt det af Klagerne er anført, at disse Firmaer i hvert Fald har været uberettigede til uden særlige »Frigørelsesvarsler« at reducere Lønnen umiddelbart efter en (lovlig) Opsigelsesfrists Udløb, skal det bemærkes, at saadanne særlige Frigørelsesvarsler allerede ifølge Indholdet af Mæglingsforslaget af 5. April 1930 ikke vilde kunne forlanges i det foreliggende Tilfælde. Derimod er det efter nærværende Sags Udfald en Selvfølge, at den overenskomstmæssige Lønordning for disse Firmaers Vedkommende nu maa retableres.

Sluttelig bemærkes, at Den faste Voldgiftsret ikke kan tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt de af Entreprenørforeningen i det hele eller for nogle Amters Vedkommende tilvejebragte Oplysninger vilde afgive fyldestgørende Grundlag for en lovlig Opsigelse, men at dette Spørgsmaal, i Mangel af Enighed mellem Parterne, maa afgøres ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

Den ovennævnte Opsigelse kan ikke anerkendes som gyldig. Iøvrigt bør de Indklagede for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Adressefortegnelse

over

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Aabenraa: Johs. Weis, Svinget 12.

Aalborg: Cigarmager M. Willumsen, Dalgasgade 1.

Aarhus: Leonhardt Hansen, Sønder Allé 19, 1.

Aars: A. Søndergaard Jensen, Søndergade.

Als, Nørre og Søndre Herred: Overgendarm C. H. Christensen, Skovby St., Als.

Assens, Fyn: Laur. Petersen, Ramsherred 47.

Assens pr. Mariager: N. Lykke.

Ballerup: Jens Simonsen, Tjørnely.

Bogense: Arbm. Valdemar Jørgensen, Kirkestræde 38.

Brabrand: Hans Arildskov, Præstevangen.

Brande: Johs. Nielsen, Vejlevej 40.

Brønderslev: Typograf Th. Jensen, Kirkevejen.

Ebeltoft: A. Kruse.

Esbjerg: Cigarmager Rasmus Nielsen, Ingemannsallé 46.

Faaborg: Jacob Hansen, Grønnegade 21.

Fakse: Hans Bay Hansen, Egedevej.

Fakse Ladeplads: Niels Olsen, Hulhøj.

Fredericia: Borgmester Frantz Hansen, Borgmesterkontoret.

Frederikshavn: Maskinarbejder Sofus Jensen, Solbakken.

Frederikssund: Murer Johan Spiegelhauer, Lindeallé.

Frederiksværk: Montør Sv. Aa. Bram, Nørregade 54.

Glamsbjerg: Savskærer Johs. Rasmussen, Glamsdalen pr. Glamsbjerg.

Glostrup, Taastrup og Omegn: H. Ejlersen, Social-Demokratens Ekspedition.

Graasten og Omegn: Banenæstform. E. Hjortkilde, Graasten.

Gram og Omegn: Axel Schultz, Gramly, Sønderjylland.

Grenaa: Gasværksarb. Rasmus Jensen, Grønland 35.

Grindsted og Omegn: Portør A. C. Toft, Østergade.
Græsted, Maarum og Omegn: Redaktør J. Larsen, Nordsjællands Social-Demokrat.
Gørlev: Vejer O. Jacobsen, Sønder Allé.
Haarlev og Omegn: Husmand Niels Olsen, Himlingøje pr. Vallø.
Haderslev: Peter Mortensen, Clausensvej 4.
Hadsten: Tømrer H. Eriksen, Aagade.
Hadsund: Slagteriarbejder Karl Knudsen, Skolegade 13.
Hammel: P. Dyhr, Randersvej.
Haslev: Maler C. Christensen, Jernbanegade 6.
Helsingør: Murer S. Petersen, Stengade 37.
Herløv-Hjortespring: Niels Petersen, Enggaardsvej 14, Herløv.
Herning: Kedelpasser J. Krohn Jensen, Vestergade 40.
Hillerød: Snedker Chr. P. Larsen, Hjortholmsvej 12.
Hinnerup: Martin Petersen.
Hjerm: Joh. Christensen.
Hjørring: Typograf Hans Fr. Bjørn, Nørre Allé 4.
Hobro: Vilh. Weirsø, Adelgade 42.
Holbæk: Carl V. Jensen, Skolegade 23.
Holeby: Arbejdsm. Jørgen Halvorsen, Gl. Holeby, Lolland.
Holstebro: Tobaksarbejder Elias Nielsen, Nordvestvej 36.
Hornslet: Tømrer Chr. M. Andreasen, Hornslet.
Horsens: Snedker P. Andersen, Jyllandsgade 37.
Hørsholm: F. Nielsen, Nordsjællands Social-Demokrat.
Kalundborg: Pakmester Halvor Johansen, Hærvigsgade 5, 1.
Kerteminde: Former C. Adolfsen.
Kjellerup: Amtsvejmand Fr. Overgaard, Vestergade.
Kolding: Væver Aage Petersen, Svinget 7.
Kolind: Søren S. Jensen, Korupskov pr. Ryomgaard.
Korinth: Arbejdsmand Rasmus Sølyst, Haagerup.
Korsør: Remisearbejder Emil Andersen, Kählersvej 19.
København: Vilh. Nygaard, Rosenørnsallé 14, 1.
Køge: Maskinsætter Vald. Jensen, Pedersvej 30.
Langaa: Remisearbejder Chr. Christensen.
Lemvig: Lagerforvalter Søren Petersen.
Lyngby: Axel Olsen, Sorgenfrivej 4.
Løgstør: L. Chr. Jensen, Teknisk Skole.
Maribo: Axel S. Nielsen, Torvegade 5.
Marstal: Handelsmand Rich. Mathiesen, Strandstræde.
Middelfart: Aksel A. G. Johansen, Egevej 4.
Mørke: Portør H. Rasmussen.
Nakskov: Sekretær M. N. Marius Nielsen, Skovgaardsvej.
Nyborg: Maskinarbejder Otto Johansen, Aarsleffsgade 4.
Nykøbing F.: Cigarmager J. C. Jensen, Søvej 76.
Nykøbing M.: Væver C. Wendelin, Ringegade 2.
Nykøbing Sj.: Tømrer Sofus Larsen, Nordvestvej 9.
Næstved: Snedker Carl Hansen, Vordingborgvej 6.
Nørre Aaby: Maskinarbejder Chr. Fabrin.
Nørresundby: Hans Chr. Nielsen, Vestergade 1.
Odder: Arbejdsm. Einer Astrup, Kildegade 25.
Odense: Cigarmager Anton Andersen, Kong Georgsvej 22.
Præstø: Emanuel Frederiksen, Adelgade.
Randers: Alfr. Andersen, Fabersvej 20 A.
Ribe: Arbejdsmand Niels J. Johansen, Præstegade 390.
Ringe: Tømrer A. Johansen, Villavej.
Ringkøbing: Niels Bundgaard, Vellingvej 25.
Ringsted: Bagersvend V. Eliasen, Nørregade 37.
Roskilde: Pottemager Fr. Poulsen, Skovbog. 8.
Rudkøbing: Assistent Marius Larsen, Nørrebro.
Rødby: Snedker Herm. Petersen, Rødby Havn.
Rønne: Bager Vald. Mogensen, Myregade 1.
Sakskøbing: Otto Petersen, Raadhusgade 21.
Silkeborg: Carl Jensen, Solbakkevej 1.
Sindal: Arbejdernes Fællesorganisation.
Skagen: Skibstømrer N. S. Nielsen.
Skanderborg: Arbm. Niels J. Nielsen, Møllegade 32.
Skelskør: Lokomotivfyrbøder A. Nielsen, Maglebyvej 12.
Skive: Trykker Valdhardt Madsen, Voldgade 1.
Skjern: Arbejdsm. Martin Christensen, Kongevej.
Skærbæk: Emil Hansen, Ribelandevej.
Slagelse: Kontorbestyrer Andr. Pedersen, Løvegade 42.
Sorø: Vald. Andersen, Slagelsevejen.
Stege: Hans Viggo Günther, Langgade 47.
Storehedinge: Arbejdsmand Carl Madsen, Chr. Richtersgade 8.
Struer: Typograf Peter Larsen, Vesterg. 46, 1.
Stubbekøbing: Christian Rasmussen, Lindevej 7.
Svendborg: Cigararbejder F. Jensen, Posthusvej.
Sæby: A. Nielsen, Vestergade 7.
Søllerød Sogn: Murer Rasmussen, Søllerød pr. Holte.
Sønderborg: Anders Andersen, Ørstedsgade 23.
Taarnby Kommune: Arbm. Richardt Jacobsen, Uranius Allé 7, Taarnby.
Thisted: Arbm. Chr. Iversen, Østerbakken 24.
Thureby: Frederik Nielsen, Stationsvej.
Trustrup: Landpostbud P. J. Petersen, Trustrup Station.
Tønder: Murer Martin Hansen, Strucks Allé 33.
Tørring: Snedker A. Mølgaard, Postvejen.
Varde: Skrædder J. Olesen-Nielsen, Storegade 6.
Vejen: M. C. Brosbøll, Plantagevej 5.
Vejle: H. Bressendorf, Dalgade 17, 1.
Viborg: Maskinarbejder Tønder-Petersen, Ramsvej.
Vordingborg: Arbm. Otto Pedersen, Nyraad 8, Nyraad St.
Vraa: Murer Ludvig Jensen, Borupvej.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 18 * KØBENHAVN DEN 1. APRIL 1932 * 28. AARGANG

Fagforeningsbevægelsens Kollektivisme og Kulturudviklingens bærende Idé.

Af Oskar Hedberg.

(Fortsat.)

Der findes Kulturfilosoffer, tilmed borgerlige saadanne, som hævder, at vor Kultur i sin Helhed er naaet ind i sin sidste Fase og at en ny Kultur er ved at opstaa, paa Grundlag af de historiske Resultater, som vor Kultur er udmundet i, men ikke selv kan udnytte, nemlig Kollektivismen, og dette ny Kulturrige skulde være Rusland. Dette er en Tidsopfattelse med megen baade Pessimisme og Optimisme. Jeg for min Del anser, at uden Hensyn til, hvorledes Resultatet, paa Grund af de i Rusland anvendte Metoder, vil blive, gøres der i alle Tilfælde et Forsøg paa at bygge et Rige op og skabe et Folk paa Kollektivismens Grundlag, og hvis det mislykkes, saa er Aarsagen udelukkende at søge i de tillempede Metoder. Den russiske Femaarsplan, som den hidtil bevisligt er blevet gennemført, er et gigantisk Bevis for at ingen skabende Kraft er større end Kollektivismen. Jeg er tilbøjelig til at tro, at der i Rusland findes Muligheder for med et Diktatur, der naturligvis paa en Maade er ensbetydende med en Opsummering af Fællesfølelse og Kulturvilje, at skabe et kollektivistiskt Samfundssystem, hvilket imidlertid før eller senere maa blive demokratiskt, d. v. s. afløses af den demokratiske Disciplin, som har været og er den vesteuropæiske Arbejderbevægelses organisatoriske Styrke. En Organisation uden Disciplin er jo ingen virkelig Organisation, men for at skille sig fra den russiske, idet mindste delvis tyranisk udøvende, Minoritetstvang, maa den for en stor Del bestaa i fri Solidaritetsfølelse. I Sovjetrusland tillempes diktatorisk alle den vesteuropæiske Kulturs Frugter, selv Kollektivismen, som imidlertid hidtil ikke har indesluttet saa megen fri Solidaritetsfølelse som Autoritetstro. Typisk nok er alle vore kulturtrætte Filosoffer borgerlige Begavelser, der kan tro paa den sovjetrussiske Kollektivisme i Kraft af Minoritetstvang, men nærer stærk Tvivl paa den demokratisk gennemførte og af mere fri Solidaritetsfølelse bestaaende Kollektivisme, hvormed Fagforeningsbevægelsen i de demokratiske Kulturlande har sat sit Præg paa hele Samfundsudviklingen. Disse Filosoffer har historisk Kundskab, men ingen Kendskab til sin egen Tid; de interesserer sig ikke engang for Samtiden, de springer over denne, fra det forgangne til en fiktiv Fremtid i en anden Kultur. Virkningerne for Øjeblikket af Forvirringen i vor Tids Opløsningstilstand mærker de, og de er ubehagelige, særligt for intellektuelt sensible og socialt desorienterede Naturer; men ikke engang den moderne Videnskab som saadan har saa megen Kendskab til de Tidsdokumenter, som genspejler selve Tidstilstanden, at den kan analysere dennes Indhold; thi den akademiske Videnskab er jo autoriseret, maa kun anvende sig af autoriserede Kundskabskilder, og disse er, særlig i en saa rastløs og hektisk Tid som vor, mer eller mindre utidsmæssige. Saaledes beviser man vedvarende videnskabeligt f. Eks. at Socialismen, Kollektivismen, Solidariteten er umulige at realisere, at de er kulturfjendtlige, menneskefjendtlige m. m. kun fordi de er antikapitalistiske. En svensk Professor, som hedder Cassel, er blevet verdenskendt og berømt paa Grund af sin Evne til at bevise, hvor skadelig for det nuværende Samfundssystem, som jo er kapitalistisk, Fagforeningens Lønpolitik og Socialismens parlamentariske Politik er. Det er klart, at hvis ikke Kollektivismen og Socialismen var skadelige for Kapitalismen, saa kunde det jo ikke kaldes for Kollektivisme og Socialisme. Det er en slig dogmatisk Tro paa det nuværende Produktions- og Samfundssystem som det eneste mulige, der gør Videnskaben saa mistænkelig. At analysere en Overbevisning med en dogmatisk Tro paa sin egen Overbevisnings Ufejlbarhed som afgørende Synsvinkel, er en hidtil almindelig videnskabelig Metode. Den mod alle Fremskridt fjendtlige Egoisme gør sig ogsaa her gældende. Er det saa underligt, at Folk i Almindelighed opfatter Sager og Ting paa samme Maade? Videnskaben anses jo i Særdeleshed af Folk, som mangler Evnen til selv at tænke, for at være selve Sandheden, ja der findes Videnskabsmænd, som har denne primitive Opfattelse, og de som ikke anser Videnskaben for at være selve Sandheden, har en eller anden rent metafysisk Tro eller Religion, hvorved Tidens Vanskeligheder gøres fiktive eller forvrænges. Videnskabsmænd, der sælger sig til Kapitalismen, har jeg omtalt ovenfor. Jeg tilsigter ikke at stemple alle Videnskabs-

mænd som uduelige eller uvederhæftige; det kan jeg simpelthen ikke, eftersom jeg anser, at Tidstilstandens Beskaffenhed kun kan konstateres i dens aandelige Genspejling; for Opfattelsen af denne Genspejling fordres en vis videnskabelig Dannelse, og Socialismens historiske Logik, Kollektivismens Udvikling fra latente Muligheder under den kapitalistiske Kulturfase til kulturel Nødverdighed i vor Tid, er konstateret og kan ikke konstateres anderledes end videnskabeligt. Men dette er et Faktum, som gør den senile og rygradsløse Videnskab endnu uvederhæftigere.

Jeg kan nævne et ikke ringe Antal Videnskabsmænd, eller ikke akademisk uddannede, men ikke desto mindre kompetente, Forskere, Tænkere, Socialfilosoffer, Nationaløkonomer, Historieskrivere m. fl., som i det sidste Aarhundrede og ikke mindst i vor Tid har dokumenteret, at Kollektivismen, saaledes som den tillempes og overføres paa Samfundslivet, maa blive Kulturudviklingens bærende Idé, forsaavidt man ikke i det mindste vil risikere, at hele vor Kultur ødelægges i en katastrofal Opløsning; men eftersom denne Artikel ikke skal være noget Resumé af disse Videnskabsmænds Resultater, maa jeg nøjes med i Korthed at fremstille disse Resultaters Klimax, hvilket potenseres i Spørgsmaalet: Skal vor Kultur reddes af Kollektivismen eller ej? Der behøves ikke at spørges, om Kollektivismen kan redde Kulturen eller ej, thi der findes ingen anden Redning. Tvivlen paa, at Kollektivismen kan redde Kulturen gælder, om Kulturen i det hele taget kan reddes, og det anser jeg ikke blot muligt, men desuden historisk forudsat; thi for det første findes der ingen historiske Eksempler paa, at en Kultur er gaaet til Grunde i Anledning af en tilnærmelsesvis saa enorm Produktionskraft og en saa uhyre Overflod, som er betegnende for vor Tids Beskaffenhed; for det andet findes der heller ingen historiske Eksempler paa, at en saa vital Verdensanskuelse som Socialismen og en saa uimodstaaelig fremtrængende Livsførelse som Kollektivismen er blevet afbrudte, før de er blevne virkeligt positive Kræfter og har gennemgaaet deres Udviklingsprocesser, hvori de forudsætter egne Afløsere, ligesom Kapitalismen har forudsat sine: Kollektivismen og Solidaritetsfølelsen.

Der fandtes en Tid, da Kapitalismen var suverænt herskende. Da var den stærk i alle Henseender, den udgjorde faktisk alene hele Magtbegrebet og dens Expansion og Erobring var strengt taget grænseløs. I Dag kæmper den i desperat Angst for at forsvare sine Stillinger; den er ved at opløses i Egenskab af Magtbegreb, den har forbrugt sin ekspansive Kraft og der er i Verden ikke mere for den at erobre. Verden er overkapitaliseret. Dens Produktionssystem er saa fuldkomment, at den har ingen Anelse om, hvor den skal gøre af sine med saa enorm Lethed fremstillede Produkter. At skaffe Markeder ved Koloniseringen er udelukket, thi overalt findes der kapitalistiske Foretagender. Jo billigere Varen kan fremstilles, desto sværere bliver den at sælge. Jo flere Varer der efterhaanden lettere, hurtigere og billigere kan fremstilles, desto førre kan købe dem, thi Købekraften bliver mindre i samme Grad som det bliver lettere at fremstille Varerne. Hidtil er Priserne blevet bestemt ved Konkurrence, og man har konkurreret for Udbyttets Skyld, uden andre Formaal har man rationaliseret Produktionen derhen, at Millioner og atter Millioner af Mennesker bliver overflødige og lider Nød paa Grund af, at der er Overflod paa Levnedsmidler. Med Lønreduktioner overtrumfer de forskellige Lande hverandre i Prisbillighed, til sidst bliver det saa prisbilligt over hele Verden, at Produktionen netop derfor ikke kan lønne sig for Kapitalismen, og saa skruer man Lønningerne endnu længere ned, med den Følge, at Købekraften bliver endnu mindre, at endnu flere maa undvære og forsage; og den sunde Fornuft siger jo, at jo flere som undværer og forsager, desto mindre bliver Forbruget, og jo mindre Forbruget, desto mindre Produktion, og jo mindre Produktion paa Grund af, at den for det første bliver mere og mere rationaliseret, og for det andet fordi Varerne ikke kan afsættes i Anledning af det af bristende Købekraft foraarsagede Overflod, desto umuligere at faa Udbytte af de Penge, som skal forrentes ved at bruges som Middel for Skabelsen af Værdier. Nu forsøger man at komplettere Konkurrencen med lave Lønninger med. Protektionisme, og dermed slaar man, om ikke det sidste saa i alle Tilfælde et af de sidste Søm i Kapitalismens Ligkiste; thi Protektionisme og Kapitalisme af saa extrem Art, som vore Dages, kan absolut ikke forenes. Sandheden er, at Kapitalismen har konkurreret sig selv ihjel. Den kan ikke længere producere uden Hensyn til Udnyttelsen af Produktionen, der maa skabes et System for Fordelingen, og en Fordeling med Hensyn til Udnyttelsen Beskaffenhed kan kun være kollektiv; Fordelingens Beskaffenhed kommer til at bestemme Produktionens Værdi, derfor maa Produktionen frigøres fra Kapitalismen, som er extrem Individualisme, og gøres kollektiv.

Efter en gennemløben kapitalistisk Udviklingsfase, og med en saa vidt fremskreden Demokratisme som den vesteuropæiske, kan dette imidlertid ikke gøres med en katastrofal Opløsning af Kapitalismen, i hvilken alt for mange af de for Kollektivismen nødvendige Grundværdier vilde ødelægges, og selv om Forvandlingen virkelig skulde ske f. Eks. ved Revolutioner (som dog synes at stride mod vor Kulturfases saavel sociale som aandelige Struktur), saa er naturligvis en evolutionær Forvandling at foretrække. Bratte Omstyrtninger med revolutionært Islæt vil sikkert finde Sted i visse Lande, hvor Arbejderklassen ikke kan hævde sig med en organiseret Kollektivisme, men en katastrofal Verdensrevolution (f. Eks. efter en ny Verdenskrig) vilde blive alt for tilintetgørende for hele vor Kultur, hvilken det jo gælder om at forny ved at gøre Kollektivismen til dens bærende Idé, og hvad der er ødelagt kan jo ikke fornyes. Det er her Fagforeningsbevægelsen vil faa sin store Opgave, ved sukcessivt at socialisere Produktionen og Samfundslivets økonomiske Struktur, og Socialismen, ved at gøre Solidaritetsfølelsen og Humanismen til kollektiv Bevidsthed.

Arbejderklassens Kamp mod Verdenskrisen.

Leiparts Foredrag paa I. F. C.'s Repræsentantskabsmøde i Bern Marts 1932.

(Oversat af A. Kocik.)

Der er næppe nok hengaaet et Aar, siden jeg paa Bestyrelsens Anmodning ved Mødet i Madrid i 1931 holdt mit Foredrag om Verdenskrisen og Arbejderklassens Opgaver. Dengang viste en Sammenstilling af de foreliggende Statistiker og Skøn over Arbejdsløsheden, at der i Verdens forskellige Industrilande fandtes 20 Millioner Arbejdere, som var uden Beskæftigelse.

Siden den Tid har en Række Statistiker forandret sig i to Henseender. For at spare paa Udgifterne er nemlig i enkelte Lande Bestemmelserne vedrørende Understøttelsen til de arbejdsløse skærpede paa en saadan Maade, at hele Grupper af arbejdsløse ikke mere falder ind under Forsikringen og som Følge heraf heller ikke mere medtages i Statistiken. Tiltrods herfor er — dette er den anden Forandring — Antallet af de i Statistiken medtagne arbejdsløse i Løbet af et Aar steget fra 20 til 25 Millioner.

Langt stærkere forøget er dog den Hær af arbejdsløse, som ikke omfattes af nogen Statistik, og hvis sørgelige Skæbne ikke lettes gennem Oppebæring af nogen Art Understøttelse. Saaledes former sig — sammenfattet i dette ene Tal — det afvigte Aars Balance.

Kaster man et Blik over de Foreteelser, som har afviklet sig i Løbet af det sidste Aar og fremdeles afspejler sig, maa man ganske vist forbavses over, at Tingene ikke har formet sig langt værre.

Er det ikke næsten ufatteligt, at Japanere og Kinesere med alle den moderne Krigstekniks Midler udkæmper blodige Slag samtidig med, at deres Delegerede i Folkeforbundet forhandler om Afrustningsproblemet?

Kampen om Herredømmet i Indien fortsættes med uforandret Styrke, rigtignok uden Vaaben, men ikke ublodigt og ligeledes med følelige Virkninger for det økonomiske Liv.

Først for ganske nylig er et af de gamle Saar, Versailles-Traktaten har tilføjet Europa, atter revet op gennem den politiske Spænding, der er opstaaet med Hensyn til Administrationen af Memelomraadet.

Og stadig bløder det gamle Saar: Skadeserstatningsspørgsmaalet. Hensynet til det økonomiske Livs Trivsel kræver dets endelige Løsning, men Regeringerne forholder sig passive og lader kostbar Tid gaa ubenyttet hen.

Afrustningskonferencen, som skulde bringe Verden Freden og Statsfinanserne den saa haardt tiltrængte Aflastning, er ganske vist samlet til Møde, men Haabet om, at den vil føre til et tilfredsstillende Resultat, er kun ringe. Man maa næsten regne med den Mulighed, at Forhandlingerne afbrydes uden Resultat, saaledes at der skabes alle Forudsætninger for en ny Oprustning og for nye krigerske Forviklinger?

De udenrigspolitiske Forviklinger danner en frodig Jordbund for den nationalistiske og fascistiske Bevægelse i de enkelte Lande. Denne Bevægelse møder stærke Sympatier og understøttes kraftigt af den sociale Reaktion, som grundet paa Krisen overalt er tiltaget i Styrke og vil benytte sin øgede Magt til at berede den saa forhadte Arbejderbevægelse et afgørende Nederlag.

De engelske Valg var en vældig Sejr for det konservative Parti; i Frankrig er det højreorienterede Kabinet Laval styrtet og erstattet med den langt mere reaktionære Regering Tardieu. I Tyskland regnede de radikale Partier med Stemmeflerhed mod den hidtilværende Rigspræsident. I Østrig var det ganske vist muligt at undertrykke Hjemmeværnenes Oprørsforsøg, men Anstifterne slap for Straf. I Rusland, Italien, Polen, Litauen, Jugoslavien og andre Stater i det østlige og sydøstlige Europa hersker aabenlyst Diktatur.

Disse inden- og udenrigspolitiske Tilstande lader selvfølgelig ikke Erhvervslivet komme til Ro. Naar til enhver Tid udenrigspolitiske Forviklinger er mulige, naar der til enhver Tid maa regnes med revolutionære Bevægelser, og naar til enhver Tid Lov og Ret trædes under Fode, holder de økonomiske Kræfter sig forsigtigt tilbage, mangler da Mod til nye Investitioner og nye Planer, Kapitalmarkedet lægges øde, og der produceres kun det mest nødvendige eller mindre end det, og stadig flere Arbejdere afskediges.

Manglende Tillid til den politiske Situation hedder, overført paa det økonomiske: manglende Beredvillighed til nye Kreditydelser, og Tilbagekaldelse af de hidtil ydede Laan er Aarsagen til den saa ødelæggende Kapitalflugt.

I de senere Aar har vi ofte nok oplevet, at den hjemlige Kapital er udvandret fra de Lande, hvor den var truet økonomisk og politisk. Hidtil har ingen Regering formaaet gennem lovlige Forholdsregler atter at hente den flygtende Kapital tilbage. Saalænge Folkene modarbejder hverandre, saalænge de ikke indbyrdes hjælper hverandre, saalænge der ikke træffes internationale Aftaler om Bekæmpelse af Kapitalflugten, saalænge vil Kapitalen drage sig stærkest tilbage netop fra de Lande, som har den mest nødig.

Hvor den hjemlige Kapital paa skammelig Maade gennem Flugt søger at unddrage sig sine Forpligtelser, føler selvsagt heller ikke den udenlandske Kapital sig sikker, men forlader ligeledes den truede Grund.

I aarevis har England og De forenede Stater i betydelig Udstrækning ydet Laan til Verdens øvrige Lande. I den senere Tid er denne Kreditstrøm udtørret mere og mere, dels fordi Kapitalen bruges i eget Land, dels og væsentligst, fordi man ved den politiske og økonomiske Usikkerhed er betænkelig ved yderligere Laaneydelser.

Af det Talmateriale, som I. F. C.'s Sekretariat har forelagt paa dette Møde, vil De se, at f. Eks. De forenede Staters Udenrigsemissioner i Aarene 1925 til 1928 aarligt androg over 1 Milliard Dollars, mens de i Aaret 1931 var svundet til ca. ¼ Miliard Dollars.

Mens saaledes Kreditstrømmen, som flød fra de kapitalstærke til de kapitalsvage Lande, efterhaan-

den tørrede ud, blev paa den anden Side den Modstrøm stadig stærkere, som førte Renteydelser og Amortisationsbeløb fra de fattige til de rige Lande.

I De forenede Stater og i Frankrig, men ogsaa i enkelte mindre Lande, ophobedes Guldbarrerne — et Faresignal for de farlige Omlagringer, som foregik i Verdens Kreditstruktur.

Mens der i enkelte Lande trods de Profitmuligheder, som de høje Rentesatser skabte, herskede stor Kapitalmangel, laa i andre Lande Kapitalen brak uden at give Rente. I det lange Løb førte de Fattiges Forarmelsesproces og de Riges Berigelsesproces til uholdbare Tilstande.

Skærpelsen af de politiske Spændinger og den økonomiske Krises stadig større Udbredelse førte sluttelig til Kreditsystemets fuldstændige Sammenbrud. I Løbet af kun faa Uger blev alle udenlandske Laan opsagte, rigtignok kun med det Resultat, at der i forskellige Lande skete en Række Banksammenbrud, og det viste sig, at Krediten var frosset inde og foreløbig ikke kunde tilbagebetales.

Angst og Mistro øgedes nu til Panik. Selv de mest kapitalstærke Landes Banknoter gjaldt i nogle Uger ikke mere som sikre.

Saaledes sluttede de franske Sparere sig sammen for i Fællig at ombytte deres Tilgodehavender i Guldbarrer, som de saa fordelte blandt sig, ligesom en Række Seddelbanker afsatte deres Beholdning af amerikansk Valuta og ophobede Guld i Stedet for.

Disse Rystelser i Kreditsystemet bredte sig sluttelig ogsaa til Valuta'erne. Den 21. Septbr. 1931 blev den mindeværdige Dag, paa hvilken det Valutasystem brød sammen, som hidtil havde dannet Grundlaget for den samlede Verdenshandel. Paa denne Dag gav England Afkald paa Pligten til at indløse sine Banknoter i Guld og paa Bevarelsen af sin Guldstandard.

Jeg har hidtil kun talt om den økonomiske Verdenskrises politiske Aarsager, altsaa om de Aarsager, som i første Linie har gjort sig bemærket paa det internationale Kreditmarked. Overfor disse politiske Aarsager bør vi dog ikke forglemme de økonomiske Grunde til Sammenbrudet. Jeg kan behandle disse langt kortere, fordi de er os bekendt gennem de sidste Aartiers Erfaringer.

Det kapitalistiske Systems uordnede Produktionsmaade har ført til Overproduktion i Landbruget og til en forhastet Udvidelse af det industrielle Produktionsapparat. Gennem Prisaftaler, gennem Tilbageholdelse af Varebeholdninger, gennem Aftaler om Produktionsindskrænkninger har man i nogen Tid kunnet forhale Sammenbrudet.

Men den forventede Udligning mellem Tilbud og Efterspørgsel fandt ikke Sted. Sammenbrudet indtraadte, og det skete med en saadan Voldsomhed, at de Lægemidler, som enhver økonomisk Krise hidtil selv automatisk havde udløst, ikke kunde komme til Anvendelse.

I deres Nød søgte Staterne mere end hidtil at paavirke Udenrigshandelen gennem Indskrænkning af Importen og Lettelser for Eksporten. Faldet i talrige Landes Valuta virkede i og for sig som en tilsvarende Eksportpræmie, men det foranledigede andre Lande, hvis Valuta var forbleven stabil, til at tage Modforholdsregler.

De Forskydninger i Forholdet mellem Import og Eksport, som var en Følge af den forandrede Erhvervs- og Kreditsituation, har ret ofte medført en Forringelse af Handelsbalancen. For at tilvejebringe den fornødne Balance og samtidig sætte en Stopper for den Afgang af Guld og Valuta, som satte ind grundet paa Kreditopsigelserne, gik de fleste Lande over til at indføre lovlig Kontrol med Valutabeholdningen gennem Oprettelse af en Valutacentral, som samtidig benyttes til at indskrænke Importen.

Mens hidtil kun faa Lande, nemlig Rusland, Tyrkiet, Portugal og Persien, havde oprettet Udenrigshandelsmonopol, blev nu Valutalovgivningen Grundlaget for et mer eller mindre tilsløret Importmonopol ogsaa i Bulgarien, Danmark, Estland, Grækenland, Letland, Norge, Østrig, Czekoslovakiet, Ungarn, og udenfor Europa i seks sydamerikanske Stater, deriblandt Brasilien og Chile.

Denne forhastede og hovedkulds Afspærring af Handels- og Kreditsamkvemet med Udlandet har ganske vist ikke kunnet forhindre Hjemmemarkedets Forfald. Af det Talmateriale, der er forelagt her, kan man udmaale Katastrofens Omfang paa Produktions- og Prisomraadet. — Indekstallet for Verdensproduktionen sank fra 100 i Aaret 1928 til 79 i December 1931, altsaa med 21 pCt.

Ganske vist er ikke alle Lande ramt lige haardt. Medens Nedgangen i Tyskland og i De forenede Stater androg henholdsvis 40 og 36 pCt., var Frankrig nogenlunde i Stand til at opretholde sin Produktion, mens Japan endog kunde forøge denne lidt. Men ogsaa her gør den økonomiske Krise sig allerede bemærket.

Ifølge den sidste officielle Statistik gik i Frankrig Arbejdertallet i de store og mellemstore Virksomheder fra 1. Januar 1931 til 1. Januar 1932 ned med ca. 14 pCt., mens Antallet af Korttidsarbejdere, som arbejder mindre end 48 Timer ugentlig, tredobledes. Trods dette er de franske Arbejdsløshedstal endnu forholdsvis smaa, sammenholdt med den i Tyskland herskende Tilstand.

Af Medlemmerne i de tyske Fagforeninger var ved Udgangen af Januar 1932 44 pCt. arbejdsløse og 22 pCt. Korttidsarbejdere, saaledes at kun en Tredjedel af vore Medlemmer endnu havde fuld Beskæftigelse. Det Tab af Arbejdskraft og det Løntryk, som, omend med forskellig Styrke, kan noteres i alle Lande, medførte en vældig Nedgang i Købekraften.

Samfundsøkonomisk set og ogsaa fra Arbejderklassens Standpunkt set var det kun en fattig Trøst, at der samtidig indtraadte et stærkt Prisfald. Thi for det første er en fortsat Nedgang i Priserne ugunstig for det økonomiske Liv, fordi Producenterne indskrænker deres Produktion for ikke at maatte sælge med Tab og derfor forholder sig afventende, indtil Priserne atter stiger. For det andet, fordi Prisfaldet denne Gang — i hvert Fald i Tyskland og saavidt jeg ved ogsaa i andre Lande — er langt ringere end den indtraadte Lønsænkning.

Mens ellers i Krisetider Priserne sædvanligvis

synker hurtigere end Lønningerne og Massekøbekraften stiger saaledes, at en Forudsætning for Krisens Overvindelse indtræder, ser vi denne Gang lige den modsatte Foreteelse. Ogsaa paa dette Punkt har altsaa Økonomiens selvvirkende Lægekræfter ikke været virksomme, det kapitalistiske Systems Automatisme har svigtet.

Ved en Betragtning over Udviklingen i det afvigte Aar, vil jeg ikke forglemme at erindre om Budskabet fra De forenede Staters Præsident — Hoover —, som den 20. Juni 1931 tændte nyt Haab hos den fortvivlede Menneskehed. I Erkendelse af den katastrofale Tilstand, hvori Tyskland og dermed hele Verden var kommen, foreslog Hoover et Aars Henstand med alle Betalinger, som Staterne skal udrede i Skadeserstatninger eller Krigsgæld.

Men det Lyspunkt, som dette Skridt betød, svandt meget snart og gjorde Mørket, der sænkede sig over Verden endnu mere føleligt.

Thi det viste sig ret hurtigt, at ogsaa dette indtrængende Alarmraab ikke blev paaagtet. I fulde 3 Uger vægrede den franske Regering sig mod Amerikanernes Forslag med det Resultat, at Hoover maatte ændre sin Plan, og den forventede Beroligelse udeblev.

Vi staar nu overfor det Spørgsmaal: Skal Menneskeheden vedblivende forholde sig passiv, naar Produktionen forringes fra Maaned til Maaned, naar Handelen svinder ind, naar Arbejdsløsheden og Korttidsarbejdet forøges i det uendelige? Er vi værgeløs prisgivet dette Produktionssystem? Er de økonomiske Love stærkere end Menneskenes Vilje? Eller findes der Mulighed for at overvinde den Indsnævringsproces, hvori Produktionslivet befinder sig? Er det virkelig uforanderlig Lov, at Produktionssystemet behersker Mennesket, eller kan Mennesket i Kraft af sin Vilje og Fornuft beherske Produktionssystemet?

Dette er de Spørgsmaal, der trænger sig ind paa os, jo længere og jo sværere Krisen bliver. Disse Spørgsmaal er saa betydningsfulde for Fagforeningerne, fordi det er Arbejderklassen, som er haardest ramt af den økonomiske Katastrofe. Derfor har vi den Pligt at opsore de Veje, som fører ud af Verdenskrisens Mørke.

Vi har imidlertid ogsaa Ret til at fremsætte Forslag og har Krav paa, at der skænkes vore Fordringer Øre, fordi det økonomiske Sammenbrud ikke kan lægges os til Last. Vi har ikke været medvirkende ved det kapitalistiske Produktionssystems Opbygning og Ordning. Vi har indtil den Dag i Dag været udelukket fra Produktionslivets Ledelse. Vi bliver i Reglen heller ikke spurgt i Sager, der vedrører den høje Politik. Vi er i det store hele nu som for Aartier siden Lovgivningens Objekt, men ikke lovgivende og dermed ansvarlig Magt.

Den faglige Internationales økonomiske Program fordre: »Fuldstændig Gennemførelse af Valutaens Stabilisering som Forudsætning for en Genrejsning af den nationale og internationale Økonomi«. Da vi i Foraaret 1929 forberedte dette Program for Kongressen i Stockholm, holdt vi det næsten for overflødigt endnu engang at fremsætte Fordringen om Valutaens Stabilisering, thi det syntes, som om alle Nationer havde faaet nok af enhver Usikkerhed paa dette Omraade og derfor af al Magt vilde modsætte sig en Forringelse af deres Valutas Værdi. Med dyb Beklagelse maa vi slaa fast, at de Forhaabninger, vi den Gang nærede, ikke er gaaet i Opfyldelse.

Opgivelsen af Guldstandarden i England den 20. September 1931 har atter vakt til Live de gamle Vanskeligheder, som staar i Vejen for Verdenshandelens Opblomstring. Siden Tillidskrisen i Sommeren 1931 har allerede over 20 Lande — i Reglen følgende Englands Eksempel — ophævet Forpligtelsen til at indløse deres Sedler i Guld, med det Resultat, at der i omtrent alle disse Lande er indtraadt et Valutafald.

Vi maa imidlertid ogsaa indtrængende henstille til de Lande, som grundet paa deres Kapitalkraft og Guldreserver uden videre er i Stand til at beskytte deres Valuta, ikke at forholde sig passive, men med alle Midler stræbe efter at bistaa deres svagere Naboer og yde disse den Hjælp, som er fornøden for at kunne gennemføre Valutastabiliseringen — henholdsvis Bevarelsen af den truede Valuta.

Det er til ingen Nytte at fremsætte Forslag vedrørende den internationale Handelspolitik, saalænge denne første Forudsætning for en Genoplivelse af det internationale Handelssamkvem ikke er til Stede.

Vor største Omsorg gælder selvsagt den kæmpemæssig øgede Hær af Arbejdsløse. — Der findes Midler og Veje til en stærk Formindskelse af Arbejdsløsheden, idet man fordeler det forhaandenværende Arbejde paa flere Hænder. En saadan Fordeling vil under de nuværende Styrkeforhold sandsynligvis paalægge de Arbejdere, som staar i Arbejde, adskillige Ofre. Men vi tror, at vore endnu arbejdende Medlemmer vil paatage sig dette Offer, fordi det paa denne Maade er muligt at komme de Arbejdsløse til Hjælp.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Bageri- og Konditoriarbejdere hos Bagermester Martin Nielsen, Strandboulevarden.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 29. Februar forhandledes der om en af Bageri- og Konditoriarbejderforbundet fremsendt Klage over, at Bagermester M. Nielsen, Strandboulevarden 144, København, havde overtraadt den mellem Bagerlauget og Forbundet bestaaende Overenskomst, idet han systematisk havde forlangt Overarbejde udført.

Ved Fællesmødet opnaaedes ikke Enighed, hvorefter Forbundet meddelte, at det vilde indbringe Klagen for Den faste Voldgiftsret.

Elektrikere hos Installatør Schmidt & Co., Esbjerg.

Efter at det havde vist sig umuligt gennem Mæglingsmøder og Timandsmøder at faa en endelig Orden i Udbetaling af Akkordoverskud til de hos Installatør Schmidt & Co., Esbjerg, beskæftigede

Elektrikere, behandledes Sagen paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 13. Februar d. A., ved hvilken Lejlighed det imidlertid heller ikke var muligt at faa Arbejdsgiverne til at indrømme Pligtighed til ufortøvet at afregne med de paagældende Folk, idet der paastodes at ligge Kontrakrav.

Mødet sluttede derfor med, at Forbundet forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Gartnere ved de danske Statshaver.

Dansk Gartnerforbund har gennem en længere Periode forhandlet med Inspektøren for de danske Statshaver om en Overenskomst om Løn- og Arbejdsforholdene for de i disse Haver beskæftigede Løsarbejdere.

Da der ikke ved disse Forhandlinger opnaaedes nogen Ordning, henvendte Forbundet sig til vort Forretningsduvalg, som foranledigede en Forhandling om Sagen med Indenrigsministeriet, og efter en Række Møder lykkedes det da ogsaa at naa til en Overenskomst, hvorved der blev fastsat Bestemmelser om Løn, Arbejdstid, Ferie osv. for de omhandlede Løsarbejdere.

Landarbejdere paa Godset »Gisselfeld Kloster«.

Ved et Møde i Haslev den 19. Februar behandledes Godsets Opsigelse af Overenskomsten med Landarbejderforbundet.

Ved Mødet blev det oplyst, at Klosteret forud for Opsigelsen af den kollektive Overenskomst havde forlangt af Arbejderne, at de skulde underskrive Kontrakter og det oplystes endvidere, at Klosterets Skovrider havde meddelt, at Arbejderne, saafremt de ikke underskrev Kontrakten, vilde blive afskedigede.

Ved Mødet opnaaedes der ikke Enighed, hvorefter Forbundet meddelte, at de vilde indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Ved Skrivelse af 13. Januar 1931 opsagde Dansk Læder- og Skindarbejderforbund Overenskomsten med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger til Ophør den 15. April og foreslog samtidig, at man optog Forhandling om en ny Overenskomst, naar Forbundet havde afsluttet Overenskomst med Læderfabrikantforeningen.

Fællesforeningen anerkendte i Skrivelse af 16. Januar 1931 Opsigelsen som rettidig fremsendt og erklærede sig villig til at optage Forhandling med Forbundet, naar Overenskomsten med Læderfabrikantforeningen var i Orden.

Efter at Læder- og Skindarbejderforbundet med deres modstaaende Arbejdsgivere havde opnaaet Enighed om en Fornyelse af Overenskomsterne, fremsendte Forbundet et Forslag til Fællesforeningen om et Grundlag, paa hvilket man formente at kunne forny Overenskomsten med Fællesforeningen.

I dette Forslag var blandt andet anført, at man ønskede en Del Akkordsatser paa Fabriken i Roskilde forhøjede, ligesom man ønskede en yderligere Sommerferie og Løn under Sygdom og Ulykkestilfælde i samme Omfang som andre hos Fællesforeningen beskæftigede Arbejdere.

Ved Skrivelse af 24. s. M. svarede Fællesforeningen, at den ikke i Øjeblikket kunde tage Stilling til Forslaget om Forhøjelse af Akkordsatserne, og maatte afslaa de andre fremsatte Ønsker; men at man iøvrigt var rede til at tage en Forhandling om den nye Overenskomst.

En saadan Forhandling fandt Sted i Roskilde den 5. og 8. August 1931, uden at der opnaaedes Enighed, og ved denne Lejlighed meddelte Fabrikens Direktør, at alle Lønninger fra Fredag den 14/8 1931 ifølge Ordre fra Hovedkontoret vilde blive nedsat med 5%, hvilken Reduktion derefter, trods Indsigelse fra Forbundets Side, blev iværksat.

I den Anledning indklagede De samvirkende Fagforbund for Dansk Læder- og Skindarbejderforbund Fællesforeningen for Den faste Voldgiftsret med Paastand om, at den foretagne Lønreduktion var ulovlig.

Retten statuerede ved sin Kendelse (Sag 1502), at det i det foreliggende Tilfælde, hvor der efter stedfunden Opsigelse ikke var naaet til Enighed om en ny Overenskomst, ikke kunde godkendes, at den stedfundne uvarslede Overførsel af en generel for Virksomheder indenfor Fabrikantforeningen indført Lønreduktion paa de faktisk bestaaende Lønningsforhold ved Fællesforeningens Virksomhed i Roskilde, og at den iværksatte Lønreduktion havde været uberettiget.

Den 6. Oktober 1931 afholdtes derefter et Møde mellem Repræsentanter fra Fællesforeningens Garveri i Roskilde, De samvirkende Fagforbund og Dansk Læder- og Skindarbejderforbund. Ved dette Møde forhandledes der om Fornyelse af Overenskomsten, og der opnaaedes Enighed om at godkende nogle mellem Forbundets Formand og Garveridirektøren afsluttede Aftaler om Akkordpriser og, at den uberettigede betegnede Lønreduktion skulde tilbageføres, hvilket ogsaa skete.

Ved samme Møde stillede De samv. Fagforbund og Forbundets Repræsentanter Forslag om, at den siden 1925 indførte Sommerferie forblev uforandret, og at Lønningerne reduceredes med 3%.

Naar dette Forslag fremsattes, var Aarsagen den, at man ikke kunde erkende, at Fællesforeningen, der ved Forhandling i 1925 var indgaaet paa at yde Arbejderne en Uges Ferie med Løn, nu 6 Aar efter forlangte, at Arbejderne skulde betale Ferien med et Lønfradrag paa 2%.

Fællesforeningen vilde imidlertid ikke indgaa paa Forslaget og paaberaabte sig Bestemmelserne i Overenskomsten af 28/12 1922.

Fællesforeningen indklagede herefter De samv. Fagforbund paa Dansk Læder- og Skindarbejderforbundets Vegne for Den faste Voldgiftsret (Sag Nr. 1534) med Paastand om, at de Indklagede skulde kendes pligtige at anerkende, at Lønnen for

de paa Garveriet arbejdende Medlemmer af Læder- og Skindarbejderforbundet med Virkning fra 17. Juli, subsidiært fra d. 5. Aug. 1931 nedsattes med 5%, og at Tilbagebetalingen af den for meget betalte Løn skulde paalægges De samvirkende Fagforbund og Dansk Læder- og Skindarbejderforbund in solidum.

De samvirkende Fagforbund paastod paa Læder- og Skindarbejderforbundets Vegne Sagen afvist, subsidiært, at Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Hovedoverenskomsten af 1922, Punkt 4, og denne Overenskomsts Indflydelse paa Lønreguleringen i 1931 henvistes til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

Samtidig med denne Paastand indgav De samv. Fagforbund en Kontraklage paa Dansk Skotøjarbejderforbund og Dansk Skrædderforbunds Vegne, i hvilken man paastod, at disse Forbunds Medlemmer ejheller skulde have de Lønreduktioner, som Fællesforeningen havde iværksat overfor disse Forbunds Medlemmer, og understregede, at disse Forbund i Lighed med Garveriarbejderne i 1925 havde opnaaet Ferie med Løn, og da Fællesforeningen i de mellemliggende Aar ikke havde følt sig ugunstigere stillet i Lønforholdet overfor de andre Arbejdsgivere, saa kunde Forholdet ikke nu siges at have forandret sig.

Den faste Voldgiftsret afgjorde Sagen derhen, at den fulgte De samvirkende Fagforbunds subsidiære Paastand og henviste Tvisten til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

En saadan Voldgiftsret nedsattes, og Landsdommer Poul Hansen udnævntes til Opmand.

Ved Paabegyndelsen af Voldgiftsrettens Forhandlinger forlangte undertegnede, som var Meddommer, at den Afgørelse, Retten maatte træffe, ogsaa skulde være gældende for Dansk Skotøjarbejderforbund og Dansk Skrædderforbund; over for dette Krav meddelte Fællesforeningens Repræsentant, at dette Krav var han indforstaaet med.

Fællesforeningens Paastand overfor Voldgiftsretten gik ud paa, at Læder- og Skindarbejderforbundet og med det De samv. Fagforbund skulde tilpligtes at taale, at de paa Fællesforeningens Garveri i Roskilde arbejdende Medlemmer af Læder- og Skindarbejderforbundets Løn skulde nedsættes ikke blot med de tilbudte 3 pCt. (udgørende 5 pCt. ÷ 2 pCt., idet Feriens Værdi sættes til 5 pCt.), men med de fulde 5 pCt. fra og med den Lønningsuge, der begyndte 17. Juli 1931, subsidiært fra og med den 5. August 1931, samt at Tilbagebetalingen af den for meget betalte Løn paalægges De samv. Fagforbund og Dansk Læder- og Skindarbejderforbund in solidum.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund kræver fastslaaet, at Fællesforeningen ikke i Henhold til Overenskomst af 28. Decbr. 1922 har Krav paa større Reduktion end de tilbudte 3 pCt., subsidiært kræver Forbundet, at Forligsmandens Mæglingsforslag overføres som Helhed for Fællesforeningens Virksomhed i Roskilde i Lighed med tidligere Praksis.

Ved Voldgiftsrettens Votering opnaaedes ikke Enighed, hvorefter Formanden afsagde en Kendelse, i hvilken han fremsætter en Række Begrundelser for det Standpunkt, han er kommet til, idet han udtaler, at der under nærværende faglige Voldgiftsrets Sag, der føres melles Fællesforeningen og Dansk Læder- og Skindarbejderforbund, ikke kan paalægges De samv. Fagforbund som saadanne Forpligtigelser af nogen Art, ligesaa lidt kan der — som Fællesforeningen har antydet Ønske om — under Sagen, som den er forelagt Voldgiftsret og Opmand, træffes Afgørelser, der binder andre Forbund end Dansk Læder- og Skindarbejderforbund. Og, fortsætter Opmanden, efter alt, hvad der er fremkommet under Sagen, maa Opmanden gaa ud fra, at de paagældende under Arbejdsgiverforeningen hørende Virksomheder gennem Forligsmandsforslagets Vedtagelse har opnaaet en Lønreduktion paa fulde 5 pCt., idet Vurderingen af overenskomstsikret Sommerferieordnings Indførelse til 2 pCt. af Lønnen har været almindelig anvendt indenfor Fagene.

Opmanden maa derhos paa ud fra, at den hos Fællesforeningen forlængst indførte i Sagen omhandlede Sommerferieordning har været overenskomstsikret og i det hele ligesaa god for Arbejderne som den i Forligsmandsforslagene omhandlede.

Naar Fællesforeningen derfor hævder, at den vil blive ugunstigere stillet i Forhold til de under Arbejdsgiverforeningen hørende tilsvarende Virksomheder, hvis den ikke faar den fulde 5 pCt. Reduktion, synes dette paa Forhaand klart nok at maatte have Formodning for sig, og Opmanden skønner ikke, at der i Udtrykkene i § 4 i Overenskomsten af 28. December 1922 eller i det iøvrigt under Sagen fremførte findes noget, der kan føre til andet Resultat.

Fællesforeningens Paastand paa dette Punkt af Sagen vil saaledes være at tage til Følge.

Med Hensyn derimod til Spørgsmaalet om, fra hvilket Tidspunkt denne Reduktion kan kræves, ses der af de fra Forbundets Side anførte Grunde ikke at være Hjemmel for, at dette under de foreliggende Forhold kan ske fra et tidligere Tidspunkt end af Forbundet hævdet, altsaa fra nærværende Kendelses Dato.

Opmanden afslutter derefter med at udtale:

Herefter dømmes:

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund er pligtig at taale, at dets paa Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Garveri i Roskilde arbejdende Medlemmers Løn nedsættes med 5 pCt. fra Dags Dato at regne.

Iøvrigt kan de af Fællesforeningen nedlagte Paastande ikke tages til Følge.

Efter ovenrefererede Afgørelse af Uoverensstemmelsen var saa Spørgsmaalene for Dansk Skræderforbund og Dansk Skotøjsarbejderforbund tilbage. For disse Forbunds Vedkommende er der truffet en Ordning, hvorefter Arbejderne faar tilbagebetalt de fradragne Beløb for samme Tidsrum, som Læder og Skindarbejderne har været fritagne for Reduktion; for Dansk Skrædderforbund er der yderlig opnaaet, at der finder et mindre Fra-

drag Sted, fordi dette Forbund havde en Ferieordning forud for Overenskomsten af 1922.

Chr. Jensen.

Fællesforeningens Bekræftelse af denne Ordning havde følgende Ordlyd:

Med Henhold til Dagens behagelige Telefonsamtale bekræfter vi herved gerne, at vor Direktør Bäcker paa Fællesforeningens Skotøjsfabrik efter Kendelsen i den af os mod Dansk Læder- og Skindarbejderforbund rejste Sag har tilbudt Fabrikkens Arbejdere at tilbagebetale dem Reduktionen paa Grundlag af Forligsmandsforslaget i Sommeren 1931, idet Reduktionen dog fremtidig vil finde Sted fra og med den Uge, der begyndte i Fredags.

Tilbudet har disse Arbejdere saavel gennem Tillidsmanden som gennem Skotøjsarbejderforbundets Formand akcepteret.

Paa samme Maade har Direktør Fløjborg tilbudt de paa Konfektion og Skræderiet beskæftigere Arbejdere at tilbagebetale den Reduktion, der er foretaget paa Grundlag af Forligsforslaget 1931, ligeledes indtil den i Fredags begyndende Arbejdsuge, hvorefter Reduktionen finder Sted med den Indskrænkning, at de Arbejdere, der før 28. December 1922 havde 3 Dages Ferie med Løn, reduceres 1 pCt. mindre end de øvrige, og de Arbejdere, der før 28. December 1922 havde 6 Dages Ferie med Løn, reduceres med 2 pCt. mindre end de øvrige.

Paa Garveriet i Roskilde finder de fulde 5 pCt.s Reduktion Sted med Afregningen af Lønnen for indeværende Uge.

Med Højagtelse
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger:
Fabricius, Sekretær.

Arbejdsløsheden i Februar 1932.

	Antal Arbejdere pr. Jan. 1932	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		Feb.[1]) 1932	Jan. 1932	Dec. 1931	Nov. 1931	Feb. 1931
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	12982	39,9	32,8	26,9	18,9	27,4
2. Anden Industri m. v.	75469	27,4	26,3	29,0	19,5	17,0
3. Handel	6629	11,2	10,2	8,8	8,2	7,7
4. Arbejdsmænd	35917	30,9	27,8	22,1	20,2	20,2
Ialt	130997	28,8	26,6	25,9	19,1	18,4
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	21730	61,5	56,2	55,5	32,9	41,5
2. Anden Industri m. v.	64106	26,9	25,8	26,2	17,5	17,2
3. Handel	7914	12,6	11,4	9,2	9,2	7,5
4. Arbejdsmænd	76817	56,0	50,2	43,9	29,4	38,1
Ialt	170567	43,7	40,0	37,1	24,5	29,3
Hele Landet	301564	37,3	34,1	32,2	22,1	24,5

Samtlige Fag:	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.	1930 pCt.	1931 pCt.	1932 pCt.
Januar	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2	34,1
Februar	31,2	26,2	29,7	20,5	26,0	37,3[1])
Marts	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1	
April	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3	
Maj	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3	
Juni	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3	
Juli	17,2	13,6	9,6	9,3	11,8	
August	16,4	13,1	9,1	9,0	11,8	
September	16,0	12,2	8,7	9,0	12,1	
Oktober	17,5	14,5	10,1	11,4	15,8	
November	21,8	17,7	13,0	15,5	22,1	
December	31,6	28,4	22,4	25,1	32,2	

[1]) Foreløbige Tal.

Anm. De for November 1931 og senere Maaneder beregnede Tal for Arbejdsløsheden er i nogen Grad paavirket af Bestemmelserne i Lov af 19. Oktober 1931 om midlertidig Hjælp til Arbejdsløse, jfr. Bemærkningerne i Statistiske Efterretninger Nr. 40, 1931, i Artiklen om Arbejdsløsheden.

Majdemonstrationen.

Under 18. Marts har Forretningsudvalget gennem et Cirkulære opfordret samtlige Fagorganisationer i Danmark samt Arbejdernes lokale Fællesorganisationer til ogsaa i Aar at foranstalte Majdemonstrationer i alle Landets Byer.

Cirkulæret er saalydende:

»De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg har vedtaget i Lighed med tidligere Aar at søge afholdt Majdemonstrationer overalt i Landet, hvor Muligheder derfor er til Stede.

Den økonomiske Krises Virkninger hviler tungt paa den arbejdende Klasses Skuldre, og de kapitalistiske Magthavere søger overalt at udnytte Forholdene til at trykke Arbejderklassens økonomiske Standard og nedskære dens socialpolitiske Rettigheder.

Der er derfor al mulig Grund til atter i Aar at vise vore Modstandere Arbejderklassens organisatoriske Styrke ved at fejre Maj-Dagen — den internationale Arbejderklasses Fest- og Demonstrationsdag — paa en saadan Maade, at vi gør vore Modstandere forstaaeligt, at vi ikke er til Sinds fortsat at finde os i de nuværende Tilstande.

De danske Arbejdere maa i Fællesskab med den internationale Arbejderklasse manifestere deres Stilling overfor de af det kapitalistiske Produktionssystem affødte Tilstande, hvis umiddelbare Udtryk giver sig Form i en Arbejdsløshed som ingensinde tidligere.

Verden over kan Millioner af arbejdsdygtige og arbejdsvillige Mennesker ikke finde Beskæftigelse, og endnu flere Millioner lider af denne Aarsag Sult og Nød. Vi maa derfor rejse os til enstemmig Protest imod disse Tilstande og kræve gennemført Forholdsregler, blandt andet en kraftig Nedsættelse af Arbejdstiden, der kan bringe os ud af dette Kaos og over til Tilstande, hvor det nuværende Produktionssystem afløses af et System, der bygger paa en fornuftig Fordeling af Arbejdet, og

hvis Grundprincip hviler paa Tilfredsstillelsen af Menneskehedens almene eBhov.

Forretningsudvalget retter derfor sin kraftigste Opfordring til alle Arbejdere — i By som paa Land — om at fejre 1. Majdagen i saa stor en Udstrækning som muligt, og man henstiller til Fagforeningerne, i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Fællesorganisationerne, at foranstalte Møder den 1. Maj, eventuelt i Forbindelse med Procession gennem Gaderne.

Festtegn og Sange vil som tidligere kunne faas til Anskaffelsesprisen hos De samvirkende Fagforbunds Kasserer, Hans Jacobsen, Rosenørns Allé 12, 2. Sal, København V.

P. F. V.:
Vilh. Nygaard.
/Chr. Brun.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1534.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger contra Dansk Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk Skotøjarbejderforbund og Dansk Skrædderforbund.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Februar 1932 i Sag Nr. 1534: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Læder- og Skindarbejderforbund, og De samvirkende Fagforbund for Dansk Skotøjarbejderforbund og Dansk Skrædderforbund mod Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Den 28. December 1922 blev der mellem Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og De samvirkende Fagforbund m. fl. Arbejderorganisationer indgaaet en Overenskomst — i det følgende betegnet som »Hovedoverenskomsten« —, hvis Indhold er refereret i den af Den faste Voldgiftsret den 1. Oktober 1931 afsagte Kendelse i Sag Nr. 1502. Denne Hovedoverenskomst bestemmer blandt andet under Punkt 4, at Overenskomster om Løn- og Arbejdsforhold som hidtil bliver at oprette mellem Fællesforeningen og de enkelte Fagorganisationer, hvorved det skal iagttages, at Fællesforeningen — med Hensyntagen til allerede eksisterende Særforhold — ikke stilles ugunstigere end tilsvarende Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen. Efter Afslutningen af Hovedoverenskomsten udtraadte Fællesforeningen af Arbejdsgiverforeningen.

Som nærmere fremstillet i Rettens ovennævnte Kendelse er Hovedoverenskomsten gældende blandt andet mellem Dansk Læder- og Skindarbejderforbund og Fællesforeningen med Hensyn til dennes Garveri i Roskilde. Efter at Overenskomstforholdet mellem nævnte Forbund og Arbejdsgiverforeningen var opsagt til Ophør, opsagde Forbundet i Januar 1931 ogsaa det paa Grundlag af Hovedoverenskomsten gældende særlige Overenskomstforhold vedrørende Garveriet i Roskilde til Ophør den 15. April s. A. Arbejdet paa Garveriet fortsattes dog paa de hidtidige Vilkaar samtidig med, at der forhandledes om en ny Særoverenskomst, men disse Forhandlinger førte ikke til noget Resultat.

Imidlertid blev der i Midten af Juli 1931 indgaaet en ny Overenskomst mellem Forbundet og Fabrikantforeningen, hvorefter der skulde indføres Sommerferieordning efter de af Forligsmanden i Marts 1931 foreslaaede Regler, hvorhos samtlige Akkorder skulde nedsættes med 5 pCt.

Da Ferieordning allerede i Henhold til en i 1925 truffet Aftale var indført paa de under Fællesforeningen hørende Virksomheder, ansaa Fællesforeningen sig i Henhold til Hovedoverenskomstens Punkt 4 for berettiget til at kræve den nævnte 5 pCt.s Lønreduktion indført paa Garveriet i Roskilde, idet Fællesforeningen uden denne Reduktion mente sig ugunstigere stillet end tilsvarende Virksomheder indenfor Fabrikantforeningen.

Da Overnskomst mellem Parterne ikke kunde opnaas paa dette Grundlag, foretog Fællesforeningen fra den 14. August en Reduktion af samtlige Lønninger paa Garveriet med 5 pCt., men ved Rettens ovennævnte Kendelse blev det statueret, at Fællesforeningen havde været uberettiget til at foretage en saadan uvarslet Overførelse af en generel indenfor Fabrikantforeningen indført Lønreduktion paa de faktisk bestaaende Lønningsforhold ved Virksomheden i Roskilde.

Efter denne Kendelses Afsigelse fandt der den 6. Oktober 1931 en Forhandling Sted mellem Parterne, ved hvilken Lejlighed der blev forelagt Materiale til Sammenligning af Lønforholdene ved Garveriet med Lønforholdene i tilsvarende Virksomheder. Efter Udfaldet af denne Sammenligning ansaa Fællesforeningen sin Berettigelse til at kræve en 5 pCt.s Lønreduktion for utvivlsom. Forbundet tilbød en Reduktion paa 3 pCt. med Bevarelse af den hidtidige Ferieordning, men dette Tilbud vilde Fællesforeningen ikke modtage.

Det maa antages, at der, bortset fra den nævnte Divergens, i det hele har været Enighed om Indholdet af en ny Overenskomst for Garveriet.

Under nærværende Sag har Fællesforeningen indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Læder- og Skindarbejderforbunds Vegne med Paastand om, at de Indklagede kendes pligtige at anerkende, at Lønnen for de paa Fællesforeningens Garveri i Roskilde arbejdende Medlemmer af sidstnævnte Forbund med Virkning fra den 17. Juli, subsidiært fra den 5. August 1931 nedsættes med 5 pCt., og at Tilbagebetalingen af den for meget betalte Løn paalægges De samvirkende Fagforbund og Dansk Læder- og Skindarbejderforbund in solidum.

De Indklagede paastaar under Henvisning til den allerede i Sag Nr. 1502 afsagte Kendelse nærværende Sag afvist, subsidiært, at Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Hovedoverenskomstens Punkt 4, og denne Overenskomsts Indflydelse paa Lønreguleringen i 1931 henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift i Henhold til Hovedoverenskomstens

Punkt 2, hvorefter Normen for Regler for Behandling af faglig Strid skal være gældende mellem Parterne i alle Forhold, ogsaa i de Tilfælde, hvor der ikke er oprettet særlig Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold.

De samvirkende Fagforbund har dernæst ved Kontraklage paa Dansk Skotøjsarbejderforbunds og Dansk Skrædderforbunds Vegne, hvilke sidste Forbund staar i tilsvarende Overenskomstforhold til Fællesforeningen som Dansk Læder- og Skindarbejderforbund, paastaaet Fællesforeningen kendt uberettiget til at have reduceret Lønningerne for disse Fag med 2 pCt., samt paastaaet Fællesforeningen tilpligtet at efterbetale det saaledes skete Fradrag. Fællesforeningen paastaar Frifindelse i Kontrasagen.

Til Begrundelse af deres Vægring ved at indgaa paa en større Lønreduktion end 3 pCt. har de Indklagede her for Retten anført, at Fællesforeningen ved Ferieaftalen i 1925 maa anses at have anerkendt, at Foreningen ikke herved blev ugunstigere stillet end tilsvarende Virksomheder under Arbejdsgiverforeningen. Selve Ligestillingsprincipet i Hovedoverenskomstens Punkt 4 maa derfor føre til, at Værdien af det i Overenskomsterne med Fabrikantforeningen indførte Feriegode skal afkortes i Lønreduktion i Forholdet mellem Fællesforeningen og Fagforbundene. Idet Feriegodets Værdi maa ansættes til 2 pCt. af Lønnen, har Fællesforeningen kun Krav paa en Lønreduktion paa 3 pCt.

Som det fremgaar af ovenstaaende, drejer Tvisten mellem Parterne sig om, hvorledes Bestemmelsen i Hovedoverenskomstens Punkt 4 skal forstaas og gennemføres ved Indgaaelse af en i Henhold til denne Bestemmelse oprettet Særoverenskomst. En Uenighed som den foreliggende kan derimod efter Rettens Opfattelse ikke ses under Synspunktet af, at der fra nogen af Parternes Side skulde være begaaet et Brud paa en bestaaende Overenskomst, som i Henhold til § 4 i Loven om Den faste Voldgiftsret vilde kunne forlanges forelagt Den faste Voldgiftsret til Paakendelse.

Sagen vil herefter være at afvise her fra Retten og at henvise til Afgørelse ved faglig Voldgift i Medfør af Hovedoverenskomstens Punkt 2.

Sagens Omkostninger findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Det bemærkes, at Retten ikke kan billige, at de Indklagede, uden at kunne afgive fyldestgørende Forklaring herpaa, først den 18. Januar d. A. har afgivet Tilsvar paa det den 31. Oktober f. A. indgivne Klageskrift.

Kendelse:

Denne Sag henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kroner.

Sag Nr. 1535.

Jord- og Betonarbejdere i Aarhus hos Ingeniør C. A. Bechgaard.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Februar 1932 i Sag Nr. 1535: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og Ingeniør C. A. Bechgaard mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og dettes Afdeling Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus samt 36 navngivne Medlemmer af denne Fagforening.

Den 18. Juli 1931 paabegyndte Ingeniør C. A. Bechgaard i Henhold til en mellem ham og Aarhus Kommune indgaaet Entreprisekontrakt et Jordarbejde paa Marselisborg Markjorder. Ifølge en den 16. August s. A. afsagt faglig Voldgiftskendelse skulde Arbejdet afregnes som Akkordarbejde efter den faglige Overenskomsts § 4, 1. Efter denne Kendelses Afsigelse stillede Arbejderne Krav om et ved Priskuranten hjemlet særligt Tillæg til Læsningsprisen pr. Kubikmeter for haard Jord samt for Ulemper ved Sten og Trærødder, men dette Krav vilde Entreprenøren ikke imødekomme, idet han hævdede, at Arbejdet ikke frembød særlige Vanskeligheder. Ved et d. 28. August afholdt Møde paa Arbejdspladsen, i hvilket Formanden for Jord- og Betonarbejdernes Fagforening deltog, foreslog Entreprenøren, at Spørgsmaalet skulde afgøres ved faglig Voldgift, men Fagforeningens Formand vilde ikke indgaa herpaa.

Den 29. August mødte Arbejderne i Henhold til en af Fagforeningsformanden given Ordre paa Arbejdspladsen med Spader i Stedet for de hidtil anvendte sædvanlige Læssegrebe for at godtgøre, at Grundlaget for det forlangte særlige Tillæg var tilstede. Den 31. August anmodede Fagforeningen Dansk Arbejdsmandsforbund om at foranledige Mægling foretaget til Fastsættelse af et eventuelt Tillæg til Akkordpriserne, men paa et i denne Anledning den 11. September afholdt Mæglingsmøde opnaaedes ikke Enighed. Imidlertid fortsattes Grave- og Læssearbejdet med Spade til Trods for, at Entreprenøren havde anmodet Arbejderne om at ophøre hermed. Den daglige Arbejdsydelse, der i Tiden indtil 26. August gennemsnitlig havde udgjort 14,6 læssede Vogne pr. Mand, sank fra den 29. August til 3,5 Vogne pr. Mand, hvoraf Følgen blev, at Folkene efterhaanden arbejdede sig i Underskud paa Akkorder. Den 16. Septbr. meddelte Entreprenøren Folkene, at han ikke længere vilde betale dem den sædvanlige Timeløn, der ifølge Overenskomsten skal udbetales som Forskud paa Akkordarbejde, men fra den 17. September at regne vilde betale for det Antal Kubikmeter, der blev læsset, men Arbejderne erklærede nu, med Tilslutning af Fagforeningens Formand, at de ikke vilde fortsætte paa disse Vilkaar, og Arbejdet blev derefter nedlagt af de dermed beskæftigede 36 Arbejdere.

Sagen blev straks af Entreprenøren indberettet til Arbejdsgiverforeningen, og ved et den 24. s. M. afholdt Fællesmøde blev det vedtaget, at Arbejdet skulde genoptages den 28. September og Spørgsmaalet om Tillæg til Akkordprisen afgøres ved faglig Voldgift. Arbejdet blev derefter genoptaget

med de oprindelig benyttede Læssegrebe med det Resultat, at den gennemsnitlige daglige Arbejdsydelse i Tiden indtil den 21. Oktober udgjorde 16,3 læssede Vogne pr. Mand. Spørgsmaalet om Tillæg for særlig haard Jord m. m. blev afgjort ved en den 31. Oktober afsagt faglig Voldgiftskendelse, der statuerede, at Arbejdernes Krav ikke kunde tages til Følge, idet Jordarbejdet i sin Helhed ikke krævede Løsning med Hakke eller lignende.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og Ingeniør C. A. Bechgaard indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus samt de 36 Arbejdere, der som ovenfor nævnt nedlagde Arbejdet, med Paastand om, *at* den af Arbejderne udviste foran fremstillede Adfærd ved Arbejdets Udførelse fra den 29. August til den 17. September, der maa betegnes som en Obstruktion, saavel som den i Tilslutning hertil iværksatte Arbejdsstandsning kendes ulovlig, og *at* der paalægges de Indklagede, herunder de i Arbejdsstandsningen deltagende Enkeltarbejdere, en Bod stor nok til at dække det Entreprenøren paaførte Tab, der opgøres til 2149 Kr. 94 Øre.

De Indklagede paastaar Frifindelse og anfører til Støtte herfor, at den ændrede Arbejdsmetode blev etableret paa Foranledning af en fra Entreprenøren falden Udtalelse for at godtgøre Berettigelsen af Arbejdernes Krav paa Tillæg til Akkordpriisen. Fagforeningsformanden har dog erkendt, at Arbejdet ved Spaderne blev fortsat i længere Tid, end dette Formaal gjorde nødvendigt. Med Hensyn til Arbejdsnedlæggelsen gør de Indklagede gældende, at Arbejderne i Henhold til Overenskomsten maatte være berettigede til at opgive Arbejdet, naar de havde arbejdet sig i Underskud, og Entreprenøren i denne Anledning forlangte Akkorden afregnet, hvorefter det maatte blive Entreprenørens Sag at søge sig ny Kraft, hvilket ikke er sket.

Retten maa give Klagerne Medhold i, at Arbejdernes systematisk fortsatte kollektive Nedsættelse af Arbejdsydelsen ved Benyttelse af uhensigtsmæssige Redskaber under de anførte Omstændigheder har været overenskomststridig. Det samme gælder om Arbejdsndelæggelsen, idet Entreprenørens Vægring ved fortsat at udbetale Timelønnen som Forskud paa Akkorden har været berettiget og ikke kan betragtes som en Afregning af Akkorden.

Hvad Størrelsen af den som Følge heraf forskyldte Bod angaar, har Retten ikke ment at kunne lægge den af Klagerne opstillede Beregning over Entreprenørens Tab til Grund, hvorimod Boden findes efter Omstændighederne at burde bestemmes til et Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Beløb af 800 Kr., der paalægges Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus. Paastanden om, at Boden paalægges ogsaa de indklagede 36 Enkeltarbejdere har ikke kunnet tages til Følge, allerede fordi Arbejdsstyrken, der oprindelig udgjorde 18 Mand, i Tiden indtil den 17. September efterhaanden blev forøget til 36 Mand, hvorfor der ikke kan gaas ud fra, at de alle er i lige Grad ansvarlige for det passerede.

Sagens Omkostninger vil være at betale af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Nedsættelse af Arbejdsydelsen og iværksatte Arbejdsstandsning ved Ingeniør C. A. Bechgaards Entreprisearbejder paa Marselisborg Markjorder har været overenskomststridig.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Aarhus 800 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1541.

Kuske hos Vognmand G. Støjholm.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. Januar 1932 i Sag Nr. 1541: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Kuskenes Fællesforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Vognmandslaug og Vognmand G. Støjholm.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Kuskenes Fællesforbund indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Vognmandslaug og Vognmand G. Støjholm med Paastand om, at der idømmes Vognmand Støjholm en Bod for systematisk at have underbetalt en hos ham ansat Kusk, navnlig ved ikke at yde ham overenskomstmæssig Betaling for Overarbejde.

De Indklagede paastaar Frifindelse.

Efter at Kuskenes Fællesforbund gennem længere Tid havde mistænkt Vognmand Støjholm for at underbetale sine Kuske, klagede Forbundet i September f. A. til Vognmandslauget over, at Støjholm i Ugen fra den 21. til 28. August s. A. efter Kuskenes Opgivende havde undladt at betale dem Overtidsarbejde med 18 Kr. 16 Øre. Der afholdtes i denne Anledning den 5. Oktober i Vognmandslauget et Møde mellem Parterne, men her erklærede Kuskene, i Strid med deres tidligere Udtalelser til Fagforeningen, at de blev afregnet i Henhold til Overenskomsten.

Efter dette Møde i Lauget, indrømmede imidlertid en af de paagældende Kuske, Ludvig Olsen, overfor Forbundet, at den af ham paa Mødet afgivne Forklaring havde været urigtig, idet Forholdet i Virkeligheden var det, at han under hele sin ca. 2½-aarige Ansættelse hos Støjholm aldrig havde faaet Betaling efter Overenskomsten, men var blevet aflønnet med en fast Ugeløn paa 64 Kr. indtil 30. Maj 1930 og derefter 67 Kr. Herom afgav han til Forbundet en den 10. Oktober dateret skriftlig Erklæring under Eds Tilbud. Efter Olsens Opgivende havde han i Tiden fra 31. Maj 1930 haft overenskomstmæssigt Krav paa 83 Kr. 31 Øre ugentlig i fast Løn (57 Kr.) for Overtid og for Pasning af Heste om Søndagen, saaledes at Underbetalingen skulde udgøre ca. 16 Kr. ugentlig.

I Anledning af den saaledes fra Olsen fremkomne Erklæring blev der den 26. Oktober under Hovedorganisationernes Medvirkning afholdt nyt Møde om Sagen i Arbejdsgiverforeningen. Paa dette Møde fremlagde Vognmand Støjholm en den

18. Oktober dateret af Støjholm affattet og af Olsen tiltraaadt og underskrevet Erklæring, hvori der dels gøres Rede for Olsens Arbejdsforhold hos Støjholm dels udtales, at Olsen har faaet Overarbejde betalt efter Overenskomsten, saaledes at de ugentlige Udbetalinger har svinget mellem 67 Kr. og 71 Kr. 50 Øre; naar han tidligere havde opgivet et fast ugentligt Beløb paa 67 Kr., var det under Trusler fra Fagforeningens Side. Paa samme Møde fremlagde Støjholm en Række af Kusk Olsen egenhændigt affattede og underskrevne Ugekvitteringer, der tilsyneladende beviste, at Olsen i Løbet af Aaret 1931 Uge for Uge havde faaet varierende Betaling overensstemmende med det i Erklæringen af 18. Oktbr. anførte. Kvitteringerne vakte ved deres Udseende Mistanke hos Organisationernes Repræsentanter om, at de kunde være affattede samtidig og nylig, men Støjholm erklærede paa Forehold heraf, at de virkelig var udstedt Uge for Uge.

Efter Mødet i Arbejdsgiverforeningen den 26. Oktober afholdtes der efter Ønske af Dansk Arbejdsmandsforbund d. 29. s. M. et Møde om Sagen mellem Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn og Kuskenes Fællesforbund. Paa dette Møde erklærede Ludvig Olsen paa udtrykkelig Forespørgsel, at de paagældende Ugesedler var underskrevet af ham ikke en bloc, men som Regel hver Gang han fik sin Ugeløn, dog enkelte Gange for 2 á 3 Uger ad Gangen. Paa Forespørgsel om, hvilken af de to Skrivelser — Erklæringen af 10. Oktober til Forbundet eller Erklæringen af 18. Oktober til Støjholm — der var overensstemmende med Sandheden, udtalte Olsen, at Erklæringen til Støjholm var rigtig, og at den anden Erklæring var afkrævet ham af Forbundet under Trusel om Eksklusion, Bøde og Offentliggørelse i Social-Demokraten.

Forbundet følte sig imidlertid fremdeles forvisset om, at Olsens tidligere Forklaring om Underbetalingen var rigtig, og at hans Erklæringer og Udsagn i modsat Retning var afgivet af Frygt for Afskedigelse, og efter en Samtale med Forbundets Ledelse den 30. Oktober afgav Olsen da ogsaa en Forklaring, hvori han fastholdt Rigtigheden af sin Erklæring af 10. Oktober. Herom underskrev Olsen en den 30. Oktober dateret ny Erklæring, hvori det hedder, at Støjholm efter Olsens Afgivelse af Erklæringen af 10. Oktober bad Olsen hjælpe ham ud af denne store Sag og tilbød ham i den nærmeste Fremtid at betale ham et Beløb til Erstatning for den manglende Løn. Under Tryk fra Støjholms Side var Olsen derefter indgaaet paa til Benyttelse ved Sagens Behandling i Arbejdsgiverforeningen at underskrive en Del Ugesedler med fingerede Beløb i Overtidsbetaling. Den 30. Oktober fratraadte Olsen efter eget Initiativ sin Plads hos Støjholm.

Her for Retten har Olsen som Vidne forklaret i Overensstemmelse med Indholdet i denne sidste Erklæring, idet han nærmere har forklaret, at han skrev Sedlerne i sit Hjem Søndag den 11. Oktober og aflevered dem til Støjholm den følgende Morgen. Denne Forklaring er i nogen Grad bestyrket ved en af Olsens Hustru afgivet Vidneforklaring.

Foruden at henvise til det saaledes foreliggende har Klagerne, der maa have den fulde Bevisbyrde, til Støtte for deres Paastand under Sagen fremlagt en Skrivelse fra Direktoratet for Københavns Skattevæsen, hvori det oplyses at Olsen har selvangivet sin skattepligtige Indkomst i 1930 til 3404 Kr., og at denne Selvangivelse stemmer med den fra Vognmand Støjholm modtagne Lønopgivelse. Klagerne henviser til, at denne Aarsindtægt paa det allernærmeste svarer til den af Olsen overfor Forbundet angivne faste Ugeløn af 64 Kr. for Tiden til 31. Maj og 67 Kr. for Resten af Aaret. Støjholm har heroverfor gjort gældende, at Olsen i en Periode af Aaret var syg og fraværende, hvilket Olsen dog benægter.

En af en statsautoriseret Revisor foretaget Gennemgang af Støjholms Kassebog med tilhørende Lønningsbilag for 1931 skønes ikke at have ført til Oplysninger af Betydning.

Støjholm har under Partsforklaring her for Retten hævdet stedse at have ydet Ludvig Olsen overenskomstmæssig Betaling. Om Ugesedlerne hævder han, at de er afgivne af Olsen ugevis, dog at Olsen undtagelsesvis kan have afgivet flere Sedler paa én Gang for flere Uger. Han paastaar bestemt ikke at have truffet nogen Aftale med Olsen om Sedlernes Udfærdigelse som af denne forklaret.

Retten maa finde, at de paagældende Ugesedler saavel med Hensyn til det benyttede Papir, Affattelsesmaade og Haandskrift bærer Præg af at være affattede samtidigt, ligesom det kan fremhæves, at de ved deres ensartede Udseende og summariske Opgivelse af de udbetalte Ugebeløb paafaldende afviger fra de af de andre hos Støjholm beskæftigede Kuske i samme Tidsrum afgivne ugentlige Kvitteringer, til hvilke Støjholm selv stedse har affattet Teksten, som Regel med Specifikation over Betalingen for Overarbejde.

Uagtet saavel disse Omstændigheder, som hvad der iøvrigt er oplyst under Sagen i ikke ringe Grad bestyrker Rigtigheden af Klagernes Fremstilling, maa Retten dog, særlig i Betragtning af de mange af Olsen afgivne modstridende Erklæringer, nære overvejende Betænkelighed ved at statuere, at Klagerne har ført Bevis for den paastaaede Underbetaling. Der vil i denne Henseende heller ikke kunne bortses fra, at Forbundets Klage over, at Støjholm ogsaa iøvrigt underbetalte sine Folk maatte frafaldes over samtlige Kuskes Erklæring om, at de blev aflønnede efter Overenskomsten.

Som Følge af det anførte vil de Indklagede være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 19 * KØBENHAVN DEN 15. APRIL 1932 * 28. AARGANG

Arbejderklassens Kamp mod Verdenskrisen.

Leiparts Foredrag paa I. F. C.'s Repræsentantskabsmøde i Bern Marts 1932.

(Fortsættelse.)

Paa Kongressen i Stockholm 1930 fordrede vi 44-Timersugen, men kun et Aar senere paa vort Repræsentantskabsmøde i Madrid maatte vi allerede fordre 40-Timersugen. Med Henblik paa den voksende Arbejdsløshed skulde vi maaske nu egentlig kræve en yderligere Forkortelse af Arbejdstiden. Men det forekommer mig overflødigt at stille yderliggaaende Krav, saalænge det endnu ikke er lykkedes at fremtvinge den lovmæssige Gennemførelse af vore hidtidige Forslag.

Skønt Arbejdstiden i Virkeligheden ret ofte er sunken ned under 40 Timer, vægrer Arbejdsgiverne sig stadig ved at give deres Tilslutning til en Lov, som følger Trop med den virkelige Tilstand. De vil ikke anerkende, at Fordringen om en Forkortelse af Arbejdstiden ikke blot er en Fordring, der tager Sigte paa den nuværende Situation, men tillige er en nødvendig Forholdsregel for Fremtiden.

De vil nu engang ikke give Afkald paa den Mulighed, i Tilfælde af gunstigere Konjunkturer, atter at forlænge Arbejdstiden, omend det er aabenlyst for enhver, at selv i bedre Tider vil ikke nær alle finde Arbejde, naar Arbejdstiden er over 40 Timer ugentlig.

Som Følge heraf kan desværre de enkelte Landsorganisationer, hvad der fremgaar af den her foreliggende Sammenstilling fra Sekretariatet, i Almindelighed ikke berette noget gunstigt paa vor Forespørgsel angaaende de Resultater, der er opnaaet med Hensyn til 40-Timersugen.

I Tyskland har Rigspræsidentens Nødforordning af 5. Juni 1931 ganske vist skabt Mulighed for en lovmæssig Indførelse af 40-Timersugen, men Regeringen har tøvet og nu fornylig i en Skrivelse til Arbejdsgiverne meddelt, at den har udsat Afgørelsen af dette Spørgsmaal.

Saavidt jeg kan se, er der kun i Czekoslovakiet, som Følge af den derværende socialdemokratiske Arbejdsministers Bestræbelser indbragt et Lovforslag, hvis Skæbne i Parlamentet rigtignok er højst usikker.

En Forkortelse af Arbejdstiden betyder ganske vist endnu ikke et umiddelbart økonomisk Opsving. fordi den kun gennem en anden Fordeling af det forhaandenværende Arbejde skaffer Arbejde til de Arbejdsløse. Vi maa derfor kræve, at der derudover fremskaffes nyt Arbejde for paa denne Maade at sætte en Stopper for en videre Indsnævring af den økonomiske Virksomhed.

Med levende Interesse har vi hilst den af Det internationale Arbejdsbureaus Direktør — Albert Thomas — udviklede Plan angaaende Iværksættelse af store Arbejder paa international Basis. Bittert skuffede maa vi imidlertid slaa fast, at Tvivl og Forsagthed, maaske ogsaa Nationernes indbyrdes Konkurrence, truer med at forhindre denne Plans Gennemførelse.

Det er vel nok rigtigt, at Gennemførelsen af et saa usædvanligt Foretagende møder talrige Vanskeligheder. Det er forstaaeligt, at der kan opstaa talrige Betænkeligheder. Men derfor er det saa meget mere nødvendigt med Mod og Tillid, med Kraft og Vilje at gaa ind for Virkeliggørelsen af denne Redningsplan.

Det kan ikke benægtes, at Albert Thomas Plan opviser et svagt Punkt, nemlig Spørgsmaalet om Finansieringen af dette Kæmpeforetagende. Af den Grund har ogsaa vi bestræbt os for at udarbejde Forslag, idet et af I. F. C. nedsat Ekspert-Udvalg har drøftet Muligheden af at fremskaffe den fornødne Kapital til Finansieringen af dette internationale Arbejdsprogram.

Folkeforbundet har allerede i længere Tid med en vis Ængstelse iagttaget Ophobningen af Guldet i de enkelte Lande. Det har af den Grund nedsat et Udvalg til Behandling af Guldproblemet, som ganske vist endnu ikke har afsluttet sine Arbejder, men alligevel har offentliggjort enkelte Betænkninger, som indeholder adskillige Forslag, der fortjener den største Opmærksomhed. Paa Grundlag af disse Betænkninger kan vi nu bygge videre.

Paa anerkendelsesværdig Maade har Kammerat Jouhaux sammen med enkelte af sine Venner udarbejdet en Plan, hvorefter Seddelbankerne i de europæiske Lande, som ligger inde med et Guldoverskud, skal forpligtes til at stille en Del af dette Overskud til Raadighed for et Laan, som skal anvendes til Finansieringen af dette Program.

En videregaaende Plan, der forudsætter en mere aktiv Deltagelse ogsaa fra de Landes Side, som

ikke opviser noget Guldoverskud, er udarbejdet af enkelte Sagkyndige, som paa Initiativ af I. F. C.'s Bestyrelse ved Udgangen af afvigte Aar traadte sammen til fælles Drøftelse af Problemet.

Det kan ikke benægtes, at Spørgsmaalet om Finansieringen ikke er let at løse. Jeg vil derfor afstaa fra allerede nu at komme ind paa Enkelthederne i de af os drøftede Planer, fordi der endnu ikke bestaar fuldstændig Overensstemmelse angaaende den mest formaalstjenlige Vej med Hensyn til Fremskaffelsen af den fornødne Kapital.

Men jeg retter en Opfordring til alle Landsorganisationer om at understøtte vore Bestræbelser paa den Maade, at de stadig paany af deres Regeringer fordrer en planmæssig Iværksættelse af Arbejder, at de bestandig henviser til Det internationale Arbejdsbureaus Bestræbelser og fordrer, at deres Regeringer medvirker til at føre disse Planer ud i Livet, at Landsorganisationerne paalægger deres sagkyndige Finanspolitikere at beskæftige sig med Finansieringsproblemet og indsende eventuelle Planer og Forslag til Bestyrelsen for I. F. C.

Arbejderklassens Nødstilstand er forfærdelig stor. Den Overbevisning, at det privatkapitalistiske System ikke mere af egen Kraft kan overvinde Krisen, breder sig stadig mere. Stedse mere indtrængende kræves, at dette System, hvis drivende Kraft er Profitten, erstattes med et nyt System, der bygger paa Produktionens Tilpasning efter det samfundsmæssige Behov.

Det er betegnende, at Krisekongresserne i den hollandske Landsorganisation i November 1931 og i den belgiske Landsorganisation i Slutningen af Januar 1932 med stor Styrke fremsatte Kravet om en Omdannelse af det nuværende Produktionssystem. Ogsaa de tyske Fagforeninger har i disse Dage udtalt sig i samme Retning.

Vi bør arbejde videre paa dette Omraade. Jeg erindrer i denne Sammenhæng om I. F. C.'s Økonomiske Program, der kræver Fremme af de offentlige Produktionsforetagender. Det hedder deri: »Frem for alt bør man kræve Statens Overtagelse af Naturrigdomme og Transportvæsenet og Udvidelse af de statlige og kommunale Erhvervsvirksomheder, hvis Formaal er at tilfredsstille Behov af mere almindelig Natur«.

Det kapitalistiske Produktionssystem er ikke i Stand til at føre Verden ud af Krisen. Dets Automatisme har svigtet, dets selvvirkende Lægekræfter er forbleven uvirksomme.

Udvidelsen af den offentlige Drift, af de offentlige Erhvervsvirksomheder kan imidlertid ikke vente, til Krisen er overstaaet. Den er tværtimod paakrævet netop nu med det Formaal endelig at føre Verden ud af denne Katastrofe. Den planløse Produktion har styrtet Verden i Ulykke. Kun Samfundets planmæssige Ledelse af de produktive Kræfter, som Naturen i saa rigt Maal har stillet til Raadighed, kan føre til Krisens Overvindelse.

Jeg har i al Korthed forsøgt at redegøre for den internationale Fagbevægelses vigtigste Fordringer.

Vi maa regne med, at disse Fordringer møder kraftig Modstand hos den sociale Reaktion, som ønsker at benytte den nuværende Krise til at undertrykke Arbejderbevægelsen og ødelægge dens Rettigheder og Indretninger.

Vi maa endvidere regne med, at vore Fordringer møder Modstand hos de nationalistiske og fascistiske Kredse, som staar fjendtlig overfor et fredeligt Samarbejde mellem Folkene, fordi de kun kan forvente Resultater, naar der bestaar internationale Spændinger og Stridigheder mellem Folkene.

Men tør vi da ikke haabe at finde Forstaaelse og aktiv Medvirken for vore Fordringer i Nationaløkonomernes Kreds? Det kunde ganske vist synes, som om Videnskaben har svigtet. Thi hvorledes skulde det være kommen til en Krise af den Udstrækning som nu, dersom anerkendte Teoretikere og Nationaløkonomer havde hævet deres Røst mod det Vanvid, der raader med Hensyn til den nuværende politiske og økonomiske Ledelse?

Naar vi ikke vil være uretfærdige, maa vi dog skelne mellem Erkendelsen og Kraften til ogsaa at omsætte denne Erkendelse i Handling.

Jeg erindrer i denne Forbindelse om de udmærkede Anbefalinger, som den økonomiske Verdenskonferences Sagkyndige i Aaret 1927 lagde Regeringerne paa Hjertet. Disse viste en klog Erkendelse af, hvad der er til Gavn og til Skade for det økonomiske Liv.

Desværre havde de Sagkyndige, da de atter var vendt hjem til deres Lande, ikke mere Mod til offentlig at gaa ind for de Forslag, som de saa kort Tid forinden havde været med til at formulere. Deres Blik, som i Genf klart havde erkendt Tingenes rette Sammenhæng, tilsløredes, saasnart de var vendt tilbage til deres Lands politiske Atmosfære.

Ogsaa de Sagkyndige, som medvirkede ved Løsningen af Skadeserstatningsspørgsmaalet, var utvivlsomt kloge Mænd. De af Dawes-Komiteen, Young-Komiteen og Beneduce-Komiteen uarbejdede Betænkninger indeholder værdifulde økonomiske Erkendelser. Men disse Erkendelser blev — hvad de Sagkyndige selv frimodigt har tilstaaet — afsvækkede og forvrængede gennem de politiske Fordringers Tryk.

Saaledes hedder det i Beretningen fra den raadgivende Særkomite, netop den omtalte Beneduce-Komite, som i December 1931 skulde undersøge Tysklands Stilling med Hensyn til dets Reparationsforpligtelser: »Den i de to sidste Aar indtraadte økonomiske Nedgang og den stigende Nød, der er en Følge heraf, har medført en almindelig politisk Usikkerhed, under hvilken den bekymrede Verden lider mere og mere. Paa lignende Maade har politiske Tankegange ofte haft Indflydelse paa Behandlingen af økonomiske Problemer gennem Regeringer, som herigennem blev hindret i at betragte disse Problemer ud fra de rigtige Synspunkter og behandle dem paa formaalstjenlig Maade.«

I Aarevis har vi maattet beklage, at Politikerne førte det sidste Ord og forsøgte at stille Produktionslivet i deres politiske Formaals Tjeneste. Men Økonomien er en meget fin Organisme, som ikke kan fungere tilfredsstillende under politisk Tvang og derfor lider Skade.

Derfor retter jeg den indtrængende Appel til

Politikerne: Ødelæg ikke Grundlaget for Eders Folks Velstand, idet I forsøger ad den politiske Magtudfoldelses Vej at opnaa Fordele for dem, som de til Slut maa betale med et økonomisk Sammenbrud!

I de seneste Maaneder har vi maattet opleve, at de ansvarlige politiske Førere har lagt en forbavsende Rejseiver for Dagen. I Berlin kunde man hilse paa den engelske og franske Statsminister. I Washington havde Hoover Lejlighed til at hilse paa Laval og Grandi. I Paris fandt der Forhandlinger Sted mellem ledende Statsmænd, som derefter i fælles Tog rejste til London.

Ved alle disse Sammenkomster er der faldet mange venlige Ord. Men de har ikke formaaet ogsaa blot at mildne den økonomiske Krise.

Alle disse kloge Ord har sluttelig kun tjent til at forhale de Afgørelser, som nu engang maa træffes, endskønt Nøden tvinger til rask Handling.

Forgæves har den allerede omtalte Komite i Basel opfordret Regeringerne til at handle hurtigt: »Vi retter den Appel til de Regeringer, hvem Ansvaret for Handling paahviler, uden Tøven at komme til de Afgørelser, der kan medføre en Bedring af Krisen, som lige haardt trykker alle Lande«.

Heller ikke vi maa blive træt af at opfordre Regeringerne til en snarlig Afgørelse. I Aarevis har vi ladet os trøste med Ord. Vi bruger ikke flere Ord, vi vil nu se Handlinger, for at Verden atter kan faa et fredeligt Ansigt, og for at Menneskeheden fra vore Dages Helvede snart kan gaa en lykkeligere Fremtid i Møde.

*

I Tilslutning til Leiparts Foredrag vedtog Repræsentantskabet følgende

Resolution:

»Over 25 Millioner arbejdsløse i hele Verden er det frygtelige Bevis for den Kendsgerning, at Kapitalismen ikke mere er i Stand til at finde en Udvej af den økonomiske Krise, som den selv har forskyldt.

Produktion og Omsætning er svunden ind i en hidtil ukendt Grad; Kreditkrise og Valutafald har fremskyndet Ødelæggelsen af de verdensøkonomiske Forbindelser, Toldkrig hersker i Stedet for den nødvendige handelspolitiske Nedrustning, Protektionismen i alle dens Former skærper Tempoet af det økonomiske Livs Indsnævring.

Anarkiet i det kapitalistiske System udmunder i Krisens Kaos, hvis politiske Følger truer Arbejdernes Rettigheder.

Siden 10 Aar har den faglige Internationale opstillet og forfægtet Fordringer, hvis Opfyldelse vilde have forhindret den nu i hele Verden bestaaende Nødstilstand. Disse Fordringer er klart formuleret i I. F. C.s økonomiske Retningslinier og sidst i Züricher Programmet 1931.

Paa sine 14 Millioner Medlemmers Vegne og for de 25 Millioner arbejdsløse i hele Verden kræver I. F. C., at der drages den rette Lære af den private Økonomis Svigten og at den Omdannelse af det nuværende Produktionssystem, uden hvilken der ikke gives nogen Udvej af Krisen, endelig paabegyndes.

I Forgrunden af de øjeblikkelige Forholdsregler til Bekæmpelse af Krisen bør staa Bestræbelserne for at skaffe Arbejde til de arbejdsløses Millionhær. I. F. C. fordrer, at de bestaaende Kreditmuligheder ikke mere bortødsles til Rustningsformaal og Subventionering af fejlrationaliserede og bankerotte Foretagender; men anvendes til Finansiering af omfattende nye Arbejder.

Samtidig bør der endelig drages de rette Konsekvenser af den Kendsgerning, at det forhaandenværende Arbejde i Verden ikke mere er tilstrækkeligt til at beskæftige alle Arbejdere og Funktionærer. Rationalisering og Krise tvinger til en omgaaende lovlig Indførelse af 40-Timersugen, henholdsvis 5-Dages Ugen i alle Virksomheder og i alle Lande.

Samtidig med disse umiddelbare Forholdsregler til Lindring af Kriseølgerne maa der gøres en Begyndelse med Omdannelsen af det privatkapitalistiske Produktionssystem. De senere Aars Foreteelser lader tydelig erkende, at Udviklingen i Verden fører til Formering af store, i sig selv afsluttede økonomiske Enheder. Særlig tvingende er den Opgave at organisere Europa som en økonomisk Enhed, uanset om og hvornaar andre Verdensdele slutter sig sammen og foretager lignende Skridt henimod en planmæssig Økonomi.

Disse store økonomiske Omraader bør ikke udvikle sig til Monopolkapitalismens Højborge. Det er Arbejderklassens Opgave at anvende al Energi og hele sin Indflydelse for at tilvejebringe en planmæssig ordnet Produktion paa Basis af en Dækning af det bestaaende Behov. Produktionslivets Omformning, som vil betyde en ny Udvikling af Verdens Struktur, maa derfor gaa parret med en Udvidelse af den offentlige Indflydelse paa alle Omraader af det samlede Produktionsliv.

Den faglige Internationale understreger paany med al Styrke de vigtigste aktuelle internationale Fordringer:

Planmæssig Udvindelse af Raastoffer —, planmæssig Varefordeling-Planøkonomi i Kreditvæsenet gennem Sammenfatning af Seddelbankvæsenet — Ordning af Pengevæsenet gennem Fremskaffelse af en international Valutaenhed — skarpt Tilsyn med Banker og Børser gennem demokratiske Kontrolinstanser — skarp Monopolkontrol med de kapitalistiske Monopolmagter.

Mere end nogensinde er det nu Arbejderorganisationernes Pligt, af yderste Evne at forfægte disse absolut nødvendige Fordringer i Interesse af en samlet international Løsning, solidarisk og uden Hensyntagen til et enkelt Lands midlertidig mere nærliggende Interesser.

Bestyrelsesmøde i I. F. C.

15. Marts 1932 i »Bundeshaus«, Bern.

I dette Møde deltog samtlige Bestyrelsesmedlemmer: W. Citrine, H. Jacobsen, L. Jouhaux, Th. Leipart, C. Mertens, R. Tayerle, Generalsekretær W. Schevenels samt Undersekretær G. Stolz. Desuden deltog Privatmedhjælper-Internationalens Sekretær, J. A. Smit, i Mødet.

Bestyrelsens Forhandlinger drejede sig hovedsagelig om Forberedelsesarbejdet til det den næste Dag stedfindende Repræsentantskabsmøde. Særlig indgaaende drøftedes den økonomiske Situation og den til dette Punkt paa Dagsordenen foreliggende Resolution. — Der vedtoges forskellige Beslutninger vedrørende den forestaaende internationale Fagforeningskonference til Behandling af Muligheden og Midlerne til Bekæmpelse af den økonomiske Krise. Denne Konference afholdes d. 16. og 17. April i Genf. — Endvidere godkendte Bestyrelsen Regnskabet og Revisorernes Beretning og vedtog at tilraade Repræsentantskabet at godkende den foreliggende Ansøgning om Optagelse fra den genoprettede faglige Landsorganisation i Litauen.

I Sammenhæng med de fra forskellige tilsluttede og nærstaaende Organisationer indkomne Indbydelser til deres Kongresser besluttedes følgende Repræsentation: International Litograf-Kongres, 15.—19. Juli i Stockholm: Jacobsen. — Kongres i Arbejdersport-Internationale, 22.—24. Juli 1932 i Lüttich: Schevenels. Kongres i den faglige Landsorganisation i Holland, 19.—21. Juni i Haag: Schevenels.

Til Slut forlængede Bestyrelsen den til forskellige Landsorganisationer ydede Understøttelse. Det næste Bestyrelsesmøde finder Sted den 12. og 13. Maj i Berlin.

Repræsentantskabsmøde i I. F. C.

16.—18. Marts 1932 i Bern.

Den internationale faglige Centrals aarlige Repræsentantskabsmøde aabnedes den 16. Marts af Formanden Citrine i de smukke Mødelokaler i det svejtsiske Finansdepartement. Foruden Bestyrelsesmedlemmerne var der fremmødt 21 Delegerede fra 14 tilsluttede Landsorganisationer. I Mødet deltog endvidere 39 Repræsentanter for 26 internationale Fagsekretariater samt følgende Gæster: J. Sassenbach; Fr. Adler og Grimm (Socialistisk Arbejder-Internationale), A. Thomas og A. Staal (Internationalt Arbejdsbureau) samt Chr. Laurent (Tjenestemands-Internationalen).

I sin Aabningstale henviste Formanden Citrine først til, at I. F. C. havde været begunstiget af Held ved Valget af Mødested for sine Repræsentantskabsmøder. Det sidste Møde i 1931 fandt Sted i den nydannede spanske Republik, som den Gang var i Midtpunktet for den offentlige Interesse. I Aar samles den internationale Fagbevægelses Repræsentanter i et Land, som grundet paa den nu stedfindende Afrustningskonference og den Regeringskonference, som om kort Tid aabnes i Lausanne, ligeledes fanger den internationale Opmærksomhed. Hele Verden sætter nu sit Haab til et heldigt Resultat af disse to Konferencer. Det gælder om at virkeliggøre Afrustningen for en Gang for alle at fjerne Faren for en ny Verdenskrig, og det gælder videre at tilvejebringe en Genrejsning af Verdensøkonomien, for at der i Fremtiden kan finde et fredeligt økonomisk Samarbejde Sted mellem Folkene. Paa begge disse Omraader har I. F. C. sat alle Kræfter ind paa at fremme Udviklingen henimod det af os tilstræbte Maal. Men selv om nævnte Konferencer ikke skulde have det forventede Resultat, vil den internationale Arbejderbevægelse ikke opgive Kampen af den Grund, men tværtimod med endnu større Styrke fortsætte sine Bestræbelser for at sikre en fredelig Udvikling. Citrine gav derefter en udførlig Skildring af den herskende økonomiske Krise og den frygtelige Arbejdsløshed, som ligeledes vilde sætte sit Præg paa Repræsentantskabets Forhandlinger. I snævert Samarbejde med den politiske Internationale har I. F. C. angivet Midler og Veje til Bekæmpelse af den økonomiske Krise. Tillige har I. F. C. i det Øjemed indkaldt en international Fagforeningskonference, der vil finde Sted d. 16. og 17. April i Genf og udelukkende skal behandle den økonomiske Situation. Den hidtidige Udvikling har vist, at Regeringerne svigter i Kampen mod den økonomiske Krise. Arbejderbevægelsen maa derfor nationalt og internationalt stadig paany appellere til den offentlige Mening og derigennem tvinge Regeringerne til Handling. Jævnsides hermed maa Arbejderbevægelsens egen Aktion fortsættes med den størst mulige Styrke.

Hilsningstaler holdtes derefter af Schneeberger (Landsorganisationen i Svejts) samt af Repræsentanter for den socialistiske Arbejder-Internationale, Internationalt Arbejdsbureau og Arbejdersport-Internationalen.

Sekretariatets Beretning om Virksomheden.

Generalsekretær Schevenels gav en mundtlig Redegørelse for den paa Tryk foreliggende Beretning. Han henviste først til den glædelige Kendsgerning, at en Række tilsluttede Landsorganisationer trods den omfattende Arbejdsløshed kunde notere en Medlemstilvækst i 1931, saaledes navnlig den spanske Landsorganisation, hvis Medlemsantal er steget til omtrent 1 Million. Den faglige Internationales Medlemsantal var ved Udgangen af 1931 steget til rundt 14 Millioner. Antallet af tilsluttede Landsorganisationer er gennem Tilslutning fra Landsorganisationer i Nederlandsk-Indien og Litauen forøget med 2. I Beretningsperioden omfattede I. F. C.s Virksomhed navnlig økonomiske Spørgsmaal, Socialpolitiken samt Kampen mod Krig og Fascisme og for Afrustning. Schevenels gav en udførlig Fremstilling af I. F. C.s Bestræbelser paa de her nævnte Omraader. Under Henvisning til Arbejdet paa det økonomiske Omraade udtalte Schevenels sin Beklagelse af, at den amerikanske Landsorganisation har nægtet at deltage i den planlagte internationale Fagforeningskonference til Drøftelse af Aktionsmidlerne

for Indførelse af 40-Timersdagen og mod Krisen, endskønt Krisens internationale Karakter gør en fælles Optræden og et enigt Samarbejde af Fagforeningerne i alle Lande til en bydende Nødvendighed. Særlig Vægt havde I. F. C. lagt paa Befæstelsen af Forbindelserne med de udenfor Internationalen staaende faglige Hovedorganisationer. Selv om Bestræbelserne i den Retning ikke i fuld Udstrækning havde bragt det forventede Resultat, kunde der dog konstateres en væsentlig Bedring. Ogsaa i Fremtiden vil I. F. C. af yderste Evne fortsætte sine Anstrengelser for at udvide og befæste disse Forbindelser. Til Slut henviste Schevenels til den nyoprettede økonomiske Afdeling under I. F. C. og udtalte Haabet om, at de tilsluttede Landsorganisationer og de internatio-Fagsekretariater i den størst mulige Udstrækning vilde henvende sig til denne Afdeling, dersom de ønskede Oplysninger vedrørende økonomiske Spørgsmaal. I den herpaa følgende Diskussion deltog Dr. Maier (P. T. T.-Internationale), Shaw (Tekstilarbejdere), Schifferstein (Levnedsmiddelarbejdere), Fimmen (Transportarbejdere) og Santiago (Spanien). Sidstnævnte gav en interessant Oversigt over Fagbevægelsens øjeblikkelige Stilling i Spanien. Diskussionstalerne fremhævede især Betydningen af at befæste og styrke Forbindelserne med de udenfor staaende Landsorganisationer. Paa Grundlag af de hidtil indvundne Erfaringer, som viser, at navnlig personlig Kontakt fører til virkelige Resultater, anbefaledes Udsendelse af Delegationer til vedkommende Lande. — Beretningen blev derefter godkendt enstemmigt.

Regnskabet og Revisorernes Beretning godkendtes ligeledes enstemmigt.

Optagelse af Landsorganisationer. Repræsentantskabet tiltraadte enstemmig Bestyrelsens Forslag om Optagelse af de faglige Landsorganisationer i Nederlandsk-Indien og Litauen.

Den økonomiske Verdenssituation.

Til dette Punkt paa Dagsordenen holdt Th. Leipart et udførligt Foredrag, som i Uddrag er gengivet i forrige Nummer, Side 191, og fortsat i dette Nummer. I den Diskussion, der udspandt sig i Tilslutning til Leiparts Foredrag, havde Schorsch (Østrig), Mertens (Belgien), Macoun (Czekoslovakiet), Jouhaux (Frankrig) samt Aufhäuser og Tarnow (Tyskland) Ordet. Alle Talere var enige om, at den nuværende Krise var en Krise af selve det privatkapitalistiske System og at den eneste Udvej er en Omdannelse af den bestaaende Produktionsordning. Indtil denne er gennemført, gælder det for Fagforeningerne om at sætte alle Kræfter ind for en Lindring af Nøden blandt de mange Millioner arbejdsløse, d. v. s. at muliggøre en Fordeling af det forhaandenværende Arbejde paa et større Antal Hænder eller med andre Ord Indførelse af 40-Timersugen. Der bør endvidere navnlig lægges Vægt paa Gennemførelse af Planerne vedrørende Iværksættelse af Arbejde. Efter at Leipart havde haft Ordet til sin afsluttende Replik, blev den andet Sted i dette Nummer gengivne Resolution enstemmig vedtaget.

Forberedelse af den internationale Arbejdskonference 1932.

Indleder til dette Punkt paa Dagsordenen var L. Jouhaux, der grundet paa den fremskredne Tid maatte indskrænke sig til mundtlig at supplere den trykte Beretning om Arbejdergruppens Virksomhed ved Det internationale Arbejdsbureaus Møder og Konferencer. Han henviste især til det snævre Samarbejde, der finder Sted mellem Arbejdergruppen og de internationale Fagsekretariater. I alle Spørgsmaal, som især interesserer de enkelte internationale Fagsekretariater, har disses Stilling været bestemmende for Arbejdergruppens Holdning. Ved Kritiken af vor Virksomhed indenfor Rammen af Det internationale Arbejdsbureau i Genf bør man betragte den Kendsgerning, at Arbejdsbureauet i Grunden ikke er andet end et Barometer for Fagforeningernes Styrke. Dersom Fagforeningerne ikke i det ene Land er i Stand til at gennemføre Arbejderklassens Fordringer, kan man heller ikke forvente store Resultater af Det internationale Arbejdsbureau. Da i den senere Tid Arbejdsgiverrepræsentanternes Modstand stadig bliver stærkere, er det alle Arbejderrepræsentanternes ufravigelige Pligt at bevare et solidarisk Sammenhold og en fast Disciplin. Jouhaux anmodede til Slut om Repræsentantskabets Tilslutning til et energisk Fremstød paa den næste internationale Arbejdskonference til Gunst for den 40-Timers Arbejdsuge. Det er Arbejdergruppens Hensigt at foreslaa en Resolution, hvorved det dog ikke kan dreje sig om, at Arbejdsbureauet eller dettes Direktør faar Spørgsmaalet forelagt til nærmere Undersøgelse, men Konferencen skal tværtimod gennem en Afstemning præcisere sin Stilling til 40-Timersugen og det hermed sammenhængende Lønproblem. Offentligheden har Krav paa at erfare, hvilke Regeringer og Arbejdsgivere der har Mod til at modsætte sig denne uafviselige økonomiske Nødvendighed. — Repræsentantskabet tiltraadte enstemmig Jouhaux Udtalelser.

I. F. C.s socialpolitiske Program.

Da Mødet ikke havde mere Tid til Raadighed, udgik dette Punkt af Dagsordenen. Indlederen til dette Spørgsmaal, Mertens, anmodede Mødedeltagerne om at underkaste Programforslaget, hvortil Bestyrelsen kun havde taget midlertidig Stilling, et opmærksomt Studium. Paa et af sine kommende Møder skal Bestyrelsen tage Bestemmelse om den endelige Ordlyd af det socialpolitiske Program.

Godkendelse af Aktionsprogrammet for 1932—33.

Generalsekretær Schevenels redegjorde for Aktionsprogrammet for det kommende Aar, som hovedsagelig gaar ud paa en Fortsættelse af den hidtidige Virksomhed. Navnlig skal I. F. C.s Virksomhed paa det økonomiske Omraade udvides og fremmes i den størst mulige Udstrækning. — Efter en kort Debat blev Aktionsprogrammet godkendt.

Valg af Revisorer.

De afgaaende Revisorer: G. Buisson (Frankrig) Grassmann (Tyskland) og Kupers (Holland) genvalgtes.

Den 6. internationale Fagforeningskongres i Bryssel.

I Henhold til Bestyrelsens Forslag vedtoges det at afholde den næste internationale Fagforeningskongres i Bryssel i den anden Halvdel af Juli 1933. Det overlodes til Bestyrelsen at fastsætte den nøjagtige Dato for Kongressens Afholdelse.

I sin Slutningstale rettede Formanden, Citrine, under Forsamlingens Bifald en Tak til de svejtsiske Kammerater for den gode Forberedelse af I. F. C.s Møder i Bern og for den udviste Gæstfrihed. Ligeledes takkede han den svejtsiske Indenrigsminister for den Beredvillighed, hvormed han havde stillet Mødelokalerne til Raadighed. Formanden sluttede Mødet med at udtale Haabet om, at Fagforeningernes Arbejde i det kommende Aar vilde bære rige Frugter til Gavn for Arbejderklassen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændenes Akkordsedler hos Burmeister & Wain.

Dansk Arbejdsmandsforbund har klaget over, at A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri, Refshaleøen, har nægtet at imødekomme et af Værftets Arbejdere fremsat Krav om at faa udleveret Kopier af de udstedte Akkordsedler og i den Anledning afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 18. Marts d. A.

Paa Mødet bestred Arbejdsgiverne, at Arbejderne havde Ret til at stille de nævnte Krav og Mødet endte derfor resultatløst, idet Forbundet forbeholdt sig at føre Klagen videre.

Arbejdsmænd ved Losning af M/S »Edith« I Aarhus Havn.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen Tirsdag den 15. Marts behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over en af Havnearbejdere ved Losning af M/S »Edith« iværksat kortvarig Arbejdsstandsning.

Der opnaaedes ikke Enighed om en Afgørelse af Sagen og Arbejdsgiverne forbeholdt sig eventuelt at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Operatører ved »Palæ-Biografen« i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 2. Marts behandledes en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds, Afdeling Films- og Forlystelsesfunktionærernes Forbund og Direktør Schwanenflügel, Palæ-Biografen, vedrørende Afskedigelsen af en Operatør.

Sagen forligtes under Fremhævelse af, at Overenskomsten skal overholdes i alle dens Ord og Punkter, og saaledes, at Palæ-Biografen til Sagens fulde Afgørelse betaler 100 Kr.

Brødkuske hos Bagermester Kastrup, Tordenskjoldsgade.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 24. Februar forhandledes der under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne om en af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt Klage over, at Bagermester Kastrup, Tordenskjoldsgade, havde begaaet Brud paa Overenskomsten, idet Bagermesteren havde underbetalt nogle hos ham beskæftigede Brødkuske.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om, at Bagermester Kastrup skulde overholde Overenskomsten, og at han til fuld Afvikling af de paaklagede Forhold indbetaler til Fagforeningen 300 Kr.

Arbejdsmænd hos Murermester Vilh. Hansen, Horsens.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 14. Marts behandledes en Klage fra Centralforeningen af Murermestre i Danmark over, at Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer havde iværksat uvarslet Arbejdsstandsning overfor Murermester Vilh. Hansen, Horsens.

Paa Mødet enedes man om, at Arbejdet straks genoptages, og at den foreliggende Uoverensstemmelse om Betalingen ved Ombygningsarbejdet paa Handelsbankens Ejendom i Horsens henvises til Afgørelse ved Mægling eventuelt faglig Voldgift.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret i Anledning af den uvarslede Arbejdsstandsning.

Dansk Mølleriarbejderforbunds Strejkevarsler overfor Karens Mølle i Aarhus.

Dansk Mølleriarbejderforbund har fremsendt 1. og 2. Varsel om Strejke overfor A/S Karens Mølle, Aarhus, og omfattende A/S Chr. M. Elsgaards Filialer forskellige Steder i Jylland, idet der efter Opsigelse og Udløb af den hidtidige Overenskomst ikke er opnaaet Enighed om ny Overenskomst. Under Sagen har Virksomheden for sin Afdeling i Aarhus indmeldt sig i Dansk Arbejdsgiverforening, som derfor forinden Strejkens Ikrafttræden foranledigede et Møde afholdt Tirsdag den 15. Marts. I Mødet deltog samtidig Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund, der ligeledes kræver Overenskomst oprettet for de omtalte Virksomheder.

Strejken skulde træde i Kraft Onsdag den 16. Marts, saafremt der ikke ved Mødet opnaas Enighed om ny Overenskomst, men uanset at dette ikke var Tilfældet udsattes dog Strejken, idet Arbejdsgiverne mente at have Begrundelse for at indbringe til Den faste Voldgiftsret Spørgsmaalet om Strejkens Lovlighed. Strejken vilde derfor først kunne træde i Kraft, naar Rettens Afgørelse forelaa.

Retten har nu i sin Kendelse givet Forbundet Ret til at strejke, og Arbejdsstandsningen blev da iværksat Mandag den 11. April.

Sadelmagere hos Firmaet Strøjer & Knudsen, Vejle

I Anledning af en Klage fra Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund over, at Firmaet Strøjer & Knudsen havde begaaet Brud paa de mellem Forbundet og Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen bestaaende Overenskomster ved i længere Tid at have beskæftiget Svende i Samarbejde med Lærlinge og aflønnet disse med Timeløn, afholdtes d. 15. Marts

et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Enighed ikke opnaaedes og Forbundet har herefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Varsel om Standsning af Overarbejde hos A/S Burmeister & Wain.

Efter at der fra Klubberne paa A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri, Refshaleøen, var foretaget Opsigelse af den hidtidige særlig oprettede Overarbejdsoverenskomst har der været forhandlet om ny Overenskomst uden Resultat.

Derefter har de Forbund, der er interesseret i Spørgsmaalet, fremsendt Varsel om Standsning af Overarbejdet med det Formaal for Øje at faa oprettet en ny Overenskomst.

Varslet omfatter: Smede, Arbejdsmænd, Snedkere, Træindustriarbejdere, Riggere, Kobbersmede og Specialarbejdere samt Blikkenslagere og Skibstømrere. De to sidstnævnte Fags Medlemmer staar udenfor D. s. F.

Efter Varslets Fremsendelse har Dansk Arbejdsgiverforening protesteret mod Lovligheden og Sagen er behandlet ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 10. Marts, hvor der imidlertid ikke opnaaedes Enighed om ny Overenskomst, og da der iøvrigt heller ikke blev truffet anden Aftale traadte Vægringen i Kraft Mandag den 14. Marts. Sagen er dog af Dansk Arbejdsgiverforening indbragt for Den faste Voldgiftsret, der vil faa til Afgørelse Spørgsmaalet om Varslernes Lovlighed.

Smede og Maskinarbejdere hos Firmaet Fr. Lyberg, Aarhus.

Ved et Fællesmøde den 17. Februar behandledes en Klage, hvori Arbejdsgiverforeningen paastod, at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Afdeling i Aarhus havde iværksat Blokade overfor Firmaet Fr. Lyberg, forsaavidt angaar et Arbejde paa »Stefanshjemmet« i Aarhus.

Mødet sluttede med, at Arbejdsgiverne forbeholdt sig at kræve Arbejdskraft anvist paany og, forsaavidt Arbejdet ikke i Løbet af 8 Dage kommer i Gang paa tilfredsstillende Maade, at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Klage blev indgivet til Retten d. 1. Marts.

Smede- og Maskinarbejdere hos Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen.

I Anledning af at Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund havde fremsat Strejkevarsel overfor Firmaet Hellesens Enke & V. Ludvigsen, hvad angik det ved Loddemaskinerne forekommende Arbejde, afholdtes den 9. Marts et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed om den faglige Uoverensstemmelse og Arbejdsgiverforeningen erklærede herefter at ville indbringe Spørgsmaalet om Strejkens Lovlighed for Den faste Voldgiftsret og henstiller som Følge deraf til Forbundet at undlade at iværksætte Strejken indtil Rettens Kendelse foreligger. Denne Henstilling kunde Forbundet under de foreliggende Forhold ikke tiltræde og Strejken traadte derfor i Kraft Fredag den 11. Marts ved normal Arbejdstids Ophør.

Arbejdsløsheden

blandt organiserede Arbejdere i forskellige Fag

i Februar 1932

(Efter Statistiske Efterretninger)

Fag	Ant. Arbejd. pr. Febr. 1932	Arbejdsløshedsprocent			
		1932		1931	
		Febr.	Jan.	Febr.	Jan.
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bageri- og Konditoriarb...	4 368	29,6	31,1	23,1	27,5
Sukkervare-, Chocolade- og Biscuitarbejdere.....	1 497	19,2	20,0	11,8	15,3
Bryggeriarbejdere m. fl. ..	5 910	15,0	15,2	11,9	10,9
Slagteriarbejdere.....	7 635	12,2	12,3	7,1	6,2
Tobaksarbejdere.....	7 923	25,1	24,0	15,5	13,8
Teks ilarbejdere.....	10 097	8,5	10,0	13,0	15,5
Skræddere.....	9 426	19,8	22,4	16,3	18,4
Hattearbejdere.....	1 297	31,6	34,5	14,6	25,7
Skotøjsarbejdere.....	3 980	20,7	25,5	19,7	22,0
Murere.....	8 296	61,3	53,2	48,2	49,2
Hustømrere.....	7 629	52,9	49,3	40,6	38,9
Snedkere.....	8 743	36,1	36,3	21,7	25,7
Malere.....	6 023	53,7	60,1	45.1	51,4
Sadelmagere og Tapetserere	1 876	35,7	36,1	23,6	25,4
Træindustriarbejdere.....	4 064	26,0	27,0	13,8	18,2
Karetmagere.....	1 228	22,1	23,9	7,4	10,2
Keramikere.....	1 361	12,7	14,4	8,6	9,3
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere.....	1 252	37,9	34,5	26,0	26,5
Blikkenslagere.....	1 877	35,7	32,1	22,7	20,1
Smede- og Maskinarb.....	29 646	36,4	35,1	20,8	21,8
Formere.....	1 983	48,5	48,3	29,1	28,8
Elektrikere.....	2 695	36,5	28,6	19,4	14,9
Papirindustriarbejdere.....	1 449	1,8	2,7	2,3	1,9
Bogbindere.....	3 585	22,2	18,7	18,5	14,7
Typografer.....	6 054	16,2	16,9	10,4	10,1
Handels- og Kontormedhj.	13 648	12,3	11,4	8,0	7,8
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.....	97 094	45,2	41,3	31,7	29,8
Murerarbejdsm. i Københ..	1 740	52,1	43,8	27,1	26,0
Landarbejdere.....	12 510	66,7	57,2	38,3	30,3
Tjenere.....	4 043	24,3	24,6	20,2	22,2
Sømænd.....	3 601	36,9	34,7	26,7	24,6
Søfyrbødere.....	2 128	50,2	46,8	32,8	28,9
Kedel- og Maskinpassere .	2 247	14,5	14,9	10,3	10,4
Kvindeligt Arbejderforbund	10 452	25,0	31,7	17,0	19,6
Andre Fag.....	15 845	32,2	30,9	18,8	20,0
Ialt...	303 202	35,9	34,1	24,5	24,2

Arbejdsstandsninger i 1931.

I Aaret 1931 er der iværksat 16 Arbejdsstandsninger, af hvilke de to var løbende ved Aarets Udgang. Foruden disse 16 Arbejdsstandsninger var der ved Nytaar 1931 3 Konflikter løbende fra 1930, saaledes at der i 1931 har været ialt 19 Arbejdskonflikter, der har medført Arbejdsstandsning.

Disse 19 Konflikter har direkte berørt 3692 Arbejdere og har medført et Tab paa ca. 246,000 Arbejdsdage mod i 1930 ca. 144,000 og i 1929 ca. 41,000 tabte Arbejdsdage. Under den store Arbejdskonflikt i 1925 var Antallet af tabte Arbejdsdage ca. 4,138,000.

Den største af Arbejdskonflikterne i 1931 var Konflikten mellem Skotøjsfabrikkerne og Skotøjsarbejderne, der omfattede henimod 2500 Arbejdere (heraf ca. 600 under 18 Aar) og medførte et Tab paa ca. 170,000 Arbejdsdage. Konflikten mellem

Skovbrugets Arbejdsgiverforening (Sjælland) og Landarbejderne og Arbejdsmændene omfattede, da den begyndte, ca. 235 Arbejdere og medførte et Tab paa ca. 37,000 Arbejdsdage. Den i 1930 paabegyndte Konflikt mellem Frijsenborg Skovdistrikt og Arbejdsmændene, der afsluttedes i 1931, medførte et Tab paa ca. 41,000 Arbejdsdage, heraf ca. 20,000 i 1931.

Udlandet.

Lovfæstet faglig Foreningsret i U. S. A.

I den saa stærkt lovpriste amerikanske Friheds Navn har man indtil den Dag i Dag forsøgt at lægge Baand paa de faglige Organisationers Handlefrihed i U. S. A. I Frihedens Navn gennemførtes ogsaa for Aar tilbage de Anti-Trustlove, som skulde begrænse de store Koncerners Monopolmagt — og dermed ogsaa de faglige Organisationers Magt — men i Virkeligheden udelukkende benyttedes til at vanskeliggøre eller undertrykke Fagforeningernes Virksomhed. I Arbejderklassens aarelange Kampe mod denne Uretfærdighed er det endog lykkedes Arbejdsgiverne og deres Agenter at faa Anti-Trustlovgivningen, som aldrig for Alvor har hindret nogen Arbejdsgivers eller Arbejdsgivergruppes Bevægelsesfrihed, udvidet og ændret saaledes, at den var et godt Middel til yderligere Undertrykkelse af Arbejderklassen, endskønt disse Loves egentlige Formaal angiveligt var at yde Arbejderne Beskyttelse mod Trusternes Vilkaarligheder. I »Clayton-Anti-Trustloven« af 1915 blev der optaget Bestemmelser, som gjorde det muligt for Domstolene, der allerede efter den gamle Lov var beføjede til at gribe ind ved Arbejdskonflikter og paa Grundlag af Retskendelser, de saakaldte »Injunctions«, var i Stand til at forbyde en Strejke eller beordre Arbejdets Genoptagelse, ogsaa at afsige saadanne Kendelser i Tilfælde af Privatklager, mens det ifølge Anti-Trustloven hidtil kun var de offentlige Myndigheder, der kunde udvirke en saadan Kendelse.

Dermed var Arbejderklassens Retsløshed fuldkommen, navnlig naar der henses til, at det i H. t. disse Retskendelser ogsaa var muligt at erklære de saakaldte »Gule Hunde-Overenskomster« for gyldige, d. v. s. Overenskomster, hvorefter Arbejderne forpligtede sig til ikke at tilhøre nogen Fagforening.

Det Lovforslag mod Domstolenes Indgriben ved Arbejdskonflikter, som nu er vedtaget i Repræsentanternes Hus med 363 mod 13 Stemmer og i Senatet med 75 mod 5 Stemmer, gør paa radikal Maade Ende paa alle disse forkastelige Metoder. Lovforslaget fastslaar udtrykkeligt, at »Arbejdernes Ret til Organisation og kollektive Overenskomstforhandlinger er De forenede Staters offentlige Politik«. »Gule Hunde-Overenskomsterne« er dermed erklæret for ugyldige. Det er forbudt Domstolene at afsige Kendelser ved Arbejdskonflikter, hvorefter det forbydes Arbejderne at standse Arbejdet, eller som forhindrer Fagforeningsfunktionærer eller Arbejdere i at udøve den med Arbejdernes Organisering eller med Strejker forbundne Virksomhed. Endvidere er det ikke mere tilladt Domstolene ved Arbejdskonflikter at afsige Kendelser under Paaskud af, at Arbejderne har deltaget i en »ulovlig Sammensværgelse«. Domstolene er kun beføjede til at skride ind og afsige Kendelser i saadanne Tilfælde, hvor der foreligger ulovlige Handlinger, som medfører »betydelig og uerstattelig Skade paa anden Mands Ejendom«. I saadanne Tilfælde er Domstolene dog tvungne til først at høre begge Parter og nøje undersøge Sagen gennem Afhøring af Vidner o. s. v., forinden der afsiges Dom i Sagen.

Det er værd at lægge Mærke til, at alle Tillægsforslag, som tilsigtede at afsvække Lovens Virkninger, forkastedes i begge Kamre.

For at vise, hvad denne Sejr betyder for Arbejderklassen i Almindelighed og navnlig for Fagbevægelsen, gengiver vi et Citat af den Tale, som Formanden for den amerikanske Landsorganisation, W. Green, holdt for flere Aar siden — altsaa paa en Tid, hvor disse Retskendelser endnu stod i fuld Blomst — og som beskriver den daværende Tilstand: »Fagforeningerne arbejder under Forhold, som truer hele vor Bevægelses Eksistens. Domstolenes Kendelser benyttes til at erklære Fagforeningerne for ulovlige og til at umuliggøre deres Virksomhed.«

Angaaende det nu vedtagne Lovforslag siger Green i den amerikanske Landsorganisations Pressemeddelelser: »Arbejderklassen betragter Lovens Vedtagelse som en stor Sejr. Den tilsikrer Arbejderne fuld Forsamlings- og Foreningsret samt Pressefrihed. Den Beskyttelse, Loven yder, sætter Arbejderne i Stand til at mobilisere deres økonomiske Styrker, saaledes at de i højere Grad end hidtil er i Stand til at forhandle paa lige Fod med de mægtige Arbejdsgiverorganisationer. — Den grundlæggende lovlige Ret, som klart og tydeligt beskrives i denne Lov, er Arbejderklassens Ret til Organisation og til Udøvelse af en normal og logisk Virksomhed.«

Den svenske Landsorganisations Medlemsantal.

Tekstilarbejderforbundet i Sverige, som med sine 30,085 Medlemmer hidtil stod udenfor den svenske Landsorganisation, har nu fra og med 1. Maj 1932 indmeldt sig i denne. Med denne Nyindmeldelse stiger Landsorganisationens Medlemstal, som i 1931 øgedes med over 37,000, til rundt 620,000.

Rettelse.

I Bladets Nr. 18, Side 195, 7. Stk., staar i Parantesen: »Feriens Værdi sættes til »5 pCt.«, skal være **»2 pCt.«**

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 20 * KØBENHAVN DEN 1. MAJ 1932 * 28. AARGANG

Den økonomiske Situation.

Af cand. polit. *Henry Stjernqvist.*

Under normale Forhold, naar Erhvervslivet arbejder under nogenlunde uforandrede Forhold fra det ene Aar til det andet, vil der være et vist Forhold mellem et Aktieselskabs Udbytte og den Værdi (Kurs), som dets Aktier har paa Børsen. Dette Forhold er bestemt af, hvad man kalder den almindelige Rentefod, og kan bedst illustreres ved et Eksempel. Kan man for Værdipapirer med god Sikkerhed, f. Eks. Kreditforeningsobligationer eller danske Statsobligationer, faa en Rente af 5 pCt. om Aaret, vil ingen Kapitalist anbringe sine Penge i Aktier, medmindre han faar noget mere end 5 pCt. i Udbytte, idet han regner med, at der er en vis Risiko for, at Selskabet i en Periode kan komme til at lide Tab, hvorved Udbyttet i disse Aar gaar tilsvarende ned. Staar han nu overfor Valget mellem at købe Obligationer, der giver ham de 5 pCt., og Aktier i et Selskab, som de sidste Aar har givet 6 pCt. i Udbytte, saa vil han maaske vurdere Risikoen ved Aktierne til netop at udgøre Forskellen mellem de 6 og de 5 pCt., d. v. s. han anslaar Værdien af de to Værdipapirer til at være den samme, og hvis Kursen for Obligationerne er pari, d. v. s. lig med det paalydende Beløb (hvilket i Kurslisten udtrykkes ved 100), vil han ogsaa sætte Aktiernes Kurs til 100. Endvidere tænker han maaske paa at købe Aktier i et andet Selskab, som gennem en Aarrække har givet 12 pCt. i Udbytte, og Værdien af denne Aktie vil han da vurdere til det dobbelte af den førstes, altsaa til Kurs 200, eller maaske noget mindre, da Risikoen vel er større for, at Selskaber med stort Udbytte vil komme ned paa et lavere Niveau i Fremtiden.

Dette Risikoelement, der er Udtryk for Kapitalisternes Mening om, hvorledes Aktieselskabernes fremtidige Udbytte vil blive, spiller en ganske overordentlig stor Rolle i det økonomiske Liv og særlig i Finansverdenen. Hvis det nu var saaledes, at den, som køber nogle Aktier, gør dette for at have sine Penge anbragt paa en varig Maade, maatte han forinden Købet ræsonnere over, hvorledes Udbyttet vilde blive i de kommende 20—30 Aar. Desværre — kan man vel sige — er det imidlertid saaledes, at en stor Del af de Kapitalister, som køber Aktier, *ikke* gør det for at foretage en varig Pengeanbringelse, men i Haab om, at Kursen i en ikke altfor fjern Fremtid vil forandre sig saaledes, at han kan sælge Aktierne igen og indtjene en Kursgevinst. Størrelsen af Selskabets Udbytte faar altsaa for denne Slags Kapitalister hovedsagelig Interesse derved, at Kursen kan paavirkes. En videre Følge af dette Forhold bliver det, at Kurserne ikke fastsættes efter, hvor stort Udbyttet sandsynligvis vil blive i en lang Aarrække, men i overvejende Grad efter det sandsynlige Udbytte i det førstkommende Aar.

Det her paapegede giver Forstaaelsen til meget af det, som i de sidste 3—4 Aar er foregaaet paa de forskellige Børser, først og fremmest dog de amerikanske. Fra 1925 og fremefter arbejdede Erhvervslivet under Højtryk. Som Følge af Rationalisering m. v. steg Produktionen fra Aar til Aar i et stærkt Tempo, og Selskabernes Udbytte steg i tilsvarende Grad. Dette maatte selvfølgelig under alle Omstændigheder give sig Udtryk i, at Aktiernes Værdi (Kurs) ogsaa steg, men det ejendommelige var, at Kurserne steg langt stærkere end Udbyttet. Fra 1928 blev hele U. S. A. grebet af Børsfeber, og mangfoldige, som havde opsparet et lille Beløb, købte Aktier for det i Haab om at Kurserne skulde stige. Saa længe en saadan Tro lever i Befolkningen, vil Efterspørgslen ogsaa være tilstrækkelig stor til at drive Kurserne i Vejret, men der maatte komme en Dag, da Selskabernes svigtende Evne til at give det haabede Udbytte bliver øjensynligt. Og naar først dette sker, vil Kurserne styrte til Jorden, idet alle nu vil sælge og ingen vil købe. Katastrofen kom i September 1929. I Sammenligning med 1926 var Kurserne paa dette Tidspunkt gennemsnitlig det tredobbelte, men styrtede da ned til omtrent samme Niveau som i 1926. I den følgende Tid har det gaaet op og ned, men fra Slutningen af forrige Aar og til nu i April har der atter været en voldsom Nedgang, hvorved Kurserne er faldet til under det halve. Det er dog værd at gøre opmærksom paa, at naar Aviserne efter en af de »sorte Dage« konstaterer, at U. S. A. har tabt saa og saa mange Milliarder Dollars, saa er dette Udtryk vildledende. Det eneste, som U. S. A. som Nation taber, er den formindskede Produktion i Erhvervslivet, og dette Tab gaar først og fremmest ud over Arbejderne ved Arbejdsløshed, og endvidere er der et paaviseligt Tab for de Kapitalister, som faar mindre Udbytte af deres Aktier i Aar end det foregaaende Aar. Derimod

fortæller Aktiernes Kursværdi i og for sig intet om Nationens Rigdomme.

Som en levende Illustration til det her fremførte kan man pege paa Kreuger-Sammenbruddet. Saa længe det gik opad, var Efterspørgselen efter Aktier i disse Foretagender saa stærk, at Kurserne steg langt ud over det, som vilde svare til det faktisk udbetalte Udbytte. Men da Tilliden — som man siger — derefter bristede, var det ikke langt fra, at man vilde betale til for at blive af med Aktierne. Nu maa det ganske vist indrømmes, at der var særlige Grunde til Paniken, idet det efterhaanden blev meddelt, at der i vidt Omfang var begaaet Svindlerier af Kreuger ved Regnskabsopstillingerne i de forskellige Selskaber, som han kontrollerede. Der foreligger endnu ingen udtømmende Fremstillinger af, hvorledes Kreuger-Selskaberne har været indfiltret i hinanden, men i meget synes Kreuger at have anvendt samme Metoder som Plum herhjemme, nemlig at lade de forskellige Selskaber laane hos hverandre, hvorved der opstod en kolossal Papirformue uden reelle Værdier. Det vilde dog være ubilligt kun at hæfte sig ved Bedragerierne hos Kreuger. Man maa nemlig ikke glemme, at han gennem flere Aar havde en betydelig Magtstilling som Leder af den internationale Tændstiktrust, og at han ved Laan til adskillige Stater havde opnaaet fordelagtige Aftaler om Tændstikmonopol, hvilket maatte synes at give Muligheder for store Fortjenester i en Aarrække. Ogsaa med Polen og Tyskland var sluttet saadanne Aftaler — for sidstnævnte Lands Vedkommende skulde Statslaanet være 500 Mill. Mark — og en Del taler for, at det navnlig var Opfyldelsen af disse Kontrakter, som bragte Kreuger i Vanskeligheder. Grundene hertil er det vanskeligt at udrede, idet man vel kan gætte paa, at den amerikanske Finansverden, som stod bag Kreuger, nu begyndte at fatte Mistillid til ham og ikke vilde yde ham de nødvendige Midler, men det vilde i og for sig være tilstrækkeligt at pege paa den almindelige Pengeknaphed, der blev en af Følgerne af den amerikanske Børskrise i 1929. I hvert Fald er det givet, at det først er i 1931, at Kreuger bliver nødt til at bede svenske Banker om Hjælp, for at kunne indbetale de forefaldne Ydelser af Laan til Tyskland og Polen, og det bliver om de svenske Bankers — Sydsvenska Kreditaktiebolaget med Støtte af Rigsbanken — moralske Berettigelse til at yde denne Hjælp, at Diskussionen i den kommende Tid vil dreje sig i Sverige. Ligesom herhjemme ved Landmandsbankens Sammenbrud maa Staten — altsaa Skatteyderne — udrede store Beløb til delvis Dækning af Bankernes Tab, og en videre Følge kan blive, at den svenske Valutapolitik paavirkes af det skete. Det turde være nok at pege paa, at 1 svensk Krone i Midten af Maj kun er værd 92 danske Ører.

Paa Baggrund af Kreuger-Katastrofen, der intet savner i dramatisk Spænding, synes Udviklingen paa andre Omraader af det økonomiske Liv at være gaaet i Staa. Det gælder for alle de førende Lande, at Produktionen i de sidste Maaneder har været nede paa uforandret lave Niveau. Kun i England synes der at være en ganske lille Fremgang, hovedsagelig indenfor Tekstilbranchen; men der er ingen Tvivl om, at man fra den nationale Regerings Side havde ventet sig en ganske anderledes Stigning i Produktionen, efter at man forlod Guldmøntfoden og efter at man yderligere slog ind paa en kras Toldbeskyttelsespolitik. Man mærker da ogsaa blandt de engelske Vælgere en begyndende Utilfredshed, der allerede har givet sig Udslag i betydelige Tab for de Konservative ved nogle Suppleringsvalg. Desværre — kan man sige — er engelsk Politik altid præget af den Slags Stemningssvingninger, og det er — efter hvad jeg fik Indtryk af under et Ophold i England i Efteraaret — ikke med særlig Glæde, at det engelske Arbejderparti imødeser Tilstrømningen af alle de utilfredse, som nu forlader den synkende nationale Skude. Man vilde langt foretrække den samme langsommere, men stadige Fremgang, som det danske Arbejderparti har kunnet glæde sig ved.

Naar der — som nævnt — ikke er foregaaet nogen Stigning i Produktionen af de vigtigere Varer, hænger det utvivlsomt sammen med, at det almindelige Prisniveau stadig er svagt faldende. De Forsøg, som man f. Eks. fra amerikansk Side har gjort paa at fremkalde en svag Prisstigning gennem en udvidet Kreditydelse fra Bankerne, har da heller ikke baaret Frugt endnu, og man kan derfor stadig betegne Udsigterne for Fremtiden som overordentlig usikre, idet der ikke i det økonomiske Liv findes Tegn paa Fremgang, ligesom en Række politisk-økonomiske Spørgsmaal Staterne imellem stadig er uløste.

Maj-Manifest

fra den internationale faglige Central.

Til Arbejderne i alle Lande!

Paa Arbejdets høje Festdag, den 1. Maj, hæver Den internationale faglige Central sin Røst for paany og eftertrykkelig at give Udtryk for Tanken om Arbejderklassens internationale Solidaritet.

Dette Raab bør lyde overalt, henover alle Skranker og Grænser, et Kampraab, der skal styrke alle Arbejderklassens Kræfter i Kampen mod Kapitalismen. Alle bør være sig bevidst, at der findes en Magt, som er i Stand til at bevare Samfundet for Undergang, frelse det af sin store Nød og skabe en ny Verden. Det for Tiden bestaaende Produktionssystem kan næppe længere betegnes som det herskende, fordi det har tabt Herredømmet over sine egne Produktionsmidler, over Tekniken og over sin Vareomsætning. Kapitalismen, som altid roser sig af sin Økonomi, er bleven den største Ødeland. I Kapitalistklassens Hænder er Tekniken bleven en Forbandelse. I deres Raadvildhed ødelægger Lederne af den nuværende Erhvervs- og Statspolitik gennem Afsondring og Oprettelse af nye Skranker de Værdier, som Kapitalismen selv har skabt. Kapitalismen formaar ikke mere at sætte de ledige Hænder i Bevægelse, Bedrifterne lægges øde, Maskinerne rustner.

Paa denne Arbejdets Festdag gælder det om at give Udtryk for vor ubøjelige Vilje til at skaffe Ar-

bejde til vore Arbejdsfæller, som er stænget ude af Arbejdsprocessen. Alt hvad der tjener dette Formaal bør iværksættes. Derfor rejser den faglige Internationale Kravet om en generel Forkortelse af Arbejdstiden og Indførelse af den 40-Timers Arbejdsuge. Samtidig bør alle Hindringer ryddes tilside, som staar i Vejen for en Afhjælpning af Arbejdsløsheden. I Stedet for Fejlrationalisering bør sættes planmæssig Ledelse, i Stedet for Afsondring planmæssigt Samarbejde. Der bør drives en sund Menneskeøkonomi, saaledes at Arbejdskraften ikke behøver at ligge brak og ødelægges. Paa sine 14 Millioner Medlemmers Vegne og for de 25 Millioner arbejdsløse i hele Verden fordrer Den internationale faglige Central, at der endelig drages de fornødne Konsekvenser af det kapitalistiske Produktionssystems fuldstændige Svigten.

Paa det skabende og værdifrembringende Arbejdes Festdag fremsætter vi Kravet om Afskaffelse af de uproduktive Militærrustninger, som i sig selv er en stadig Trusel mod Freden, en Fare for nye Krige med alle deres Rædsler. Raabet: »Aldrig mere Krig«, forstærker vi gennem Parolen: »Tilintetgør Krigsmidlerne! Verden bør ikke ofres for Rustningsindustriens Profitbegær. Alle Nationer bør vende sig mod den fælles Fjende: Rustningsindustrien. Paa Millioner Krigsofres Vegne vil vi vække Menneskehedens Samvittighed. Overfor Vaabenfabrikanternes Profitinteresser, som lever af Død og Ødelæggelser, sætter vi den arbejdende Befolknings ubøjelige Fredsvilje.

Folkenes indbyrdes Afhængighed og den internationale Solidaritets Betydning er aldrig traadt saa tydeligt frem som i denne Krisetid, der gaar svanger med Krigsfare og Fascisme, og aldrig er Nødvendigheden af en international Løsning af de økonomiske og sociale Problemer traadt saa uafviselig i Forgrunden. I denne vanskelige Tid bør det internationale Proletariat være mere enigt og holde fastere sammen end nogensinde; thi fra ingen anden Side end fra Arbejderklassens kan der forventes en Bedring af den nuværende Tilstand.

Mod Krig, Ammunitions- og Rustningskapitalisme!
For Fred, Folkeforsoning og Afrustning!
Mod kapitalistisk Anarki, Arbejdsløshed og Sult!
For Planøkonomi, Arbejde og Brød for alle!

DEN INTERN. FAGL. CENTRAL.

Billige Ferierejser med Jernbane.

Generaldirektoratet for Statsbanerne har indledet Forhandlinger med De samvirkende Fagforbund og Arbejdernes Fællesorganisation i København om en Ordning, hvorved der forsøgsvis i Aar skulde gives Arbejdere Ret til, paa Sommerferierejser med Statsbanerne, at faa udleveret Dobbeltbilletter med forlænget Gyldighedstid i indtil 8 Dage for vedkommende Arbejder selv og, hvis det ønskes, ogsaa for hans Hustru og Børn, naar de ledsager ham paa Rejsen.

Efter dette Tilbuds Fremkomst har der været ført nogle Forhandlinger, dels om den nødvendige Kontrol og dels om Udvidelse af den tilbudte Begunstigelse, saaledes at denne udvides til ogsaa at omfatte Privatbanerne.

Kontrolleringen vil blive iværksat paa den Maade, at enhver Arbejder, som ønsker at gøre Brug af Begunstigelsen, skal aflevere til Afrejsestationen et af Fællesorganisationen i den By, hvor han bor, udfærdiget Legitimationsbevis. Disse fremstilles her i København, og vil — efter Rekvisition — blive tilsendt Fællesorganisationerne.

En Arbejder, der har Ferie, og som ønsker at gøre Brug af Ordningen, skal saaledes i Forvejen henvende sig til Fællesorganisationen og til denne give de fornødne Oplysninger til Udfyldning af et Legitimationsbevis, som han derefter faar udleveret.

Ordningen vil for Statsbanernes Vedkommende kunne træde i Kraft fra den 1. Maj og uden Indskrænkning gælde indtil den 15. September d. A., idet man efter den derom af Arbejdernes Fællesorganisation gjorte Henstilling i hvert Fald forsøgsvis i Aar vil se bort fra at holde Perioderne 28. Juni—7. Juli og 8.—13. August udenfor Ordningen.

Naar en Arbejder til Afrejsestationen afleverer det for ham udfærdigede Legitimationsbevis, faar han, mod takstmæssig Betaling, udleveret Dobbeltbillet — eventuelt med tilhørende Dobbelt-Hurtigtogsbillet — med udvidet Gyldighedstid i 8 Dage.

Med Hensyn til Rejseafbrydelse og Indskrivning af Rejsegods paa Billetterne gælder de almindelige Regler.

Man har rettet Henvendelse til Privatbanerne m. m. om Deltagelse i Ordningen baade for saa vidt angaar den gennemgaaende Forbindelse mellem Statsbanerne og Privatbanerne som den lokale Færdsel paa Privatbanerne.

I den gennemgaaende Forbindelse er Ordningen tiltraadt af efternævnte Privatbaner m. m.:

Amtsbanerne paa Als,
De sydfynske Jernbaner,
*Nordfynske Jernbane,
*Nordvestfynske Jernbane,
*Aarhus-Hammel*Thorsø Jernbane,
Skive-Vestsalling Jernbane,
Mariager-Faarup-Viborg Jernbane,
Kolding Sydbaner,
Odense-Kjerteminde-Martofte Jernbane,
De lollandske Jernbaner,
Den østsjællandske Jernbane,
*Ebeltoft-Trustrup Jernbane,
*Hads-Ning Herreders Jernbane,
*Helsingør-Hornbæk-Gilleleje Jernbane,
*Hillerød-Frederiksværk-Hundested Jernbane,
*Horsens Privatbaner,
*Køge-Ringsted Jernbane,
*Langelandsbanen,
*Lyngby-Nærum Jernbane,
*Næstved-Præstø-Mern Jernbane,
*Randers-Hadsund Jernbane,
*Ringkøbing-Ørnhøj-Holstebro Jernbane,
*Ryomgaard-Gjerrild-Grenaa Jernbane,
*Silkeborg-Kjellerup-Rødkærsbro Jernbane,
*Skagensbanen,

Stubbekøbing-Nykøbing-Nysted Jernbane,
*Troldhede-Kolding-Vejen Jernbane,
*Varde-Grindsted Jernbane,
*Varde-N. Nebel-Tarm Jernbaner,
*Vemb-Lemvig-Thyborøn Jernbane,
Færgestrækningen Faaborg-Mommark,
Sydfynske Dampskibsselskab,
Dampskibsselskabet »Stubbekøbing«,

Automobil- og Færgestrækningerne Esbjerg Station-Esbjerg Havn-Fanø, og
Skærbæk-Ballum Sluse-Kongsmark (Rømø).

De af forannævnte Privatbaner m. m., der er betegnede *, er ogsaa indgaaede paa at lade Ordningen gælde i den lokale Færdsel. Endvidere har Haderslev Amtsbaner, der ikke deltager i det gennemgaaende Billetsalg, tiltraadt Ordningen ved lokale Rejser paa Privatbanen.

Paa København-Slangerup Banen, hvortil der heller ikke er gennemgaaende Billetsalg, gælder Dobbeltbilletterne i 10 Dage, saaledes at der ikke behøves Legitimationsbevis til Rejser paa denne Bane.

Paa de sydfynske Jernbaner, Odense-Kerteminde-Martofte Jernbane, de lollandske Jernbaner, den østsjællandske Jernbane, Færgestrækningen Faaborg-Mommark, det sydfynske Dampskibsselskab, Automobil- og Færkestrækningerne Esbjerg-Fanø, Skærbæk-Kongsmark (Rømø) samt Amagerbanen sælges der ikke Dobbeltbilletter til nedsat Betaling, hvorfor Ordningen ikke kan finde Anvendelse ved lokale Rejser paa disse.

Kallehavebanen, Vejle-Vandel-Grindsted Jernbane, Aalborg Privatbaner, Thisted-Fjerritslev Jernbane og Hjørring Privatbaner har ikke kunnet tiltræde Ordningen, hverken i gennemgaaende eller i lokal Forbindelse. Fra Gribskovbanen, Odsherreds Jernbane, Hørve-Værslev Jernbane og Høng-Tølløse Jernbane har man endnu ikke faaet endelig Besked.

Lønbevægelser og Konflikter.

Smede og Maskinarbejdere paa Esbjerg Jernstøberi og Maskinfabrik.

I Anledning af, at der ikke ved Mæglings- og Timandsmøde var opnaaet Enighed om et af Dansk Smede og Maskinarbejderforbund overfor Esbjerg Jernstøberi og Maskinfabrik fremsat Krav om Forhøjelse af Lønningerne havde Forbundet fremsendt 1. og 2. Strejkevarsel, imod hvis Lovlighed Arbejdsgiverforeningen protesterede, og paa denne Foranledning afholdtes den 31. Marts et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa fuld Enighed, men man enedes dog om at henstille til Parterne lokalt at søge at forhandle sig til Rette om Lønspørgsmaalet, og forsaavidt der ikke ved denne opnaas Enighed senest Mandag den 4. April, agter Arbejdsgiverforeningen at indbringe Spørgsmaalet om Strejkevarslets Lovlighed for den faste Voldgiftsret.

Under Forudsætning af, at Voldgiftssagen fremmes mest muligt, tiltraadte Forbundet at udsætte Strejkens Ikrafttræden, til Rettens Afgørelse foreligger.

Kvinder hos A/S Glud & Marstrand.

Ved et Fællesmøde d. 24. Februar behandledes en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund havde iværksat Arbejdsstandsning hos A/S Glud & Marstrands Fabrikker.

Fællesmødets Forhandlinger sluttede med følgende: Arbejdsgiverne krævede Arbejdet genoptaget straks og Arbejdernes Repræsentanter gav Tilsagn om omgaaende at tage Møde med de paagældende Kvinder, for at foranledige Arbejdet genoptaget Torsdag Morgen. Forsaavidt Arbejdet genoptages, erklærer Arbejdsgiverne sig villige til at aftale Mæglingsmøde saa snart Meddelelse foreligger, om hvorvidt Kvinderne gaar i Arbejde eller Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig Retten til at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Træindustriarbejdere paa Nørresundby Træskofabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 4. Marts behandledes en Klage fra Træindustriens Fabrikantforening over, at Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet, beskæftiget paa A/S Nørresundby Træskofabrik, havde nægtet at aflæsse og hjemkøre en Vognladning Pindebrænde leveret fra det af Træindustriarbejderforbundet blokerede Savværk i Pindstrup.

Paa Mødet opnaaedes ingen Enighed om Ordning af Sagen og Arbejdsgiverforeningen indbragte derfor Klage for Den faste Voldgiftsret.

Bageri- og Konditoriarbejdere hos forskellige Bagermestre i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 22. Marts behandledes nogle Uoverensstemmelser mellem Københavns Bagerlaug og Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund i Danmark med følfølgende Resultat:

ad Bagermester van Hauen.

Forbundet forbeholder sig sin Stilling med Hensyn til det omhandlede Formandsspørgsmaal.

ad Bagermester K. Andersen, Femvejen.

Bagermester Andersen erklærer ved fremtidig Antagelse af Forbundtere nøje at ville undersøge de paagældendes Forhold samt oprette Forbundterkontrakt.

Til fuld Afvikling af nærværende Sag betaler Bagermester Andersen til Forbundet Kr. 50,00.

ad Bagermester Aage Sørensen, Vennemindevej.

Efter de foreliggende Oplysninger frafalder Forbundet Sagen, idet der iøvrigt ingen Uoverensstemmelser er mellem Parterne ang. Overenskomstens Forstaaelse vedrørende Ungsvende.

ad Bagermester Engelbert Petersen, Vesterbrogade.

Bagermester Engelbert Petersen giver Tilsagn om at ville undersøge Arbejdstiden i hans forskellige Forretninger, og saafremt det skulde vise sig,

at Overenskomstens Bestemmelser om Arbejdstid ikke overholdes, da at ændre dette. Meddelelse om Resultatet af disse Undersøgelser tilsendes Forbundet inden 14 Dage fra Dato (22. Marts).

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1507.

Formere og Arbejdsmænd paa Maskinfabrikken »Phønix«, Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. September 1931 i Sag Nr. 1507: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og dennes Medlem, Maskinfabrikken »Phønix« i Odense mod De samvirkende Fagforbund, dels paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds og 17 Formeres Vegne, dels paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og 7 Arbejdsmænds Vegne.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og dennes Medlem, Maskinfabrikken »Phønix«, Odense, indklaget De samv. Fagforbund i Danmark, dels paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds og de nedenfor nævnte 17 Formeres Vegne, dels for Dansk Arbejdsmandsforbund og de nedenfor nævnte 7 Arbejdsmænd for Brud paa Septemberforligets Pkt. 2 og de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Mandag den 24. August Kl. 11,30 nedlagde de indklagede 24 Arbejdere uden Varsel Arbejdet paa Maskinfabrikken »Phønix«. Anledningen hertil var en Uoverensstemmelse med Fabrikkens Støbemester, som Arbejderne gennem længere Tid havde næret Uvilje imod. Støbemesteren havde foretaget visse Forandringer i Ordningen af Arbejdet, som Folkene var misfornøjede med, og dette førte til, at Arbejdsmændene den 21. August tog det Standpunkt, at de ikke mere vilde arbejde over. Følgen heraf blev, at Formerne blev beordret til at udføre Arbejde, som efter deres Mening ikke kunde paalægges dem, og dette førte atter til, at Arbejdsmændene og Formerne under Frokostpausen d. 24. August enedes om at meddele Fabrikanten, at de ikke mere vilde arbejde under den paagældende Støbemester. Ved Frokostpausens Slutning telefonerede Arbejdsmændenes Tillidsmand til Fabrikant Knud Svendsen og bad ham komme til Stede, da der var opstaaet en alvorlig Situation. Fabrikanten, der var optaget af et Møde, svarede, at han ikke kunde komme med det samme, uden nærmere at angive, hvornaar han da kunde komme. Tillidsmanden erklærede, at saa gik de, hvortil Fabrikanten svarede, at dette maatte han anse for ulovligt, og at han straks vilde indberette det og kræve Erstatning. Arbejdet blev derefter straks nedlagt.

Fabrikken indberettede straks telefonisk Sagen til Jernindustriens Sammenslutning, der umiddelbart efter satte sig i Telefonforbindelse med saavel Dansk Former- og Støberiarbejderforbund som med Dansk Arbejdsmandsforbund. Begge Forbund gav Tilsagn om, at de vilde sætte sig i Forbindelse med deres Afdelinger for at udvirke, at Arbejdet snarest blev genoptaget. Det lykkedes imidlertid ikke de to Forbund at faa Folkene til at gaa i Arbejde, og Sagen blev saa indberettet til Arbejdsgiverforeningen, der klagede til De samvirkende Fagforbund. Sagen har derefter været behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen Mandagen den 31. August, hvor der blev oprettet følkende Dokument:

> »Arbejdet genoptages snarest og senest Onsdag Morgen. Arbejdsgiverforeningen erklærede at ville kræve Erstatning for den uvarslede Arbejdsstandsning ved Den faste Voldgiftsret.
>
> Arbejderorganisationerne forbeholdt sig at kræve de Forhold, som har givet Anledning til Strejken, behandlet efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.«

Sagen blev indbragt for Retten ved Klage af 2. September, men Arbejdet blev ikke, som aftalt paa Fællesmødet, genoptaget denne Dag, og var, da Sagen kom til Forhandling Lørdag d. 5. September, stadig ikke genoptaget.

Klagernes Paastand gaar ud paa, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at der i den Anledning paalægges de indklagede Forbund, subsidiært Forbundene paa de indklagede enkelte Arbejderes Vegne, en Bod, fastsat efter Rettens Skøn. Klagerne henviser til, at Virksomheden ved den ulovlige Standsning, der har varet i 12 Dage, har lidt et betydeligt Tab, dels ved at man ikke har kunnet effektuere Ordrer, dels ved at Ordrer er blevet annulleret.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse. De bestrider egentlig ikke, at Arbejdsstandsningen har været ulovlig, men de gør gældende, at det er Fabrikkens Støbemester, der ved sin Optræden overfor Arbejderne er Skyld i Standsningen, hvorfor der ikke bør være Tale om at paalægge Arbejderne nogen Bod. Til Støtte herfor henviser de Indklagede til, at vedkommende Støbemester, Augustesen, i mange Aar skal have haft det Omdømme, at han er umulig som Værkstedsleder. Overalt, hvor han har virket som Mester, er det strømmet ind med Klager over ham til Forbundet, og der anføres forskellige Eksempler paa, at han skal have vist en krænkende og stødende Optræden overfor Arbejderne. Dette skal ogsaa have været Tilfældet ved den her opstaaede Konflikt, og naar Arbejderne nu er gaaet saa vidt, at de har foretaget en uvarslet Arbejdsstandsning, skyldes det ikke alene, at de ved denne bestemte Lejlighed har følt sig forurettede, men Sagen maa ses paa Baggrund af Augustesens hele Forhold overfor dem. Hertil kommer, at Fabrikant Svendsen efter de Indklagedes Mening paa en stødende Maade har afvist Arbejdernes Henvendelse, skønt han maatte forstaa, hvor alvorlig Situationen var. Hvis Fabrikanten straks var kommet hjem, eller i det mindste havde lovet at komme, saa snart han kunde, vilde Standsningen rimeligvis være undgaaet.

Under alle Omstændigheder hævder de Indklagede, at de to Forbund maa frifindes, da de er uden

Andel i Arbejdsstandsningen og heller ikke bagefter har støttet Arbejderne, men tværtimod gjort, hvad der stod i deres Magt, for at faa Arbejdet genoptaget.

I sidstnævnte Henseende er det oplyst, at begge Forbund, efter at have faaet Meddelelse om Standsningen, telegrafisk har givet de stedlige Afdelinger Paalæg om at sørge for, at Arbejdet straks blev genoptaget. Da dette ikke blev efterkommet, og da Arbejdet heller ikke — som vedtaget paa Fællesmødet d. 31. August — blev genoptaget den 2. September, har Dansk Arbejdsmandsforbund gentaget dette Paalæg, hvorimod Formerforbundet ikke har foretaget sig noget. Dette Forbund har til Forklaring heraf henvist til, at Sagen straks blev indbragt her for Retten, hvor den skulde foretages allerede den 4. September, og at der derfor ikke var Grund til at foretage videre.

Der er ingen som helst Tvivl om, at den paaklagede uvarslede Arbejdsstandsning har været ulovlig, og Retten har ved foreløbig Kendelse af 5. September statueret dette samt bestemt, at Arbejdet skulde genoptages snarest muligt.

Hvad Bodsansvaret angaar, bemærkes, at selv om Støbemester Augustesens Optræden ved forskellige Lejligheder maatte have givet Arbejderne rimelig Grund til Klage, kan Retten efter det oplyste i alt Fald ikke finde, at Støbemesterens Forhold ved den her omhandlede Lejlighed har været af en saadan Karakter, at den kan berettige et saa ekstraordinært Skridt som en uvarslet Arbejdsstandsning. Selv om Retten dernæst maa finde, at det havde været de rigtigste, om Fabrikant Svendsen havde erklæret sig villig til at komme til Stede saa hurtigt han kunde, ses der heller ikke i Fabrikantens Optræden at ligge nogen virkelig Undskyldning for det passerede.

Hvad dernæst angaar de to Forbund, er der vel ingen Tvivl om, at de er uden Andel i den ulovlige Arbejdsnedlæggelse, og at de helst har set den bragt til Afslutning saa hurtigt som muligt. Derimod finder Retten, at de kunde og burde være skredet ind med større Energi for at sætte deres Vilje igennem og f. Eks. have sendt en Repræsentant til Odense i Stedet for at nøjes med at skrive eller telegrafere. Imidlertid findes der for Dansk Arbejdsmandsforbunds Vedkommende at kunne bortses fra Bod. Hvad Formerforbundet angaar bemærkes *dels*, at man intet har foretaget sig for at skaffe Vedtagelsen paa Fællesmødet respekteret, uagtet det dog havde været af Betydning, om man ved Sagens Foretagelse her i Retten havde kunnet oplyse, at Arbejdet nu var eller snarest mulig vilde blive genoptaget, *dels* at Formanden for den stedlige Afdeling ikke alene har deltaget i Arbejdsnedlæggelsen, men ogsaa, uagtet han selv har underskrevet Overenskomsten af 31. August, har været med til at tilsidesætte denne.

Herefter findes der for hver enkelt af de indklagede 7 Arbejdsmænd at burde idømmes en Bod af 50 Kr. og for Dansk Former- og Støberiarbejderforbund solidarisk med de nedenfor nævnte 17 Formere en Bod af 850 Kr., dog saaledes at det solidariske Ansvar for hver enkelt Former begrænses til 50 Kr.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde udrede med 300 Kr.

Kendelse.

Den ovennævnte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening paa Maskinfabrikken »Phønix«s Vegne betaler følgende Arbejdsmænd, nemlig (her kommer Navnene), hver 50 Kr.

I Bod til samme betales af Dansk Former- og Støberiarbejderforbund 850 Kr. solidarisk med nedennævnte Formere, nemlig(her kommer Navnene) — dog saaledes, at det solidariske Ansvar for hver Former begrænses til 50 Kr.

De Indklagede betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1509.

Arbejdsmænd (Skovarbejdere) i Skovdistrikterne Gaunø og Lindersvold.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. September 1931 i Sag Nr. 1509: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund mod Baron T. Reedtz-Thott, Strandegaard pr. Faxe, som Indehaver af Skovdistrikterne Gaunø og Lindersvold.

Pr. 1. Maj 1930 var Dansk Arbejdsmandsforbunds dagældende Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug opsagt til Udløb og samtidig opløstes den nævnte Arbejdsgiverforening. Forskellige af den ophævede Forenings Medlemmer, deriblandt Baron T. Reedtz-Thott som Indehaver af Skovdistrikterne Gaunø og Lindersvold, vedblev imidlertid at lønne deres Arbejdere i Overensstemmelse med den ophævede Overenskomst, uden at der blev truffet nogen særlig Aftale, og heri skete for de nævnte Skovdistrikters Vedkommende ingen Forandring, førend det omkring 1. August 1931 blev meddelt Arbejderne, at man maatte gaa til en Nedsættelse af Lønningerne. Arbejderne henvendte sig til Landarbejderforbundet, der i Skrivelse af 3. August til vedkommende Skovrider hævdede det Standpunkt, at de tidligere Medlemmer af den ophævede Arbejdsgiverforening fortsat var Septemberforliget og dets Regler underkastet, og at den bebudede Lønreduktion derfor ikke lovligt kunde iværksættes, forinden der overfor Forbundet i Henhold til Septemberforliget var afgivet de fornødne Frigørelsesvarsler. Derefter fulgte fra Baron Reedtz-Thotts Side saalydende Skrivelse af 14. August til Dansk Arbejdsmandsforbund:

»Efter Bemyndigelse af Administrator, Baron T. Reedtz-Thott, Strandegaard pr. Faxe, tillader jeg mig at meddele Dem, at man ikke længere ser sig i Stand til at betale de hidtil gældende Lønninger for Arbejde i Gaunø og Lindersvold Skovdistrikter, hvorfor man agter at etablere Arbejdsstandsning for derved endeligt at frigøre de nævnte Skovdistrikter fra den hidtil gældende Overenskomst af 1928.«

Forbundet protesterede herimod og hævdede, at den gamle Overenskomst, der efter sit Indhold kun kunde opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Maj, maatte betragtes som fornyet, saaledes at Reedtz-Thott ogsaa var bundet ved Bestemmelsen om Opsigelse.

Fra Reedtz-Thotts Side blev dette besvaret med en Skrivelse af 28. August, hvori meddeltes, at der i de paagældende Skovdistrikter etableredes Arbejdsstandsning fra og med den 8. September. Arbejdet er derefter blevet standset fra nævnte Dag.

Under denne Sag har nu De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund indklaget Baron T. Reedtz-Thott med Paastand om, at de udstedte Frigørelsesvarsler og den etablerede Arbejdsstandsning kendes ulovlige, samt at der i den Anledning paalægges Indklagede en Bod.

Indklagede har paastaaet sig frifundet og den af ham varslede og iværksatte Arbejdsstandsning kendt lovlig.

Klagerne gør gældende, at Indklagede ved igennem lang Tid at overholde den opsagte Overenskomst stiltiende har fornyet denne for sit Vedkommende og derfor nu ikke kan frigøre sig for den paa anden Maade end ved at opsige den med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj, altsaa tidligst til 1. Maj 1932. Den af Indklagede anvendte Fremgangsmaade med Frigørelsesvarsler vilde kunde anerkendes som lovlig, hvis der i Forbindelse med Overenskomstens Udløb efter Opsigelse var blevet ført Forhandlinger om ændrede Arbejdsvilkaar, og disse Forhandlinger var bristet. Men der maatte være en Forbindelse mellem Overenskomstens Opsigelse og Frigørelsesvarslerne, og en saadan Forbindelse foreligger slet ikke i dette Tilfælde, hvor man uden at forhandle om nye Vilkaar rolig har fortsat Arbejdsforholdet i Henhold til den gamle Overenskomst i ca. 16 Maaneder.

Indklagede bestrider, at der paa den Omstændighed, at han siden 1. Maj 1930 vedblivende har betalt efter den opsagte og udløbne Overenskomst, skulde kunne bygges en stiltiende Forlængelse af den gamle Overenskomst. Han henviser blandt andet til, at Hovedparten af de Skovdistrikter, der stod under den opløste Arbejdsgiverforening, har sluttet sig sammen i en ny, og at denne lang Tid efter den gamle Overenskomsts Udløb har varslet og iværksat en Lockout, der stadig løber, uden at man fra Arbejdernes Side har gjort nogen Indsigelse mod Lovligheden heraf.

Til dette sidste har Klagerne bemærket, at den nævnte Lockout netop er etableret i Tilslutning til bristede Forhandlinger om en ny Overenskomst til Afløsning af den udløbne, og at man derfor ikke mener at kunne bestride dens Lovlighed.

Retten finder at maatte give Klagerne Medhold i den Betragtning, at Indklagede ved som sket at fortsætte Arbejdsforholdet paa de i den udløbne Overenskomst fastsatte Vilkaar maa anses for sit Vedkommende stiltiende at have fornyet denne Overenskomst, og han findes derfor ogsaa at maatte være bundet ved dens Bestemmelser angaaende Opsigelse. Allerede som Følge heraf vil de af Indklagede udstedte »Frigørelsesvarsler« og den i Tilslutning hertil etablerede Arbejdsstandsning være at kende ulovlige. Efter Omstændighederne findes der derimod ikke Anledning til at paalægge Indklagede nogen Bod. Sagens Omkostninger vil være at udrede af Indklagede.

Kendelse.

Den af Indklagede varslede og iværksatte Arbejdsstandsning har været ulovlig.

Indklagede bør betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1511.

Arbejdsmænd hos Firmaet Kampmann, Kierulff & Saxild.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. November 1931 i Sag Nr. 1511: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og denne igen for Firmaet Kampman, Kierulff og Saxild mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund.

Firmaet Kampmann, Kierulff & Saxild skal til den nye Limfjordsbro blandt andet udføre Støbningen af 6 Jernbeton Bropiller. Støbningen udføres paa en Bedding, der er anlagt paa Firmaets Arbejdsplads.

Støbningen af de 4 første Bropiller, der senere er løbet i Vandet, er allerede tilendebragt. Det paagældende Arbejde er udført i Akkord til de i Priskuranten fastsatte Priser, men medens de to første Bropiller viste sig at være vel udførte i enhver Henseende, viste de to andre sig at være endog meget utætte, grundet paa mangelfuld Støbning.

Da sidstnævnte Forhold har paaført Firmaet store Tab, idet Pillerne har været nær ved at gaa til Bunds, og store Foranstaltninger har maattet træffes for at pumpe dem og tætte dem, har Firmaet, da det i Begyndelsen af August skulde paabegynde Støbningen af de to sidste Bropiller, stillet Krav til de 7 Arbejdere, der havde haft Akkord paa de tidligere Bropiller, om, at Arbejdet udførtes i Timeløn, i Henhold til § 1, Punkt b i den bestaaende Overenskomst, der er saalydende:

»b. Saafremt der ikke forud træffes anden Overenskomst mellem Entreprenøren og de paagældende Arbejdere, bliver indenfor nævnte Akkordpriskurants Omraade de i Prisfortegnelsen omhandlede Arbejder at udføre i Akkord til de i denne fastsatte Priser, idet dog Jernbetonarbejder samt Arbejder ved Tjæremakadamisering og Tjærebeton efter Entreprenørens frie Valg udføres efter Prisfortegnelsen eller som Timelønsarbejde. .....«

og § 3, B, 7:

»Arbejde ved Jernbeton betales, forsaavidt det ikke udføres i Akkord, med et Tillæg til den normale Timeløn af 15%.«

Arbejderne nægtede imidlertid at paabegynde Arbejdet i Timeløn og forlangte Akkord.

Det bemærkes, at Akkorden vedrørende den 3. og 4. Bropille var afsluttet og afregnet i Midten af Juli, og at der er Enighed mellem Parterne om, at Arbejdet med alle 6 Bropiller ikke er givet i samlet Akkord.

Efter at Entreprenørforeningen under 17. Aug. havde paaklaget Arbejdsvægringen til Dansk Arbejdsmandsforbund, enedes man ved et Møde under Hovedorganisationernes Medvirken den 28. Aug. om, at der den 1. Septbr. skulde optages en Forhandling mellem Parterne om Forholdet; ved denne Forhandling enedes man om, at Arbejdet med de to sidste Bropiller skulde udføres i Akkord som tidligere sket, men under mere betryggende Forhold.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og denne igen for Firmaet Kampmann, Kierulff og Saxild indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne for Brud paa Septemberforliget og Fagets Overenskomst i Anledning af den stedfundne Arbejdsvægring med Paastand om, at denne kendes ulovlig, og at Dansk Arbejdsmandsforbunds Aalborg Afdeling paa de paagældende Arbejderes Vegne for det begaaede Overenskomstbrud idømmes en Bod.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anført, at da det havde vist sig, at Arbejdet med 3. og 4. Bropille var daarligt udført, navnlig paa Grund af et altfor stærkt Arbejdstempo, krævede den tilsynsførende Ingeniør, Ingeniør Dresler, paa Firmaets Vegne, at de to sidste Bropiller udførtes i Timeløn. Dette nægtede de 7 Arbejdere, der havde udført den 3. og 4. Bropille. Den 11. Aug. indfandt Afdelingsformanden sig paa Arbejdspladsen for at forhandle om Sagen; ved denne Lejlighed stillede Ingeniør Dresler efter sin Forklaring for Retten Krav til Afdelingsformanden om at skaffe Arbejdere til Timeløn, hvortil han svarede: »Der bliver intet Arbejde udført af vore Folk paa Timeløn«.

De Indklagede har hævdet, at Arbejdet med 3. og 4. Bropille var forsvarligt udført, og at Manglerne antagelig hidrørte fra Fejl ved Materialierne. De har videre anført, at de paagældende 7 Arbejdere havde fuldført Arbejdet med 3. og 4. Bropille, som de havde paataget sig; da Firmaet nu ønskede Arbejdet fortsat, men med Ændring i Betalingsformen fra Akkord til Timeløn, maa det være Arbejdernes Ret, naar deres tidligere Akkord er afregnet, at nægte at fortsætte for Firmaet med et nyt Arbejde. Det var en naturlig Reaktion fra Arbejdernes Side i Betragtning af, at de ved de to første Akokrder havde haft en Akkordtimeløn af ca. 270 Øre og 300 Øre, medens Timelønsbetalingen kun andrager 105 Øre + 15%. Der er ikke Tale om, at der har foreligget nogen kollektiv Arbejdsvægring. Firmaet har ikke, som det kunde, henvendt sig til Arbejdsanvisningskontoret og søgt Arbejdere til det paagældende Arbejde, og der har ikke fra Afdelingsformandens Side været udstedt Ordre til Fagforeningsmedlemmerne om ikke at modtage det paagældende Arbejde paa Timelønsbetaling. Endelig har de Indklagede anført, at af de 7 Arbejdere, der nægtede at fortsætte Arbejdet paa Timeløn, har to senere, men inden Arbejdet med de to sidste Bropiller kom i Gang, faaet andet Arbejde.

Fagforeningsformanden har for Retten forklaret, at Ingeniør Dresler ved Forhandlingen den 11. August ikke stillede Krav til ham om at skaffe Arbejdere til Fortsættelse af Arbejdet paa Timeløn, og at han ikke er fremkommet med Udtalelsen om, at der intet Arbejde bliver udført af Fagforeningsmedlemmer paa Timeløn, men at han derimod har sagt, at naar de 7 Arbejdere ikke vilde arbejde, kunde han ikke bære dem til Arbejdspladsen. Han har videre forklaret, at han raadede de 7 Arbejdere, der krævede Akkord, til at paabegynde Arbejdet.

Overfor de Indklagedes Anbringende om, at Klagerne kunde have henvendt sig til Arbejdsanvisningen, har disse anført, at det, som Forholdene laa, vilde være en unødvendig Formalitet, da det var dem klart, at ingen Arbejdere vilde gaa i Gang med Arbejdet, og at dette var efter Ordre fra Fagforeningen.

Efter Proceduren er der Enighed mellem Parterne om, at Firmaet har været berettiget til at kræve, at Støbningen af de to sidste Bropiller sker paa Timeløn. Spørgsmaalet er herefter, om der har foreligget nogen uberettiget Arbejdsvægring fra Arbejdernes Side. At enkelte af de Arbejdere, som tidligere havde udført Støbningsarbejdet i Akkord, vægrede sig ved at fortsætte dermed paa Timeløn, kan ikke anses for uberettiget, medmindre de enkelte Arbejderes Vægring er et Udslag af, at der foreligger en kollektiv Aftale fra Arbejdernes Side om at nægte at udføre Arbejdet paa Timeløn. Bevisbyrden herfor maa paahvile Klagerne. Selv om forskelligt tyder paa, at der fra Afdelingens Side er givet Arbejderne Instruktioner i saa Henseende, og navnlig paa, at der ikke fra Afdelingens Side er reageret tilstrækkeligt overfor en urigtig Opfattelse fra Arbejdernes Side om, at Arbejdet kunde kræves udført i Akkord, findes dette dog ikke tilstrækkelig godtgjort under Sagen. Retten lægger herved blandt andet Vægt paa, at Ingeniør Dresler nøjere burde have sikret sig Bevis for, at Afdelingsformandens Udtalelser til ham har haft det Indhold, som han for Retten har paastaaet, at de har haft, og paa, at Firmaet ikke ved Henvendelse til Arbejdsanvisningen har faaet konstateret, at det ikke har været muligt for Firmaet at faa timelønnede Arbejdere til det paagældende Arbejde. Herefter findes de Indklagedes Frifindelsespaastand at maatte tages til Følge. Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at burde betale med Halvdelen.

Kendelse:

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne bør for Tiltale af Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen og denne igen for Firmaet Kampmann, Kierulff og Saxild i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 21 * KØBENHAVN DEN 15. MAJ 1932 * 28. AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

Oktober Kvartal 1931.

Paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, er der ligesom for tidligere Kvartaler for Oktober Kvartal 1931 foretaget en Opgørelse over Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Det skal bemærkes, at Betaling for Sommerferie ikke er inkluderet i de beregnede gennemsnitlige Timefortjenester. Efter de for Oktober Kvartal 1931 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord. For nogle Fags Vedkommende er Fortjenesten dog kun beregnet paa denne Maade for Arbejdet paa Akkord, medens Fortjenesten iøvrigt er beregnet paa Grundlag af den i Kvartalet gældende Ugeløn; dette er Tilfældet for Bagersvende i København, Barbersvende, Arbejdere i Avis- og Bogtryk-, Stentryk- og Reproduktionsindustrien, Arbejdere paa Bryggerier, Skræddersvende og Syersker samt de under »Fastlønnede Arbejdere« anførte ugelønnede Fag. For Arbejdere i Tekstilindustrien er den gennemsnitlige Timefortjeneste i Kvartalet endelig beregnet paa Grundlag af Udbetalingen i en enkelt Maaned i Kvartalet.

En Oversigt over Lønninger for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere (Formænd ikke medregnede) henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet paa Grundlag af det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale meddeles i Tabel 1. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejdere mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag.

Af Tabel 1 fremgaar det, at den gennemsnitlige *Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Oktober Kvartal 1931 var 134 Øre.* For faglærte mandlige Arbejdere var Timefortjenesten 164 Øre, for Arbejdsmænd 133 Øre og for Kvinder 86 Øre. Det skal bemærkes, at den Mellemkategori af Arbejdere, der kan betegnes som »tillærte«, hovedsagelig indgaar under Gruppen ufaglærte.

Den gennemsnitlige Timefortjeneste for de forskellige Hovedgrupper af Arbejdere var saaledes i Oktober Kvartal 1931 af meget nær samme Størrelse som i Oktober Kvartal 1930 til Trods for, at der ved Overenskomstfornyelserne i Foraaret for adskillige Fags Vedkommende fandt ikke ubetydelige Lønnedsættelser Sted, jfr. herom Artiklen om Arbejdslønnen i Industrien m. v. April Kvartal 1931 i Statistiske Efterretninger Nr. 39, 1931. For Akkordarbejdets Vedkommende kan dette skyldes, at Arbejds-Tempoet efter de stedfundne Lønnedsættelser er forøget, saaledes at Fortjenesten ikke er gaaet ned i tilsvarende Grad som Lønsatserne, og

Tabel. 1. *Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet af Dansk Arbejdsgiverforening.*

	Antal Arbejdere pr. 31/12 1931	Gennemsnitlig Timefortjeneste (med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal)				
		Okt. Kv. 1931	Juli Kv. 1931	April Kv. 1931	Jan. Kv. 1930	Okt. Kv. 1930
		Ø.	Ø.	Ø.	Ø.	Ø.
København						
Faglærte Arbejdere.....	20513	181	176	175	173	181
Ufaglærte —	18694	145	143	140	137	143
Ialt Mænd...	39207	164	160	158	156	163
Kvindl. Arbejdere.....	14816	89	90	90	90	90
Samtl. Arbejdere.	54023	144	143	141	138	144
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	16297	142	141	141	141	146
Ufaglærte —	24718	123	122	121	121	124
Ialt Mænd...	41015	131	130	129	130	133
Kvindl. Arbejdere.....	8096	81	81	80	80	80
Samtl. Arbejdere.	49111	123	122	122	122	125
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere.....	36810	164	160	159	159	165
Ufaglærte —	43412	133	131	129	129	132
Ialt Mænd...	80222	147	144	143	144	147
Kvindl. Arbejdere.....	22912	86	87	86	87	87
Samtl. Arbejdere.	103134	134	133	132	131	135

Tabel 2. *Arbejdslønnen i forskellige Industrier m. v. i 1931 og 1930.*

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arbejd. pr. 31/12 1931	Gnsntl. Timeftj. Aaret 1931	Gnsntl. Timeftj. Aaret 1930	Ant. Arbejd. pr. 31/12 1931	Gnsntl. Timeftj. Aaret 1931	Gnsntl. Timeftj. Aaret 1930
		Øre	Øre		Øre	Øre
Tilvirkn. af Nærings-og Nydelsesmidler:						
Bagerier, Svende	763	151	151	1	123	123
Bryggerier, ufagl. Arb.	1899	142	140	449	132	130
— Kvinder	800	103	100	332	85	84
Chokoladefab., faglærte Arb.	47	145	149	21	134	139
— ufagl. Arb.	136	115	114	13	111	114
— Kvinder	670	71	71	119	61	60
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	30	142	146	15	109	110
— Kvinder	36	89	90	28	71	69
Konservesfabrikker, ufagl. Arb	53	146	145	21	102	100
— Kvinder	162	84	84	87	63	62
Mælkekondens.fabr., ufagl. Arb	—	—	—	99	118	115
— Kvinder	—	—	—	245	82	81
Møller, Svende	53	140	140	146	122	120
— ufagl. Arb.	36	131	131	104	110	109
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	58	137	135	215	133	130
— Kvinder	58	112	109	12	109	108
Sukkerfabrikker, ufagl. Arb.	331	141	142	3393	118	121
— Kvinder	170	84	83	155	60	60
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Mænd, faglærte	981	153	152	678	146	145
— — ufaglærte	54	130	130	27	128	127
— Kvinder, faglærte	780	128	125	501	124	125
— — ufaglærte	917	104	102	854	91	89
Cigaretfabr., Mænd, ufaglærte	30	208	212	1	118	132
— Kvinder	138	122	121	20	79	78
Røgtobaksfabr.: Mænd, ufagl.	26	177	176	66	132	131
— Kvinder	71	115	110	123	96	93
Skraatobaksfabr.: Mænd, fagl.	14	218	224	73	185	185
— — ufagl.	18	129	129	27	128	125
— Kvinder	94	82	82	215	82	81
Tekstilindustri:						
Possementfaget, Svende	20	135	144	3	157	170
— Kvinder	14	78	78	2	78	78
Rebslagerier, Svende	6	118	118	22	117	115
— ufagl. Arb.	58	119	121	30	101	102
— Kvinder	130	73	77	72	60	59
Sejlmagersvende	6	179	196	18	120	125
Sækkefabrikker, Arbm.	6	118	118	15	102	100
— Kvinder	73	76	75	107	70	69
Tekstilfabr., Mænd	584	125	123	1578	115	115
— Kvinder	1743	87	86	3045	78	77
Beklædningsindustri m. v.:						
Hattemagere	25	177	203	2	187	172
Hattearbejdersker	149	89	91	5	90	95
Skomagersvende	15	143	145	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	762	153	159	72	125	126
— Kvinder	835	90	92	68	72	73
Skrældersvende i bestilt Skrædderi	105	154	155	7	139	140
Skræddersvende i Industrien	129	159	161	5	152	132
Syersker	1747	77	77	223	72	70
Tilskærere i Industrien	163	192	194	—	—	—
Jordarbejde og Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	423	187	186	198	133	129
Brolæggersvende	58	252	247	21	172	167
Bygningssnedkersvende[1])	1120	185	181	500	131	129
Glarmestersvende	133	146	143	107	118	118
Jord- og Betonarbejdere	2362	173	172	1535	124	122
Linoleumspaalæggere	66	184	178	—	—	—
Malersvende	902	193	195	200	139	141
Murersvende	1612	257	246	1466	155	153
Murarbejdsmænd	1074	200	196	1400	131	127
Stukkatørsvende	62	199	194	6	158	150
Terrazzoarbejdere	74	161	157	13	121	119
Tømmersvende	858	213	212	1516	141	138
Arbm. hos Tømrere	18	121	123	31	116	112
Trævareindustrien:						
Billedskærersvende	12	160	153	18	136	132
Bødkersvende	88	166	166	98	142	143
Børsteindustrien, Svende	54	152	149	17	121	119
— ufagl.	20	139	135	5	107	106
— Kvinder	54	85	85	9	70	71
Drejersvende	31	136	137	48	132	132
Karetmagersvende	5	168	174	2	127	124
Kurvemagersvende	12	105	109	2	125	129
Møbelsnedkersvende	472	156	154	477	132	133
Maskinsnedkere	350	149	151	864	120	121
Pianoarbejdere	94	173	173	16	124	127
Rammearbejdere	35	165	178	25	124	128
Saddelmager- og Tapetserersv.	184	167	167	77	136	141
Træindustriarbejdere, ufagl.	204	119	121	316	104	104
Læder- og Lædervare-industri:						
Garverier, Svende	132	162	168	41	152	152
— ufagl. Arb.	145	158	156	134	137	137
— Kvinder	32	92	92	—	—	—
Lædervare- og Rejsetøjsarb	51	154	157	—	—	—
Sten-, Ler-, og Glasindustri:						
Cementfabr., Arbm.	—	—	—	799	130	134
Cementstøberier, Arbm.	44	187	191	51	120	119
Glasslibere	19	169	183	42	152	156
Glasmagere	—	—	—	38	152	152
Grus- og Skærvefabr., Arbm.	8	131	130	157	109	107
Kalk- og Teglværker, Arbm.	61	132	134	2142	114	114
— Kvinder	—	—	—	91	68	67
Keram. Industri, fagl. Arb.	149	171	171	42	131	137
— ufagl. —	274	130	132	75	110	109
— Kvinder	344	100	99	34	73	73
Stenhuggerier, Svende	75	181	184	229	113	118
— ufagl. Arb.	51	134	140	121	108	108
Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	142	174	178	130	144	150
Elektrikere	779	163	160	680	137	141
Formere	255	179	195	384	150	156
Guld-, Sølv- og Elektropletarb.	211	144	147	88	129	133
Gørtlere	156	148	152	60	134	134
Kobbersmede	66	193	197	62	174	168
Malersvende	118	205	225	260	162	167
Metalslibere	101	164	172	60	135	142
Metaltrykkere	33	172	178	22	142	145
Skibstømrere	82	183	189	187	149	153
Smede og Maskinarbejdere	5258	166	171	4980	139	143

[1]) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Tabel 2. (fortsat) *Arbejdslønnen i forskellige Industrier m. v. i 1931 og 1930.*

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arbejd. pr. 31/12 1931	Gnstl. Timeftj. Aaret 1931	Gnstl. Timeftj. Aaret 1930	Ant. Arbejd. pr. 31/12 1930	Gnstl. Timeftj. Aaret 1931	Gnstl. Timeftj. Aaret 1930
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træarbejdere	303	158	165	745	139	145
Div. fagl. Arbejdere	58	174	178	55	142	137
Arbejdsmænd	3244	130	132	3166	118	120
Kvinder	2012	89	91	423	75	75
Kemisk Industri o. lign.:						
Elektricitets-, Gas- og Vandv. ufagl. Arb.	3	108	107	67	122	127
Farve- og Lakfabr., ufagl. Arb.	222	117	116	22	98	—
— Kvinder	25	68	66	11	68	—
Farverier, Svende	37	142	141	3	139	142
— ufagl. Arb.	87	115	113	11	118	116
— Kvinder	284	80	80	16	69	70
Fjerfabrikker, ufagl. Arb.	32	127	123	—	—	—
— Kvinder	71	65	64	—	—	—
Foderstoffabrikker, ufagl. Arb.	27	126	125	36	113	108
Gummifabrikker, ufagl. Arb.	108	136	136	86	135	133
— Kvinder	98	77	78	162	78	78
Imprægnsanst, ufagl. Arb.	—	—	—	71	149	159
Isoleringsmontører	104	212	219	51	161	157
Jern-, Metal- og Kludebranchen, ufagl. Arb.	47	137	143	—	—	—
— Kvinder	44	82	83	—	—	—
Kemikalieindustr, ufagl. Arb.	77	117	114	13	111	108
— Kvinder	62	66	66	6	63	62
Oliemøller, ufagl. Arb.	516	140	141	781	137	139
— Kvinder	27	79	80	37	71	72
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	35	131	131	—	—	—
— Kvinder	10	73	73	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	29	134	136	420	132	134
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	46	128	125	57	107	106
— Kvinder	48	89	83	60	65	64
Tagpapfabrikker, ufagl. Arb.	84	148	148	13	125	—
Tændstikfabr., ufagl. Arb.	53	138	139	—	—	—
— Kvinder	134	85	82	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	147	133	135	63	130	130
— Kvinder	265	79	80	11	60	—
Papirindustri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	177	122	119	832	115	114
Papirfabrikker, Kvinder	32	95	93	293	80	79
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	62	122	122	—	—	—
— Kvinder	281	82	82	83	71	71
Æskefabrikker, ufagl. Arb.	45	119	117	14	133	137
— Kvinder	364	90	90	140	82	82
Fremstilling af Bøger, Billeder og Blade:						
Bogbinderier, Svende	421	177	183	120	134	135
— Kvinder	645	95	97	104	73	70
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer[1])	1934	172	173	1183	160	160
Stentrykkere	189	180	175	93	147	145
Kemigrafer	204	181	176	18	158	156
Ufagl. Arb.	191	133	133	71	124	121
Kvinder	371	88	87	102	71	71
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	54	130	128	25	112	112
— Kvinder	76	87	87	28	71	69
Handel og Transport:						
Havnearbejdere	1055	172	168	1338	159	154
Lager- og Pakhusarbejdere	770	118	115	2397	114	111
Konduktører og Vognstyrere	93	149	153	28	147	149
Arbm. ved Jernbaner og Sporveje	28	117	115	53	107	103
Forskelligt:						
Badeanstalter, Kvinder	42	81	82	—	—	—
Barbersvende	25	117	117	9	110	115
Damefrisørinder	18	98	97	2	88	—
Kvinder paa Vaskerier	491	71	70	110	63	62
Kvinder ved Rengøring	175	84	81	33	61	63
Operatører og Kontrollører	162	154	142	—	—	—
		Kr.pr.Uge			Kr.pr.Uge	
Fastlønnede Arbejdere:						
Formænd	616	97,24	95,95	537	73,89	73,11
Kuske	764	58,44	58,00	604	52,34	51,58
Chaufører	1651	58,29	57,91	694	54,37	53,64
Fyrbødere	330	62,15	62,69	664	58,66	58,12
Bude	184	50,32	50,38	21	51,13	50,89
Natvægtere	185	57,87	58,28	60	58,02	57,06

iøvrigt kan der i Overenskomstperioden lokalt være foretaget visse Lønforhøjelser for Fag med Minimalløn og lokale Priskuranter, der kan ændres ved lokal Aftale. Hertil kommer imidlertid, at det i Oktober Kvartal 1931 beskæftigede Antal Arbejdere var væsentlig mindre end det i Oktober Kvartal 1930 beskæftigede Antal, og da Afskedigelserne fortrinsvis har ramt Arbejdere med forholdsvis lave Timelønninger og Fortjenester, maa den gennemsnitlige Timefortjeneste alene af den Grund udvise Stigning.

For de enkelte større Fags Vedkommende er i Tabel 2 anført den gennemsnitlige Timefortjeneste for hele Aaret 1931, og til Sammenligning er anført de tilsvarende for Aaret 1930. Ved en saadan Beregning for Aarene som Helhed foretages en Udjævning af de Forskydninger i de enkelte Fags Fortjeneste, som har en mere tilfældig eller sæsonmæssig Karakter (særlig Byggefagene). Dog kan der i de Fag, for hvilke Arbejde paa Akkord spiller en større Rolle, være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel paa Akkord som i Timeløn anvendes, kan være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste. Med Hensyn til de stedfundne Forskydninger i Timefortjenesten for de forskellige Fag fra 1930 til 1931 skal henvises til de ovenfor anførte Bemærkninger om Fortjenesten for samtlige Arbejdere.

Ligesom for de nærmest foregaaende Kvartaler er der af Departementet indsamlet lønstatistisk Materiale fra Virksomheder, der ikke er tilknyttet Arbejdsgiverforeningen. Disse Virksomheder tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier, Margarinefabrikker samt Bagere i Provinsen), dels er det enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig en Del Virksomheder, som drives af Staten eller

Tabel 3. *Gennemsnitlig Timefortjeneste, beregnet paa Grundlag af Materiale, indsamlet saavel af Dansk Arbejdsgiverforening som af Det statistiske Departement.*

	Gnstl. Ant. Arb. i Oktbr.Kvt.1931	Gennemsnitlig Timefortjeneste (m. Anv. af et fast Arbejdertal indenf. hvert Fag)				
		Oktbr. Kv. 1931	Juli Kv. 1931	April Kv. 1931	Jan. Kv. 1931	Oktbr. Kv. 1930
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Københavns						
Fagl. Arbejdere	24214	177	173	174	175	180
Ufagl. —	23512	143	141	141	140	143
Ialt Mænd...	47726	161	157	158	158	162
Kvindel. Arbejdere.....	14627	89	89	89	89	89
Samtl. Arbejdere	62353	144	142	142	142	145
Provinsen						
Fagl. Arbejdere	18494	143	140	141	141	146
Ufagl. —	28587	123	121	121	120	124
Ialt Mænd...	47081	131	129	129	129	133
Kvindel. Arbejdere.....	8350	78	78	77	78	78
Samtl. Arbejdere	55431	125	123	123	123	127
Hele Landet						
Fagl. Arbejdere	42708	158	155	156	156	161
Ufagl. —	52099	130	128	128	127	130
Ialt Mænd...	94807	143	140	140	140	144
Kvindel. Arbejdere.....	22977	84	85	84	85	85
Samtl. Arbejdere	117784	133	131	131	131	135

de større Kommuner. De saaledes indsamlede Lønoplysninger omfatter for Oktober Kvartal et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa omtrent 15,500, hvoraf ca. 6400 i private og ca. 9100 i offentlige Virksomheder. Paa Grundlag af saavel dette Materiale som det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, er der foretaget en Beregning af Arbejdslønnen for Hovedgrupperne af Arbejdere, jfr. Tabel 3, og for at eliminere den Virkning, som den forskellige Fordeling af Arbejdere mellem Fagene indbyrdes kan have, er der ved denne Beregning (Tabel 3) i Stedet for de faktiske Arbejdertal (hvormed der er regnet i foranstaaende Beregning, Tabel 1, for Arbejdsgiverforeningens Materiale alene) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag (Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924). Ved denne Beregningsmaade er muliggjort en Sammenligning mellem Lønningerne paa forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i København ved Kulindgivning i D. F. D. S.s Skibe.

Da Entreprenør Johnsen, som besørger Indgivning af Kul i D. F. D. S.s Skibe, imod Overenskomst og Kotyme har nægtet at betale den i Overenskomst for Københavns Havn fastsatte Mindstebetaling, afholdtes foranlediget af Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. April d. A. Da Arbejdsgiverne ikke paa Mødet vilde indrømme Arbejderne Retten til Mindstebetaling for de paagældende Tilfælde, forbeholdt Forbundet sig Retten til Sagens videre Førelse.

Havnearbejdere i Køge.

Gennem Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark har Dansk Arbejdsgiverforening klaget over, at Havnearbejdere i Køge ved Tilbud paa Lossearbejde ikke overholdt de tarifmæssige Satser.

Paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 22. Marts d. A. drøftedes Sagen og det paavistes fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side, at Arbejdsgivernes Klage ganske savnede Grundlag.

Der opnaaedes ikke Enighed og Arbejdsgiverne forbeholdt sig deres Stilling med Hensyn til Sagens videre Forløb.

Kuske hos Vognmand Jørgensen, Næstved.

Paa Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Vognmand Jørgensen, Næstved, gennem en længere Periode havde underbetalt en af sine Kuske, afholdtes der den 6. April d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om, at Vognmanden til fuld Afgørelse af det paaklagede Forhold betaler til Arbejdsmændenes Fagforening for Næstved og Omegn Kr. 275.

Bogbindere hos Firmaet Dyrberg & Schaumann, Horsens.

I Henhold til en faglig Voldgiftskendelse, der blev afsagt den 2. Februar, blev Firmaet Dyrberg & Schaumann, Horsens, kendt uberettiget til at beskæftige unge Piger uden at aflønne disse efter den gældende Overenskomst, og Forbundet rejste som Følge af Kendelsen Krav om Efterbetaling af Differencen mellem den Løn, Firmaet havde betalt, og den, der skulde have været betalt efter Overenskomsten. Dette nægtede Firmaet og paa denne Foranledning afholdtes den 19. Marts et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man, efter at Sagen var diskuteret, tiltraadte at stille den i Bero nogle Dage, idet Arbejdsgiverforeningen først vilde konferere med Firmaet. Saafremt Sagen ikke derved ordnes, forbeholdt Forbundet sig at indbringe den for den faste Voldgiftsret.

Under 29. Marts har Arbejdsgiverforeningen herefter meddelt, at Firmaet er indgaaet paa at betale Forbundet det krævede Beløb, Kr. 600, hvorefter Sagen er afsluttet.

Smede og Maskinarbejdere hos Firmaet C. F. Riedel & Lindegaard.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 4. April forhandledes der om en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Protest mod Lovligheden af et af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund fremsendt Strejkevarsel mod Firmaet C. F. Riedel og Lindegaard.

Uoverensstemmelsen var opstaaet ved, at Firmaet havde nedsat Tillægs-Betalingen for Udearbejde.

Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om en Ordning gældende i Tiden indtil 1. Januar 1934.

Snedkerfagets Overenskomstforhold.

I Henhold til Snedkerfagets Overenskomst af 1930 skulde der pr. 1. April 1932 træde visse Forhøjelser i Kraft for enkelte Lønningsgruppers Vedkommende. Da Arbejdsgiverne har protesteret herimod under Henvisning til, at Overenskomstens Opsigelse til Udløb 1932 maatte medføre Bortfald af den omtalte Forhøjelse, afholdtes der den 5. April d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der imidlertid ikke opnaaedes nogen Enighed, og Sagen er derefter indbragt for den faste Voldgiftsret som Sag Nr. 1590.

Chauffører hos A/S Carl M. Cohrs Sølvvarefabriks Filial i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 12. April forhandledes der om en af Dansk Arbejdsmandsforbund fremsendt Klage over, at Firmaet A/S Carl M. Cohr's Filial i Løvstræde i København havde underbetalt en Chauffør.

Ved Fællesmødet enedes man om, at Aktieselskabet til fuld Afgørelse af Sagen betaler til Chaufførernes Fagforening Kr. 175,00.

Albert Thomas død.

Den 7. Maj døde pludselig i en Alder af 54 Aar Direktøren for Det internationale Arbejdsbureau i Genève, Franskmanden Albert Thomas.

Født i Champigny-sur-Marne som Søn af en Bagermester kastede han sig efter sin akademiske Uddannelse over Studiet af Socialpolitik. I 1910 blev han indvalgt i det franske Deputeretkammer, men udtraadte samme Aar som han blev sat i Spidsen for det internationale Arbejdsbureau i Genève.

I denne Egenskab udfoldede han en overordentlig stor Virksomhed. Med enestaaende Dygtighed ledede han siden Folkeforbundets Oprettelse den internationale Arbejdsorganisation, og der er ingen Tvivl om, at det er Alb. Thomas' Virksomhed, der har givet den internationale Arbejdsorganisation dens Anseelse saavel indenfor som udenfor Arbejderkredse Verden over.

Albert Thomas' Opgave var at bringe Resultater ved Samarbejde mellem Arbejdere og Arbejdsgivere samt Regeringsrepræsentanter, og store Resultater naaede han da ogsaa.

Det er en betydelig Mand, der er gaaet bort, en trofast Socialdemokrat og en varm Fredsven.

Ære være hans Minde.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1518.

Arbejdsmænd i Aarhus hos Murermester S. Rasmussen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 12. November 1931 i Sag Nr. 1518: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Danmark og denne igen for Murermester S. Rasmussen, Aarhus.

I den mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst af 1. Juli 1930 hedder det under Afsnittet: Almindeligt Betonarbejde:

»Grundprisen for færdig udstøbt Beton pr. m³ er for Slaggebeton ..... 386 Øre
og for Beton af anden Materialesammensætning ..... 403 - «.

Der opregnes derefter en Række Tillæg, hvorefter der fortsættes:

»Ved Støbning tilkommer yderligere følgende Tillæg:

a. Støbes mellem 2 Flager eller mellem 1 Flage og Jord, betales pr. m² Flageareal Tillæg i Henhold til Tabel IX, idet denne er udregnet efter en Pris af 12,6 Øre pr. m² Flageareal for Støbning mellem 2 Flager og 20,5 Øre pr. m² Flageareal for Støbning mellem 1 Flage og Jord, med 100%'s Tillæg for Tykkelser fra 3 til 7 cm, 50%'s Tillæg for Tykkelser over 7 til 12 cm og 20%'s Tillæg for Tykkelser over 12 til 20 cm.

d. For Støbning i Kanaler i Jord af ikke over 36 cm Bredde tillægges Grundprisen ..... 50%«.

Da Murermester S. Rasmussen, Aarhus, for Støbning af Beton i Kanaler i Jord af ikke over 36 cm's Bredde ved et Arbejde i Sommeren 1931 har nægtet at betale Arbejderne et Tillæg af 50% til Grundprisen for Betonstøbning, henholdsvis 386 Øre og 403 Øre, idet har har forment, at 50% Tillæget bør beregnes af Flageprisen (Tillægsprisen for Støbning mellem 2 Flager eller 1 Flage og Jord), jfr. det foran citerede Stk. a, har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund under denne Sag nedlagt Paastand om, at Tillæget paa de 50% betales til Grundprisen for Støbning af Beton, henholdsvis 386 og 403 Øre, samt at Centralforeningen af Murermestre i Danmark, der har støttet Murermester Rasmussen i hans formentlig urigtige Opfattelse, idømmes Bod for Overenskomstbrud og for at have tilbageholdt Arbejdernes indtjente Penge, som ifølge Overenskomsten skulde være udbetalt.

De Indklagede har paastaaet Sagen afvist og henvist til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Klagerne har til Støtte for deres Paastand anført, at den paagældende Bestemmelse om 50%-Tillæg til Grundprisen for Støbning i Kanaler i Jord af ikke over 36 cm's Bredde blev optaget i Overenskomsten i 1930 efter Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund, hvor den har været gældende og praktiseret i ca. 15 Aar, ligesom den ogsaa findes i Overenskomsterne mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Murermestrene i København og Københavns Omegn. I disse Overenskomster er Bestemmelsen altid blevet forstaaet som af Klagerne anført, hvilket, forsaavidt Entreprenørforeningen angaar, fremgaar af en af Klagerne under Sagen fremlagt Skrivelse af 24. Juli 1931 fra Entreprenørforeningen. Yderligere har Klagerne henvist til, at Bestemmelsen er praktiseret paa den af dem hævdede Maade af Mestre, der er under Central-

foreningen af Murermestre i Danmark, fra Overenskomstens Ikrafttræden den 1. Juni 1930, indtil Muremester Rasmussen og et andet Murermesterfirma i Sommeren 1931 hævdede, at 50% Tillæget ikke skulde betales af Grundprisen, henholdsvis 386 Øre og 403 Øre, men af Flageprisen. Endelig har Klagerne uimodsagt anført, at der ved Forhandlingerne for Forligsmanden i Foraaret 1930 om den nye Overenskomst var Divergens mellem Centralforeningen og Arbejdsmandsforbundet bl. a. om dette Tillæg, og at der da af Formanden for Centralforeningen og Forretningsfører Axel Olsen blev udregnet, hvor stort Tillæget vilde blive, og at man ved disse Udregninger gik ud fra, at Tillæget skulde beregnes i Forhold til Grundprisen, henholdsvis 386 Øre og 403 Øre, og ikke i Forhold til Flageprisen.

De Indklagede har til Støtte for deres Paastand om Sagens Afgørelse ved faglig Voldgift henvist til, at der har foreligget en forskellig Forstaaelse af Overenskomsten, der maa finde sin Afgørelse efter Regler for Behandling af faglig Strid, og at det har vist sig, at den af Klagerne hævdede Forstaaelse fører til urimelige Resultater.

Som Sagen foreligger oplyst, maa det anses for utvivlsomt, at den ligelydende Bestemmelse i Entreprenøroverenskomsten altid er blevet forstaaet paa den af Klagerne hævdede Maade, hvilket ogsaa stemmer med Bestemmelsens Ordlyd. Da dertil kommer, at Formanden for Centralforeningen under Forligsmandsforhandlingerne af Forretningsfører Olsen er blevet gjort opmærksom paa, hvorledes Tillæget efter dennes Formening skulde forstaas, og ikke har taget Reservation i denne Anledning, findes Klagernes Paastand om Forstaaelsen af Overenskomsten at burde tages til Følge. Efter Sagens Omstændigheder findes der ikke Anledning til at paalægge Centralforeningen noget Bodsansvar, medens Sagens Omkostninger vil være at betale af de Indklagede.

Kendelse:

Murermester S. Rasmussen, Aarhus, vil for Støbning af Kanaler i Jord af ikke over 36 cm's Bredde have at betale et Tillæg af 50% til Grundprisen for Støbning af Betonen, henholdsvis 386 Øre og 403 Øre, saaledes at han efterbetaler Arbejderne de Beløb, de har faaet for lidt udbetalt ved det ovennævnte Arbejde.

De Indklagede betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1523.

Arbejdsmænd hos Aaleeksportørerne i Kolding.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. Oktober 1931 i Sag Nr. 1523: Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund i Forening.

I September 1930 henvendte Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling, Arbejdsmændenes Fagforening i Kolding, sig til de derværende tre førende Aaleeksportører, nemlig Alfred E. Borch, P. Christensen og Th. Petersen & Co., og anmodede om Afholdelse af et Møde til Drøftelse af »Forslag til Overenskomst mellem Fiskeeksportørerne i Kolding og Arbejdsmændenes Fagforening, Kolding A«. Kun en af Eksportørerne kom imidlertid til Stede paa det foreslaaede Forhandlingsmøde, som derfor ikke førte til noget Resultat, og under 1. Oktober 1930 indmeldte de tre nævnte Eksportører, der hidtil ikke havde været Medlemmer af nogen Arbejdsgiverforening, sig i »Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn«, der henhører under »Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark«.

Der afholdtes derefter et Møde i Kolding, hvor Fagforeningen og de to Arbejdsgiverforeninger var repræsenteret. Men heller ikke dette Møde førte til noget Resultat, idet det fra Arbejdsgivernes Side blev hævdet, at der ikke var Anledning til at oprette nogen Særoverenskomst med Eksportørerne, idet disses Virksomhed efter deres Optagelse i »Foreningen af Arbejdsgivere i Kolding Havn« omfattedes af den mellem denne Forening og Fagforeningen afsluttede Overenskomst, der var fornyet sidste Gang den 4. Juli 1930 og var gældende indtil 15. April 1932.

Da Dansk Arbejdsmandsforbund ikke kunde godkende dette Standpunkt, og da Forbundet fortsat ønskede en Overenskomst om det ganske specielle Arbejde hos Eksportørerne, tilskrev Forbundet under 23. Februar 1931 Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening, at man »agtede at forelægge vor kompetente Forsamling Forslag om, at der vil blive etableret Arbejdsstandsning, indtil overenskomstmæssige Forhold bliver oprettet, alt i det Omfang, som vor kompetente Forsamling maatte bestemme.«

Overfor dette Strejkevarsel protesterede Arbejdsgiverforeningen i Skrivelse af 26. Februar 1931, hvorefter Arbejdsmandsforbundet stillede Sagen i Bero, indtil den efter De samvirkende Fagforbunds Ønske optoges til endelig Behandling paa et den 15. September 1931 afholdt Fællesmøde, hvor der mellem Parterne oprettedes et Dokument, i hvilket det blandt andet hedder, at Organisationerne er enige om snarest muligt i Fællesskab at indanke for Den faste Voldgiftsret Spørgsmaalet om, hvorvidt Dansk Arbejdsmandsforbund lovligt kan varsle Strejke overfor Aaleeksportørerne i Kolding indenfor den for Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn gældende Overenskomstperiode.

Til Belysning af det Retten forelagte Spørgsmaal har Parterne anbragt følgende:

Arbejdsgiverforeningen har henvist til, at de paagældende tre Fiskeeksportører er Indehavere af Forretninger, der i en lang Aarrække har drevet Virksomhed i Kolding som Storeksportører af Aal, der fra andre Dele af Danmark, fra Sverige og fra Norge bringes til Kolding Fjord, hvor de omlades i Hyttefade, som derpaa slæbes ind til Lagerpladserne. Først derefter begynder Lagerarbejdernes Arbejde, der bestaar dels i at sortere Aalene efter Størrelse, pakke Aalene i Kasser, læsse disse paa Lastbiler, og dels i at reparere Kasser i døde Perioder. — Eksportørerne beskæftiger ialt ca. 25 Mand, der gennemgaaende alle har været ansatte i Firmaernes Tjeneste i flere Aar, og som har været aflønnede med den paa Stedet gældende almindelige Timeløn. Eksportørerne har stedse fulgt de

til enhver Tid skete Svingninger i den gældende Timeløn, og Eksportørerne har saaledes ogsaa ved deres Indtrædelse i Arbejdsgiverforeningen betalt den i Overenskomsten med Fagforeningen fastsatte Timeløn 1 Kr. 05 Øre. Det er derfor ubeføjet i Eksportørernes Indmeldelse i Arbejdsgiverforeningen at ville se et overfor Arbejderne fjendtligt Skridt, idet det for Eksportørerne, naar disse af Fagforeningen inviteredes til Forhandling, var et ganske naturligt Skridt at søge ind i den Organisation, der havde Overenskomst med den inviterende Fagforening. Det er vel rigtigt, at Fiskeeksportørerne i Esbjerg har en særlig Overenskomst; men Forholdene i Kolding er væsensforskellige fra Forholdene i Esbjerg, hvor Fisken losses fra Skibene, og hvor Arbejdet er afhængigt af Vind og Vejr. Det er endelig ganske urigtigt, at Arbejdets Art skulde begrunde en Særstilling med Hensyn til Lønnen. Arbejdets Udførelse kræver ingen faglig Uddannelse af nogen Art og frembyder ikke heller paa anden Maade nogen Særegenhed, og Forholdet er iøvrigt det, at den ommeldte Arbejdsgiverforening og dermed ogsaa den gældende Overenskomst rummer saa meget uensartet Arbejde, at det her omhandlede Arbejde ganske naturligt ogsaa finder sin Plads indenfor Overenskomstens Rammer. Under Henvisning til det foranstaaende hævder Arbejdsgiverforeningen, at de paagældende Eksportører er beskyttede ved Overenskomsten, hvorfor ogsaa det givne Strejkevarsel er ulovligt, og at Fagforeningen, der i en Aarrække har været bekendt med deres i Firmaernes Tjeneste værende Medlemmers Lønningsforhold uden i den Anledning at foretage noget, maa være indskrænket til ved Overenskomstens Fornyelse at søge den af dem ønskede Ændring gennemført.

Heroverfor har De samv. Fagforbund anbragt følgende. De hævder, at Eksportørerne før deres Indmeldelse var aflønnede paa forskellig Maade og med en Timeløn, der ikke svarede til det af andre Arbejdsgivere ved Kolding Havn ydede Vederlag. Fagforeningen var derfor utilfreds med Arbejdsforholdene og besluttede sig til at søge Overenskomst oprettet med Eksportørerne, som derefter har søgt Lejlighed til at smutte fra ved at indmelde sig i Arbejdsgiverforeningen. Det er imidlertid uberettiget at paastaa, at Eksportørerne herved har opnaaet Beskyttelse af den gældende Overenskomst, der ikke omfatter det Arbejde, som de hos Eksportørerne ansatte Arbejdere ere beskæftigede med. Overenskomsten fastsætter vel en bestemt Timeløn, men den hjemler samtidig i stor Udstrækning Adgang til Akkord. For det heromhandlede Arbejdes Vedkomemnde er der derimod ingen Mulighed for Akkord, da Arbejdet ikke er egnet hertil. Hertil kommer, at Arbejdet ikke er egentligt Lagerarbejde, men et særligt Arbejde, der er betinget om ikke netop af en faglig, saa dog af en erfaringsmæssig Uddannelse og ved sin besværlige, tildels urene Art kan kræve en speciel Mundering. Der er derfor en Væsensforskel mellem dette Arbejde og det Arbejde, som er forudsat i Overenskomsten, da denne blev oprettet, hvorved der ogsaa henvises til, at der i Esbjerg er særlig Overenskomst netop for Arbejde af denne Art. — Forholdet er derfor det, at Eksportørerne uanset deres Optagelse i Arbejdsgiverforeningen ikke kan paaberaabe sig Overenskomsten, der ikke omfatter det heromhandlede Arbejde, hvis Betaling derfor ikke er overenskomstmæssigt bestemt. Naar Fagforeningen har haft Ret til Arbejdsstandsning før Eksportørernes Indmeldelse, kan denne Ret ikke været beskaaret ved Indmeldelsen, hvorfor det givne Strejkevarsel maa være lovligt.

Som det fremgaar af Sagen, har Eksportørernes Indmeldelse i Arbejdsgiverforeningen fundet Sted i Fortsættelse af den til dem skete Henvendelse om Optagelse af Forhandlinger vedrørende en Overenskomst og flere Maaneder, før der var bebudet eller varslet Arbejdsstandsning. Det er ikke heller under Sagen gjort gældende, at Arbejdsgiverforeningen skulde have været uberettiget til at optage Eksportørerne som Medlemmer, eller at Optagelsen er sket under en egentlig Konflikt, saaledes at Arbejdsstandsning af den Grund skulde være berettiget. Spørgsmaalet om Eksportørernes Adgang til at paaberaabe sig den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn og Fagforeningen gældende Overenskomst maa derfor bero paa, hvorvidt det Arbejde, der udføres af de i Eksportørernes Tjeneste værende Arbejdere, og som uomstridt ikke har været forudset ved Overenskomstens Indgaaelse, efter et Skøn over samtlige Forhold — derunder navnlig Arbejdets Art, Vilkaarene paa Arbejdspladsen, den udelukkede Adgang til Akkord — kan sidestilles med det af Overenskomsten forud omfattede Arbejde paa en saadan Maade, at det naturligt finder sin Plads indenfor Rammerne af Overenskomsten og dermed underlægges dennes Lønbestemmelser, hvorved bemærkes, at det i første Linie maa paahvile Arbejdsgiverne at tilvejebringe de til Støtte for deres Opfattelse fornødne Oplysninger. Efter dette Synspunkt skønnes Sagen imidlertid, saaledes som den foreligger, ikke at være oplyst paa en saadan omfattende Maade, at den af Parterne ønskede Besvarelse af Spørgsmaalet om Adgang til Varsling af Strejke overfor Aaleksportørerne indenfor Overenskomstperioden kan endeligt gives paa det foreliggende Grundlag. Spørgsmaalets Besvarelse maa derfor være afhængig af et Skøn, hvis Indhentelse Parterne i Fællesskab maa blive enig om. Opnaas Enighed ikke, kan Sagen paany indbringes for Den faste Voldgiftsret.

Hvis derfor efter et Skøn over samtlige Forhold som nærmere ovenfor angivet maa antages, at det heromhandlede Arbejde frembyder en saadan Lighed med de forskellige af Overenskomsten hidtil rummede Arter af Arbejder, at det af den Grund naturligt maa henføres under denne, maa Spørgsmaalet om, hvorvidt Strejke kan varsles, besvares benægtende, medens Spørgsmaalet i modsat Fald maa besvares bekræftende. Sagens Omkostninger vil hver af Parterne have at udrede med Halvdelen.

Thi bestemmes:

Spørgsmaalet om, hvorvidt Dansk Arbejdsmandsforbund lovligt kan varsle Strejke overfor Aaleeksportørerne i Kolding indenfor den for Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn gæl-

dende Overenskomstperiode maa afhænge af et Skøn som nærmere ovenfor angivet over de af dem beskæftigede Arbejderes Arbejde. Hvis dette frembyder en saadan Lighed med de forskellige af Overenskomsten hidtil rummede Arter af Arbejde, at det af den Grund naturligt maa henføres under denne, maa Spørgsmaalet besvares benægtende, medens det i modsat Fald maa besvares bekræftende.

Sagens Omkostninger udreder hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1524.

Træindustriarbejdere paa A/S Stendalgaard Savværk.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 16. December 1931 i Sag Nr. 1524: De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundet i Danmarks Vegne mod A/S Stendalgaard Savværk, Kjellerup.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundet i Danmarks Vegne indklaget A/S Stendalgaard Savværk, Kjellerup, for Overenskomstbrud, idet Klagerne har givet følgende Fremstilling:

A/S Stendalgaard og Frederiks Savværk pr. Kjellerup stod i mange Aar som Medlem af Træindustriens Fabrikantforening for Jylland, med hvem Træindustriarbejderforbundet i Danmark har Overenskomst om Løn-og Arbejdsvilkaar for Træindustrien.

I 1916 udmeldte Virksomheden sig af denne Forening, men den fortsatte som A/S Stendalgaard Savværk alene med dette Savværk, medens Frederiks Savværk efter at have ligget stille en kort Tid fortsatte under en ny Ejer.

A/S Stendalgaard Savværk har efter sin Udmeldelse fortsat rettet sig efter den gældende Overenskomst og foretaget de siden da utallige Lønreguleringer i op- eller nedadgaaende Retning, der er sket med Træindustriens Fabrikantforeningers og Træindustriarbejderforbundets Medlemmer.

Efter Forligsmandsforslaget i Foraaret 1931 fik Forbundets Medlemmer, arbejdende i Træindustrien, tilkendt 4 Dages Ferie med Løn, medens der ingen Lønregulering fandt Sted paa Timelønninger til og med 110 Øre, og samtlige Forbundets Medlemmers Timeløn paa denne Virksomhed ligger alle under denne Lønгrænse.

Virksomheden har imidlertid nægtet at give de paagældende Medlemmer denne Ferie med Løn under den Paastand, at denne Ferieordning kun gælder Medlemmer af Træindustriens Fabrikantforening.

Klagerne gør nu gældende, at de Indklagede efter det foran anførte er bundet ved den til enhver Tid gældende Overenskomst og altsaa har gjort sig skyldig i Overenskomstbrud ved at nægte deres Arbejdere den nu vedtagne Ferie med Løn. De har derfor nedlagt Paastand om, at de Indklagede kendes pligtige til at følge den almindeligt for Faget gældende Overenskomst og dermed ogsaa til at give den af Forbundet krævede Ferie, samt at der for det begaaede Overenskomstbrud paalægges de Indklagede en Bod.

De Indklagede gør i første Række gældende, at de, der ikke er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen og ikke har nogen Overenskomst med Træindustriarbejderforbundet, ikke er underkastet Den faste Voldgiftsrets Afgørelse, og de har derfor principalt paastaaet Sagen afvist.

For det Tilfælde, at Sagen dog betragtes som hørende under nærværende Rets Kompetence, gør de Indklagede dernæst gældende, at Klagernes Fremstilling af Forhistorien er urigtig. Stendalgaard og Frederiks Savværker udmeldte sig i 1922 af Fabrikantforeningen og dermed af Arbejdsgiverforeningen fra og med 1/7 1923. I Juni 1923 solgtes Savværket i Frederiks, hvorefter Firmanavnet ændredes til A/S Stendalgaards Savværk. Dette Firma har saaledes aldrig været Medlem af Fabrikantforeningen.

Det er derimod rigtigt, at det indklagede Firma stedse har aflønnet sine Arbejdere i Overensstemmelse med den til enhver Tid gældende Overenskomst i Faget, men de Indklagede bestrider, at der heraf kan udledes nogen Forpligtelse for dem til vedblivende at følge Overenskomsten. De hævder at staa fuldkommen frit og at kunne forhandle med deres Arbejdere uden andres Indblanding. De Indklagede nedlægger derfor subsidiært Paastand om Frifindelse.

Det vil ikke være nødvendigt for Retten at komme ind paa Spørgsmaalet om det indklagede Firmas Forhold til det tidligere. Det indklagede Firma maa nemlig — selv om det aldrig har været Medlem af Fabrikantforeningen — ved fra første Færd og siden bestandig at have rettet sig efter den for Faget gældende Overenskomst anses at have underkastet sig denne, indtil det med det i Overenskomsten bestemte Varsel opsiger den og paa lovlig Maade frigør sig for den.

Heraf følger for det første, at Sagen med Rette er indbragt for Den faste Voldgiftsret, og dernæst at der maa gives Klagerne Medhold i, at de Indklagede maa anses bundet ved de i 1931 vedtagne Bestemmelser om Ferie. Medens Klagernes Paastand for saa vidt vil være at tage til Følge, findes der efter Omstændighederne ikke tilstrækkelig Anledning til at paalægge de Indklagede nogen Bod. Derimod vil de Indklagede have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

De Indklagede A/S Stendalgaard Savværk, Kjellerup, maa anses pligtige til at følge den for Faget gældende Overenskomst og dermed ogsaa til at give den i Overenskomsten fastsatte Ferie.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 22 * KØBENHAVN DEN 1. JUNI 1932 * 28. AARGANG

Den økonomiske Udvikling.

(Af Cand. polit. Henry Stjernqvist).

Det er sagt om den nuværende Verdenskrise, at den er en Tillidskrise, og at alt vil vende sig til det bedre, hvis man blot kan genvinde Tilliden. Dette lyder jo meget smukt, men giver blot ikke nogen som helst Forklaring paa Krisen, og endnu mindre virker det til at skabe bedre Forhold, saadan i Almindelighed at opfordre Verden til at vise hinanden Tillid. Hvad hjælper det f. Eks. til at skabe Arbejde for den arbejdsløse Industriarbejder eller til at formindske den kriseramte Bondes Underskud, at man holder en Prædiken for dem om, at hvis de blot viser Tillid, vil det hele snart trække sig i Lave.

Rent sprogligt kan man omskrive Ordet Tillid til, at man sætter sin »Lid til« — men til hvad? Mon ikke Betydningen for de fleste er den, at de sætter deres Lid til, at de økonomiske og politiske Forhold i den nærmeste Fremtid vil være nogenlunde uforandrede, og at de derfor kan foretage deres økonomiske Dispositioner uden Fare for, at Forholdene vil blive afgørende ændrede. Men er det ikke netop saaledes, at er der noget, som er sikkert, saa er det, at der i den nærmeste Fremtid vil ske adskillige og betydningsfulde økonomiske og politiske Begivenheder, uden at man dog endnu kan forudsige disse i Enkeltheder, og denne Uvished lægger en stærk Dæmper paa Erhvervslivet.

For nu at koncentrere os om de Forhold, der har Betydning for Danmarks økonomiske Udvikling, da foreligger en lang Række Uvishedsmomenter.

Forhandlingerne paa Rigsdagen om Valutarestriktionerne endte med, at de 4 store Partier enedes om at forlænge Lovens Gyldighed til 1. September, eventuelt til 15. Oktober. Fra Bøndernes Side var det krævet som Betingelse, at man straks skulde foretage en Nedsættelse af Kronens Værdi i Forhold til Sterling, idet man fra den Side kun havde Øje for, at Priserne paa danske Landbrugsprodukter derved vilde stige i Pris, udtrykt i danske Kroner, hvorimod man ikke spekulerede over de videre Følger, som en saadan Politik vilde faa for dansk Erhvervsliv. Naar disse Linjer skrives, ser man det mærkværdige, at der er Uenighed mellem Partierne m. H. t. Meningen med Forliget, idet det fra Landboside hævdes, at man allerede nu maa foretage en Nedskrivning af Kroneværdien, medens dette benægtes af Regeringspartierne. En saadan Uklarhed vedrørende endda den allernærmeste Fremtids Pengepolitik, maa selvsagt virke overordentlig skadelig. I Forvejen klages der over, at Lovens Bestemmelser om, at fremmed Valuta, som indtjenes ved Eksport o. l. fra Udlandet, skal afleveres til Bankerne, ikke i fuldt Omfang overholdes, og det er da klart, at hvis Eksportørerne faar den Opfattelse, at der om kort Tid kan ventes en Stigning i Sterlingkursen, vil de saa vidt mulig vente med at sælge deres Sterling, indtil denne Stigning har fundet Sted. I Forvejen kniber det med at skaffe den til Importen nødvendige fremmede Valuta, og Vanskelighederne vil ganske givet blive endnu større, hvis Eksportørerne prøver at gemme deres Valuta. Vi har her et udmærket Eksempel paa, hvorledes Uvished virker skadeligt, og det er meget muligt, at man herved ligefrem tvinges til at sænke Kronens Værdi.

Vedtagelsen af, at Valutakontorets Virksomhed skal afvikles senest inden 15. Oktober, maa ogsaa skabe stor Usikkerhed. I Dagspressen er det blevet meddelt, at der for Perioden 1. Juni—1. September vil blive skaaret meget stærkt ned paa Importen af færdige Varer, og denne Nedskæring vil ganske utvivlsomt gribe overordentligt forstyrrende ind i mange Forhold og true adskilliges Eksistens, selv om dette maaske i nogen Grad vil afhjælpes ved øget Beskæftigelse for en Del Industrier. Under alle Omstændigheder maa man dog forudse Prisstigninger paa en Del Varer, da dette under de nuværende Samfundsformer er det bedst egnede Middel til at regulere Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel. Men hvad vil ske naar Valutakontoret ophører med sin Virksomhed, og Importen gives fri? Man kan forudse til den Tid en voldsom Stigning i Importen og deraf følgende yderligere Pres paa Kronekursen, og man vil fra Regeringens og Bankernes Side da blive nødt til at gribe til nye regulerende Foranstaltninger. Der har allerede fra Regeringens Side været Planer fremme om Toldforanstaltninger, men saa længe Erhvervslivet ikke ved, hvilke Varer det drejer sig om, vil der heri ligge et betydeligt Usikkerhedsmoment. Utænkeligt er det jo heller ikke, at man til den Tid enes om at gaa en Mellemvej og give Importen fri for en Del Varer mod til Gengæld at paalægge disse en kraftig Indførselstold, medens man for andre Varers

Vedkommende stadig vil kræve særlig Indførselsattest og følgelig lade Valutakontoret bestaa, omend i indskrænket Omfang.

Det kunde være fristende allerede nu at rejse det Spørgsmaal, hvorledes man fra principiel socialistisk Side maa bedømme en Institution som Valutakontoret — eller sagt paa en anden Maade: hvorledes bør man i en dansk Planøkonomi regulere Handelen med Udlandet? Dette Spørgsmaal forekommer at være af saa afgørende Betydning, at man allerede nu, inden Valutakontoret er ophævet, burde underkaste alle de hermed forbundne Problemer en indgaaende Drøftelse fra Arbejderside; thi *hvis* man ønsker en Importregulering som varig Institution, er Tiden *nu* inde til at opnaa dette. Man maa nemlig ikke glemme, at hvis man først er blevet af med Valutakontoret, vil det sandsynligvis vare længe, før der atter kommer en Chance som denne til at kunne foretage en almindelig Regulering af vor Handel med Udlandet. Med disse Linjer er blot peget paa Spørgsmaalet, men derimod ikke taget Stilling til, om man i det lange Løb i et lille Land som Danmark, uafhængigt af andre Lande med økonomisk Fordel kan foretage Importregulering.

Af andre Usikkerhedsmomenter for Danmark i den nærmeste Fremtid maa nævnes Ottawa-Konferencen. Denne Konference skal afholdes i August Maaned i den kanadiske By Ottawa mellem England og de saakaldte Dominions og Kolonier. Formaalet skulde være at søge skabt et nærmere økonomisk Samarbejde mellem disse engelsktalende Lande, og man tænker sig dette foretaget paa den Maade, at der sluttes en Slags Toldunion, saaledes at der for Indførsel af Varer fra de paagældende Lande blev betalt en mindre Told end for Varer, som indføres fra andre Lande. For Danmarks Vedkommende vilde Betydningen maaske blive den, at der blev paalagt Told for vor Udførsel af Smør til England, medens New Zealand og Australien kunde udføre deres Smør toldfrit eller i hvert Fald til en lavere Sats. Og paa samme Maade kunde vort Bacon blive ugunstigt stillet i Konkurrencen med Bacon fra Kanada.

Denne Plan om en fælles engelsk Rigsenhed har spøget i mange Aar. Tanken udkastedes allerede ved Aarhundredets Begyndelse af den engelske Politiker, Joseph Chamberlain, men ved Valgene i 1906 tog de engelske Vælgere bestemt Afstand derfra, da man ikke vilde medvirke til en Prisstigning paa Levnedsmidler. — Tanken døde dog ikke, og navnlig i de sidste Aar har Bladkongen Beaverbrook agiteret kraftigt derfor. Valget i November gav tilsyneladende Udtryk for et Stemningsomslag blandt de engelske Vælgere, og i Ottawa skal nu de forskellige Statsmænd træde sammen til en nærmere Drøftelse af Problemerne. Det er imidlertid ejendommeligt at iagttage, at jo nærmere man kommer Tidspunktet for Konferencens Sammentræden, desto større Usikkerhed synes man at kunne spore m. H. t. at opnaa et Resultat af Forhandlingerne. Fra engelsk Side hører man saaledes Røster om at udvide Omraadet for denne Toldunion til ikke alene at omfatte de engelsktalende Lande, men ogsaa andre Lande, for Eksempel de Lande, der er Medlemmer af den saakaldte »Sterling-Klub«, hvormed navnlig tænkes paa Skandinavien. — Denne Skepsis skyldes ikke alene, at man i den engelske Vælgerbefolkning atter begynder at ængstes for en Prisstigning paa Levnedsmidler som Følge af en saadan Toldunion — de sidst afholdte Suppleringsvalg til det engelske Parlament viser saaledes paany Fremgang for Arbejderpartiet — men ogsaa den Kendsgerning, at der er meget store og dybtgaaende Interessemodsætninger mellem de engelsktalende Lande. Forudsætningen for en Toldunion er nemlig, at Englands Industri skulde vinde større Indpas, for Eksempel i Kanada, Australien og New Zealand, men dette støder paa stærk Modstand i de paagældende Landes Industrier. Hertil kommer, at adskillige af disse Lande, f. Eks. Australien, allerede for nogen Tid siden har løsrevet sig fra Sterling og nu har faaet en væsentlig lavere Kurs paa deres Valuta. Udfra Hensynet til de her paapegede modstridende Interesser og iøvrigt til, at man yderst sjældent opnaar noget virkelig reelt ved saa store Konferencer som denne, tør man vove den Profeti, at Ottawa-Konferencen *ikke* vil føre til Dannelsen af en omfattende Toldunion for de engelsktalende Lande, men højst til Aftaler for ganske enkelte Varers Vedkommende.

Noget sikkert herom kan man dog givetvis ikke paastaa paa nærværende Tidspunkt, og for det danske Landbrug er Situationen derfor i de første Maaneder præget af denne Uvished. *Hvis* Konferencen ender uden synderlige Resultater, kan man forudse, at der umiddelbart derefter vil blive optaget Forhandlinger med England om en ny Handelstraktat, hvor England formentlig vil kræve, at Danmark skal aftage en større Del af den engelske Industris Produkter end tidligere til Gengæld for, at England i uformindsket Omfang køber de danske Landbrugsprodukter.

Foruden de ovenfor paapegede Usikkerhedsmomenter, som er af særlig og direkte Betydning for Danmarks Økonomi, maa selvfølgelig nævnes den almindelige Verdensdepression, der ikke viser Tegn til Bedring. Det er saaledes nok at henvise til, at den amerikanske Produktion stadig aftager — og omvendt, at Arbejdsløsheden stiger i en foruroligende Grad, saa den almindelige Gæring snart antager en revolutionær Karakter. Desværre kan man dog ikke her i se noget Tegn paa, at det amerikanske Proletariat rejser sig til maalbevidst Kamp for at indføre andre Samfundsformer. Heller ikke mærker man endnu noget til, at Bestræbelserne for at hidføre en »Reflation«, d. v. s. Prisstigning, har givet Resultater. I hvert Fald er Pristallene for Engros-Varer stadig faldende, og dette gælder iøvrigt ogsaa for Danmarks Vedkommende, idet Engrospristallet her er faldet fra 119 i December til 115 i April.

Det aarlige ordinære Repræsentantskabsmøde.

I Dagene 19. og 20. Maj afholdtes det aarlige ordinære Repræsentantskabsmøde i Forsamlingsbygningen, Enghavevej 40, med følgende

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet for 1931.
3. Arbejdstidsspørgsmaalet.

Formanden bød velkommen og erklærede Repræsentantskabsmødet for aabnet. Siden vi sidst var sammen er tre Forbundsformænd afgaaet ved Døden, nemlig: Viktor Hansen, Formand for Dansk Jern- og Metalsliberforbund, Fr. Fischer, Formand for Privatbanefunktionærernes Forbund, og M. C. Lyngsie, Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund.

Formanden mindedes de afdødes Indsats i dansk Arbejderbevægelse og udtalte et ærет være deres Minde.

Til Dirigenter valgtes *Johs. Kjærbøl* og *Axel Olsen.*

Axel Olsen overtog Dirigenthvervet.

Formanden: Den Periode for hvilken Beretningen skal aflægges er i mange Henseender særegenartet, idet det har været umuligt at tilrettelægge vor Kamptaktik paa længere Sigt, fordi den Krise, hvori vi befinder os, stadig skaber nye Problemer, der bevirker at Forholdene ændres fra Dag til Dag, saaledes at alle tidligere fulgte Regler er uanvendelige. Før Krisen ramte Danmark opsagde Arbejdsgiverne i 1930 Overenskomsterne, for at udnytte Situationen til et Angreb paa Arbejderklassens Lønniveau. Imidlertid er der ingen Anledning til at komme nærmere ind paa disse Forhold, der er behandlet af Repræsentantskabet og en ekstraordinær Generalforsamling, og jeg nævner det kun for dermed at understrege, at Forretningsudvalgets Standpunkt var rigtigt, da det satte ind for at komme uden om Konflikten i 1931, for derved at staa rustede, naar Overenskomstsituationen 1932 indtraf, idet vi maatte regne med, at denne i højere Grad end i 1931 vilde være præget af Verdenskrisen. Jeg tror, modsat de moderne Teorier, at Arbejderklassen er stærkest naar den er økonomisk rustet og naar Arbejdsløshedstallet er ringe. Naar det lykkedes at komme igennem i 1932, var det derfor udelukkende Standpunktet fra 1931, der muliggjorde dette. Ved Forhandlingerne i Efteraaret 1931 fremsatte vi Tanken om at udskyde Opsigelsesfristerne for Overenskomsterne, fordi den Situation, der var kommet til at foreligge, da vi gik bort fra Guldmøntfoden, var af en saa uklar Beskaffenhed, at ingen kunde se, hvorledes Kronens Købeevne vilde arte sig, og derfor kunde ingen afgøre, om det daværende Lønniveau skulde forhøjes eller nedsættes for at dække Arbejderklassens Behov. Imidlertid har den ændrede Møntfod ikke indvirket nævneværdigt paa Købekronen, men det kunde man ikke forudse paa daværende Tidspunkt.

Arbejdsgiverne tiltraadte at forlænge Opsigelsesfristerne til 31. December 1931, og gav Underorganisationerne Bemyndigelse til at forhandle, men kun paa Grundlag af en uforandret Forlængelse paa 1 Aar. Saaledes laa Situationen i Januar i Aar, da Arbejdsgiverne fremsendte Lockoutvarsel og fremkom med nye Krav indeholdende Reduktioner af alle Lønkategorier og Regulering efter Pristallets Svingninger. Forligsmanden tog herefter fat for at orientere sig, men opgav kort efter. Naar der derefter tales om de store Kræfter, der blev sat i Bevægelse for at redde os ud af Situationen, maa jeg bemærke, at jeg ikke kender noget dertil. Min Andel heri bestaar i hvert Fald kun i, at jeg en Søndag Morgen i Telefonen har talt med Statsministeren i ca. 5 Minutter. Men da Pressen saa absolut var imod Arbejdsgiverne, maa Forligsmanden formentlig have ment at have Grundlag for at skride ind paany, idet han indkaldte Parterne til et Møde, og efter en kort Forligsforhandling stillede han et Forslag, der gik ud paa, at Overenskomsterne uforandret forlængedes et Aar fra deres Udløbstid. Under Forhandlingerne fremkom Arbejdsgiverforeningens Formand, Bogtrykker Langkjær, med Kravet om, at samtlige Overenskomster skulde udløbe paa samme Tidspunkt, og 1. Januar blev foreslaaet. Vi undgik, at Forligsmanden stillede Forslag herom, og havde han gjort det, maatte vi, uanset hvorledes den økonomiske Situation laa, have forkastet det. Den korte Svarfrist, der blev givet os, har medført en Del Uro omkring i Organisationerne, men denne Uro skyldes sikkert i højere Grad Afgørelsesmaaderne end selve Forslaget. I Forslaget fra Forligsmanden bestemmes, at der skal optages Forhandlinger om Samarbejdet m. m. mellem Organisationerne, og at Forligsmanden skal deltage i disse som Forhandlingsleder, og at Forhandlingerne skal være afsluttede inden 1. November 1932.

Paa Grundlag af dette Forslag har der siden været ført Forhandling, og vi har nu fra Arbejdsgiverforeningen faaet tilsendt en Del Materiale, der skal belyse Forholdene i den øvrige Verden. Med Hensyn til Arbejdsforholdene iøvrigt, vil det være nødvendigt at nævne Arbejdsløsheden, men da hele dette Forhold skal belyses under Punkt 3, afstaar jeg herfra og overgiver Beretningen, baade den mundtlige og trykte Beretning, til Forsamlingens velvillige Behandling.

Efter at en Række Repræsentanter havde haft Ordet, godkendtes Formandens Beretning enstemmigt.

ad 2.

Hans Jacobsen forespurgte, om Forsamlingen ønskede det omdelte Regnskab oplæst. Da dette ikke ønskedes, gik Kassereren til Omtale af forskellige Poster i dette, og nævnte bl. a., at Forskudsfondens Beholdning 1. Jan. 1931 udgjorde Kr. 524,082,52 og Administrationsfonden Kr. 231,175,14. Forbundenes Kontingenter har udgjort Kr. 156,046,70, og der er udskrevet en Paaligning til Lockouten i Norge paa Kr. 197,010,50, og Renteindtægten har været Kr. 35,114,63. Til Strejker og Lockouter er til Norge udbetalt Kr. 200,000, og til Arbejderforeningen i Vang paa Færøerne 2000 Kr. I Kontingent til Arbejdernes Oplysningsfor-

bund er ydet Kr. 10,145,24, til Den internationale faglige Central Kr. 5,558,33, og i Tilskud til D.s.U. og D.U.I. 2500 Kr. Forskudsfonden udgør den 1. Januar 1932 Kr. 519,091,02, og Administrationsfonden Kr. 270,547.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

ad 3. Arbejdstidsspørgsmaalet.

Formanden: Det er paa Forhaand givet, at naar den for Tiden værende Krise har taget det Omfang, som Tilfældet er, maatte Forretningsudvalget tage Spørgsmaalet op om Midler til Arbejdsløshedens Mildnelse.

Som bekendt har Den internationale faglige Central baade paa Kongressen i Stockholm i 1930 og paa Repræsentanskabsmødet 1931 i Madrid taget Beslutning om Gennemførelse af 40 Timers Arbejdsugen — 5 Dages Ugen.

Vi har i De samvirkende Fagforbund ved skriftlig Henvendelse til de tilsluttede Forbund forsøgt at faa Klarhed over, hvorledes de forskellige Forbund stillede sig til Arbejdstidsspørgsmaalet.

Der er adskillige Forbund, som endnu ikke har svaret, men ud fra de Besvarelser, som foreligger, kan man konstatere, at der ses forskelligt paa Spørgsmaalet om, hvorvidt en eventuel Arbejdstidsnedsættelse skal ækvivaleres med Løntillæg.

Taleren nævnte eksempelvis Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Svar.

Man maa skelne imellem det almindelige Krav om Arbejdstidsnedsættelse af kulturelle Aarsager og det for Tiden fremsatte Krav om Arbejdstidsforkortelse af erhvervsmæssige Grunde.

Det er ganske nødvendigt, at vi sætter ind for en kortere Arbejdstid, og ganske særligt er det nødvendigt, at vi sætter ind for, at Overarbejde afspadseres, saaledes at det for Tiden værende Overarbejde afløses af Beskæftigelse for Arbejdsledige.

Spørgsmaalet om Igangsættelse af offentlige Arbejder er naturligvis afhængigt af Kommunernes Mulighed for at skaffe Midler, men der maa være Adgang til at skaffe Midler gennem Staten.

Understøttelsesspørgsmaalet er et Surrogat. Det vi ønsker, er Arbejde.

Der maa kunne skaffes mere Arbejde ved at forbyde Dobbeltbeskæftigelse, og det ligger jo endda saaledes, at de, som har Dobbeltbeskæftigelse, vil kunne passe denne, naar Arbejdstiden nedsættes til 6 Timer.

Det maa fastslaas, at alle Samfundsklasser maa være med til at bære de Byrder, som Midlerne til Arbejdsløshedens Mildnelse kræver, og det maa være baade et Spørgsmaal for Regering, Rigsdag, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening at samarbejde til Løsning af hele dette store Problem.

Selvfølgelig kan disse vore Forslag ikke afskaffe Krisen herhjemme, saalidt som deres Gennemførelse kan afskaffe Verdenskrisen.

Man maa regne med de mange af vore Kammerater, som staar uden Beskæftigelse. For dem maa vi bringe et Offer, selv om det skal bestaa i en Gennemførelse af Arbejdstidsforkortelse uden fuld Kompensation.

Formanden forelagde paa Forretningsudvalgets Vegne et Forslag til en Resolution herom og henstillede, at Mødet afbrødes for at give Repræsentanterne Lejlighed til at sætte sig ind i den ret omfattende Resolution, der selvsagt ikke paa staaende Fod kunde optages til Diskussion.

Mødet genoptoges Fredag den 20. Maj og endte med, at man efter en længere Diskussion med alle Stemmer mod 16 vedtog følgende

Resolution:

Den herskende svære økonomiske Krise, der særlig giver sig Udslag i en omfattende og langvarig Arbejdsløshed, er af en saa ekstraordinær Natur, at den med Hensyn til Arbejdsløshedens Bekæmpelse kræver ekstraordinære Foranstaltninger fra alle de Faktorers Side, som har Indflydelse paa Arbejdsforholdene.

Arbejdernes naturlige Krav maa fortsat være, at der ydes dem en forsvarlig Understøttelse under Arbejdsløshed, men med den Langvarighed, der efterhaanden præger Arbejdsløsheden, er Understøttelse ikke tilstrækkelig. Der maa baade af økonomiske og moralske Grunde fra saavel Rigsdagens som fra Organisationernes Side sættes alt ind for, at det størst mulige Antal Arbejdere inddrages i Produktionen og Omsætningen, ved i hvert Fald midlertidig at gennemføre en Forkortelse af Arbejdstiden, saaledes at denne højst bliver 40 Timer ugentlig i Haandværk, Industri og Handel samt for Tjenestemænd og Arbejdere i offentlige og koncessionerede Virksomheder, og at Arbejdstiden for de Arbejdere, der er beskæftigede udenfor de her nævnte Omraader, nedsættes saa langt, som det er foreneligt med de paagældende Erhvervs naturlige Interesser.

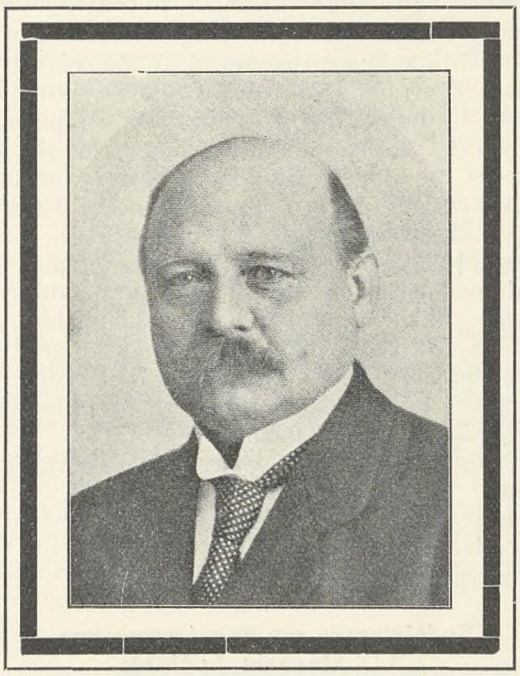
Ved Bedømmelsen af Arbejdstidens Længde kan man ikke længere nøjes med at anlægge sociale, kulturelle og samfundsmæssige Synspunkter, men Spørgsmaalet maa bedømmes ud fra de Erhvervsmuligheder, der kan tilvejebringes, naar Arbejdstiden forkortes. Det vil i Forbindelse hermed ogsaa være paakrævet, at alt unødvendigt Overarbejde afskaffes, og hvor Overarbejde er nødvendigt, at dette udlignes ved tilsvarende Indskrænkning i den normale Arbejdstid.

Det maa fortsat kræves, at offentlige Arbejder iværksættes i størst mulig Udstrækning, og blandt de Spørgsmaal, der vil kunne komme i Betragtning, naar der skal tilvejebringes Muligheder for mere Beskæftigelse, undlader Repræsentantskabet ikke at pege paa, at det til Eksempel vil være formaalstjenligt at forhøje den skolepligtige Alder, at Enkelt-Personers Dobbeltbeskæftigelse bør forbydes, og at der i Forbindelse med Arbejdstidens Forkortelse træffes saadanne Forholdsregler, at den tilsvarende Forøgelse af de beskæftigedes Antal opnaas.

Da den arbejdende Befolknings Købeevne er af fundamental Betydning for hele Samfundshusholdningen, maa Repræsentantskabet kræve Reallønnen bevaret i størst mulig Udstrækning.

En afgjort Forudsætning maa det være, at alle Samfundsklasser deler de Byrder, som en Gennemførelse af den her foreslaaede Fordeling af Arbejdet vil medføre, saaledes at til Eksempel Husleje, Renteydelse og Handelsavance formindskes.

Til Løsning af disse vigtige Spørgsmaal paalægges det Forretningsudvalget, at dette snarest træder i Forbindelse med Regering og Rigsdag samt Dansk Arbejdsgiverforening, saaledes at Spørgsmaalet om Arbejdstidsforkortelsen og Indskrænkning af Overarbejdet samtidig tages op af de nævnte Faktorer paa det her anførte Grundlag, da Spørgsmaalet om Beskæftigelse af de Arbejdsløse i stigende Grad trænger sig paa, og en Udskydelse af dets Løsning vil indeholde alvorlige samfundsmæssige og erhvervsmæssige Følger.

Herman Lindquist død.

Den 29. Maj er den tidligere Formand for den svenske faglige Landsorganisation, Herman Lindquist afgaaet ved Døden, ca. 69 Aar gammel.

Med Herman Lindquist er en af Sverrigs ypperste Fagforeningsledere gaaet bort.

I 20 Aar stod Lindquist i Spidsen for den svenske Landsorganisation og førte denne fremad til en stærk og fasttømret Arbejdersammenslutning.

Det faldt i Lindquists Lod at staa forrest i den største Arbejdskamp, de svenske Arbejdere har oplevet, nemlig Storstrejken i 1909. Under denne Kamp viste Lindquist sig som den udmærkede Leder og Forhandler, og hans dygtige og kloge Taktik gjorde, at de svenske Arbejdere gik ud af Kampen med et mindre Nederlag, end Arbejdsgiverne havde forudset.

Herm. Lindquist var godt kendt af de danske Arbejdere, idet han ofte har været Gæst ved de samvirkende Fagforbunds Generalforsamlinger og de skandinaviske Arbejderkongresser, som har været afholdt i København, og alle, der kendte Lindquist, lærte at skatte ham som en baade myndig og dygtig Arbejderrepræsentant, og det skandinaviske Samarbejde havde i ham en varm og trofast Tilhænger.

Herm. Lindquist, der havde lært Snedkerhaandværket, kom hurtig ind i Fagforeningsledelsen. Fra 1894 til 1897 var han Formand for det svenske Træarbejderforbund. Efter Sterkys Død i 1900 blev han Formand for den svenske Landsorganisation, som han ledede indtil 1920.

I 1921 blev han udnævnt til Socialminister, hvilken Stilling han beklædte til 1923.

Foruden sine faglige Tillidshverv havde Lindquist været Medlem af Stockholms Borgerrepræsentation og af Rigsdagens 2. Kammer, for hvilket han i flere Perioder var Formand.

Vi, herhjemme i Danmark, vil med Tak mindes Lindquists Arbejde for Fagforeningsbevægelsen og ære hans Minde.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere hos Entreprenør Emil Nielsen.

I Anledning af en Klage fra Havnearbejdernes Fællesforbund i København over, at Entreprenør Emil Nielsen, Islands Brygge, gennem de sidste 3 Aar ikke har aflønnet Havnearbejderne i H. t. den gældende Overenskomst, afholdtes den 25. April et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det imidlertid ikke lykkedes at opnaa Enighed, idet Arbejdsgiverne vel vil indgaa paa i Fremtiden at betale efter Overenskomsten, men ikke vilde efterbetale, hvad der var betalt for lidt i den forudgaaende Periode.

Da der saaledes ikke opnaaedes Enighed, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Aalborg Havn.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 3. Maj d. A. behandledes en Række forskellige Spørgsmaal vedrørende Losning i Aalborg Havn.

Resultatet af Mødet blev, at Arbejdsgiverne fastholdt et Krav om Tilbagebetaling af forskellige Udbetalinger ved Losningen af S/S Marie Clausen, M/S Schwan og M/S Hannover samt en Bod for Arbejdsstandsninger. Endvidere tilbød Arbejdsgiverne at betale Havnearbejderne et af disse krævet Beløb paa Kr. 104,15 ved Losningen af M/S Arkona. Man enedes om det sidstnævnte Spørgsmaal og om, at der angaaende en Uoverensstemmelse hos A/S Aarhus Brændsels-Kompagni søges Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret. Derimod opnaaedes der ikke Enighed om de førstnævnte Losninger, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at bringe Klage frem for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Fakse Ladeplads.

Efter Klage over uvarslet Arbejdsstandsning ved Losning af to Skibe til Firmaet C. F. Boserup, Fakse Ladeplads, afholdtes der den 13. April et Fællesmøde, hvor det oplystes at Arbejdet var genoptaget og ordnede Forhold tilvejebragt.

I Anledning af Arbejdsstandsningen forbeholdt Arbejdsgiverforeningen sig at rette Klage til Den faste Voldgiftsret, og Klagen da ogsaa indbragt.

Arbejdsmænd ved Firmaet Bodilsen & Sandagers Arbejde paa Ærø.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. April behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at Entreprenørforeningen havde modsat sig at optage Forhandlinger med Forbundet i Henhold til de gældende Regler vedrørende Spørgsmaalet om Ydelse af Vandtillæg ved Entreprenørfirmaet Bodilsen & Sandagers Arbejde paa Ærø under Henvisning til, at saavel dette Spørgsmaal som Overarbejdsspørgsmaalet m. m. havde fundet sin endelige Afgørelse ved Den faste Voldgiftsret, Sag Nr. 1548.

Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa Enighed, og Forbundet forbeholdt sig derfor at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Kvinder hos A/S Hellesens Enke og V. Ludvigsen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 14. April behandlede man en Uoverensstemmelse mellem A/S Hellesens Enke & V. Ludvigsen og Kvindeligt Arbejderforbund vedrørende en af Aktieselskabet foretagen Opsigelse af visse Akkordpriser.

Fra Arbejdernes Side udtales det:

»Da Forhandlingerne har vist, at der for en Række Omraader, efter Arbejdernes Formening fra Firmaets Side, er begaaet Brud paa Overenskomstens Afsnit A, § 7, 3. Stk., idet der ikke er betalt efter denne, forbeholder Arbejderne sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

For saa vidt angaar de Akkorder, der paa overenskomstmæssig Maade er opsagt og udløbne og erstattes med Timeløn, fastholder Arbejderne Strejkevarslernes Berettigelse.«

Der opnaaedes ikke Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig derefter at indbringe for Den faste Voldgiftsret Spørgsmaalet om, hvorvidt det af Kvindeligt Arbejderforbund afgivne Strejkevarsel er lovligt.

Parterne er enige om, at Sagen skal fremmes mest muligt, og under Forudsætning af at dette sker, udsætter Kvindeligt Arbejderforbund den varslede Strejke til Iværksættelse med 2×24 Timers Varsel efter Afsigelsen af Den faste Voldgiftsrets Kendelse, for saa vidt Kendelsen giver Forbundet Ret; i modsat Fald bortfalder Varslerne.

Kvinder og Arbejdsmænd hos A/S Glud & Marstrand.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 14. April behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over, at Medlemmer af Kvindeligt Arbejderforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund havde nedlagt Arbejdet Fredag d. 11. og delvis Lørdag d. 12. April paa A/S Glud & Marstrands Fabrikker, Løveallé, i Anledning af, at der i et af Værkstederne, der for Tiden er under Ombygning, ved Arbejdstidens Paabegyndelse var for lav Temperatur.

Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa Enighed, og Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Kvinder hos A/S Nordsjællands Venstreblad.

Efter at Nordsjællands Venstreblad har foretaget en Ændring med Hensyn til Tidspunktet for Bladomdeling og i den Anledning afskediget de kvindelige Bude og benyttet sig af Drenge, har Kvindeligt Arbejderforbund paaklaget dette formentlige Overenskomstbrud, og Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. April.

Paa dette Møde opnaaedes ingen Enighed, og paa Forbundets Vegne er dette Overenskomstbrud derefter indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Malere paa Skandinavisk Barnevognsfabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Maj forhandledes der om et af Malerforbundet fremsat Krav om Oprettelse af en Overenskomst mellem Forbundet og Skandinavisk Barnevognsfabrik. Ved de lokale Forhandlinger var det ikke lykkedes at opnaa Enighed, hvorfor Forbundet havde fremsendt 1. og 2. Varsel om Arbejdsstandsning til Ikrafttræden den 3. Maj.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om, at der skulde nedsættes et Fællesudvalg, som skulde undersøge Akkordgrundlaget og Akkordtider hos Skandinavisk Barnevognsfabrik sammenlignet med andre københavnske Barnevognsfabrikker, hvor Forbundet har Medlemmer, og paa Grundlag heraf udarbejde en Overenskomst.

Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt inden 1. Juni.

Den varslede Strejke udsættes til 1. Juni og bortfalder, saafremt der opnaas Enighed om Overenskomsten.

Sadelmagere og Tapetserere hos A/S Magasin du Nord.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 6. April behandledes en Klage fra Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund over, at A/S Magasin du Nords Tapetsererværksted havde antaget en Tapetserer ved Navn Due Kjær, der er Medlem af Sadelmager- og Tapetsererlauget, som Tilskærer og Dekoratør med Paabud om, at han ikke maatte staa tilsluttet Arbejdernes faglige Organisation.

Det lykkedes ikke paa Mødet at opnaa Enighed, og Forbundet har herefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Stukkatører i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 19. April forhandledes der om en af Arbejdsgiverforeningen fremsendt Klage over, at Stukkatørernes Fagforbund har modsat sig, at en af Sagførerraadet udpeget Sagfører skulde fungere som Opmand i Fagets Voldgiftsret.

Ved Fællesmødet fastholdt Forbundet, at da de ikke havde Tillid til den udpegede Voldgiftsmand, kunde de ikke anerkende ham som saadan.

Arbejdsgiverforeningen har derefter indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Privatbanefunktionærernes Forbunds Delegeretmøde.

Den 8. Maj d. A. afholdt Privatbanefunktionærernes Forbund sit ordinære Delegeretmøde i »Folkets Hus« paa Enghavevej.

Mødets Konstituering.

Delegeretmødet aabnedes af Formanden, Togfører *J. M. Herlak,* Aalborg, der bød velkommen, hvorefter Mødet konstitueredes med Portør *Vestergaard* og Pudser *L. C. Larsen,* Aalborg, som Dirigenter, og derpaa talte Mødets Gæster, Sekretær *Knud V. Jensen,* De samv. Fagforbund, Sekretær *Chr. Vejre,* Dansk Jernbaneforbund, *Th. Brix,* Dansk Lokomotivmandsforbund og fhv. Stationsforstander *Gomard,* Kontorpersonalets Organisation, hvorefter man gik over til at behandle Dagsordenen.

Formandens Beretning.

Den fungerende Formand, *J. M. Herlak,* fik Ordet for at aflægge Beretning om Virksomheden. Han indledede sin Tale med at udtale følgende

Mindeord om Fr. Fischer.

Siden Mødet sidst var samlet, er vor Formand Fr. Fischer død. Os, der kendte ham, er det uforstaaeligt, at Fischer skulde rives bort i sin bedste Alder fra det Arbejde, der havde hans største Interesse. Hans Arbejde var præget af den største Kærlighed til vor fælles Sag, og Tabet, vi har lidt ved hans alfor tidlige Død, er overordentlig stort. Hans Navn vil ikke blive glemt, saalænge Privatbanefunktionærernes Forbund eksisterer. Vi vil ære og agte hans Minde! (Kongressen rejste sig.)

Beretning om Virksomheden.

Den fungerende Formand aflagde derefter Beretning om Virksomheden siden sidste Delegeretmøde, idet han udtalte:

Den afvigte Periode har været stærkt præget af Lønforhandlingerne. Under Forligsforhandlingerne i 1929 var man indforstaaet med, at man ved Privatbanerne maatte tage en Hovedrevision af Lønforholdene, naar Revisionen af Statstjenestemandsloven var tilendebragt. Samme Opfattelse havde Banebestyrelsens Repræsentanter ogsaa, men vore Ønsker gik bestemt ikke i samme Retning, hvad vi ret hurtigt blev klar over, under de indledende Forhandlinger. Tiden har ikke været os gunstig for en Revision af Lønbestemmelser, ganske vist har vi haft en demokratisk Regering, der har været en Hindring for Banebestyrelserne i at faa deres Ønsker opfyldt i fuldt Maal; men paa den anden Side har de i den Krisetid, der nu gaar over Landene, haft en Forbundsfælle saa god, som de ikke kunde vente sig, og Virkningerne deraf blev desværre ogsaa synlige paa det endelige Resultat.

I Loven om »Statshjælp til Privatbanerne« havde vi egentlig ment at have en Fordel under Forhandlingerne, idet vi har hævdet, at de Moderniseringsforanstaltninger, Privatbanerne ved Hjælp af denne Lov blev i Stand til at lade foretage, vilde medføre en mere økonomisk Driftsform for Jernbanerne og give Banerne en mere fordelagtig Stilling i Kampen med Konkurrenterne, hvad Meningen med Loven ogsaa er og hvad forhaabentlig ogsaa vil blive Tilfældet; men den Form, Loven fik — betinget Deltagelse fra de interesserede Kommuner — medførte jo en Behandling i Kommunerne om at deltage forholdsmæssigt i Dækning af Udgifterne til Banernes Modernisering, og dette har til Følge, for det første, at enkelte ikke kommer til at nyde godt af de Midler, der gennem Loven er stillet til Raadighed, idet det har været umuligt at fremskaffe det fornødne Tilsagn fra Kommunerne, og for det andet, at Kommunerne flere Steder har stillet som Betingelse for at gaa med, dels, at Personalet skulde tage deres Part af Moderniseringsbeløbet (Aarhus—Hammel—Thorsø-Jernbane), og enkelte Steder har gjort deres Tilsagn afhængigt af, at Personalet deltog forholdsmæssig i Banernes Underskud, hvilket bl. a. var Tilfældet ikke alene af Sognekommunerne, men ogsaa af Aalborg Amtskommune.

Naar Personalet enkelte Steder er indgaaet paa at deltage i Dækning af Banernes Driftsunderskud, maa det ses ud fra Forholdet: Usikkerheden om vore Pensionsforhold ved en Banes Lukning, — det er min Tro, at har vi først en Afgørelse paa dette for os saa vigtige Spørgsmaal, vil Banerne ikke faa saa let Spil, som Tilfældet har været det sidste Aar. Den Uklarhed, der hersker om dette Spørgsmaal, har været Kommunerne en god Støtte i deres Krav til Personalet om økonomisk Deltagelse.

Udover Lønsagen har Pensionssagen været den Sag, der i største Grad har lagt Beslag paa Ledelsen.

Vor Opgave i den kommende Tid maa være i saa vid Udstrækning som muligt at afbøde de Slag, der under forskellig Form rettes imod vor økonomiske Stilling. Det gælder om nu mere end nogensinde, at staa Ryg imod Ryg, kun ved et enigt Sammenhold i vor Organisation kan vi afbøde Angrebene og forbedre os til Fremstød, naar Tiden dertil er inde.

Diskussionen.

I Diskussionen om Beretningen deltog en lang Række Talere og Hovedtemaet i Diskussionen var de forskellige Privatbaners Stilling under den haarde Konkurrence. Særlig Spørgsmaalet om Østsjællands Jernbane var brændende. Her har Funktionærerne indskudt Kapital, og alligevel er Forholdene saaledes, at Banen ikke kan udbetale Funktionærerne deres Løn.

Ogsaa Pensionsspørgsmaalet var Genstand for Debat. Forholdene paa Kolding-Eigtved Banen, der i nær Fremtid kommer til Afgørelse ved Landsretten, og de truende Forhold paa den østsjællandske Bane er af en saadan Natur, at det nærmer sig den storslaaede Svindels Regioner. Banerne har i en Aarrække tvunget sine Funktionærer til at betale til en Pensionsfond, og nu viser det sig, at Banerne i deres Nødssituation har brugt Arbejdernes indbetalte Penge, saaledes at Funktionærerne nu staar overfor en Afskedigelse, uden at kunne faa Pension.

Enkelte Baner har endda udbetalt Udbytte til

Aktionærerne, samtidigt med at de har brugt Penge af Pensionsfonden til Banernes Drift.

Ikke uden Grund stemplede en Taler dette som Svindel i allerhøjeste Potens.

Følgende Delegerede deltog i Diskussionen: Magasinformand *Frederiksen,* Haarlev, Togfører *Laursen,* Kolding, Pudser *M. Petersen,* Aalborg, Baneformand *Petersen,* Tømmerby, Portør *Bertelsen,* Faaborg, Overportør *Nielsson,* Svendborg, Baneformand *Borglund,* Langeland, Togbetjent *L. C. Larsen,* Aalborg, Togfører *Lauritzen,* Østeraa, Baneformand *Christensen,* Østsjælland, Togfører *A. P. Hansen,* Sydfyn, Lokomotivfører *Th. Brix,* Togfører *Larsen,* Kolding, Togfører *Jensen,* Haarlev, Rangerformand *Olsen,* Nakskov, Baneformand *Frederiksen,* Kolding, og *Knud V. Jensen,* De samvirkende Fagforbund samt den fungerende Formand *J. M. Herlak,* der udførligt replicerede gentagne Gange til Debatten.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, *Knud V. Jensen,* udtalte følgende:

Det er ikke saaledes, som det her er nævnt, at De samvirkende Fagforbund kan forbyde de enkelte Forbund og deres Afdelinger at slutte særlige lokale Overenskomster. I dette Forhold er Forbundene suveræne; men Forbundene kan forbyde deres Afdelinger at slutte separate Overenskomster, og det kan Privatbanefunktionærernes Forbund ogsaa gøre, det vil sige, at denne Forsamling er den kompetente i disse Spørgsmaal. Ved en tidligere Kongres i dette Forbund har jeg stiftet Bekendskab med de Vanskeligheder Privatbanefunktionærerne har, og med Interesse har jeg fulgt Forsøgene paa at klare disse Vanskeligheder, og De samvirkende Fagforbund beskæftiger sig netop i denne Tid alvorligt med disse vigtige Sager.

Vi forstaar i De samvirkende Fagforbund Nødvendigheden af at faa klaret Pensionssagen, og i Særdeleshed Nødvendigheden af, at alle Baner overholder Overenskomsten.

Vi kan tilsige Forbundet, at vi i den Udstrækning, det er muligt, vil yde De samvirkende Fagforbunds Støtte dertil.

Formandens Beretning godkendtes enstemmigt, og derefter forelagde Kassereren, Baneformand *Petersen,* Tømmerby, Regnskaberne, der ligeledes godkendtes.

Valg af Ledelse.

Derefter valgtes Forbundets Ledelse: Togfører *J. M. Herlack* valgtes med 112 St. til Formand, medens Baneformand *Frederiksen,* Kolding, fik 29 Stemmer.

Til Redaktionssekretær genvalgtes Togbetjent *L. C. Larsen* med Akklamation, og Revisorerne og deres Suppleanter genvalgtes.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes desuden Portør *Jens Jørgensen,* Svendborg, Portør *Emil Frederiksen,* Kallehave, Overportør *Andersen,* Amager, Togfører *Fr. Nielsen,* Aalborg, Baneformand *Petersen,* Tømmerby, der valgtes til Næstformand, Baneformand *Frederiksen,* Kolding, Baneformand *Pedersen,* Aalborg, Ledvogter *Petersen,* Svendborg, Pudser *L. C. Larsen,* Aalborg, og Pudser *Rasmussen,* Faaborg.

Næste Delegeretmøde afholdes i Odense.

Derefter talte Delegeretmødets Gæster: Sekretær *Knud V. Jensen,* De samvirkende Fagforbund, Dansk Lokomotivforbunds Formand *Th. Brix,* Dansk Jernbaneforbunds Sekretær *Chr. Vejre* og Stationsforstander *Gomard,* og *Herlak* sluttede Mødet med et kraftigt besvaret Leve for Forbundet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1548.

Arbejdsmænd hos Entreprenørfirmaet Bodilsen & Sandager.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1932 i Sag Nr. 1548: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens og Entreprenørfirmaet Bodilsen & Sandagers Vegne.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Entreprenørforeningens og Entreprenørfirmaet Bodilsen & Sandagers Vegne for Brud paa den i Entreprenørfaget gældende »Landsoverenskomst«. Klagen gaar ud paa, at det nævnte Firma, der i Sommeren 1931 havde i Entreprise Udførelsen af forskellige Kystsikringsarbejder ved Marstal Drej paa Ærø samt Anlæg af et Færgeleje m. v. i Ærøskøbing, i Strid med Overenskomsten har undladt at betale Arbejderne Tillæg til Timelønnen dels for Vandbygningsarbejde dels for præsteret Overarbejde. Klagerne paastaar Entreprenørforeningen og Firmaet tilpligtede at betale efter Overenskomsten og Firmaet ikendt en Bod.

De Indklagede paastaar Frifindelse: De bestrider, at der efter det paagældende Arbejdes Beskaffenhed har været Grundlag for Kravet om Tillæg for Vandbygningsarbejde, men erkender, at der ikke er ydet Tillæg for Overarbejde. Efter Firmaets Fremstilling skete dette imidlertid efter Arbejdernes eget Ønske. Firmaet havde ingen Interesse i at faa udført Overarbejde, men Arbejderne ønskede selv Arbejdstiden forøget til 10 Timer paa normal Timeløn, for derved at tjene en større Dagløn, og Firmaet, der havde forvisset sig om, at ingen af Folkene var Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, fandt ingen Grund til at modsætte sig dette Ønske.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand gør de Indklagede i første Række gældende, at Landsoverenskomsten ikke af Klagerne kan forlanges bragt til Anvendelse paa de heromhandlede Arbejder. Ganske vist er Overenskomsten efter sit Indhold ikke udtrykkelig begrænset til at angaa Løn- og Arbejdsvilkaar for *organiserede* Arbejdere, men Forholdet er paa Ærø, som adskillige andre Steder paa Landet, det, at Arbejdslønningerne for *uorganiserede* ufaglærte Arbejdere sædvanemæssigt ligger meget betydeligt under de overenskomstmæssige foreskrevne Lønninger, saa at organiserede Arbejdsgivere vilde blive trængt ud af Konkurrencen med uorganiserede Arbejdsgivere, saafremt de

overenskomstmæssige Lønninger strængt skulde overholdes ogsaa i Forhold til uorganiserede Arbejdere. Hertil kommer, at Dansk Arbejdsmandsforbund ikke har nogen særlig Afdeling for Ærø og derfor efter de Indklagedes Formening ikke kan have Paataleret med Hensyn til Betalingsvilkaarene for de omhandlede Arbejdere. Med Hensyn til dette sidste Punkt har Klagerne oplyst, at Dansk Arbejdsmandsforbund har mange Medlemmer paa Ærø, og at Forbundets Interesse her varetages af Forbundets Svendborg Afdeling, der har en Tillidsmand paa Øen.

Subsidiært har de Indklagede gjort gældende, at Landsoverenskomstens Bestemmelser om Tillæg for Overarbejde i hvert Fald ikke vilde kunne kræves gennemførte af Klagerne i et Tilfælde som det foreliggende, hvor Overarbejdet er præsteret udelukkende efter de beskæftigede Arbejderes eget Ønske.

Den faste Voldgiftsret har gentagne Gange, jfr. bl. a. Kendelsen i Sag Nr. 1121, statueret, at Bestemmelser om Løn og Arbejdsvilkaar i faglige Overenskomster, der ikke tager noget Forbehold om at skulle gælde i Forhold til vedkommende Fagforenings Medlemmer, maa være gældende ogsaa i Forhold til uorganiserede Arbejdere i det paagældende Fag. Paa denne Opfattelse maa ogsaa den for faa Aar siden vedtagne Landsoverenskomst i Entreprenørfaget antages at bygge, og Retten kan ikke i de af de Indklagede anførte Omstændigheder finde tilstrækkelig Grund til at fravige denne Forstaaelse af Overenskomsten i det under nærværende Sag omhandlede Tilfælde. Da det derhos ikke kan fritage en Arbejdsgiver for at overholde de ham ifølge en kollektiv faglig Overenskomst paahvilende Forpligtelser, at de af ham beskæftigede Arbejdere for deres Vedkommende er indgaaet paa, eller endog selv har ønsket, at arbejde paa ringere Vilkaar end de overenskomstmæssige fastsatte, maa det statueres, at det indklagede Firmas Forhold med Hensyn til Overarbejdet har været overenskomststridigt. Derimod kan Retten ikke tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt Tillæg til Timelønnen for Vandbygningsarbejde skulde have været betalt.

For det begaaede Brud paa Overenskomsten vil Firmaet være at ikende en Dansk Arbejdsmandsforbund tilfaldende Bod, efter Omstændighederne paa 400 Kr. Det bemærkes, at Retten ved Bodens Ansættelse til dette Beløb har taget skønsmæssigt Hensyn ogsaa til Omfanget af den stedfundne Underbetaling, der, blandt andet fordi Forholdet først efter flere Maaneders Forløb blev paatalt overfor Entreprenørerne, ikke findes at burde tages i Betragtning med dens fulde Beløb. Om nogen yderligere Efterbetaling i denne Anledning bliver der herefter ikke Spørgsmaal.

Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse.

Entreprenørfirmaet Bodilsen & Sandager har handlet i Strid med den gældende Landsoverenskomst i Entreprenørfaget ved ikke at yde overenskomstmæssigt Tillæg til Timelønnen for Overarbejde ved det ovenfor omhandlede Entreprisearbejde.

I Bod til Dansk Arbejdsmandsforbund betaler Firmaet 400 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kroner.

Sag Nr. 1551.

Arbejdsmænd hos Vognmand Jens Nørbæk, Horsens.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Marts 1932 i Sag Nr. 1551: De samv. Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund mod Horsens Vognmandsforening paa dens Medlem Vognmand Jens Nørbæks Vegne.

Vognmand Jens Nørbæk, Horsens, havde overtaget Jordarbejdet ved Udgravningen til en Vandbeholder til Horsens Kommunes Vandværk. Efter at Arbejdet var fuldført afleverede Arbejderne d. 14. Novbr. 1931 en Akkordopgørelse, der udviste et Overskud paa Kr. 4,642,04. Nørbæk protesterede mod denne Opgørelse, der efter hans Mening var ganske forkert. Han udbetalte nogle Dage efter 900 Kr., og Fredag den 27. Novbr. havde han en Forhandling med Fagforeningen, hvorunder han tilbød at betale yderligere 1600 Kr. den følgende Mandag. Om Lørdagen tog han imidlertid dette Tilbud tilbage og erklærede, at han ikke vilde betale mere.

Sagen blev nu af Fagforeningen indberettet til Dansk Arbejdsmandsforbund, der ved Skrivelse af 3. Decbr. anmodede Horsens Vognmandsforening, hvoraf Nørbæk er Medlem, om en Forhandling. Samme Dag havde Nørbæk sendt Fagforeningen en Skrivelse, hvori han meget bestemt hævdede, at Arbejderne havde faaet alt, hvad de havde Krav paa. Som Svar herpaa indrykkede Fagforeningen den 4. Decbr. en Meddelelse i »Social-Demokraten«, hvorefter Nørbæks Arbejdspladser var blokerede.

Den 7. Decbr. kom en Repræsentant fra Forbundet til Horsens, og der blev aftalt et Møde til næste Dag. Ved dette oplyste Vognmandsforeningens Formand, at Nørbæk nægtede at deltage i noget Møde, før Blokaden var hævet. Dette skete iøvrigt samme Dag ved ny Meddelelse i »Social-Demokraten«. Paa Mødet enedes man om, at den foreliggende Tvistighed skulde forelægges et Mæglingsudvalg, der skulde træde sammen inden 8 Dage. Derimod erklærede Vognmandsforeningens Formand, at han først i Løbet af 2 Dage kunde tage Standpunkt til Spørgsmaalet om faglig Voldgift for det Tilfælde, at Mæglingen ikke førte til nogen Afgørelse. Næste Dag meddelte han, at Vognmandsforeningen ikke ansaa sig berettiget eller pligtig til at tage Bestemmelse om, ad hvilken Vej Sagen videre skulde behandles, dels fordi Foreningen ikke havde deltaget i de Aftaler, der var truffet forud for Arbejdets Paabegyndelse, dels fordi der efter Arbejdets Afslutning havde været foretaget Forhandlinger og Beslutninger, uden at Foreningen havde været gjort bekendt dermed.

Der kom herefter ikke yderligere Forhandlinger i Gang.

Under Henvisning til, at der mellem Horsens Vognmandsforening og den stedlige Afdeling af

Arbejdsmandsforbundet d. 28. Juli 1930 er indgaaet en Overenskomst, hvorved Parterne er enedes om at rette sig efter Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund i sin Helhed, og *at* denne Overenskomst indeholder de sædvanlige Regler for Afgørelse af faglige Stridigheder, har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund nu indklaget Horsens Vognmandsforening paa dens Medlem Vognmand Jens Nørbæks Vegne her for Retten med Paastand om, at der paalægges de Indklagede en Bod for ulovlig Vægring ved at lade den opstaaede Strid afgøre ved faglig Voldgift. Endvidere har Klagerne henstillet, at Retten i Stedet for at henvise Tvisten til faglig Voldgift, selv vil afgøre denne paa Grundlag af Arbejdernes Opgørelse, mod hvilken der formentlig ikke kan gøres berettigede Indsigelser, og de har derfor tillige nedlagt Paastand om, at Nørbæk dømmes til Betaling af Kr. 3,742,03, nemlig det opgjorte Overskud med Fradrag af de senere betalte 900 Kr.

De Indklagede har principalt paastaaet Sagen afvist her for Retten, idet de, der ikke er Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening, dels bestrider, at den ovennævnte Overenskomst, hvorom der ganske vist i sin Tid har været forhandlet, er kommet i Stand, dels i alt Fald bestrider, at det har været Meningen, at de i Entreprenørforeningens Overenskomst optagne Regler for Afgørelse af faglige Stridigheder skulde være gældende mellem Vognmandsforeningen og Fagforeningen.

Da det imidlertid for Retten er dokumenteret, at den af Klagerne paaberaabte Overenskomst er behørig underskrevet, blandt andet ogsaa af Vognmand Nørbæk, og da den indeholder en Tilslutning til Entreprenørforeningens Overenskomst i dens Helhed, er der ingen Tvivl om, at Sagen rettelig er indbragt her for Retten, og Afvisningspaastanden vil derefter ikke kunne tages til Følge.

Subsidiært har de Indklagede paastaaet Frifindelse. De gør gældende, at der forud for Arbejdets Paabegyndelse er truffet en klar Aftale mellem Nørbæk og Fagforeningens Formand, Christoffer Mortensen, hvorefter Arbejdet skulde udføres efter visse bestemte Akkordsatser.

Naar disse i Forbindelse med en af Vandværket foretaget Beregning over den udgravede Jordmængde lægges til Grund, bliver Resultatet, at der allerede er udbetalt Kr. 781,70 for meget til Arbejderne. Fagforeningens Formand benægter imidlertid, at en bindende Aftale er truffet, og hvis dette ikke anses for bevist, maa Følgen efter de Indklagedes Mening blive, at Arbejdet skal udføres i Timeløn. Efter en Beregning paa dette Grundlag har Arbejderne faaet Kr. 1,019,16 for meget udbetalt, men de Indklagede vil holde sig til den første Beregningsmaade, og de paastaar i Henhold hertil Klagerne dømt til at tilbagebetale Nørbæk Kr. 781,70. Endvidere har de Indklagede nedlagt Paastand om, at der ikendes Fagforeningen en Bod for den overfor Nørbæk etablerede Blokade, der har været ganske ulovlig og tilmed erklæret samtidig med, at man kræver Forhandling om Mellemværendet.

Der vil ikke være Anledning for Retten til at komme ind paa alt, hvad der af Parterne er anført om selve det omtvistede Mellemværende. Dette findes at egne sig bedst til Afgørelse ved faglig Voldgift, og det vil i alt Fald ikke kunne afgøres paa Grundlag af de Retten forelagte Oplysninger.

I Henhold til den af de Indklagede med Fagforeningen indgaaede Overenskomst har Parterne været forpligtet til at lade den opstaaede Tvist afgøre ved faglig Mægling og Voldgift. For Nørbæks Vedkommende kan det i nogen Grad tjene til Undskyldning, at han antagelig har været ganske uvidende om de her henhørende Forhold, men i alt Fald maa det anses for en alvorlig Fejl, at Vognmandsforeningen dels har forsømt at vejlede sit Medlem om hans organisationsmæssige Forpligtelser, dels ikke har opfyldt sine egne Forpligtelser.

Med Hensyn til den etablerede Blokade har Klagerne fremhævet, *at* den faktisk har været uden Betydning, fordi Nørbæk paa det Tidspunkt ingen Arbejder havde, *at* den snarest muligt blev hævet igen, og *at* den er et forstaaeligt Udslag af Irritation over Nørbæks Nægtelse af at betale et lovligt Tilgodehavende. Der er imidlertid ingen Tvivl om, at Blokaden har været ulovlig, og den kan meget vel have været skadelig for Nørbæk, selv om han ikke i Øjeblikket havde noget Arbejde i Gang.

Efter Omstændighederne finder Retten at kunne bortse fra Bod for begge Parters Vedkommende. Den foreliggende Strid vil være at henvise til faglig Voldgift. Sagens Omkostninger findes at burde paalægges de Indklagede.

Kendelse:

Den mellem Vognmand Jens Nørbæk og hans Arbejdere opstaaede Lønstrid henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger udredes af de Indklagede med 300 Kroner.

Sag Nr. 1552.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

(Ferieordningen).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Februar 1932 i Sag Nr. 1552: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutning af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen for A/S Burmeiser & Wain's Maskin- og Skibsbyggeri.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne igen paa A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeris Vegne for Brud paa indgaaet Aftale angaaende Ferieordningen.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Efter at Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 var vedtaget af Jern- og Metalindustriens Arbejdsgivere og Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, blev der mellem Ledel-

sen for A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri og dettes Arbejdere paa Strandgadeværftet optaget Forhandlinger angaaende Maaden, hvorpaa man kunde gennemføre de i Forligsforslaget for Aaret 1931 indeholdte Feriebestemmelser, der i Forslaget har følgende Ordlyd:

»For Aaret 1931 er de enkelte Virksomheder pligtige til at give saadanne Arbejdere Ferie, som de maatte beskæftige i Tiden mellem 1. Maj og 15. September, naar de siden 1. Februar 1931 og inden 1. August har været beskæftiget i vedkommende Virksomhed i mindst 8 Uger.

Ferien er paa 4 Arbejdsdage med Løn, Feriebeløbets Størrelse skal fastsættes forholdsmæssigt i Overensstemmelse med de ovenfor for Ferieordningen i Almindelighed givne Regler.«

Efter Forhandling mellem Selskabets Ledelse og Arbejdernes Tillidsmænd enedes man om en Ordning, der — betegnet »Teknisk Meddelelse Nr. 42«, dateret »Driftskontoret den 11. Maj 1931« og underskrevet af Underdirektør Georg Holm — blev tilstillet Værkstedsafdelingernes Tilsynsførende med følgende Ordlyd:

»Der udarbejdes af de forskellige Tillidsmænd i Forbindelse med de Tilsynsførende et Forslag til en Planlæggelse af Sommerferien for alle dertil berettigede Arbejdere, dog saaledes, at der ikke gives Ferie til mere end højst 6 Mand ad Gangen for hver Afdeling.

Arbejdere, der udtages til Ferie, kan faa de dem tilkommende Feriepenge udbetalt Dagen forud ved Henvendelse til Kontoret, medbringende en Seddel med Arbejderens Nr. og Navn og underskrevet af Afdelingens Tilsynsførende.

I Tilfælde af, at der hjemsendes eller afskediges Arbejdere paa Grund af Mangel paa Arbejde, og disse er berettigede til Ferie, kan Feriepenge udbetales Vedkommende samme Dag, forsaavidt Meddelelse gives til Kontoret herom om Morgenen.

Ved Henvendelse paa Kontoret skal medbringes en Seddel med Arbejderens Nr. og Navn og underskrevet af Afdelingens Tilsynsførende.«

Man enedes derefter om, at Arbejderne skulde udarbejde en Ferieliste, hvilket ogsaa skete, og paa Grundlag af denne Ferieliste, der indleveredes til Ledelsen, begyndte derpaa Arbejderne at holde Ferie.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa, at Selskabet, efter at 33 Mand i Henhold til den trufne Ordning havde holdt Ferie og faaet udbetalt Feriepenge (50 Kr. og 36 Kr.), fremsatte Ønske om en Ændring, saaledes at der i Stedet for den sukcessive Ferie etableredes en samlet Ferie, hvorved Værftet lukkede i Dagene fra den 3. til den 6. August inclusive. Under de i den Anledning førte Forhandlinger fastholdt Arbejderne den een Gang trufne Ordning under Henvisning dels til, at de allerede havde truffet Dispositioner med Hensyn til deres Ferie, og dels til, at den af Værftet foreslaaede Ordning var ensbetydende med, at de Folk, som allerede havde holdt Ferie, blev paatvunget 4 Dages Ekstraferie med Tab af Arbejdsfortjeneste. Den 6. Juni erklærede imidlertid Værftets Ledelse, at man fra og med denne Dag standsede Udbetalingen af Feriepenge, og under 28. Juli meddeltes, at »i Henhold til Forligsmandens Forslag af 26. Marts 1931 holdes Maskinafdelingens Værksteder i Strandgade lukkede fra 2. August til 6. August inclusive«. Klagerne har benægtet, at Værftets Krav skulde være hjemlet ved driftsmæssige Hensyn, og de hævder, at det — ganske uanset, hvorledes Forholdet stiller sig i denne Henseende — maatte være Selskabets Pligt, naar Enighed om Forandring ikke forelaa, at lade Spørgsmaalet afgøre efter de almindelige Regler for Behandling af faglig Strid. Under Henvisning til foranstaaende og under Anbringende af, *at* Selskabet har begaaet Brud paa den indgaaede Aftale, og *at* der er tilføjet Arbejdere, der enten allerede havde holdt Ferie eller havde truffet Forberedelser til Ferie, et Tab ved paatvunget Ekstraferie, uden Løn eller ved paaførte Ulemper, har Klagerne paastaaet Aktieselskabet kendt pligtig at yde de paagældende Arbejdere, over hvilke navngiven Liste er fremlagt, en passende Erstatning, hvorhos Klagerne har paastaaet Selskabet ikendt en efter Rettens Skøn fastsat Bod.

Heroverfor har de Indklagede anført følgende. Naar man oprindelig gik med til at gennemføre Ferieordningen som successiv, stod dette i Forbindelse med Spørgsmaalet om Beskæftigelse. Paa Strandgadeværftet var Arbejdsmængden stærkt reduceret og saaledes fordelt, at en Del af Folkene skiftedes til at »spadsere«. Under Forhandlingerne om Ferie enedes man om at praktisere Ferien som en successiv Ferie, saaledes at Ferien kunde falde i Arbejdernes Spadseretid, og paa Grundlag heraf udarbejdedes Ferielisten. Det viste sig imidlertid, at Skibsafdelingen i Strandgade i Lighed med Værftet paa Refshaleøen paa Grund af Arbejdets Art var nødt til at holde kollektiv Ferie, hvortil kom, at en Reparation i Driftscentralen i Strandgade viste sig paakrævet. Under de derefter indlede Forhandlinger om Ændring i Ferieplanen bad man Tillidsmanden udfærdige en Liste over de Arbejdere, der ikke kunde forandre deres allerede planlagte Ferie, idet Firmaet da vilde drage Omsorg for, at saavel disse Folk som de Folk, der allerede havde haft Ferie, vilde faa deres Spadseretid i den Tid, hvori den kollektive Ferie skulde holdes, saaledes at de derved vilde undgaa at lide noget Tab. Efter et den 3. Juni om Aftenen afholdt Møde mellem Arbejderne og Tillidsmanden meddelte denne, at Arbejderne fastholdt at ville holde Ferie efter den Liste, der een Gang var lavet, og Selskabet saa sig derfor nødsaget til at meddele Tillidsmanden, at der ikke blev udbetalt Feriepenge til flere Arbejdere før ved den kollektive Ferie, der vilde finde Sted fra den 3. August og følgende Dage. Selskabet hævder, at enhver, der skal nyde godt af en Ferie, maa være forberedt paa at vise sin Arbejdsgiver det Hensyn at finde sig i en Omlægning af Ferien, hvis Forholdene kræver det, og da Selskabet har tilrettelagt Arbejdet saaledes, at Spadseredagene for de 33 Mand, der havde holdt Ferie indenfor Tidsrummet fra den 11. Maj til 6. Juni, kom til at omfatte Dagene fra 3.—6. August, har disse Mænd ikke lidt noget Tab, hvortil kommer, at Selskabet havde tilbudt at imødekomme de Ar-

bejdere, hvis allerede planlagte Ferie ikke kunde forandres. Medens de Indklagede herefter har paastaaet sig frifundne for Klagernes Tiltale, har de under en Kontrasag anbragt, at samtlige — paa en under Sagen fremlagt Liste navngivne — Maskinarbejdere, Kedelsmede og Arbejdsmænd som Svar paa Meddelelse om Standsning af Feriepengenes Udbetaling den 6. Juni nedlagde Arbejdet Kl. 13,30 og indtil Fyraften, og de har i den Anledning paastaaet de kontraindklagede Forbund ikendt en Bod fastsat efter Rettens Skøn.

I Kontrasagen har Klagerne paastaaet sig frifundne, idet de til Støtte herfor har anført, at den foreliggende Situation, som Firmaet egenmægtig havde skabt, maatte berettige Tillidsmanden til at sammenkalde Arbejderne til nærmere Drøftelse.

Der er under Sagen Enighed mellem Parterne om, at der som Resultat af de først førte Forhandlinger om Gennemførelse af de i Forligsmandens Mæglingsforslag indeholdte Bestemmelser om Ferie forelaa en mellem Værftet og Arbejderne sluttet Aftale om en Ferieordning, hvorefter Ferieliste var udarbejdet og antaget af Værftet. Selv om det dernæst maa antages, at Ordningens derpaa følgende Praktisering har vist større Ulemper end af Værftet forudset, og at derfor driftsmæssige Hensyn har kunnet begrunde en Ændring i de trufne Dispositioner, ses der paa den anden Side ikke at have foreligget Omstændigheder, der har kunnet berettige Selskabet til som sket — i Stedet for, naar Uenighed forelaa, at følge de sædvanlige Regler for Behandling af faglig Strid — ensidig at tilsidesætte en foreliggende Aftale. Herefter vil der i Anledning af det paaklagede Forhold være at paalægge det indklagede Selskab en Bod, der findes passende at kunne ansættes til 600 Kr., medens der ikke ses at foreligge Grundlag for Tilkendelse af nogen Erstatning, idet det ikke er godtgjort, at noget Tab er lidt.

Hvad endelig Kontraklager angaar, kan det efter det oplyste ikke antages, at der har foreligget Omstændigheder, der har kunnet give Arbejderne tilstrækkelig Grund til som sket at standse Arbejdet indenfor Arbejdstiden. De paagældende Arbejdere findes herefter at burde betale en Bod, der under Hensyn til de med Arbejdsstandsningen forbundne særlige Forhold vil være at ansætte under eet til 100 Kr.

Idet denne Bod efter Omstændighederne vil være at fradrage den Selskabet ikendte Bod, vil Selskabet være at dømme til Betaling af en Bod, stor 500 Kr., hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse.

De Indklagede A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri bør til Klagerne De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund betale en Bod, stor 500 Kr.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Arbejdsløsheden

blandt organiserede Arbejdere i forskellige Fag

i Marts 1932

(Efter Statistiske Efterretninger)

Fag	Ant. Arbejd. pr. Marts 1932	Arbejdsløshedsprocent			
		1932		1931	
		Marts	Febr.	Marts	Febr.
		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Bageri- og Konditoriarb...	4 374	29,5	29,6	22,0	23,1
Sukkervare-, Chocolade- og Biscuitarbejdere	1 444	25,8	19,2	12,7	11,8
Bryggeriarbejdere m. fl. ..	5 888	9,7	15,0	9,3	11,9
Slagteriarbejdere	7 674	11,2	12,2	7,2	7,1
Tobaksarbejdere	7 920	28,1	25,1	18,4	15,5
Tekstilarbejdere	10 159	7,2	8,5	10,8	13,0
Skræddere e	9 426	14,7	19,8	12,1	16,3
Hattearbejder.....	1 285	27,5	31,6	19,9	14,6
Skotøjsarbejdere	3 991	22,1	20,7	20,6	19,7
Murere	8 255	60,0	61,3	26,6	48,2
Hustømrere.....	7 549	52,3	52,9	37,1	40,6
Snedkere.....	8 728	37,8	36,1	20,0	21,7
Malere	6 018	37,3	53,7	23,3	45.1
Sadelmagere og Tapetserere	1 881	29,9	35,7	14,5	23,6
Træindustriarbejdere	4 152	29,2	26,0	13,4	13,8
Karetmagere	1 238	22,1	22,1	4,4	7,4
Keramikere	1 359	12,5	12,7	8,6	8,6
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere.....	1 246	42,1	37,9	25,5	26,0
Blikkenslagere.....	1 873	37,6	35,7	19,6	22,7
Smede- og Maskinarb.....	29 747	37,7	36,4	20,9	20,8
Formere	1 979	49,7	48,5	29,6	29,1
Elektrikere	2 833	36,0	36,5	23,0	19,4
Papirindustriarbejdere.....	1 448	1,6	1,8	2,1	2,3
Bogbindere.....	3 603	25,2	22,2	17,9	18,5
Typografer	6 067	16,3	16,2	10,1	10,4
Handels- og Kontormedhj.	13 604	13,3	12,3	8,4	8,0
Dansk Arbejdsmandsforb. m. v.....	97 094	45,1	45,2	28,4	31,7
Murerarbejdsm. i Københ..	1 740	49,5	52,1	24,0	27,1
Landarbejdere	13 200	69,2	66,7	39,0	38,3
Tjenere	4 033	24,7	24,3	17,9	20,2
Sømænd	3 601	35,9	36,9	26,4	26,7
Søfyrbødere	2 128	49,4	50,2	33,3	32,8
Kedel- og Maskinpassere .	2 258	14,2	14,5	9,6	10,3
Kvindeligt Arbejderforbund	10 431	28,0	25,0	20,3	17,0
Andre Fag	15 969	32,2	32,2	16,3	18,8
Ialt...	304 195	35,8	35,9	22,1	24,5

Adresseforandringer.

Siden den sidste Fortegnelse over Fagforbundenes Adresser var optaget i »Arbejderen« (Nr. 15. 28 Aarg.), er der sket følgende Forandringer i Fortegnelsen:

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbunds Kontor er flyttet til *Upsalagade 3, 1.* (Telf. Palæ 4572).

Dansk Elektrikerforbunds Kontor er nu *Hauchsvej 17* (Telf. 7918).

Dansk Karetmagerforbunds Kontor er nu *H. C. H. C. Ørstedsvej 28 C.* (Telf. Eva 2713).

Dansk Stenindustriarbejderforbunds Kontor er nu *Sjællandsgade 17, 1.* (Telf. Nora 5406).

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., København V. Telefoner 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 23 * KØBENHAVN DEN 15. JUNI 1932 * 28. AARGANG

Den 9. alrussiske Fagforeningskongres.

Af *Ernst Christiansen.*

Efter næsten 4 Aars Forløb har den russiske Fagforeningsbevægelse afholdt Kongres, skønt der egentlig kun skulde gaa et Aar mellem hver Kongres. En væsentlig Aarsag til, at den 9. Kongres stadig er blevet udskudt — den 8. Fagkongres afholdtes i 1928 — er de Meningsforskelligheder, der i 1929 førte til, at den hidtidige Ledelse med *Tomski* i Spidsen afsattes og erstattedes med nye Folk. Alene dette er i og for sig tilstrækkeligt til at samle betydelig Opmærksomhed om den nu afholdte Kongres. Men dertil kommer, at Fagbevægelsens Stilling til 5-Aars-Planens mange Problemer, som forøvrigt var Aarsagen til de ovennævnte Meningsforskelligheder, ogsaa har Interesse uden for Ruslands Grænser.

Kongressen, der afholdtes i Moskva fra 20.—29. April, havde et ret imponerende Omfang. Der var mødt 1507 Delegerede med besluttende og 463 Delegerede med raagivende Stemme. De repræsenterede 16,5 Millioner Fagforeningsmedlemmer, efter en Opgørelse pr. 1. Januar, men efter en Opgørelse pr. 1. April var Medlemstallet allerede steget til 17,5 Millioner. Det er en voldsom Stigning siden Kongressen i 1928, da Medlemstallet var 11 Millioner. Men det svarede blot nogenlunde til Stigning i Arbejderantallet, idet det af Regeringens Folkekommissær for Arbejde, *Zichon,* paa Kongressen blev oplyst, at Antallet af samtlige Arbejdere og Funktionærer i Sovjet-Rusland var steget fra 11,5 Millioner i 1928 til 18,6 i 1931 og vilde naa 21 Millioner i 1932. — Af de Delegerede paa Kongressen var 38,8% direkte beskæftiget i Bedrifterne mod 26,3% paa sidste Kongres.

Til Kongressen valgtes efter russisk Skik et Ærespræsidium. Det kom til at bestaa af hele Ledelsen for det russiske Kommunistparti med *Stalin* i Spidsen (skønt denne iøvrigt ikke optraadte paa Kongressen) samt af forskellige Udlændinge, bl. a. *Thälmann* og *Pieck* fra Tyskland. Dermed var forsaavidt Kongressens Retning angivet. Dagsordenen, der bestod af Beretninger fra henholdsvis Fagforbundenes Ledelser og de forskellige Folkekommissærer med *Molotov* som første Mand, lagde yderligere alt til rette for den planlagte Linie: I ringe Grad en Kongres med Drøftelse af Problemerne, men mere en kraftig Demonstration af den i Fagbevægelsen og Sovjet-Rusland fremherskende Retnings Vilje til at gennemføre 5-Aars-Planen og forberede den næste 5-Aars-Plan.

»Under din umiddelbare Ledelse har Sovjetunionens Arbejderklasse opnaaet afgørende Sejre paa den socialistiske Opbygnings Front. Din uforsonlige Kamp mod Afvigelser fra Partiets Generallinje har sikret Proletariatets Sejr i Kampen mod Klassefjenden og dennes Agenter, højre og venstre Opportunister, Trotzkister, Liberalisme og forsonende Tendenser. Dine Direktiver har hjulpet Fagforeningerne til at afsløre og overvinde højreopportunistiske og anarkosyndikalistiske Elementer samt at faa Fagforeningerne til »at vende Ansigtet til Produktionen«. Dine seks historiske Betingelser er blevet Fagbevægelsens Kampprogram og Hovedsagen i det fælles praktiske Arbejde.«

I ovenstaaende, der er en Del af en Hilsen, som Kongressen sendte til *Stalin,* er taget kraftigt Standpunkt til den Brydningsproces, der har været til Stede i en Del af Kongresperioden. Der lægges ikke Skjul paa, at Krisen i Fagforeningerne er endt med, at Partiets Ledelse sejrrigt har gennemført sin Indgriben. Dette understreges i Hilsningens Afslutning, hvor det hedder, at Fagbevægelsen vil være »en Kommunismens Skole«, som foretager »Transmission fra Partiet til de brede Arbejdermasser«.

Beretningen til Kongressen, baade den trykte og den af Generalsekretæren, *Schvernik,* aflagte, anslog samme Toner. »Den gamle Ledelse i Fagforeningernes Centralraad fremmede en »Beskyttelses«-Virksomhed fra Fagforeningerne, som stilledes op imod Deltagelse i det socialistiske Opbygningsarbejde«, hedder det i den trykte Kongresberetning, og videre: »det var Udtryk for Proletariatet fremmede, trade-unionistiske, laugsmæssige og andre smaaborgerlige Stemninger«. Heroverfor fremhæves »Sænkning af Produktionsomkostningerne, Forøgelse af Arbejdsproduktiviteten, Levering af flere og bedre Varer som Hovedpligten for Fagforeningerne, hvilken de maa anspænde alle deres Kræfter for at opfylde«. — *Schvernik* udtrykte i sin mundtlige Beretning den samme Tanke: »Fagbevægelsens største Opgave er Kampen for Gennemførelsen af det fjerde og sidste Aar

af 5-Aars-Planen; Planen for 1932 maa ubetinget genemføres med 100%, «og dette skal ske »under Ledelse af Partiets Centralkomité og Partiets Fører, Kammerat Stalin«. — Endelig hedder det i Kongressens Beslutning herom: »Kongressen understreger, at den vigtigste Forudsætning for Fagforeningernes Løsning af de nye Opgaver er at sikre Partiets førende Rolle, hvilket for Fagforeningernes Vedkommende vil sige en endnu tættere Sammenslutning af Proletariatets Masseorganisationer med den førende kommunistiske Fortrop«.

Det kan altsaa betragtes som en Kendsgerning, baade at Kongressen har godkendt den hidtil skete Forandring i Fagbevægelsens Kurs og Ledelse og udtrykkelig har fastlagt en — mulig skærpet — Videreførelse af denne Kurs, hvis Hovedhensigt angives at være at forøge Produktionen saa meget, at Arbejderklassens Kaar derved kan højnes, — og under Bestræbelserne herfor se bort fra de mere lokale og snævre Interesser, større eller mindre Dele af Fagbevægelsen maatte have. Problemet, der har fundet en skarp og efter russisk Skik noget drastisk Løsning, er vel i Form og paa mange Maader et øjeblikkeligt russisk Problem, men er dog i sin Kerne det samme Problem, alle Landes Fagbevægelser stilles overfor: skal større eller mindre faglige Interesser underordnes Proletariatets samlede Interesser? Hvis man mener, den russiske Besvarelse af Spørgsmaalet har været nødvendig og derfor rigtig, bør man ikke undslaa sig for at drage de tilsvarende Konsekvenser i andre Lande.

Om de Kaar, de sidste Aars 5-Aars-Plansperiode har budt Arbejderne, forelaa en Del Oplysninger paa Kongressen. Lønningernes angives at være steget saaldes, at den gennemsnitlige Maanedsfortjeneste i de forskellige Fag (bortset fra Lærlinge) var følgende i Rubler:

	1928	1931
Maskinbygning	93	121
Grafiske Fag	90	109
Metalforarbejdning	86	108
Naftaproduktion	78	106
Naftabearbejdelse	81	106
Jern- og Staalindustri.....	76	103
Kemisk Industri	82	100
Skotøjsindustri	83	97
Læderindustri	86	95
Kulproduktion	63	94
Papirindustri	67	91
Næringsmiddelindustri ...	73	88
Træindustri	61	85
Beklædningsindustri	80	83
Uldvareindustri	64	75
Bomuldsvareindustri	60	70
Hampindustri	42	59
Ialt.....	71	96

Den nominelle Lønforhøjelse i disse Aar har altsaa udgjort gennemsnitlig ca. 35%. Det er af megen Interesse at se, hvorledes de forskellige Industrier viser meget forskellige Stigninger og ikke helt har samme indbyrdes Forhold. Dette skyldes dels Ønsket om at fremme Produktionen særligt paa visse Omraader og dels Markedsforholdene for Industriernes Varer.

Samtidig med Stigningen i Lønnen er Beskæftigelsen udvidet, bl. a. ved mere Kvindearbejde (Kvindernes Antal i den socialiserede Industri er steget fra 27 til 33%), saaledes at Antallet af Beskæftigede pr. Arbejderfamilie er vokset fra 1,26 til 1,55. Dette betyder atter, at en Arbejderfamilies Lønindtægt er steget med 50%.

Spørgsmaalet bliver imidlertid, om der med denne *nominelle* Lønstigning er fulgt en virkelig reel Lønstigning. De russiske Socialdemokraters Meddelelsesblad mener, at dette ikke er Tilfældet, men at Tallene paa Levnedsmiddelpriserne tværtimod skulde vise en Stigning paa 83%, saaledes at der altsaa forelaa en faktisk Lønforringelse. Efter min Mening er det dog meget svært at føre endelige Beviser paa dette Punkt. Nærmest det rigtige er vistnok Antagelsen af nogen faktisk gennemsnitlig Lønstigning, men samtidig dermed en stærk Varemangel, der gør det vanskelig eller umulig at opnaa adskillige af de nødvendige Varer. For enkelte Arbejdergrupper er der Tale om væsentlige Fremstød, men for andre altsaa ikke.

Arbejds-Folkekommissær *Zichon* gav iøvrigt følgende Oplysninger i sin Tale paa Kongressen: For 83% af Industriarbejderne er der opnaaet 7 Timersdag (det er altsaa ikke 83% af alle Fagforeningsmedlemmer). Socialforsikringen omfatter i indeværende Aar 20,7 Millioner Personer og har et Budget paa 3½ Milliard Rubler. I Aaret 1932 regnes at blive anvendt 2 Milliarder til at bygge nye Huse for, svarende til 3 Millioner Personers Boligbehov.

Kongressen beskæftigede sig paa forskellig Maade med de internationale Forhold. Bl. a. talte Krigs-Kommissær *Woroshilov* om den truende Krigsfare og *Losovski* om den internationale Fagbevægelse. Det oplystes, at siden forrige Kongres havde der i Sovjet-Rusland været 62 Delegationer paa Besøg med ialt 1900 Deltagere.

Af *Kuybyschew,* der er Formand for Statens Planøkonomikommission, blev afgivet en Oversigt over den næste 5-Aars-Plan. Han erklærede, at denne Plan Nr. 2 udelukkede »enhver Mulighed for det ene Menneskes Udbytning af det andet.« Iøvrigt fremhævede han, at efter dens Produktionstal vilde Rusland paa en Række Omraader dels overgaa og dels indhente de store Industrilande.

Til alle Beretningerne vedtoges godkendende Resolutioner. Der førtes ogsaa Diskussion, hvor de opnaaede Resultater anerkendtes, men visse Mangler paapegedes. Kongressens overvejende Tendens af Demonstration viste sig bl. a. deri, at *Schvernik* i sin Afslutningstale selv fremhævede, at Kritiken havde været meget svag.

Ved Valgene til ny Ledelse bekræftedes den nuværende Kurs ved at bl. a. *Schvernik, Zichon* og *Losovski* valgtes til Ledelsen.

— Efter denne Kongres maa det anses for givet, at Sovjetregeringen med *Stalin* som Leder fuldt ud er i Stand til at beherske de faglige Organisationer. At dette betyder en Styrkelse af Bestræbelserne for planmæssigt at øge Produktionen er sik-

kert uomtvisteligt. Noget mere tvivlsomt er, om det vil styrke Fagbevægelsen som saadan. Paa selve Kongressen lød mange Klager over, at Funktionærerne vekslede med voldsom Hastighed i Organisationerne. Der fremførtes Tilfælde paa 7 Bedriftsraadsformænd i eet Aar, og fra en Række Egne nævntes Eksempler paa, at Fagforeningsledere uden videre droges over i andre Funktioner. Dette hænger vel noget sammen med, at disse Funktionærer ikke føler sig særlig knyttet til Fagbevægelsen, men blot til Sovjet-Funktionerne i Almindelighed, og det paavirkes vel ogsaa noget af, at Fagbevægelsens Indflydelse jo faktisk synes at begrænses under de nuværende Forhold. Hist og her dukker da ogsaa Røster op om, at i »den 2. 5-Aars-Plansperiode vil Fagforeningerne være overflødige«. Paa Kongressen talte fremtrædende Ledere imod saadanne Tendenser. Og under alle Omstændigheder synes Fagforeningerne ogsaa at have store Opgaver ved Opdragelsen af de nye store Befolkningsmasser, der knyttes til Industrien. Men at stille noget Horoskop ret langt ud i Fremtiden burde være meget vanskeligt, thi alt afhænger af i hvor høj Grad det lykkes at gennemføre Planerne om Produktionsforøgelser, der ogsaa medfører væsentlige Forbedringer af Arbejdernes Kaar.

Den internationale Arbejdskonference fornægter de frie Fagforeninger.

Krænkelse af det højeste demokratiske Princip.

Af *F. Schevenels,* Generalsekretær i I. F. C.

(I. F. C.) Naar de den internationale faglige Central tilsluttede Fagorganisationer kalder sig »frie Fagforeninger«, vil de dermed tilkendegive deres Selvstændighed og Uafhængighed indenfor Stat og Samfund og bevidne, at de uden Forskel og uanset den politiske Mening omfatter alle Arbejdere, som ifølge deres sociale Stilling tilhører deres Rækker, og i fuld Frihed opfylder deres Opgave med Hensyn til Varetagelsen af Arbejdernes økonomiske Interesser. Denne Opfattelse, der er Resultatet af den samfundsmæssige Udvikling i en hel historisk Epoke og dikteres af deres øverste Princip, Statens demokratiske Opbygning, kan ikke stærkt nok understreges i en Tid, hvor der under de øjeblikkelige Omstændigheders Tryk rent følelsesmæssig opstaar statsborgerlige Begreber og Krav, som ikke blot udelukker enhver sund Vekselvirkning mellem Stat og Samfund, men som tillige lader opstaa Tvivl om, hvorvidt Staten kan betragtes som Udtryk for frie Menneskers frie Vilje og dermed gør, at alle de Ofre, som Menneskeheden har bragt paa sin besværlige Vej fra aandeligt og materiel Slaveri til bevidst Viljebestemmelse og Handling, er bragte forgæves.

Jo mere diletantisk og udflydende de statsborgerlige Begreber og jo mere uklare og forvirret Idéerne om Statens og Samfundets særlige Funktioner former sig, med desto større Overbevisning maa Fagforeningerne forsvare den Frihed, som er identisk med Tankefriheden og alene kan sætte dem i Stand til, indenfor ethver Samfund at gøre Arbejdernes Interesser gældende overfor Staten. Naar vi vil tænke paa at korrigere de Fejl, Statens politiske og Administrationsapparat gør sig skyldigt i, maa vi ogsaa være fri. Jouhaux har engang givet denne Tanke, som alle Tider laa til Grund for den Holdning, han paa de internationale Arbejdskonferencer indtog overfor de fascistiske Repræsentanter, følgende lykkelige Formulering: »Indtil en vis Grad forstaar vi, at intellektuel Nysgerrighed allevegne søger nye Tanker. Vi vil dog erindre om, at dersom Menneskets Værdighed bestaar i dets Tænkning, da er Friheden en Forudsætning for al Tænkning. Vi vil aldrig tage Skinnet for Virkelighed. Man kan ikke under Omgaaelse af Friheden komme til Retfærdighed. Dette er vor Lære.«

Denne Lære har efter Afslutningen paa den for »Folkenes Frihed og Selvbestemmelsesret« førte Verdenskrig ogsaa fundet Genklang i Fredstraktaten, hvis Indledning taler om de »i fuld Offentlighed og paa Ære og Retfærdighed byggede internationale Forbindelser«, ligesom ogsaa Traktatens Kapitel XIII er opbygget paa den Frihed, uden hvilken Retfærdighed ikke er mulig. Det er derfor ingen Tilfældighed, at Repræsentationen indenfor den Internationale Arbejdsorganisation omfatter 3 forskellige Grupper, nemlig Repræsentanter for Arbejdsgiverne, Arbejderne og Regeringerne. Det er ingen Tilfældighed, at Artikel 390 siger, at »enhver Repræsentant har Ret til, uafhængig og for sig selv at stemme om alle Spørgsmaal, som forelægges Forsamlingen«. Hvor nødvendig Fastlæggelsen af disse Principper var, viste snart efter Fredstraktatens Ikrafttræden Udviklingen i Italien og Rusland, hvor Fagforeningernes Frihed blev ophævet, hvor Fagforeningerne blev underlagt Statsapparatet og dermed degraderedes til et betydningsløst og viljeløst Instrument i Regeringens Haand. Mens det hvad Rusland angaar endnu med nogen Ret kan siges, at sammen med Fagforeningernes forsvandt ogsaa Arbejdsgivernes Frihed — skønt den i Arbejdsgivernes Sted oprettede Stat ret ofte var lige saa hensynsløs — ligger Tingene i Italien saaledes, at man under Foregivende af Statens højere Interesser netop støtter den Liberalisme som man foregav at ville afskaffe: Ved Fagforeningernes Underordning under Staten mistede Arbejderne deres Frihed, Arbejdsgiverne derimod ikke deres. Da det ved Oprettelsen af den fascistiske Stat sluttelig drejede sig om at redde »Privatkapitalismens private Initiativ«, som var i Fare, maatte den kooperative Stat blive en Illusion. Det er da ogsaa en Kendsgerning, at Arbejdsgiverne i den fascistiske Stat besidder Friheder, som Arbejderne ikke kender. Arbejdsgiverne kan afholde deres Forsamlinger, drøfte deres Interesser, fatte Beslutninger og vælge deres Førere. Arbejderne, selv om de er Fascister, kan ikke gøre dette. Deres Førere udnævnes af overordnede Instanser. Da engang forskellige Arbejdergrupper udtalte det direkte Ønske, selv at bestemme deres Førere, svarede det fascistiske Partis Generalsekretær: »Princippet om Udnævnelse af Førerne gen-

nem de overordnede Instanser er et grundfæstet fascistisk Princip og har hidtil kun haft heldige Resultater, idet det er lykkedes at undertrykke den sidste Rest af demokratisk Sindelag«. Selv Kollektivoverenskomster er kun gyldige, naar de er godkendte af den højeste Kooperationsinstans, hvis Fører udnævnes fra oven og er direkte undergivet Regeringen (som paa sin Side bestemmes af det fascistiske Parti).

Naar man kender disse Kendsgerninger og stiller dem op imod de allerede omtalte Grundprincipper i Fredstraktaten, er det ikke blot logisk, men tillige en højere Pligt, at Arbejdergruppen altid har gjort opmærksom paa denne Kendgerning og protesteret mod Anerkendelsen af den fascistiske »Arbejderdelegeredes« Mandat. Naar saadanne »Arbejder-Delegerede« kun er et viljeløst Værktøj i Regeringens Haand, er det fuldkommen overflødigt, at Arbejderrepræsentanter deltager i det internationale Arbejdsbureaus Arbejde. Thi de kan jo kun gentage, hvad Regeringsrepræsentanterne siger, eller de maa afstaa fra at tage Ordet, hvorved hele den internationale Arbejdsorganisation, som ifølge sit Navn og sine Vedtægter er oprettet for Arbejderne, mister sin Eksistensberettigelse. Fagforeningerne forsvarer derfor Arbejdsorganisationens Eksistensberettigelse, naar de bekæmper Anerkendelsen af den fascistiske Arbejderrepræsentants Mandat. Tilmed kan de henvise til Krænkelsen af det i Fredstraktaten fastlagte Princip, der udtrykkelig garanterer Fagforeningernes Frihed. At Fagforeningerne, saaledes som den 30. August 1930 den italienske Korporationsminister Bottai sagde i en Tale, »er et Instrument for det fascistiske Regimes Politik«, og at han »derfor ikke kan forestille sig, at denne politiske Organisation ikke er identisk med den fascistiske Partiledelse«, d.v.s. at »Fagforeningerne ikke er Partiets manøvrerende Arm«, finder sin Bekræftelse i Arbejderklassens forfærdelige Lønninger. Arbejderne har intet at sige, men maa stiltiende finde sig i de af »Regimet« besluttede Lønnedsættelser. Paa denne Maade har det kunnet ske, at de allerede forud lave Lønninger i vigtige Erhvervsgrene, f. Eks. Landbruget, i de sidste fire Aar er reduceret med indtil 40 og 50% ifølge de officielle Oplysninger.

Naar Arbejderrepræsentanterne paa de internationale Arbejdskonferencer ikke mere offentlig kan gøre opmærksom paa saadanne Kendsgerninger, er Grunden den, at alle Regeringer og Arbejdsgiverrepræsentanter fornægtede de i Fredstraktaten fastlagte Principper og tillod, at de blev begravede paa Grundlag af Forretningsordenen.

Naar Italien ansaa det for nødvendigt, Aar for Aar at gentage sine Anstrengelser i saa Henseende, er dette et Bevis for, at den faglige Internationales Repræsentanter Aar for Aar med Rette protesterede mod denne Krænkelse af Aanden i Fredstraktaten. I Aaret 1928 kunde Arbejdsbureauets Direktør i sin Beretning til Konferencen ganske vist meddele, at den italienske Arbejderdelegerede Rossoni med »godt Lune og med en vis Filosofi imødeser den aarlige Debat om Anerkendelsen af sit Mandat« og at det, som Rossoni dengang sagde, »vilde bedrøve ham, dersom hans Mandat ikke mere vilde være omstridt paa den næste Arbejdskonference«. Han tilføjede, at »det ikke for evigt var forbudt ham at udtale sin Mening og sine Anskuelser; thi Arbejdsbureauet er en Tribune, hvor enhver kan tale frit, hvor man kan gaa over til Angreb eller eventuelt holde sig i Defensiven«. At det egentlig allerede dengang var Rossoni forbudt at tale saaledes, erfarede han efter sin Hjemkomst, idet man uden videre fjernede ham fra hans Post. Nu er det kommen saavidt, at Italien ogsaa har berøvet de frifaglige Arbejderrepræsentanter i Genf Muligheden for frit at sige deres Mening. Den italienske Regerings daarlige Samvittighed var stærkere end dens »Sans for Humor«. Paa den anden Side var hos de andre Regeringer og hos Arbejdsgivergruppen de politiske og diplomatiske Overvejelser stærkere end deres Retsind og Erkendelsen af deres højere direkte og indirekte Interesser. Alle har dog forsaavidt taget fejl, da selv ikke denne Ændring af Forretningsordenen vil være i Stand til at undertrykke Arbejdergruppens ubønhørlige Opposition. Paa dette Omraade vil den frie Fagbevægelse aldrig give efter. Den gaar herved ud fra den yderst vigtige Grundsætning, at ved dens Kamp for Fagforeningsfriheden staar hele Fagbevægelsens Fremtid og Udvikling paa Spil. Arbejderklassen i alle Lande har med dette nye Angreb atter faaet bekræftet, at den faglige Frihed er dens Livsnerve, og at dens Modstandere er sig dette bevidst og stræber efter saavidt muligt at beskære denne Frihed. Desto mere bydende synes derfor den Pligt: Altid og overalt gælder det om i første Linie at forsvare den faglige Frihed!

Lønbevægelser og Konflikter.

Chauffører hos Skotøjsfirmaet Brdr. Dam, København.

Ved et Fællesmøde den 13. Maj forhandledes der i Arbejdsgiverforeningen om en af Dansk Arbejdsmandsforbund rejst Klage over, at Skotøjsfirmaet Brdr. Dam, København, havde underbetalt en hos Firmaet beskæftiget Chauffør.

Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om, at Firmaet genantager den afskedigede Chauffør og til fuld Afgørelse af Klagen indbetaler et Beløb af 200 Kr. til Chaufførernes Fagforening.

Havnearbejdere i Aalborg.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Maj behandledes nogle Uoverensstemmelser mellem A/S Det forenede Dampskibsselskab og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg.

Man enedes paa Mødet om at afgøre Uoverensstemmelserne saaledes:

1) *S/S Rhone.* Sagen, der drejer sig om Betaling for Arbejde efter Kl. 5 Eftermiddag Nytaarsaften, henvises til Afgørelse ved faglig Voldgift.

2) *S/S Katholm.* Sagen var foranlediget ved, at det ved Henvendelse til Arbejdsanvisningskontoret ikke havde været muligt at faa anvist 2 Havnearbejdere til Losning af Salt fra ovennævnte Damper, og sluttedes med en Udtalelse om, at

Overenskomsten skal overholdes, og at Havnearbejderne skal udføre alt forefaldende Arbejde.

3) *S/S Bellona.* Sagens Foranledning var en paastaaet Udtalelse fra Fagforeningens Formand om, at denne ved Timelønsarbejde vilde søge at paavirke Arbejdstempoet i nedadgaende Retning. Sagen sluttede med, at Fagforeningsformanden erklærede, at han ikke med sine Udtalelser havde haft til Hensigt at paavirke Arbejdstempoet.

Havnearbejdere ved Losning for Skibsværfterne i Aalborg.

I Anledning af, at Havnearbejderne i Aalborg ved Losning af Damperen »Charkow« ved Skibsværftet i Aalborg Havn krævede erlagt forinden Arbejdets Begyndelse et tidligere Tilgodehavende paa Kr. 216,30 og ogsaa faaet dette udbetalt, har Dansk Arbejdsgiverforening klaget under Paaberaabelse af, at Handlingen var ulovlig, idet det drejede sig om D. F. D. S.s Rutebaad og at Arbejdet derfor skulde udføres for dette.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 1. Juni behandledes Sagen, uden at der dog opnaaedes Enighed, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at føre den videre.

Havnearbejdere i København.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 2. Juni d. A. behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsgiverforening over en Arbejdsvægring overfor Stevedor Holger Jørgensen.

Arbejdsvægringen var foraarsaget ved Uoverensstemmelse om Betaling for en foretagen Losning af Asfalt i Tromler til samme Stevedor.

Paa Mødet viste det sig, at der forelaa faktisk 2 Spørgsmaal og begge af ren faglig Karakter, hvorfor man enedes om at henvise dem til Behandling efter de almindelige Regler.

Havnearbejdere i Odense.

Ved et Fællesmøde den 9. Maj behandledes en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over, at man fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn's Side nægtede at betale Mindstebetaling i Henhold til Overenskomsten, og saaledes som det igennem en Aarrække havde været Kutyme. Paa Mødet opnaaedes ikke Enighed, men efter de Oplysninger, der fremkom, kan der gaas ud fra, at Sagen ordnes lokalt.

Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og A/S Burmeister & Wain.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 2. Juni behandledes en af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark fremsendt Klage over nogle uvarslede Arbejdsstandsninger hos A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri, Sydhavnen. Med Undtagelse af 1 af de rejste Klagepunkter, var Foranledningen til Arbejdsstandsningen den, at Arbejderne paa Grund af manglende Varme i Arbejdslokalerne havde standset Arbejdet.

Om disse Standsninger, saavel som Standsningen af 25. Februar, hvor Aarsagen var politisk Demonstration, opnaaedes der ikke Enighed, hvorefter Arbejdsgiverforeningen meddelte, at de vilde indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Bødkerforbundet paa Oliefirmaet Alfr. Olsen & Comp. Virksomheder i Frihavnen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 30. Maj forhandledes der om en af Bødkerforbundet fremsendt Klage over, at Oliefirmaet Alf. Olsen & Co. samtidig med at det afskedigede to af Forbundets Medlemmer, der i en Aarrække havde været beskæftiget i Firmaet, havde antaget en uorganiseret Mand og kaldt ham Formand.

Ved Fællesmødet oplystes det, at denne Formand var alene i Virksomhed og udførte alt forberedende Bødkerarbejde. Forbundet forlangte, at han enten skulde afskediges eller indmelde sig i Forbundet. Dette modsatte Firmaet sig.

Ved Fællesmødet opnaaedes der ikke Enighed, hvorefter Forbundet meddelte, at det vilde indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Gørtlere hos Firmaet Chr. Nielsen, Horsens.

I Anledning af, at et af Gørtler- og Metalarbejderforbundet overfor Firmaet Chr. Nielsen, Horsens, fremsat Krav om Forhøjelse af Timelønninger for Forbundets hos Firmaet beskæftigede Medlemmer uden Resultat var behandlet paa Mæglings- og Timandsmøde, havde Forbundet fremsendt Varsler om Arbejdsstandsning.

Imod Varslernes Lovlighed protesterede Arbejdsgiverforeningen og paa denne Foranledning afholdtes den 10. Maj et Fællesmøde hvor man enedes om visse Forhøjelser af de paagældende Arbejderes Timelønninger, og Forbundet aflyste derfor den varslede Arbejdstandsning.

Karetmagernes Ferieordning hos forskellige københavnske Karetmagermestre.

I Begyndelsen af indeværende Aar indmeldte en Del Karetmagermestre, der i Forvejen stod og stadig staar tilsluttet »Sammenslutningen af Karetmagermestre i Danmark«, som ikke er tilsluttet Dansk Arbejdsgiverforening, sig i en ved Sammenslutning af »Karetmagermesterforeningen 1931« og »Karetmagermesterforeningen for København og Omegn« nyoprettet Forening ved Navn »Karetmagermesterforeningen for København og Omegn, Dansk Karosserifabrikantforening«, som blev optaget i Jernindustriens Sammenslutning den 1. Jan. d. A.

Efter Indmeldelsen i Jernindustriens Sammenslutning, nægtede denne paa Krav fra Forbundet at medvirke til, at disse Karetmagermestre opfyldte den Overenskomst, de som Medlemmer af »Sammenslutningen af Karetmagermestre i Danmark« er underkastet, idet man forbød de paagældende Mestre at give Forbundets Medlemmer Ferie i Henhold til de i denne Overenskomst fastsatte Regler.

Som Følge heraf begærede Forbundet Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jernindustrien og de enkelte Karetmagermestre samt Sammen-

slutningen af Karetmagermestre indklaget for Den faste Voldgiftsret, og paa denne Foranledning afholdtes den 11. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der ikke opnaaedes Enighed.

Da Jernindustriens Sammenslutning imidlertid ønskede paany at behandle Sagen i sit Forretningsudvalg, tiltraadte man paa Henstilling at udskyde Sagens Fremme til Den faste Voldgiftsret i 8 Dage.

Arbejdsløsheden i Marts 1932.

	Antal Arbejdere pr. Marts 1932	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af				
		April[1]) 1932	Marts 1932	Feb. 1932	Jan. 1932	Dec. 1931
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	12937	30,1	36,4	36,4	32,8	26,9
2. Anden Industri m. v. ...	76749	25,5	26,6	26,2	26,3	29,0
3. Handel	6762	11,8	12,1	11,2	10,2	8,8
4. Arbejdsmænd	35912	27,6	31,0	30,9	27,8	22,1
Ialt...	132360	25,8	28,0	27,8	26,6	25,9
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	21652	39,3	52,0	56,9	56,2	55,5
2. Anden Industri m. v. ...	63556	23,8	25,1	25,1	25,8	26,2
3. Handel	8096	13,2	13,0	12,1	11,4	9,2
4. Arbejdsmænd	77502	41,0	55,9	55,6	50,2	43,9
Ialt...	170806	33,1	41,9	42,2	40,0	37,1
Hele Landet.....	303166	29,9	35,8	35,9	34,1	32,2

Samtlige Fag:	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.	1930 pCt.	1931 pCt.	1932 pCt.
Januar	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2	34,1
Februar	31,2	26,2	29,7	20,5	24,5	35,9
Marts	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1	35,8
April	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3	29,9[1])
Maj	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3	
Juni	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3	
Juli	17,2	13,6	9,6	9,3	11,8	
August	16,4	13,1	9,1	9,0	11,8	
September .	16,0	12,2	8,7	9,0	12,1	
Oktober ...	17,5	14,5	10,1	11,4	15,8	
November..	21,8	17,7	13,0	15,5	22,1	
December..	31,6	28,4	22,4	25,1	32,2	

[1]) Foreløbige Tal.

Anm.: De for November 1931 og senere Maaneder beregnede Tal for Arbejdsløsheden er i nogen Grad paavirket af Bestemmelserne i Lov af 19. Oktober 1931 om midlertidig Hjælp til arbejdsløse, jfr. Bemærkningerne i Statistiske Efterretninger Nr. 40, 1931 i Artiklen om Arbejdsløsheden.

Prisniveauet.

(1. April 1932)

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget med en samlet aarlig Udgift paa gennemsnitlig 2000 Kr., beregnet efter de i Juli 1914 gældende Priser, er nu ført op til April 1932. Opgørelsen er foretaget paa tilsvarende Maade som ved de nærmest foregaaende Beregninger; angaaende Enkeltheder ved Beregningen skal henvises til tidligere Redegørelser, sidst i Statistiske Efterretninger Nr. 5, 1928.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af den nu foretagne og de nærmest foregaaende Beregninger; endvidere er anført Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet), idet Udgiften i Juli 1914 er sat = 100.

	Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:					Forandring fra Januar til April 1932
	April 1931	Juli 1931	Oktbr. 1931	Januar 1932	April 1932	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	pCt.
Fødevarer	1031	995	996	980	961	÷ 1,9
Klæder,Fodtøj og Vask	363	356	354	369	368	÷ 0,3
Bolig	504	504	504	509	509	+ 0,0
Brændsel og Belysning	141	137	136	137	138	+ 0,7
Skatter, Kontingenter o. lign.	429	414	414	414	438	+ 5,8
Andre Udgifter .	678	672	672	678	683	+ 0,7
Ialt...	3146	3078	3076	3087	3097	—
Pristallet....	157	154	154	154	155	+ 0,6

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1577.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. April 1932 i Sag Nr. 1577: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og denne igen for A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Snedkerforbundet, Træindustriarbejderforbundet, Kobbersmedenes Forbund, Riggernes og Sejlmagernes Forbund og Specialarbejderforbundet samt mod Blikkenslagerforbundet og Skibstømrernes Fagforening i København.

Mellem A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri og samtlige paa Refshaleøen beskæftigede Fag med Undtagelse af Malere, Kranpassere og Maskinpassere i Centralen er der under 17. November 1922 aftalt et Overarbejdsreglement. Dette Overarbejdsreglement blev af de respektive Fag med 3 Maaneders Varsel opsagt til Ophør den 31. Oktober 1931. Senere er der saavel lokalt som ved Mæglings- og Timandsmøder forhandlet om et nyt Overarbejdsreglement, og da der ikke kunde opnaas Enighed herom, fremsendtes der fra samtlige de paagældende Forbund under 25/26. Februar første Varsel om Iværksættelse af Standsning af alt Overarbejde hos A/S Burmeister & Wain paa Refshaleøen fra og med Lørdag den 12. Marts.

Arbejdsgiverforeningen protesterede ved Skrivelse af 27. Februar 1932 mod Lovligheden af det saaledes foretagne Skridt og anførte, at man ikke kunde anse det paagældende Varsel som Strejkevarsel i Septemberforligets Forstand, og at en Beslutning om Standsning af Overarbejde maatte

anses som overenskomststridig i Henhold til de mellem Sammenslutning af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien og de forskellige Forbund bestaaende Overenskomster. Under 3. Marts fremsendte Forbundene 2. Varsel, og da nogle Arbejdere efter Varslets Udløb nægtede Overarbejde, blev de afskedigede af Værftet.

Arbejdsgiverforeningen indklagede derefter De samvirkende Fagforbund paa de paagældende Forbunds Vegne og paastod den foretagne Varsling om Nægtelse af alt Overarbejde overfor Værftet kendt i Strid med Forudsætningerne i Septemberforligets Punkt 2 og med de gældende Overenskomster og de Indklagede paalagt Erstatning og Bod.

De Indklagede paastod sig frifundne og nedlagde i Anledning af de af Værftet foretagne Afskedigelser Paastand paa, at Værftet idømtes Bod.

Ved Sagens Foretagelse i Retten enedes Parterne efter Henstilling af Retten om at optage Forhandlinger om et nyt Overarbejdsreglement; samtidig annullerede de Indklagede de den 25/26 Febr. og 3. Marts afgivne Varsler, ligesom Værftet genantog de afskedigede Arbejdere. Efter at de indledede Forhandlinger derefter er endt uden Resultat, har begge Parter begæret Rettens Afgørelse af, om de den 25/26 Februar og 3. Marts afgivne Varsler om Nægtelse af alt Overarbejde overfor Værftet har været lovlige eller ej.

Til Støtte for Paastanden om, at Varslerne har været ulovlige, har Klagerne anført, at Følgen af, at Overarbejdsreglementet af 17. November 1922, der var et Supplement til de overenskomstmæssige Bestemmelser om Overarbejde, var opsagt til Ophør den 31. Oktober 1931, maa være, at Overenskomsternes Bestemmelser i deres Helhed gælder. I de gældende »Fælles Værkstedsregler« og i de forskellige Overenskomster er der fastsat nærmere Regler med Hensyn til Overarbejde i de forskellige Fag, og disse Regler maa nu være anvendelige ogsaa for Arbejdet paa Refshaleøen, efter at det specielt for Arbejde paa Refshaleøen gældende Overarbejdsreglement ved Opsigelsen var ophørt fra 31. Oktober 1931. Det maa derfor være i Strid med de gældende Overenskomster ved Varsling at søge at standse alt Overarbejde paa Værftet i Overenskomstperioden.

De Indklagede har til Støtte for deres Paastand om, at Varslerne har været lovlige, anført, at da Værftet, efter at Reglementet af 1922 var opsagt til 31. Oktober 1931, har nægtet at forhandle om Ændringer i de hidtil gældende Regler, har ingen anden Vej været mulig end Fremsendelse af Varsel om Standsning af alt Overarbejde paa Værftet, og at Arbejderne ved saadan Varsling maa kunne frigøre sig for alt Overarbejde, idet de almindelige Overenskomsters Regler om Overarbejde ikke kan træde i Kraft, hvor de paa Grund af det specielle Reglement for Overarbejde paa Refshaleøen ikke tidligere var gældende.

Følgen af, at Reglementet af 1922 var opsagt, maa efter Rettens Opfattelse være, at de almindelige Overenskomsters Regler om Overarbejde maa være gældende for Arbejdere paa Refshaleøen, saaledes at Arbejderne ikke har Ret til kollektivt at nægte Overarbejde. De afgivne Varsler har derfor været ugyldige. Paa den anden Side vilde Værftet være uberettiget til ensidigt at fastlægge nye reglementariske Bestemmelser for Overarbejde.

Kendelse:

De foran omhandlede den 25.—26. Februar og 3. Marts afgivne Varsler om Standsning af alt Overarbejde hos A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri paa Refshaleøen har været ulovlige.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1578 og Sag Nr. 1583.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. April 1932 i Sag Nr. 1578 og Sag Nr. 1583: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Tobaksarbejderforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark og dennes Medlem Firmaet P. Wulff, Københanv's Vegne og omvendt.

En hos Firmaet P. Wulff, Københavns, beskæftiget Cigarmager A. Dupont, der af Arbejderne var valgt som Fællestillidsmand, blev den 19. Februar 1932 afskediget ved saalydende Skrivelse fra Firmaet:

»Da jeg i Gaar Eftermiddags og i Dag paa Grund af Deres Fravær ikke har kunnet træffe Dem i Fabrikken, skal jeg herved, paa Grund af Deres Optræden og Forhold i det hele taget, meddele Dem, at jeg anser et fortsat Samarbejde for umuligt og derfor giver Dem Deres Afsked fra den 26. ds.

Da det imidlertid for begge Parter vil være uheldigt at fortsætte, beder jeg Dem fra Dato udeblive fra Arbejdet, hvorfor jeg pr. Postanvisning tilsender Dem Kr. 15,60 som Gennemsnittet af deres 6 sidste Ugefortjenester.«

Ifølge § 6 i Fagets Overenskomst bør en Tillidsmand ikke afskediges uden tvingende Grunde, og Arbejdsgiveren er derhos pligtig at give ham 8 Dages Opsigelse.

Da man fra Arbejdernes Side anser denne Afskedigelse for uberettiget og stridende mod Overenskomsten, har De samvirkende Fagforbund i Danmark for Tobaksarbejderforbundet i Danmark nu indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Cigarindustrien i Danmark og dennes Medlem Firmaet P. Wulff, Københavns Vegne.

Klagerne gør gældende, at den anførte Bestemmelse i Overenskomsten maa forstaas saaledes, at Organisationen skal kunne benytte de 8 Dages Opsigelse til Sagens Behandling efter de almindelig gældende Regler. Saafremt Arbejderne ikke kan erkende, at der har foreligget tvingende Grund til Afskedigelsen, maa Arbejdsgiveren da være forpligtet til at søge disse paavist ved en Behandling ad den almindelige fagretslige Vej. Men Firmaet har her foretaget Afskedigelsen paa staaende Fod og uden at give Lejlighed til nogen Forhandling, inden Afskedigelsen blev effektiv.

Klagerne har derfor nedlagt Paastand om, at Afskedigelsen kendes ulovlig, og at der paalægges de Indklagede en alvorlig Bod for Brud paa Overenskomsten, samt at Arbejdsgiveren tilpligtes at lade Spørgsmaalet om, hvorvidt der har foreligget tvingende Grunde til Afskedigelsen, afgøre af en faglig Voldgift.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet for denne Klage, idet Afskedigelsen formentlig har været fuldtud berettiget.

I Forbindelse med Duponts Afskedigelse har der paa Fabrikken været en uvarslet Arbejdsstandsning, idet Dæksmagerne den 28. Februar forlod Arbejdet, hvorved efterhaanden andre Grupper af Arbejdere maatte ophøre med Arbejdet paa Grund af manglende Materiale. Dæksmagerne kom atter i Arbejde den 26. Februar Kl. 12, de øvrige i Løbet af de følgende Dage. Endvidere har Arbejdet paa Fabrikken i Anledning af Dupont været standset den 18. Februar Kl. 8¼—9.

I den Anledning har de Indklagede paa deres Side indklaget De samvirkende Fagforbund for Tobaksarbejderforbundet og dette igen for dets københavnske Afdeling for Brud paa Septemberforligets Punkt 2, idet de nævnte Arbejdsstandsninger paastaas kendt ulovlige og Bod ikendt. Fra Arbejderside har man paastaaet Frifindelse, idet Arbejdsstandsningen vel erkendes at have været ulovlig, men de indklagede Organisationer maa være uden Ansvar for den.

Efter Rettens Bestemmelse er de to Sager behandlet under eet.

Hvad Afskedigelsen af Tillidsmanden angaar, kan der ikke gives Klagerne Medhold i den af dem hævdede Forstaaelse af Overenskomstens § 6, hvorefter Afskedigelsen skulde være ulovlig allerede af formelle Grunde, idet det ikke af Overenskomsten kan udledes, at der i alle Tilfælde skal gives Adgang til Forhandling, inden Afskedigelsen bliver effektiv.

Der bliver herefter alene Spørgsmaal, om der virkelig har været »tvingende Grunde« til den foreliggende Afskedigelse. Fra Firmaets Side er det herom oplyst, at Dupont ved forskellige Lejligheder er optraadt paa en særdeles stødende og udæskende Maade overfor Firmaets Mestre, bl. a. Dagen før Afskedigelsen.

Den egentlige Anledning til denne var følgende: Dupont havde overfor Mestrene og Fabrikant Wulffs Søn, der er Prokurist i Firmaet, erklæret, at han om en bestemt Sag kun vilde forhandle med Fabrikanten selv, da de andre ingen Myndighed havde. Da Fabrikant Wulff senere kom til Stede, gik han hen til Dupont og fremsatte til ham i de andre Arbejderes Paahør en Udtalelse om, at det var Firmaet, der havde Ret til at bestemme, hvem der skulde forhandle paa dets Vegne, hvorefter han fortsatte:

»Jeg siger Dem dette i saa mange Vidners Paahør, fordi jeg har det kedelige Indtryk, at De snarere ser Deres Opgave i at hindre end i at fremme en Forstaaelse mellem Arbejderne og Firmaet, en Forstaaelse, som netop for Tiden synes mig mere ønskelig end nogensinde.«

Arbejderne holdt straks derefter et Møde, paa hvilket blev vedtaget følgende Resolution:

»Samtlige Arbejdere paa Firmaets Fabrik Afdeling, Fasanvejen, udtaler herved sin skarpeste Protest mod den Opførsel, man fra Firmaets og dets Repræsentanters Side har udvist overfor vor Fællesrepræsentant.

Vi har adskillige Gange konstateret, at Firmaets Repræsentant ingen Myndighed har — selv i smaa Sager, f. Eks. Indkøb af Nøgler til Skabe i Marketenderiet — og naar der saa foreligger en Sag af Vigtighed — 40 Timers Arbejdsugen — er det derfor rigtigt, at vor Fællesrepræsentant anmoder om Forhandling med Firmaets øverste Repræsentant.

Paa Baggrund af dette er det derfor en Frækhed — mildere Udtryk finder vi ikke — af Firmaet og dets Repræsentant at overfalde vor valgte Fællesrepræsentant paa sin Plads, ligesom vi med Foragt maa afvise det dumme Forsøg, der fra Firmaets Side i Dag blev gjort for at svække Fællesrepræsentantens Arbejde blandt Arbejderne her paa Fabrikken.

Vi maa derfor endnu engang protestere mod Firmaets Uhyrligheder og udtaler, at ønsker man en anden Form for Forhandling, maa det foregaa gennem Organisationen og ikke ved at genere en Tillidsmand i sit Arbejde paa hans Plads.

Saaledes vedtaget af Arbejderne.«

Denne Resolution, der næste Dag blev overrakt Fabrikanten, er underskrevet af Dupont og ifølge hans egen Erkendelse ogsaa affattet af ham.

Retten finder det unødvendigt at komme ind paa, hvad der yderligere er passeret i Forbindelse med Duponts Afskedigelse. Selv om det nemlig maa erkendes, at Fabrikantens Optræden ved den foran nævnte Lejlighed har været mindre vel betænkt og egnet til at fremkalde en Reaktion fra Personalets Side, findes allerede Duponts fornævnte Adfærd at være af en saadan Karakter, at den utvivlsomt maatte berettige Firmaet til at afskedige ham.

Hvad dernæst Klagen over ulovlig Arbejdsstandsning angaar, er der ingen Tvivl om, at denne har været ulovlig, men efter det derom oplyste maa det antages, at der fra Forbundets Side er foretaget alt, hvad der kan forlanges, for hurtigst at bringe Standsningen til Ophør, hvad da ogsaa maa siges at være lykkedes. De Indklagede findes derfor at maatte være uden Ansvar, og de enkelte Arbejdere er ikke indklaget under Sagen.

Herefter vil den skete Afskedigelse være at kende lovlig og Parterne være at frifinde for hinandens Tiltale. Sagens Omkostninger vil være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Den omhandlede Afskedigelse maa være berettiget.

Parterne bør for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1589.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Maj 1932 i Sag Nr. 1589: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Landarbejderforbundet i Danmark mod Gisselfeld Klosters Skovdistrikt, Gisselfeld Kloster Have- og Materialvæsen, Materialforvalter H. Berggreen, Edelesminde, og Forpagter Heegaard-Hansen, Hesede.

Den 29. Oktober 1928 blev der mellem Landarbejderforbundet i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund paa den ene Side og to Arbejdsgiverforeninger, derunder Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark paa den anden Side afsluttet en »Overenskomst om Arbejdsprisliste for Skovbrug«, hvilken Overenskomst efter sit Indhold var gældende, indtil den af en af Parterne med mindst 3 Maaneders Varsel blev opsagt til Ophør en 1. Maj. Den nævnte Arbejdsgiverforening blev opløst pr. 1. Maj 1930, og under 15. og 17. December 1931 blev der mellem Gisselfeld Klosters (og Holmegaards) Skovdistrikter og de fornævnte to Arbejderorganisationer indgaaet en Overenskomst om en Videreføring af Overenskomsten af 29. Oktober 1928 med enkelte Ændringer.

For Landbrugets Vedkommende er der under 16. Maj 1931 mellem Gisselfeld Kloster Have og Materialvæsen, Edelsminde, Hesede (og Thurebylille) paa den ene Side og Landarbejderforbundet i Danmark paa den anden Side afsluttet en Overenskomst, der er baseret paa en Organisationsoverenskomst af 6. Maj 1929 angaaende Løn- og Arbejdsforhold og indeholder Bestemmelse om, at Overenskomsten er gældende, til den med 3 Maaneders Varsel fra en af Siderne opsiges til Ophør en 1. Maj. De fornævnte to Gaarde »Edelesminde« og »Hesede« tilhører ogsaa Gisselfeld Kloster.

Sidst i Januar d. A. er de to nævnte Overenskomster af 15.—17. December 1931 og 16. Maj 1931 af Arbejdsgiverne opsagt til Ophør den 1. Maj d. A.

Under nærværende Sag har De samvirkende Fagforbund paa Landarbejderforbundet i Danmarks Vegne indklaget Gisselfeld Klosters Skovdistrikt ved Godsforvalter Christov, Gisselfeld Kloster Have- og Materialvæsen ved samme, Materialforvalter H. Berggren, Edelesminde«, og Forpagter Heegaard-Hansen, Hesede, — der alle var Medlemmer af den pr. 1. Maj 1930 ophævede Arbejdsgiverforening — for Brud paa bestaaende Overenskomst og Septemberforliget.

Den af Klagerne givne Sagsfremstilling gaar nærmere ud paa følgende: De paagældende Overenskomster omfatter saavel løse Arbejdere som fastantagne Arbejdere. I Skovbruget er de faste Arbejdere antagne med 3 Maaneders Opsigelse til en 1. Maj, i Landbruget med 3 Maaneders Opsigelse til en hvilken som helst Dato. Med Fastansættelsen følger vederlagsfri Tjenestebolig. I Slutningen af Januar 1932 — altsaa op imod det Tidspunkt, da Opsigelse skulde ske, — har samtlige de Indklagede uden formelt at opsige de faste Arbejdere forelagt disse nye Kontrakter gældende fra 1. Maj 1932, hvilke Kontrakter derefter er underskrevne af de faste Arbejdere saavel i Skovbrug som i Landbrug. Kontraktafslutningen har formet sig paa den Maade, at Arbejderne enkeltvis og til forskelligt Klokkeslæt er bleven tilsagt til Møde hos Arbejdsgiverne til Underskrift paa den nye Kontrakt; Spørgsmaalet om, hvorvidt Vægring ved Underskrift vilde medføre Opsigelse, er besvaret bekræftende, og Anmodning om Udlaan af Kontraktudkast er bleven afslaaet. Kontrakterne er saaledes tilvejebragt under Tryk og Tvang og i alle Tilfælde paa et Tidspunkt, da de faglige Overenskomster endnu var løbende, saaledes at Organisationerne har været afskaaret fra at foretage Modtræk til Beskyttelse af sine Medlemmers Interesse. De indgaaede nye Kontrakter er derhos afvigende fra de indtil 1. Maj gældende Vilkaar og i Arbejdernes Disfavør. Klagerne fremhæver i denne Henseende for Skovbrugskontrakternes Vedkommende, at Tidlønsarbejdet, der hidtil var aflønnet med 64 Øre pr. Time, fremtidig skal afregnes som Landbrugsarbejdet paa »Edelesminde«, hvilket betyder en Reduktion af Lønnen, at Opsigelsesterminen ikke som nu alene er 1. Maj, men tillige 1. November, og at Akkordarbejdet i Stedet for »overenskomstlig« skal afregnes efter aftalt Løn, og for Landbrugskontrakternes Vedkommende, at Opsigelsesterminen er bestemt til 1. Maj og 1. November, og lignende Forhold med Hensyn til Akkordarbejdet. De tilvejebragte Enkeltmandsaftaler er derfor — hævder Klagerne — ugyldige og uforbindende saavel for den enkelte Arbejder som for Organisationen; den anvendte Fremgangsmaade er en organisationsfjendtlig Handling; den unddrager Arbejderne Organisationens Beskyttelse og er i Strid med Septemberforliget. I denne Forbindelse har Klagerne navnlig ogsaa henvist til Den faste Voldgiftsrets Kendelse Nr. 1464, der — for en med den her foreliggende ensartede Situation — udtaler, at kollektive Skridt fra en af Parternes Side til Indførelse af andre Arbejdsvilkaar end de saaledes faktisk bestaaende i Henhold til Septemberforliget eller dets Grundsætninger ikke er lovlige uden en »Frigørelse« gennem lovlig varslet og etableret Arbejdsstandsning. Under Henvisning til alt foranstaaende har Klagerne nedlagt Paastand om, at samtlige Indklagede kendes pligtige til at annullere de med faste Arbejdere for Tiden efter 1. Maj d. A. oprettede Kontrakter, subsidiært Kendelse for, at Medlemmer af Landarbejderforbundet er berettigede til — uanset de indgaaede Kontrakter — at deltage i en af Forbundet i Henhold til Septemberforligets Regler eventuelt iværksat Konflikt.

De Indklagede har nedlagt Paastand om Frifindelse og har til Støtte for deres Paastand nærmere anbragt følgende: De paagældende nye Kontrakter er alle afsluttede i Løbet af den sidste Uge af Januar d. A., og under de derom førte Forhandlinger var alle Arbejderne vidende om, at Overenskomsterne med Landarbejderforbundet vilde ophøre til 1. Maj d. A., fra hvilket Tidspunkt de nye Kontrakter først skulde være gældende. De Indklagede benægter og tilbageviser som fuldkommen grundløs, at de nye Kontrakter skulde være indgaaede under nogen Form af Tryk eller Tvang fra deres Side. Det drejer sig dernæst om den

samme Kreds af Arbejdere, der gennem flere Aar har hørt til Godset, og som i det store og hele faar samme Løn og Vilkaar som hidtil uden nogen Art af Forringelse. Det er vel rigtigt, at der kan paavises enkelte Forskelligheder, men disse er uden nogen afgørende Betydning. For det daglønnede Arbejde i Skovdistriktet er indført en ensartet Betaling for alle Dage, men hvor denne Ordning vilde medføre en Reduktion af Arbejdernes Løn, er der bødet herpaa ved Tillæg af Naturalier og Penge, hvilket iøvrigt allerede i Efteraaret 1931 uden Kritik har været indført i dagældende Kontrakter. Det er af væsentlig Betydning, at Opsigelses-Terminerne er bestemt til 1. Maj og 1. November; kun paa disse Tidspunkter er de gode Folk til Disposition, men Fastlæggelsen er ogsaa en Fordel for de Arbejdere, der tidligere kunde opsiges til ethvert Tidspunkt, og de tidligere Skovbrugskontrakter indeholdt ogsaa Regler om tre Maaneders Varsel til 1. Maj og 1. November. At Akkordarbejde maa vedlægges efter Aftale, er endelig kun en Følge af Overenskomstens Bortfald. De Indklagede henviser dernæst til, at det ved de større Land- og Skovbrug — ved Siden af de Løsarbejdere, som Driften kræver — er nødvendigt paa langt Sigt at have Vished for, at man har Folk til de Arbejder, der som f. Eks. Høsten, Fældning og lign. er knyttet til bestemte Tider af Aaret og af vital økonomisk Betydning. Det var derfor af afgørende Betydning at fastlægge Forholdene ogsaa efter 1. Maj, og ikke blot i Godsets Interesse, men ogsaa i Arbejdernes Interesse, der — hvis Opsigelse kunde ske til 1. Maj, medens nye Kontrakter efter dette Tidspunkt var afskaaret — vilde være vanskelig stedte og, hvis de havde Tjenestebolig, ikke have Vished for, om de havde Husly. Under Henvisning til alt foranstaaende hævder de Indklagede, at der ikke fra deres Side har foreligget nogen kollektiv Aktion, og de har til Støtte for deres Opfattelse navnlig henvist til den ovenfor anførte Kendelse af Den faste Voldgiftsret, hvori det udtales, at Septemberforliget ikke indeholder nogen Bestemmelse, der afskærer den enkelte Arbejdsgiver og Arbejder fra indbyrdes at aftale de Arbejdsvilkaar, hvorom de kan komme overens, efter at en bestaaende faglig Overenskomst er bragt til Ophør ved lovlig Opsigelse, og navnlig ikke hjemler, at Adgangen hertil skulde være betinget af en yderligere »Frigørelse« for det tidligere Overenskomstforhold end den, der følger af, at Overenskomsten er bragt til Ophør ved lovlig Opsigelse uden at være afløst af en ny Overenskomst.

Som det fremgaar af Sagen, er det uomstridt, at de faglige Overenskomster er lovlig opsagt til Ophør den 1. Maj d. A., og at de omstridte Enkeltmandskontrakter først skal være gældende efter dette Tidspunkt. Spørgsmaalet drejer sig herefter om en Bedømmelse af, hvorvidt Kontrakternes Indgaaelse kan anses som et overenskomstmæssig retsstridigt kollektivt Skridt fra de Indklagedes Side, der maa have de af Klagerne angivne Følger. Under Domsforhandlingen har Skovrider Kindt bl. a. forklaret, at han tilkaldte de vedkommende Arbejdere enkeltvis — idet deres Forhold var forskellige — til Forhandling om ny Kontrakt, drøftede Vilkaarene, gjorde Tab og Fordel op, og, hvis Tab mentes at foreligge, forhandlede sig til Rette eller enedes om Løntillæg. Blev der fremsat Ønske om at faa Lov til at overveje Sagen, blev dette imødekommet, og i de følgende en, to, tre Dage indfandt vedkommende Arbejder sig igen og underskrev da Kontrakten. Ingen har bedt om Udlaan af Kontrakten, hvis Forandringer kun var smaa og let overskuelige, eller om at maatte tale med sin Fagforening. Under Domsforhandlingen har dernæst Klostergartner Wedege bl. a. forklaret, at to af Arbejderne bad om Udsættelse for at drøfte Sagen med henholdsvis Tillidsmanden og sine Kolleger, hvorefter Kontrakten da senere er underskrevet, og ingen har bedt om Udlaan af Kontrakten. Endelig har Forvalter Berggreen og Forpagter Heegaard-Hansen forklaret, at der under Forhandlingerne er begæret og givet Betænkningstid i et Par Dage før Kontraktens Tiltrædelse. Det oplyste giver herefter ikke Anledning til at antage, at de paagældende Arbejdere, der allerede forud var knyttet til Godset gennem længere Tid, under noget Tryk har tiltraadt de paagældende Kontrakter, om hvilke det ikke heller er tilstrækkelig godtgjort, at de lønmæssig set ligger i et ringere Plan, ligesom det foreliggende ikke heller giver sikre Holdepunkter for den Antagelse, at der fra de Indklagedes Side har foreligget eller været tilsigtet et organisationsfjendtligt Skridt.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder i Forbindelse med de her ommeldte særlige Arbejdsforhold skønnes der ikke at foreligge tilstrækkeligt Grundlag til at statuere, at der fra de Indklagedes Side er foretaget noget kollektivt Skridt, der giver fornøden Hjemmel for at tage Klagernes Paastand til Følge, og de Indklagede vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger vil være at betale af hver af Parterne med 150 Kr.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1590.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. April 1932 i Sag Nr. 1590: De samvirkende Fagforbund for Snedkerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening for dennes Medlem Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Snedkerforbundet i Danmark indklaget Dansk Arbejdsgiverforening for dennes Medlem Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre i følgende Anledning:

Den mellem de nævnte Organisationer gældende Overenskomst har opsagt af Forbundet til Udløb den 1. April 1930. Da der ikke ved de førte Forhandlinger opnaaedes Enighed om Fornyelse, blev Sagen, efter at Forbundet havde afgivet Strejkevarsel, optaget af Statens Forligsmand, der under 4. Juni stillede et Mæglingsforslag, som blev til-

traadt af begge Parter. Overenskomsten blev derved fornyet paa 3 Aar fra 1. April 1930 at regne, dog saaledes at den kunde opsiges med sædvanligt Varsel til 1. April 1932. Endvidere fastsattes forskellige Ændringer i den hidtil gældende Overenskomst, navnlig en Række Lønforhøjelser, der skulde træde i Kraft henholdsvis fra 1. April 1930, fra 1. April 1931 og fra 1. April 1932. Endelig indeholdt Forliget følgende Passus:

»Samtlige de fra 1. April 1932 fastsatte Forhøjelser træder i Kraft forsaavidt Overenskomsten ikke opsiges til 1. April 1932.«

Da Opsigelsesterminen 1. Jan. 1932 nærmede sig, blev der — i Forbindelse med de mellem Hovedorganisationerne førte Forhandlinger om Udløsning af hele den faglige Situation — forhandlet om en Afkortning af den 3 Maaneders Opsigelsesfrist. Disse Forhandlinger førte til, at Opsigelsesfristen udsattes til 15. Januar. Den 11. Januar blev Overenskomsten opsagt fra Arbejdsgivernes Side.

Paa dette Tidspunkt var en Række andre Overenskomster blevet opsagt, og den faglige Situation havde omkring 1. Februar udviklet sig derhen, at der var udstedt omfattende Lockoutvarsler. Dette foranledigede Forligsmanden til at gribe ind, og d. 10. Februar stillede han et Mæglingsforslag, der blandt andet indeholdt følgende Bestemmelse:

»Samtlige de i 1932 udløbende Overenskomster forlænges uforandret for et Aar fra deres Udløbstid.«

Dette Mæglingsforslag blev tiltraadt af Parterne, men der er ikke Enighed om Konsekvenserne heraf for Snedkerfagets Overenskomst, idet Arbejdsgiverne hævder, at samtlige de fra 1. April 1932 fastsatte Forhøjelser *ikke* træder i Kraft, eftersom Overenskomsten har været opsagt til dette Tidspunkt, medens man fra Arbejdernes Side gør gældende, at Opsigelsen maa betragtes som bortfalden ved Mæglingsforslagets Vedtagelse, og at en uforandret Forlængelse af Overenskomsten da maa betyde en Forlængelse af hele Overenskomstens Indhold, derunder de pr. 1. April 1932 fastsatte Forhøjelser.

Det er dette Spørgsmaal, Klagerne nu har indbragt for Retten, idet de har nedlagt Paastand om, at Snedkermestrene er pligtige at aflønne de hos dem beskæftigede Medlemmer af Snedkerforbundet overensstemmende med Forligsmandsforslaget af 4. Juli 1930.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet for Klagen. De holder — som foran anført — paa, at Overenskomsten er opsagt til 1. April 1932, og at de omtalte Forhøjelser som Følge heraf ikke træder i Kraft. Endvidere henviser de blandt andet til, at man fra Arbejdsgivernes Side under alle Forhandlinger om at undgaa Opsigelsen stadig har fastholdt, at dette for Snedkerfagets Vedkommende kun kunde lade sig gøre, naar man fra Forbundets Side vilde gaa ind paa at lade Overenskomsten løbe videre med de for 1931 gældende Lønninger. Da Snedkerforbundet ikke vilde gaa ind paa en saadan Aftale, saa man sig nødsaget til at fremsende en Opsigelse.

Da der ikke er kommet en Aftale i Stand mellem Parterne, maa Sagens Afgørelse bero paa en Fortolkning af de paagældende Bestemmelser i Forligsmandens Mæglingsforslag. Bestemmelsen i Forslaget af 1930 om, at Forhøjelsen pr. 1. April 1932 kun træder i Kraft, forsaavidt Overenskomsten ikke opsiges, maa nu — efter det under Proceduren oplyste — antages kun at have den Betydning, at man, saafremt eventuelle Forhandlinger om en ny Overenskomst skulde strække sig ud over 1. April 1932, kunde staa mere frit, end Tilfældet vilde være, hvis disse Forhøjelser automatisk traadte i Kraft. En saadan Situation er imidlertid — paa Grund af Mæglingsforslagets Vedtagelse — ikke kommet til at foreligge, og under disse Omstændigheder findes der ikke at kunne lægges afgørende Vægt paa, at Opsigelsen har fundet Sted. Men hertil kommer, at Forligsmandens Forslag — selv om der er benyttet andre Udtryk — i Realiteten gaar ud paa, at Overenskomstforholdene fortsættes uforandrede, som om ingen Opsigelse havde fundet Sted. Følgen heraf maa for den her omhandlede Overenskomst blive, at de pr. 1. April 1932 fastsatte Forhøjelser — i Mangel af særlig Aftale om det modsatte — maa træde i Kraft.

Herefter vil Klagernes Paastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Snedkermestrene er pligtige at aflønne de hos dem beskæftigede Medlemmer af Snedkerforbundet overensstemmende med Forligsmandsforslaget af 4. Juni 1930.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1605.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. Juni 1932 i Sag Nr. 1605: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov og Omegn mod De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund.

Det lollandske Arbejdsmandsforbund, med hvem Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov og Omegn havde afsluttet Overenskomst, havde den 28. Januar 1932 lovlig opsagt denne til 15. April og havde i Henhold til Overenskomstens Bestemmelse om senest 1 Maaned før Overenskomstens Udløb at fremkomme med Forslag til ny Overenskomst den 12. Marts fremsendt et saadant Forslag. Paa et Møde den 28. Marts drøftedes dette Forslag, og der opnaaedes Enighed om visse Punkter, medens Forhandlingerne iøvrigt blev udsat til senere Drøftelse.

Imidlertid havde det lollandske Arbejdsmandsforbund paa en den 13. Marts afholdt Kongres vedtaget at ophæve Arbejdsmandsforbundet fra 1. April, og det henstilledes til det saaledes ophævede Forbunds forskellige Afdelinger hver for sig at indmelde sig i Dansk Arbejdsmandsforbund, hvilket ogsaa skete for de fleste Afdelingers Vedkommende, saaledes navnlig for Arbejdsmændenes Fagforening i Nakskov.

Fra den nyindmeldte Fagforening modtog Dansk

Arbejdsmandsforbund derefter Meddelelse om, at den mellem det lollandske Arbejdsmandsforbund og Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov og Omegn hidtil bestaaende Overenskomst som nævnt var opsagt til 15. April, og om at der førtes Forhandlinger om Fornyelse af Overenskomsten. Den 15. April tilskrev Dansk Arbejdsmandsforbund Dansk Arbejdsgiverforening og foreslog afholdt Forhandlingsmøde, og den 16. April svarede Arbejdsgiverforeningen bl. a. følgende:

»Fra det lollandske Arbejdsmandsforbund har vi modtaget behørig Meddelelse om, at Forbundet er ophævet fra 1. April d. A. og dets Afdelinger fra samme Dato tilsluttet Dansk Arbejdsmandsforbund. Naar da Afdelingen med Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov og Omegn har en Overenskomst, som er opsagt til Udløb den 15. April d. A., forekommer det os hævet over enhver Tvivl, at Afdelingens Indtræden i Dansk Arbejdsmandsforbund har medført, at dens Overenskomst undergives de for Forlængelsen af Dansk Arbejdsmandsforbunds Overenskomster gældende Vilkaar, saaledes at den i Medfør af Forligsforslaget af 10. Februar d. A. er forlænget uændret et Aar fra dens Udløbstid.«

Paa et Møde den 30. April i Nakskov, hvor Dansk Arbejdsmandsforbund var repræsenteret, fortsattes de udsatte Forhandlinger om Overenskomstens Fornyelse, og her stilledes fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side Krav om at faa indført i Overenskomsten de generelle Bestemmelser, som Dansk Arbejdsmandsforbund for sine analoge Overenskomsters Vedkommende fik gennemført ved Vedtagelsen af Forligsmandens Forslag af 4. Juli 1930, men Repræsentanterne for Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov og Omegn hævdede nu, at Overenskomsten, efter at Fagforeningen var indtraadt i Dansk Arbejdsmandsforbund, i Medfør af Forligsforslaget af 10. Februar var fornyet uændret i 1 Aar. Da Dansk Arbejdsmandsforbund ikke var enig heri, fremsendte det under 3. og 10. Maj første og andet Strejkevarsel overfor Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov og Omegn paa Kravet om at faa indført de ovenfor omhandlede generelle Bestemmelser i Overenskomsten.

Dansk Arbejdsgiverforening har derefter for Foreningen af Arbejdsgivere i Nakskov og Omegn indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund og paastaaet de nævnte Strejkevarsler kendt ugyldige, medens de Indklagede, der har udsat Strejken, indtil Rettens Kendelse foreligger, har paastaaet Varslerne kendt gyldige.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anført, at Opsigelsen af Overenskomsten pr. 15. April er annulleret ved, at det lollandske Arbejdsmandsforbund er ophævet den 1. April og dens Afdelinger, navnlig Arbejdsmændenes Fagforening i Nakskov er indmeldt i Dansk Arbejdsmandsforbund, idet Forligsforslaget af 10. Februar, der er vedtaget af begge Hovedorganisationerne, udtrykkelig udtaler, at »samtlige de i 1932 udløbende Overenskomster forlænges uforandret for et Aar fra dens Udløbstid«. Ved at Arbejdsmændenes Fagforening i Nakskov pr. 1. April har tilsluttet sig Dansk Arbejdsmandsforbund, er den fra samme Tid underkastet Bestemmelsen i Forligsforslaget af 10. Februar, saaledes at Overenskomsten, trods den skete Opsigelse til 15. April, uforandret er forlænget for et Aar. Forudsætningen for Forligsforslagets Vedtagelse maatte være, at der ikke i 1932 kan varsles Arbejdsstandsning vedrørende Fornyelse af Overenskomster for Organisationerne, der er tilsluttet de to Hovedorganisationer.

De Indklagede gør derimod gældende, at Forligsforslaget af 10. Februar kun tog Sigte paa Overenskomster, som vedrørte Organisationer, der paa det Tidspunkt, Forslaget blev vedtaget, var Medlemmer af De samvirkende Fagforbund; kun disse Overenskomster omfattedes af Forligsforslaget, og Vedtagelsen kunde kun være forbindende for de Organisationer, der paa det nævnte Tidspunkt stod under de to Hovedorganisationer.

Retten finder at maatte give de Indklagede Medhold i deres Betragtninger. Forligsforslaget af 10. Februar blev stillet »til Bilæggelse af den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund opstaaede Konflikt ved Forhandlinger om Overenskomstfornyelser for 1932« og angaar derfor efter sin Ordlyd kun Overenskomster mellem Organisationer, der den 10. Februar stod under de to Hovedorganisationer. Til at udvide Forligets Bestemmelse til ogsaa at angaa Organisationer, der først senere er blevet tilsluttet Dansk Arbejdsmandsforbund, findes der ingen Hjemmel, ligesom det heller ikke er rimeligt at forstaa Forliget saaledes, at Dansk Arbejdsmandsforbund burde nægte en Arbejderorganisation, der den 10. Februar stod udenfor Forbundet, Adgang til at slutte sig til Forbundet, medmindre denne indgik paa at lade dennes i 1932 udløbne Overenskomst forlænge uforandret for et Aar. Den naturlige Forstaaelse af Forligsforslaget maa være, at Dansk Arbejdsmandsforbund er stillet frit med Hensyn til Optagelse af Arbejderorganisationer, der hidtil har staaet udenfor, og at Forliget ikke faar Anvendelse paa saadanne nyoptagne Arbejderorganisationers Overenskomstforhold, idet disse Overenskomster slet ikke har foreligget til Behandling, hverken for Forligsmanden eller for Parterne. Retten finder herefter at maatte fastslaa, at de paagældende Strejkevarsler er lovlige.

Sagens Omkostninger findes at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De ovennævnte af Dansk Arbejdsmandsforbund den 3. og 10. Maj afgivne Strejkevarsler er lovlige.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kroner.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND i DANMARK

NUMER 24 * KØBENHAVN DEN 1. JULI 1932 * 28. AARGANG

Den økonomiske Krise.

Til Imødegaaelse af den ved den økonomiske Krise frembragte store Arbejdsløshed har Rigsdagen umiddelbart forinden Samlingens Slutning vedtaget to Love, som vi nedenfor gengiver. Den ene er

Lov
om
midlertidigt Statstilskud til Kommunerne i Anledning af Hjælp til arbejdsløse.

(Vedtaget af Landstinget ved 3die Behandling den 21. Juni 1932 overensstemmende med Vedtagelsen i Folketinget.)

§ 1.

Udgifter, som Kommunerne afholder til Hjælp i Trangstilfælde til arbejdsløse i Henhold til denne Lov, refunderes Kommunerne med ⅔ af Statskassen, jfr. dog § 3, Stk. 4, sidste Punktum, samt § 8.

§ 2.

Stk. 1. Loven kommer til Anvendelse paa Hjælp til:

a) arbejdsløse Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser, der har opbrugt deres Understøttelse saavel fra Arbejdsløshedskassen som fra dennes Krisefond eller er uden Ret til Understøttelse, fordi denne er ophørt eller endnu ikke indtraadt, eller fordi Arbejdsløshedskassen som Følge af særlig Vedtægtsbestemmelse er lukket for Udbetaling.

b) arbejdsløse, der uden at være Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser normalt søger deres Udkomme ved Lønarbejde, og som er indtegnet som ledige ved et offentligt Arbejdsanvisningskontor.

Stk. 2. Det er dog en Forudsætning for at henføre Hjælp til en arbejdsløs under denne Lov, at vedkommende ikke som Følge af Bestemmelserne i Loven om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m., § 11, § 16, Stk. 5—7, og § 17 vilde være afskaaret fra at oppebære Understøttelse fra en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse.

§ 3.

Stk. 1. Kommunalbestyrelsen fastsætter Understøttelsens Størrelse i det enkelte Tilfælde, dels under Hensyn til vedkommendes Forsørgerpligter, dels under Hensyn til de Bestræbelser, vedkommende selv har lagt for Dagen for at sikre sig i Tilfælde af Sygdom, Arbejdsløshed m. v.

Stk. 2. Understøttelsen kan ikke overstige, hvad paagældende som Medlem af Arbejdsløshedskassen vilde kunne opnaa.

Stk. 3. Til arbejdsløse, der oppebærer Hjælp i H. t. denne Lov, kan der — bortset fra Sygdom eller store Forsørgerpligter — kun i særlige Tilfælde ydes Hjælp af de kommunale Hjælpekasser.

Stk. 4. Kommunerne er berettiget til at anvise en arbejdsløs, der oppebærer eller søger Hjælp i H. t. denne Lov, Arbejde ved de Jordarbejder, Vejarbejder (derunder Skærveslagning) og lign. Arbejder, der iværksættes i Anledning af Arbejdsløsheden, saaledes at Understøttelsen omsættes til det for Arbejdet gældende Vederlag og træder i Stedet for dette; de arbejdsløse er under Understøttelsens Fortabelse forpligtet til at udføre det saaledes anviste Arbejde, medmindre der foreligger en i Henhold til Bestemmelsen i Arbejdsløshedslovens § 17, Stk. 2, fyldestgørende Grund til Arbejdsvægring. Af Kommunernes Udgifter til Understøttelse, for hvilke der herefter præsteres Arbejde, refunderer Staten ⅖.

§ 4.

Stk. 1. Understøttelsen ydes af den Kommune, hvor Ansøgeren har og — for saa vidt angaar Arbejdsløshedskassemedlemmer — i de sidste 3 Maaneder inden Indgivelsen af Begæringen om Understøttelsen har haft fast Ophold. Andre Ansøgere skal have opholdt sig 6 Maaneder i Kommunen. I særlige Tilfælde er Kommunalbestyrelsen berettiget til at nedsætte de nævnte Frister til det halve.

Stk. 2. Understøttelsen medfører ikke for Modtageren de med Modtagelse af Fattighjælp forbundne Retsvirkninger og har ingen Indflydelse paa den paagældendes Erhvervelse af Forsørgelsesret i Kommunen.

Stk. 3. Understøttelsen er ikke Genstand for mellemkommunal Refusion.

§ 5.

Stk. 1. Begæring om Understøttelse indgives til vedkommende Opholdskommune, jfr. § 4, paa der-

til af Socialministeren godkendte Skemaer, der skal affattes saaledes, at de i videst muligt Omfang dokumenterer, at Ansøgeren opfylder de i foranstaaende Paragraffer fastsatte Betingelser for at oppebære Understøttelsen.

Stk. 2. Socialministeren fastsætter almindelige Regler for Kontrollen med, at de understøttede Personer vedvarende er arbejdsløse og arbejdssøgende. I disse Regler skal fastsættes, at Kontrollen som Regel skal bestaa i, at den arbejdsløse ved at give Møde paa et bestemt Tidspunkt af Dagen i den almindelige Arbejdstid dokumenterer stadig at være arbejdsløs, og i øvrigt skal Kontrollen mindst svare til den, der af Arbejdsløshedskasserne skal føres med understøttede Medlemmer, jfr. herved Arbejdsløshedslovens § 22, Stk. 4.

Stk. 3. De nærmere Regler vedrørende Fremgangsmaaden ved Begæring om Hjælpen og dennes Udbetaling, Kontrol m. v. fastsættes af Kommunalbestyrelsen, i København Magistraten. Kommunalbestyrelsen (Magistraten) kan overlade Kontrol og Udbetaling til den kommunale Hjælpekasse, til de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser, for saa vidt angaar disse Kassers Medlemmer, eller til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer efter Overenskomst med vedkommende Institution.

Stk. 4. Klager over, at en Kommunalbestyrelse har nægtet Understøttelse eller over Størrelsen af en tilstaaet Understøttelse, kan tages under Paakendelse af vedkommende Amtmand, for saa vidt et eller flere af Kommunalbestyrelsens Medlemmer forlanger det. Amtmandens Afgørelse kan af Kommunalbestyrelsen indenfor et Tidsrum af 1 Maaned indankes for Socialministeren. For Københavns Vedkommende sker Indankningen direkte til Socialministeren. Dog forelægges Klager over, at der i Henhold til de i Arbejdsløshedslovens § 17 fastsatte Bestemmelser er nægtet et Medlem af en anerkendt Arbejdsløshedskasse Hjælp, for Arbejdsnævnet, hvis Afgørelse indenfor et Tidsrum af 1 Maaned kan indankes for Socialministeren.

Stk. 5. De af Socialministeren trufne Afgørelser er endelige.

§ 6.

Stk. 1. Kommunerne aflægger efter Lovens Ophør særligt Regnskab for Understøttelser efter denne Lov; de nærmere Regler for Affattelsen af disse Regnskaber og for Anvisningen af den Kommunerne tilkommende Refusion fra Statskassen fastsættes af Socialministeren.

Stk. 2. Der skal efter Socialministerens nærmere Bestemmelse af Statskassen ydes Kommunerne passende Forskud paa den dem tilkommende Refusion.

§ 7.

For saa vidt der til en Person, der har opbrugt den ham i Henhold til Lov Nr. 247 af 19. Oktober 1931 tilkommende Hjælp, som Følge heraf eller paa Grund af nævnte Lovs Ophør inden denne Lovs Ikrafttræden har maattet ydes Hjælp af Kommunen, medfører denne Hjælp ikke Fattighjælps Virkninger, medmindre Kommunalbestyrelsen paa Grund af særlige Forhold bestemmer anderledes; denne sidste Afgørelse kan dog indankes for Amtmanden — i København Socialministeren —, hvis Afgørelser er endelige. Har Hjælpen herefter ikke Fattighjælps Virkninger, skal den ikke være til Hinder for Tilstaaelse af Hjælp i Henhold til denne Lov.

§ 8.

Statens samlede Udgifter til Refusion i Henhold til denne Lov maa ikke overstige 10 Mill. Kr., og Kommunernes Refusionskrav vil derfor være at nedsætte forholdsmæssigt, saafremt dette kræves, for at holde Udgifterne indenfor denne Grænse.

§ 9.

Denne Lov træder straks i Kraft og gælder indtil 1. Maj 1933.

*

Den anden af Rigsdagens to Ting vedtagne Kriselov er

Lov

om

forlænget vedtægtsmæssig Hjælp til arbejdsløse Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser.

(Vedtaget af Landstinget ved 3die Behandling den 21. Juni 1932 overensstemmende med Vedtagelsen i Folketinget).

§ 1.

Stk. 1. Uanset de i en Arbejdsløshedskasses Vedtægter fastsatte Bestemmelser om Varigheden af den af Kassen ydede vedtægtsmæssige Hjælp skal en Arbejdsløshedskasses Hovedledelse være berettiget til at forøge Antallet af Kassens Understøttelsesdage indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder indtil det dobbelte, dog at Forlængelsen i intet Tilfælde maa overstige 70 Dage og kun have Virkning i Tiden fra 1. Oktober 1932 til 1. April 1933.

Stk. 2. En Arbejdsløshedskasses Vedtagelse af at forlænge Dageantallet medfører, at Udbetaling af Krisefondsunderstøttelse først finder Sted, naar vedkommende Medlem har opbrugt det samlede Dageantal.

§ 2.

Et Medlem af en Arbejdsløshedskasse, hvis Ret til Understøttelse er bortfaldet, enten fordi han har opbrugt det i Kassens Vedtægt fastsatte 3-4 aarige Maksimum, eller fordi han ikke har haft Arbejde i det i § 15, Stk. 4, i Loven om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. eller i særlig Vedtægtsbestemmelse foreskrevne Omfang, er, for saa vidt han i øvrigt opfylder Betingelserne for at faa Understøttelse fra Kassen, berettiget til i Tiden fra 1. Oktober 1932 til 1. April 1933 at oppebære Understøttelse i det Antal Dage, hvormed Kassens vedtægtsmæssige Dageantal er forøget i Henhold til § 1.

§ 3.

Den i § 1 givne Ret til Forlængelse af den i Kassens Vedtægt fastsatte Understøttelsestid er

dog betinget af, at paagældende Arbejdsløshedskasse senest 1. Oktober 1932 har oprettet Fortsættelseskasse i Henhold til Arbejdsløshedsloven, og at Fortsættelseskassen er bestemt til at træde i Virksomhed senest den 1. Oktober 1933.

§ 4.

De af en Arbejdsløshedskasse i Henhold til denne Lov afholdte Udgifter vil i Kassens Regnskab være at opføre særskilt efter de af Arbejdsdirektøren i saa Henseende givne nærmere Regler.

§ 5.

Stk. 1. Statskassen refunderer 80 pCt. af en Arbejdsløshedskasses Udgifter i Henhold til denne Lov. Af Statens Udgifter refunderes 1/6 af Arbejdsløshedsfonden og 1/6 af Landets Kommuner i Forhold til det Beløb, hvormed disse bidrager til den ordinære Arbejdsløshedsforsikring for Regnskabsaaret 1932—33.

Stk. 2. Efter Indstilling fra Direktøren kan der af Statskassen ydes Arbejdsløshedskasserne Forskud paa den dem tilkommende Refusion, dog ikke udover 3/4 af de af vedkommende Arbejdsløshedskasse ved Forskudsbegæringens Fremsættelse afholdte Udgifter.

§ 6.

Senest den 15. Juni 1933 aflægger Arbejdsløshedskasserne Regnskab over de i Henhold til denne Lov afholdte Udgifter. Regnskabet revideres snarest derefter af Kassens Revisorer og indsendes til Godkendelse af Direktøren, der derefter afgiver Indstilling til Socialministeren om Anvisning af det i § 5 omhandlede Tilskud.

§ 7.

Denne Lov træder straks i Kraft.

Kabinettet von Papens første socialpolitiske Nødforordning.

Af *Paul Olberg*, Berlin.

Proklamationen af den nye tyske Rigsregerings Program lader ingen Tvivl tilbage om, at der forestaar et voldsomt reaktionært Angreb paa Socialforsikringen. Nu til den 14. Juni er Kabinettets første socialpolitiske Nødforordning udstedt; den bekræfter i fuldt Omfang de værste, pessimistiske Forventninger. Den udprægede, socialreaktionære Aand i den tyske Politiks nye Kurs kommer skarpt til Udtryk i denne Nødforordning. Hvad bringer den?

I Arbejdsløshedsforsikringen nedsættes Ydelserne af Understøttelser gennemsnitligt med 23 pCt. Dermed naar Understøttelserne i Arbejdsløshedsforsikringen (den første Periode i Erhvervsløshedsunderstøttelsen) de lavere Satser i Kriseunderstøttelsen (den anden Periode), der ligeledes nedsættes med 10 pCt.. Endvidere nedsættes Ydelserne til Velfærdsunderstøttelserne (tredie og almindelige Understøttelsesperiode) gennemsnitligt med 15 pCt. Herved trykkes de samlede Udgifter til Erhvervsløshedsunderstøttelser, der efter de hidtidige Satser beløb sig til 3,5 Milliarder, ned til 3 Milliarder. Disse Nedskæringer betyder en uhyre Forringelse af Arbejdsløshedsforsikringen og Kvælning af denne Forsikrings Grundsætninger.

Samtidig indfører Nødforordningen en Undersøgelse af Trang allerede efter 6 Ugers Forløb. Hidtil har Fristen for denne Trangsundersøgelse været fastsat til 20 Uger.

Ydelserne til Understøttelse af Invalide-, Funktionær- og Grubearbejdsforsikring sættes tilbage paa Niveauet i 1927. Der finder ogsaa en Nedsættelse Sted af Renterne ved Ulykkestilfælde paa gennemsnitlig 15 pCt. Ved Invalideforsikringen nedsættes de gamle Renter med 6 Mk., for Enkerne nedsættes de med 5 Mk. og for de Forældreløse med 4 Mk. pr. Maaned, og for de nye Renters Vedkommende bliver Grundbeløbet 7 Mark lavere hver Maaned. Enkerentens og de Forældreløses Rentes Andel i Hovedrenten — hidtil $^6/_{10}$ — nedsættes til $^5/_{10}$, henholdsvis $^4/_{10}$.

Krigsforsorgen undergaar en betydelig Forringelse, idet Rentebeløbet for ugifte og barnløse Krigsinvalider med en Arbejdsduelighed paa indtil 50 pCt. nedsættes med 20 pCt. Ved Fordyrelse af Administrationsgebyrerne bliver Appel mod haarde Forholdsregler paa dette Omraade næsten umuliggjort. Børnetillæg og Renter til Forældreløse udbetales i Almindelighed kun til Fuldendelsen af det 15. Aar, de vil altsaa næsten fuldkommen falde bort med Aaret 1933.

Det finansielle Kærnepunkt i denne Nødforordning danner »Afgiften til Arbejdsløshedshjælp«, der afkræves af alle Gage- og Lønmodtagere med et Beløb paa 1,5 pCt. af Indtægten. Den erstatter den gamle, saakaldte Kriseafgift, hvis Sats forhøjes med 1,5 pCt. Derved bortfalder den gamle Frigrænse for Indtægt paa 1500 Mark, saaledes at altsaa ogsaa de smaa Indtægter paa 125 Mark om Maaneden bliver belastet. Denne Beskatningsforms Uretfærdighed er saa meget større, idet de, der arbejder for sig selv, og som trækker Indtægter af frie Erhverv, Formue, Ejendomsbesiddelse og Industrivirksomheder, skaanes for Afgiften til Arbejdsløshedshjælpen. Derved skabes der en ganske utaalelig Situation, ved hvilken Læger og Sagførere bliver fri for at svare Afgift, men ikke deres Medhjælpere; Slagtermesteren og Bagermesteren er fri for at yde Afgift — hans Arbejder ikke, den Industridrivende er ligeledes fritaget, hans Chauffør ikke osv.

Saltskatten, der blev afskaffet i 1926, indføres paany, den andrager 12 Pf. pr. kg og er altsaa overordentlig høj. — Ved Omsætningsskatten bliver Frigrænsen, der nu beløber sig til 5000 Mark, ophævet. Denne Frigrænse blev indført i 1931, da i sin Tid ved en Omsætningsskat paa 0,85 pCt. den anslaaede Indtægt af 40 Millioner ikke dækkede Autoriteternes Arbejdsudgifter. Efter den i December skete Forhøjelse af Omsætningsskatten til 2 pCt. forventes der en Merindtægt i denne paa et Beløb af fra 120 til 150 Millioner Mark.

Ved den nye Nødforordning paalægges der Arbejderne, Funktionærerne og Embedsmændene en fælles Byrde paa ca. 1,5 Millioner Mark. Derimod

bliver de Besiddende paa enhver Maade skaanet for nye Byrder. De er fri for »Afgift til Arbejdsløshedshjælp«, Saltskatten vil de med de store Indtægter slet ikke mærke, Forhøjelsen af Omsætningsskatten vil som bekendt ikke ramme de store Arbejdsgivere, men de smaa Næringsdrivende. De store Bedrifters Reparationsbeskatning nedsættes med 50 pCt.

Desuden kan man fastslaa den Kendsgerning, at alle Programmer for Tilvejebringelse af Arbejde, der allerede havde antaget bestemte Former under den forrige Regering, er blevet slettet paa Dagsordenen. Laanene for Tilvejebringelse af Arbejde, der blev foreslaaet af det socialdemokratiske Parti og optaget af Dr. Brünings Regering, kommer ikke mere paa Tale. Derimod skal den saakaldte Arbejdstjenestepligt, henholdsvis »frivillig Tjenestepligt«, udbygges. Med Hensyn til Arbejdstidsforkortelsen er »Overvejelser derom svævende«.

Det er en Selvfølge, at den økonomiske Krise i Tyskland kun yderligere skærpes ved denne nye Nødforordning, som indskrænker Massernes Købeevne med 1,5 Milliarder. Intet Under, at Forordningen har rejst en Storm af Forbitrelse hos Arbejderorganisationerne. Selv de borgerlig-demokratiske Kredse fordømmer denne Nødforordning.

*

De tyske Fagforeninger har foranlediget af Nødforordningen udstedt et Kampraab med Overskriften

De værste Anelser overtrufne,

og som har følgende Ordlyd:

Undertegnede faglige Hovedorganisationer fastslaar enstemmigt, at de i Nødforordningen indeholdte Forholdsregler for Nedsættelser og nye Byrder langt har overgaaet de værste Anelser, som hele den tyske Arbejderstand paa Grund af Rigsregeringens Program-Erklæring maatte nære. Dermed har den optaget Kampen mod Statens sociale Foranstaltninger, som den har betegnet som »social Velfærdsanstalt«. Dette Angreb maa af Arbejdernes Fagforeninger, Funktionærer og Embedsmænd føles som en Udfordring og maa med Bestemthed tilbagevises.

De sociale Forsikringsforanstaltninger, der er opbyggede ved de største Ofre fra Arbejderstandens Side, er truede i deres Grundvold. Arbejdsløshedsforsikringen er praktisk talt afskaffet. De Arbejdsløse overlades hensynsløst til Fattigforsørgelse. De nye Skattebyrder er hovedsagelig lagt paa de Lag, der er mindst ydedygtige.

Ingen Plan for Tilvejebringelse af Arbejde og heller ingen opbyggende og i Fremtiden anvisende Tanke, der giver Haab om Forbedring af den forfærdelige økonomiske Situation og gør en Ende paa Folkets stadig fremskridende Elendighed, er at mærke.

Fagforeningerne ved, at Tidens Nød kræver Ofre. Men de kræver, i Kraft af sand, folkelig Samhørighed, en social-retfærdig Fordeling af uundgaaelige Byrder. En Stat, der i første Linie er beredt til at beskytte de Besiddende, miskender sin fornemste nationale Opgave.

Fagforeningerne appellerer til alle Kræfter i Staten og Folket, som Folkets Enhed og det fælles Vel ligger paa Hjerte, at forene sig med dem til Bekæmpelse af denne sociale Uretfærdighed. De er besluttede paa at sætte alle deres Kræfter ind paa igen at skaffe Folkets brede Lag Plads til at trives, hvad der er den nødvendige Forudsætning for Økonomiens og Statens Helbredelse.

Almindeligt tyske Fagforbund.
(Allgemeiner deutscher Gewerkschaftsbund.)

De kristelige Fagforeningers Fællesforbund.
(Gesamtverband der christlichen Gewerkschaften.)

Tysk Arbejder- og Funktionærforbunds Fagforeningsring.
(Gewerkschaftsring deutscher Arbeiter- und Angestelltenverbande.)

Almindeligt frit Funktionærforbund.
(Allgemeiner freier Angestelltenbund.)

Almindeligt tysk Embedsmandsforbund.
(Allgemeiner Deutscher Beamtenbund.)

Fællesforbund for tyske Trafik- og Statsfunktionærer.
(Gesamtverband deutscher Verkehrs- und Staatsbediensteter.)

Bogbinderforbundets 13. ordinære Kongres.

Søndag den 12. Juni aabnedes Bogbinderforbundets 13. ordinære Kongres i Parkteatrets Selskabslokaler, Østerbrogade, København.

I Kongressen deltog 70 Repræsentanter, deraf følgende Gæster:

E. Haueisen, Tysk Bogbinderforbund, *David Erikson,* Sverige, *Ø. Martinsen,* Norge, *Chr. Brun,* De samv. Fagforbund, *Jul. Schrøder,* Dansk Typografforbund, og *C. Rasmussen,* Dansk Litografforbund.

Kongressen aabnes.

Forbundets Forretningsfører, *Th. Nielsen,* aabnede Kongressen med en Velkomsttale, hvori han pegede paa Nødvendigheden af Sammenhold og Enighed under de svære Tiders Tryk.

»Siden vi sidst har været samlet til ordinær Kongres,« udtalte Th. Nielsen, »er en af Forbundets tidligere Formænd gennem 15 Aar, Hans Olesen, Gentofte, afgaaet ved Døden. I Taknemlighed over hans Arbejde ærer vi hans Minde, som vi bevarer i vore Hjerter«.

Kongressen konstitueres.

Man foretog derefter Valg af Mandatudvalg, Dirigenter og Sekretærer, og vedtog Forretningsordenen for Kongressen.

Hovedkasserer *Chr. Eriksen,* Afdelingskasserer *Laur. Petersen,* København, *Th. Nielsen,* Odense, og *Carl Nielsen,* Aalborg, blev Medlemmer af Mandatudvalget, der med Laur. Petersen som Ordfører anbefalede samtlige Mandater til Godkendelse.

Til Dirigenter valgtes *M. Jensen,* København, og *Th. Nielsen,* Odense, og til at føre Kongressens Protokol *Georg Petersen* og *Fr. Andersen,* begge København.

Efter at Gæsterne havde overbragt Kongressen Hilsen fra deres Organisationer, aflagde Forretningsføreren

Beretning om Virksomheden.

Forretningsføreren henviste til den foreliggende trykte Beretning og knyttede forskellige Bemærkninger til de mest betydende Afsnit i denne:

Forretningsføreren omtalte bl. a. Betydningen af Tillidsmandsbeskyttelsen. Her maatte Medlemmerne være mere agtpaagivende overfor Arbejdsgivernes Lyst til at komme Tillidsmændene til Livs, og Organisationen vilde fremdeles have sin fulde Opmærksomhed henvendt herpaa.

Efter en Redegørelse for Lønsituationerne i 1931 og hvori Formanden paaviste, at 65 pCt. af Medlemmerne havde faaet Feriekravet opfyldt, uden at det havde kostet dem noget, omtalte Formanden Situationen i Aar, hvor Arbejdsgiverne havde maattet tage alle deres Krav af Bordet. Ordningen havde den Fejl, at Organisationernes Afstemningsret var krænket, og Arbejderne maatte sikre sig imod en Gentagelse heraf.

I Periodens Løb har Forbundet faaet en Ordning med tvungne Svendeprøver. Disse Prøver havde vist, at Lærlingeuddannelsen, navnlig i Provinserne, var utilfredsstillende, og der var her en Opgave at varetage i Fremtiden.

Organisationsforholdene i Sønderjylland, hvor der var oprettet en ny Afdeling, var vanskelige; men der var dog saa megen Fremgang at spore, at den Tid var nær, hvor overenskomstmæssige Forhold var indført overalt.

Den store Arbejdsløshed krævede betydelige Kontingentofre, og Kristeligt dansk Fællesforbund havde forsøgt at benytte dette til at hverve Medlemmer i København. Forsøget var afslaaet og de kristelige Hververe prøver næppe mere her i København at trænge sig ind i Organisationerne.

Derefter omtalte Formanden den stadige tekniske Udvikling, der drev Arbejdsydelsen i Vejret paa Bekostning af Kvaliteten, hvilket var en alvorlig Fare, saavel for Arbejdernes Helbred som for Faget som saadant.

Formanden omtalte derefter de Mæglings-, Voldgifts- og Retssager, der var ført i Periodens Løb, og redegjorde for Grænseoverenskomsten med Typograferne, og i Spørgsmaalet om det skandinaviske Samarbejde stillede Formanden Forslag om Oprettelse af et skandinavisk Fond, for at hindre at en samtidig Arbejdskamp i to skandinaviske Lande skulde gøre Gensidighedsoverenskomsterne illusoriske.

Beretningen sluttede med en Omtale af Fængselsarbejdet og Arbejdsløshedens store Problem. Ogsaa her stillede Forretningsføreren Forslag til Beslutninger.

Diskussionen om Beretningen.

Efter at en Række Talere havde haft Ordet til den aflagte Beretning og de under denne fremkomne Forslag til Beslutninger, sattes disse under Afstemning.

Afstemninger over Forligsforslag.

Aalborg Afdeling stillede følgende Forslag, som vedtoges med 33 St. mod 4 St.:

»I Anledning af at Hovedbestyrelsen i Februar Maaned dette Aar, under en Tvangssituation fremkaldt af Forligsmanden, har vedtaget et Forligsforslag til Overenskomst i Strid med Forbundslovenes Paragraf 31, Stk. 5 og 6, vedtager Kongressen, at fremtidige Forligsforslag, som fremsættes for vort Fag, uden at vore Repræsentanter har deltaget i Forligsforhandlingerne derom, eller som ikke hjemler Tid til Afstemninger i Henhold til Lovene, betragtes som forkastet«.

Karteldannelse.

Som et Led i Bestræbelserne for at konsolidere og udvide Samarbejdet med Organisationerne i de grafiske Fag, vedtog Kongressen med alle Stemmer mod 3 følgende Beslutning:

»Kongressen godkender den afsluttede Grænseoverenskomst, der er oprettet mellem Dansk Typografforbund og Bogbinderforbundet den 4. Novbr. 1931.

Kongressen paalægger den kommende Hovedbestyrelse, at den fortsætter det Arbejde, der er paabegyndt med Dansk Typografforbund og Dansk Litografisk Forbund om Oprettelse af et grafisk Kartel«.

Skandinavisk Kampfond.

Effektiviteten af de skandinaviske Gensidighedsoverenskomster om Støtte under Konflikter med Arbejdsgiverne trues af den Tendens, de sidste nordiske Arbejdsgivermøder har været præget af. Der har her lydt Røster om samtidigt at paaføre flere af Landene Storkonflikt, hvilket vilde umuliggøre Støtten.

Kongressen vedtog følgende Beslutning:

»Kongressen giver Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til i Forbindelse med Svensk, Norsk og eventuelt Finsk Bogbinderforbund, at oprette et Kampfond til Brug ved Strejker og Lockouter i Henhold til den skandinaviske Overenskomst.

Midlerne til dette Fond kan paalignes Medlemmerne eller tages fra Strejkekasserne«.

Fængselsarbejdet.

Til Trods for at Arbejderne anerkender Betydningen af at Fangerne i Statens Fængler og Arresthuse beskæftiges, har Kongressen dog tvunget af Arbejdsløsheden maattet overveje hvorledes Konkurrencen fra Fængslernes Side begrænses mest mulig.

Det er uomtvisteligt, at Fængselsarbejdet maa virke konkurrerende i Tider hvor Arbejdsløsheden i det private Erhverv er urimelig stor.

Kongressen vedtog en Henvendelse til Justits-

ministeriet. Det hedder i denne bl. a., »at Fængselsarbejdet stadig udvides og den Betaling, der ydes Fangerne, ligger saa langt under Arbejdslønnen, at Konkurrence derved umuliggøres. Man henstiller derfor, at Ministeriet foranlediger Arbejdet begrænset til det mindst mulige, og at der kræves samme Priser for dette Arbejde som Arbejdsløn og Driftsomkostninger kræver«.

Herefter satte Dirigenten Beretningen under Afstemning, og denne godkendtes.

Regnskaberne.

Forbundets Hovedkasserer *K. Eriksen* forelagde Regnskaberne for Aarene 1929—32.

Forbundet har haft en samlet Kontingentindtægt paa 279,869 Kr. 13 Øre, en Renteindtægt og Aktieudbytte paa 90,369 Kr. 24 Øre og Posten andre Indtægter har udgjort 12592 Kr. 08 Øre.

De samlede Indtægter blev saaledes 382,830 Kr. 45 Øre og de samlede Udgifter har andraget 265,051 Kr. 97 Øre, hvoraf de 146,291 Kr. 73 Øre er gaaet til Understøttelse, 97,706 Kr. 42 Øre til Administration og overført til forskellige andre Kasser indenfor Organisationen 21,053 Kr. 82 Øre.

Beholdningen den 1. April 1929 udgjorde Kr. 519,312 08 Øre og den 1. April 1932: 637,090 Kr. 56 Øre.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Lovændringsarbejde og fremtidige Krav.

Forbundets Love blev derefter underkastet en Gennemgang og forskellige Ændringer vedtaget. Ændringerne er med en enkelt Undtagelse af intern Natur. Kun vedrørende Afslutning af Hovedoverenskomsterne, foretoges en Ændring, hvorefter det fremtidigt vil være Brancheafstemninger blandt Medlemmerne, der alene faar den afgørende Myndighed.

Forretningsføreren gav derefter en Oversigt over de Krav, Organisationen ved den kommende Overenskomstsituation agtede at fremføre. Der paafulgte en Diskussion om dette vigtige Punkt paa Dagsordenen; men ifølge Sagens Natur refererer vi ikke dette Afsnit af Kongressens Drøftelser. Kun skal vi nævne, at Overarbejdet, Tillidsmandssystemet, tvungne Akkorder, Elev- og Lærlingeuddannelse er Spørgsmaal, der i høj Grad er brændende, her som i mange andre Forbund.

Forretningsføreren foreslog en Udtalelse i Tilslutning til de Krav som De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde vedtog angaaende Arbejdstidsforkortelsen.

Udtalelsen vedtoges enstemmigt.

Udvalgsindstilling om Kontingenterne.

Det af Kongressen nedsatte 5 Mands Udvalg, der skulde udarbejde et nyt Fordelingssystem mellem Organisationens forskellige Kasser af det indbetalte Kontingent, afgav i Gaar Indstilling.

Udvalgets Flertalsindstilling blev vedtaget. Den gaar i Realiteten ud paa, at Hovedkassen afleverer 1 Øre og Strejkekassen 3 Øre pr. Uge, og disse 4 Øre gaar til Begravelseskassen.

Understøttelsessatsen til strejkende Kvinder, der har 3 Aars Medlemsanciennitet, forhøjes med 3½ Kr. pr. Uge.

Understøttelsen til Medlemmerne ændredes i Fagets private Arbejdsløshedskasse. Denne Kasse yder Hjælp til unge Medlemmer under 18 Aar og til Medlemmer, der er indtraadt i Faget efter deres fyldte 60 Aar. For disse sidste ændredes Understøttelsen saaledes, at der betales 150 Øre pr. Dag.

Ligeledes stilledes Forslag om at bevilge 15,000 Kr. til Fagets Arbejdsløse til Betaling af Kontingenter, naar Understøttelserne er opbrugt. Forslaget vedtoges med 63 St. mod 7.

Lønninger og Valg.

Kongressen fastsatte derefter Lønninger og Diæter samt Dækning for Arbejdstab under Arbejde i Organisationens Tjeneste og foretog Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører genvalgtes *Th. Nielsen.* Hovedkassereren, *Kr. Eriksen,* genvalgtes med Akklamation. Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen for København genvalgtes *Severin Olsen, Aage Jespersen, Mathias Jensen, Helge Mathiesen* og *Niels Kjær.* De fire førstnævnte danner sammen med Forretningsfører og Hovedkasserer Forbundets Forretningsudvalg.

I Stedet for *Aage Kaas* nyvalgtes *Edith Mayne,* København, til Hovedledelse.

Til Hovedbestyrelsesmedlemmer for Provinsen genvalgtes: *Vald. Petersen,* Aarhus, *Emma Olsen,* Kolding, og *M. Jensen,* Aalborg.

I Stedet for *Th. Nielsen,* Odense, og *H. Meyer,* Kolding, der ikke ønskede Genvalg, nyvalgtes *N. P. Andersen, Randers,* og *Lauge Jørgensen,* Kolding.

Revisorerne *Georg Petersen, H. Boesgaard* og *Jacob Jensen* genvalgtes. Ligeledes genvalgtes Voldgiftsdommerne *Mathias Jensen, Vald. Østerberg* og *O. C. Rasmussen.*

Tarifudvalget *H. Iversen, Th. Andersen, Severin Olsen* og *Mathias Jensen* genvalgtes.

Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

I direkte Fortsættelse af Kongressen afholdtes det ordinære Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen, og efter at Mødets Dagsorden var behandlet til Ende takkede Forretningsføreren de Delegerede for deres Arbejde, der var præget af Ønsket om at gøre et godt Arbejde for Organisationen. Formanden takkede specielt de afgaaende Hovedbestyrelsesmedlemmer for mange Aars godt Arbejde.

Ogsaa Gæsterne og Sangkoret takkedes, og derpaa udbragtes et Leve for et stærkt og handlekraftigt Bogbinderforbund.

Samtlige Kongressens Gæster takkede paa deres Organisationers Vegne for de forløbne Dages Forhandlinger, og med »Internationale«s ildnende Strofer sluttede Kongressen.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbunds Ekstra-Kongres.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund afholdt Søndag den 19. Juni ekstraordinær Kongres i København. Aarsagen til Kongressens Indkaldelse var den, at Formanden, *G. Schou,* havde nedlagt sit Mandat i Anledning af nogle Uoverensstemmelser med den københavnske Afdeling.

Kongressen aabnedes af den fungerende Formand, Sekretær *Alfred Christensen,* og *E. Schultz* valgtes til Dirigent. Som Repræsentant for De samvirkende Fagforbund var mødt Næstformand *Chr. Jensen,* og for den socialdemokratiske Presse Redaktør *H. P. Sørensen.*

Alfr. Christensen redegjorde for Aarsagen til Kongressens Afholdelse og oplæste herunder Hovedbestyrelsens Forhandlingsprotokol for Tiden fra den 15. December 1931 og til Dato.

Af denne Redegørelse fremgik, at Forbundets Formand, *G. Schou,* havde nedlagt sit Mandat og Aarsagerne hertil, endvidere hvilke Forholdsregler Hovedbestyrelsen i denne Anledning havde truffet. Der udspandt sig herefter en omfattende Diskussion om G. Schou's og Hovedbestyrelsens Stilling ved Foraarets Overenskomstsituation. Forhandlingerne strakte sig over det meste af Dagen, hvorefter et under disse nedsat Udvalg fremkom med Indstilling om at *R. Høesch,* København, valgtes til Formand.

Der fremsattes herefter følgende Resolution:

»Idet Kongressen beklager den opstaaede Strid indenfor Forbundet, der har medført Forretningsfører G. Schous Tilbagetræden, godkender den den af den udvidede Hovedbestyrelse ved Mødet d. 7. Juni 1932 trufne Beslutning og gaar over til næste Punkt paa Dagsordenen.«

Denne Resolution vedtoges, hvorefter man gik til Valg af Formand, og *R. Høesch,* København, valgtes ved Akklamation.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes *V. Heinisch, Viggo Sørensen, Charles Eilersen,* København, og til Medlemmer af Hovedbestyrelsen for København *P. Spøhr* og *Christiansen.*

Høesch takkede for Valget og udtalte Haabet om, at det gode Samarbejde mellem Afdelingerne fortsat maatte blive bevaret.

I et efterfølgende Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen valgtes de samme Mænd til Ledelsen af denne.

Efter at *Chr. Jensen* havde takket for Samværet og opfordret til enigt Samarbejde for Forbundets Medlemmers Interesser, sluttede Kongressen.

De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.

Efter at G. Schou har nedlagt sit Mandat som Forretningsfører for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund har han anmodet om at maatte udtræde som Medlem af Forretningsudvalget.

Paa sit sidste Møde har Forretningsudvalget imødekommet Anmodningen og i Schou's Sted indkaldt Malerforbundets Formand, Ernst Carlsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Sympatiblokade ved Vejarbejde i Aalborg Amt.

Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund har afgivet 1. Varsel om Sympatiblokade ved Udlevering og Transport af Vejmaterialer til Aalborg Amt, for at imødegaa en af Amtet ensidig foretaget Lønreduktion, og efter at De samvirkende Fagforbund har afgivet 2. Varsel om Sympatiblokade, har Dansk Arbejdsgiverforening rejst forskellige Klagespørgsmaal. Disse behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. Maj d. A. og viste sig at angaa to mindre betydende Spørgsmaal vedrørende Nægtelse af Overarbejde og i visse Tilfælde Nægtelse af at transportere visse Varer samt Spørgsmaalet om Lovligheden af de afgivne Varsler, som der iøvrigt er protesteret imod.

Paa Mødet fremkom ikke nærmere Oplysninger om Arbejdsgivernes Begrundelse for Protesten, og Mødet sluttede derfor uden Resultat.

Brødkuske hos Bagermester Johs. Chr. Kastrup.

Bagermester Johs. Chr. Kastrup, Tordenskjoldsgade, har med sine Chauffører oprettet et Kontraktforhold i Henhold til hvilket disse for en nærmere fastsat Sum skal købe Bagermesterens Biler og samtidig mod en vis Procent af Salget forpligte sig til kun at forhandle Bageriets Varer. Paa denne Maade vil Bagermesteren være i Stand til at komme udenom Bestemmelserne om Løn, Arbejdstid, Overarbejdstillæg, Fridage m. m. i den mellem Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling, Brødkuskenes faglige Forening, og Bagerlauget gældende Overenskomst. Forbundet har derfor paaklaget Sagen overfor Lauget, men da det paa denne Foranledning afholdte Mæglingsmøde ikke førte til noget Resultat, indbragtes Sagen for Hovedorganisationerne og behandledes paany ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. Maj, hvor det imidlertid heller ikke lykkedes at opnaa Enighed, hvorefter Forbundet har indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Kvinder paa Dampvaskeriet »Thor«.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 18. Maj forhandledes der om et af Kvindel. Arbejderforbund fremsat Krav om Indførelse af Akkord eller Bonus ved Betjening af Gas- og Luftpresser hos Dampvaskeriet Thor, København.

Ved et Fællesmøde opnaaedes der Enighed om en Ordning, hvorefter der for Kitler, som stryges paa dobbelt Presse, betales for Presning og Sammenlægning tilsammen som Tillæg til Timelønnen 2 Øre for hvert Stykke, som 3 Kvinder i Samarbejde stryger udover 200 Stk. pr. 8 Timer (25 Stk. i Timen).

Mølleriarbejdere og Arbejdsmænd paa A/S Karens Mølle, Aarhus, samt Filialerne A/S Chr. M. Elgaard.

Som meddelt i »Arbejderen« Nr. 19, Side 206, havde Dansk Mølleriarbejderforbund overfor A/S Karens Mølle, Aarhus, fremsendt Varsel om Arbejdsstandsning fra den 16. Marts d. A. fordi der

ikke ved de førte Forhandlinger kunde opnaas Enighed om Overenskomstforholdet mellem Forbundet og Aktieselskabet. Da Arbejdsgiverforeningen protesterede mod Strejkens Lovlighed tiltraadte Forbundet paa et i denne Anledning afholdt Fællesmøde at udsætte Strejkens Ikrafttræden, indtil Den faste Voldgiftsrets Kendelse forelaa.

Som Sag Nr. 1581 indbragte Arbejdsgiverne herefter Klage for Den faste Voldgiftsret, der i sin Kendelse af 5. April fastslaar Strejkens Lovlighed, hvorefter Forbundet etablerer Strejken d. 11. April.

Formaalet med Strejken, der kun traadte i Kraft overfor A/S Karens Mølle, Aarhus, var, foruden at tilvejebringe et Overenskomstforhold for denne Virksomhed, tillige at bringe Forholdene i Orden paa Filialerne A/S Chr. M. Elgaards Virksomheder i Hørning, Solbjerg, Galten, Stilling og Skanderborg, for hvilke Virksomheders Vedkommende Aktieselskabet ikke var indmeldt i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Foranledning af Arbejdsgiverforeningen afholdtes herefter et Fællesmøde den 2. Maj, hvor Dansk Arbejdsmandsforbund var repræsenteret, og hvor man for A/S Karens Mølle opnaaede Enighed om følgende Overenskomst:

»A/S Karens Mølle, Aarhus, tiltræder for sine som Møllersvende arbejdende Overenskomsten mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Dansk Mølleriarbejderforbund.

For de øvrige i Aarhus arbejdende er Aktieselskabet som Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus berettiget og forpligtet ved den mellem nævnte Forening og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomst.

Den iværksatte Strejke hæves fra Fredag den 13. ds. ved normal Arbejdstids Begyndelse.«

og for Filialernes Vedkommende blev der samtidig mellem Dansk Mølleriarbejderforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Chr. M. Elgaard aftalt følgende Overenskomst:

»Aktieselskabet tiltræder for sine Filialer i Hørning, Solbjerg, Galten, Stilling og Skanderborg den mellem Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening og Dansk Mølleriarbejderforbund gældende Overenskomst, dog saaledes, at Ugelønnen fastsættes til Kr. 50,—, og Overarbejde betales med: 1. Time 25% Tillæg, 2. Time 33⅓% Tillæg, 3. Time 50% Tillæg, 4. Time og derudover 100% Tillæg.

For Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforb. er Timelønnen Kr. 1,05 og Ugelønnen Kr. 48,00; Overarbejde betales med ovennævnte Satser.«

Ved Overenskomsten for de nævnte Filialer opnaaedes en Forhøjelse af Ugelønnen fra 45 Kr. til 50 Kr. for Mølleriarbejdere og fra 45 Kr. til 48 Kr. for Arbejdsmænd, og samtidig nedsattes Arbejdstiden fra 10 Timer til 8 Timer daglig.

Mølleriarbejdere hos A/S Møllekompagniet Cerena.

I Anledning af, at Mølleriarbejdernes Forbund uden Resultat havde forhandlet med A/S Cerena om Oprettelse af en Overenskomst for de hos Aktieselskabet beskæftigede Kvinder, afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Maj, hvor man enedes om endnu en Gang at forsøge en lokal Forhandling. Forbundet forbeholdt sig, saafremt denne heller ikke gav noget Resultat, at fremsende Varsel om Arbejdsstandsning.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund og Gas- og Vandmester H. V. Jensen, Aarhus.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 1. Juni forhandledes der om en af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark fremsendt Klage over, at Forbundets Afdeling i Aarhus skulde have blokeret Gas- og Vandmester H. V. Jensens Virksomhed. Ved Fællesmødet protesteredes der imod den fremsendte Klage, men da der ikke opnaaedes Enighed i Sagen, meddelte Arbejdsgiverforeningen, at den vilde inbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Alfa-Lavals Filial i Aarhus.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund har, paa sine hos A/S Alfa-Laval, Aarhus, beskæftigede Medlemmers Vegne, fremsat Krav om Forhøjelse af Lønningerne, og da dette Krav uden Resultat havde været behandlet paa Mæglings- og Timandsmøde, fremsendte Forbundet Varsel om Arbejdsstandsning.

Paa denne Foranledning afholdtes den 13. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det imidlertid ikke lykkedes at opnaa Enighed, men da Arbejdsgiverne bebudede, at de vilde indbringe Spørgsmaalet om Strejkens Lovlighed for Den faste Voldgiftsret, tiltraadte Forbundet, paa Henstilling, at udsætte dens Ikrafttræden til Tirsdag den 24. Maj.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Glud & Marstrand.

For nogen Tid siden overtog A/S Glud & Marstrand de af A/S Carl Lunds Fabriker tidligere ejede Bygninger og Maskiner i Carl Lundsgade.

Ved Nedlæggelsen af Glud & Marstrands Fabriker paa Kapelvej blev et Antal Maskinarbejdere ledige, og Aktieselskabet flyttede da disse over til den nye Virksomhed, men modsatte sig at forhøje deres Timeløn, der laa mellem Kr. 1,21 og Kr. 1,40, til den for denne Virksomhed aftalte Antagelsesløn Kr. 1,42.

Da Aktieselskabet nægtede at forhøje Lønnen, forlod Maskinarbejderne Arbejdet, og Aktieselskabet indbragte derfor Klage over, at de paagældende havde nedlagt Arbejdet.

Paa denne Foranledning afholdtes der den 2. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor det imidlertid ikke lykkedes at opnaa Enighed, og Arbejdsgiverne meddelte herefter, at de agtede at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Nittere paa Aalborg Skibsværft.

Fra Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund foreligger Klage over, at Aalborg Maskin- og

Skibsbyggeri den 29. December f. A. har foretaget Hjemsendelse af 5 Nittere i Anledning af at disse krævede Betaling efter Overnskomstens § 7, 2. Stk., da der ikke var opnaaet Enighed om Prisen for et Stykke Arbejde til Limfjordsbroen. Sagen har været behandlet igennem de forskellige Instanser og den 31. Maj d. A. ved et Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne. Da Arbejdsgiverne henholder sig til, at Sagen er bragt ud af Verden ved et Mæglingsmøde, hvor der behandledes en Klage over et paastaaet afholdt Klubmøde, opnaaedes der ikke Enighed og Forbundet forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Stenindustriarbejderforbund og Arbejdsgiverforeningen for den bornholmske Granit- og Sandstensindustri.

Ved et Møde den 7. Maj i Rønne mellem Repræsentanter for Dansk Stenindustriarbejderforbund, Arbejdsgiverforeningen for den bornholmske Granit- og Sandstensindustri og Hovedorganisationerne forhandledes der om en Overenskomst for Firmaet Brdr. Andersens Granitbrud paa Bjergebakken.

Ved Mødet opnaaedes der Enighed om Overenskomsten, idet der fastsattes Priser for Chaussébrosten, for Hugning af Brosten og for Hugning af Kantsten.

Overenskomsten, der straks traadte i Kraft, skal gælde for samme Tidsrum som Hovedoverenskomsten.

Det udstedte Strejkevarsel toges herefter tilbage.

Tekstilarbejdere paa Københavns Possementfabrik.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 17. Maj behandledes en Uoverensstemmelse mellem Possementmagernes Fagforening og Københavns Possementfabrik med følgende Resultat:

Fagforeningen stiller den rejste Klage i Bero, idet Firmaets Indehaver, Possementmagermester Eriksen, lovede at stille sig imødekommende overfor Svendenes Ønsker, men forbeholdt sig dog Ret til personlig at udføre Arbejde i den Udstrækning Virksomhedens Tarv kræver.

Blokade overfor Houlbjerg Savværk og Bøstrup Træuldsfabrik.

Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund overfor Dansk Arbejdsgiverforening har varslet Blokade hvad angaar Transport til og fra Houlberg Savværk og Bøstrup Træuldsfabrik, paa hvilke uorganiserede Virksomheder Forbundet har en løbende Konflikt, har Dansk Arbejdsgiverforening protesteret mod Blokadens Lovlighed, og der afholdtes derfor den 6. Juni d. A. et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet kunde man ikke følge Arbejdsgiverne i deres Krav om en nøjagtig Angivelse af Navnene paa de Virksomheder, som eventuelt blev berørt af Blokaden.

Mødet endte resultatløst, idet Arbejdsgiverne muligt bringer Sagen frem til retslig Afgørelse.

Riggernes og Sejlmagernes Forbund og Sejlmagerlauget.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen d. 13. Juni forhandledes der om en Riggernes og Sejlmagernes Forbund fremsendt Klage over, at Sejlmagerlauget havde modsat sig at yde Sommerferie til Fagets Arbejdere.

Ved Fællesmødet opnaaedes der Enighed om at henvise Klagen til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden i Maj 1932.

	Antal Arbejdere pr. Maj 1932	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet ved Udgangen af Maj[1]) 1932	April 1932	Marts 1932	Feb. 1932	Maj 1931
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygn.- og Møbel-Industri	13394	29,8	28,5	36,4	36,4	8,9
2. Anden Industri m. v.	76506	24,2	24,1	26,6	26,2	15,0
3. Handel	7080	10,7	11,3	12,1	11,2	6,7
4. Arbejdsmænd	35907	26,3	27,6	31,0	30,9	12,6
Ialt	132887	26,4	24,9	28,0	27,8	13,4
Provinsen:						
1. Bygn.- og Møbel-Industri	21418	36,3	32,9	52,0	56,9	6,7
2. Anden Industri m. v.	64830	22,9	21,8	25,1	25,1	12,0
3. Handel	8310	12,6	12,8	13,0	12,1	7,1
4. Arbejdsmænd	78645	30,0	40,1	55,9	55,6	12,5
Ialt	173203	27,3	31,1	41,9	42,2	11,4
Hele Landet	306090	26,1	28,4	35,8	35,9	12,3

Samtlige Fag:	1927 pCt.	1928 pCt.	1929 pCt.	1930 pCt.	1931 pCt.	1932 pCt.
Januar	31,8	29,9	27,7	19,9	24,2	34,1
Februar	31,2	26,2	29,7	20,5	24 5	35,9
Marts	26,2	21,6	21,8	15,3	22,1	35,8
April	23,0	16,8	13,3	11,6	15,3	28,4
Maj	19,1	14,2	10,8	9,4	12,3	26,1[1])
Juni	18,0	13,5	10,0	8,7	11,3	
Juli	17,2	13,6	9,6	9,3	11,8	
August	16,4	13,1	9,1	9,0	11,8	
September	16,0	12,2	8,7	9,0	12,1	
Oktober	17,5	14,5	10,1	11,4	15,8	
November	21,8	17,7	13,0	15,5	22,1	
December	31,6	28,4	22,4	25,1	32,2	

[1]) Foreløbige Tal.

Anm.: De for Maanederne November 1931—April 1932 beregnede Tal for Arbejdsløsheden er i nogen Grad paavirket af Bestemmelserne i Lov af 19. Oktober 1931 om midlertidig Hjælp til arbejdsløse, jfr. Bemærkningerne i Statistiske Efterretninger Nr. 40, 1931, i Artiklen om Arbejdsløsheden.

*

I dette Blads Nr. 23 for 15. Juni d. A. staar paa Side 242: Arbejdsløsheden i Marts 1932. Skal være **April.**

Arbejderbevægelsens Arkiv.

Paa et fornylig afholdt Bestyrelsesmøde i Arbejderbevægelsens Arkiv, der som bekendt dels er en Central for Indsamling af Minder og Dokumenter vedrørende Arbejderbevægelsen og dels et Specialbibliotek for Skrifter om alle Arbejderbevægelsens Grene og Spørgsmaal, aflagde Arkivaren *Oluf Bertolt* Beretning om det forløbne Aars Virksomhed. Det fremgik heraf, at det ikke er døde Samlinger, der hober sig op i Arkivet, men at dette baade som »Samler« og som »Spreder« har en Indsats at gøre til Støtte saavel for det øjeblikkelige Oplysnings- og Agitationsarbejde, som for det historiske Forskningsarbejde paa længere Sigt. Arkivsamlingens Tilvækst udgør ca. 575 Bind, foruden ikke registrerede Blade, Tidsskrifter og Smaatryk. En væsentlig Del heraf er de Publikationer og Tryksager, der indgaar fra Institutioner som: Socialdemokratisk Forbund, De samvirkende Fagforbund, Arbejdernes Fællesorganisation, Det kooperative Fællesforbund, Oplysningsforbundet, D. s. U. og D. U. I., Statistisk Departement, Det internationale Arbejdsbureau, Arbejdsgiverforeningen, Arbejderpartiets Bogtrykkeri i Aarhus, Andelstrykkeriet, Social-Demokraten, forskellige især faglige Organisationer i Ind- og Udland. Ogsaa en Række interesserede Partifæller har ved Gaver bidraget til Samlingernes Forøgelse.

To større Overdragelser har i det forløbne Aar fundet Sted. Ved Cigarmager L. Opitz's Død fik Arkivet testamentarisk overladt afdødes Bogsamling, som for en stor Del bestod i Skønlitteratur, men tillige indeholdt en for Arkivet værdifuld Samling af »Ravnen« fra 1876—88 og adskillige andre Ting af betydelig Interesse. Endvidere har Arkivet faaet overdraget Størstedelen af den opløste »Tysk socialdemokratiske Forening Vorwärtz's« Bibliotek. Dette bestod ogsaa for en Del af Skønlitteratur (paa Tysk), men af betydelig Interesse for Arkivet var omkr. 150 Bind, mest om tysk Fagbevægelse og Socialismens Teori — heriblandt ikke faa Sjældenheder.

Ved Køb har Arkivet kunnet supplere sin Bogsamling paa en Del Omraader, hvor Laanere og Læsere viste størst Interesse; saaledes er indlemmet en Del nyere Skrifter om udenlandsk Fagbevægelse, Rationalisering, Kooperation, Internationale, Nazismen, Arbejderfester og Arbejdersang m. m.

Benyttelsen af Arkivet er fortsat stor og vidner om, at stedse flere bliver bekendt med, hvad Arkivet kan bruges til. Enkelt-Laanere har i 1931—32 hjemlaant 658 Bind. Disse Laanere er som sædvanlig mest Ledere og Deltagere i Studiekredse, Lærere og Elever paa Parti- og Arbejderhøjskoler, Journalister, Foredragsholdere, Tillidsmænd o. lign.

Ved Kursus, Stævner og andre samlede Oplysningsforanstaltninger har Arkivet udlaant 540 Bind. Billeder og Plakater har været udlaant til Agitationsudstillinger i Aarhus og Esbjerg. Billeder har endvidere været udlaant til Lysbilledfremstilling, til Illustrering og til Brug ved Indspilning af Film.

I Beretningen omtaltes en Række Eksempler, der viste paa hvor mange Omraader Arkivets Samlinger finder Anvendelse.

Regnskabet, der var revideret og som blev godkendt, balancerede med 6107,00 Kr.

Bestyrelsen, hvis Formand er Hovedkasserer *C. Klüwer*, udtalte sin Anerkendelse for den Maade, Arkivet blev ledet paa, og udtalte Haabet om, at stedse flere Partifæller vil gøre Brug af Arkivets righoldige Materiale til Oplysning og Agitation, og at ogsaa Opmærksomheden maa være vaagen for Betydningen af at overlade Arkivet Genstande, Dokumenter, Protokoller, Breve, Billeder osv., der har Tilknytning til Arbejderbevægelsens Historie.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1545.

Havnearbejderne i Rønne.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 20. April 1932 i Sag Nr. 1545: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem af Arbejdsgivere ved Rønne Havn mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen for Arbejdsmændenes Fagforening i Rønne.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Foreningen af Arbejdsgivere ved Rønne Havn indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen for Arbejdsmændenes Fagforening i Rønne i følgende Anledning:

I den gældende Overenskomst vedrørende Losning og Lastning paa Rønne Havn findes i § 18 en saalydende Bestemmelse:

> »Losning af Sækkegods fra Sejlskib betales med 24 Øre pr. Ton pr. Mand med 3 Mand pr. Gæng, naar vejes. Ikke Vejning 2 Mand pr. Gæng. For Soyaskraa 2¼ Øre pr. Sæk.
>
> Hvor Øernes Andelsselskab benytter Hejsespil inde fra Pakhuset, skal de 2 Mand da benyttes inde i Pakhuset til at transportere Sækkegods.«

Øernes Andelsselskab for Indkøb af Foderstoffer, der er Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere ved Rønne Havn, indførte imidlertid i Sommeren 1930 et mekanisk Losseapparat, som uden Anvendelse af Havnearbejdere til Arbejdet ombord i Skibet kan bringe Varen ind i Pakhuset, og dette gav Anledning til en Uoverensstemmelse, idet Andelsselskabet holdt paa, at Forudsætningen for den anførte Bestemmelse vedrørende Hejsespil var bortfaldet ved de nye Losseindretninger, og derfor krævede Arbejdet i Pakhuset afregnet med Timeløn + 20% i Henhold til en herhenhørende Bestemmelse i Forliget af 4. Juli 1930; medens Fagforeningen hævdede, at nævnte Bestemmelse stadig maatte være gældende, saaledes at Havneklubben ogsaa ved Losning fra den nye Kran havde Ret

til at faa to Mand beskæftiget i Pakhuset og aflønnet efter de i Overenskomsten angivne Satser.

Efter at der forgæves var afholdt to Mæglingsmøder angaaende denne Uoverensstemmelse, senest den 3. November 1930, enedes Parterne om at lade en faglig Voldgift afgøre Spørgsmaalet. Sagens Behandling, der trak ud paa Grund af Opmandens Sygdom, afsluttedes med, at Voldgiftsmændene — uden at Opmanden behøvede at træde til — den 7. Maj 1931 enedes om følgende Kendelse:

»Der optages mellem de direkte interesserede Parter under Medvirkning af en Repræsentant for Dansk Arbejdsmandsforbund og en Repræsentant for Sammenslutningen Forhandling om en Akkordtakst for de paagældende 2 Mand, idet man er enig om, af Arbejdet ikke fremtidig udføres af Medlemmer af Havnearbejdernes Klub. Forhandlingerne skal være tilendebragt senest den 1. Juni 1931. Opnaas Enighed ikke, betales Timeløn + 20%. I Forbindelse med disse Forhandlinger genoptages Forhandling om Akkord for alt Pakhusarbejde i direkte Forbindelse med Losning og Lastning. Opnaas Enighed herom ikke, bibeholdes de nu gældende Aflønningsforhold.«

Ved den af Voldgiften paabudte Forhandling, der fandt Sted den 27. Maj 1931, blev der ikke opnaaet Enighed om en Akkordtakst. I det om Forhandlingen optagne Referat udtales det efter en Redegørelse for Forhandlingens Forløb:

»Som Følge heraf vil Andelsselskabet herefter have at betale Arbejdet ved Kranlosningen med Timeløn henholdsvis Ugeløn med et Tillæg af 20%.«

Under denne Sag har Klagerne nu gjort gældende, at Øernes Andelsselskab, der ved Voldgiftskendelsen har faaet Medhold i sin Opfattelse af det omtvistede Lønspørgsmaal, maa have Krav paa at faa tilbagebetalt, hvad der i den forløbne Tid — i hvilken man ved de stedfundne Losninger under Protest har maattet afregne paa den af Arbejderne krævede Maade — er udbetalt for meget, i alt Kr. 1060,20. Saadan Tilbagebetaling er ganske vist ikke udtrykkelig fastsat i Voldgiftskendelsen, men dette er efter Klagernes Mening uden Betydning, idet de — under Henvisning til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 1356 — hævder, at selv om en Voldgiftskendelse i sin Konklusion og sine Præmisser kun beskæftiger sig med den principielle Side af en Sag, saa er Sagens Parter dog berettigede til paa Grundlag af den paagældende principielle Afgørelse at kræve Afregning foretaget for alt Arbejde, der er udført, efter at Sagen er rejst, og indtil Voldgiftsrettens Afgørelse foreligger, og dette hvadenten selve det økonomiske Krav har været bragt frem under Voldgiftssagen eller ej.

Da man fra Indklagedes Side har nægtet at anerkende det rejste Krav om Tilbagebetaling, mener Klagerne, at Fagforeningen, støttet af Dansk Arbejdsmandsforbund, vægrer sig ved at respektere den afsagte Kendelse, og de har derfor nedlagt Paastand om, at de Indklagede tilpligtes at respektere denne og at tilbagebetale det for meget udbetalte Beløb med Kr. 1060,20, samt at der paalægges de Indklagede en Bod.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet, idet de gør gældende, at det af de i Forbindelse med Voldgiftskendelsen førte Forhandlinger klart fremgaar, at der ikke kan rejses Krav om Tilbagebetaling af det omtvistede Beløb.

De lægger i saa Henseende navnlig Vægt paa det af Repræsentanter for begge Parter underskrevne Referat af Forhandlingerne paa Mødet d. 27. Maj 1931, hvori udtales, at Andelsselskabet *herefter* vil have at betale Arbejdet med Timeløn o. s. v., hvoraf det maa være berettiget at slutte, at der netop ikke skal være Spørgsmaal om nogen Regulering bagud i Tiden. Hertil kommer, at naar Selskabet i sin Tid har foretaget Afregning under Protest, kan der efter de Indklagedes Mening ikke lægges mere heri end, at man har forbeholdt sig at gaa Rettens Vej med Hensyn til Forstaaelsen af Overenskomsten. Hvis Selskabet vilde have sikret sig en eventuel Regulering af dette Forhold, maatte man have truffet en Ordning med Deponering af den omtvistede Del af Lønnen.

Foreløbig bemærkes, at der ikke kan drages sikre Slutninger fra det i Rettens Kendelse Nr. 1356 statuerede til det foreliggende Tilfælde. Det drejer sig her om en Voldgiftskendelse, der ikke indskrænker sig til at fastslaa en vis Forstaaelse af en omtvistet Bestemmelse, men træffer videregaaende Dispositioner til Ordning af den foreliggende Konflikt. Den har derved i Realiteten mere faaet Karakteren af et Forlig, indgaaet mellem Repræsentanter for Parterne, og naar der heri intet udtales om eventuel Regulering bagud for det Tilfælde, at der ikke opnaas Enighed om en Akkordtakst, saa at der skal betales Timeløn + 20%, kan det ikke antages, at Tilbagebetaling skal finde Sted. Dette bestyrkes ogsaa ved den foran anførte Udtalelse i Referatet af Mødet den 27. Maj 1932. Yderligere skal det bemærkes, at Kravet om Tilbagebetaling efter Voldgiftskendelsens Afsigelse i Maj Maaned — efter hvad der uimodsagt er blevet anført under Proceduren — først er blevet rejst i Oktober.

Herefter vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge. Sagens Omkostninger vil være at udrede af Klagerne.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kroner.

Sag Nr. 1555.

Træindustriarbejderne hos Niels Larsen, Valby.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. Marts 1932 i Sag Nr. 1555: Dansk Arbejdsgiverforening for Træindustriens Fabrikantforening og Fabrikant Niels Larsen, Valby, mod De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverfor-

ening for Træindustriens Fabrikantforening og Fabrikant Niels Larsen, Valby, indklaget De samvirkende Fagforbund paa Træindustriarbejderforbundets Vegne i følgende Anledning.

Den 20. December forrige Aar gav Fabrikant Larsen de 6 paa hans Maskinsnedkeri i Valby arbejdende Snedkere Varsel om, at Virksomheden skulde standses mellem Jul og Nytaar. Medens de 5 af Snedkerne fik Besked om at komme igen den 2. Januar, blev den sjette, N. M. Nielsen, definitivt afskediget, idet det blev tilkendegivet ham, at han ikke skulde komme igen, medmindre han fik ny Anmodning herom. Den 31. December traf Fabrikant Larsen Aftale med Maskinsnedker S. L. Sørensen i Roskilde om, at denne fra den 4. Januar skulde indtræde i den ved Nielsens Afgang ledig blevne Plads, men Sørensen kom ikke til at tiltræde, idet Forbundet forbød ham at overtage Pladsen. Den 6. Januar fik de i Virksomheden arbejdende 5 Snedkere Besked om, at Arbejdstiden fra den 11. samme Maaned at regne skulde nedsættes til 6½ Time daglig, og der arbejdedes derefter med den saaledes forkortede Arbejdstid indtil den 17. Februar, uden at en ny Mand blev antaget i Nielsens Sted.

Efter Klagernes Sagsfremstilling modsatte Forbundet sig, at Sørensen overtog Stillingen, under Paaberaabelse af, at der var saa mange ledige Maskinsnedkere i København, at Fabrikant Larsen ikke kunde faa Maskinsnedkere fra Roskilde. Idet Klagerne hævder, at Forbundet herved har overtraadt Bestemmelsen i Septemberforligets Punkt 4 om Arbejdsgiverens Ret til at anvende den efter deres Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft, paastaar de det Maskinsnedker Sørensen givne Forbud mod at overtage Pladsen hos Fabrikant Larsen kendt ulovligt og Træindustriarbejderforbundet paalagt en Bod.

De Indklagede, der paastaar Frifindelse, erkender vel, at man fra Forbundets Side overfor Fabrikantforeningen har fremhævet det urimelige i, at der under den store Arbejdsledighed i København blev antaget en Mand fra Roskilde; men de Indklagede gør i første Række gældende, at Antagelsen af Sørensen har været i Strid med følgende Bestemmelse i § 3 i Fagets Overenskomst:

»Under forkortet Arbejdstid maa forøget Arbejdskraft ved Maskinerne ikke antages, herfra dog undtaget de Arbejdere — eller Erstatning for disse — som er fratraadt under den forkortede Arbejdstid«.

Efter Forbundets Opfattelse har Fabrikant Larsen allerede i December været klar over, at Fabriken maatte indskrænke, og Antagelsen af Sørensen har derfor efter Forbundets Formening været ulovlig som tilsigtende en Omgaaelse af den citerede Bestemmelse. Afgørelsen af dette Spørgsmaal saavel som af Spørgsmaalet i det hele om, hvorvidt der fra en Organisations Side er begaaet Brud paa Septemberforligets Punkt 4, henhører imidlertid efter de Indklagedes Formening ikke under Den faste Voldgiftsrets Kompetence, men under Fagets Mæglings- og Voldgiftsregler.

I dette sidste kan Retten ikke give de Indklagede Medhold. Efter de under Sagen nedlagte Paastandes Natur og de til Støtte for Paastandene anførte Grunde drejer Sagen sig om Forhold, der i Henhold til § 4 i Loven om Den faste Voldgiftsret henhører under denne Rets Kompetence.

Retten maa dernæst give Klagerne Medhold i, at det Sørensen givne Forbud, hvorved Fabrikant Larsen blev hindret i at se den mellem ham og Sørensen trufne Arbejdsaftale opfyldt, forsaavidt Forbudet har været begrundet ved, at Sørensen som boende i Provinsen ikke maatte tage Arbejde i København, har været stridende mod den ommeldte Bestemmelse i Septemberforligets Punkt 4. Dette maa ogsaa anses erkendt af de Indklagede under Sagen. Men heller ikke de Indklagedes Henvisning til § 3 i den faglige Overenskomst kan afgive Hjemmel for Forbudets Lovlighed, allerede fordi der ikke fra de Indklagedes Side er ført Bevis for, at Fabrikant Larsen har tilsigtet en Omgaaelse af den nævnte Bestemmelse..

For det saaledes udviste Forhold findes Forbundet at burde betale en Dansk Arbejdsgiverforening tilfaldende Bod paa 200 Kr., hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af de Indklagede.

Kendelse:

Det ovennævnte Maskinsnedker Sørensen af Træindustriarbejderforbundet givne Forbud mod at tiltræde den aftalte Plads hos Fabrikant Niels Larsen har været ulovligt.

I Bod til Dansk Arbejdsgiverforening betaler Træindustriarbejderforbundet 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kroner.

Billige Ferierejser med Jernbane.

I Fortsættelse af vor Artikel i dette Blads Nr. 20 for 1 .Maj d. A. (Side 211) skal vi meddele, at ogsaa Gribskovbanen samt Øernes Dampskibsselskab, der besørger Sejladsen fra Faaborg til Avernakø, Lyø og Søby har tiltraadt Ordningen saavel i den gennemgaaende Forbindelse med Statsbanerne som i den lokale Færdsel. Kallehave-Banen har ligeledes tiltraadt Ordningen, og den østsjællandske Jernbane lader nu ogsaa Billigkørslen gælde for den lokale Færdsel. Fra Odsherreds, Hørve-Værslev og Høng-Tølløse Jernbaner er tilgaaet os Meddelelse om, at ogsaa disse Baner har tiltraadt Ordningen med Dobbeltbilletternes 8-Dages Gyldighed, hvorimod Lyngby-Nærum Jernbane og Skagensbanen har taget det tidligere Tilbud om, at Ordningen kan gælde i disse Baners lokale Færdsel, tilbage.

REDAKTØR: VILH. NYGAARD.
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S., Kbhvn. V. Telf. 3541 og 10541.
Trykt i Dansk Andels Trykkeri, København.